

ISOCRATIS OPERA OMNIA

RECENSUIT

SCHOLIIS TESTIMONIIS APPARATU CRITICO

INSTRUXIT

ENGELBERTUS DRERUP

VOLUMEN PRIUS

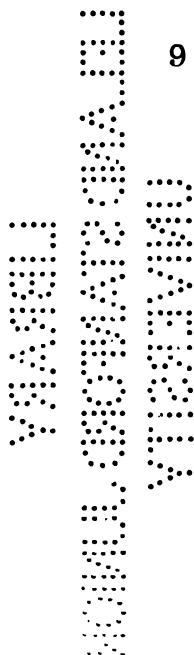

LIPSIAE

SUMPTIBUS DIETERICHII

(THEODORI WEICHER)

MDCCCCVI.

TYPIS IULII ABEL GRYPHISWALDENSIS

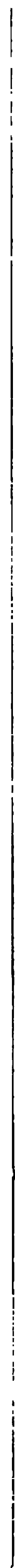
HENRICO FRANCOTTE

LEODIENSI

ALPHONSO ROERSCH

GANDAVENSI

AMICIS.

I.

cod. Urbinas 111 (Γ) saec. IX./X.: f. 51a = ad Demon. § 20/21.

cod. Vatic. 65 (Λ) anni 1063: f. 133a = Philipp. § 70/73.

PRAEFATIO.

Isocratis operibus ad rationem criticam tractandis ante hos XIV annos incumbere coepi. Nam cum forte in orationis de pace papyrum Britannicum modo pervulgatum incidissem, Iustus Hermannus Lipsius, praeceptor meus summis laudibus celebrandus, me hortatus est, ut Isocratis memoriae plane aperiendae me darem, quam post Bekkeri curas Henricus Buermannus illustrandam iam susceperat. Sed Buermannus inceptum destituerat, postquam et codicum vulgatae memoriae sat amplum numerum recensuit et optimi codicis Urbinatis correctiones diligentissime perscrutatus est in libello „Die handschriftliche Überlieferung des Isokrates“ (Progr. Berol. I 1885, II 1886). Cuius studia scriniis recondita, inter quae codicis Urbinatis totius accurata erat collatio, ab ipso comiter mihi tradita sunt, ut novae editioni criticae parandae inservirent, paulo postquam dissertationem „De codicum Isocrateorum auctoritate“ (Leipziger Studien XVII 1894 p. 1/163 = codd. auctor.) publici iuris feceram. Praeter Buermannum autem fructum perutilem mihi praebuisse confiteor Brunonem Keilium „Analectis Isocrateis“, quibus iam anno 1885 verba Isocratis a scriptoribus antiquis allata vel imitatione expressa attentissime collegit atque etiam in arte critica factitanda multa feliciter administravit.

Quorum virorum opera fundamentum iactum erat, in quo editionem novam exaedificare potui. Restabat vero haud exigua pars laboris, cum primum quidem testimonia veterum ab integro perquirenda esse cognoscerem, ut Keilii errores leviores gravioresve — excusandos quidem rerum iniquitate, qua vir ille doctissimus tunc oppressus erat — corrigerem, locos praetermissos adderem, lectiones variantes in ordinem redigerem. Quod ut perficerem novis subsidiis suppeditatis adiuverunt me viri docti, quorum animos erga me liberalissimos praedico, Keilius ipse, qui ex eruditione multiplici nova quaedam de Isocrate testimonia, Otto Hense, qui Stobaei varietatem nondum notam, Henricus Schenkl, qui novas Georgidis lectiones, Antonius Elter, qui corporis quod dicitur Parisini locos ad Isocratem pertinentes mecum communicaverunt. — Tum codicum manuscriptorum memoriam omnem examinandam mihi proposui, ne editione

mea absoluta novi quidam libri ex bibliothecarum tenebris protracti novum verborum Isocrateorum fontem ederent. Vere igitur anni 1893 dissertationem de codicum Isocrateorum auctoritate praeparans iam bibliothecas Italicas adieram, quas iterum hieme anni 1895/6, tertio vere anni 1899 frequentavi, ut codices potissimum vulgatos (Θ Λ Φ) a Buermanno partim neglectos excuterem integros. Denuo hieme anni 1901/2 ab academia Bavarica peregre missus in bibliothecis Angliae, Galliae, Italiae, Austriae omnes quos continent libros Isocrateos evolvi, ne quis me fugeret memoria dignus. Alios codices manibus tenui Monachium transmissos in bibliothecis vel regia vel universitatis, quarum praefecti de studiis meis egregie meruerunt; aliorum autem notitiam a viris amicis vel a bibliothecarum externarum magistratibus accepi, quibus omnibus debitas hic reddo gratias. Prae ceteris vero musei Berolinensis, cui tunc praeerat celeberrimus vir Riccardus Schoene, laudanda mihi est eximia liberalitas, quae novum orationis Demoniceae papyrum inter ceteros gravissimum et alterius cuiusdam frustulum mihi cessit publicanda. Neque silentio praetereunda Kenyonis Angli comitas, qua nova papyri Britannici orationis de pace fragmenta a viro docto Bell inventa atque novae eiusdem lectiones idoneae mihi innotuerunt, postquam ipse Londinii (1901) papyrum illum magno cum fructu retractavi. Interim studia mea ad codices Isocrateos spectantia commentariis prosecutus sum nonnullis, quorum mentionem hoc loco praemittendam esse duco: „Qui orationum Isocratearum in archetypo codicum ordo fuerit“ in Museo Rhenano LI 1896 p. 21/6, „Zur Textgeschichte des Isokrates“ in Philologo LV 1896 p. 654/88, „Die Vulgatüberlieferung der Isokratesbriefe“ in Blätter f. d. bayer. Gymnasial-Schulwesen XXXVII 1901 p. 348/61, „Vorläufiger Bericht über eine Studienreise zur Erforschung der Demosthenesüberlieferung“ in Sitzungsberichte d. bayer. Akad. d. Wissensch. 1902 p. 313/7.

Denique editionum priorum lectiones omnes et virorum doctorum in Isocratem explicationes emendationesque colligendae et examinandae erant. — In orationibus vero recensendis haud exiguo emolumento mihi erat plenus index graecitatis Isocrateae, quem — ab Orellio (Antidos. 1814 praef. p. XXIV) iam postulatum — Baiterus olim, egregius Isocratis editor, assiduo labore composuerat. Quem indicem lectionis varietate hic illic ornatum iam anno 1830 confectum fuisse existimo, cum editores Turicenses anno 1839 de eo praedicaverint haec: „Baiterus enim et H. Bremio multa suppeditavit, cum Isocratis orationes selectas ederet (vol. 1 Gothae 1831)

. . . et, quod etiam utilius nobis fuit, indicem vocum Isocratearum plenissimum diu est ex quo condidit et conditum in scriniis conservat." Perscriptus autem in schedis, quae duodecim volumina ampla complebant, — quorum quattuor etiamnunc manibus teneo et inspecturis offero —, hoc inconvenientiae habebat, quod verba secundum editionis Coraisianae capita, nomina et particulas (substantiva, adiectiva, praepositiones, coniunctiones) secundum sectiones Bekkerianas digesta praebebat. Nihilominus hic index, quem ab Arnoldo Hug relictum Adolfus Kaegi mihi tradiderat, per complures annos utilissimus mihi fuit, dum Sigismundo Preuss, lexicographo strenuo, eum concessi perpoliendum et edendum. Neque Preussius muneri suo defuit, cum vix anno interiecto indicem typis iam exscribendum mihi reddiderit. Index ergo Baiterianus a Preussio ad editionem tantum praeparatus est, quod nominatim hic dictum volo, cum Preussius indicem hunc prelo permittens (Lipsiae 1904 apud Teubnerum) Baiteri honores omni laude digni detrectaverit toto paene opere nomini suo ascripto. Quod vero se quibusdam de causis redemptore libelli orbatum esse dicit, suae tribuat impatientiae, quae Blassii textum non nihil corruptum duobus vix annis ante editionem meam descripsit, quam ut index ille exciperet mihi cum Preussio convenerat. Contra Teubnerum autem, cui me hanc editionem primo promisisse ingenue fateor, hoc sufficiat dixisse, me veritum, ne bibliopola ab aliis contra me irritatus incommoda mihi afferret, Theodorum Weicherum huius editionis redemptorem libentissime accepisse, quem voluntati meae prompto semper animo obsecutum esse palam attestor.

Nunc vero de editionis huius indole pauca praedicturus in animo mihi esse pronuntiem, ut in praefatione primum omnes et papyros et codices manuscriptos Isocratis breviter describam eo ordine, quo in bibliothecis asservantur. Quo capitis secundi disputatio de ratione, quae inter hos libros intercedat, sub uno conspectu posita clarior reddetur, praeterquam quod e capitis primi tabulis facillime cognoscetur, utrum codicis cuiusque adhuc ratio iam habita sit necne. In capite tertio de codicis Urbinatis inter ceteros praestantia agam, de papyris quoque et testimoniis veterum et de memoriae omnis archetypo. Sed ne quis nesciat, quid de temporibus orationis uniuscuiusque iudicem, qua ratione novus orationum et epistolarum ordo commendetur, quidque de operum sub Isocratis nomine traditorum fide mihi constet, de his omnibus rebus in capite quarto verba faciam, iis quae huc pertinent virorum doctorum

a*

commentationibus diligenter enumeratis. In capite quinto demum de editionibus prioribus quamque ipse secuturus sim editionis rationem breviter exponam, quibus absolutis in capite sexto vitam oratoris, orationum argumenta et scholia edam, quot quidem in codicibus Isocrateis exstant, verbis nonnullis et de commentariorum illorum indole et de codicibus praemissis.

Caput I.

Papyrorum et codicum Isocrateorum accurata descriptio.

Papyri Aegyptii,

qui singulas orationes vel orationum particulas continent, ex temporum quibus innotuerunt ordine descripti (cf. cap. III):

1) Papyrus Massiliensis orationis ad Nicoclem partem maiorem ab initio usque ad § 30 μετα δεους γιγνομενας continens inventus est inter crura corporis arte medicati. Parisios delatus anno 1860, cum in folia nondum dissectus esset (secundum Adrianum de Longpérier), inde ab anno 1861 Massiliae in museo quod dicitur Borély (no. 138/144) asservatur: de quo videas Omont, Catalogue des manuscrits grecs des départements, Paris 1886 p. 43 (no. 56) et Haeberlin, Griechische Papyri 1897 no. 79 p. 92/3. Exaratus autem litteris grandibus (1 cm. fere altis) a discipulo quodam, qui stilum exerceret, saeculo videtur IV. vel V. p. Chr. n. attribuendus esse, quod evicit Kenyon, The classical Review IX 1895 p. 495/6, cum olim saeculo I. p. Chr. n. ascriptus esset et a Croenerto (Memoria Graeca Herculanensis p. 59) adhuc saeculo II. p. Chr. n. tribuatur (cf. etiam Keil, Hermae XXIII p. 347). Atque octo nunc folia 25 fere cm. alta exstant chartae densiori agglutinata, quae volumen olim magnum ($3\,{}^1/_2$ m. fere longum) faciebant. Quae XVII scripturae columnas 18 cm. altas (columnae singulae 18—23 versuum, versus 24—27 litterarum) exhibent, binas plerumque, ternas in folio secundo et octavo, cum inscriptio haec ισοκρατους | παρ(αι)ν(αι)σεων | BB columnae primae loco sola exstiterit (secundum Lumbroso apud Schoenium; eadem subscriptio in fine), folium ultimum vacuum sit. Resina vero, qua charta penitus imbuta erat, calore liquefacta et offuscata (quod visum est Schoenio), papyrus, qui etiamnunc plenus superest, tantam accepit cladem, ut scriptura in columnis 9, 10, 13, 14 tota fere absumpta,

in columnis 2, 3, 4, 5, 15, 17 ex parte quidem oblitterata sit. Quem post lectiones nonnullas a Giac. Lumbroso (Atti della R. Acad. delle scienze di Torino, vol. VII 1870 nov.) allatas primus diligenter exscripsit et tractavit — Urbinatis collatione ab Augusto Mau accepta — Alfredus Schoene (Mélanges Graux 1884 p. 481/504); secuti eum sunt Bruno Keil (Hermae XIX 1884 p. 596/643) et Frid. Blass (Jahrbücher f. klass. Philol. CXXIX 1884 p. 417/29, cf. Albrecht, Jahresberichte des philol. Vereins zu Berlin XI 1885 p. 49 sq.). Papyrum iterum inspexit atque multa in eo legendo emendavit Keilius (Hermae XXIII 1888 p. 346/52), quorum virorum opera innisus ipse lectiones eius novis tabulis collegi (codd. auctor. p. 118/21). Atque anno 1902 papyrum ipsum strictim attigi, quoniam post Schoenii et Keilii curas accurata retractatione non videbatur opus esse.

2) Papyrus Raineri (litterar. II.) saec. II. p. Chr. n.: fragmenta duo, quibus Philippi partes continentur § 114 ειχ]εν ει[ς] τους ελ|ληνας] δυναι' αν ad § 115 των] παρον|των κτησασθ]αι την | et § 116 πειρωμ[αι] προτρε|πειν επι τας ευεργε|σιας ad § 117 |κ]αι τας πολεις και νε|ω]ς και βωμους ἵδρυ. Supersunt scripturae columnae II, quarum prior in parte inferiore et in margine sinistro mutilata est (restant versus 11); altera 28 versuum (13—17 litter.) est integra 13,4 × 4,5 cm. complens. Cf. Wessely, Mittheilungen aus der Sammlung der Papyrus Erzherzog Rainer II/III 1887 p. 74/6, Haeberlin l. l. no. 80, codd. auctor. p. 122/3.

3) Papyrus Raineri no. 532 (inventar. 8028) saec. IV. p. Chr. n. ineuntis: fragmentum orationis ad Nicoclem § 2 | ιδιωτας πο]λ'λα εστιν τα παι[δ]ευ[οντα μαλι|στα μεν το] μη τρυφαν ad § 4 | πλειστοι] των ανθρωπων αυτοι[ς ου| πλησια]ζουσιν οι δε συνοντες α[υτοις]. Unius columnae versus superstites 18 litteris (27—35) uncialibus grandibus exarati, qui utroque latere mutilati sunt, complent 26 × 10 cm. Cf. Wessely l. l. IV 1888 p. 136/9, Haeberlin l. l. no. 78, codd. auctor. p. 122/3.

4) Papyrus Londinensis musei Britannici no. 132 saec. I. p. Ch. n., continens maiorem orationis περι (της) ειρηνης partem inde a § 13 βουλευησθε, ζητειτε συμβουλους usque ad finem. Papyrus in folia decem nunc divisus, quae sub vitro asservantur, olim IL scripturae columnas habebat, quarum priores IV deficiunt, ut XLV nunc columnae vel ex parte vel integrae supersint (ultima subscriptionem solam iterum exhibens). Perscriptus est totus ab uno librario, qui munere suo initio quidem diligenter functus postea laboris taedium

subiit. Quo factum est, ut litterae unciales voluminis principio accuratae et clarae ad finem properantes minus compositae, immo — quod Kenyoni visum est — ab alio scriba exaratae esse videantur, quod etiam in papyro Massiliensi accidit. Atque tabulis phototypicis apud Kenyonem IV. (col. II init. = § 14) et V. (col. XLIV = § 145) cursim inter se comparatis de duobus librariis facile cogitare possis. Ac tamen scripturae ductus quamvis neglegens etiam sub finem orationis idem est atque initio, cum scriba commodo suo consulens inde a § 60 signa quaedam quae vocantur cursiva (ε, η, ν, π, υ) litteraturae immiscuerit. Socordia librarii festinantis etiam factum est, ut scripturae columnae initio ex aequo angustae (6 cm. latae 18 fere litterarum) inde a col. XXIX usque ad XXXIX paulatim dimidio fere in latitudinem accrescerent (ad 9 cm. 24—28 litterarum), versus finem rursus diminuerentur (ad 7 cm.). Simul altitudo columnarum, quae initio erat 20 cm. versuum 38 (col. II) vel 40 (col. VIII, XIII?) vel 41 (col. XV), ad 23 cm. versuum 43—46 inde a col. XVII aucta est. Haud mirum, quoniam librarii neglegentis scriptura erroribus scatet, quos ipse ex parte iam correxit paucis etiam lectionibus variis in margine adiectis (corr. 1). Alia alter atque etiam tertius ut videtur corrector emendavit, qui recentiores (corr. rec.) librarium imitati permultas etiam lectiones varias et in margine et supra versum ascripserunt. Quos discernere nonnunquam perdifficile est, praesertim cum papyrus in parte priore usque ad § 62, qua fragmentis maioribus minoribusve constat, valde mancus, in parte posteriore, qua charta est integra, hic illic adeo detritus sit, ut ne attente quidem inspicientibus quidquam conspiciatur. Atque in parte priore admodum mutilatae sunt columnae III = § 16/17, VI = 23/24, VIII = § 27/28, X = § 33/34, XIV = § 44/46, XVII = § 52/54, in parte posteriore damnum grave acceperunt columnae XXV = § 80/81, XXX = § 93/94, XXXIII = § 103/4, XXXV = § 108/12, XXXVI = § 113, XLIII = § 140/42. Papyrum, qui emptus erat anno 1889, primus neque tamen ita diligenter tractavit F. G. Kenyon, Classical texts 1891 p. 63/79, cuius ope liberali adiutus ipse de papyro accuratius egi codd. auctor. p. 94/117 (cf. Haeberlin l. l. no. 81). Tum ipse totum denuo excussi anno 1901, atque iterum auctore Kenyone v. d. Bell collatione mea usus totum recognovit, cuius alacritate nova quoque papyri frustula haud pauca a Kenyone reperta suis locis disposita sunt: quae inventa Kenyone comiter intercedente mecum communicata sunt.

5) Papyrus Oxyrhynchitanus no. 27 saec. I./II. p. Chr. n.

(5,2 × 12,7 cm.). Fragmentum hoc columnarum duarum — seni versus superstites sunt —, quarum altera etiam latere dextro mutilata est, scriptura unciali continet orationis de Antidosi § 77 και των αλλων κινδυνων ad βαρβαρων στρατειαν πα et § 81 περι πλειονος π[οιεισθαι ad [δεομε|νο]ι τυγχαν[ουσιν. Papyrus, quem ediderunt Grenfell et Hunt, The Oxyrhynchus Papyri I 1898 p. 56, nunc in America (in urbe quae vocatur Chicago) conservatur, quod ex Grenfellio audivi.

6) Papyrus Argentoratensis no. 92 saec. III. p. Chr. n. ineuntis, continens orationis ad Demonicum § 45 τυγ]χα|νω των] μεν | γαρ αλλω]ν| ad χα]ι|ροντας ο]υ|τως και τ]ων | et χρωμενος | τη περι την | ad τους αλλους | τους επι την. Duarum columnarum angustarum litteris uncialibus grandibus scriptarum utraque olim 23 versus 7—10 litterarum habebat, sed pars inferior ita mutilata est, ut uniuscuiusque nunc 13 versus restent; atque columna prior tota fere praeter paucas marginis dextri litteras periit. Cf. R. Reitzenstein, Hermae XXXV 1900 p. 607/8.

7) Papyrus Amherstianus no. 25 saec. I. exeunte vel II. ineunte p. Chr. n. litteris quae vocantur semiuncialibus scriptus est (20 × 15,5 cm.). Unius columnae fragmentum 28 versuum (25—32 litterarum) partem orationis ad Demonicum § 48 μ]ηδεν δε | των τυχοντω]ν διαφ[ερον]τας εικοτως | ad § 51 αλ[λων | σοφιστων ει τι χρησιμ[ον] ειρηκασιν exhibet. Columnae sequentis, quae finem orationis (et subscriptionem) complexa erat, duae litterae solae remanent. Cf. Grenfell et Hunt, The Amherst Papyri II 1901 p. 25/6 cum tabula III. Papyri lectiones ex silentio apparatus critici petas.

8) Papyrus Oxyrhynchitanus no. 704 saec. III. p. Chr. n. litteris uncialibus exaratus (7,9 × 10,3 cm.) duas scripturae columnas mancas 15 et 12 versuum (12—15 litterarum) habet, quarum altera in margine dextro quoque mutilata est. Servantur in eo orationis contra sophistas particulae § 16 [προ (?) ελεσθ]αι και | [μιξασθαι προς αλ] | λη λας] και ταξα|σθ]αι ad § 17 επιμε|λεια]ς [δεισ]θαι και et § 17 των δ[ιδακτων | παραλ[ι(?)πειν περ | ad § 18 και χ[αριεστερον| τω[ν αλλων φαινε |. Cf. Grenfell et Hunt, The Oxyrhynchus Papyri IV 1904 p. 161/2.

9) Papyrus Berolinensis no. 8935 A, B, C saec. II. p. Chr. n. ineuntis decem columnis 29—31 versuum in tres partes nunc divisis orationis προς Δημονικον παραινεσις maximam partem (§ 18 ομοιως γαρ usque ad finem orationis) continet. Exstat in papyro averso, cuius pars adversa inventarium quoddam exhibet (cf. Aegyp-

tische Urkunden aus den kgl. Museen zu Berlin. Griechische Urkunden III 1903 no. 781), ut Isocratis verba a viro quodam privato exarata esse facile coniciamus. Bis versus dimidius fere a scriptura vacuus est (col. VI § 36: om. επιτηδευματα et col. VIII § 45: om. τουτων εγνωκεναι), unde librarii exemplar lacunosum vel male habitum fuisse, ut scriptura legi non potuerit, apparet. Papyri verba a Krebsio diligenter exscripta accurate recognovit me rogante Schubartius, ut de lectione dubitatio vix sit relicta. Atque memoria optime conservata — scriptura paucis tantum locis detrita est, praesertim in col. II inf. § 23 et IX et X infer. — ubique fere certa est, ut lectiones velut codicis cuiusdam ex apparatus critici silentio colligere possis. Contra papyri reliqui praeter Amherstianum adeo sunt lacunosi et pessumdati, ut in apparatu critico, cum exscribi non potuerint integri, accurate indicandum fuerit non solum, quibus locis papyri cuiusque memoria certa a textu recepto aperte differat, sed etiam quibus contra codices hos cum illis consentiat.

10) Papyrus Berolinensis alter no. 7426 (16,5 × 8 cm. versuum 21) saeculo II. p. Chr. n. vel paulo post in papyro averso exaratus est, cum in parte adversa reliquiae rationum exstent, quae litteris quae vocantur cursivis saeculo II. p. Chr. n. scriptae sunt. Continet scriptura continua in initio mutilata orationis ad Demonicum particulas § 39 μηδενα ζηλου ad (υπερ)εχουσι, § 41 (νομιζε μηδεν) ad περιλυπος, § 50 ζευς ηρακλεα και ad 51 της καλοκαγαθιας, quibus continuantur Hermagorae quaedam. Quae florilegii cuiusdam ut videtur excerpta a viro quodam privato conscripta libenter mihi cessit A. Brinkmann Bonnensis, cui tradita erant publicanda. Sed serius in manus meas venerunt, quam ut in apparatu critico exscribi potuerint. Quam ob rem lectiones eorum varias in papyris recensendis (c. III.) diligenter enotavi.

Superest etiam papyri cuiusdam frustulum orationis de pace § 20 continens inventum in sepulcro Sarapus cuiusdam, quod situm est in regione pagi q. d. Deyrout: cf. H. Weil, Revue des études grecques III 1890 p. 309 n. 1. Sed Weilius petentem me non audivit.

Codices:

Asterisco (*) significati sunt libri illi non multi, quorum notitiam idoneam nullo modo me potuisse nancisci aegre fero.

in Italia

Romae (in bibliotheca Vaticana praeter no. 31—33):

1) cod. Urbinas 111 (= Γ), membran. in 4⁰ ($24\frac{1}{2} \times 18\frac{1}{2}$ — 19 cm.) foll. 420 (immo 405), saec. IX./X. Codex 51 quaternionibus 405 foliorum absolutus est, cum quaterniones 44 = f. 350/6, 45 = f. 357/63, 47 = f. 382/8 septem tantum folia complectantur. Antiquiores vero foliorum numeri transiliunt a 4 ad 9, a 120 ad 122, a 370 ad 381, ut 405 + 15 = 420 folia numeris efficiantur. Numeros initio codicis correxit manus recentissima, binis foliis chartaceis et membranaceis, quae cum codex ligaretur praefixa sunt, numeris 1 ad 4 notatis. Atque etiam nuperrime quaterniones 23 = f. 182/9 et 24 = f. 190/7, quorum ordo in libro conglutinando olim turbatus erat, transpositi sunt auctore Stornajolo, bibliothecae Vaticanae scriptore.

Codicis aetas viris doctis dubia fuit (cf. Keil, Wochenschrift f. klass. Philol. III 1886 col. 1351/2), cum eodem tempore a duobus librariis scriptus litterarum ductum praebeat paulo differentem. Etenim scriptura librarii prioris aequa, quae foll. 1—325 (versuum constanter 24) occupat, litteris minusculis expressa est puris (raro Λ, perraro C in fine versuum) abbreviationibus fere neglectis (raro καί; littera ν hic illic lineola supra versum posita significatur). Contra librarius posterior in foliis 326—420 (versuum 24 initio: semel 20 in f. 331; vel versuum 23 inde a f. 364, vel v. 22 inde a f. 382, vel v. 26 inde a f. 389) aliquanto est neglegentior, cum et Λ quadratum in deliciis habeat et in fine versuum signo C, raro etiam signo Δ atque abbreviationibus paulo frequentioribus utatur (-σθαι, -μαι etc. in verborum terminationibus; etiam ἄνθρωπος). Nihilominus ex constanti litterarum forma, quam in tabula phototypica volumini huic praefixa conspicias (fol. 51 a = ad Demon. § 20/21: minus clare iam expressa in Philologo 1896 p. 665), codicem ultimis saeculi IX. vel primis saeculi X. annis ascribere non dubito.

Insunt in codice Isocratis orationes XIX et epistolae IX: ἑλένης ἐγκώμιον 1a, βούσειρις 18a, κατὰ τῶν σοφιστῶν 27b, εὐαγόρας 32a, πρὸς δημόνικον 47b, πρὸς νικοκλέα 57b (πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας ὑποθῆκαι subscr. 67b), νικοκλῆς ἢ κύπριοι 67b, ἀρχίδαμος 80b, ἀρεοπαγιτικός 102b, πλαταικός 120a, περὶ εἰρήνης 133b (περὶ τῆς εἰρήνης subscr. 163a), φίλιππος 163a, παναθηναικός 193b, πανηγυρικός 249a, αἰγινητικός 287a, περὶ ἀντιδόσεως 298a, περὶ τοῦ ζεύγους (secundum subscript.) 361b, τραπεζιτικός 382a, κατὰ λοχίτου αἰκ(ε)ίας ἐπίλογος 395a (a corr. 2, cf. subscript.), ἐπιστολαί· διονυσίῳ· ἀρχιδάμῳ· τοῖς ἰάσονος παισίν· | τιμοθέῳ· φιλίππῳ· φιλίππῳ· ἀλεξάν-

δρῳ · | ἄσημος · τοῖς μιτυληναίων (corr. 2) ἄρχουσιν · | ἰσοκράτης διονυσίῳ χαίρειν 398b, ἀρχιδάμῳ 400b, τοῖς ἰάσονος παισίν 404b, τιμοθέῳ 407b, φιλίππῳ · ἐγὼ διελέχθην 410a, φιλίππῳ · οἶδα μέν 411b, ἀλεξάνδῳ 415, ἀσήμως περὶ διοδότου et in mg. litteris uncialibus a corr. 2 πρὸς ἀντίπατρον 416b, τοῖς μυτιληναίων ἄρχουσιν 419a.

Epistola ultima in fine manca est, cum folium codicis postremum continens verba § 8 σίας πολλὴν ἂν αὐτοὺς usque ad finem nunc perierit. Madore tamen vestigia huius folii (prioris quidem paginae usque ad § 10 δηλώσατε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς fere) in antecedente pagina expressa sunt, ut scriptura cum lectionibus variis etiamnunc ex parte quidem legatur. Madore etiam, quo liber initio potissimum et in fine detrimentum cepit, primum codicis folium adeo foedatum est, ut litterarum formae nonnisi ex membrana atramento paululum exesa dignoscantur. Desunt in scriptura continua (f. 361b) et orationis de Antidosi finis inde a § 320 καταλύσω τὸν λόγον (in mg. add. corr. 5) et orationis de bigis exordium usque ad § 3 προσήκειν τὰς κοινὰς αἰτίας, ut in exemplo descripto folium hic excidisse appareat: cuius archetypi versus singulos 30 fere litterarum fuisse, similiter atque in Γ, ex Panath. § 88 et Antid. § 319 et de pace § 53/4 elucet, cf. Buermann II p. 4/5. Dubium tamen est, an initio codicis nonnulla deficiant: nimirum orationis primae inscriptio litteris maximis exarata est, sed omisso Isocratis nomine, quod in toto libro non nisi in inscriptione epistolae primae deprehenditur. Vestigia vero coloris rubri, quae in paginae primae margine superiore et inferiore supersunt, non cum Buermanno II p. 3 ad folium quoddam pictum libri exordium designans referenda esse, sed involucri antiqui corium rubidum, cui folium nunc primum aliquando agglutinatum fuerit, in hoc se expressisse Keilius iam vidit (l. l. col. 1352). Qua ex re cum Martino vitam oratoris vel argumentum quoddam de orationibus eius hic amissum esse conicias.

Correctores discernendi sunt 5 (vel 6), de quibus post Martinum accuratissime exposuit Buermannus II p. 5/20 (cf. etiam Keil l. l. col. 1349/51, codd. auctor. p. 4/5, Philolog. 1896 p. 656/8). Atque sigla mihi erunt haec:

Γ pr. = manus prima in textu codicis.

$Γ_1$ vel corr. 1 = correctiones manus primae, quae ab utroque librario partim iam inter scribendum factae sunt, saepissime in Areopagitico (= int. scrib. corr.). Singulatim autem notandae sunt eiusdem librarii correctiones.

Γ mg. unc. pr. = quae sunt lectiones variae ex memoria vul-

gatae consimili iam inter scribendum litteris uncialibus foliorum marginibus adiectae (usque ad f. 80). Contra errores suos et omissiones librarii litteris minusculis correxerunt vel in versu vel in margine. Unde lectiones unciales ex archetypo petitas esse, qui cum codice quodam vulgato in orationibus septem prioribus contaminatus fuerit, manifestum est.

Γ_2 = emendationes litteris minusculis puris factae a duobus saeculi X. librariis, qui accentus quoque et spiritus a manu prima saepius neglectos maiore cum cura addiderunt. Atque Buermannus tres eiusdem aetatis correctores (1a, 1b, 2) ita inter se distinxit, ut correctores 2 (atramento nigro usum) et 1b (atramento fusco vel subrutilo usum) non nisi errores primae manus, omnibus fere locis recte, emendavisse statuerit. Correctorem vero 1a (atramento viridi usum: fusco tamen secundum Keilium l. l.) in orationibus quattuor prioribus lectiones variantes ex vulgata plerumque memoria depromptas ascripsisse et unumquemque in emendando exemplar non solum arta necessitudine cum Γ coniunctum, sed etiam in orationibus prioribus cum vulgata memoria contaminatum adhibuisse censuit. Codice tamen diligenter retractato ipse correctiones 1a et 1b ab eodem librario (= 1b) profectas esse, cuius atramentum saepe variat, correctiones 2 vero, quae vel nigrae sunt vel rubidae (e. g. in Busiride) vel subvirides (e. g. in Euagora), cum correctionibus 1b non ex alio quodam libro, sed ex ipsius Urbinatis archetypo depictas esse mihi persuasi. Etenim exemplum illud contaminatum erat; variantes vero lectiones et a manu prima uncialibus litteris et a Buermanni corr. 1a in Urbinatis margine notatae cum eodem pertineant (usque ad initium Archidami cf. corr. 1b in Nicocl. § 59, Archid. § 11), tum dimidia fere parte cum vulgatis consentiente eiusdem omnino generis sunt. Porro etiam corrector 2 haud raro lectiones vulgatas pessimas in textum induxit (cf. IV 30, V 23, 56, VI 6, 12, VII 18, VIII 18, 19 cum γρ., 27, 41, 48, 52, 61, 67, XI 7, 22/3, 33, 39, 42, 50 etc.), quarum originem eidem fonti facile tribuas. Denique manus has emendatrices omnes simul opere functas esse Buermanno auctore pro certo affirmare licet, quarum correctiones ut in apparatu critico seiungamus nihil interest, nisi aliquo modo inter se differunt. Contra Buermannum autem, qui de correctoris 2 mutationibus ubique fere probandis praepropere iudicavit (cf. II p. 11/13 et 20), correctorem illum non solum lectiones vulgatas haud raro perperam recepisse, sed etiam libidinose saepius manus primae scripturam commutavisse atque corrupisse (cf.

III 22, IV 26, 30, V 3, 35, 45, VI 40, VIII 11, IX 1, 3, 49 etc.) tenendum est, ut in correctionibus eius et additamentis recensendis cautione opus sit. A correctore 1b etiam scholia nonnulla brevia in margine adiecta sunt, cf. Philolog. 1896 p. 657.

Γ_3 = manus saeculi XI., quae calamo crasso et atramento subrubicundo canescente nonnulla leviter correxit (e. g. Panath. § 25, 141, 183, 257, 267), plurimis tamen locis vel supra versum vel in margine lineolam appinxit, ut lectionis a memoria vulgata (plerumque codicis Λ) varietatem significaret. Ideo correctorem, quem in orationibus ad Demonicum, ad Nicoclem, Nicocle, de pace, Antidosi, de bigis, epistolis frustra quaeras, Martinus nota „tr.", Buermannus siglo „mr." („not. mr.") designaverat.

Γ_4 = manus saeculi XII. (cf. Keil l. l.), cuius correctiones (atramento ravo vel viridi factae) maxima ex parte ad librum vulgatae memoriae (familiae Θ ut videtur) redeunt, nonnunquam ex libidine natae sunt (e. g. Panath. § 50, 148, 215). Exemplum autem cum Urbinate collatum in Archidamo mancum erat, quod his cognoscitur, quae ad Archid. § 6 ζητεῖν in margine ascripta sunt: ἐκ τούτου τὸ λεῖπον et ad § 21 post πράξεις: μέχρι τούτου τὸ λεῖπον τὸ ἐν τῷ (τῇ?) βιβλί(ῳ). Correctiones desunt in orationibus ultimis Trapezitica et contra Lochitem et in epistolis.

Γ_5 = correctiones manu saeculi XIII. per totum codicem (exceptis oratione Trapezitica et epistolis) atramento nonnunquam variante dispersae, quae ex libro cum Θ coniuncto diligenter adhibito ductae sunt. In orationibus prioribus littera ν q. d. paragogica a correctore saepissime expuncta vel erasa est, cuius laboris postea eum taeduit.

De stichometriae in hoc libro vestigiis deque Heliconii et sociorum opera videas ea, quae in capite III. exposui.

Codicem Urbinatem inter omnes primus adhibuit Bekkerus, qui tamen libri sat neglegenter iam excussi lectiones etiam cum incuria in apparatu editionis descripsit, ut varietatis gravissimae supplementum ex schedis suis in Actis academiae Berolinensis 1861 p. 1034/7 componere cogeretur. Anno 1859 codicem denuo contulit T. Halbertsma, cuius notae in oratione Nicoclea edenda (1890) praesto fuerunt Vorsmeetenio (cf. p. 30/1 et Halbertsma, Adversaria critica ed. van Herwerden 1896 p. XXXVI). Postea codicis partem, quae epistolas exhibet, inspexit R. Hercher (Epistolographi Graeci 1873 p. XLIV et 319/36), orationem de bigis Fr. Leo (in usum Fuhrii, Mus. Rhen. 1877 p. 566), orationem ad Nicoclem iterum A. Mau (in usum

Schoenei, cf. ad papyrum Massil.). Iam vero accuratam codicis descriptionem cum collatione Panegyrici composuit Albertus Martin (Le Manuscrit d'Isocrate Urbinas CXI de la Vaticane, Bibliothèque des écoles françaises d'Athènes et de Rome, fascic. XXIII. Paris 1881), qui lectionis varietatem in Euagora, Helena et in Philippo (ex parte) postea publicavit (Nouvelles études sur le manuscrit d'Isocrate du fonds d'Urbin, Revue de philol. XIX 1895 p. 123/8 et 188/96). Atque post hunc virum doctum Henricus Buermannus studium suum in codicem convertit, de quo summa cum diligentia ab integro excusso exposuit in libello „Die handschriftliche Überlieferung des Isokrates. II. Der Urbinas und seine Verwandtschaft“ (Progr. Berol. 1886), postquam iam anno ante in parte priore (I. Die Handschriften der Vulgata, 1885 p. 16 sq.). Philippi cum Urbinate collationem publici iuris fecerat. Ad Buermanni autem studia Rudolphi Bock dissertatio „De codicis Isocratei Urbinatis (Γ) auctoritate“ (Heidelbergae 1883) haud magni aestimanda est, quae vix novi quidquam de codice attulit. Ipse Buermanni collationem mihi concessam et cum virorum doctorum, quos nominavi, curis et cum codice iterum iterumque comparavi, ut me codicem penitus nunc cognitum habere iure liceat contendere. Cf. cap. III.

2) cod. Urbinas 112, membran. in fol. min. (27 × 17 ½ cm.) foll. 160, saec. XV. a Ioanne Scutariota scriptus. In codice hoc splendido insunt Isocratis orationes XIX: πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 1a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 6b, Paneg. 23a, Helen. 33b, Euag. 40b, ἐγκώμιον πρὸς Βούσιριν 49a, c. sophist. 54a, Plataic. 56b, Areopag. 63a, c. Lochit. 71b, in Euthyn. 74a, de bigis 75b, Aeginet. 81a, Trapezit. 86b, Philipp. (sine titulo) 93a, de pace 109a, Archid. 124b, Antidos. 136a, in Callim. 155a: deficit in § 67 τοῦ δικαίου ζητοῦντες. Cf. Martin l. l. 1881 p. 5/6 et infra p. XLIX.

3) cod. Vaticanus 64 (= Φ), membran. in fol. (31 ¾ × 20 ½ cm.) foll. 289, anno 1270 Thessalonicae a compluribus librariis confectus secundum subscriptionem f. 289b: ἐτελειώθη ἡ βίβλος αὕτη χειρὶ γραφεῖσα ἑκατόγχειρος ἐν ἔτει ϛψοη' (6778 mundi = 1270 p. Chr. n.). Codex miscellaneus, quem iam Usenerus accuratius descripsit (Jahrbücher f. Philol. 1873 p. 146 et in editione Dionysii Halic. cum Radermachero curata vol. I 1899 p. XI/XII), initio habet Isocratis orationes II: ἑλένης ἐγκώμιον 1a, εὐαγόρας 4b (ad 8b), quas praeter alia — commemorabo Arriani ἐπικτήτου διατριβαί, Libanii, Synesii, Aeschinis et orationes et epistolas — sequuntur epistolae Socrati-

corum (XXI. et XXIII.) 207b, Isocratis novem 208b, Socratis 215a, alia. Epistolarum vero Isocratearum hic est ordo ἰσοκράτης ἀρχιδάμῳ χαίρειν 208b, ἰσοκράτης τοῖς ἰάσονος παισὶ χαίρειν 209b, ἰσοκράτης λυκόφρονι χαίρειν (quae est ad Dionysium) 210b, ἰσοκράτης φιλίππῳ χαίρειν · οἶδα μέν 211a, ἰσοκράτης φιλίππῳ χαίρειν · ἐγὼ διελέχθην 212a, ἰσοκράτης ἀλεξάνδρῳ χαίρειν 212b, ἰσοκράτης ἀντιπάτρῳ χαίρειν 213a, ἰσοκράτης τιμοθέῳ χαίρειν 213b, ἰσοκράτης τοῖς μιληναίων (s. v. corr. 1) ἄρχουσι χαίρειν 214b. Disputavi de codice Blätter f. d. bayer. Gymnas.-Schulwesen XXXVII 1901 p. 352/7, Aeschinis q. f. epistolae 1904 p. 6 et 39 sq. Cf. cap. III.

4) cod. Vaticanus 65 (= Λ), membran. in 4^0 min. ($21\,^1/_4 \times 17\,^1/_2$ cm.) foll. 304 nunc in II voll. ligatus, anni 1063 secundum subscriptionem f. 304b ἐτελειώθη ἡ βίβλος αὕτη παρὰ θεοδώρου | ὑπάτου καὶ βασιλικοῦ νοταρίου γραφεῖσα οἰ|κεία χειρὶ αὐτοῦ μηνὶ ἀπριλλίῳ κε' ἰνδικτιῶνος πρώτης | τοῦ ἁγίου μάρκου | ἔτει ςφοα' (6571 mundi = 1063 p. Chr. n.) | κύριε βοήθει τῷ τοῦτο γράψαντι ἀμήν, cui manus recentior (3) addidit ἔχει τὸ παρὸν βιβλίον φύλλα τδ'. In codice leguntur Isocratis orationes XXI: ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον παραίνεσις 1a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 5b, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 14b, πανηγυρικός 25b, ἑλένης ἐγκώμιον 59a, εὐαγόρας 70b, βούσιρις pr. (ἐγκώμιον εἰς τὸν βούσιριν in mg. 3; βουσίριδος ἐγκώμιον subscr. pr.) 85a, κατὰ τῶν σοφιστῶν 93b, πλαταικός 98a, ἀρεοπαγιτικός 107b, φίλιππος 121b, περὶ τῆς εἰρήνης 147a, ἀρχίδαμος 171a, παναθηναικός 189b, περὶ τῆς ἀντιδόσεως 233b, κατὰ τοῦ λοχίτου 262a, πρὸς εὐθύνουν: ἀμάρτυρος 265a, περὶ τοῦ ζεύγους 268a. αἰγινητικός 276a (αἰγινιτικός subscr.), τραπεζιτικός 284a, παραγραφὴ πρὸς καλλίμαχον 293b. Scripturae vero indoles ex tabula phototypica altera huic volumini praefixa cognoscetur, quae male expressa iam erat in Philologo 1896 p. 660.

Codex antequam in bibliothecam Vaticanam delatus est, casus varios subiit, cum igne correptus, qui etiam foliorum margines adedit, initio complura folia amiserit. Etenim quaternionum numeri, qui antiquitus — neque tamen a librario ipso neque a corr. 2 — ultimo cuique quaternionum folio in inferiore margine adiecti erant, supersunt hi: Δ 12b, ς 28b, Ζ 36b etc. usque ad μ 300b. Unde codicis initio, quattuor foliorum priorum loco, tres olim quaterniones plenos 24 foliorum exstitisse luculenter apparet. Quattuor autem folia illa 1—4, quae orationis Demoniceae partem priorem usque ad § 46 οἰκονομεῖν ἀεὶ τὰς τέρ (in membrana rescripta) complectuntur, saeculo XIII. scholiastae recentioris manu (= corr. 3) videntur conscripta

esse, ut iacturam illam codici saeculo XII. vel XIII. illatam esse eluceat. Quae vero initio libri in foliis amissis olim exarata fuerint, coniectura facili consequeris, si mecum haec reputaveris: cum pagina scripturae antiquae in Λ (22—23 versuum; manus recentior versus 21—28 habet) versibus fere 24 editionis Teubnerianae respondeat, pars orationis Demoniceae amissa codicis paginas circiter $14\,^2/_5$ complebat. Restant ergo $9\,^3/_5$ paginae, quae Isocratis vitae in codicibus *ΠN* servatae plane conveniunt. Praeterea orationum argumenta, quae Buermannus et ipsa codici tribuit (I p. 6), in eo fuisse nequeunt.

Etiam in hoc libro correctores plures diligenter distinguendi sunt, ut de auctoritate eorum recte iudicetur. Qui sunt (in parte antiqua)

Λ_1 = correctiones librarii ipsius, qui cum opus absolutum perlegeret, atramento subfusco paululum pallidiore, quam quo in textu exarando usus erat, ex suo exemplo nonnulla emendavit atque etiam scholiis inter scribendum iam in margine notatis alia pauca adiecit.

Λ_2 = manus paulo recentior saeculi XI./XII., quae atramento plerumque subviridi (vel fusco virescente) errores librarii frequentes correxit et lacunas nonnullas ab illo (secundum archetypi memoriam mancam) relictas explendas curavit. Quod cum partim ex memoria codicum (cf. Philipp. § 71, 72, 104, 107, etiam 16, 75, Archid. 93 etc.), partim ex libidine videatur factum esse (cf. Philipp. § 78, 105, 110, etiam 102, de pace 72, 128), exemplum a correctore adhibitum idem fuisse atque codicis Λ archetypum iure colligitur. Scholium parvulum ascriptum est ad orationem de pace § 8, alia fortasse ab eodem ad Nicoclem (ἢ συμμαχικός) 3 et Helen. 23.

Λ_3 = emendationes rarae a manu saeculi XIII. (pleraeque ut videtur in oratione de pace) atramento fusco vel pullo factae. Quae manus post codicem igne corruptum (cf. f. 172a) etiam scholia inania permulta litteris perobscuris et compendiosis in foliorum marginibus exaravit et orationis Demoniceae partem priorem supplevisse et quaternionibus novos ex mutato codicis statu numeros in primo quoque folio adiecisse videtur: α′ 1a (4 foll.), β′ 5a, γ′ 13a (9 foll.), δ′ 22a (6 foll.), ε′ 29a (9 foll.), ς′ 37a etc., ια′ 77a (6 foll.), ιβ′ 83a etc., κη′ 291a (9 foll.), λθ′ 300a.

Λ_4 = manus saeculi XIII./XIV. atramento usa cano, quae post correctorem 3 (cf. Paneg. § 96 et Scholia ad Nicoclem (ἢ συμμαχικός) 5, Philipp. 59, Panath. 2: cf. Philolog. 1896 p. 662) verba corrupte tra-

dita coniecturis nonnunquam sanavit (cf. I 13, 17, II 16, 24, 25, 34, 35, 37, 53, 64 etc.: alterius libri memoriam non deprehendas nisi ad Nicocl. § 2 = Γ unc. pr.), saepius vero locos et corruptos et sanos interpolationibus libidinose factis impudentissime depravavit. Atque lacunas potissimum, quas librarius necessario saepe multo maiores reliquerat, corrector omnibus locis de suo explendas esse duxit (cf. Philipp. § 71/2, 105, 110/1, Archid. 109, etiam Panath. 6, 77, 133, 178, 206). Quas lectiones viles in libris vulgatis recentioribus et in editionibus prioribus receptas ex parte iam Corais, plerasque Bekkerus rectissime expulit, cum a codicibus plane alienae magistelli cuiusdam Byzantini indoctam temeritatem sapiant. — Scholium huiusce librarii leviusculum ad exordium Aeginetici pertinet.

Emendationes recentiores, quae in priore orationis Demoniceae parte saeculo XIII. suppleta raro inveniuntur, cum neque ad librarium additamenti (= corr. 3) neque ad correctorem 4 referri queant, notam „Λ rec.“ habere volui.

Codicem a Napoleone I., Italiae aliarumque terrarum expugnatore, Parisios delatum Corais primus perscrutatus est, qui ex eo haud pauca in Isocrate correxit; tunc Romam reductum in Callimachea et Amartyro iterum inspexit Bekkerus. Postea vero plane neglectus iacuit, dum Buermannus ex parte denuo collatum (ad Demon., ad Nicocl., Nicocl., Paneg., Phil., de pace partim, Archid., Panath., Trapezit. partim) diligenter descripsit in libello saepius iam commemorato I p. 4/9, collatione Philippi adiecta. Atque ipse lectiones a Buermanno excussas et mihi concessas in codice examinavi, partem reliquam post Coraem primus comparavi, de quibus exposui codd. auctor. p. 40/46 et Philolog. 1896 p. 660/3. Cf. cap. III.

5) cod. Vatic. 228, chartac. in 4⁰ (24³/₄ × 16 cm.) foll. 308, saec. XIV. Inter alia legitur ἰσοκράτους ῥήτορος λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 279a ad 283b cum lacuna magna inter f. 281/2: deest § 28 ἔστι δὲ χρήματα ad § 42 σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ. In f. 305b subscriptio exstat cryptographica. Cf. p. LX.

6) cod. Vatic. 604, chartac. in 4⁰ (22¹/₄ × 15 cm.) foll. 187, saec. XV. a pluribus scriptus. Inter alia invenitur ἰσοκράτους ῥήτορος πρὸς δημόνικον παραίνεσις 176b ad 181b. Cf. p. LX.

7) cod. Vatic. 790, chartac. in 8⁰ (14³/₄ × 10¹/₂ cm.) foll. 277, saec. XV. in. Inter excerpta varia maxime theologica inest Isocratis oratio ad Demonicum 259a ad 266a. Cf. codd. auctor. p. 40 et infra p. XLVI.

8) cod. Vatic. 936 (= Δ), chartac. in 4° (23 × 15 cm.) foll. 234, saec. XIV. Inter Isocratis orationes XVIII et epistolas IX interpositae sunt Themistii orationes VIII (184a ad 222b) in quaternionibus cum Isocrate non cohaerentibus. Atque orationum Isocratearum ordo hic est: Helen. 1a, Euagor. 6a, c. sophist. 12b, Busir. 14b, ad Demon. 18b, ad Nicocl. 23a, Nicocl. 27b, de pace 33b, Aeginet. 46a, Trapezit. 51a, c. Lochit. 57a, Archid. 59a, Areopag. 70a, Plataic. 78b, Philipp. 85a, Panath. 100a, Paneg. 127a, Antidos. 145b ad 183b, cum epistolae codicis Γ seriem sequantur. Correctores discernendi sunt quattuor, quorum tres (1. 3. 4) totum codicem retractaverunt, unus (2) orationem de pace fere solam attigit. Priores autem (1 et 2) ipsum archetypum videntur ante oculos habuisse, cum corr. 3 vel idem hoc exemplum vel alium librum cum Θ familiaritate coniunctum adhibuerit, corr. 4 ad libidinem locos quosdam tentaverit, quod nonnunquam feliciter ei cessit (cf. VII 16, XVII 81). De codice, quem Bekkerus iam cum Euagora, Helena, c. sophist., Antidosi contulit, videas Buermannum I p. 3, II p. 22, codd. auctor. p. 5/26, infra p. XLIII.

9) cod. Vatic. 937, chartac. in 4° min. ($21\frac{1}{2}$×15 cm.) foll. 3 (A B C) + 380 in voll. II ligatus, saec. XV. in. a variis scriptoribus exaratus. Incipit Isocratis πρὸς δημόνικον (1a ad 6b; f. 7 vac.), quam orationem sequuntur (8a) scripta Libanii et aliorum. Non nihil interest referre notam hanc ad Demon. § 37 in margine appictam: ἄκουε ἀνδρέα παλαιολόγε· σοὶ γὰρ ἁρμόζει τοῦτο· εἰ γὰρ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπηλλάγου, οὐκ ἄν σοι συνέβαινεν ἡ πτῶσις. Cf. codd. auctor. p. 40 et infra p. XLVI.

10) cod. Vatic. 938, chartac. in 4° min. ($22\frac{1}{4}$×$14\frac{1}{2}$ cm.) foll. 237, saec. XV. Isocratis orationem πρὸς δημόνικον παραινετικός (1a ad 4b) excipiunt Thucydidis historiae cum vita et excerptis ex Dion. Halic. et laudatio quaedam Choricii εἰς σοῦμον τὸν ἐνδοξότατον στρατηλάτην (ed. Boissonade p. 25 sq.). Cf. p. LXI.

11) cod. Vatic. 1336, chartac. in fol. min. (28 × 20 cm.) foll. 176, saec. XV. ex. a tribus librariis scriptus. Liber qui „μουσούρου καὶ τῶν χρωμένων. Florentiae 1493“ erat (cf. notam in folio chartaceo praeposito), postea vero Fulvii Ursini, post Xenophontis memorabilia exhibet epistolas Socraticorum (51a) et Isocratis VIII (II. τοῖς ἰάσονος παισὶ χαίρειν, I. et VII. et IX. sine titulo, VIII. ἀλεξάνδρῳ, VI. sine titulo, V. τιμοθέῳ χαίρειν, IV. τοῖς μιτυληναίων ἄρχουσι: deest epist. III.) 58a ad 66a et alia. Cf. p. LXIV.

12) cod. Vatic. 1347, chartac. in 4° ($23\frac{1}{2} \times 16$ cm.) foll. 254, saec. XVI. In fine libri miscellanei, qui Fulvii Ursini erat, epistolis Diogenis annexa est Isocratis epistola tertia ἀρχιδάμῳ λακεδαιμονίων βασιλεῖ (251b ad 254b). Cf. p. XLVII.

13) cod. Vatic. 1353, chartac. in 4° ($23 \times 16\frac{3}{4}$ cm.) foll. I + 8 (A ad H) + 242, saec. XV. (anno 1464? cf. notam in f. I ad hunc annum pertinentem) scriptus a Constantino Lascari: cf. f. Bb κωνσταντίνου τοῦ λασκάρεως κτῆμα καὶ πόνος et 242b Κωνσταντίνου λασκάρεως καὶ πόνημα καὶ κτῆμα. Codex epistolographicus inter alias Isocratis epistolas IX exhibet hoc ordine I. IX. VII. VIII. VI. IV. III. II. V. 131a ad 145a). Cf. Aeschinis q. f. epistolae p. 7 et infra p. XLVII.

14) cod. Vatic. 1383, membran. in 8° min. ($13{,}9 \times 8\frac{3}{4}$ cm.) foll. 213, saec. XV. (ex supellectile Fulvii Ursini). Post alia insunt Isocratis orationes V (πρὸς δημόνικον παραίνεσις 29b, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 61a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 91b, βουσίριδος ἐγκώμιον 129b, εὐαγόρας 156a) et earundem orationum argumenta (201a ad 213b). Cf. Buermann I p. 11 et infra p. LIII.

15) cod. Vatic. 1392, chartac. in 4° min. ($21\frac{1}{2} \times 14\frac{1}{2}$ cm.) foll. 170, saec. XV.: cf. librarii notam in folio chartaceo praefixo ἡ παροῦσα βίβλος γεωργίου τοῦ παγά ἐστιν. Post Libanii rhetorica quaedam et Aeschinis orationem de falsa legatione cum argumento (108a) leguntur Εἰσοκράτους orationes III (ad Nicocl. sine titulo 143a, Nicocl. sine titulo 149b, Helen. 159a). Cf. p. LI.

16) cod. Vatic. 1448, membran. in 4° min. ($21\frac{1}{2} \times 14\frac{1}{2}$ cm.) foll. 194, saec. XV. Nonnullas Juliani, Themistii, Libanii orationes excipiunt (95a) Themistii orationes VIII eaedem atque in cod. Vatic. 936 = Δ (in fine mutilae), subinde Isocratis epistolae IX (175a) eodem ordine atque in Γ (et Δ), VII. et IX. tamen inter se commutatis. Cf. p. XLVII.

17) cod. Vatic. 1461, membran. in 4° min. ($21\frac{1}{4} \times 14\frac{1}{2}$ cm.) foll. 297, saec. XV. Liber epistolographicus est Phalaridis 1a, Anacharsidis 61a, Euripidis 65a, Diogenis 70b, Cratetis 81b, Pythagor. 89b, Platonis 100a, Chionis 151b, Isocratis IX 167a (eodem ordine atque in Φ), Socratic. 189b (foll. 220/6 vac.), Bruti 227a, Alciphronis 242a, Apollonii 281a. Cf. p. LXIII.

18) cod. Vatic. 2191 (Colonens. 30), chartac. in fol. min. ($28 \times 19\frac{1}{2}$ cm.) foll. 89, saec. XV. a tribus librariis exaratus. Continentur Isocratis orationes X: πρὸς δημόνικον παραίνεσις, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, Paneg., Helen., Euagor., ἐγκώμιον εἰς βούσιριν,

c. sophist., Plataic. (64b: manus II. inde a f. 65), Areopag., νικοκλῆς ἢ συμμαχικός (81a: manus III.). Cf. Philolog. 1896 p. 663 et infra p. LVIII.

19) cod. Vatic. 2226 (Colonens. 65), chartac. (bombyc.) in 4⁰ (23 × 15 cm.) foll. 309, saec. XIV. Insunt post Isocratis περὶ τοῦ ζεύγους (12a ad 16b) grammatica et rhetorica multa. Librum possidebat Demetrius Triboles: cf. f. 201b ἡ παροῦσα ἥδε βίβλος ἐστιν ἐμοῦ δημητρίου τριβώλη πελοποννησίου ἐκ σπάρτης et 306b ἠγόρασα ταύτην τὴν βίβλον ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου ἰωάννην· ὀφείλω αὐτὸν δι' αὐτὴν δουκάτα ια̅. ἀκμὴν ὀφείλω καὶ εἰς τὸ λεξικὸν δουκάτα ε̅ξ̅ καὶ τὴν εἰχήν μου. Cf. Philolog. 1896 p. 663 et infra p. LI.

20) cod. Palatinus 134, chartac. in 4⁰ min. (21 1/2 × 15 cm.) foll. 6 + 299, saec. XV./XVI. a quattuor librariis scriptus. Liber miscellaneus praeter alia multa inter epistolographos varios (inde a 121a) Isocratis epistolas IX (217a ad 235b) praebet eodem ordine atque Φ, II. et I. tamen inter se commutatis. Epistolae I. VII. VI. titulis carent; epistolae III. haec est inscriptio ἰσοκράτους ἐγκώμιον ἀρχιδάμου. Cf. p. LXIV.

21) cod. Palat. 135, chartac. (bombyc.) in 8⁰ (18 1/2 × 12 1/2 cm.) foll. 166, saec. XIV. Codex Isocratis orationes XXI mutilas cum scholiis complectitur: Helen. (incip. § 16 πλείστων γὰρ ἡμιθέων), Euagor., Busir. argumento praevio, ad Nicocl., ad Demon., Nicocl. ἢ συμμαχικός, Paneg., c. soph. etc. pariter atque Λ. Avulsa sunt folium unum inter f. 71/72 (Philipp. § 44 ἐγενόμεθα ταῖς ἐκείνων ad 53 θετταλίαν δ'), bina folia inter f. 77/78 (Philipp. § 117 τῶν ἀγαθῶν αἰτίους ad 139 ἄξιον θαυμάζειν) et inter f. 92/93 (Archid. § 11 ὑμεῖς δικαίως ἂν ad 35 πόλεις περὶ τούτου), folia singula inter f. 160/1 (Trapez. § 51 πέμψειε δ' αὐτὸν ad Callimach. § 3 εἰ τῶν νόμων) et in fine libri (Callimach. § 61 ὥστε τῶν ἄλλων κτέ). Cf. Buermann I p. 11/12 et infra p. L.

22) cod. Palat. 187, membran. in fol. min. (26 × 18 cm.) foll. 162, saec. XV. scriptus a Joanne Scutariota. Continentur Isocratis orationes XVIII: ad Nicocl., Nicocl. ἢ συμμαχικός, Paneg., Helen., Euagor., ἐγκώμιον εἰς βούσιριν, c. sophist., Plataic., Areopag. (= Λ), c. Lochit., in Euthyn., de bigis, Aeginet. (= Λ), Philipp., de pace, Archid. (= Λ), in Callim.: defic. f. 162b supra in § 67 τοῦ δικαίου ζητοῦντες. Cf. p. XLIX.

23) cod. Palat. 304, chartac. in fol. (32 1/4 × 22 cm.) foll. 40, saec. XV./XVI. Post Themistii orationes VI (cf. cod. Vatic. 936 = Δ)

exstat Isocratis ἑλένης ἐγκώμιον deficiens f. 40b in § 53 γενομένης, πρὸς μὲν γάρ. Cf. p. XLVI.

24) cod. Ottobonianus 122, chartac. in fol. min. (28 × 20 $^1/_2$ cm.) foll. 459, saec. XVII. Eadem exhibet atque cod. Vatic. 1448 (cf. Δ) cum Isocratis epistolis IX in fine, quorum ordo foliis transpositis a bibliopega misere turbatus est (nunc 419a ad 453b, 254a ad 260b, 456a ad 459b). Subscriptio legitur in f. 459b τὸ τέλος τούτου βιβλίου γεγραμμένου ἔτει τοῦ παύλου πέμπτου ἄκρου ἀρχιερέως τῆς ἀρχιεροσύνης ις. Cf. p. XLVII.

25) cod. Ottobon. 178, chartac. in 4⁰ min. (20 $^1/_2$ × 14 $^1/_2$ cm.) foll. 162, saec. XVI. Post rhetorica varia Graeco-latina insunt Isocratis orationes VI: λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 90a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, νικοκλῆς περὶ πῶς δεῖ ἄρχεσθαι, βούσιρις πρὸς πολυκράτην, τῆς ἑλένης ἐγκώμιον, κατὰ σοφιστῶν et epistolae VII 145a ad 161a (I. IX. VII. VIII. VI. IV. III.). Subscriptio haec in f. 161a τέλος εἴληφεν ἐν μηνὶ μαΐω παρ' ἰωακεὶμ ἱερομονάχου ἐν τῇ μονῇ τοῦ σωτῆρος μεσσήνης ἔτος ςϡϛγ' τῆς ἰνδίκτ. γ' (= 1485 p. Chr. n.); subscriptio similis in f. 87b sub Aristotelis rhetoricis ad Alexandrum. Vereor tamen librum hunc anno 1485 ascribere, qui secundum scripturam potius saeculo XVI. tribuendus sit: quamobrem subscriptiones illas ex libro vetustiore religiose depictas esse putemus (cf. Feron et Battaglini in Catalogo codicum Ottobon. p. 100/1). Cf. p. XLIV.

26) cod. Ottobon. 330, chartac. in 4⁰ min. (21 × 14 cm.) foll. 60, saec. XVI. Luciani dialogos quosdam sequitur Isocratis πρὸς δημόνικον λόγος παραινετικός 48a ad 60b. Cf. p. LX.

27) cod. Vaticanus-Reginus 93, membran. in fol. (29 $^1/_2$ × 21 cm.) foll. 78, saec. XV. Isocratis orationes XIII exstant: παραίνεσις πρὸς νικοκλέα τὸν βασιλέα, Helen., Busir., c. sophist., c. Lochit., Euagor., Paneg., Nicocl. ἢ συμμαχικός, in Euthyn., Plataic., Areopag., de pace, Panath. Cf. Buermann I p. 13 et infra p. LI.

28) cod. Vaticanus-Barberinianus I 12 (no. 188), membran. in 8⁰ min. (15 × 10 $^1/_2$ cm.) foll. 92, saec. XV./XVI. Post Basilii Magni admonitionem de legendis gentilium libris 1a et Hesiodi opera et dies 41a praebetur Isocratis oratio ad Demonicum 71a (sine titulo). Cf. p. LIV.

29) cod. Vatic.-Barberin. I 82 (no. 315), chartac. in 4⁰ min. (21 $^1/_2$ × 14 $^1/_2$ cm.) foll. 93, saec. XVI. Hesiodi opera et dies 1a

et Basilii Magni admonitionem 30a (cf. cod. Vatic.-Barb. I 12) excipiunt 62a **Isocratis orationes** III: Helen., Euagor., Busir. Cf. p. LI.

30) cod. Vatic.-Barberin. I 116 (sine numero), chartac. in 4° ($22\frac{1}{2} \times 15$ cm.) foll. 36, saec. XVI. Isocratis Euagoram (2a ad 12a: sine titulo) sequuntur Plutarchi et Plethonis quaedam. Cf. p. LI.

31) cod. Casanatensis 483, membran. in 8° min. ($14\frac{1}{2} \times 9\frac{1}{4}$ cm.) foll. 88, anni 1430: cf. f. 88b ἐπληρώθη τὸ παρὸν βιβλίων διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἱεροδιακόνου ἑρμολάου προτονοταρίου τῆς βεναιτίας ἐν ⟨τῷ in mg. pr.⟩ ἔτι ,αυλ. Insunt Isocratis orationes III: παραίνεσις πρὸς δημόνικον, πρὸς νικόκλη, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός. Cf. p. LIII.

32) cod. Vallicellanus 25 (B 120), chartac. in 8° min. ($15\frac{1}{3} \times 10$ cm.) foll. 83, saec. XVI. Continentur Plutarchi scripta quaedam moralia, Isocratis πρὸς εὐθύνουν ἀμάρτυρος λόγος 31b ad 34b, Pindari Ὀλύμπια. Orationis Isocrateae partem priorem § 1/6 comiter mihi contulit amicus Guil. van Gulik Romanus. Cf. Em. Martini, Catalogo di Manoscritti greci esistenti nelle biblioteche italiane II 1902 p. 42 et infra p. LII.

33) cod. Vallicellanus 81 (F 14), chartac. in 4° ($22\frac{1}{2} \times 15\frac{1}{2}$ cm.) foll. 111, saec. XVI in. a variis librariis scriptus. Liber miscellaneus incipit f. 1—5a ab Isocratis oratione ad Demonicum initio mutila (incip. inde a § 5 διόπερ ἡμεῖς); sequuntur varia, Libanii maxime et Aristidis. Orationis Isocrateae particulam § 34/6 in meum usum excussit vir amicus idem. Cf. Martini l. l. II p. 137 et infra p. LX.

Florentiae (in bibliotheca Laurentiana):

34) cod. Laurentianus IV 24, chartac. in 4° min. (20×14 cm.) foll. 125, saec. XV. Post Basilii Magni admonitionem de legendis gentilium libris exstant Isocratis orationes XI: λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 18a, ad Nicocl., Nicocl. ἢ συμμαχικός, Helen., Euagor., ἐγκώμιον εἰς βούσιριν, c. sophist., Plataic., Aeginet., c. Lochit., in Euthyn. (usque ad 116a) et [Demosthenis] epitaphius 118a. Cf. p. LI.

35) cod. Laurent. LV 7 (= Σ), chartac. in 4° ($22\frac{3}{4} \times 15\frac{1}{2}$ cm.) foll. 442, saec. XIV. (a Bandinio falso assignatus saeculo XV.). Libro miscellaneo ab eadem manu exarato (cf. f. 109 χριστε προηγοῦ τῶν νικολάου πόνων) inter alia multa praebentur gnomologia varia: Maximi Planudis γνῶμαι καὶ ἐπιγράμματα 252a, Marci Antonini ἐκ τῶν καθ' αὑτόν 266a, Epicteti enchiridion 272b, Catonis disticha 280a, Pythagorae ἔπη τὰ χρυσᾶ 282b, septem sapientium apophtheg-

mata 283a, ἰσοκράτους ῥήτορος πρὸς δημόνικον παραίνεσις 283b, Agapeti ὑπόθεσις εἰς ἰουστινιανόν 285b, Solomonis paroemia 288b, ἐκ τῆς σοφίας Jesus Sirach 289b, Phocylidis carmen 291a. Atque orationi Isocrateae praemissa est hypothesis haec: κοινωφελὴς δὲ αὕτη· βούλεται δὲ συμβουλεῦσαι διὰ τοῦ δημονίκου πῶς δεῖ ζῆν ⟨τὸν cod. Burn. 75⟩ τῶν ἰδιωτῶν· καὶ τοῦτο ποιεῖ ἐνταῦθα· καὶ τὸ πῶς δεῖ βασιλεύειν προβαλλόμενος τὸν νικοκλέα· φεύγων δὲ τὸ φορτικόν, οὐ φανερῶς ἐπιφέρει τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις τὸν ὅμοιον σκοπόν· ἄρχεται δὲ ἀπὸ θεῶν· εἶτα εἰς γονέας μεταβαίνει· εἶτα φίλους καὶ οἶκον καὶ πατρίδα· τήν τε δίαιταν τὴν παρὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν (cf. argumentum codicum Π N). Desunt vero in oratione in scriptura continua § 14 τῶν περὶ τὸ σῶμα ad § 22 συμφέρῃ τὰς πράξεις. Cf. cap. III.

36) cod. Laurent. LVII 29, chartac. in 4⁰ (22³/₄ × 17 cm.) foll. 171 (10 foll. vac.), saec. XV: sub fine f. 171a subscriptio haec ἐγράφη παρ' ἐμοῦ βαρθωλομαίου κομπαρίνου ἐκ τοῦ πράτου ἐν τῇ φλωρεντίᾳ. Insunt scripta quaedam Luciani 1a, Plutarchi 70a (sec. Bandinium, immo 71a), Isocratis orationes III 106a (immo 111a ad 133a): πρὸς δημόνικον παραίνεσις, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός, Demosthenis Olynthiacae 129a (immo 136a), epigrammata varia 142a (immo 152a). Cf. p. LVIII.

37) cod. Laurent. LVIII 5 (= N, cf. Dindorf, Scholia graeca in Aeschinem et Isocratem p. VII), chartac. in fol. (32³/₄ × 23³/₄ cm.) foll. 123, quorum ordo a bibliopega turbatus est, saec XV. Continet Isocratis orationes XIII cum vita et argumentis, quae singulis orationibus praefixa sunt: ad Demon. 3b, ad Nicocl. 9a, Nicocl. 13a, Paneg. 19b (sine argumento), Helen. 39a, Euagor. 46a, Busiris 55b, c. sophist. 61a, Plataic. 64a, Areopag. 72a, Philipp. 80b, de pace 97a, Archid. 112a (= Λ). Cf. Buermann I p. 10/11 et infra p. LIII.

38) cod. Laurent. LVIII 12, membran. in 4⁰ (24¹/₂ × 16¹/₂ cm.) foll. 220, saec. XV. Exhibet Isocratis orationes XXI eodem ordine atque Λ. Finis orationis in Callimachum inde a § 67 ἀλλ' ἀποφαίνοντες μὲν, ὡς ab alia manu additus est. Cf. Buermann I p. 11 et infra p. L.

39) cod. Laurent. LVIII 14, membran. in 4⁰ min. (20¹/₂ × 14³/₄ cm.) foll. 280, saec. XV. Isocratis orationes XXI complectitur eodem ordine atque Λ. Oratio ultima in Callimachum deficit in § 67 τοῦ δικαίου ζητοῦντες. Cf. Buermann I p. 11 et infra p. L.

40) cod. Laurent. LIX 24, chartac. in fol. min. (28¹/₄ × 20¹/₂ cm.) foll. 133, saec. XV. Isocratis orationes IV: Antidos., de

bigis, Trapezit., in Callim. excipiunt (39a) Demetrii Cydonis orationes VII et epistolae XXII. Cf. p. LVII.

41) cod. Laurent. LIX 37 (= O, cf. Dindorf, Scholia graca in Aeschinem et Isocratem p. VII), chartac. in 4⁰ min. (21 1/4 × 14 1/4 cm.) foll. 92, saec. XV. Post Dionis Chrysostomi orationes VI leguntur Isocratis orationes II: παρενετικὸς πρὸς διμώνικον 43a, κατὰ σοφιστῶν 50b praemissa oratoris vita cum argumento in Demoniceam usque ad οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ πράξεις 38b, alia. Cf. p. XLVI.

42) cod. Laurent. LXX 19, membran. in fol. min. (28 × 19 1/2 cm.) foll. 52, saec XV. Continet Dionysii Halic. vitam Lysiae 1a, epistolas Aeschinis 17b, Isocratis IX 26a, Socraticorum 40b. Epistolae Isocrateae eodem ordine leguntur atque in Φ; inscriptio primae (= III.) est ἰσοκράτους ἐγκώμιον ἀρχιδάμου; septem posteriores inscriptionibus carent. Cf. Aeschinis q. f. epistolae p. 10 et infra p. LXIV.

43) cod. Laurent. LXXIV 13, chartac. in 4⁰ min. (20 1/2 × 13 cm.) foll. 373 (complura vacua), saec. XV. ab eadem manu scriptus. Insunt praeter alia multa Epicteti enchiridion 210b, Isocratis λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 218b, ἐκ τῆς οἰακιστικῆς ὑποτυπώσεως τοῦ βασιλέως κυροῦ λέοντος τοῦ φιλοσόφου 223b, Marci Antonini ἐκ τῶν καθ' ἑαυτόν 228a, alia. Sub Isocrate hoc tristichon politicum:

εἰ οὐκ ἐδόξαζες θεούς, ἰσόκρατες, ἀπείρους,
ἀλλ' ἕνα θεὸν παντέλειον ἐλάτρευες γνησίως,
οὐδεὶς βροτῶν ἐτόλμησε μῶμον ἐπιβαλεῖν σοι. Cf. p. LX.

44) cod. Laurent. LXXXVII 14 (= Θ), chartac. (bombyc.) in 4⁰ (24 1/2 × 17 1/2 cm.) foll. 146 (23—31 versuum), saec. XIII. a duobus librariis exaratus, quorum alter in f. 22b/23, 62a, 67/68a deprehenditur. Continentur ἀριστοτέλους περὶ κόσμου 1a, ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ 8b (physica quaedam capita: f. 12 vac.), Isocratis orationes XI: Helen. 13a, Euagor. 19a, Busir. 26b, Paneg. 31a, Areopag. 47a, Plataic. 53b, Archid. 58b, c. sophist. 68a, Philipp. 70a, Panath. 81b, Antidos. 102b ad 134a, πολέμωνος σοφιστοῦ εἰς καλλίμαχον καὶ κυναίγειρον 135a, θεοφράστου χαρακτῆρες 145a (nonnisi προοίμιον et εἰρωνεία), φιλοστράτου 145b (διάλεξις de epistolico charactere, cf. Kayser II p. 257/9). Librarius, qui nonnulla iam inter scribendum correxerat, codicem postea (atramento fere nigro) retractavisse videtur totum = corr. 1; recentior autem manus atramento fusco (vel subrutilo eadem?) usa est = corr. 2. Scholia rara partim librario, partim recentiori cuidam saeculi XIV. scribae (= Θ rec.)

vindicanda sunt. Codicis in Antidosi lectiones neglegenter exscriptas publici iuris fecit Mustoxydes anno 1812 (signat. Λ, cf. Orelli περι της αντιδοσεως 1814); librum cum Archidamo contulit Bekkerus; lectiones nonnullas ex Areopag., Plataic., Antidos. a Cobeto excerptas dedit Hirschig, Annotationes criticae 1849; denique Buermannus partem Panegyrici, Philippum, Panathenaicum, locos in Antidosi laudatos examinavit; ipse et orationes a Buermanno respectas retractavi, et orationes ab illo neglectas excussi. Cf. Buermann I p. 9/10 cum collatione Philippi p. 16 sq., codd. auctor. p. 54/56, Philolog. 1896 p. 658/60, infra c. III.

45) cod. Laurent. convent. suppress. 83 (fascio 6 dietro al pluteo 44), chartac. in fol. min. ($29\,^1/_2 \times 21\,^1/_2$ cm.) foll. 72, saec. XV. Isocratis orationes V (παραίνεσις πρὸς δημόνικον, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός, Helen., Busir.) antecedunt Aristidis orationes duas 37a, Aristophanis Plutum 55a (mancum), Basilii Magni admonitionem de legendis gentilium libris 63a. Cf. p. LI.

46) cod. Laurent. conv. suppr. 84 (fascio 6 dietro al pluteo 44), chartac. in fol. min. ($29\,^1/_2 \times 22$ cm.) foll. 202, saec. XIV./XV. Isocratis orationes XIX habet (Philippum in f. 102a: sine titulo) eodem ordine atque cod. Urbinas 112, oratione in Callimachum (171a ad 177a) itidem deficiente in § 67 τοῦ δικαίου ζητοῦντες. Sequitur Aeschinis κατὰ τιμάρχου 179a et Anonymi epistola de imperio 201b. Cf. Buermann I p. 12 et infra p. XLIX.

47) cod. Laurent.-Riccardianus 12, chartac. in fol. min. ($29\,^1/_4 \times 21\,^1/_2$ cm.) foll. 178, saec. XV. a tribus librariis per vices compositus, inter quos νικόδημος μόναχος cf. f. 167a. Inter alia (cf. Vitelli, Studi italiani di filologia classica II 1894 p. 481/5) praebet Excerpta de Isocrate ex Photii biblioth. cod. 159 (27b) et Isocratis orationes IX: Paneg. 28a (incip. man. II.), Helen., Euagor., c. sophist. cum argumento brevi ex locupletiore codicum ΠΝ consuto 56b, Philipp., de pace praevio argumento (addidit man. I.) usque ad ἡ δὲ στάσις πραγματική 71b, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, c. Lochit., in Euthyn. (usque ad 92a). Sequuntur Lysiae epitaphius 94a (man. I.), Themistii quaedam, rhetorica et grammatica (101b man. III.). Cf. p. LV.

48) cod. Laurent. S. Marc. 314, chartac. in 4° min. ($21\,^1/_2 \times 14\,^1/_2$ cm.) foll. 121, saec. XV. Inter grammatica exstat Isocratis πρὸς δημόνικον παραίνεσις deficiens in § 48 τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν 82a ad 87b. Cf. p. LX.

Mediolani (in bibliotheca Ambrosiana, no. 53 in bibliotheca Brerae):

49) cod. Ambrosianus E 26, chartac. in 8⁰ (15 × 10½ cm.) foll. 187, saec. XV. Codex miscellaneus incipit ab oratione Isocratis ad Demonicum (1a ad 16b: sine titulo). Cf. p. LXI.

50) cod. Ambros. E 81, chartac. in 4⁰ min. (21½ × 14½ cm.) foll. 318, saec. XV. In libro miscellaneo inter alia traditur Isocratis πρὸς δημόνικον παραίνεσις 104a ad 111a. Cf. p. LX.

51) cod. Ambros. N 269 super., chartac. in 4⁰ (24 × 16 cm.) foll. 78, saec. XVI. (anni 1603?). Post Platonis Euthyphronem et Plutarchi de utilitate ab inimicis capienda leguntur Isocratis orationes III: ad Demonicum 34a ad 45b (sine titulo), πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 51a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 63b. Trium horum codicum notitiam debeo discipulo meo Curtio Emminger. Cf. p. LVIII.

52) cod. Ambros. O 144 (= Ε), chartac. in 4⁰ (23½ × 16½ cm.) foll. 275, saec. XV. in. a tribus librariis exaratus. Subscriptio cryptographica in f. 205b. Liber, qui Michaelis Sophiani olim erat (cf. inscriptionem μιχαήλου σοφιανοῦ καὶ τῶν ὄντως φίλων: [A. Mai], orat. de permut. 1813 p. 118 n.) postea „ex insula Chio advectus fuit 1606". Isocratis orationes XVIII et epistolas IX exhibet easdem atque cod. Vatic. 936 = Δ (f. 1—205), quas excipiunt Aristidis orationes aliquot cum scholiis (207a man. II.: in fine manc.) et κανόνες τῶν ἱερῶν καὶ θείων ἀποστόλων (272a man. III.). Correctores in Isocrate distinguendi sunt tres: librarius ipse (1), manus altera (2), quae atramento pallido perpauca emendavit, manus tertia (3), quae ex codice cum Π cognato lectiones varias orationibus ad Demonicum et ad Nicoclem ascripsit. Codicem primus adhibuit Mustoxydes, qui ex eo (signato A) orationem de permutatione descripsit (1812): quam ex codice emendavit Anonymus interpres (Angelus Maius 1813 p. 124/6). Scripturae varietatem in Panegyrico ab ignoto quodam excussam Bremius cum Baitero (Paneg. 1831) communicavit, qui etiam collationem Archidami, de pace, Trapezitici a Melch. Huldrico factam exscripsit p. VI/XII. Baiterus ipse librum postea contulit totum, cuius opera usi sunt editores Turicenses (1839) passim, usus est etiam Benselerus (1854) ad Philippum, Plataicum, Archidamum, de pace. Cf. Bock p. 41/43, Buermann I p. 3, codd. auctor. p. 26/39, infra p. XLIV.

*53) cod. Mediolanensis Brerae AG. XI. 2, chartac. in 4⁰ min. (21 × 16 cm.) foll. 184 (tria ultima vac.), saec. XV. a pluribus scriptus. Post Manuelis Moschopuli, Gregorii Corinthii, Aphthonii

quaedam Isocratis orationes III exstant mutilae: ad Nicoclem usque ad § 34 φαινομένους. δεῖ praevio argumento 152a, Nicocles inde a § 18 ναρχίαις ὄντες οὐκ ἔχοντες 160a, Busir. 170a. Translatio Latina vocabulorum plurimorum inter lineas apposita est. Cf. Em. Martini, Catalogo di Manoscritti greci esistenti nelle biblioteche italiane I 1893 p. 38.

Mutinae (in bibliotheca Estensi):

54) cod. Estens. 75 (α W 2, 8), chartac. in 4⁰ (24 × 17 cm.) foll. 200, saec. XV: cf. f. 111b γεώργιος ὁ οὐάλλα πλακεντίνος ἔγραψε (similiter f. 185b). Inter grammatica et rhetorica multa leguntur Isocratis orationes II: λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 60a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας usque ad 77a et in fine Lysiae epitaphius 186a a manu II. Cf. p. LVIII.

55) cod. Estens. 130 (α P 6, 12), membran. in 4⁰ (23³/₄ × 17 cm.) fol. 147, saec. XV. a duobus librariis exaratus. Insunt Isocratis orationes XIV: πρὸς δημόνικον παραίνεσις initio manca: incip. § 51 δὲ τὰ χρήματα λαμβάνουσα 3a, Paneg., Helen., πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός, Euagor., Busir., c. sophist., Plataic., Areopag., in Euthyn., c. Lochit., de pace, Panath. Cf. p. LI.

56) cod. Estens. 144 (α T 8, 12), chartac. in fol. min. (28¹/₂ × 20 cm.) foll. 181, saec. XV. Codex miscellaneus a variis scribis exaratus inter varia exhibet Isocratis πρὸς δημόνικον 142a ad 144b. Subscriptio sub Aristotelis περὶ παντὸς κόσμου πρὸς ἀλέξανδρον βασιλέα 123a legitur haec: ἐπληρώθη ὁ παρὸν λόγος διὰ χειρὸς ἐμοῦ νοταρίου τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως λακεδαιμονίας νικολάου τοῦ λεμενίτι· μηνὶ ἰουλλίω ἰνδικτιῶνος πέμπτης ἔτους ϛϡμθ′ (= 1441 p. Chr. n.). ὁ αὐτὸς λόγος ἐστιν κυρίου δημητρίου καὶ αὐτοῦ μου ῥαοῦλλ τοῦ καβάκη: χωρικὸς δέ ἐστιν εἰς τὸ γράφειν, καὶ διὰ τὸν κύριον εὔχεσθαι καὶ μὴ καταράσθαι. Cf. p. LXI.

Venetiis (in bibliotheca Marciana):

57) cod. Marc. 415 (= Ξ), membran. in 4⁰ foll. 213, saec. XV. Continet Isocratis orationes XXI: ad Nicocl., Nicocl., Paneg., ad Demon., Helen. atque reliquas sicut Λ sine argumentis (1—190); sequitur Dionysii Halic. τοῦ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ἐπιτομή (196 ad 213). Codicem ad Aegineticum adhibuit Bekkerus, cum Philipp. § 1—10, Antidos. § 320/3 contulit Keilius. Cf. Buermann I p. 15/16, Keil Hermae XXII 1887 p. 641, codd. auctor. p. 46/49, infra p. XLIX.

Bergomi (in bibliotheca publica):

58) cod. Bergomensis Δ, VI, 29, chartac. in 4⁰ min. (20,7

×15,3 cm.) foll. 169, saec. XV ex., continens ante grammatica quaedam Byzantina Manuelis Moschopuli 14a et Constantini Lascaris 19b etc. Isocratis πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 2a et epistolam quandam ineditam Ἰσοκράτης τῷ ἀλεξάνδρῳ χαίρειν· ἐπέστειλάς μοι ὅτι πολλάκις κτέ 10a (Aristoteli tributam in cod. Tolet. 101—14, cf. Aeschinis q. f. epistolae p. 13). De codice hoc (§ 1/4, 51/54) accurate me docuit bibliothecarius Bergomensis A. Mazzi prompta liberalitate. Cf. p. LI.

Cremonae (in bibliotheca publica):

59) cod. Cremonensis 160, chartac. in folio min. (29×22 cm.) foll. 345, saec. XV. Libri miscellanei initium faciunt Isocratis orationes VII: πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός, Paneg., πρὸς δημόνικον παραινετικός, Helen., Euagor., Philipp. praemisso argumento: defic. in primis orationis verbis § 1 ὡς οὐ διὰ ἄνοιαν 34b. In margine scholia rara a librario aspersa sunt. Cf. Em. Martini, Catalogo di Manoscritti greci esistenti nelle biblioteche italiane I 1893 p. 303. Codicis, qui olim Theodori Gazae, postea doctissimi Danielis Gaetani Cremonensis (cf. Arisi, Cremona litterata, ad voc.) fuisse dicitur, accuratam notitiam comitate humanissimi bibliothecae Cremonensis praefecti Vict. Emm. Baromelli accepi. Cf. p. LV.

Parmae (in bibliotheca Palatina):

60) cod. Parmensis H H. IX. 69 (no. 200), chartac. in 4⁰ min. ($20^3/_4 \times 15^1/_2$ cm.) foll. 60, saec. XV./XVI. Post varia grammatica et rhetorica a manu altera scripta est Isocratis παρεναίσης πρὸς δημόνικον ἠππόνικου 46a ad 60b. Cf. Martini l. l. I p. 184. Imago unius paginae (§ 33/34) photographice expressa bibliothecarii cura benevola mihi transmissa est. Cf. p. LIV.

Neapoli (in bibliotheca Borbonica):

61) cod. Borbonicus II C. 38 (no. 96), chartac. in 4⁰ min. foll. 446, saec. ut videtur XIV. (saec. XV. secundum Cyrilli catalogum II p. 32). Inter varia (e. g. Epicteti enchiridion 212b, Catonis sententias 319a) exstat Isocratis ad Demonicum (376a ad 381b), cuius notitiam Buermanno debeo. Cf. codd. auctor. p. 39 et infra p. XLVI.

Panormi (in bibliotheca publica):

*62) cod. Panormitanus XI. A. 13, chartac. in 8⁰ min. (14×10 cm.) foll. 85, saec. XVII. Inter Gregorii Nazianzeni orationes quasdam interposita est oratio Isocratis Εὐαγόρου ἐγκώμιον (15a ad 22b) et inter alia varia Demosthenis κατὰ φιλίππου A et B (65a ad 74b). Cf. Martini l. l. I p. 108.

in Gallia

Parisiis (in bibliotheca publica praeter no. 84):

(De codicibus Parisinis 963 = A, 1739 = B, 2010 = C, 2077 = D, 2557 = E, 2596 = F, 2678 = G, 2930 = H, 2931 = I, 2932 = K, 2944 = L, 2990 = M, 2991 = N, 2992 = O, 3024 = P, 3054 = Q videas Augerum I 1782 p. XII/XV, qui lectionis varietatem selectam operi absoluto subiecit III p. 402/26).

63) cod. Parisinus 963, chartac. in 4⁰ min. ($21^1/_4 \times 15$ cm.) foll. 386, saec. XV. Codex miscellaneus ab eadem manu scriptus inter alia multa habet Isocratis πρὸς δημόνικον 267b ad 276b, quam orationem excipiunt Aristidis πρεσβευτικὸς πρὸς ἀχιλλέα 280a, Aristotelis περὶ ἀρετῶν 289b, alia. Cf. p. LXI.

64) cod. Paris. 1739, chartac. in 4⁰ min. ($21^3/_4 \times 14^1/_2$ cm.) foll. 376, saec. XV. a diversis librariis exaratus. Praeter alia multa inest λόγος παραινετικὸς ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον 333a ad 339b. Cf. p. LXI.

65) cod. Paris. 2010 (= Υ), chartac. in 4⁰ min. ($21^1/_2 \times 14$ cm.) foll. 100, saec. XIV. in. Quaterniones a manu antiqua notati sunt λε 1a, λϛ 9a, λζ 17a, λη 29a etc., ut initio libri XXXIV quaterniones periisse appareat. Post Platonis dialogos quinque et alia nonnulla exstant ἰσοκράτους παραινέσεις πρὸς δημόνικον (69a ad 71b med.), quas praeter librarium manus recentior (2) emendavit. Quae manus inde a § 27 glossas permultas inter lineas litteris minutis ascripsit, quas Augerus legere conatus est frustra: quarum priores exscribere sufficiat, ut eas plane nihili esse cognoscatur φιλόκαλος] φιλότιμος, μεγαλοπρεπές] μεγαλόψυχον, περίεργον] ποικίλον, ὑπερβάλλουσαν] ὑπερβολικήν, μετρίαν ἀπόλαυσιν] σύμμετρον μετουσίαν, καταφρόνει] ὑπερόρα, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσι] μεταχειρίζεσθαι οἰκονόμως (?) τὰ ὑπάρχοντα, ἱππεύειν] ὀχεῖσθαι etc. Verborum terminationes persaepe dubiae sunt (quod praesertim de ν paragogico valet), cum littera quadam terminante supra versum posita significentur. Cf. c. III.

66) cod. Paris. 2077, chartac. in 4⁰ min. ($21^3/_4 \times 14^1/_2$ cm.) foll. 301, saec. XV. a duobus librariis compositus. Codex miscellaneus Isocratis εἰς δημόνικον (260a ad 263b: inscriptio a manu recentiore addita) praebet initio mutilo: incipit § 6 χῆς ἐπιμελείας ἐπεσκότησεν. Cf. p. LXI.

67) cod. Paris. 2557, chartac. in 4⁰ min. ($21^1/_4 \times 14^1/_2$ cm.) foll. 182, saec. XV. ex parte scriptus per Michaelem Apostolium.

Inter varia (Syncelli, Palaephati, aliorum) legitur Isocratis λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 53a ad 62a. Cf. p. LXI.

68) cod. Paris. 2596, chartac. in 4^0 min. (21 × 14 cm.) foll. 250, quorum priora 1 ad 183 saeculi XIV. sunt (bombyc.), posteriora 184 ad 250 anni 1475: cf. f. 194a sub Isocrate τέλος σὺν θεῷ ᾧ χάρις καὶ δόξα. 1475. ιοαννης ἐγρψε. Parte hac recentiore traduntur Hippocratis vita 184a, Isocratis παραινετικὸς λόγος πρὸς τὸν δημόνικον 187a, Hippocratis ἀφορισμοί 194a, Demosthenis Olynth. I 198a, alia. Verba orationis Isocrateae a librario confusa leguntur: § 3 σὺ μὲν ἀκμὴν ad § 8 χαρακτῆρα interposita inter § 12 εὐδοκιμῆσαι et § 13 πρῶτον μὲν. Cf. p. LIV.

69) cod. Paris. 2652, chartac. in 4^0 min. (21 × $13^1/_2$ cm.) foll. 205, saec. XV. Post alia multa exstat Isocratis ad Demonicum 199a (sine titulo) deficiens 205b in § 40 προορᾶν ἐπίστῃ τὰ συμφέροντα. Cf. p. LX.

70) cod. Paris. 2678, chartac. in fol. min. ($27^1/_2$ × 20 cm.) foll. 199, saec. XVI. Post alia multa legitur Isocratis ad Nicoclem 188a (sine titulo). Cf. p. LIV.

71) cod. Paris. 2930 (= *T*, cf. Dindorf, Scholia graeca in Aeschinem et Isocratem p. VII), chartac. in fol. min. (28 × 21 cm.) foll. 169, saec. XV. Continet Isocratis orationes XXI (1a ad 117a) cum scholiis et cum argumentis ad orationes c. sophist. 35a, Plataic. 37b, Areopag. 40b, Philipp. 45b, de pace 55b, Archid. 64a, porro Aeschinis orationes III cum scholiis 118a et Dionis Chrysostomi orationes IV 168a. Ordo orationum Isocratearum idem est atque in Λ, Demonicea tamen post Panegyricum posita. Cf. p. LV.

72) cod. Paris. 2931, chartac. in fol. min. ($29^1/_4$ × 21 cm.) foll. 174, saec. XV. Insunt Isocratis orationes XXI eodem ordine atque in Λ. Cf. Buermann I p. 11 et infra p. L.

73) cod. Paris. 2932 (= *Π*), chartac. in fol. min. ($28^1/_2$ × 21 cm.) foll. 154, saec. XV. a duobus librariis scriptus (cf. f. 150b/151a). Continet Isocratis orationes XIII cum vita et argumentis pariter atque cod. Laur. LVIII 5 (argumentum ad Nicoclem exstat inter Nicoclem et Panegyricum, ad Panegyricum deest). Post librarium correctores duo codicem retractaverunt, quos discerni non interest, cum auctoritatem non habeant magnam, praesertim cum saepius vix inter se dignoscantur (= *Π* rec.). Buermannus cum hoc libro contulit Demonicеam et Philippum (cuius lectiones videas apud Buermannum I p. 16sq.),

ipse excussi orationes Nicocleas et de pace. Cf. Buermann I p. 10/11, Philolog. 1896 p. 663/4, infra p. LIII.

74) cod. Paris. 2933, chartac. in fol. min. (29 × 20½ cm.) foll. 225, anni 1474 cf. f. 206b. Liber miscellaneus incipit ab Isocratis oratione πρὸς δημόνικον 1a ad 3b. Cf. p. LXI.

75) cod. Paris. 2944, chartac. in fol. min. (29 × 22 cm.) foll. 247, saec. XV. a duobus scriptoribus confectus. Post scholia ad Demosthenem 1a ad 119b (D Dindorfii) et Zenobii proverbia 120a exstant Demosthenis orationes XVIII (140a: manus II.), orationes Demadis 198b, Alcidamantis 201b, Antisthenis 212a, Lysiae κατὰ φίλωνος δοκιμασίας 216a, Isocratis ἐγκώμιον ἀρχιδάμου (i. e. epistola ad Archidamum) 221a, Dionysii vita Lysiae 224b. In fine subscriptio θεοῦ τὸ δῶρον καὶ ἰωάννου κῶπος. Cf. p. LXIV.

76) cod. Paris. 2990, chartac. (bombyc.) in 4⁰ min. (21½ × 14 cm.) foll. 189, saec. XV. Libro lacunoso continentur Isocratis orationes XV: c. sophist., Plataic. cum argum., Areopag. cum argum., Φιλιππικός cum argum. 26b (desunt omnia inter § 7 πεπρᾶχθαι κρεῖττον ἦν et § 125 τοσοῦτον πεφρόνηκεν in f. 28a), de pace cum argum., Archid. cum argum., Trapezit., αἰγινιτικός, in Callim. 101a (f. 102 vac.), πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 113c, Nicocl. 120a (titulus iterum πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας), Helen., Euagor., Busir. cum argum., συμμαχικός 160b (defic. f. 185a infra in § 149 καὶ διαβάντες εἰς τὴν εὐρώπην, f. 185b/186 vac.). Sequitur f. 187/9 fragmentum orationis cuiusdam contra Demosthenem. Cf. p. LV/LVI.

77) cod. Paris. 2991, chartac. in 4⁰ min. (21 × 14½ cm.) foll. 224, saec. XV. scriptus a Michaele Suliardo (cf. Omont, Facsimilés p. 14 et tab. 38). Leguntur Isocratis orationes XXI: λόγος παραινετικὸς ἄριστος πρὸς δημόνικον, — intercedit Anonymi consolatio ad amicum: παραινετικὸς ἀπὸ φίλου πρὸς φίλον δυσπραγήσαντα· ἀκηκόαμεν περὶ τῆς συμβάσης συμφορᾶς κτἑ 6b —, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, c. sophist.: argum. in marg., Helen. (sine titulo), ἐγκώμιον εἰς βούσιριν: argum. in marg., Euagor.: argum. in marg. (τριῶν προοιμίων κτἑ), argumentum Plataici 41b, Paneg. 42a (sine titulo), Plataic. 66a, Areopag. cum argum., Philipp. cum argum., de pace cum argum. (sine titulo), Archid. cum argum., Panath. 133a (sine titulo), Antidos., c. Lochit., in Euthyn. (sine titulo), de bigis, Aeginet. (sine titulo), Trapezit. (sine titulo), in Callim. Ordo orationum inde a Plataico par atque in Λ. Cf. Buermann I p. 13 et infra p. LV/LVII.

78) cod. Paris. 2991 A, chartac. in 4⁰ min. (21 × 14 cm.)

foll. 494, anno 1420 a duobus librariis per vices scriptus: cf. 494b αὕτη ἐγράφη ἐν σπάρτῃ ὀκτωβρίου κα' καὶ ἐπέμφθη μετὰ τοῦ ἀώρως θανόντος θετταλοῦ τοῦ χρυσάφη τοῦ μηδὲ μόλυβδον ἔχοντος et 446b ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν μηνὶ σεπτεβρίω ἑνδεκάτῃ τοῦ ϛϡκη' (= 1420 p. Chr. n.) διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ πανευγενεστάτου κυροῦ ματθαίου παλαιολόγου τοῦ λάσκαρι. Liber miscellaneus incipit ab Isocratis oratione πρὸς δημόνικον 2a ad 11b. Cf. p. LXI.

*79) cod. Paris. 2992, chartac. in 4⁰ foll. 376, saec. XVI. per Caesarem Strategum scriptus. Librum miscellaneum, qui initio Isocratis orationem ad Demonicum 1a ad 17b habet, nescio quo pacto supersedi inspicere; neque tamen ullius videtur pretii esse, cum Augerus (= cod. O) hanc solam lectionem ex eo notaverit § 28 χρῆσθαι δυναμένοις pr., κτᾶσθαι in mg. (= Γ).

80) cod. Paris. 3024, chartac. in 4⁰ min. (21 × 14 cm.) foll. 88, saec. XV./XVI. Libanii epistolas aliquot initio mutilas excipiunt Isocratis orationes IV: παραίνεσις πρὸς δημόνικον τὸν ἱππονίκου 11a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, Nicocl. (sine titulo), Helen. (ad 53b, f. 54 vac.), quibus continuantur Basilii Magni admonitio de legendis gentilium libris 55a (sine titulo) et a manu altera scripta πρόκλου διαδόχου λυκίου στοιχείωσις φυσική 73a (lib. II). Cf. p. LI.

81) cod. Paris. 3054, chartac. in 8⁰ min. (10 1/2 × 6 3/4 cm.) foll. 190, saec. XV. exaratus a Jano Lascari (secundum scripturam). Liber incipit ab Isocratis epistolis IX: III. 1a (initio mutila, incip. § 3 τῶν ἐν πελοποννήσω), I. λυκόφρονι 6a, II. τοῖς ἰάσονος παισὶ χαίρειν 9a (in marg. βα' = δευτέρα), VII. 14b (sine titulo), IX. 21b, VIII. 24b, VI. 26a (sine titulo, defic. 30b in § 12 χρόνον διατετέλεκα, cum folium desit), V. 31a (initio mutila, incip. § 2 ἀνθρώπων οὐχ οὕτως), IV. 35b ad 40b. Sequuntur epistolae variae et alia: cf. Aeschinis q. f. epistolae p. 6 et infra p. LXIV.

82) cod. Paris. supplem. 69, chartac. in 4⁰ min. (21 1/2 × 14 1/2 cm.) foll. 42, saec. XVI. Post Platonis Axiochum, Euthyphronem, Critonem leguntur Isocratis πρὸς δημόνικον παραίνεσις 25a ad 31b et alia paraenetica Agapeti 33a et Pythagorae 41b. Cf. p. LXII.

83) cod. Paris. supplem. 467, chartac. in 4⁰ min. (21 × 14 1/2 cm.) foll. 312, saec. XVI. (ex codicibus Mynae). In fine libri post alia multa exstat Isocratis πρὸς δημόνικον λόγος παραινετικός 300a ad 309a mutilus (defic. in § 44 παρόντος βίου συμβουλίαν) cum translatione Byzantina inter lineas usque ad § 38 δόξαν παρασκεύαζε. Cf. p. LX.

84) cod. Parisinus-Mazarinianus 1231 (4457 apud Molinier, P 8 apud Omont), chartac. (bombyc.) in 4° (22 × 14½ cm.) foll. 222, saec. XV. Post rhetorica quaedam Aphthonii 1a, Hermogenis 31a, Theophrasti characteres 201a exhibet Isocratis κατὰ σοφιστῶν 205a ad 206b, de cuius memoria (§ 21/22) bibliothecae Mazarinianae praefectus libentissime certiorem me fecit. Cf. p. LI.

in Anglia

Londinii (in museo Britannico):

85) cod. Harleianus 5609, membran. in 4° (22 × 14 cm.) foll. 49, saec. XV. ex. Post Basilii Magni admonitionem de legendis gentilium libris insunt Isocratis orationes II: πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 21a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 33b. Cf. p. LI.

86) cod. Harleianus 5660, membran. in 4° (23 × 14½ cm.) foll. 72, saec. XV. ex. a quattuor librariis compositus. Basilii Magni admonitionem de legendis gentilium libris 1a ad 11b sequuntur Isocratis orationes III: πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 13a, πρὸς δημόνικον παραίνεσις 21a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 29a ad 37b (f. 38 vac.) et τοῦ αὐτοῦ (immo Plutarchi) περὶ πολυπραγμοσύνης 39a, πῶς ἄν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου 47b. Cf. p. LVIII.

87) cod. Harleianus 6301, chartac. in 4° min. (21¼ × 15½ cm.) foll. 194, saec. XV. Inter alia quaedam gnomica et paraenetica exstant Isocratis orationes III: λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 76a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 93b, νικοκλέους περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἄρχεσθαι 116a ad 125a med.: defic. in § 24 πόλεμον βασιλευομένους. Codices Harleianos duos (5660 et 6301) adhibuit Battie; apud Augerum = R. Cf. p. XLV, LI.

88) cod. Burneianus 75, chartac. in 4° (22½ × 15 cm.) foll. 328, saec. XV. in. a tribus librariis per vices scriptus. Inter epistolas Bessarionis et Gemisti, Cydonis, Bruti 161a, Maximi Planudis 163b, Basilii et Libanii mutuas 169b, Cydonis iterum 181a et alia multa legitur ἰσοκράτους ῥήτορος πρὸς δημόνικον παραίνεσις 165b ad 168b praemisso argumento eodem atque in cod. Laur. LV 7. Cf. p. LXII.

89) cod. Burneianus 85, membran. in 8° (18½ × 13 cm.) foll. 90, saec. XV. ex. Insunt Isocratis orationes IV: πρὸς δημόνικον λόγος παραινετικός 3a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, Euagor., Helen., quas excipiunt Lysiae epitaphius 55b, Phocylidis ποίημα νουθετικόν 69b, Pythagorae χρυσᾶ ἔπη 75a, γνῶμαι κατὰ στοιχεῖον ἐκ διαφόρων ποιητῶν 77a. Cf. p. LI.

90) cod. Burneianus 87, chartac. in 8⁰ (16 × 10½ cm.) foll. 25, saec. XVI. Isocratis oratio πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας (f. 1a ad 2a orationis initium usque ad § 2 περι του βιου καθ εκαστον atque iterum inde a f. 3b ab initio usque ad finem omissis § 12 ἀλλ' ὡς καὶ τῆς ad § 19 τῶν φίλων εὐεργεσίαις: f. 10b et quattuor sequentia vacua) scripta est a librario quodam Graecae linguae imperito, qui f. 2b notavit „nu(m) mirum si in korreptae (= incorrecte) scripta sunt. nam a tirone formata Romae idibus Marti . . . Maximus in toto nunc Carolus imperat orbe.“ Cf. p. LI.

Oxonii (in bibliotheca Bodleiana excepto no. 97):

91) cod. Canonicianus 87, membran. in fol. (30¼×21½ cm.) foll. 119, saec. XIII./XIV. binis columnis exaratus. Subscriptio haec in fine partim cryptographica ἐντάδε τέλη πέφθακαν τοῦ σωκράτου οἱ πόνοι [ἀμήν | ὁ γράψας ἐ(στί)ν τὸ ὄνομα γι|ραρδος ἐκ πόλεως με|θώνης· ἀμήν], de qua videas Gardthausen, Griech. Paläographie p. 236, ex vetustiore codice videtur depicta esse, cum librarius in verbo ἐστὶν erraverit (cf. etiam cod. Monac. 224). Continentur Isocratis orationes XIV: πρὸς δημόνικον παραίνεσις 1a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 6a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 11b, Euagor. 18a, Busir. 26b, Helen. 31a, c. sophist. 37b, Plataic. 39b, Areopag. 45b, in Euthyn. 53b, c. Lochit. 55a, de pace 57a, Panath. 71b, Paneg. 100a. Correctores duo. Cf. p. L.

92) cod. Baroccianus 33, chartac. in 4⁰ min. (20 × 15 cm.) foll. 418, quorum priora 1—244b saeculo XV., posteriora 247a usque ad finem anno 1595 scripta sunt: cf. subscriptionem numeris cryptographicis compositam f. 418b διὰ χειρὸς ἐμοῦ [νικολάου] ἱερέως [τοῦ λάκ(ρ)ου] ἐν ἔτει αφϙε (= 1595) ἐν μηνὶ μαρτίου ιδ (cf. Gardthausen, Griech. Paläographie p. 238). Pars prior post scripta quaedam Byzantina Matthaei, Genadii (sic), Plethonis exhibet Isocratis πρὸς δημόνικον 231a ad 241b. Codicem adhibuit Battie; apud Augerum = S. Cf. p. XLVI.

93) cod. Baroccianus 51, chartac. in 4⁰ min. (21 × 15 cm.) foll. 66, saec. XV. ex. Post Anonymi cuiusdam περὶ τῶν προλεγομένων τῆς ῥητορικῆς τέχνης (1a ad 21a) insunt Isocratis orationes II mancae 25a ad 49b (ad Demonicum incipiens a § 23 διὰ δύο προφάσεις, tum πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας omissis § 9 καὶ καλῶς πράττουσαν ad 28 ἵνα μὴ πλέον), quas excipiunt „quaedam philosophorum dicta“ 52a et epistolae 60a. In Isocrate quaterniones

V. III. II. VI. transpositi sunt; quaterniones I. et IV. perierunt. Cf. p. LXII.

94) cod. Laudianus 16, chartac. in 4⁰ foll. 238 (immo 235), partes duas (172 + 63 foll.) saeculo XIV. a duobus librariis exaratas comprehendit. In parte posteriore post Libanii epistolas (176a) et orationes V (216a) exstat λόγος παραινετικὸς ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον 232b, defic. 238b in § 47 οὐ δι' αὐτὰ τὰ πράγματα ποιοῦμεν. Codicem adhibuit Battie; apud Augerum significatur T. Cf. p. LIV.

95) cod. Miscellaneus 189, chartac. (bombyc.) in fol. (31×21 cm.) foll. 205, saec. XV./XVI. a pluribus per vices scriptus. Codex mutilus et madore inquinatus, qui olim collegii Claromontani Parisiensis erat, post Platonis Gorgiam et Aristidis orationes XIX complectitur Isocratis orationes IV valde mancas: ad Nicoclem 194b (versu nono): inde a § 45 καὶ τί δεῖ et pergit 189a: inde a § 52 δῆλον γὰρ ὡς ad finem, Euagor. (189a): defic. (190b) in § 40 αὐτὸν προσῆκον ἦν ἀξιοῦσθαι, Helen. (191a): inde a § 22 καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν ad finem, Nicocl. (193a infra): defic. (194b) in § 25 ἢ διὰ τούτων τῶν παραδειγμάτων. Sequuntur scripta quaedam Michaelis Pselli f. 195. Ordo orationum Isocratearum in hoc libro sane confusus in archetypo fuerit Helen., Nicocl., ad Nicocl., Euagor. Cf. p. LIII.

96) cod. Miscellaneus 315, chartac. in fol. min. (29×20 cm.) foll. 50, saec. XV. Insunt Isocratis orationes VI: Euagor., πρὸς δημόνικον παραίνεσις, c. sophist., ad Nicoclem 20a (sine titulo: quinione amisso perierunt verba § 8 τὰς δυναστείας ἔχοντας ad finem), Paneg. 21a (mutilus: incip. inde a § 36 διακινδυνεύεις, ἀλλ'), νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 42a. Cf. p. LI.

97) cod. Collegii novi 254, chartac. in 4⁰ min. foll. 181, anno 1494 exaratus: cf. subscriptionem ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου τοῦ σερβοπούλου κωνσταντινοπολιτάνου ἐν τῇ ἀββατίᾳ τοῦ ῥαδὶγκ μηνὶ σεπτεβρίῳ πέμπτῃ ἐν χρόνῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ἐνενικοστῷ τετάρτῳ. Post alia praebet Isocratis orationes II: πρὸς δημόνικον 159a (cum interpretatione Latina interlineari), πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 168b. Libri a Battieo iam adhibiti (apud Augerum notati siglo V) accuratiorem notitiam comitati debeo viri doctissimi Harold E. Butler, lectoris collegii illius. Cf. p. LVIII.

in Germania

Monachii (in bibliotheca regia):

98) cod. Monacensis 224, membran. in 4⁰ ($24^1/_3$ × 17 cm.) foll. 167 (immo 168, cum folium inter 136/7 numerum non receperit),

saec. XV. nitide scriptus a Christophoro quodam: cf. subscriptionem ἐνθάδε τέλη πέφθακαν τοῦ σωκράτους οἱ πόνοι. θεοῦ τὸ δῶρον καὶ χρηστοφόρου πόνος (cf. cod. Canonic. 87). Continentur Isocratis orationes XIV: πρὸς δημόνικον παραίνεσις 1a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 7a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 23b, Euagor. 12a, Busir. 34a, Helen., c. sophist., Platnic., Areopag., in Euthyn., c. Lochit., de pace 81a, Panath. 101b, Paneg. 139b. Correctiones et explicationes manus primae (rubro appictae in margine) rarae sunt; correctores recentiores deprehenduntur duo. In libro ligando quiniones II. et III. (f. 20—29: ad Nicocl. § 21 τὰ σὰ πλείω usque ad Nicoclis § 48 πράττειν ἕκαστον ὑμῶν et f. 10—19; Nicoclis § 48 ἐφ' οἷς ἕστηκεν usque ad Euagor. § 54 φύσει πατρίς· τὸν δὲ), item folia singula quinionis IX. in oratione de pace (ordo est 91, 94, 92, 93, 96, 97, 95, 98) immutata sunt. Panegyrici lectiones ex hoc codice primus collegit Morus, in usum Langii liber excussus est totus ab Hardtio. Cf. p. L.

99) cod. Monac. 313, chartac. in 8^0 ($16 \times 11\,^1/_3$ cm.) foll. 105 (adde 2 folia membranacea in initio et fine libri a manu prima inscripta), inter quae multa sunt vacua; saec. XVI. a duobus tribusve librariis exaratus, quorum unus fuit Adolphus Occo Phrisius secundum subscriptionem sub calce libri: cf. etiam f. 23b ὅδολφος ο προβος ὁ φρήσιος ἔγραψε. Post Pythagorae carmen aureum, Platonis Axiochum, excerpta ex Sophoclis Aiace leguntur Isocratis orationes II: παραίνεσις πρὸς νικοκλέα τὸν βασιλέα 12a, πρὸς δημόνικον παραίνεσις 18a et excerpta ex oratione eiusdem de pace (post prooemium § 1—9 plene exscriptum) 24a, quae sequuntur diversissima. Cf. p. LI, LXII.

100) cod. Monac.-Augustanus 495, chartac. in 4^0 ($22 \times 14\,^1/_2$ cm.) foll. 234 (videlicet 1 ad 225 et 220 ad 228), saec. XV. Codici miscellaneo, cuius partes a variis librariis exaratae sunt (f. 1 ad 8 saeculo XIV. ex.?), inter alia multa insertus est λόγος ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον 24a ad 33b. Adhibitus est a Langio. Cf. p. LXI.

Guelferbyti (in bibliotheca ducali):

101) cod. Helmstadiensis 806 (Guelferbitanus 902, cuius imaginem phototypicam dedit Heinemann, Die Handschriften der herzogl. Bibliothek zu Wolfenbüttel I, 2 1886 ad p. 232), membran. in 4^0 min. (21×13 cm.) foll. 226, saec. XV.: cf. subscriptionem γεώργιος γέγραφεν ὁ χρυσοκόκκης ἀρίστᾳ τήνδε βίβλον τῷ ἰωάννῃ (inter 1420/30). Continet orationes Aeschinis praemissis vita et argumentis, epistolas Aeschinis 152b, Isocratis IX 165a (consentientes cum Φ),

Socraticorum 185a, Dionysii Halic. vitam Lysiae 203a. De hoc libro, qui a Reiskio collatus est in usum Matthaei, accuratius egi in Blätter f. d. bayer. Gymnas.-Schulwesen XXXVII 1901 p. 358/60, Aeschinis q. f. epistolae p. 13 et 20, infra p. LXIV.

Heidelbergae (in bibliotheca universitatis):

102) cod. Palatinus-Heidelbergensis 132, chartac. in 4⁰ min. (20 × 14 1/2 cm.) foll. 258, saec. XV. a pluribus scriptus, inter quos Zacharides quidam (f. 1—52). In libro, qui olim in bibliotheca Vaticana asservatus est, inter alia multa insunt Aristotelis περὶ ἀρετῶν 150a, ἰσοκράτους λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 153b ad 160b. Cf. Aeschinis q. f. epistolae p. 11 et infra p. LXI.

Dresdae (in bibliotheca publica):

103) cod. Dresdensis Da. 46, chartac. in 4⁰ min. (20 1/2 × 14 1/2 cm.) foll. 176, saec. XV. ex. (f. 1—8) et XVI. Isocratis πρὸς δημόνικον (1a ad 8a) excipiunt scripta quaedam Byzantina 9a. Cf. p. LXI.

104) cod. Dresdensis Da. 47, chartac. in 4⁰ min. (20 2/3 × 14 1/3 cm.) foll. 8, saec. XIV. Habet Isocratis παραινετικὰ πρὸς δημόνικον. Codices Dresdenses Monachium liberaliter transmissos in bibliotheca universitatis inspexi. Cf. p. LXI.

Vratislaviae (in bibliotheca publica):

105) cod. Vratislaviensis (Rhedigeranus) 22, chartac. in 4⁰ min. (20 1/2 × 13 1/2 cm.) foll. 310, saec. XV. Liber quattuor partibus constans a quinque librariis compositus est, inter quos nomen professi sunt Antonius Damilas et Georgius Plussiadinus 134a, Michael Apostoles 301a. Partis secundae initio legitur Isocratis ad Demonicum (52a ad 60b: sine titulo), quam excipiunt Palaephati, Tryphonis, Michaelis Syncelli, Georgii Gemisti Plethonis quaedam. Codicis varietatem intercedentibus F. Kampers et F. Skutsch exscripsit mihi iuvenis philologiae studiosus K. Ziegler. Cf. p. LXI.

in Austria

Vindobonae (in bibliotheca caesarea):

106) cod. Vindobonensis 3, membran. in fol. magno (42 × 28 cm.) foll. 188, saec. XV./XVI. nitidissime scriptus et illuminatus: cf. subscriptionem ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον τοῦ ἰσοκράτους διὰ χειρὸς ἀγγέλου κωσταντίνου ἐκ χώρης ὑδρούσης ἐκ τῆς χώρας σπερνοδίκτας τῷ χρόνῳ τῆς δ' ἰνδικτιῶνος. In codice, qui in f. 1a Andreae Matthaei Aquavivae Ducis Adriae arma gerens postea Jo. Sambuci fuit, haec traduntur Isocratis vita ex Ps.-Plutarcho 1a (sine titulo),

φιλοστράτου βίος ἰσοκράτους 3a, διονυσίου ἁλικαρνασέως περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων· ἰσοκράτης ἀθηναῖος 3b, ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον λόγος παραινετικός 13a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 17b, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 22b, εὐαγόρας 28a, ἑλένης ἐγκώμιον 35a, βούσιρις 41a, κατὰ τῶν σοφιστῶν 45b, λόγος πανηγυρικός 47b, πλαταικός 65a, ἀρεοπαγιτικός 70b, παναθηναικός 78b, ὑπόθεσις τοῦ φιλίππου 104a, λόγος ἰσοκράτους πρὸς φίλιππον ibid., ὑπόθεσις τοῦ περὶ τῆς εἰρήνης 118a, λόγος ἰσοκράτους περὶ εἰρήνης 118b (subscr.: τέλος τοῦ περὶ τῆς εἰρήνης λόγου ἰσοκράτους), ὑπόθεσις τοῦ ἀρχιδάμου· λόγος ἰσοκράτους 132a, λόγος ἰσοκράτους ἀρχίδαμος 132b, περὶ τῆς ἀντιδόσεως 143a, περὶ τοῦ ζεύγους λόγος 162a, αἰγινητικός 167a, τραπεζιτικός 172b, παραγραφικὸς πρὸς καλλίμαχον 178b, κατὰ τοῦ λοχίτου 184b, πρὸς εὐθύνουν ἀμάρτυρος 186b = orationes XXI. Cf. p. LVIII.

107) cod. Vindobon. 296, chartac. in 4⁰ min. (20 × 15 cm.) foll. 66, saec. XVI./XVII. a compluribus scriptoribus confectus. Post ἐξηγήσεις εἰς τὸν τοῦ ἰσοκράτους πρῶτον λόγον (λέγεται δὲ νουθετικός in mg.) 1a et εἰς τὸν τοῦ ἰσοκράτους λόγον β' πρὸς νικοκλέα περὶ διοικήσεως βασιλείας exstat ἰσοκράτους ῥήτορος πρὸς δημόνικον 41a ad 47b (a manu II.). Cf. p. XLVI.

108) cod. Vindobon. 311, membran. in 8⁰ (19 × 13 cm.) foll. 79, saec. XV. (olim Jo. Sambuci). Post scripta quaedam de virtutibus Aristotelis 1a et Georgii Gemisti 13b complectitur Isocratis ad Demonicum (sine titulo) 49a ad 61b, quam sequuntur Moschi carmina. cf. p. LXI.

Iustinopoli, id est in urbe quae nunc vocatur Capo d'Istria:

109) cod. conventus St. Annae (sine signo), chartac. in 4⁰ min. (21 × 15 cm.) foll. 57 (foll. 53/55 et 57 vac.), saec. XV. (f. 1—38) et XV./XVI. Continentur Isocratis orationes III: πρὸς δημόνικον 1a, Basilii Magni de legendis gentilium libris 11b (sine titulo), πρὸς νικοκλέα 26a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 35a ad 38b (defic. in § 22 τοὺς δὲ βιάσασθαι), quae libri pars haud dubie saeculo XV. (XIV. sec. Gollob) a diversis manibus exarata est. Sequitur Ὁμήρου βατραχομαχία manca f. 39 ad 52 et 56, ubi subscriptio exstat τοῦτο τοῦ μοῦ φίλου τοῦ διδασκάλου στεφάνου: cf. Gollob, Sitzungsberichte d. Wiener Akademie d. Wissensch. CXLVI 1903 parte VII. p. 13. Codex comiter intercedentibus et reverendis Patribus Franciscanis Monacensibus et reverendissimo Patre Generali Dionysio Schuler Romano Monachium missus est, ubi in bibliotheca universitatis eum contuli. Cf. p. LI, LIV.

Raudnicii in oppido Bohemiae ad Albim sito:

110) cod. bibliothecae Lobcovicensis VI F e 44 (Gollob no. XIII.), chartac. in 4⁰ min. (21 × 15 cm.) pag. 178, saec. XV./XVI. Tribus partibus constans post Euripidis vitam ex Suida et partem Hecubae v. 1—113 (I) exhibet Isocratis πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας p. 113/28 (II) et Plutarchi περὶ τῶν παίδων ἀγωγῆς p. 129/78 (III): cf. Gollob l. l. p. 122. Imaginem unius paginae (127 = § 51/54 init.) in meum usum solis ope exprimendam benigne curavit bibliothecarius Max. Dvorák. Cf. p. LI.

in Helvetia

Scaphusiae (in bibliotheca civica):

111) cod. Scaphusianus 43 (= Z), chartac. in 4⁰ min. (20 1/3 × 14 1/3) foll. 209, saec. XV. Insunt Isocratis orationes XII eaedem atque XII priores in Λ, quarum e titulis referam hasce: ἰσοκράτους ῥήτορος λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 1a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 11a, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός 21a etc., ἐγκώμιον εἰς βούσιριν 103b etc. Codicem primus consuluit Baiterus (ad Paneg. p. XV/XVI), qui in oratione Demonicea optimae eum notae et aliquot locis ipsi Urbinati anteponendum esse censuit. Secuti eum sunt editores Turicenses (p. IV) et Benselerus (p. XII 3). Cf. Omont, Centralblatt f. Bibliothekswesen III 1886 p. 441, codd. auctor. p. 49/54, infra p. XLVI, LI, LIV.

in Batavia

Lugduni Batavorum (in bibliotheca universitatis):

112) cod. Lugduno-Batavus 29, chartac. in fol. min., saec. XVI.: fuit olim Josephi Scaligeri (cf. catalog. p. 340). Continet Isocratis orationes XXI eodem ordine atque Λ, Demonicea tamen inter Panegyricum et Helenam interposita. Codicis notitiam debeo Bergmanno (in ed. Areopag. 1819 praefat., a Benselero repetita 1832 p. XX/XXII) et bibliothecae illius praefecto, qui me rogantem de codicis indole officiose certiorem fecit. Cf. p. XLIX.

in Suecia:

Upsalae (in bibliotheca publica):

113) cod. Upsalensis 8 (Sparwenfeldt no. 49), chartac. in 8⁰ foll. 336, saec. XV. ex. In codice miscellaneo, de quo videas Ch. Graux et Alb. Martin, Archives des missions scientifiques et littéraires XV 1889 p. 293 sq., inter alia multa exstat λόγος ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον 88a ad 98a, cuius lectiones comiter mecum communicavit v. d. Otto Lagercrantz Upsalensis. Cf. p. LXI.

in Hispania

Matriti (in bibliotheca regia):

114) cod. Matritensis O 97 (Iriarte no. 103), chartac. in 4° min. foll. 151, saec. XVI., quem descripsit M. Miller, Supplément au catalogue d'Iriarte, Notices et Extraits des manuscrits de la bibliothèque nationale XXXI 1886 p. 109. Post Dionysii Halic. de oratoribus inest Isocratis Panathenaicus 41a, cuius lectiones nonnullas (§ 65/6) libenter mihi exscripsit bibliothecae illius secretarius. Cf. p. LI.

115) cod. Matritensis N 98 (cf. Iriarte I p. 386/7), chartac. in 4° foll. 146, saec. XV. scriptus maximam partem a Constantino Lascari: cf. f. 102b κωνσταντίνου τοῦ λασκάρεως κτῆμα. Complectitur Gorgiae Helenam 5a, Homeri vitam καθ' ἡρόδοτον 9a, Basilii Magni admonitionem de legendis gentilium libris 19a, Gregorii ad Euagrium Monachum de divinitate 28a, Xenophontis de republica Lacedaemoniorum 30a et Athe) niensium 42b, Isocratis orationes VIII et epistolas IX. Sunt autem hae: λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 46a, πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας 52b, νικοκλῆς περὶ τοῦ ὅπως δεῖ ἄρχεσθαι ἢ συμμαχικός 60a, βούσιρις πρὸς πολυκράτην 65b, ἑλένης ἐγκώμιον 70a, κατὰ σοφιστῶν 75b, ἐγκωμιαστικὸς πρὸς εὐαγόραν τὸν πατέρα νικοκλέως 77b, κατὰ λοχίτου περὶ τῆς αἰκίας 85a, ἐπιστολαὶ τοῦ αὐτοῦ 87a: διονυσίῳ, φιλίππῳ· ἐγὼ διελέχθην, φιλίππῳ· οἶδα μέν, ἀλεξάνδρῳ, ἀντιπάτρῳ ἀσήμως περὶ διοδότου· ἐγὼ καίπερ, τοῖς μυτιληναίων ἄρχουσι, ἀρχιδάμῳ, τοῖς ἰάσονος παισὶ χαίρειν, ἰσοκράτης τιμοθέῳ χαίρειν (ad 97b), Libanii orationes VI 99a, Aristidis Presbeuticus ad Achillem 137a. Cf. p. XLIV.

in **Escuriali:**

116) cod. Escurialensis Σ I. 14, chartac. in fol. foll. 161, saec. XV. Post Libanii orationes XII et epistolas CLXVIII, inter quas Aristidis πρεσβευτικὸς πρὸς ἀχιλλέα 15a exstat, traditur Isocratis λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον 157a. Priorem codicis partem usque ad 85b scripsit Michael Apostoles (cf. subscriptionem in fine libri μιχαῆλος ἀποστόλης βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἅλωσιν πενίᾳ συζῶν καὶ τόδε τὸ βιβλίον μισθῷ ἐν κρήτῃ ἐξέγραψεν); librarius alter Libanii orationem XII. (epitaphium) et epistolas, tertius Demoniceam exaravit. Duarum paginarum imagines (157a = § 1/6, 160a = § 33/37) solis ope expressas accepi intercedente Josepho Hell, collega amico, cui debitas ago gratias. Cf. E. Miller, Catalogue des

manuscrits grecs de la Bibliothèque de l'Escurial, Paris 1848 p. 68/9 et infra p. LXI.

Salmantii (in bibliotheca universitatis):

117) cod. Salmantinus 1—2—15, chartac. in 8°, saec. XV./XVI. (folia numeris distincta non sunt). Continentur Isocratis orationes VII praemissa oratoris vita: ad Demonicum praevio argumento (καιρὸς μὲν ἤδη ad καὶ αἱ πράξεις), πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός: sequitur argumentum, Paneg., Helen. praevio argum., Euagor. praevio argum., Busir. praevio argum.; quas Philostrati de Isocrate enarratio (ἐν τοῖς τῶν σοφιστῶν βίοις) excipit. De codicis memoria egregia cum liberalitate per epistolas certiorem me fecit universitatis bibliothecarius Gerardus Benito. Cf. Albert Martin, Mission en Espagne et en Portugal, Nouvelles archives des missions scientifiques et littéraires II 1892 p. 181/2 et infra p. XLV.

Toleti (in bibliotheca capitulari):

118) cod. Toletanus 101—13, chartac. in 4° foll. 235, saec. XVI. Post grammatica quaedam, Philostrati heroicum (= II p. 128/219 Kayser), Dionis Chrysostomi orationes VI exstant Isocratis oratines V praemissa oratoris vita 143a: ad Demon. 150b, ad Nicocl. 160a, Nicocles 171a, Paneg. 184a, Helen. 222b cum argumentis, quae antecedunt orationes ad Demon., ad Nicocl., Helenam; argumentum sequitur Nicoclem sicut in cod. Salmantino. Cf. Martin l. l. p. 289/92 et infra p. XLV.

in Lusitania

Lisbonae (in bibliotheca publica):

*119) cod. Lisbonensis L. 1. 26, chartac. in 12° foll. 72, saec. XVI. nitide scriptus. Insunt Isocratis orationes III: ad Demonicum, ad Nicoclem, Nicocles. Cf. Martin l. l. p. 305.

in Graecia et Turcia:

Athenis (in bibliotheca publica):

120) cod. Atheniensis 1077, chartac. in 4° (22×16 cm.) foll. 300, saec. XV. med. a pluribus librariis scriptus. Manuelis Moschopuli grammaticam 1a, Libanii epistolas 63b, Euripidis Troadas 68a (ad 80a, ubi subscriptio est ad annum 1460 spectans) sequuntur Isocratis orationes II mutilae: πρὸς δημόνικον παραίνεσις 81a, περὶ βασιλείας 93a ad 102b (i. e. ad Nicocl.: desunt cum foliis duobus § 17 ταχίστας τοῖς πολίταις ad 21 οἰκούντων τὴν πόλιν et § 52 λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ad finem), quas excipiunt alia multa maxime theo-

logica (sub Theophanis episcopi libello subscriptio ad annum 1465 pertinens). Cf. p. LX.

In monte Atho (τῆς μονῆς ξηροποτάμου):

*121) cod. Athous 2426 (Lambros), chartac. in 16⁰, saec. XVI. Inter alia praebet Isocratis πρὸς δημόνικον cum paraphrasi interlineari.

Frustula tantum exigua orationum singularum servata sunt in codd. Borbon. II D. 26 (no. 122) saec. XV. (fol. 1 et 4 ex Euagora et Helena), Borbon. II C. 33 (no. 91) saec. XV. (fol. 257/66 excerpta nonnulla ex Panathenaico et aliis orationibus), Paris. 1428 saec XIV. (fol. 184 ex oratione ad Nicoclem), Palat.-Heidelberg. 129 saec. XV. (fol. 64) et 356 saec. XIV. (f. 64) frustula orationis Demoniceae, Athoo 4627 saec. XIV. (f. 59b ex Demonicea). Quibuscum conferas subscriptionem hanc codicis Oxoniensis-Grabiani 15 epistolographici saec. XVI.: ἦσαν δὲ καὶ φαλάριδος ἐπιστολαὶ καὶ ἰσοκράτους καὶ βρούτου τοῦ ῥωμαίου (cf. Aeschinis q. f. epistolae p. 3).

Restant codices haud pauci vel recentissimi vel paraphrasim Byzantinam solam exhibentes, quos accuratius tractari opus non est. Atque **codices recentissimos** quidem significo codices Hierosolymitanos a Papadopulo Cerameo descriptos, qui omnes fere sunt saeculi XVIII. (vol. I no. 228, 283, 284, 329, 372, 453/4, 469, vol. II no. 460, 466, 473, 479, 481, 701) vel saeculi XIX. (vol. IV no. 55). Paulo vetustiores sunt codices vol. IV no. 290 (orationes nonnullae cum paraphrasi), IV p. 436 no. 2 (or. X. XI.), IV p. 443 no. 47 (or. XI.) = saec. XVII.; IV p. 439 no. 29 (or. X. XI.) = saec. XVI./XVII. Atque etiam in ceteris libris orationes X. et XI. solae continentur exceptis vol. II no. 460, 466, 481 (orationes tres) et II no. 479 (orationes quinque). Idem Athenis libri quidam recentissimi saeculi XVIII. asservantur no. 1121 et 1133 (or. X. XI.), 1125 (or. X.), 1131 (or. X. XI. XIV.), dein Smyrnae in bibliotheca scholae evangelicae B 48 saec. XVIII. (no. 88 Papadopuli Caramei) orationes octo complectens (X. XI. XIII. XV. XII. IX. VII. XX. cum interpretatione interlineari), quem librum examinavi ipse. Quibuscum comparandi sunt codices Athoi saeculi XVII. (2416: or. XIII., 4641: orr. X. et X./XI., 4834: or. X.), saeculi XVIII. (509, 779, 2342: orationes; 1171, 4265: or. X. XI. XII. XIV.; 3885: or. X. XI. XIII. XV.; 4770: or. X. XI. XII.; 4790: or. X. XI. XIV.; 1583, 1748, 1754, 4274: or. X. XI. XIII.; 4315: or. XI. XII. XIV.; 4321: or. X. XI.; 2936: or. X. XIII.; 651, 776, 2322, 2943, 4244, 5491: or. X., 777: or. XI., 3859: or. XX.), saeculi XIX. (6155: or. X. XI.; 4245: or. X. XV.).

Paraphrases denique Byzantinas praeter codices nonnullos Hierosolymitanos (I no. 372, II no. 701, IV no. 58, 290), Athenienses (390, 1494), Athoos (777, 783, 1583, 1752, 1754, 2382, 2426, 6201, 6204), Smyrnaeos (B 10, B 48) praebent codd. Paris. supplem. 467, 698, 1144, Baroc. 216, Vindob. 296.

Codices, qui tantum dicta Isocratis graeca haberent, curandos esse omnino non putavi, neque respexi translationes orationum quarundam in Latinum etsi codicibus traditas, cum omnes a viris doctis saeculi XV. videantur factae esse.

Caput II.

Qua ratione codices inter se cohaereant.

Postquam Bekkerus (p. 3 not.) codicum Isocrateorum duas esse familias pervidit, Urbinatis (Γ) scilicet et vulgatae (ϛ), Buermannus I p. 3 etiam memoriam vulgatam bipertitam esse docuit. Nam cum Bekkerus orationis de permutatione memoria aut integra aut mutila nisus codices Urbin. 111 = Γ, Vatic. 936 = Δ, Laurent. LXXXVII 14 = Θ plenos opposuerit codicibus Vatic. 65 = Λ, Marc. 415 = Ξ mancis (deficit Antid. § 72 ad 309), Buermannus lectionis varietate perpensa codices Θ in Antidosi plenum et Λ mancum artius inter se cohaerere evicit. Verum enimvero Γ, qui orationis illius parte media servata cum Θ consentit, ab eo differt eiusdem orationis fine inde a § 320 καταλύσω τὸν λόγον (cum orationis de' bigis initio usque ad § 3 τὰς κοινὰς αἰτίας) amisso, qui in Δ a correctore 3 suppletus est. Atque idem Buermannus codices Paris. 2932 = Π et Laur. LVIII 5 = Ν cum Λ artius etiam coniungendos esse, qui ex eodem archetypo derivati et orationum ordine et memoriae indole conveniant, rectissime perspexit (I p. 10/11). Ambitus vero codicum Π Ν minor est, cum quattuordecim codicis Λ orationes priores servaverint cum oratoris vita et orationum (excepta Panegyrica) argumentis, quae archetypo codicum Λ Π Ν debentur soli: in Λ vero oratoris vita cum quaternionibus primis amissa est, cum argumenta omnino in eo neglecta fuerint. Post Buermannum ipse et codicem Vaticanum 64 = Φ repperi (cum Θ fortasse componendum: cf. c. III), ex quo vulgata epistolarum memoria in Θ Λ deficiens fluxit, et nuper codices Laur. LV 7 = Σ et Paris. 2010 = Υ protraxi, qui orationis Demoniceae memoriam singularem attulerunt.

Quibus praemissis nunc primum ad codices recentiores recensendos accedamus, qui ex libris servatis profecti sunt, ita ut in oratoris verbis constituendis facile eis carere possimus.

Atque initium faciamus a codicibus ex **libro Urbinate 111** = Γ repetitis, inter quos primum locum obtinet cod. Vatic. 936 = Δ ex Γ pendens uno libro interiecto, qui cum codice quodam vulgatae memoriae leviter contaminatus erat. Etenim codicem Δ, qui a Γ differt et oratione de bigis neglecta et orationum ordine aliquatenus mutato et quibusdam lectionibus vulgatis receptis, nihilominus ex ipso Γ originem duxisse vel ex eo cognoscitur, quod codicis Γ correctiones variae (corr. 1, 2, 4, 5) in Δ maximam partem vel in textu descriptae vel in margine appictae sunt. In correctionibus $Γ_5$ autem recensendis librarius diversa ratione usus est, cum eas in prioribus orationibus miro quodam modo spreverit, in posterioribus religiose fere in ipso textu expresserit. Ad orationum ordinem inversum explanandum — etiamnunc triades quaedam orationum in ΓΔ conveniunt: ad Demon., ad Nicocl., Nicocl.; Archid., Areopag., Plataic.; Philipp., Panath., Paneg. — ad Antidosim in fine, orationem de bigis initio in Γ mutilatas revoco. Librarium enim, qui codicem Γ depinxit, orationes illas aliunde supplendas primum quidem ad finem voluminis relegavisse, postea orationem alteram consulto neglexisse verissime suspiceris. Haud difficilius altera inter ΓΔ differentia explicatur, quod partes ex orationibus Paneg., de pace, ad Nicocl. in Antidosi laudatae in Γ primis tantum et ultimis verbis significatae, in Δ exscriptae sunt integrae. Nam locis in Antidosi illis, qui in ΘΛ memoriam singularem praebent, in Δ ipsius Urbinatis verba subdita sunt, ita ut vel verba in Γ errore iterata (de pace § 53/54) in Δ Antid. (= $Δ^α$) itidem perperam repetita sint. Quo factum est etiam, ut in fine verborum laudatorum (XI 39, XVII 56), cum librarius in orationis textu ex Γ describendo pergeret, discrepantia quaedam a Γ Antid. (= $Γ^α$) in $Δ^α$ illata sit. Mireris tamen, quod verba orationis ad Nicoclem in $Δ^α$ eadem ratione in brevius contracta sunt, qua ex Θ Antid. = $Θ^α$ solo innotuerunt, duobus exceptis locis, quibus librarius codicem $Θ^α$ ducem deseruit: in § 24 nempe $Δ^α$ ex oratione inepte addidit haec sola οὕτως ὁμίλει τῶν πόλεων πρὸς τὰς ἥττους et in § 29 orationis interpolationem μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῇ προσδέχου μηδὲ ἀλογίστως, ἀλλ' contra $Θ^α$ retinuit. Accedit quod in Δ lectiones nonnullae vulgatae (ex familia Θ) inveniuntur, quae ex codicis Γ correctionibus explicationem non habent. Ex quo librum medium inter Γ et Δ statuendum

esse, qui comparata memoria vulgata (Θ) exaratus fuerit, luculentissime apparet. Atque correctiones Δ_1, Δ_2, fortasse etiam Δ_3, quae cum Θ Λ vel Θ solo plerumque congruunt, ex eodem fonte petitas esse veri est simile, qua de re accuratius exposui codd. auctor. p. 12 sq.

Ex ipso codice Δ videtur descriptus esse cod. Ambros. O 144 = Ε, qui ab editoribus post Bekkerum magni olim aestimabatur ea potissimum de causa, quod neque Γ neque Ε satis accurate excussi erant. Atque in universum codices Δ Ε inter se plane consentiunt et orationum numero atque ordine et lectionis varietate (cf. imprimis XI 24 et 29 in Antidosi), cum pauci codicis Δ errores ex librarii socordia nati a diligentiore librario codicis Ε sublati sint. Etiam emendationes codicis Δ omnes paene (1, 2, 3) in Ε receptae sunt, lectionibus illis, quae in Δ prima manu in margine ascriptae sunt, nisi in margine non redditis et fine orationis de permutatione, quem corr. Δ_3 suppleverat, cum oratione uno tenore exarato. Correctiones temerariae Δ_4 in Ε pleraeque neglectae sunt, immo post codicem Ε descriptum munere suo videtur corrector ille functus esse, cum complures codicis Δ primae manus lectiones, quas corr. 4 radendo mutavit, in Ε reperiantur. Quae cum ita sint, fieri quidem potuit, ut Ε ex codicis Δ archetypo (ex Γ deducto) originem peteret, si quidem etiam correctiones Δ_3 ad archetypum ipsum recte rettulimus. At lectiones paucae illae, quibus Ε a Δ discedit, tanti non sunt momenti, ut ex librarii Ε oscitantia repeti nequeant; atque adeo nonnullae explanationem habent promptam ex codicis Δ lacunis aut scriptura singulari cf. XI 14 μάλιστα] άλιστα Δ (littera μ a rubricatore omissa) = κάλιστα Ε, XIV 97 αὐτοῖς ὠθήσεσθαι Δ^{a} pr., αὐτοὶ σωθήσεσθαι corr. 3 = αὐτοὶ ὠθήσεσθαι $Ε^{a}$, XVII 35 προειρημένων] προ + ρημένων (cum ras.) Δ = προειρημένων Ε etc. Itaque de codice Ε ex ipso Δ derivato me ante hos XII annos recte iam iudicavisse (codd. auctor. p. 28 sq.) etiamnunc contendo.

Praeter Δ Ε nullus exstat liber ex Γ profectus, qui orationes omnes aut plerasque servarit. Complures tamen insunt in codicibus Matrit. N 98 et Ottobon. 178 (recentissimo), qui ex illo videtur descriptus esse: scilicet or. X. XI. XII. IX. VIII. VII. ⟨XIII. III. add. Matrit.⟩ et epist. I. IX. VII. VIII. VI. IV. III. ⟨II. V. add. Matrit.⟩; videas etiam orationum inscriptiones singulares in his libris congruentes. Atque codex Matrit., quantum quidem ex paucissimis verbis in Iriartii catalogo enotatis cognosci potest, in orationibus plerumque a partibus codicis Ι invenitur (cf. III 22 εἰ δέ τις τῶν παρόντων ἔχει τί μοι συνειπεῖν, VII 22 ῥᾳδίως οἶμαι, VIII 69 om. καλοῖς, XI 54 ἀξίας ποιήσεις,

XIII 81 γενήσει), cum semel lectio vulgata deprehendatur XI 1 ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν. Epistolae tamen contaminationem graviorem cum Φ redolent, cum et ordo et inscriptiones ad I. VI. cum Γ faciant (cf. etiam VII 24 παρακαταθέσθαι), inscriptiones vero ad II. V. et lectiones hae (ex catalogi loculis excerptae) II 14 οὕτως ἐμοὶ προσέχητε, III 19 om. ἤδη, V 13 καὶ εἴ του ἄλλου δέῃ παρ' ἡμῶν et ἐπίστελλε, VI 1 ἐπικινδύνου vulgatam sequantur memoriam. Neque aliter cod. Ottobon. se habere videtur, cum epistolae I. initium quidem puram fere Urbinatis memoriam mihi praebuerit (cf. § 3 ἀφέντες τὰς, 4 πείσειεν ὅσον τ', ἂν μή τι τῶν etc.). In orationibus autem, quarum tres modo inspexi (VIII. X. XI.), Helena cum Urbinate necessitudinem prodidit contaminatione aliqua ex parte corruptam (contuli § 23—26: cf. 25 ἐξ ὧν ἤλπιζεν = Γ unc. pr., 26 om. καὶ τόλμη = Γ pr. etc.; contra 23 παραπλησίως = Λ, βίου τῶν = Θ Λ, 24 μῆλα τῶν = Θ Λ); at contra in orationibus ad Demon. et ad Nicocl. memoria Urbinatis loco omnino remota et vulgata restituta est: de qua infra verba faciam. — Similis est cod. Harl. 6301 orationes X. XI. XII. continens, in quo Nicocles solus cum Urbinatis memoria congruit, — praeter certissima codicis Γ vestigia e. g. § 22 καὶ οὐ μόνον ἐν = $Γ_4$ et varios librariorum errores in § 1/3 et 22/24 hanc solam lectionem vulgatam repperi § 22 προσάγεσθαι = Λ Π —, cum orationes duae priores X. XI. cum cod. Ottob. 178 ut videtur coniungendae vulgatam memoriam amplectantur, cf. p. LI.

Subiungam codicem Salmantinum 1—2—15, qui septem orationes (X. XI. XII. XIV. VIII. XIII. IX.) exhibens eodem ordine atque Λ Π, argumentis quoque ad X. XII. VIII. XIII. IX. receptis, cum Π videtur consentire. Textui tamen codicis Γ memoria aperte subest (e. g. cf. Helen. 26 οἳ τάχει καὶ ῥώμῃ διενεγκόντες et ὕστερον χρόνῳ, ad Demon. 35 ὅταν ὑπὲρ σεαυτοῦ), cui paucissimae lectiones vulgatae contaminatione immixtae sunt: quas omnes — a Gerardo Benito mihi traditas — hic exscribam in Helen. § 23/6: 23 ἐφάμιλλον, 24 ἀγαγεῖν, 25 μεγάλης ἀπορίας πάντας τοὺς et in Demon. § 34/5: 34 γνώμην αἰσθήσῃ, 35 πῶς περὶ τῶν αὑτοῦ, περὶ τῶν ἰδίων = Π; ultima orationis ad Nicoclem verba αὐτὰς ποιήσεις (sec. Miller) = Λ Π. — Ex codice Salmantino videtur derivatus esse cod. Toletanus 101—13 (recentior), quem quidem nisi ex Martini descriptione non cognovi. Sed tamen indoles codicis, qui orationes X. XI. XII. XIV. VIII. cum argumentis continet, plane eadem est, ut de necessitudine eius vix dubitari possit.

In cod. Palat. 304 sola Helenae laudatio traditur ex Γ depicta, quae a librario quidem pessime depravata nullum tamen vulgatae memoriae indicium praebet: contuli § 23/5, ubi e. g. videas 25 ἤλπιζεν = Γ unc. pr.

Restant codices nonnulli, qui ex Urbinatis memoria aut orationem ad Demonicum solam aut epistolas solas deprompserunt. Atque in libris illis, quae orationem ad Demonicum exhibent, — scilicet in codicibus Borbon. 96 (saec. XIV.), Vatic. 790 et 937, Laurent. LIX 37 (ubi accesserunt oratio c. sophist. et vita oratoris), Barocc. 33, Vindob. 296, quibuscum coniungendus est cod. Scaphus. 43 praeter Demoniceam undecim orationes continens pariter atque Λ —, sinceram vix exspectaveris memoriam, quoniam oratio illa a viris doctis assidue semper lectitata in summo depravationis periculo versata est. Sed tamen in cod. Vatic. 937 (contuli § 1—11) et Laur. LIX 37 (contuli § 1—4, 9/10, 34/35) initio quidem orationis vestigium contaminationis aegre repperi hanc lectionem ex Γ et Λ Π conflatam § 3 σὺ μὲν ἀκμὴν (ἀκμὴ Vatic. 790) φιλοσοφεῖν; contra ad Γ quadrat e. g. § 3 ἐπιχειροῦσι ⟨ποιεῖν⟩ = $Γ_4$. Plura in oratione procedente § 34/5 legi in Laurent. LIX 37 (§ 34 παράδειγμα = Π Σ Υ, παρὰ μὲν θεῶν = Λ, βούλει = Λ Π Υ, 35 τῶν ἰδίων = Λ Π, βουλεύσασθαι = Σ Υ), qui liber etiam in oratione c. sophist. (contuli § 1—5) hic illic vulgatas excepit lectiones: § 4 ποιήσειν τοὺς συνόντας colloc., 5 ὅτι παρ' ὦ δεῖ cf. Θ Λ, cum praeter alia hoc certissimum originis indicium exstet § 3 διὰ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης = $Γ_4$. Contaminationis fontem oratoris vita videtur indicare, quae ex alio libro (Π Ν) sumenda erat. — Artius inter se cohaerent codd. Borbon. 96 (collatae mihi sunt § 1—20), Vatic. 790 (contuli § 1—11, nonnullas alias lectiones a Buermanno excussas enotavi codd. auctor. p. 40), Barocc. 33 (contuli § 1—4, 35/8 et passim), Vindob. 296 (contuli § 1—10, 34/35), Scaphus. 43 (in oratione ad Demonicum sola, quam contuli totam), quorum origo e receptis Urbinatis correctionibus cognoscitur, quae alienae sunt a codicibus vulgatis: § 3 ἐπιχειροῦσι ⟨ποιεῖν⟩ = $Γ_4$, 6 ἐλυμήνατο = $Γ_5$, 9 ὑφίστατο = $Γ_5$ etc. Rarissima vero sunt contaminationis vestigia cf. § 1 ἅπας Scaphus. solus = Π, 2 πρὸς ἡμᾶς = Λ Σ, 11 ἐπιλείποι Vatic. Scaphus. = Π Σ etc., frequentes librariorum errores plerisque communes cf. § 10 τοὺς γένει (Barocc.?), 14 λήγεις (Barocc., Vindob.?), 29 βέλτιστα = Δ Ε (Vindob.?), 35 παροξυνθείης βουλεύεσθαι colloc. (Vatic.?) etc.

Epistolae denique solae ex Γ deductae sunt in codd. Vatic. 1353, 1448, Ottobon. 122 (cf. Ottobon. 178). Quos libros ex Γ

profluxisse ipso ex ordine epistolarum aequali cernitur, in Vat 1353 quidem leviter immutato (I; IX. VII. VIII. VI. IV; III. II. V: cf. cod. Matrit. N 98 ab eodem Lascari scriptum). Qui consensus etiam peculiari lectionis varietate probatur, quam — graviorem certe — ex epist. I § 1—5 exscriptam subiciam: § 1 σοι συμπλεύσας Vat. 1353, νῦν ⟨δ'⟩ ἀκμὴν Vat. 1448 Ottob. 122, 3 ἀφέντα τὰς (om. σε) omnes, 4 πείσειεν ὅσον τ' Vat. 1448 Ottob. 122 = Γ corr. rad., ἂν μή τι τῶν Vat. 1353 (Ottob. 178) cf. $Γ_2$, 5 μεγάλων] μεγίστων Vat. 1353. Unde codicem Ottobon. 122 recentissimum, qui plane eadem continet atque Vatic. 1448 (cf. Δ), ex hoc descriptum esse mihi persuasi. — Codex Vatic. 1347 postremo, qui unam epistolam ad Archidamum (III.) servavit (contuli § 1—7), non indignus videtur, qui breviter hic commemoretur, vel ob hoc quod epistola ad Archidamum ex illo primum ab Andrea Schotto depicta et a Davidi Hoeschelio edita est anno 1601 (cf. c. V). Schottus enim se epistolam illam ex Fulvii Ursini codice hausisse testatus est (p. 125); atqui liber Vatic., qui olim Ursini erat, non solum cum Γ (cf. § 2 τὸν λόγον τὸν = Γ corr. rad. Hoeschel, 4 πρὸς οἷς δ' = Γ Hoeschel, 5 μόνον ἀλλ' ἐξαριθμήσας colloc. cf. $Γ_2$ Hoeschel, 6 γιγνώσκω = Γ corr. rad. Hoeschel, 7 ῥηθησομένων = Γ Hoeschel), sed etiam cum Hoeschelianae editionis erroribus mire convenit (cf. § 1 γενήσῃ = Φ, 3 ὑπερεβάλλετο, 4 ὅλην τῆς πόλεως, ὑπὸ προγόνων, μετ' ὀλίγον, 6 om. ὄντας etc.).

Inter libros vulgatae memoriae, quorum numerus pergrandis est, **cod. Laurent. LXXXVII 14** = Θ certe undecim orationes suas solus fere tradidit, cum ex tota codicum Isocrateorum turba nullum ab eo originem petivisse nunc mihi constet. Praeter correctiones $Γ_4$ et $Γ_5$ enim solae quae vocantur copiae Victorianae ex parte ad eum referendae sunt, lectionis videlicet varietas a Petro Victorio in exemplari suo editionis Aldinae (1513), quod Monachii nunc asservatur in bibliotheca regia (A. gr. coll. 19 in fol.), margini annotata. Quam Baiterus parum diligenter olim excerptam publici iuris fecit in editione Panegyrici (1831 p. XII/XV), unde lectiones Victorianae apud criticos locum sat amplum obtinuerunt: praetermissas vero a Baitero hic addere nihil attinet. Postea ipse (codd. auctor. p. 56/59) illas e duobus codicibus — quod suspicatus iam erat Baiterus — haustas esse docui, quorum alter ad Panegyricum adhibitus videtur ipse codex Θ fuisse, alter ad alias quasdam orationes exscriptus ex

cod. Λ fluxisse, quoniam correctiones $Λ_4$ apud Victorium reperiuntur, cf. Nicocl. § 47, Philipp. § 36, 78, 110, 138.

Quo rarior autem codicis Θ, eo crebrior est **codicis Vatic. 65** = Λ propago, cui omnis prope codicum recentiorum grex ascribendus est. Etenim libri, qui orationes omnes aut plerasque continent — exceptis unis codd. ΓΔΕ —, ad codicem Λ vel ad archetypum eius redeunt universi, quo necessario paene factum est, ut longum per aevum librorum impressorum memoria codicem Λ sequeretur, dum Bekkerus Urbinatem adhibuit. Quos codices post Buermannum I p. 11/16 subtilius nunc tractaturi primum videamus, quomodo libros ex ipso codice Λ derivatos ab aliis vulgatis separemus, qui ex eodem fonte atque Λ originem traxerunt. Atque difficile non est diiudicare, utrum codex aliquis cum codicis Λ familia aliquo modo cohaereat necne, siquidem oratio de permutatione in Λ mutilata in eo exstat. At damnum illud non in libro Λ primum factum est, qui in scriptura continua f. 259b a § 72 ἀσκήσει ad § 310 Πολλῶν δ' transeat, sed iam in archetypo eius hoc loco quinque fere quaterniones videntur amissi esse. Quare lacuna illa de primo libri cuiusque fonte, utrum Λ fuerit an archetypus eius, certiores nos non facit. Etiam ordo orationum et corporis ambitus — in Λ solo servatae sunt orationes in Callimachum et contra Euthynum, cum epistolae in eo desint — ultra codicem Λ ad archetypum eius pertinent, ex quo codd. ΠΝ vitam quoque et argumenta orationum sumpserunt. Qua de causa librorum vulgatorum prolem ex ipso Λ ortam ex peculiari huius libri conditione dignoscamus necesse est. In quo genere momenti magni sunt primum quidem vita oratoris et oratio ad Demonicum maxima ex parte initio libri antiquitus iam amissae; deinde lacunae, quae in fine libri in oratione Callimachea extrema natae sunt membrana casu aliquo rescissa; scholia denique varia et correctiones manus praecipue quartae, quae plerumque ex libidine factae sunt. Damnum enim istud codici Λ iam saeculo XII. vel XIII. videtur illatum esse (cf. p. XIV/XV). Unde omnes libros illo tempore ex codice mutilato profectos vita Isocratis et oratione Demonicea carere in promptu est, praeter illos qui ex alio fonte eas rursus receperint, sicut in ipso Λ oratio ad Demonicum sola postea (saeculo XIII.) aliunde suppleta est. Libri autem cum Λ in rebus reliquis convenientes, qui sine vita oratoris orationem Demoniceam praebent, probabiliter ex ipso Λ iam refecto originem duxisse dicas. Quodsi correctiones codicis Λ respicis, caveas, ne omnes omnino in libris posterioribus

indagare velis, quia librarius recentior persaepe exempli sui emendationibus suo arbitratu usus est. Quare me codicis Λ indicium certum habere iudico, si correctiones eius vel omnes vel ex parte in libro recentiore investigavero.

Atque codicis Λ mutilati exemplaria plena fere et pura praesto sunt codices Laurent. conv. suppr. 84 (saec. XIV./XV.) et Urbin. 112 (saec. XV.), qui XIX orationes complexi et Demoniceam et Panathenaicum neglexerunt orationum ordine leviter immutato: orationes III. I. IV. VI. V. scilicet inter Areopagiticum et Philippum interpositae sunt. Orationis ad Callimachum pars extrema in Λ lacunis obscura praetermissa est inde a § 67 ἀλλ' ἀποφαίνοντες, quo in verbo codicis Λ lacuna prima se obtulit. Antidosis cum lacuna magna. Correctiones $Λ_2$ et $Λ_4$ in textu, in quo Phil. § 71/2, Callim. § 5 contuli. Inscriptio Philippi in utroque libro deest. (Buermannus I p. 12 codicem Laurent. Philippo carere iniuria statuit). — Plane eadem conditio est codicis Palat. 187 (cf. Buermann I p. 12) ab eodem Joanne Scutariota scripti, qui Urbin. 112 exaravit. Sed praeter orationes X. et XXI. etiam Antidosis in eo desideratur; Philippi inscriptio a manu posteriore addita est.

Adicio codices Marcian. 415 = Ξ et Lugduno-Batav. 29 (cf. Buermann I p. 15/16), qui argumentis destituti omnes codicis Λ orationes eodem ordine servant, Demonicea tamen inter Panegyricum et Helenam interposita velut in cod. Paris. 2930 = T. Unde orationem illam ex alio quodam fonte codici Λ mutilo additam esse suspiceris, quod probatur memoria Demoniceae leviter contaminata, quam ex codice Lugduno-Batavo quidem solo cognitam habeo (§ 1—5, 34/35), cf. § 2 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας = ΓΠ, 3 σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν = Γ, 34 παρὰ μὲν θεοῦ cum T, ibid. ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν cum T = ΓΠ, ὡσπερεὶ ἀλλοτρίου = Paris. 2991 A etc. Contaminatio levis etiam aliis locis conspicua est, cf. cod. Lugd.-Batav. apud Bergmannum XVIII 12 om. ἂν = Γ, 41 ἁπλῶς = Γ, 45 περί τε τὴν = ΓΘ+Λ (ci. Bl.) etc.; sed tamen de origine librorum dubitatio est nulla, cum correctiones $Λ_2$ et $Λ_4$ in textu eorum deprehendantur, cf. Phil. § 71/2. Notabilis est in extrema oratione Callimachea haec lectio: § 68 ἠδικηκότας ἐγένοντο Lugd.-Batav. = Λ] ἠδικηκότας ⟨τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαι⟩ ἐγένοντο Marc. = Paris. 2931 et 2991; πεποιηκόσιν (lacuna: in Lugd.-Bat. capax 15 litterarum) ἄκυροι καταστεθεῖεν. Haud multo differt cod. Vatic. 2191, de quo inter libros contaminatos (p. LVIII) agam.

Alii libri tres inter se componendi sunt ex codice Λ iam expleco iterati: codd. Laurent. LVIII 12, LVIII 14, Paris. 2931 (cf. Buermann I p. 11), qui omnes orationes XXI eodem ordine habent atque Λ cum Antidosi manca. Correctiones $Λ_2$ et $Λ_4$ in omnibus. Atque codices Laurentiani in Callimacheae verbis § 67 τοῦ δικαίου ζητοῦντες (sicut Laur. conv. suppr. 84 et Urb. 112), Paris. 2931 paulo infra in verbis ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν deficiunt. Finis autem orationis illius in Laur. LVIII 12 a manu recentiore, in Paris. 2931 ab ipso librario postea (atramento pallidiore) adiectus est. Quo in libro Parisino codicis Λ lacunae § 68 iam expletae sunt verbis illis, quae in editiones vulgatas recepta sunt: ἐμμένοντες καὶ γὰρ et ἠδικηκότας ⟨τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαι⟩ γένοιντο, cf. Paris. 2991. Atque etiam eiusdem codicis in Callim. § 5 memoria lectionem editionum vulgatarum explicat: δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτὸ ἂν· φίλον (unde ἄμφιλον Laur. LVIII 12; ἂν et alterum αὐτὸ om. Laur. LVIII 14) ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν.

Subiungendus est liber paulo vetustior cod. Palat. 135 (saec. XIV., saec. XIII./XIV. secundum Stevenson; cf. Buermann I p. 11/12), qui orationes XXI omnes exhibens ordinem septem priorum paululum immutavit: VIII. XIII. IX. ante XI. X. XII. XIV. collocatae sunt. Correctiones et scholia varia codicis Λ in eo exstant (cf. Callim. § 5), ut de archetypo eius dubitatio esse nequeat. Scholiis tamen codicis Λ a librario ascriptis ab alia manu addita sunt alia recentissima permulta, de quibus in c. VI. pauca disputabo.

Ceteri codices, qui puri vel puri fere ex Λ emanaverunt, partem tantum orationum servaverunt, inter quos numerandi sunt primi; codd. Canonic. 87 (saec. XIII./XIV.) et ex eo descriptus Monac. 224 (saec. XV., cf. Buermann I p. 13), cuius lectiones ex editione Langiana petas. Codicem Monacensem autem ex ipso Canoniciano fluxisse et ex subscriptionibus et ex memoria congrua conicias, cum codicis Canonic. lectiones correctae ex parte quidem in Monac. reperiantur, e. g. cf. IX 6 ὁ μὲν ἂν ad εἰθισμένων om. Canon. pr. Monac.] in mg. add. Canon. 2; οὐδ' Canon. pr. Monac.] ὁ δ' corr. Canon. 2: σεμνήνεσθαι Canon. Monac. pr.; ὑπ' αὐτῶν . . . ἐγκομιαζομένοις uterque; XI 4 ἐπιεικῶς] ἐποιηκῶς Canon. pr., ει s. v. 2 = ἐποιεικῶς Monac.; 20 πράξειν παρὰ Canon. pr. Monac.], τι s. v. add. Canon. 2 = Π; 21 οἴκων τῶν ἰδίων Canon. pr. Monac.] ἰδιότων in mg. Canon. 2 = Π; XII 22 ἐκπριᾶσθαι om. Canon. pr., in mg. add. 2 = Monac. in mg.; τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις προσέχεσθαι om. Canon. pr.

Monac.] in mg. add. Canon. 2. Uterque liber XIV orationes largitur ordine a Λ aliquatenus diverso, cui tamen codicis Λ series aperte subest: X. XI. XII.; XIII. (XIII. XII. Monac.) IX. VIII.; VII. XV. XVIII.; I. III.; XVII. XXI. XIV. — Haud multo distat cod. Estens. 130 (saec. XV.), qui earundem XIV orationum ordinem magis etiam inversum praebet orationibus XIV. VIII. inter X. et XI. interiectis. Porro huc pertinet cod. Vatic.-Regin. 93 (saec. XV., cf. Buermann I p. 13), qui easdem orationes tenet omissa tamen Demonicea et ordine gravius etiam turbato: conveniunt autem orationes XV. XVIII. et XVII. XXI. coniunctae. — Qui codices omnes, ex quibus contuli c. Euthyn. init., c. Lochit. § 17, Busir. § 6, Areopag. § 62/64 et 82, Panath. § 133, cum codicis Λ correctionibus 2 et 4 prorsus consentiunt, cum lectiones memoriae variae (ΠΣ) vix uno alterove loco in orationibus prioribus exstent. In quibus codicem Canon. permultis locis inspexi, cum in libro saec. XIII./XIV. codicis Λ nondum mutilati memoriae me occursurum esse sperarem: sed spes me fefellit.

Pauciores etiam orationes e codicis Λ memoria sincera leguntur in codd. Scaphus. 43 ([X. XI.] XII. XIV. VIII. XIII. IX. VII. XV. XVIII. XX. XVII.), Laurent. IV 24 (X. XI. XII. VIII. XIII. IX. VII. XV. VI. III. I., cf. Λ), Oxon. miscell. 315 (XIII. X. VII. XI. XIV. XII.), Laurent. conv. suppr. 83 (X. XI. XII. VIII. IX.), Paris. 3024 (X. XI. XII. VIII.), Burn. 85 (X. XI. XIII. VIII.), Vatic.-Barber. I 82 (VIII. XIII. IX.), Vatic. 64 (VIII. XIII.), Vatic. 1392 (XI. XII. VIII.), Harl. 6301 (X. XI., [XII.] cf. p. XLV), Iustinopol. ([X.] XI. XII. cf. p. LIV), Harl. 5609 (XI. XII.), Monac. 313 (XI. et excerpta ex XVII., [X.] cf. p. LXII), Bergom. Δ VI 29 et Raudnic.-Lobcov. VI F e 44 et Burn. 87 (XI.), Vatic.-Barber. I 116 (XIII.), Paris.-Mazarin. 4457 (VII.), Matrit. O 97 (XXI.), Vallic. 25 (I.), Vatic. 2226 (IV., cf. Philolog. 1896 p. 663), qui omnes excepto codice Vatic. 64 anni 1270 (contuli VIII § 23/26) recentes sunt scilicet saec. XV. aut XVI. Atque in codice Scaphus. 43, — qui tamen orationem ad Demonicum ex memoria codicis Γ (cf. p. XLVI), orationem ad Nicoclem ex memoria codicis Π deprompsit (cf. p. LIV) —, et in Laur. IV 24, qui plurimas orationes complectuntur (10 et 11), connexus cum Λ et orationum ordine et correctionibus $Λ_4$ plerumque receptis aperte proditur (in Scaphus. contuli XII § 1/21, XVII § 1/56; in Laur. excussi c. Loch. § 17/18, Aegin. § 5, Euagor. § 31). Etiam ceteros libros, qui codicis Λ memoriam (cum correctionibus manuum 2 et 4) non deserant, — selectas orationum lectiones vel

partes in omnibus examinavi —, ex ipso codice Λ originem traxisse pro certo ponamus, etsi ex orationum ordine de memoriae fonte nihil efficiatur. Atque lectionibus quibusdam singularibus necessitudinem quandam produnt codices Laur. conv. suppr. 83 (contuli X 9/17, 34/35, XII 2/4, VIII 23/26) et Paris. 3024 (contuli X 1/4, 34/36, VIII 23/24), qui easdem fere orationes (5 et 4) habent annexa Basilii adhortatione ad iuvenes: cf. ad Demon. § 34 ἀλλοτρίου πράγματος = Scaphus., 35 ὅταν ⟨δὲ⟩ ὑπὲρ = ϛ (item in cod. Smyrn. B 48 saec. XVIII.). Eadem Basilii admonitio in codd. Iustinopol. et Harl. 5609 (quos artius inter se cohaerere facile statuas) et in Vatic.-Barber. I 82 exstat. Nonnullis libris etiam rarissima alterius recensionis (Π) vestigia contaminatione videntur impressa esse, cum mendis quibusdam peculiaribus cum aliis codicibus conveniant, cf. Oxon. misc. 315 (contuli X 1/4, 27/28, XIII 6, 31, 62, 80/1, XXI 48, 189): X 1 ἂν ἅπας αἰών = Π Harl. 6301, 3 λόγους[β] συγγράφουσι[α] = συγγράφουσι λόγους Harl. 6301, 27 κτῆσθαι δυναμένοις = Canon. 87 (ceterum in Oxon. manus prima codicis Λ nonnunquam servata est, cf. XIII 6, 31 ult.); in Harl. 6301, in quo Nicocles Urbinatem sequitur (contuli X 1/4, XI 1/3): X 4 τὸ κάλλιστον τῆς φιλοσοφίας; in Laur. conv. suppr. 83: X 10 φιλόκαλός ⟨τε⟩ = Π (Smyrn. B 48); in Iustinopol. (contuli XI 1/7, 45/54, XII 1/4 et passim): XI 13 βασιλεύοντα . . διοικήσαντα = Π, 48 πρώτως = Π, XII 1 βουλευομένους = Π (Scaphus. Harl. 5609); in Harl. 5609 (contuli XI 1/4, XII 1/4): XII 1 ποιῆσθαι = Scaphus., 4 τοὺς ἀπαντῶντες = Scaphus.; in Mazar. 4457: § 21 ῥητορείαν = Γ Θ, σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην ἂν = Γ+Λ, 22 διαβάλλειν cf. Λ. Ceterum accuratius de his libris, quos contaminatos appellare vereor, deque librariorum oscitantium erroribus referre nihil interest, cum lectiones exscriptae codicum indolem satis patefaciant. — De uno codice Vallic. 25 (orationis πρὸς Εὐθύνουν ἀμάρτυρος solius) videtur commemorandum esse, inter codicis Λ memoriam nonnullas apparere lectiones a serioris aetatis viris doctis inventas, quae in editionibus principibus leguntur, cf. § 1 ἀπορῶ = Ald. sq., 2 συμβόλαιον αὐτὸ = Med. Ald., οὑτοσὶν = $Λ_4$ ϛ, μετὰ πεισάνδρου (sic!) = Wolf. sq., ἐνέγραφον (?) recte = Cor. sq., 4 τἀληθῆ = Wolf. sq., 5 δὴ οὖν ἅπαντας cf. Wolf., ἧττον = Med. sq., 6 δ' ἐγκαλοῦντες = Med. sq.: unde librum hunc saeculi XVI. ex editione quadam impressa, quam inquirere nihil interest, originem traxisse probabiliter ponas.

Ex eodem archetypo atque Λ originem duxere **codd. Paris. 2932** = Π et **Laurent. LVIII 5** = N, qui in universum inter se conspirantes nonnunquam varias praebent lectiones, ut alter ex altero descriptus esse nequeat: quod Buermannus I p. 10/11 argumentis ad orationes contra sophistas et de pace collatis illustravit. Ne ad codicem Λ quidem nondum mutilatum hi libri referri possunt, qui et orationum argumenta — quae Λ nunquam habuit — soli tradiderint et hic illic verba in Λ vel a librario omissa vel casu amissa cum ΓΘ retinuerint (cf. Philipp. § 43, 71/2, 104, 110 apud Buermannum I p. 16 sq.). Lectionis autem varietate ad Philippum perlustrata praeter generalem codicum ΛΠ concentum nonnullas lectiones reperias, quibus Π cum Θ contra Λ facit, atque raras etiam, quibus Π codicis Γ solius memoriam amplectitur (cf. § 31, 46, 53, 70, 72, 74, 76, 95/96, 102, 108, 110, 130, 150), qui consensus ex archetypi memoria leviter contaminata facillime explicatur (cf. § 95 δεκαδαρχίας, 102 σοὶ, 110 διάγοντα?, 130 αὐτήν μοι colloc.). Paucissimi vero sunt loci vel potius nulli, quibus cod. Π praeter librariorum errores memoriae ΓΘΛ novi quid addat: nam unum hoc in Phil. § 115 ῥᾷον Π] ῥᾴδιον ΓΘΛ coniecturae videtur impertiendum esse. Quare cum in iis orationibus, quae in ΓΘΛ supersunt, codices ΠN secure missos facere possimus, in orationibus ad Demonicum, ad Nicoclem, Nicocle, de pace tamen, quae in Θ desunt, unum codicem Π praeter Λ adhibendum esse duxi. Codex N enim — praeter vitam et argumenta in eo quoque excutienda — prorsus neglegi potuit, cum librariorum socordia foedissime vitiatus (cf. Buermannum l. l.) codicis Π memoriam nullo modo aequiperet neque ullum prae ΛΠ pondus habeat.

Alios quoque libros nonnullos, recentissimos omnes, qui cum ΠN necessitudine coniuncti sunt, diligentius non respexi, quamquam ex eodem archetypo fortasse contaminato deducti sui iuris videntur esse: quod sine damno fieri potuit, quoniam apparatus criticus lectionis varietate plane sterili recepta praeter necessitatem oneratus esset. Inter quos libros plures orationes exhibent codd. Vatic. 1383 (X. XI. XII. IX. VIII. cum argumentis in fine libri additis, cf. Buermann I p. 11), Casanat. 483 (X. XI. XII.), Oxon. miscell. 189 (VIII. XII. XI. XIII. mutilas), quorum memoria generaliter quidem cum Π congruit, frequentius autem librariorum incuria corruptionem passa est. Atque in codice Vatic. (contuli X 9/10, XIII 5/7), qui presse fere codicem Π sequitur, vestigia rara codicis Γ (X 4 om. μόνον sec. Buermannum) vel Λ (XIII 6 ὑπερβάλληται, ἤ ⟨τι⟩ τούτων) con-

spiciuntur. Codex Casanat. (contuli X 1/5, 9/11, 34/35, XII 2/4, 63/64) paucas lectiones cum Λ contra Π communes habet (X 2 πρὸς ἡμᾶς, 9 om. σοι, 10 om. πάντας, 34 σεαυτὸν, XII 63 χρόνῳ) pariter atque cod. Oxon. misc. 189, in quo (contuli XII 14/22) haec inveni cum Λ convenientia § 16 καὶ μὲν εἰ δεῖ, 21 μέγιστον ⟨πάντων⟩. Nihilominus de codicum cum Π N cognatione dubitari non potest, quae quidem accuratius definiri nequit, cum vetustius huius memoriae exemplum nullum teneamus. Universam vero huius memoriae indolem in Helenae § 23/29 intellegas ex cod. Oxoniensi excussis, quarum varietatem a Θ Λ plenam hic reddam: § 23 ἔχω . . . εἰπεῖν = Γ Θ; παραπλησίως = Λ; γάρ = Γ Θ; ἐπιθυμίας εἶχον; κατέστησαν = Γ Λ; 24 τὸν μὲν τοῖς ἕλλησιν οἰκειοτέρους καὶ ὠφελιμωτέρους τοὺς κινδύνους ποιήσασθαι, τὸν δὲ ὀνομαστοτέρους; ἔμελλεν = Θ; ὠφελήσειν = Γ Θ; 25 προειρήτο: καὶ τὸν] om. καὶ; ἀνεθέντα] ἀθέντα: τήν τε χώραν: 26 om. καὶ τόλμῃ = Γ pr.; 27 τὸ τέρας habet = Γ Λ; ᾧ κατὰ om. in lac. 5 litter.; πανδημεὶ = Γ Θ, 29 παύσασθαι παραλειπεῖν (om. καὶ).

Nonnulli denique huius recensionis exstant libri orationes aut ad Demonicum aut ad Nicoclem solas continentes: Demoniceam videlicet codd. Paris. 2596 (saec. XIV.), Vatic.-Barber. I 12, Iustinopol. (cf. p. LII), Laud. 16, Parmens. H. H. IX. 69; Nicocleam Paris. 2678, cf. Scaphus. 43. Atque in oratione Demonicea codicis Π memoria praeter librarii errores quosdam admodum pura est in cod. Iustinopolitano (contuli § 1/12, 33/36 et passim; orationes XI. XII. in eo = Λ), in quo codicis Λ vestigia rarissime deprehenduntur, cf. § 1 κατασκευαῖς pr. = Π, in mg. συνηθείαις pr. = Λ; 33 γὰρ ὂν et τούτῳ τοῖς, 40 δύνῃ τὰ δόξαντα. Paulo altius progressa est contaminatio in codd. Paris. 2596 et Vatic.-Barber. I 12 artius inter se coniungendis, cum praeter codicis Π varietatem in § 1/10 haec habeant notabilia: § 1 συνηθείαις = Λ, 2 πρὸς ὑμᾶς (ἡ s. v.) Paris. solus; πρὸς ⟨τὸν⟩ ἱππόνικον cf. Vindob. 296; 4 περὶ τό γε colloc.; ἐν τοῖς λόγοις = Λ; 9 οὐ γὰρ Paris. solus = Λ; ἐγύμνασε: 10 ἦν ⟨τε s. v.⟩ καὶ Paris solus. Cod. Parmens. in § 33/34 codicis Π varietatem integram exhibet, cum cod. Laud. 16 (contuli § 1/9, 27/29) paulo distet mendis quibusdam gravioribus librariorum neglegentia illatis, cf. § 2 ἀπέστειλα, 5 ταύτην τοῦ βίου colloc., 28 κτῆσθαι δυναμένους cf. Canon. 87. — In oratione Nicoclea codex Paris. 2678 (contuli § 1/14) cognationem cum Π universa verborum congruentia aperte ostendit, quamquam raras codicis Λ lectiones (§ 2 ἐγὼ δ' ἡγησάμην ἂν ταύτην = $Λ_1$ Scaphus., 8 ὑπ'

αὐταῖς ὄντας = Λ) atque saepius etiam menda peculiaria praebet, cf. § 1 om. εἶναι; καὶ ⟨τὸ⟩ πολὺ; 2 ὁρίσαι ⟨καὶ⟩ ποίων; τὸ μὴ] om. τὸ; 4 γενόμενοι = Scaphus.; 9 συμπεριλάβωμεν; 13 καὶ τοὺς ἄλλους οὓς. Quocum componendus est cod. Scaphus. 43 in oratione Nicoclea sola familiae Π memoriam amplexus, cum in Demonicea Urbinatem, in ceteris orationibus decem codicem Λ sequatur: quod cum accuratius iam exposuerim codd. auctor. p. 53/54 (cf. supra p. XLVI et LI), lectionum farraginem repetere hic nolui.

Haud exiguus rursum est numerus **codicum graviter contaminatorum**, qui ex Λ derivati contaminationem cum familiae ΠΝ potissimum memoria passi sunt. Qui libri — recentes omnes — plerumque eo facillime dignoscuntur, quod cum codicis Λ memoria (receptis etiam codicis illius correctionibus et scholiis) orationum quarundam argumenta (ex ΠΝ petita) copulant, quae in Λ nunquam exstiterunt. Quos codices caveas ne ad codicis Λ archetypum redire statuas, cum in nullo vitam oratoris habeamus, quam in Λ olim fuisse putandum est. Immo eos ex Λ iam mutilato originem traxisse ultro apparet, cum dux eorum, cod. Paris. 2930 = T, omnes codicis Λ orationes eodem ordine servaverit (Antidosim cum lacuna magna), oratione Demonicea tamen inter Panegyricum et Helenam interposita pariter atque in Marc. 415 et Lugd.-Batav. 29. Atque cod. T praeter scholia varia ex Λ descripta, — quae Dindorfius ad scholia Isocratea emendanda adhibuit (cf. Buermann I p. 13/15) —, argumenta praebet orationum septem: Euagorae (in mg.: cf. Dindorf p. 121 τριῶν προοιμίων κτἑ), c. sophist., Plataic., Areopag., Philipp., de pace, Archid. (in mg.). — Etiam in cod. Paris. 2991 omnes codicis Λ orationes exstant (Antidosis manca) ordine quidem octo priorum inverso, quibus adiecta sunt argumenta orationum octo: c. sophist. (in mg.), Busir. (in mg.), Euagor. (in mg.: sicut in T), Plataic. (in mg.), Areopag., Philipp., de pace, Archid. — Annumerandi sunt codd. Paris. 2990, Laurent.-Riccard. 12, Cremon. 160, quorum prior orationes quindecim (VII. XV. XVIII. XX. XVII. XVI.; V. VI. II.; XI. XII. VIII. XIII. IX. XIV. cf. Λ) cum argumentis septem: ad Plataic., Areopag., Philipp., de pace, Archidam., Euagor. (in mg.: sicut in T), Busir., alter orationes novem (XIV. VIII. XIII.; VII.; XX. XVII.; XI.; III. I. cf. Λ) cum argumento ad orationem de pace et brevi enarratione ad orationem c. sophist. (consuta ex argumento codicis Π), tertius orationes septem

(XI. XII. XIV. X. VIII. XIII., XX. mancam: Demoniceam inter Panegyricum et Helenam sicut in *T*) cum argumento ad Philippum et scholiis raris exhibet.

Quibus de libris ut certius iudicarem, in *T* orationes in Callimachum et contra Euthynum excussi integras, inspexi praeterea ad Demon. § 33 sq., Areopag. § 38, 82/4, Philipp. § 71/3; in Paris. 2991 consului in Callim. § 5, 67/8, ad Demon. § 34 sq., Philipp. § 71 sq.; in Paris. 2990 Helen. § 23/5, Euagor. § 31/2, Areopag. § 38, 82/3; in Laur.-Riccard. c. Lochit. § 17, Philipp. § 71/2; Cremonensis libri v. d. Baromelli lectiones ad Demon. § 1/4, 34/35, Helen. § 23/26 mecum communicavit. Neque tamen novi quidquam nanctus sum, cum hi libri praeter argumenta, quae in *T* memoriam a *ΠN* paulo diversam servant, incorrupti paene cum *Λ* consentiant, cuius correctiones 2 et 4 omnes ferme in textu recurrunt. Accedit quod in codice *T* non solum scholia codicis *Λ* varia accurate exscripta, sed etiam lacunae in extrema oratione Callimachea a librario diligenter expressae sunt, cf. § 67/8 ἀδικοῦμεν τοῖς ὅρκοις (scriptura continua); ἐμμένοντες (lac. 9 litter.) ἂν εἴη; ἠδικηκότας ἰ . . . . ἐγένοντο; πεποιηκόσι (lac. 13 litter.) ἄκυροι. Contaminationis vestigia in textu (praeter Demoniceam) rarissima sunt, e quibus luculentissimum in *T* hoc enotavi ad Demon. § 43 ἡ φύσις ἀπένειμεν om. pr. (= *Λ*), in mg. add. 1 (= *Π*). Ceterum in oratione Demonicea (inter Paneg. et Helen.) codd. *T* et Cremon. artius connexae sunt, cf. § 34 παρὰ μὲν θεοῦ; ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν = *ΓΠ*; 35 περὶ τῶν ἰδίων *T* = *Π*, ὑπὲρ τῶν ἰδίων Cremon. = *Λ*, cum orationis initium, quod in *T* non inspexi, in Cremon. haec habeat notatu digna: § 2 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας = *ΓΠ*; 3 ἐπιθυμεῖς] ἐπιχειρεῖς; σοῦ (!) μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς; δόξουσι = *ΓΠ*; λόγον ⟨μόνον⟩ et δὲ ⟨καὶ⟩ τὸν = *ΛΠ*.

Etiam in Paris. 2990, qui librariorum erroribus scatet, praeter argumenta nullum contaminationis indicium inveni, cum correctiones codicis *Λ* pleraeque in eo legantur nonnunquam coniectura commutatae, cf. in Callim. § 5 δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτὸ φίλον (cf. Laur. LVIII 14) ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν, ὥστε δεῖ δημόσιον γίνεσθαι αὐτῷ (= ϛ); Areopag. § 38 δοκιμασίαν ταύτην καθισταμένων ex δοκιμασίαν ταύτην καθημένων $Λ_2$; 82 μὴ κοινωνεῖν (= *T*) ex μὴ κινεῖν $Λ_4$ (μὴ κρίνειν *Λ* pr.). Orationis de pace inscriptioni hoc scholion a $Λ_3$ profectum adhaeret τὸ προοίμιον ἐκ περιουσίας· ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ πράγματος. Lacunae vero in extrema oratione Callimachea paulo aliter indicatae aut expletae sunt atque in *T*: § 67/8 ἀδικοῦμεν ⟨εἰ τῷ

(lac. 5—6 litter.) καὶ) τοῖς ὅρκοις: ἐμμέν(ομεν· οἷς οὐκ) ἂν εἴη; ἠδικηκότας (lac. 8 litter.) ἐγένοντο, unde hanc fortasse archetypi lectionem elicias: οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες, ἀλλ' ἀποφαίνοντες μόν(ον?), ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν, ⟨εἰ τῷ νόμῳ καὶ⟩ τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένομεν. Ac tamen codicem Paris. 2990 ex Λ iam mutilato, quocum lectio illa pugnat, fluxisse elucet, praesertim cum in eo etiam oratio ad Demonicum desit (cf. codd. Laur. conv. suppr. 84, Urbin. 112). Ex Helen. § 23/5 notandae sunt lectiones: 23 κατ' αὐτὸν τὸν colloc.; δόξαν τῇ ἐκείνου; 24 διενεγκεῖν καὶ = Cremon.; αὐτὸς κινδυνεύειν = Cremon.; 25 προείρητο = προηρῆτο Cremon.

Aliter atque cod. *Τ* in oratione Demonicea codex Paris. 2991 contaminationem prodit, cum praeter nonnullas codicis *Π* lectiones alias paucas exhibeat a Λ et *Π* alienas, cf. § 34 παράδειγμα = *Π Σ Υ*, ταχίστην] πλείστην, ἡμῶν αὐτῶν] om. αὐτῶν, 35 περὶ τῶν ἰδίων = *Π*, 40 τὰ συμφέροντα pr., in mg. γρ. μέλλοντα pr. Sed cum ex his orationem illam ex cod. Λ nondum mutilato ductam esse suspiceris, orationis Callimacheae conditio rursus archetypum mancum et correctione iam inquinatum demonstrat, cf. § 5 λαβόμενος δὲ αὐτοῦ (om. ἀφελέσθαι αὐτὸ ἀμφίλοχον) ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν· ὥστε δεῖ δημόσιον γίγνεσθαι αὐτό; 67/8 ἀδικοῦμεν τοῖς ὅρκοις; ἐμμέν(οντες καὶ γὰρ) ἂν εἴη; ἠδικηκότας (τιμωρίας ἀφεῖναι κύριοι) ἐγένοντο; πεποιηκόσιν (lac. 20 fere litter.) ἄκυροι = ς.

Quocum cod. Laurent. LIX 24 consentit, qui quattuor orationes complexus (Antidosim cum lacuna magna, de bigis, Trapezit., in Callim.) in Callimachea haec habet: § 5 λαβόμενος δὲ αὐτοῦ (lac. 9—10 litter.) ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν, ὥστε δεῖ δημόσιον γίγνεσθαι αὐτό; 67/8 ἐμμέν(οντες καὶ γὰρ) ἂν εἴη; ἠδικηκότας (lac. 12—14 litter.) ἐγένοντο; πεποιηκόσι (lac. 16—17 litter.) ἄκυροι. Correctiones $Λ_2$ et $Λ_4$ in textu, cf. etiam Antid. § 321 ἱκετεύοντας καὶ δεομένους ⟨καὶ⟩ τοὺς παῖδας τοὺς φίλους ex $Λ_3$.

Praeterea huc referendi sunt libri, ex quibus editiones principes Mediolanensis 1493 et Aldina 1513 expressae sunt, quod paucis Buermannus iam docuit (I p. 14/15). In editione Mediolanensi enim orationibus XXI ex Λ haustis (ordine leviter immutato) adiecta sunt argumenta tria ad Philipp., de pace, Archid., quibus in editione Aldina quartum accessit ad Busiridem. Atque editiones illas ex ipso codice Λ originem duxisse vel inde apparet, quod libri illius correctiones pleraeque in editionum textu reperiuntur. Paucae vero lectiones vel cum Λ pr. (cf. IV 44, VI 42/3, VII 12, VIII 16, XI 24, 47,

XIII 26 etc.) vel contaminatione cum Π faciunt, atque raro editionum inter se diversa est ratio, siquidem altera cum hac memoria, altera cum illa congruit, cf. IV 19 καὶ ὅτι κατελθεῖν ad ἐπεθύμει (homoeotel.) om. Med. sola; XI 24 Med. = Λ pr. Π, Ald. = $Λ_4$, item XX 110; 28 Med. = Π, Ald. = Λ: 31 Med. = Π, Ald. = Λ; 54 Med. = Γ, Ald. = Λ; XII 2 Med. = Π, Ald. = Λ, item 14, 30 etc. Quo editionem Aldinam quoque novis codicum subsidiis arcessitis (cf. argum. ad Busir.) paratam esse declaratur. Verum tamen in ambabus tanta est lectionum peculiarium consensio — quam exemplis firmare longum est —, ut eas ad diversos codices prototypos revocare verear, Mediolanensem editionem potius ex codice quodam correctam Aldinae exemplar fuisse opiner.

Artissimis cum editione Mediolanensi vinculis ligatus est cod. Vindob. 3 (contuli in Callim. § 5, 68, Areopag. § 36/7, 82, Philipp. § 71/4), qui plane eadem continens circiter iisdem temporibus videtur exaratus esse in usum Andreae Matthaei Aquavivae ducis Adriae (oppidi videlicet quod nunc vocatur Atri in regno Neapolitano). Qui vir bellicosus et doctus (natus anno 1466) postquam circa annum 1504 urbis regimine depulsus est, totum artibus liberalibus se dedit et anno 1528 e vita decessit. Angelum Constantinum vero librarium codicis illius (cf. subscriptionem) anno 1523 codicem Neapolitanum III D. 12 Alexandri Aphrodisiensis exaravisse scimus. Qua ex temporum ratione cod. Vindob. splendidissimus ineunte iam saeculo XVI. videtur confectus esse, ut eum ex ipsa editione principe depictum esse veri sit simillimum, quacum ad litteram prope concinit. Quartus autem indictionis annus in subscriptione nominatus aut ad 1486 aut ad 1501 aut ad 1516 referendus est.

Pauci denique in hunc numerum cadunt libri, qui argumentis quidem destituti memoria ipsa contaminationem prae se ferunt. Inter quos amplissimus est cod. Vatic. 2191 decem orationes continens illas, quae in Λ priores sunt, Nicocle tamen post Areopagiticum addito (X. XI. XIV. VIII. XIII. IX. VII. XV. XVIII.; XII.). Ceteri minoris sunt ambitus, cum Harl. 5660, Laurent. LVII 29, Ambros. N 269 sup. tres admonitiones solas (hoc ordine XI. X. XII. in Harl. 5660), Estens. 75 et Oxon. colleg. novi 254 orationes duas ad Demonicum et ad Nicoclem solas tradiderint. Atque cod. Vatic. 2191, quem passim examinavi, in universum (etiam correctionibus 2 et 4 receptis) cum Λ congruit, ex quo sine dubio originem duxit. Quare facile eum cum cod. Lugdun.-Batavo 29 (cf. p. XLIX) comparare possis, qui

liber etiam contaminatione levi passim conspicua consimilis est. At cod. Vatic. in oratione quidem Demonicea a parte codicum gravius contaminatorum (*Γ*, aliorum) invenitur, cf. § 34 παρὰ μὲν θεοῦ = *Γ*; δὲ ἡμῶν (om. αὐτῶν) pr., corr. 2; ἀλλοτρίου πράγματος = Scaphus. etc.; alia in hac oratione correxit manus secunda ex memoria Urbinatis, cf. § 9 γρ. ὑφίστατο in mg., 25 γρ. βασανίζομεν in mg. etc. Verborum collocatio vero § 3 συγγράφουσι λόγους recurrit in Laur. LVII 29, Estens. 75, Ottobon. 178 (cf. etiam Oxon. misc. 315, Harl. 6301: p. LII; Paris. 2557 et 2933: infra p. LXI), qui libri codicum *Λ* et *Π* memoriam ex aequo paene commixtam, immo verba codicis *Π* hic illic pura fere proferunt, ut de primo eorum fonte vix constare videatur. Atque in Laur. LVII 29 (contuli X 1/10, 34/35, XI 1/4, XII 2/4) videas haec a codice *Λ* discrepantia in X 34/5: παρὰ μὲν θεοῦ = *Γ*; δὲ ἡμῶν (om. αὐτῶν) cf. Vatic. 2191, Palat. 132 cett.: p. LXI; παρρησιάζεσθαι = *Π*: ἀλλοτρίου πράγματος = Scaphus.; καὶ σαυτὸν et 35 πρότερον et περὶ τῶν ἰδίων et ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων = *Π*. Cum codice Estens. 75 autem (contuli X 1/8, 34/5, XI 52/4) cognationis vinculis videtur coniunctus esse Oxon. colleg. nov. 254 (X 1/5, 34/35, XI 1/4 in meum usum contulit H. E. Butler), cf. lectiones congruas a *Λ* differentes: X 1 ἅπας = *Π*; 2 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας = *ΓΠ*; 4 (τὴν ἐν τοῖς λόγοις δεινότητα Oxon.); δόξουσι = *ΓΠ*; 5 om. ἐστιν = *Π*; 34 παρὰ μὲν τῶν θεῶν = *ΓΠ*; δὲ ἡμῶν: om. αὐτῶν Estens. pr., in mg. add. 2 = δὲ ἡμῶν αὐτῶν Oxon. = *ΓΠ*; (παρρησιάζεσθαι Oxon. = *Π*: σαυτὸν Estens. = *Π*; 35 περὶ τῶν σαυτοῦ Estens. cf. *Π*); πρότερον et περὶ τῶν ἰδίων = *Π*; (ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων Oxon. = *Π*), cum in Estensi semel contaminatio cum *Γ* postea facta emineat § 35 συμβουλεύεσθαι pr., γρ. συμβούλῳ χρῆσθαι in mg. 2. Itidem in Harl. 5660 (contuli X 1/12, XI 1/4, XII 2/3) nonnullae codicis *Π* lectiones ex archetypo contaminato apparent, cf. X 1 ὁ πᾶς pr., ἅπας (= *Π*) in mg. pr., 12 ἡμετέροις πόνοις pr., συμμέτροις (= *ΓΠ*) in mg. pr., cum orationes Nicocleae in eo sicut in omnibus his libris puram fere codicis *Λ* memoriam praebeant (sed cf. XI 4 τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι μᾶλλον colloc. Oxon. = *Π*). Eadem fere est codicis Ambros. N 269 sup. conditio (X 1/4, 9/10, 34/35, XI 1/3, 54 mihi contulit Emminger), qui in oratione Nicoclea codicis *Λ* verba amplectitur, in Demonicea autem contaminationem cum memoria codicum *Γ* et *Π* subiit, cf. X 2 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας = *ΓΠ*, 3 σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν = *Γ*, δόξουσι = *ΓΠ*, (sed λόγον ⟨μόνον⟩ et δὲ ⟨καὶ⟩ τὸν = *ΛΠ*), 34 παρὰ μὲν θεοῦ = *Γ*, δὲ ἡμῶν (om. αὐτῶν) = Vatic. 2191 Laur. LVII 29 etc. Neque

cod. Ottobon. 178 longe distat, quem in Helena et epistolis Urbinatem sequi supra probavi (p. XLV): in oratione ad Nicoclem § 1/4 vero codicis Λ memoriam, in Demonicea textum cum Π contaminatum deprehendi, cf. § 1 ἅπας = Π; 2 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας pr. (= ΓΠ), φιλίας s. v. 2 = Λ; 3 συγγράφουσι λόγους colloc. = Laur. LVII 29 etc., 4 δόξουσι = ΓΠ, 5 om. ἐστιν = Π, 9 ⟨σοι⟩ λεγομένων = Π, φιλόκαλός ⟨τε⟩ ἦν = Π.

Iam superest permagna librorum noviciorum caterva, in quibus **oratio ad Demonicum sola** exstat a Graecis et a serioris aetatis Graeculis studiosissime semper lectitata. Quos libros omnes ex memoria codicis Λ profectos sub uno conspectu hic componendos esse censui, cum pauci quidem codicis Λ verba pura fere retinuerint, plerique tamen contaminationem ostendant. Ac puri fere sunt codd. Vatic. 228 (saec. XIV.), Ambros. E 81, Laurent. S. Marc. 314, quorum cum Λ necessitudo artissima est, e. g. cf. § 34 παρὰ μὲν θεῶν et δὲ ἡμῶν εὐβουλίαν αὐτῷ (in Vatic. 228 haec cum § 28/41 desunt; in eodem libro § 9 οὐδὲ γὰρ = Π). Codd. Ambros. et Laurent. peculiaribus quibusdam librarii erroribus coniuncti ad eundem archetypum videntur referendi esse, cf. § 1 μέγιστον διαφορὰν, 3 παιδεύειν ἄλλως (etiam in Vatic. 228 et Laur. LVII 29), 4 τρόπον αὐτὸν, 34 ἐκείνων γνώμην (om. τε), 35 περὶ ἀλλοτρίων (om. τῶν). Codicis Vaticani autem menda singularia commemoranda sunt haec: § 1 μακρὰν ὄντες, 2 μὲν τῆς] μὲν om., καὶ σοὶ μὲν ad ἐπανορθῶ om., 4 σπουδαῖοι om.

Prope accedunt codd. Vatic. 604 et Laurent. LXXIV 13 (in quibus contuli § 1/10, 34/35) et Vallic. 81 (cognovi § 34/6), qui codicibus Γ Vatic. 2191 etc. consimiles notabiliora haec habent: § 34 παρὰ μὲν θεοῦ; δὲ ἡμῶν (om. αὐτῶν) Laur. = δὲ ἡμῶν αὐτῶν Vatic. = δὲ ἡμῶν αὐτῷ (= Λ) Vallic. Quod vero in Vallic. § 34 βουλόμενος παράδειγμα (cf. Π) legitur, librarii errore videtur factum esse. — Alii inter se comparandi sunt libri cum Π leviter contaminati: codd. Paris. 2652, Athen. 1077, Ottobon. 330, Paris. supplem. 467, qui a cod. Laurent. conv. suppr. 83 eiusque sociis (cf. p. LII) non multum absunt, cf. § 9 οὐδὲ γὰρ = Π (non in Paris. 2652), 10 φιλόκαλός ⟨τε⟩ = Π, 35 ὅταν ⟨δὲ⟩ ὑπὲρ, cum in § 34 cum Γ praebeant παρὰ μὲν θεοῦ (non in Paris. 2652) et δὲ ἡμῶν αὐτῶν.

Altius progressa est contaminatio in codd. Dresd. 47 (saec. XIV.), Ambros. E 26, Dresd. 46, Escurial. = Σ I 14, Estens. 144,

Monac. 495, Palat.-Heidelberg. 132, Paris. 963, 1739, 2077, 2557, 2933, 2991 A, Upsal. 49, Vatic. 938, Vindob. 311. Vratislav. 22, qui omnes inter se familiares simul describendi sunt, cum certae inter eos classes non appareant. Atque in plerisque, qui in §§ 1/10, 34/5 cogniti mihi sunt (Paris. 2077 § 7/10, 34/5, Upsal. § 1/5, 34/5), haec lectionis proprietas, cum codd. Paris. 2990 (*T*) vel 2991 nonnunquam communis, exstat: § 4 ὠφελοῦσιν om. (habent Ambros., Escur., Paris. 963, 2077, 2557, 2933, 2991 A, Vatic., Vrat.); 34 ταχίστην] πλείστην = Paris. 2991 (non in Par. 2933, Vatic.; πλείστην ταχίστην Ambros.); παρὰ μὲν θεοῦ = *T* (non in Ambros., Escur., Pal., Paris. 2933, Upsal., Vind., Vrat.); δὲ ἡμῶν εὐβουλίαν (om. αὐτῶν) = Paris. 2991 (ἡμῶν αὐτῶν cum *T* habent Dresd. 46, Paris. 963, 2557); ὡσπερεὶ ἀλλοτρίου (non in Ambros., Dresd. 46, Escur., Paris. 1739, 2557, Upsal., Vatic., Vrat.). Contaminationis vero vestigia cum *Γ* et *Π* inveniuntur haec: § 1 ἅπας (= *Π*) Paris. 2933, Vrat.; πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας = *Γ Π* plerique (πρὸς ἡμᾶς εὐνοίας Ambros., Escur. pr.: corr. rec., Paris. 1739, Pal. pr.: φιλίας in mg. 2); σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς = *Λ Π* Ambros. pr., Escur., Paris. 2557, 2933, Vrat., vel σὺ μὲν ἀκμὴ (ἀκμὴν Pal., Upsal.) φιλοσοφεῖν Est., Monac., Pal., Paris. 963, 2991 A, Upsal. (cf. Vatic. 790, 937, Laur. LIX 37), vel σοὶ μὲν ἀκμὴ (ἀκμὴν Ambros. corr.) φιλοσοφεῖν = *Γ* Ambros. corr., Dresd. 47, 46, Paris. 1739, Vatic., Vind.; 4 δόξουσι = *Γ Π* Ambros., Escur., Pal., Vrat.; 5 ἐστιν om. = *Π* Escur., Paris. 2557, 2933, Vrat.; 6 ἐπεσκότισεν = *Π* Dresd. 47, 46, Paris. 2557, 2991 A, Vrat.; 34 παράδειγμα = *Π* plerique (non in Ambros., Dresd. 46, Vatic.; παραδείγματος Paris. 2933); σαυτὸν et 35 σαυτοῦ = *Π* Paris. 2933; 35 συμβουλεύει χρῆσθαι (cf. *Γ* Estens. 75) et πρότερον (= *Π*) Paris. 2933; περὶ τῶν ἰδίων = *Π* Pal., Paris. 2933, Upsal.; ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων = *Π* Pal., Vind. Notanda denique sunt menda quaedam singularia in codicibus nonnullis, quae communem fontem arguunt: § 3 συγγράφουσι λόγους colloc. (= Vatic. 2191, Laur. LVII 29 etc.) Dresd. 47, Escur., Paris. 2557, 2933, Vrat.; 4 γε om. Paris. 2933, Vind.; 5 ταύτην om. Escur., Paris. 2557, Vrat. pr.: in mg. add. 1 post ὅσοι γάρ: τὴν ὁδὸν ταύτην colloc. Vind.; 6 μετὰ φρονήσεως (om. μὲν) Monac., Pal. pr. (om. etiam μετὰ), Paris. 1739, 2933, Vind.; ἐσκότισεν Monac., Pal. pr. (in mg. corr. 2), Paris. 963, 1739 (ἐσκότησεν), Vind.; 7 ἡγουμένη] ποιουμένη Paris. 2557, Vrat.; 12 ἡγοῦμαι = *Z* Dresd. 47, 46, Monac., Paris. 963, 2991 A (alii?); 34 ἀλλοτρίου πράγματος = *Z* Pal., 35 τινι om. Escur.,

Paris. 2557, Vrat. Unde codices quidem Escur. et Paris. 2557 et Vratisl. consimiles esse manifestum est, etsi lectiones peculiares in utroque libro leguntur. Quae vero ceterorum cognatio sit non audeo dicere, suspicione etiam oppressa de codicis Λ parte amissa, cuius memoria singulis quidem codicum illorum lectionibus subesse potest: iudicium autem in suspenso manet.

Etiam **codd. Laurent. LV 7** = Σ (saec. XIV.) et **Paris. 2010** = Υ (saec. XIV.), qui plane singularem orationis **ad Demonicum** memoriam exhibentes ex communi archetypo descripti sunt contaminato, — cuius lectiones duplices et in Σ et in Υ reperiuntur —, prolem ediderunt quamvis paucam, cuius origo facili negotio definiri potest, cum codd. Σ et Υ haud raro inter se discrepent. Atque ex Σ profluxisse codicem Burn. 75, in quo primo huius familiae memoriam offendi, et mira verborum congruentia probatur et mendis quibusdam propriis, quae ex Σ explicationem habent: e. g. verba § 6/7 ἐπεσκότησεν. ἡ δὲ ad συναυξηθῇ, μόνη μὲν, quae in Σ unum explent versum, in Burn. librarii socordia omissa sunt. In codd. Paris. supplem. 69 et Monac. 313 (in or. X. sola; de XI. et XVII. cf. p. LI) autem, quos e codice Υ manavisse universo lectionis consensu ostenditur (cf. § 8 ἡρακλείων κλέους Monac.), fons ille cum codice quodam vulgatae memoriae (Λ) contaminatus est, ex quo lacuna magna inter § 14/22 codicibus ΣΥ communis repleta (cf. § 14 ὑγίειαν ⟨συμφέροντα⟩, ἐπιτυγχάνοις, λήγης = Λ, 16 τὸν μὲν θεὸν cf. Λ, 17 ἃ .. ἂν πράττωσιν, 18 μανθάνειν .. λαβεῖν = Λ) et aliis quibusdam locis codicis Λ lectio intrusa est (cf. § 48 habent εὐθὺς γὰρ ad τὴν ὑπόθεσιν, 49 habent κατέστησαν, 51 οἷς χρὴ παραδείγμασι χρωμένοις = Λ+Γ).

Alius liber, cod. Barocc. 51 continens orationes X. XI., cuius memoriam primum quidem sui iuris esse existimabam, cum lectiones plurimas ab omnibus codicibus discrepantes afferret, graviter me fefellit: lectionum indolem diligentius inspectanti error cognitus est facile excusandus. Orationis enim Nicocleae verba, quae maximam partem excussi, cum Λ plerumque conveniunt, verborum tamen collocatione e librarii arbitrio aut neglegentia multifariam commutata, ex quo fonte alia quoque menda in hunc librum ultro invaserunt. Quod ut melius perspicias, hanc mecum reputes varietatem cum Λ solo communem: XI 2 ἐγὼ δ' ἡγησάμην ἂν (cf. Γ mg. unc.), 6 om. τὴν,

8 ἀλλὰ ⟨καὶ⟩ τὸ etc.; cui nonnullae codicis Γ lectiones contaminatione immixtae sunt, cf. § 3 καὶ τῶν ποιητῶν τινες, 4 οὐ πλησιάζουσιν αὐτοῖς, 9 ἐν κεφαλαίοις etc. Hanc vero perpendas varietatem peculiarem, quam exscribere fere taedet: § 3 om. ταῖς ἀλλήλων ἁμαρτίαις, colloc. γενέσθαι βελτίους, 4 colloc. τὸν τῶν ἰδιωτευόντων βίον, 5 μὲν colloc. post ἀποβλέψωσι, 6 colloc. ἐστιν αἴτιον et νομίζουσιν εἶναι, 8 ⟨πάντων⟩ τῶν, colloc. ἐστὶ μέγιστον et τῶν δὲ καθόλου ἐπιτηδευμάτων, 7 om. οὖν, colloc. ὄντα ἐν ταῖς διανοίαις, 9 περιλάβωμεν ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ πράγματος καλῶς, etc., 30 ἐστὶ δυνατὸν διαπράξασθαι, ἀλλ' ἔσο μέγα φρονῶν ἐπ' ἀρετῇ, νόμιζε εἶναι ἀληθεστάτας τῶν τιμῶν, om. γιγνομένας, ὅταν αὐτοὶ ⟨οἱ ὑπηκόοι s. v. rubro⟩, θαυμάζουσι, ἐὰν συμβῇ σοι χαίρειν ἐπί τῳ ⟨πράγματι s. v. rubro⟩ τῶν φαύλων, δὲ ⟨ἀεὶ⟩ περὶ etc. Atque in oratione Demonicea (contuli § 23/9) memoriam itidem contaminatam inveni (cf. § 23 μεγάλων om. = Λ, μηδένα θεὸν = Λ, 25 ἐκ τῆς (om. τε) = Π, οὕτω δ' ἄριστα = Π, ἂν μὴ = Λ, 26 ὁμοίως ⟨δὲ⟩ = Π, 27 σπουδαζόντων (om. μὲν) = Λ, etc.), eandem librarii libidinem (cf. § 23 colloc. μέλλῃς εὐορκεῖν, 25 ἐν τοῖς καιροῖς αὐτοῖς, 27 colloc. τὰ βελτίω δὲ ζήτει, etc.). Quare hunc librum ineptum, cuius lectio nonnisi casu cum teste quodam vetustiore convenit, iure abiciemus (cf. Vorläufiger Bericht 1905 p. 317).

Ad extremum **codicis Vatic. 64** = Φ (anni 1270) familiam contemplemur, quae epistolas Isocratis solas ex memoria vulgata servavit. Quos codices omnes ex uno cod. Vatic. 64 descendere persuasum habeo, cum non solum et ordine et memoria epistolarum a Γ differente (III. II. I. VII. IX. VIII. VI. V. IV.) in universum congruant, sed etiam propria quaedam menda e memoria illa corrupta traxerint: quod epistola I. ad Dionysium cum omnibus his libris collata evici (cf. Blätter f. d. bayer. Gymnas.-Schulwesen XXXVII 1901 p. 358/61). Atque codex iste omnibus fere cum vitiis descriptus est — aliis nonnullis errore illatis, mendis paucissimis coniectura correctis — in cod. Vatic. 1461, qui etiam inscriptiones omnium epistolarum retinuit, cf. I 3 ἀφελόντας σε, 5 καὶ μὴ μόνον δ' ἐμὲ προθύμως, 8 πράττειν ἅμα καὶ καρχηδονίοις μὲν οὕτω πράττουσιν (om. πολεμεῖν ἐπειδὴ δὲ λακεδαιμόνιοι); II 11 καὶ τὰς τιμὰς (lac. 24 fere litter.) καὶ περὶ τούτων = Φ. Peculiaria vero in eo sunt haec: I 2 om. μᾶλλον, 4 ἡσυχίαν ἦγον, πείσειεν ὡς οὐκ ἔνεστι τοσοῦτον, 10 ἄπειρος.

Consimiles sunt codices nonnulli inter se coniungendi Paris. 3054 (epist. III. initio mutila; desunt inscriptiones ad VII. et VI.; inscriptio ad I. mutilata = λυκόφ) et Palat. 134 (ordo leviter mutatus: III. I. II. etc.; desunt inscriptiones ad I. VII. VI.; inscriptio ad III. = ἐγκώμιον ἀρχηδάμου), quibuscum arte cohaeret epistolarum editio Aldina 1499 (om. epist. III.; ordo leviter mutatus: I. II. VII. etc.; inscriptiones falsae ad I. et VI. = φιλίππῳ bis). E quibus has lectiones referam plerumque congruentes, quae vel errore vel coniectura ortae sunt: § 3 ἀφελόντας σε Φ Pal. = ἀφελόντα σε Paris. Ald.; τὰς δυσχερείας προειρημένας (om. τὰς) Pal. = τὰς ⟨δυσχερείας s. v.⟩ προειρημένας Paris. = τὰς προειρημένας δυσχερείας Ald.; 4 ὡς σὺ Φ Paris. = ὡς δὺ Pal. = ὡς δὴ Ald.; πείσειεν om. Paris. Pal.; προσάγηται; 5 καὶ μὴ νομίζω δεῖν με προθύμως; 8 ἐναντία πράττειν πράττουσιν ὥστε Pal. Ald. = Paris. pr., ἅμα καὶ καρχηδονίοις μὲν οὕτω s. v. add. 1; πῶς ⟨οὖν⟩ Ald. A librariis (iam in archetypo?) emendati sunt loci: § 2 ἀλλ' αὐτοὺς = Γ Ald. sola, 5 γένῃ = Γ, 7 παρεσκεύασμαι = Γ, 8 ἔχωσιν = Γ.

Alii tres inter se necessitudine continentur codd. Helmstad. 806 (cum titulis omnibus), Laurent. LXX 19 (inscriptio ad III. = ἐγκώμιον ἀρχιδάμου; desunt inscriptiones ad I. VII. IX. VIII. VI. V. IV.), Vatic. 1336 (om. epist. III. cf. Ald.; desunt inscriptiones ad I. VII. IX. VI.), qui cum codd. Paris. 3054 et Pal. 134 ad eundem archetypum redeunt iam vitiatum, cf. § 3 ἀφελόντα σε, 4 om. πείσειεν, προσάγηται, 5 νομίζω δεῖν με προθύμως, alibi vero correctum, cf. § 5 γένῃ = Γ, 7 παρεσκεύασμαι = Γ, 8 ἔχωσιν = Γ, cum libri hi recentes novis etiam corruptelis inquinati sint, cf. § 2 λόγον ⟨τοῦτον⟩ Vatic., 5 προσήκει (om. καὶ μὴ), 7 πράττειν ἅμα καὶ ⟨νῦν λακεδαιμονίοις⟩ μὲν οὕτω πράττουσιν, χώραν αὐτῶν, om. τὴν (Vatic.?).

Ultimus denique cod. Paris. 2944 epistolam III. solam (inscriptam ἐγκώμιον ἀρχιδάμου, cf. Pal. 134, Laur. LXX 19) complectitur memoria cum cod. Helmstad. 806 plane congrua. Quod ex his lectionibus a Φ diversis cognoscas, quae ex utroque libro (§ 1—7) praesto mihi sunt: § 1 σε om., οἷος om. Paris. solus, 2 περὶ ὑμᾶς = Γ, 3 ἴσασιν μόνως, 7 οὐδεὶς ἂν] ἂν om., ἡδίστους = Γ.

Caput III.

De codicis Urbinatis Γ praestantia. De archetypo. De papyris et testimoniis.

Codicem Isocratis Urbinatem Γ omnium, qui ex antiquitate servati sunt, librorum manu scriptorum prope optimum esse inter viros doctos nunc certe constat. Cuius praestantiae deberi, quod in oratoris verbis emendandis perquam raro coniecturis opus sit, praeter alios egregie exposuit Hermannus Sauppe (Symbolae ad emendandos oratores Atticos, Gottingae 1873 p. 9). Neque tamen ullum librum inveniri ab omni mendo liberum ipsa rei natura declaratur, quandoquidem librariorum vel diligentissimorum opus humanae naturae vitio et fortunae ludibrio subiectum est, quo memoria purissima per saecula iterum iterumque descripta plus minusve foedatur. Quod etiam in Urbinate accidit, quam ob rem in libris deterioribus, etsi bonitas eorum trecentis milibus ab Urbinate distet, hic illic frustulum memoriae genuinae superest, quo Urbinatis verba manifesto corriguntur. Quis vero Urbinati ob haec vitia omnibus libris communia fidem denegaverit? Immo „longum est explicare, quoties vel versus complures vel verba singula quae prorsus excidissent solus servaverit, locis qui intelligi vel non possent vel aegre possent sensum et perspicuitatem reddiderit, glossemata sede male occupata depulerit, aequabilitatem dictionis Isocrateae vindicaverit, naevis labentis graecitatis sermonem Isocratis castissimum et purissimum liberaverit“ (Baiter et Sauppe in edit. Turic. p. II). Atque hoc imprimis memoria tenendum est, quod hiatus evitandi norma vere Isocratea Baitero (apud Bremi 1831 p. 216/20) et Benselero (ad Areopag. 1832 p. 385/416, de hiatu 1841 p. 9/61) ex Urbinate demum patuit, qui contra reliquos libros raro admodum solus hiatum patefecit. Qua de causa viros illos doctos, qui post Bekkerum Urbinati honorem conati sunt demere, — unum nomino A. Matthiae in Grammat. graeca (cf. ed. III. p. 227, 786, 977 sq., 1166, 1210, 1212, 1326, 1406, 1412) —, laborem suscepisse inanem facile tibi persuaseris. Nam „quid hoc est, trecentis locis non posse non concedere, veram lectionem ab hoc uno codice servatam esse, tribus locis, quibus tibi exemplum eripi aegre tuleris vel ἐάν coniunctionis cum optativo iunctae vel ἄν particulae modo indicativo temporis futuri praesentisve additae, temerarii grammatici manum correctricem odorari?“ (ed. Turic. p. III).

Sane futtilis est ratio criticorum illorum, qui opinione praeiudicata ducti scriptori antiquo legem severam constituunt orationis formandae, quam in codicibus laesam quasi maiestatis crimen persequuntur. Leonardus quidem Spengel, vir sagacissimus et alioqui prudentissimus, earundem syllabarum concursum, qui Isocrati quidem odiosus fuit (cf. Maxim. Planud. ad Hermog.: Rhet. Gr. V 469 W, Joannnes Sicel.: ibid. VI 156 W), ubique quolibet modo delendum esse censuit, etsi syllaba levissima esset velut articulus post ταύτης (τῆς), τοῦτον (τὸν), αὐτὸ (τὸ), ἁπάντων (τῶν) etc. locum obtinens legitimum (cf. συναγωγὴ τεχνῶν 1828 p. IX/XXIII, sed cf. Benseler ad Areopag. p. 183). Atque maiore vix digni sunt laude Cobeti, Naberi, qui grammaticam quandam vel orthographicam secuti normam omnia, quae in scriptoribus ab illa recedere visa sunt, vi accommodare et exaequare ausi sunt. Nimirum quid valeat librariorum in rebus grammaticis vel orthographicis indiligentia dudum quidem cognitum et accuratius nuper expositum est a Crönertio (Memoria Graeca Herculanensis, Lipsiae 1903), cum serioris aetatis usum ex papyris nunc manifestum pertractaret. Et scribendi rationem spectantes certissimis quidem testibus iure utemur inscriptionibus, quae ad auctoris huius tempora attinent (cf. Meisterhans-Schwyzer, Grammatik der attischen Inschriften, ed. III. 1900 = Gramm. Inscr. Att.³). At caveas velim, ne scriptori ex usu aetatis illius normam ullam imponas, quam ipse quibusdam de causis spreverit, praesertim cum codicem teneas inter omnes unum excellentem, qui scriptoris manum in rebus vel minutissimis religiose videtur servare. **Res orthographicas** igitur in Isocrate quidem non solum ex inscriptionibus, sed etiam ex codicis optimi memoria diiudicemus, quem persaepe genuinas aetatis Isocrateae formas retinere in promptu est.

Atque gravissima est quaestio de littera ν quae vocatur paragogica, de qua post Benselerum (ad Areopag. p. 185 sq.) diligentius egit Keilius, Anal. Isocr. p. 113/23. Nam postquam Martini demum cura litteram illam in Γ etiam ante consonas saepius positam esse apparuit, inquirendum erat, utrum orator aetatis posterioris normam in libris vulgatis conspicuam secutus litteram illam in oratione media ante consonas neglexisset necne. Poetarum autem (cf. Keilium) et titulorum testimonio (cf. Gramm. Inscr. Att.³ p. 113/4) homines Atticos quarti a. Chr. n. saeculi litteram ν etiam ante consonas adamavisse, in clausula vero eam perraro omisisse constat. Quem usum apud Isocratem non solum codicis Γ memoria, sed etiam eo firmatum videmus, quod homoeoteleuton quod dicitur persaepe nisi littera ν addita non perficitur: exempla in una-

quaque fere pagina occurrunt. Quo adducemur eo, ut ν illud in membrorum fine ubique (plerumque cum Γ) addamus, alibi vero Urbinatis auctoritatem sequamur, hoc memoria tenentes, codicum librarios in minutiis quidem persaepe neglegentia erravisse, cautius tamen nos agere in Urbinatis memoria sequenda nonnunquam fortasse corrupta, quam in vulgatorum librorum verbis recipiendis secundum normam aliquam libidinose correctis: quod post Keilii curas iam placuit Schneidero in tertia Panegyrici et Philippi editione (1886 p. 158/9, cf. etiam Rauchensteinii editionem quintam p. 168, Kühner-Blass, Grammat. graec.[3] I p. 295, May, Über das sog. ν ἐφελκυστικόν, N. philol. Rundschau 1900 no. 22 p. 505/8, Crönert p. 137/9).

Eadem ratio valet in vocabulis ἐάν = ἄν = ἤν et ἑαυτοῦ = αὑτοῦ, σεαυτοῦ = σαυτοῦ, quae in codicibus saepissime variant. Atque Isocratem nec ἐάν nec ἄν usurpavisse, sed ἤν tantummodo (fortasse etiam ἄν) dixisse Benselerus (ad Areopag. p. 146/8), quem secutus est Blassius, sibi visus erat evicisse. At formam ἐάν vere Atticam esse, oratorum aetate autem perraro ἄν, nusquam formam Ionicam ἤν inveniri ex inscriptionibus docuerunt Meisterhans-Schwyzer, Gramm. Inscr. Att.[3] p. 255 (cf. Crönert p. 130). Contra apud Isocratem usitatissimum est ἄν. Verum tamen ἐάν in omnibus codicibus vel in Γ solo legitur hic: III 22 Γ, VI 4, 47, [X] 21, 22, 24, 27, 30, 32, 43 (Γ Π), XI 16, 35 Γ Λ, XII 53, XIV 163, XV 42, XVI 25 Γ, 69 Γ, 75, XVIII 11, XIX 12 Γ, 28, XX 74, XXI 180, 238, ep. II 10, V 10 Γ, VI 12 bis, VIII 5 Γ, IX 2, cum in libris vulgatis solis etiam saepius exstet: III 21, V 26, XI 9, 15 Θ$^{\alpha}$, 20, 26, 29, 30, 31, 35, 54, XII 13, 15, 53, 57, 58, 63, XIV 32, 130 Θ, 163 Θ, 173, XVI 39, 87, 105, 107, XVII 138 Λ$^{\alpha}$, XIX 25 Λ, 216, 217, 220, 258, XX 154 Θ, XXI 85, 86, ep. I 4, II 9. Atque frequentior etiam est usus vocabuli ἤν (cf. Preuss, Index Isocr. s. v.), qua in voce usurpanda tamen libri saepe differunt, cf. VI 47 (ἤν Λ), IX 40, 42, XI 16 et 20 et 29 (ἤν Θ$^{\alpha}$), 30, 35 (ἤν Π), XII 15, 57, 58, 63, XIII 34, 48, XIV 32, 130, 163, 173, XV 15, 38, XVI 26 (ἤν Θ Λ), 87, 105, 107, XVII 20, 50, 133, 134, 138, XVIII 34, XIX 12 (ἤν Θ Λ), 25, 112 (ἤν Θ), 216, 217, 220, 258, 308, XX 24, 137, 154, XXI 85, 86, 136, ep. IV 10 (ἤν Φ), VII 23. Quae cum ita sint, Isocratis orationem his minutiis quoque a sermone cotidiano diversam esse apparet, ut in re dubia codicem optimum rectius sequamur quam titulos.

Quod vero ad differentiam vocum ἑαυτοῦ = αὑτοῦ, σεαυτοῦ = σαυτοῦ attinet, quam Dindorfius (ad Paneg. § 1), Benselerus (ad

Areopag. p. 249), Blassius ex editionibus expulerunt sola forma αὑτοῦ recepta, iam Baiterus (ad Paneg. § 1) rectissime „satius duxit cum Bekkero Urbinatis auctoritatem sequi formam trisyllabam quinquagies ferme tenentis. Ne poetae quidem Attici ea prorsus abstinuerunt" (cf. Keil, Anal. Isocr. p. 106/13). Etenim in omnibus libris vel in Γ solo forma trisyllaba traditur: V 17 Γ, VI 1, 12 Γ, VIII 64, [X] 3, 14, 15 bis, 16 ΓΠ, 21, 21 Γ, (21), 23, 34, 35 bis, XI 11 Γ, 11, 13, 24 bis Γ, XIII 13, 37, 43, 49 Γ, 51, 62 bis, XIV 1, (41), 56, XVI 2, XVII 23 Γ, 93, 95 Γ, XIX 72 Γ, 88, 122 Γ, 149, XX 36 Γ, 37, 80, XXI 17, 184 Γ, 210, 253, 272 Γ, ep. II 5, 8 Γ, cum in vulgatis etiam crebrior sit: II 18, 21, III 4, IV 3, 34, V 44, VI 28, VIII 23, 25, 40, 44, 46, 50 bis, 60, IX 6 Θ, [X] 10, 19, 45 ΣΥ, 46, 49, XI 14 bis, 20, 23, 29 bis, 31, 36, 38, XII 20, 36, 37 bis, 41, 51, 55, 56, XIII 5, 6, 12, 30, 35, 36, 41, (57), 61 bis, 66 et 67 Λ, 68, XIV 44 bis Λ, 52 Θ$^{\alpha}$Λ$^{\alpha}$, 62 et 77 Λ, 81 ΛΛ$^{\alpha}$, 83, 86 et 91 et 96 et 99 et 110 bis et 111 Λ, 111, 125 et 127 et 140 et 146 et 153 Λ, 153, 177, XV 25 et 30 et 43 Λ, XVI 40, 43, 45, 62 bis, 80, 110, XVII 32, 43 et 47 Dion., 54 ΛΘ$^{\alpha}$, 90, 91, 103, 112, XVIII 38 Λ, XIX 144, 146, 199, 241, 246, 268, XX 35 Λ, 79 Θ, 107, 118, XXI 55, 136 Θ, 143 Λ, 148, 158, 197, 207, 230, 237, ep. I 6, V 4, VI 10 bis, VII 7. In inscriptionibus saec. IV. autem 31 exempla formae ἑαυτοῦ, 23 formae αὑτοῦ reperiuntur, cum post annum 300 a. Chr. n. forma ἑαυτοῦ sola fere (100 : 7) usurpata sit, cf. Gramm. Inscr. Att.³ p. 153/4, Crönert p. 131.

Pauca adicienda sunt de augmento verborum q. d. syllabico, cum codices haud raro inter se discrepent in augmentandis verbis quae sunt βούλεσθαι, δύνασθαι, μέλλειν. Quae cum titulis Atticis testibus oratorum aetate augmentum breve accipiant = ε, post annum 300 a. Chr. n. autem augmentum producant = η (cf. Gramm. Inscr. Att.³ p. 169, Crönert p. 202), in codicibus Isocrateis omnibus ἐβουλόμην, ἐβουλήθην invenitur quater: VI 28, ep. VI 2; V 28, IX 48, contra ἠβουλόμην, ἠβουλήθην octies: VI 39, XVII 10 (praeter Dion.), 36 (praeter Λ$^{\alpha}$ Pap.), XIX 114; V 54, XIX 121, XX 12 (praeter Λ), 21. In Γ solo ἐβουλόμην exstat semel: XX 29, ἐβουλήθην novies: VI 32, VIII 60 ΓΛ, XII 39, XIII 65 ΓΛ, XIX 204, XX 146 ΓΘ, XXI 39, 79, 203; praeterea in vulgatis tantum codicibus legitur ἐβουλόμην ter: VI 43 Λ, ep. III 13 et VII 23 Φ, ἐβουλήθην ter: VI 37 Λ, XIX 45 Λ, ep. IX 1 Φ, quibus accedunt sex loci ex orationibus in Λ solo servatis I 8, 16, 19, 21, II 15, 51; (cf. etiam

XXI 226 ἠβούλοντο Γ, βούλοιντο ΘΛ). — Paulo aliter in verbo μέλλειν correpta augmenti forma ἔμελλον etc. in omnibus codicibus exstat sexies: V 32, 54, VII 1, XII 39, XIV 83, XIX 165, in vulgatis praeterea duodecies: II 49, V 7, 46, 55, VI 38, VIII 24 Θ, 25, 26, XVII 83, XIX 51, 146, XXI 231, cum in Γ his locis producta reperiatur (cf. etiam V 39, VI 31). — Quae serioris aetatis forma in verbo δύναμαι codicibus omnibus longe usitatior est, cf. ἠδυνάμην bis: XII 33, XX 129, ἠδυνήθην quinquies: [X] 5, XIV 102, XVIII 12, XIX 115, XX 108, cum vulgati soli raro exhibeant vetustiorem, cf. ἐδυνάμην ter in Λ solo: V 34, VI 26 bis, ἐδυνήθην semel in Θ solo: XVI 12. Nihilo setius inscriptionum usus in his omnibus Isocrati ubique restituendus erat, cum codices lectionis genuinae vestigia satis multa servaverint.

Vereor tamen augmentum q. d. temporale verborum ab εὐ- incipientium Isocrati tribuere, quod vetustioribus quidem titulis Atticis in usu est, cum forma augmento destituta (ευεργετηκασι) fine demum saeculi IV. occurrat (cf. Gramm. Inscr. Att.³ p. 172). Nam in Isocratis codicibus praeter raros codicis Λ solius locos (XIV 59 ηὐδοκίμησαν Λᵃ, item XXI 152 Λ, XVII 83 ηὐδαιμόνιζον ΛΠ, XXI 7 ηὐτυχηκόσιν Λ, cf. XIV 56 εὐηργέτησεν ΘΛΘᵃ) nullum est formae augmentatae exemplum (itidem fere in Crönertii papyris cf. p. 205), ut discrimen datum sit inter titulorum et codicum omnium memoriam constantem. Atque id, quod exeuntis iam saeculi auctor secundum titulorum testimonium scribere potuit, quod re vera secundum codicum memoriam fidam scripsit, aequabilitati inservientes omnibus operibus eius iure restituamus, etiamsi orator, qui duas saeculi IV. partes scriptitando explevit, scribendi rationem fortasse aliquando ex temporis usu commutaverit: quod ut certe diiudicemus fieri omnino non potest. Cf. etiam Strang, Kritische Bemerkungen zu den Reden des Isokrates 1831 p. 56/7 et in Archiv f. Philologie u. Paedagog. III 1834 p. 570, Benseler praef. p. XXII 2, Sandys ad Paneg. § 83, 102.

Verborum terminationes iam a Bekkero ex Urbinate saepissime correctae sunt, qui liber secundam indicativi praesentis passivi vel medii personam ubique fere in -ει cadentem tradidit, cum codices vulgati formas in -ῃ exhibeant, cf. IV 43 bis, 44, IX 33, 42, [X] 12, 17, 18, 20 bis, 25, 41, XI 35, XIII 77, 80, 81, XV 16 bis, XIX 12, 72, 124, 137, (323), XX 6 bis, 68, 69, 80, 96, XXI 204, 237, ep. III 1, VII 18. Iure igitur Bekkerus paucissimos locos obstantes coniectura (ad Demon. § 17) emendavit: [X] 21, 25 bis, 29, 31, 34,

XX 137, XXI 260; cf. Crönert p. 37 n. 1. — Item aoristi primi persona prima pluralis optativi passivi ubivis in formam abbreviatam -εῖμεν redigenda erat, quae 21 locis in Γ legatur contra -είημεν memoriae vulgatae, cum clausula -είημεν quinquies in codicibus omnibus exstans a Dobsonio et Benselero recte iam expulsa sit: IX 20, XVI 47, 57, XVII 69, XIX 218, cf. ad IX 20, Crönert p. 218. — Quod vero Benselerus et Blassius in aoristi primi persona tertia plurali optativi activi formas in -ειαν desinentes ubique praetulerunt, repugnante codice Γ factum est, qui contra 29 -ειαν ex aequo paene (25 locis) terminationem -αιεν retinet, cf. ad IV 6, Crönert p. 211/13.

De aliis quae in Γ deprehenduntur scripturae pristinae vestigiis, de quibus brevissime exponi potuit, accuratius iam egi in apparatu critico, ad quem hic revocasse satis habeo: αἰκεία cf. ad III inscript. (Crönert p. 31 n. 2); ἀνδρεία cf. ad IV 27 (Crönert p. 32 n. 1); ἑταιρεία cf. ad X 10; βούσειρις cf. ad IX inscript.; φιλονεικία cf. ad VIII 48; φλειάσιος cf. ad XIV 126; μείγνυμι cf. ad VIII 28; ἀποτεῖσαι cf. ad II 10; προάστια cf. ad IV 13 (Crönert p. 317 ad titulos Magnesiae); ὑός cf. ad V 11 (Crönert p. 123 n. 5); οὕτως ante consonas cf. ad X 35 (Crönert p. 142); ταὐτόν et ταὐτό cf. ad VIII 35 (Crönert p. 194); οἴομαι et οἶμαι cf. ad VI 4 (Crönert p. 271 n. 3, 4); ἐπιμέλονται cf. ad VI 49 (Crönert p. 223 n. 4); accusat. γραφεῖς, βασιλεῖς etc. cf. ad X 11; τὼ πόλεε (πόλη) τούτω cf. ad XIV 17; κατηργάσαντο cf. ad XIII 57; κέκλειμαι cf. ad XIV 34.

Quibus in rebus omnibus fere codex Urbinas praestantissimum ducem se praestitit, nonnunquam quidem librariorum indiligentia errantem, in universum autem fide dignissimum. Quod vel in levissimis rebus firmatur, cum iota q. v. mutum in Γ recte saepius addatur, in libris vulgatis plerumque neglegatur, cf. ζώιων X 11, XII 5, XIV 48, XVII 34, XIX 211, 293, XX 116; σώιζειν VIII 61, IX 20, XVI 36, XVII 140, ep. VI 6; ἐπῆιρεν XIV 108 (cf. II 17), sed etiam ἐπάιρασαν XVII 105 (= Pap. corr., cf. Crönert p. 45 n. 2), ἐπήιρθην XX 10 (cf. I 5, 11, ep. I 5), ἐπαιρθῆναι V 46 cf. IX 47 (II 43, V 35). Ceterum etiam in Γ nulla est constantia in illa littera ascribenda, quam in declinationis et coniugationis formis additam hic omnino non curo, cf. XI 16 εαις, περιοραις etc. Ac tamen praeter ceteros notandi sunt loci haud pauci, quibus iota mutum in Γ perperam adiectum invenitur, cf. οὕτωι III 12, IV 7, V 52, XI 23, XII 26, XIII 35, 36, 39, XIV 1, 61, 79, 87, 90, XV 36, XVI 49, 54, 59, 78, XVII 8, 36, 66, 76, 105, 107, 127, XVIII 25, 37, 67, 71, XIX 32, 110, XX 80,

137, XXI 142, 226, ep. VII 7; πλείωι IV 38, V 34, VIII 67, XIX 166, ep. V 9, 10; καλλίωι XVI 14 (cf. Crönert p. 42 n. 3); μῆι III 12; ἧι V 34; θήβηισιν XXI 173; τυγχάνωι XX 113; χρῆι XI 54; συνέβηι IX 29; ἀπώκηισαν XX 5; χρωιμένους XX 94 cf. χρώιμεθα ep. VIII 4. Nam Crönertius (p. 46) ex papyris nuper docuit, perturbationem illam tantam circumscribi primo p. Chr. n. saeculo, cum saeculo altero vocalis muta rarescat, saeculo III. plane propemodum omittatur. „Sic deest etiam in sacrorum librorum monumentis vetustissimis velut in Vaticano Sinaitico Sarraviano Augiensi aliis, sed reduci coepit saeculo VII. Codices denique s. X. XI. XII. permultis locis etiam falso positum servarunt, cf. e. g. de Homeri Venetis A et B La Roche Homeri Odyss. praef. 36—38, suntque in hac re libri qui vel s. XVI. conscripti illa vitia nondum plane abiecerint".*) Atque etiam Crönertio persuasum est, in codicibus illis saec. X. XI. XII. antiquum vitium potius servatum quam illis temporibus redintegratum esse (p. 46 n. 6), quam opinionem prorsus amplexus ipse archetypum saeculo I. (vel forsitan II.) p. Chr. n. conditum codice Urbinate fidissime repraesentari ex vitiis illis pro certo colligo.

Quae sententia etiam alio scribendi vitio, quod Urbinati familiare est, confirmari videtur, consonarum dico assimilatione, quae grammaticis probatur, ab Urbinatis manu prima persaepe neglecta, cf. IV 7 (συνστήσαντες pr., corr. rad.), 13 (συ + καταγαγεῖν pr., γ in ras. corr. 2), 27 (ἐνχειρίσαι pr., corr. 1), V 5 (συγλαμβάνει pr., corr. 2), VI 19, 31, VII 14, IX 18 (συνσίτια pr., corr. 2), X 7, XII 41, 54, XIV 15, 47, 71, 93, 124, 142, XVII 68, 97, 132 (ἐνγένοιτο pr., corr. 2), XIX 132, 160 (συγνώμης pr., corr. 2), 250 (ἐνλογίμων pr., corr. 2), XX 30, 63, 67, 90, 96, 122, 126, 134 (συνπαρακολουθοῦσαν pr., corr. 5), 139, 141, 151, XXI 18, 51 et 52 (συνκινδυνεύσαντες pr., corr. 2 = Θ), 159, 167; cf. X 21 Pap., XI 7 Pap., XIV 44 ἐγγενέσθαι Γ > ἓν γενέσθαι Θ > εἰς ἓν γενέσθαι Λ (exempla reliqua ex appendice critica petas). Etenim consuetudinem illam scribendi, quam Isocratis iam temporibus tituli ostendunt (cf. Gramm. Inscr. Att.[3] p. 112/113), etiam in papyris saeculorum I. II. III. late patere Crönertius animadvertit (p. 58/60, cf. Hyperidis papyrum Harrisianum), cum aetatis Ptolemaeorum libelli studio consonas exaequandi multo magis obsecuti sint. Unde codicis Urbinatis archetypus ille saeculi I./II. p. Chr. n. iterum cognoscitur.

---

*) De Platonis codice Bodl. cf. Usener, Jahrb. f. class. Philol. 91 (1865) p. 251 sq.

Non premam innumeras paene in Γ vocalium ι, ει, η, υ, οι, etiam αι, ε (velut ἕτερος > ἑταῖρος XIV 176, ep. III 14) confusiones, quae in codicibus vulgatis haud ita vulgares sunt: errores iidem in papyris Isocrateis aliisque saepissime recurrunt. Neque accuratius disseram de frequenti in Γ consonarum geminatione superflua velut θαλλάττης IV 27, ἀλληθῆ ibid., πολλύ IV 14, μάλλιστα V 24, ἔλλαττον V 54, φωκυλλίδου XI 43 (ΓΛΠ), cf. ep. I 5, III 18, V 1, VI 6 etc. (cf. Crönert p. 77 n. 1), cum e contrario geminatio legitima, etsi raro, praetermissa sit: πελοπονησίους VIII 31 cf. 68, XXI 166, διαλάττεσθαι XII 33, XIII 63 etc. (Crönert p. 74 sq.): quod vitium in codicibus vulgatis (maxime in Θ) creberrimum est, cf. πελοπονήσιοι, μεσήνη, ἑλήσποντος, τισαφέρνης etc. Item verbo tantum commemorabo haec Urbinatis menda, quae etiam ipsa, ex parte quidem, ex antiquitate fluxisse probabile est: γίνεσθαι VII 14, IX 46, X 11, 14, 20, 24, 30, XI 30, XVI 14, XVII 35, XXI 181 et γινώσκειν VII 2, XI 16, 18, 31, 52, XII 40, XIII 78, XVI 2, XVII 39, 52, XX 26, 110 (formae in libris vulgatis usitatissimae); λειτουργία et λειτουργεῖν ubique (in codicibus omnibus excepto XVII 128 Pap.); ποεῖν VII 15, XII 7 Γα; θαρσεῖν XIX 121 (cf. XVII 49 Dion. et ad X 7); βυβλίον XX 21 (contra βιβλίον II 19 Λ, VI 14 ΓΛ, XXI 251 ΓΘ [Λ]: cf. Crönert p. 21/2); ἕνεκεν XXI 3 (nonnunquam in vulgata, cf. etiam X 28, 47, Benseler ad Areopag. p. 351); ἐς XIV 61 (cf. VI 22 $Γ_4$, XVI 65 $Λ_2$, XX 114 Pap. mg., ep. VII 13 Φ); ἐμμέσῳ (pr., corr. rad.) XIV 42, cf. αμ προθύμως (pr., corr. 2) XVI 87, (εγβαινουσιν XVII 48 Pap); προεργου (pr., corr. 2) XIX 269, πραγκτέον (pr., corr. 2) XIX 271, διαλεγχθῆναι XIX 272. Denique peculiaria quaedam adiciam, quae in scriptura singulorum librorum vulgatorum deprehendi: φυλάσσειν, γλῶσσα, θάλασσα et similia VIII 34, X 41, 52, XI 13, XIII 54, XIV 89, 120, 141, XVI 53, XVII 29, 36, 64, 86, XVIII 7, 65, XIX 87, XX 53, 63, 146, XXI 3, 44, 67, 267 (θαλάσσης etiam in Γ XXI 44); σμικρότης VII 9, XIV 93; ξυμφέρουσαν XX 10 cf. X 3 Lex. Vindob.; οὐθείς VII 21, XI 11 (passim in papyris, praesertim in Berolinensi); αἰεί XI 18, XIV 85, XVI 15, (XVII 110 Pap), XX 135.

Ut orthographicam hanc provinciam absolvam, codicem Urbinatem etiam in syllabis dirimendis papyrorum usum parum quidem constantem sequi significo, cum librarius compositionem verborum saepius respexerit neque consonas in syllabis extremis vitaverit, correctores vero (2 et 4) id potissimum egerint, ut syllabas in vocalem terminantes efficerent (cf. epitaphii Hyperidei pap. Babingt. ap. Blassium p. XVII,

Kenyon, Palaeogr. of Greek Papyri p. 32, Crönert p. 10/18): IV 23 παρ|ὑμῖν pr., παρὑ|+μῖν corr. 1; 26 ἀν|ώρυττον pr., ἀνώ|+ρυττον corr. 2; V 34 παρ|ἀνθρώπῳ pr., πα+|ρἀνθρώπῳ corr. 2; VI 29 εισ|ηλθον pr., ει+|σῆλθον corr. 4; 30 προσ|ειπωσιν pr., προ+|σείπωσιν corr. 4; XI 27 συν|οντων pr., συ+|νόντων corr. 2; XVIII 66 νεωσ|++χους pr., νεωσοι|++χους corr. 2; XIX 307 προσ|αγαγὼν pr., προ+|σαγαγὼν corr. 4; XXI προσ|εξειν pr., προσέ|+ξειν corr. 4; ep. III 2 παρ' | εμαυτοῦ pr., παρ' ε|+μαυτοῦ corr. 2; V 3 παρ|ελθόντα pr., πα+|ρελθόντα corr. 2;

IV 43 σ|υ pr., +|σὺ corr. 2; V 1 τοσ|αυτα pr., το+|σαῦτα corr. 2; 21 μεν|εξενος pr., μενε|+ξενος corr. 1; XVI 40 μηδεν|ες pr., μηδένες|++ corr. 2; 88 ον|είδη pr., ὀ+|νείδη corr. 2; XVIII 11 οὐδεν|α pr., οὐδε+|να corr. 2; XIX 272 ὅσ|ην pr., ὅ+|σην corr. 2; XXI 179 οὐδεν|ες pr., οὐδε+|νες corr. 4; ep. II 11 ἀξίωσ|ειε pr., ἀξιώ+|σειε corr. 2; 13 ὅσ|ον pr., ὅ+|σον corr. 2; V 6 σ|οι pr., σοι|++ corr. 2;

X 36 ωσ|τουδε pr., ὥστ'|+οὐδὲ corr. 2; XVI 88 ον|των pr., ο+|ντων corr. 2; XXI 9 πολ|λῶν pr., πολλῶν|λῶν corr. 2, πολ|λῶν restit. rad.; 30 ἑκάσ|την pr., ἑκά+|στην corr. 2; 67 ἀλ|λ pr., ἀλλ|+ corr. 2; ep. VIII 5 ἁπάν|των pr., ἁπάντων|+++ corr. 1;

V 23 τ' ἐ|κέλευεν pr., τ' +|ἐκέλευεν corr. 5; XII 11 γα|ρεμου pr., γαρ|+εμοῦ corr. 2; XIV 14 μη|δεμίαν pr., ++|μηδεμίαν corr. 2; 33 ὅ|σης pr., +|ὅσης corr. 2; XVIII 75 τε|κμαίρεσθαι pr., τεκ|+μαίρεσθαι corr. 2 (1b); XIX 270 νυ|ν pr., νῦν|+ corr. 2; ep. II 13 μὲν ε|κλήψεσθαι pr., μὲν +|εκλήψεσθαι corr. 2;

XI 10 βουλευ|ομένους pr., βουλευο|+μένους corr. 4, item XXI 98 cf. XXI 246; 18 ἀλλα|ει pr., ἀλλ'ἀεί|+ corr. 2; XIV 1 παρασκευ|άσασι pr., παρασκευά|+σασι corr. 4.

Orthographiam igitur codicis Urbinatis cum papyrorum scriptura, quae primis p. Chr. n. saeculis pervulgata fuit, arte cohaerere evicimus, quo librarios Byzantinos, — quod aliunde quoque constat —, munere suo in exprimendo archetypo diligentissime functos esse apparet, licet animi attentione hic illic remissa peccaverint: quod manifesto arguit litterarum similium Λ = Δ = Α, Γ = Τ = Π, Ο = Θ, C = Є haud rara confusio. Ac tamen in ipso illo libro primario inveniuntur loci, quibus oratoris memoria graviter deformata interpolationem quae vocatur libidinosam videatur redolere: quam ob rem Blassio concedendum est, Urbinatem, si eum „temere sequaris, longe ab recta via interdum deducere“ (vol. I p. VII, vol. II p. V; cf. Bock, de codicis

Isocratei Urbinatis Γ auctoritate, dissert. Heidelberg. 1883). Nihilo minus Urbinatis memoriam a viro quodam docto recensitam et consulto interpolatam esse plane nego. Immo etiam librariorum minus attentorum errores in eo positi sunt, ut non solum litteras, syllabas, voces minusculas confundant omittant repetant, sed etiam verborum formas usitatas vel voces vulgares insolitis ultro substituant, verba ex consuetudine coniuncta pro singularibus scribant, vocabula explicandi causa a lectore aliquo adiecta in textum recipiant. Unum hic commemorabo. Vocula quae est ἡμῖν in Urbinatis contextu haud raro sensu prorsus carens traditur, quae quomodo explicetur editores adhuc fugit (cf. Blass vol. II praef. p. V). Quam equidem e nota marginali C^{M}_{H} = σημείωσαι ortam esse existimo, cum littera C pro spiritu habita lectionem ἡμ(ῖν) suppeditaverit in textum interponendam (cf. ad XIII 70). Atque in codicibus omnibus nonnulla insita sunt menda, quae depravationem illam iam primis post orationes divulgatas temporibus initium cepisse probant, velut V 23 [ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένον] ἀφέμενος: corr. Blass; IX 15 om. γεωργίας καὶ τὰς: add. Fuhr; X 20 τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσήγορος cum hiatu: sed cf. Exc.Paris.; X 49 βίῳ παντὶ ἐλαττουμένους cum hiatu: sed cf. Pap.Berol.; XI 41 χρὴ τούτοις [τῶν ἐπιτηδευμάτων] ζητεῖν: corr. Blass; XIII 49 τὸν τόπον ὅλον τὸν περιέχοντα [τὴν νῆσον]: corr. Orelli; etc. Neque quisquam haec opinor recensionis de industria institutae vestigia esse contendet. Quae vero in Urbinate solo inveniuntur corrupta, si totum ambitum orationum spectas, rarissima sunt, rariora quidem, quam quae recensioni libidinosae possint tribui.

Quod ut evidentius etiam emineat, duas res notabilissimas mecum consideres, quae Urbinatis indolem planius demonstrant. Ac primum quidem dicam de **hiatu**, quem Benseleri potissimum cura ex Isocrate nunc toto fere expulsum esse supra monui, postquam codex Urbinas vulgatae memoriae sanandae totam fere materiam attulit (cf. Baiter apud Bremi 1831 p. 216/20, Benseler ad Areopag. 1832 p. 385/416: Excursus de hiatu, idem, de hiatu 1841 p. 9/61). Recentissimi vero editores in hiatu persequendo rigidiores censores videntur fuisse, quam qui oratori ipsi satisfecerint. Sane Isocrates unus omnium fastidiosissimus erat in verbis eligendis et collocandis; neque tamen desunt loci, quibus vocalium concursum sive indiligentia sive adeo indulgentia admiserit. Nimirum inter orationes iudiciales, quibus compositionis leges minus severae constitutae sunt, oratio Trapezitica viro cuidam Bosporano barbaro destinata, quamvis

diligens sit orator, hiatus vel graves haud raro neglexit. Atque etiam quattuor illae, quae reliquae sunt, orationes forenses, — de Amartyro subditicio hic non quaeretur —, hiatum in clausula quidem saepe ostendunt. Idem interdum in orationibus demonstrativis et deliberativis accidit (cf. XI 38 ἐπιτέλει· ὧν; XIV 74 παραλελεῖφθαι. ὅμως; 112 ἐφίκοντο; ἢ τίς; 149 ἀπώλοντο, οἱ δὲ; ep. VII 6 δύνῃ. ἴδοις: om. Φ), cum codex Urbinas solus nonnullas alias lectiones in clausula hiantes praebeat, quae in codicibus vulgatis alioqui corruptissimis verborum collocatione mutata correctae sunt (cf. XI 2, 11, XIV 83?, XV 44, XVII 36, 115, XVIII 39, etiam ep. IV 6). Insuper voculis quibusdam minimis hiatus excusatur, quamquam orator in illis quoque concursum plerumque vitavit, quae sunt τι, ὅτι, πρὸ, περὶ, καὶ (sed cf. Benseler ad Areop. p. 397 sq.), οὖν (cf. ad VI 51 append.), εἰ (cf. ad II 29 append.), ἢ (cf. ad VIII 8), ἂν (cf. ad VI 30, Benseler ad Areop. p. 297 et 404/5). Atque in forensibus quidem orationibus et in demonstrativis ultimis et in epistolis articuli cum hiatu positi exempla exstant me iudice non vocanda in dubium, cum ceteri quoque oratores hac in re minus severi fuerint, cf. ὦ ἄνδρες etc. in orationibus iudicialibus usitatissimum, ὁ ἀγὼν II 33, τῷ ἀδελφῷ VI 38, διὰ τοῦ ἰσθμοῦ XIX 110, τῷ ἑαυτοῦ XIX 122, πρὸ τοῦ ἀγῶνος XXI 39, τὰ ἡμέτερα XXI 155 (?), τὸ ἐμαυτοῦ ep. II 14, ὦ ἀρχίδαμε ep. III 1, οἱ ἀφαρέως ep. IV 1; cf. etiam [X] 35, 36, 38; εὖ οἶδ' VII 19 (εὖ om. ΘΛ), μὴ οὐ VIII 47. Quae cum ita sint, dubitatio vix reprimetur, utrum in corrigendis codicis Γ hiatibus, qui quidem clausula excusationem habent, memoriam vulgatam sequi liceat necne, praesertim cum oratio media in Γ solo hiatus rarissimos (in orationibus iudicialibus) habeat oratoris fortasse incuriae dandos, cf. V 36 μοι ἐνθάδε, VI 32 μᾶλλον ἐβουλήθη ἤ. Ac tamen levitati verborum consulens locis illis memoriam vulgatam probandam esse censui, quoniam verborum transpositio libidinosa librariorum error est communis: praeterquam quod in or. XVIII 67 cum Γ τοῦ δήμου. οἱ μὲν contra τῆς δημοκρατίας. οἱ μὲν in ΘΛ retinui, quia codicis Γ lectio sententiae magis accommodata est (oppositum est τὴν ἐκείνων), cum lectio vulgata ex antecedentibus explicetur (§ 66 τὴν μὲν δημοκρατίαν, cf. etiam IV 6). Quod vero hiatus vel elisione vel crasi tollendos hac ope e textu eiciendos esse duxi, adversante codice Γ factum est et repugnantibus inscriptionibus metricis, quae aetate illa in hac re summam libertatem fuisse declarant. Sed numerorum studio, in quo syllabae mutae suppri-

mendae sunt, haec concessi ad scribendi solum rationem pertinentia, non ad verba.

Alterum, quod diligentius nunc explicaturus sum, ad **verba brevi intervallo repetita** spectat, quae in Isocrate gravem virorum doctorum suspicionem moverunt. Immo iam editores Turicenses Benselerum (ad Areopag. p. 166/70, 178/80) secuti hoc vitiorum in Γ occurrentium genus insigne esse annotaverunt, „ut locum vocabuli alicuius occupaverit aliud, quod cum paullo ante positum esset, memoriae librarii male inhaereret“ (p. III). Atque Blassius „circumspiciendum semper in lectionibus dubiis, numquid in proximis simile exstet, neque recipiendas, quarum origo eo modo explicetur“ constituit (vol. II p. VI). Editores autem, cum oratorem diligentissimum earundem dictionum repetitionem plane fugisse existimaverint, scriptorem potius quam memoriam eius corruptam correxerunt. Nam cum sermonis cotidiani sit vocabula quaedam vel dictiones iterare, haec orationis et incultae et concitatae consuetudo etiam orationis politae et quodammodo factae auctoribus quibusdam in deliciis fuit, inter quos praecipue laudandi sunt auctor libelli de republica Atheniensium et Andocides (cf. I 113/7 ἱκετηρίαν τιθέναι decies) et Antisthenes et Hyperides (cf. Blass, Attische Beredsamkeit I² p. 277, 303, II² p. 343, III 2² p. 34). Sed alii quoque scriptores Attici elocutionis variandae normam a sophistis potissimum confirmatam nonnunquam neglexerunt, quod accuratius exposuerunt Volkmann, Rhetorik der Griechen und Römer² p. 517 sq.; Willems, du choix des mots chez les Attiques, Revue de l'instruction publique en Belgique 1903 p. 1/7; Stangl, Berliner philologische Wochenschrift 1905 col. 695/7. Quare cum scriptore qui nostra aetate floruit celeberrimo hanc legem universam propono: „Quand dans un discours on trouve des mots répétés, et qu' essayant de les corriger, on les trouve si propres qu' on gâterait le discours, il les faut laisser“ (Pascal, Pensées I 10, cf. Sandys ad Paneg. § 81).

Iam apud Isocratem satis amplus est numerus locorum a nullodum in dubitationem vocatorum, qui eadem verba iterum iterumque posita demonstrant, ratione non habita illorum, quae propter oppositi studium videntur iterata esse velut XIII 45 πόνοις, XVII 48 ξένους et πολίτας, XVIII 44 ἀπορίας, 69 πολίταις, XIX 83 νόμων et λόγων, XXI 194 ἱκέτης, ep. VI 6 χάρις. Atque exempla ex omnibus orationibus congessi, — non solum ex iis, quae minus elaboratae videri possint velut Panathenaicus —, provincia hac ne omni quidem qua par erat cura absoluta:

II 6/7 γενομένης . . γενόμενος . . γενομένης . . γεγενημένῳ . . γεγενημένων, IV 9 ἐλθὼν . . ἦλθεν, 31/2 τιμώμενος καὶ θαυμαζόμενος . . ἀγαπωμένην καὶ θαυμαζομένην (errore om. Γ), VI 51 περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν (περι)φερόμενοι περὶ τούτου, VIII 18 τῶν ἄλλων bis, 29 τοῖς ἐπιλοίποις· ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ, 48 κάλλους bis, 58 ποιήσαντες . . ποιήσαντας, IX 45 εὑρίσκων . . εὑρεῖν, XII (28 τὴν ἀρχὴν bis cf. XIV 119 XVII 101, XX 61), 58 πιστεύοντας bis, 58/9 χρόνον διάγειν . . βίον διαγαγεῖν, XIII 36/7 περιγεγενημένοι . . γεγενημένων, 57 ἔσχεν bis cf. XIV 108/9, XVII 6. 58, 67, 90, XIX 192, 272, XXI 179; 66/9 κατέστησεν (bis) . . καταστάς . . κατέστη . . κατασταίην, 72 τούτου . . τοῦτ', XIV 17 ποιούμενον . . ποιήσασθαι cf. XIII 78/9, XVI 55/6 quater, XVII 133, XXI 35 ter, 190/1; 24 ἔχοντες bis, 61/2 κατέστησαν . . καθιστάναι, 71/2 κινδύνων . . κινδύνους, 81 ἀξιοῦντες bis, 115/6 πόλεις ter, 178 ἡμῶν ter, XV 59/62 ἕστηκεν . . τῶν τότε γενομένων . . κατέστητε . . ὑπέστητε . . τῶν ἐνθάδε γιγνομένων . . τῶν ἄλλων καθισταμένους (γιγνομένους Γ) . . γεγενημένους . . γενέσθαι, XVI 20 ὑπολαβόντες . . παραλαβόντες . . ἔλαβον, 29/30 γεγενημένων . . γιγνομένων . . ἐγίγνοντο . . γεγενημένης, 33 εἰπεῖν . . εἰρῆσθαι, 64 οἶμαι . . οἰόμεθα, 85 χρόνους . . χρόνον, XVII 20 πολέμων . . πόλεμον, 24 ἔχειν . . παρασχεῖν cf. § 59, 64, XIII 55, XX 122; 97 τῶν συμμάχων bis, XVIII 68 ἀποδόσεως . . ἀπόδοσιν, XIX 70 θεραπεύων . . θεραπεύειν, 97 ἔκ τε τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν συνουσιῶν bis, 169 λογίζεσθαι . . οὐκ ἀλόγως . . λογισάμενος, 180/2 τῆς ψυχῆς . . τὴν ψυχὴν . . ὑπὸ τῆς ψυχῆς . . καὶ τὴν ψυχὴν . . τὰς ψυχὰς . . τὰς ψυχὰς, 260 ὄντες . . εἶναι . . ὄντες, 281/4 πλεονεξίαν . . πλεονεκτεῖν . . πλεονεκτήσειν . . πλεονεκτεῖν (πλεονεκτικούς $\Gamma_5\Theta$) . . πλεονεκτοῦσιν, 285/6 ἀμελοῦντας . . [ἀμελήσαντες] . . ἀμελήσαντας, XX 12 πρὸς σὲ λεγομένοις . . πρὸς ἅπαντας λέγειν . . πρὸς οὐδένα λέγειν, 35 γεγενημένων . . γενέσθαι . . γεγενημένα, 41 ἐπιχειρεῖν . . ἐπιχειρήσεις, 84 διατριφθέντος . . διατρίβοντας, 88/9 βουλευομένους . . συμβεβουλευκότες . . συμβουλεύειν, 145 ὀνομαστοτάτους . . ὀνομαστήν, XXI 35/6 τοὺς λόγους . . τοὺς λόγους . . ἐν λόγοις . . τοῖς λόγοις, 182 ἀποδεχομένους . . ἀποδέχονται, 244/5 μὲν οὖν bis, ep. IV 9 ὄντας bis, VII 19 σέσωκεν bis.

Accedunt alii loci creberrimi, qui cum viris doctis suspicionem moverint, iniuria tamen mutationes passi sunt: quos hic in unum collegisse satis habeo, cum ad lectiones singulas in appendice critica ea annotaverim, quae videbantur necessaria esse.

IV 32 εἰς ἐκείνην . . εἰς (corr. Bl. Naber) ἅπασαν, V 35/7 στρατοκλέους et στρατοκλέα quinquies (tertium del. Dobree), VII 1 διατριβόντων bis (poster. corr. W.), 13/14 τοὺς ἄλλους (del. Bl.) . . τῶν ἄλλων, VIII 39 πρὸς τὸ μνηστεύεσθαι (del. Naber) . . μνηστεύοντες, ibid. ἐπανελθούσης αὐτῆς (ex Luciano corr. Sauppe Bs. Bl.) . . τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον περὶ αὐτῆς, 42/3 γενέσθαι κριτής . . γενέσθαι ⟨καὶ κληθῆναι add. $\Theta\Lambda$, unde κληθῆναι Bl.⟩ κηδεστής, XI 48 ποίησιν bis (poster. corr. Bs.), XII 5 τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις . . τῶν ἄλλων (om. Γ^{α} Bs. Bl.) ζῴων . . ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις, 12 τὴν πολιτείαν . . βελτίστην τῶν πολιτειῶν (corr. Bs.), 26 αὐτῇ χρῆσθαι . . αὐτὴν (del. Bs.) προέχειν, 41 τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην . . τὴν αὐτὴν (corr. W. Bl.) φύσιν, 51 πλεῖστα bis (poster. corr. Bl.), XIII 32 ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς (del. Sauppe Bs. Bl.) . . τούς τ' ἐχθρούς, 41 καλῶς bis (poster. ex Γ_2 corr. BS. Bl.), XIV 11 πρὸς (corr. Cob. Bl.) ὑπερβολὴν . . πρός τοὺς ἀγῶνας, 38 τῶν ἄλλων ὠλιγώρησεν . . περὶ τῶν ἄλλων (corr. K.) . . καὶ τῶν λοιπῶν, 178 οὐδεμίαν τιμὴν . . ταύτην τὴν τιμὴν (corr. Bs.), XV 36

πόλιν bis (poster. del. Bs., cf. XIX 305), 49 πολίτας ἀπὸ πολιτῶν . . τῶν ἡμετέρων πολιτῶν (del. Bs.), XVIII 9 ἀπολωλεκότες bis (poster. corr. Bs.), 43 ἐπιθυμιῶν . . ἐπιθυμίαις (corr. B. sq.), 49 ἐνόμιζον bis (poster. corr. Mehler), 73 ἀνθρώπων bis (prius errore om. Γ pr. Bs.), XIX 41/2 διατρίβοντες (del. Bs.) . . διατρίβειν . . τῶν περὶ τὰς δίκας (τῶν περὶ τὰ δικαστήρια διατριβόντων Θ Λ), 118 ἅπαντας τούτους . . ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν (corr. Bs.), 128 συμβέβηκεν bis (prius corr. Cob. Bl.), 168 διακειμένους bis (poster. corr. K. Bl.), 190 ὁ τοιοῦτος (del. Zeitz) . . τοιοῦτος ἂν εἴη, 214 ἐκ τούτων . . ὅτι ταῦτα (del. Zeitz), XX 132 προσαγορευομένοις bis (prius corr. Sauppe Bs. K.), XXI 13/14 πρὸς ἀλλήλους bis (poster. del. Bl.), 45 πόλις bis (poster. del. Bs., cf. § 89, 133), 135 εἰρημένοις bis (prius del. Dobree Bl.), 192 ῥηθῆναι bis (poster. del. C. B. Bs.), 255/6 ἁπασῶν τῶν . . πόλεων . . ταῦτα δὲ . . ἁπάσας ταύτας (del. BS. Bl.) . . πλὴν τῆς πόλεως (del. B. Bl.), 270 οὕτω δὲ bis (prius corr. Albrecht), ep. VII 19 τὴν πόλιν . . μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων (del. Bl.), 21 τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα . . καὶ τῶν τοιούτων (displicet Blassio), IX 5 τὸν νῦν μέγαν . . τῶν νῦν (del. Bl.) παρόντων . . ἣν νῦν (om. ς ante C.) ἔχεις.

Nunc iam illas consideremus lectiones, quae, cum in Γ repetitionem quandam molestam exhibeant, in codicibus vulgatis hac macula liberae esse dicuntur. Quae sunt:

III 21/2 ἄν γε σωφρονῆθ' (ἄν γέ μοι πεισθῆτε Λ Dobree Bl.) . . ὥστ' ἐὰν σωφρονῆτε, IV 9 ἔσχεν . . εἶχεν (ἦγεν Λ cf. Bs. ad Areop. p. 92), V 19 δ' αὐτῷ (del. Bl.) ἐξείη . . ὅτι αὐτὸς (om. Λ), 39 ἐκεῖνοι μάλιστ' ἤμελλον πεισθήσεσθαι μὴ εἶναί μοι χρήματα Γ = § 7] ἐκείνους μάλιστ' ⟨ἂν⟩ πείθειν ᾠόμην μηδὲν εἶναί μοι Λ Bl., VIII 24/5 ἐξ ὧν ἔμελλεν bis (poster. corr. Γ unc. pr.), 26/7 οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ (om. Θ Λ Bs. Bl.) . . . περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, 32/3 μετὰ μὲν τῶν πολιτῶν (τῆς πόλεως Λ, cf. Bs.) . . τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν, 58 ποιήσαντες . . ποιήσαντας (δράσαντας Θ Λ Bs.), 62 οὐ μόνον αὐτὸν . . θεὸν αὐτὸν (om. Θ Λ Bs. Bl.) ἀντί, IX 7 εἰς (ἐπὶ Θ Λ edd.) τὴν χώραν . . εἰς τὰς αὐτῶν, 24 μειζόνως ἢ . . δοκεῖν εἶναι μείζους (εἶναι δοκεῖν ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων Θ Λ edd.), [X] 13 τοῖς ὅρκοις ἐμμένων . . τοῖς ὅρκοις (νόμοις Λ Π Σ Υ B. BS. Bl.) ἐμμένειν, XII 2 μετὰ πλείστων ἀγαθῶν . . μεθ' ὧν (ὧν Λ Π, δι' ὧν edd. exc. Bs.), 2/3 ἐξαμαρτανόντων ἢ . . ἐξαπατώντων . . ἐξαμαρτάνοντας (ἐξαπατῶντας Λ Π) . . ἐξαμαρτάνοντας, 45 τοὺς πλείστους ἂν εὕροιμεν πλεῖστα (μάλιστα Λ Π Bl.), 57 διδάσκετε τοὺς παῖδας . . διδάσκετ' (ἐθίζετ' Λ Π edd.) αὐτούς, 57/8 πιστοὶ καὶ δίκαιοι . . καὶ δικαιότατον (βεβαιότατον Λ Π edd. exc. Bs.), XIII 22 ἅπαντας τοὺς ἰδόντας . . ἅπαντας (om. Θ Λ edd. exc. Bs.) τοὺς ἀγῶνας cf. XVIII 58, XIX 118, XX 65/6 quater, XXI 55 ter; XIV 74 λέγειν περὶ . . εἰπεῖν (om. Θ Mehler) . . πολλάκις εἰρήκασιν, XV 16/7 σωτηρίαν . . σωτηρίας (ἐλευθερίας Θ Λ edd.), 30 συγγνώμης . . συγγνώμην (om. Θ Λ Bs. Bl.), XVI 8 τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος . . οἱ πατέρες (πρόγονοι Θ Λ Bs. ad Areop. p. 166) κατέλιπον, 48 οἵαν εἶναι (om. Θ Λ Bs.) χρὴ παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστιν cf. § 78; 82 ταυτησὶ τῆς πόλεως . . μεγάλων πόλεων (om. Θ Λ Bs. ad Areop. p. 166, 225), XVIII 18 χρὴ . . χρὴ (δεῖ Θ Λ Bs. cf. XIV 186), 41 ὀρθῶς . . καλῶς . . κακῶς . . καλῶς (ἀσφαλῶς Λ Bs.) . . ἁπλῶς (καλῶς Θ Λ), XIX 174 καὶ τοῖς τοιούτοις (τηλικούτοις Θ B. Bl.) . . τοιαύτης οὖν . . τηλικούτου πράγματος, 265 λέγειν (μένειν Θ Bl.) καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, XX 34 τοὺς μεγίστους (om. Θ) κινδύνους . . τῆς μεγίστης (om. Θ Λ Bs. Bl.) ὕβρεως, 49 τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας . . οὐδεμίαν δ' ἡμέραν (οὐδένα δὲ χρόνον Θ Λ edd.), 61 τῶν

παρόντων κακῶν . . τηλικούτων κακῶν (om. Θ Λ edd. plerique), 72 ἂν ἤδη (om. Θ Λ Bs. Bl.) μοι . . ὃν ἤδη μοι, 114/5 τυχεῖν δόξης . . τὴν καλλίστην δόξαν (om. Θ Λ edd.), XXI 23 παύσειν . . πεπαυμένος (om. Θ Λ Bl.), 106 δεσπότας τῶν Ἑλλήνων . . μέρος αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων (om. Θ Λ Bs. ad Areop. p. 166), 113/4 τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν . . περὶ ταύτης τῆς πολιτείας (om. Θ Λ B. Bs.), 144 συνιδεῖν (om. Θ Λ) . . καὶ ῥᾳδίως συνιδεῖν (del. Bs. K.), 162 τοὺς ἄλλους Ἕλληνας (τὰς ἄλλας πόλεις Θ Λ edd. exc. Bs.) . . τῶν μὲν Ἑλλήνων, ep. VII 10/12 ποιεῖσθαι . . ποιήσεις (om. Φ) . . ποιήσῃς . . ἐποιησάμην.

Sane in Γ nonnulli quidem leguntur loci, quibus voces quaedam manifesto librariorum errore repetitae sunt velut:

IV 30 νέος ὢν ἔτυχεν . . πρεσβύτερος ἢν ἔπραξεν (ων ετυχεν πραξεν Γ), V 43/4 μου κατέστη . . . μου ἐγένετο (μου κατέστη Γ: dubium), VI 4 οἴομαι . . ἄρξομαι (οἴομαι Γ), 25 τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς τῶν συγγενῶν (ταλαιποριων Γ), 36 ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν (ἢ καλλίω χρήματ' εἰσήνεγκαν Γ), 51 περὶ γὰρ . . . δια(περι Γ)φερόμενοι περὶ τούτου, VII 13 καλῶς ἔχειν . . τοῦ καινῶς ⟨ἔχειν add. Γ⟩ μετάσχωσιν, IX 18 μηδ' ἐπὶ ταῖς . . ἀλλ' ⟨ἐπὶ add. Γ⟩ τοῖς ὅπλοις, XIII 8 ⟨ἀνδρὸς add. Γ⟩ ποιεῖν ἀνδρὸς, XIV 103 τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας (εὐδαιμονίας Γ) . . πρὸς εὐδαιμονίαν, 167 τῆς νῦν ἡλικίας . . τῶν ⟨νῦν add. Γ⟩ συμφορῶν, XV 61/2 γιγνομένων . . καθισταμένους (γιγνομένους Γ: dubium) . . γεγενημένους . . γενέσθαι, XVII 4 τοῖς τοιούτοις . . τούτοις (τοῖς τοιούτοις Γ Dion.), 106 πλείστους . . πλείους (πλείστους Γ), XVIII 16 κινδύνων . . κακῶν (κινδύνων Γ), XIX 179 οὖν τὸν τρόπον . . καὶ τὸν χρόνον (τρόπον Γ), 185 ἐκείνην δὲ τὴν ἐπιστήμην . . καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπιμελείαις (ἐπιστήμαις Γ), 319 inter καταστάντες et πολλοὺς quaedam repetita, XX 12 τὰς δυσχερείας . . ἐπὶ γήρως (ἐν δυσχερείᾳ Γ), XXI 101 ἀρχηγοῖς γεγενημένοις . . καὶ διδασκάλους τῶν τοιούτων ⟨γεγόνασιν add. Γ cf. § 209), 172 ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν . . ὅτι τἀναντία ⟨τῇ πόλει add. Γ⟩ τυγχάνω λέγων.

Sed ut concedamus, librarios hac in re nonnunquam erravisse, quod in libris vulgatis haud rarius accidit, tamen Isocratis usus a verbis repetitis non omnino abhorrens pro certo nunc exploratus est; quem ex arbitrio corrigere nunquam placebit. Quin etiam codicis Urbinatis auctoritas memoria vulgata multo superior evidenter apparuit, cum permultas lectiones illas, quae in cod. Γ solo repetitionem habent, casu effectas esse vix possit credi. Nimirum vocabula iterata e memoria vulgata de industria expulsa sunt, ut elocutione variata sermo cultus conspiceretur et — ut correctoribus videbatur — Isocrate dignus. Quod recensionis consulto institutae luculentissimum est indicium, cuius norma fuerit memoriam traditam ex opinione temere concepta exaequare explanare perpolire. Quem corruptionis fontem in codicibus vulgatis aliis quoque locis conspicuum longius persequi supersedeo, quoniam diversitas memoriae Urbinatis intactae et vulgatae libidinose recensitae iam satis explicata est.

Perpauca de mendis in memoria vulgata quoque frequentissimis subiciam, quae casu quodam nata sunt aut litteris similibus

commutatis aut scriptura continua male disiuncta aut alio quodam errore. Quae paucis exemplis allatis hic illustro: IV 46 παῖς ὢν > πεσὼν Λ, V 42 ἔφηνέ τις ὡς οὖσαν > ἔφην ἔτι σώσουσαν Λ, VI 11 φθόηι σχόμενον > φθόη ἰσχόμενον Λ, 18 πασῖνος πάρον > πᾶσιν οὗς παρὼν Λ, 26 ἀνταρκεῖν > αὐταρκεῖν Λ cf. XVI 79, IX 14 πεδίων > παίδων Θ, 18 μηδένα τῶν > μηδὲν αὐτῶν Θ cf. ep. I 2, ὁσιότητος > θειότητος Θ Λ. XIII 67 αὐτονομίας > αὐτὸν μίας Θ, XIV 142 τὸ ναυτικὸν > τὸν ἀττικὸν Θ, 161 κιλικίᾳ > λυκία Θ, 184 ἅμα > ἄλλα Θ, XV 53 ἱκετῶν > οἰκετῶν Θ, 61 οἷ πῶς > ὅπως Θ Λ, 61 ἐποισόντων > ποιησάντων Θ Λ pr., XVI 35 με λέγων > μελετῶν Θ Λ, 62 ἔστιν ἃς > τινὰς Θ Λ, XVII 137 ὁπότερον > ὃ πρότερον Θ^{a}, XVIII 12 χρησαμένην > χρησομένην Λ > χρήσωμαι νῦν ἣν Θ, 24 εἴ ποτε > ἐνίοτε Λ, 38 ἂν τοὺς > αὐτοὺς Θ, 52 μένειν > μὲν εἶναι Θ, 64 ποιεῖν > νοεῖν Θ Λ, 72 μικρῷ μὲν ὄντας > μικροῦ μένοντας Θ, XIX 17 εὖ τυγχάνει > ἐντυγχάνει Θ Λ, 93 ὀνήτωρ > ὁ ῥήτωρ Θ, 103 φλαῦρον > φλυαρὸν Θ, 314 γε λανθάνειν > γελᾶν θανεῖν Θ, XXI 55 ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν > ἀλλὰ παρὰ πᾶσιν Θ Λ, 63 σκιωναίων > σικυωναίων Θ, 131 τὴν εἰκῇ > τῇ νίκῃ Θ, 260 παρὰ πλείοσι > παραπλήσιον Θ Λ, ep. IX 3 ἢ σοῦ > ἧς οὐ Φ etc.

Sed quoniam Urbinatis memoriam totam nunquam recensitam h. e. ex arbitrio immutatam esse statuimus, obiciat quispiam, recensionem quandam subscriptionibus prodi, quae in codice illo sub orationibus nonnullis exstent. Nempe sub Helena (or. I.) legitur ἑλικώνιος, sub Busiride (or. II.) ἑλικώνιος ἅμα τοῖς ἑταίροις θεοδώρωι καὶ εὐσταθίωι, sub oratione contra sophistas (or. III.) ἑλικώνιος ἅμα ὑπατίωι, sub Euagora (or. IV.) ἑλικώνιος ἅμα τῶ ἑταίρωι εὐσταθίω, sub oratione ad Demonicum (or. V.) ἅμα τῶι ἑταίρωι εὐσταθίωι, sub oratione ad Nicoclem (or. VI.) θεόδωρος ἅμα εὐσταθίω. Inde **Heliconium** quendam cum sociis **Theodoro, Eustathio, Hypatio** in Isocrate aliquando elaboravisse elucet, id quod non ante finem aevi Romani, immo ipsis Byzantinorum temporibus factum esse nomina propria Heliconii, Eustathii, Hypatii sine dubio testantur. Neque Usenerus erraverit, qui ad Suidae notam (s. v.) provocans Ἑλικώνιος σοφιστὴς Βυζάντιος· ἔγραψε χρονικὴν ἐπιτομὴν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ μέχρι Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν βιβλίοις ῑ Heliconium illum initio saeculi V. p. Chr. n. floruisse censuit (Unser Platontext, Nachrichten der Göttinger Gesellschaft der Wissensch. 1892 p. 186). Sed qualis fuerit virorum illorum opera

et labor? Virorum Byzantinorum non fuisse, scripta quaedam antiqua exemplis variis adhibitis ad rationem philologicam pertractare et novam editionem criticam curare nunc inter nos constat, postquam temporum priorum — aetatis Alexandrinae et Romanae — studia et peccata papyris inventis illustrata sunt. Atque etiam codicem Urbinatem ex libro saeculi I. vel II. p. Chr. n. uno alterove codice interiecto accuratissime descriptum esse ex mendis scripturae orthographicis pro certo collegimus; quae in Heliconii iam exemplo certe fuerunt et ab illo neglecta sunt. Quam ob rem Urbinatis auctoritatem, qualem supra definivimus, ad Heliconii istius „recensionem" referri non posse in propatulo est. Viros autem illos, qui curae suae memoriam posteris gloriose servandam esse duxerunt, nihil aliud fecisse existimaverim, quam ut — ex communi librariorum usu — librum suum (Urbinatis archetypum) perlegerent et ad exemplum depictum emendarent, lectionibus quibusdam gravioribus vel ex codice illo vel ex alio aliunde arcessito in margine adiectis. Cuius operae vestigia in Urbinate etiamnunc deprehenduntur, cum lectiones variae ab ipso librario (et a corr. 2?) ex archetypo additae, quae vulgatam nonnunquam memoriam exhibent, viri alicuius docti industriam videantur redolere. Atque codicis Urbinatis orationes sex priores solae, id quod subscriptiones affirmant, ab Heliconio et sociis retractatae sunt, cum lectiones variae in Γ a manu prima litteris uncialibus appictae ultra orationis octavae initium non exstent. Ac tamen diiudicari omnino non potest, utrum lectionis varietas illa iam in Heliconii exemplo antiquo fuerit an ex alio libro ab eo hausta sit, qua de causa omnis quattuorvirorum illorum labor nobis ambiguus et prorsus inexplicabilis est. Quod vero in Urbinatis memoriam lectiones quaedam vulgatae contaminatione aliquando illatae sunt, in plurimis codicibus et antiquissimis et recentissimis idem accidere cernimus; quin etiam fieri vix potuit, quin auctoris ab omnibus laudati et lectitati memoria a contaminatione plane intacta relinqueretur. Laudandi tamen sunt quam maxime librarii, qui lectiones ex alio fonte petitas distincte expresserunt, ut exemplar illud perantiquum in Urbinate rescriptum integrum prope in manus nostras venerit.

In veterum studia Isocratea altius nos deducunt vestigia **stichometriae** pristinae in Γ servata, quam bibliopolis editoribusve Alexandrinis deberi probabile est. De qua primus egit Carolus Fuhr,

Mus.Rhen. XXXVII 1882 p. 468/71, quem hic illic correxit Buermann II p. 21 verbis nonnullis additis de litteris marginalibus in Γ, quae ad partitionem oratoriam pertinent. Atque versuum summam in Γ nonnisi sub Busiride (= HHHΓΔΔΔΔ) indicatam animadvertimus, quacum conveniunt litterae marginales versus centenos numerantes

Δ (= A) ante § 13 ὃς οὐ μόνον
B ante § 25 τούτων αἴτιοι
Γ ante § 38 γεγονότας.

Praeterea litterae marginales ad stichometriam spectantes exstant ad

Helenam: A ante § 14 θεν φησι
Γ ante § 39 μετὰ γὰρ (add. $Γ_2$)
Δ ante § 52 τῶν ἀγώνων (add. $Γ_2$)
Є ante § 64 κατέστησεν

contra sophistas: A ante § 12 αὐτούς. τίς γὰρ

Euagoram: A ante § 14 πων διαφθαρέντων
B ante § 27 σας τύχας
Δ ante § 50 οἵτινες
Є ante § 61 ὑπερμεγέθεις
Z ante § 72 των οὐδὲν κατέλιπεν.

En quattuor priores codicis orationes litteris illis (non numeris: deest ϛ velut in Demosthene) exornatas, quas in posterioribus addere librariorum incuria supersedit. Si vero versus editionis Teubnerianae (Benseleri Blassiique) cum codicis stichometria comparaveris, centenos ordinis antiqui versus ad 93 vel 94 fere editionis illius redigi cognoscas; cf. Helen. A = 94, Γ = 189, Δ = 93, Є = 97, Busir. A = 96, B = 92, Γ = 97, c. sophist. A = 94, Euag. A = 96, B = 91, Δ = 183, Є = 90, Z = 90, unde Euagoram in exemplari, quod stichometria distinguebatur, aliquanto spatiosius exaratum fuisse colligitur. Versus Teubnerianus autem quadragenas circiter litteras complectitur, quo computato stichometriae versus 37 fere litterarum efficitur cum versu contionum Demosthenicarum plane congruens (cf. Keil, Analecta Isocratea p. 78, Burger, Stichometrische Untersuchungen zu Demosthenes und Herodot 1892 p. 30). — Paragraphos quae dicitur, quae in papyris nunc haud semel reperta est, in Γ hic illic recurrit, raro a manu prima (>— ad Helen. § 39 init.), saepius a corr. 2 ex archetypo addita.

Quae cum ita sint, statuendum est codicem Urbinatem originem petivisse ex editione aliqua oratorum Atticorum perantiqua, quam,

cum Urbinatis scriptura corrupta archetypum saeculi I./II. p. Chr. n. prodat, temporibus Alexandrinis iure ascribamus. Sed priusquam subtilius inquiramus, quando et a quonam homine litterato editio illa facta sit, nunc primum ad quaestionem accedamus, quae viris doctis oborta est de **duplici orationum Isocratearum recensione** ab ipso oratore instituta. Ac primus Orellius (Antid. 1814 p. 210, 276/9, 301/2 et 241, 304) de orationibus duabus, de permutatione dico et de pace, ab oratore retractatis cogitavit, quam sententiam de Antidosi quidem defenderunt Blassius (ad § 222, 225, 235, cf. Attische Bereds. II[2] p. 311 n. 8) et Albrechtius (Jahresberichte des philolog. Vereins zu Berlin XI 1885 p. 53/4), cum repugnaverint Havetius (in editione 1862 passim), Keilius (Anal. Isocr. 1886 p. 148/9), ipse (codd. auctor. p. 129/33), Muenscherus (Quaest. Isocr. 1895 p. 80/88). Blassium autem, qui orationem Trapeziticam quoque duplicis recensionis vestigia praebere existimavit, satis iam redarguit Albrechtius (l. l.).

Totam hanc quaestionem brevissime retractantes codicum Γ et Θ(Λ) memoriam diversissimam esse in Antidosi (cf. imprimis § 28, 98, 116, 136, 222/4), ut Orellii sententia aliquatenus commendari videatur, confitemur. At vero lectio vulgata in § 28, quae aperte nata est ex § 4, tribuenda est interpolatori. De § 98 dubitari potest, cum verba in Θ addita in Γ propter homoeoteleuton fortasse exciderint: certe necessaria non sunt, immo aliquanto molestiora, cf. ἐκεῖνος ὁ λόγος . . ἔχω γὰρ λόγον. Additamentum vulgatum in § 116 cum sententia manifesto pugnat, quoniam res a lochagis taxiarchisque gestae nihil faciunt ad Timothei laudem. Vitium in § 136 codici Γ per homoeoteleuton illatum iam a corr. 2 deletum est: verba a manu prima errore omissa desiderari patet, cum verba τῶν ᾀδομένων καὶ τραγῳδουμένων nisi ad τῶν προγεγενημένων referri non queant. Paulo difficilius vero de sententiarum in § 222/3 (Γ) et 224 (Θ) forma duplici iudicatur, quam tamen ad duplicem orationis recensionem scriptori dandam pertinere non posse sententiarum contextum attente consideranti perspicuum erit. Nam cum orator in iis quae antecedunt de sophistis illis dixerit, qui merito hoc nomine censerentur (§ 216 sq.), inde a § 221 illos perstringit, qui se sophistas iniuria profiteantur (τῶν προσποιουμένων εἶναι σοφιστῶν). Quos incontinentia quadam (ἀκρασίᾳ) ad voluptates quidem pronos tamen de adolescentibus temere corruptis defendit, cum neminem sui commodi gratia ita intemperantem esse credat, ut discipulos quoque

intemperantes esse velit: scilicet a quibus magister plane destitueretur, nisi temeritate illa abstineret. Atque ex Sicilia, e Ponto, aliunde iuvenes Athenas proficisci, ut instituerentur a magistris multo melioribus, quam quos domi invenirent affirmat (§ 226). Unde antistites illius disciplinae omnino omnes nihil pravi moliri probatur. — Videsne quantum ab oratoris consilio distet codicis Θ sententia, quae sophistas quosdam erga discipulos revera incontinentiae inservire profitetur? Atque etiam ea, quae in Θ orator in adversarium incurrens de discrimine inter se et homines istos praedicat, aperte pugnant cum sequentibus, quae ad ipsum Isocratem non nisi foedissima hac interpolatione πλεόντων ⟨ὡς ἡμᾶς⟩ relata cum antecedentibus in Θ incondite quodammodo copulata sunt, cf. ἐξ ἁπάντων τῶν τόπων αὐτοὺς πλέοντας. περὶ ὧν ἂν ἡδέως.. πυθοίμην, τίνα ποτὲ γνώμην ἔχει περὶ τῶν.. δεῦρο πλεόντων ⟨ὡς ἡμᾶς⟩. E contrario paragraphi 225 verba cum § 223 apte connexa sunt, neque repetitio, id quod Blassio visum est, inest molesta, quoniam in § 225 ex advenarum iudicio demonstratur, quod orator antea e re ipsa probaverat, sophistas ne τοὺς προσποιουμένους εἶναι quidem discipulos intemperantia corrumpendos allicere posse. Missa igitur facta Blassii de hoc loco opinione Albrechtio quidem probata (qui tamen codicis Γ recensionem tempore priorem existimat, cf. Jahresberichte XVI 1890 p. 20), obsistemus iam Benselero, Keilio, Muenschero, qui in Θ Isocratis manum, in Γ interpolatoris tenere se opinati sunt. Equidem Havetium secutus codicem Θ misere interpolatum esse contendo, quae opinio ad memoriae illius indolem egregie quadrat, in Γ non est ferenda.

Etenim in aliis quoque orationibus memoriae vulgatae praeter mutationes leves additamenta maiora ab interpolatore aliquo illata sunt e. g. in Trapezitico § 7 (Λ), Euagora § 47 (Θ), Plataico § 46 (ΘΛ ex XIV 168), ep. IV 10 (Φ), quibus accedunt verba exemplari Dionysiano perperam inserta in Trapezit. § 6 et Paneg. § 98 (ex § 108); item in Λ verba quaedam consulto omissa sunt in oratione de bigis § 10. At omnibus his locis de secundis Isocratis curis ob eam ipsam causam cogitari nequit, quod summus ille verborum artifex orationes suas nisi perpolitas in lucem non emisit, quarum retractandarum nulla potest fingi necessitas.

Alia est ratio partium illarum, quas orator ipse in Antidosi ex orationibus prioribus repetivit, cum occasione oblata verba laudata vel in brevius contrahere vel immutare potuerit, si modo orationum illarum summam intactam relinqueret. Quod quidem in oratione ad Nicoclem

factum esse nego, cuius formam genuinam in Antidosi traditam esse infra (c. IV) pluribus evincam. Sed orationis de pace partes in Antidosi interruptae sunt, quoniam verbis ex orationis parte priore allatis (§ 25 ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ad § 56 fin.) postrema orationis verba inde a § 132 subiuncta sunt transitus forma mutata: τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; καὶ πῶς ἐπανορθωσόμεθα τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ βελτίω ποιήσομεν; Porro sublata est maior paragraphi 132 pars, item pars paragraphi 133 (συμβούλους ποιώμεθα ad βουληθεῖμεν καί), at post § 133 addita est sententia ἢν οὖν ἀσκῆτε (cf. § 13) καὶ προσδέχησθε τοὺς χρηστοὺς ἀντὶ τῶν πονηρῶν, ὥσπερ καὶ τὸ παλαιόν, βέλτιον ἕξετε χρῆσθαι καὶ τοῖς δημαγωγοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πολιτευομένοις. Quam sequuntur haec verba paragrapho 134 substituta δεύτερον δ'ἢν ἐπιχειρῆτε τὰς συμμαχίας κτᾶσθαι μὴ πολέμοις μηδὲ πολιορκίαις, ἀλλ' εὐεργεσίαις· προσήκει γὰρ τὰς μὲν φιλίας ἐκ τούτων γίγνεσθαι, τὰς δ' ἔχθρας ἐξ ὧν νῦν τυγχάνομεν πράττοντες. Cuius mutationis causam fuisse rei publicae conditionem post finem belli socialis depravatam nunc*) statuo, quoniam paragraphi 134 consilia tribus annis post orationem editam, cum Antidosis in publicum emitteretur, ridiculum quoddam habitura fuerint: rei publicae Atheniensium enim id maxime tunc agendum erat, non ut civitates foederatas humaniter tractaret, sed ut socios qui defecerant comitate sibi reconciliaret. Parte vero paragraphi 133 de malis consiliorum auctoribus reiecta sententia illa de contionatoribus nova suppleta est, qua orationis contextus in §§ 133 et 134 concinne formatur: πρῶτον ἢν παυσώμεθα . . . ἢν οὖν ἀσκῆτε καὶ . . βέλτιον ἕξετε χρῆσθαι κτέ = δεύτερον δ' ἢν ἐπιχειρῆτε . . . προσήκει γὰρ κτέ. Quod si orationis eiusdem particula § 52 καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους ad § 53 fin. in Antidosi non legitur, explicationem nunc quaero idoneam, utrum verba illa ab oratore consilio rescissa an a librario aliquo aut consulto aut errore omissa sint.

Refutata igitur opinione de duplici orationum Isocratearum recensione, quam orator ipse instituerit, iam nobis explanandum est, quomodo et quando memoria Isocratis interpolata, quam vulgatam vocamus, exorta sit. Quod ut diiudicemus, primum perquirendum est, utrum memoriae huius fons diversus fuerit ab Urbinatis origine

*) Cf. codd. auctor. p. 130/1, contra quae recte disputavit Muenscherus quaest. Isocr. p. 78.

an idem. Atque hoc mihi dudum constat, — postquam Keilius rem iam attigit in Anal. Isocr. p. 73/88 —, omnem codicum Isocrateorum memoriam **ex uno eodemque archetypo** fluxisse (cf. codd. auctor. p. 60 sq.). Quod cum negavisset Muenscherus (Quaestiones Isocrateae, Dissert. Gotting. 1895 p. 3 sq.), accuratius exposui in Philologi vol. LV 1896 p. 667/74 („Zur Textgeschichte des Isokrates") adversante eodem Muenschero („Die Isokratesüberlieferung" Philolog. vol. LVIII 1899 p. 88/110), quem iterum redargui paucis in Blätter für das bayer. Gymnas.-Schulwesen XXXVII 1901 p. 356/7. Sed omni hac disceptatione neglecta breviter argumenta proponamus, quae communem illam memoriae Isocrateae originem demonstrant. Sunt vero haec:

1. Corporis Isocratei ambitus hodie triginta constans orationibus et epistolis. Atque 21 sunt orationes, 9 epistolae, in quibus eligendis numerorum quoddam studium momenti fuisse apparet. Nam ter septenae sunt orationes, 7 iudiciales (sex proprie iudiciales et Antidosis, quae apud iudices habitam se fert), 7 demonstrativae sophistice comparatae (tres admonitiones et quattuor laudationes, cf. τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων in argum. ad orationem c. sophist. et ἐνίκησε δὲ αὐτὸν τὸν λόγον ἐγκώμιον μᾶλλον λέγεσθαι in argum. ad Euag.: Keil, Anal. Isocr. p. 75), 7 deliberativae. Quibuscum cohaerent epistolae quae vocantur ter ternae, prooemia tria (I. II. III.), litterae commendaticiae trinae (IV. V. VI.), trinae denique ad res Macedonum pertinentes (VII. VIII. IX.). Quae quidem omnia non in omnibus exstant libris, quoniam in Γ desunt orationes duae in Euthynum amartyrus et in Callimachum. In Λ vero epistolae desiderantur omnes, quas e memoria vulgata — id quod infra docebo — cod. Φ servavit, cum Θ partem tantum orationum complexus nunc in censum omnino non veniat. Quod quomodo explicetur subinde examinemus.

Veteres sub Isocratis nomine orationes sexaginta legisse testis nobis est Ps.-Plutarchus, vit. X oratt. p. 838 D (cf. Phot. Bibl. cod. 260 p. 486 b 5 Bekker), qui Dionysium Halicarnaseum ex iis 25, Caecilium 28 genuinas agnovisse asserit.*) Atque Caecilianus quidem

*) Cf. René Vatry, Recherches sur les ouvrages d' Isocrate que n' avons plus, Mémoires de l' Académie des Inscr. et Belles lettres XIII p. 162 sq. Quod vero Suidas s. v. Ἰσοκράτης eundem 32 orationes conscripsisse tradidit, errori tribuendum puto. Atque Bakius (Scholica hypomnem. III p. 49) numerum 32 apud Suidam iure videtur delevisse, quoniam in sequentibus in universum dicitur οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ πλεῖστοι (cf. Blass, Attische Bereds. II² p. 103/4).

numerus ad codicem Urbinatem quadrat, siquidem epistolas orationum loco numeramus: sunt vero λόγοι ἐπιστολικοί. Nihilo setius delectus illius auctorem primum non fuisse Caecilium ex eo concluditur, quod orationum subditiciarum, in corpus illud non receptarum, — praeter indicem mancum ab auctore vitae Isocrateae (Zosimo qui dicitur p. 258 Westerm.) e veterum doctrina exscriptum — apud veteres rarissima exstant vestigia a Keilio (Anal. Isocr. p. 102/4) collecta:

1) Ἰσοκράτης ἀνδρωδῶς ἐναριθμεῖσθαι τῷ καταλόγῳ Poll. II 20.

2) αὐθέντης· ὁ αὐτόχειρ ἢ ὁ αὐτὸν ἀναιρῶν· διὸ παρ' Ἰσοκράτει αὐθέντης. Suid. s. v. (Cram. An. Paris. IV 167, 6); cf. αὐτόχειρ apud Isocratem VI 19, XIV 111, XV 29, XX 150.

3) δικογραφικῶς ὡς Ἰσοκράτης Poll. VIII 24.

4) ζητητής· . . . οὗτος δὲ ὁ ῥήτωρ (scil. Ἀνδοκίδης) καὶ ζητητής ποτε ἐγένετο, ὥς φησι Λυσίας καὶ Ἰσοκράτης καὶ Πλάτων ὁ κωμικὸς Πρέσβεσιν Harp. s. v. (cf. Sauppe ad Lysiae fgm. 282).

5) νύμφη· πηγή· καὶ ἡ νεόγαμος γυνή· Ἰσοκράτης Bachm. An.Gr. I 310, 9 (cf. Phot., Suid s. v.): cf. Λήδην ἐνύμφευσε Helen. § 59.

6) ⟨Isocratis⟩: *Etsi acerbum vobis quod dicturus sum videbitur, tamen aequo animo audiendum est, nam fere verum consilium, quod initio auditu grave est, in posterum cognita utilitate fit iucundum.* Rutil. Lup. II 19 (ex Gorgia posteriore); cf. Isocr. XXI 156.

7) τὴν Τροιζῆνα νῆσον λέγει Ἰσοκράτης γείτονα μὲν τῶν Ἀθηναίων μικρὸν δὲ πόρρωθεν οὖσαν, ἵνα, ἐὰν (εἰ codd.) καὶ συμβῇ ἀπολέσθαι τοὺς Ἕλληνας, τελευταῖον ἀπολεῖται τὰ γένη ἐκεῖ ὄντα. Schol.Aristid. p. 608 D (corruptissimum, cf. Keil l. l.).

Adicias: 8) ἐκδικάσασθαι Ἰσοκράτης ἀντὶ τοῦ ἄδικον ἐκπρᾶξαι διὰ τὸ δικάζεσθαι Etym. M. 321, 18 s. v.

9) Ἰσοκράτης δὲ τὴν ἐπίκληρον ἐν τῷ πρὸς Λυσίαν ἐπικληρῖτιν ἐκάλεσεν. Etym. M. 359, 31 v. ἐπίδικος.*)

Contra ex orationibus servatis laudaverunt Harpocratio sedecim et epistolas II. IV. VII., Bekkeri lexicographi quindecim et epistolas VI. VII., Priscianus decem et epistolam VI., item Pollux, ceteras alii, ut ex omnibus 21 orationibus traditis vix una contra Lochitem

*) Mirum est quod praeter no. 9 (ἐν τῷ πρὸς Λυσίαν) nusquam locus indicatus est, unde Isocratis frustulum sumptum sit. Quamobrem Sauppius (Oratt. Att. II p. 227) etiam haec aut pro subditiciis habenda aut alio modo removenda esse sibi persuasit. Certe grammaticorum posteriorum testimonia haec non ex orationibus ipsis, sed ex veterum studiis videntur hausta esse. — Verba quae Keilius praeterea ex Bekkeri An.Gr. p. 143, 9 attulit, apud Isocratem XII 62 re vera leguntur.

testimonio veterum careat (sed cf. recens Scholion Demosth. p. 155D). Quid quod corpus illud Isocrateum non solum ante grammaticos illos, sed etiam ante Dionysium et Caecilium constitutum esse declaratur, qui praeter orationes nobis traditas legerint nullam?

Atque notandum est, inter orationes servatas unam ad Demonicum scriptam veterum suspicionem movisse. Quam Harpocratio Isocrati Apolloniatae tribuit (s. v. ἐπακτὸς ὅρκος; contra Ἰσοκράτης παραινέσεσιν s. v. παράκλησις = Demon. § 5), cum vitae Isocrateae auctor (p. 255 Westerm.) testis sit, „paraeneses" — admonitiones omnes secundum hunc auctorem: sed etiam oratio ad Demonicum inscripta erat „παραινέσεις", cf. Harpocr., Prisc., cod. Y — a quibusdam (τινες) in suspicionem vocatas esse διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς φράσεως. Dionysius autem orationem illam Isocratis esse probavit de Isocr. c. 10: ἔχων δὲ πολλοὺς αὐτοῦ καὶ ἄλλους διεξιέναι λόγους πρὸς πόλεις (= XII.) τε καὶ δυνάστας (= XI.) καὶ ἰδιώτας (= X.) γραφέντας, ὧν οἱ μὲν . ., οἱ δὲ . ., οἱ δὲ κοσμίους τῶν ἰδιωτῶν ἀπεργάζονται τοὺς βίους, ἃ δεῖ πράττειν ἕκαστον ὑποτιθέμενοι (cf. X § 5). Neque quisquam ex tanta testium recentiorum caterva, qui orationem illam laudaverunt, ne verbo quidem dubitare se professus est. Caeciliumne, qui plures etiam orationes retinuit quam Dionysius, eam abiecisse putemus? Minime. Unde viros doctos, qui de Demonicea dubitaverunt, temporibus Dionysio multo superioribus floruisse apparet, quorum sententiam strenuus doctrinae antiquae investigator Harpocratio uno certe loco commemoravit: vitae Isocrateae memoria doctrinam Hermippeam videtur sapere. Quam opinionem, haud spernendam nobis, improbavit corporis Isocratei redactor, cuius iudicio posteriores omnes acquievisse elucet.

Iam vero quomodo factum sit explicemus, ut memoria vulgata (Λ) etiam plures orationes servatae sint quam Urbinate. Utrum orationes duas in Γ deficientes in corpore principe defuisse, in libris vulgatis autem postea additas esse statuemus an eas in Urbinatis memoria casu et fortuito excidisse aut consulto (a Caecilio fortasse) seiunctas esse sumemus? Atque respicias quaeso, orationes illas, inter quas est Amartyrus certe ab Isocrate non compositus (cf. c. IV), et veterum testimoniis creberrimis et numerorum studio in delectu conspicuo (nam orationes septenae selectae sunt) satis firmari, praesertim cum oratio Callimachea ab Harpocratione, cuius auctoritas ipsum Urbinatem superat, saepius laudetur. Qua ex re orationes duas in Urbinate, cuius ordo in orationibus forensibus valde confusus est (cf. p. XCII), casu intercidisse veri est

simillimum. Quae cum ita sint, et Urbinatis et librorum vulgatorum memoriam conicio profectam esse ex eodem corpore, quod iam aetate quae vocatur Alexandrina conditum esse admodum probabile est, praesertim cum stichometriae reliquiae in Γ ad illius aevi editionem videantur referendae esse. Quod ut certius etiam cognoscatur, deinceps consideretur a nobis

2. Orationum ordo in codicibus traditus, quem sub uno conspectu hic propono:

	Γ	Λ	Θ : Φ	Photius
	Helen.	ad Demon.	—	ad Demon.
	Busir.	ad Nic.	—	ad Nic.
	c. soph.	Nicocl.	—	Nicocl.
	Euag.	Paneg.	Θ	de pace
5	ad Demon.	Helen.	Helen.	Paneg.
	ad Nic.	Euag.	Euag.	Areop.
	Nicocl.	Busir.	Busir.	Plat.
	Archid.	c. soph.	Paneg.	Archid.
	Areop.	Plat.	Areop.	c. soph.
10	Plat.	Areop.	Plat.	Busir.
	de pace	Philipp.	Archid.	Helen.
	Philipp.	de pace	c. soph.	Euag.
	Panath.	Archid.	Philipp.	Philipp.
	Paneg.	Panath.	Panath.	Panath.
15	Aegin.	Antid.	Antid.	Antid.
	Antid.	c. Loch.	—	in Call.
	de big.	in Euthyn.	—	Aegin.
	Trapez.	de big.	—	in Euthyn.
	c. Loch.	Aegin.	—	Trapez.
20	—	Trapez.	—	c. Loch.
	—	in Call.	Φ	—
	ad Dionys.	—	ad Archid.	ad Dionys.
	ad Archid.	—	ad Ias. fil.	ad Archid.
	ad Ias. fil.	—	ad Lycophr. (Dion.)	—
25	ad Timoth.	—	ad Phil. I	ad Phil.
	ad Phil. II	—	ad Phil. II	ad Phil.
	ad Phil. I	—	ad Alex.	ad Alex.
	ad Alex.	—	ad Antip.	ad Antip.
	ad Antip.	—	ad Timoth.	ad Timoth.
30	ad Mytil. mag.	—	ad Mytil. mag.	ad Mytil. mag.

Ac primum quidem animadvertas, quam arte Photii exemplar et cum Θ (orationum 11) et cum Φ (epistolarum) cohaereat, ut codicem Θ plenum ex indice Photiano recuperare liceat. Nam Θ et Photius orationibus eodem ordine coniunctis conveniunt his: Paneg., Areop., Plat., Archid., c. sophist.; Philipp., Panath., Antid.; Helen., Euag., Busir. (Θ) = Busir., Helen., Euag. (Phot.), quibuscum apud Photium oratio c. sophist. recte connectitur. Quae oratio in Θ a ceteris encomiis avulsa est, cum orationes librarii alicuius libidine locum aliquatenus transmutarent (orationes Helen., Euag., Busir. enim in Θ ante Panegyricum collocatae sunt). Desunt in Θ et priores et posteriores Photii orationes, quod casu factum esse facillime sumitur. Photius vero orationem de bigis silentio transmisit; quam in exemplo eius scriptam non fuisse inde apparet, quod codicis Urbinatis corrector 5, a quo librum cum Θ coniunctum adhibitum esse Buermannus docuit (II p. 18), eandem orationem solam non attigit. Quo libri Photiani cum familia codicis Θ necessitudo iterum probatur. — Vinculo vix laxiore etiam cod. Φ cum Photii libro videtur ligatus esse, quamquam Photius epistolae ad Iasonis filios datae mentionem non habet. Quod incuriae tribuendum est, quia Photius ipse se novem Isocratis epistolas legisse testatur, cf. ἀνεγνώσθησαν Ἰσοκράτους . . ἐπιστολαὶ θ' et τῶν δ' ἐννέα ἐπιστολῶν αὐτοῦ. Atque epistolae sex posteriores in utroque libro recte congruunt (cf. p. XCIII); earundem ordo in Γ epistola ad Timotheum perperam ante Philippicas posita turbatus est. Priores vero, quae quidem eiusdem generis sunt (prooemia), inter se transpositae (= Γ) concentum hunc non ad irritum redigunt, nisi differentiam inscriptionis epistolae primae velis exagitare (Διονυσίῳ Phot. = Γ, Λυκόφρονι Φ), quae tamen ad ordinem epistolarum non pertinet. Accedit quod epistolarum in Φ memoria orationum memoriam vulgatam depravationis modo plane aequiperat, unde codicem Φ re vera e libro vulgato (cum Θ congruo) descriptum esse probabilis est coniectura (cf. Blätter für das bayer. Gymnas.-Schulwesen XXXVII 1901 p. 354/55).

Itaque comparandi sunt codd. Γ et Λ et Photius (ΘΦ), ut eruatur, num quid codicum illorum ordo commune habeat ex archetypo aliquo explicandum (de quo exposui in Musei Rhen. vol. LI 1896 p. 21/26). In quibus primo quidem obtutu ordo orationum valde diversus conspicitur, ut archetypi imaginem refingi posse desperes. Eadem tamen diligentius inquirenti perspicue se offert. Etenim Keilius iam ostendit (Anal. Isocr. p. 73/74), antiquitus inter se connexas fuisse paraeneses ad Demonicum, ad Nicoclem, Nicoclem, quas ipso

hoc ordine in archetypo fuisse ex codicum consensu elucet. Praeterea orationes Helena, Busiris, c. sophistas, Euagoras (ex ordine codicis Γ), quae via quadam et arte laudationum nomine collectae sunt (cf. p. LXXXVI), in omnibus libris inter se cohaerent. Atque in ΘΛ Euagoras inter Helenam et Busiridem collocatus est, qui ordo recensioni vulgatae communis videri potest. Repugnant vero verba, quae in argumentis ad Helenam et ad Busiridem leguntur, quae tametsi in cod. Π solo servata sunt ad pristinam recensionis vulgatae memoriam videntur referenda esse: in argumento ad Busiridem τοῦτον τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτην τινὰ σοφιστήν; ad Helenam τινὲς λέγουσιν, ὡς ὅτι καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε πρὸς Πολυκράτην ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ καὶ ἐν τούτῳ. οὐκ ἔστι δέ· καὶ γὰρ τὸ ἐναντίον συνέβη· ἐκεῖνος γὰρ ὁ Πολυκράτης κτέ. Unde Busiridem in vulgata olim Helenae antecessisse luce clarius est, idemque ordo apud Photium re vera exstat. Paraeneses vero in libris vulgatis principem locum antiquitus iam obtinuisse (cf. Phot. Λ), cum in codicis Γ memoria laudationes antepositae fuerint, haec verba testimonio sunt, quae in oratoris vita (p. 255 Westerm.) leguntur: ἔγραψε δὲ πολλοὺς λόγους, ὧν εἰσιν αἱ παραινέσεις, . . ἃς πρῶτον εἰκότως ἀναγινώσκομεν, οὐχ ὡς βελτίονας οὔσας τῶν ἄλλων λόγων, . . ἀλλ' ὅτι περὶ ἠθῶν διαλαμβάνουσιν (cf. argum. ad Demon. πρώτας ποιουμένους τὰς παραινέσεις). Inculcandum autem est hoc, laudationes et admonitiones, licet eiusdem generis non sint, inter se copulatas esse in omnibus codicibus. At codicis Γ ordo praestantior esse videtur, qui temporum rationes secutus laudationes sophisticas Euagora interposito cum adhortationibus ad Nicoclem Cyprium et ad Cyprios datis apte coniungat. In vulgata memoria tamen admonitiones ea de causa videntur antepositae esse, quod de virtute praecipientes lectoribus iucundiores visae sunt.

Etiam altera orationum deliberativarum classis in archetypo coniuncta fuit olim, cuius ordo in codicibus vulgatis quodammodo vitiatus est. Sed generis illius orationes sex in Λ etiamnunc inter se cohaerent, cum Panegyricum inter Nicoclem et Helenam perperam interiectum esse eo ipso convincatur, quod ex orationibus symbuleuticis Panegyricus solus in Π argumento caret. Quod vero apud Photium Philippus et Panathenaicus laudationibus immixtis a ceteris segregati sunt, — in Θ oratio contra sophistas sola ordinem non sequitur, reliquae laudationes suum quaeque locum tenent; oratio de pace autem desideratur, — casu videtur factum esse, cum laudationum volumen in libro aliquo antiquo inter deliberativarum volumina

a librario falso insertum esset. Etenim versu 36/37 litterarum computato volumen illud laudationum 1810 fere versus habuisse (Helen. 540, Busir. 390, c. sophist. 200, Euag. 680), admonitionum alterum 1385 prope versus complevisse statuemus (ad Demon. 415, ad Nicocl. 430, Nicocl. 540). Deliberativarum autem orationum tantus erat ambitus, — Archid. 920 circiter versuum, Areop. 670, Plat. 490, de pace 1170, Philipp. 1280, Panath. 2330, Paneg. 1480, — ut longiores quidem singulis voluminibus videantur comprehensae fuisse, praeter Areopagiticum fortasse et Plataicum, quos complecti potuit unum versuum 1160 (nisi forte Archidamus et Areopagiticus = versuum 1590, Plataicus et de pace = versuum 1660 singula volumina faciebant). Quam ob rem haud mireris, quod orationum illarum collocatio in codicibus valde differt. Ac tamen in Urbinate simul atque apud Photium Areopagiticus cum Plataico et Philippus cum Panathenaico connexi sunt, quod ad archetypum videtur referendum esse. Cuius ordinem ab optimo codice Γ veri simile est servari; nam solus ordinis explicationem praebet facilem, quia contiones, quae ad populum habitas se ferunt (Archid., Areop., Plat., de pace), excipit Philippus in epistolae modum redactus. Philippum autem, qui cum Panegyrici argumento ex parte quidem convenit, orationes sequuntur conventibus sollemnibus destinatae, Panathenaicum dico et Panegyricum, qui eiusdem paene argumenti sunt. Praeterea volumina singula secundum magnitudinem fortasse disposita sunt ita, ut a minore ad maius procedant; excepto Panegyrico, qui cum Philippi et Panathenaici argumenta complectatur et unus omnium celeberrimus fuerit, in fine videtur collocatus esse.

Item tertiam orationum forensium classem in omnibus codicibus in unum coactam reperimus et — id quod gravius est — post deliberativas positam, quamquam, si temporum rationes spectes, agmen ducere debebant. Praeterea in cunctis oratio de permutatione, cuius inscriptionem absurdam (cf. c. IV) in omnibus eandem esse animadvertes, inter iudiciales recepta est, licet proprie ad iudicium non pertinuerit atque etiam cum oratione c. sophist. colligari potuerit (ὡς ὄντος μικτοῦ τοῦ λόγου § 12, cf. § 10). Idque notandum est, quoniam forensium praecipue orationum series in codicibus maxime differt. Neque tamen discrimen in hoc positum est, quoniam et Γ (in Callim., Amart.) et liber Photianus (de big.) gravem iacturam subierunt, qua reliquarum quoque orationum ordinem turbatum esse veri est simile. Nihilo minus etiamnunc in Γ et Photii libro orationes Trapezitica et c. Lochit. copulantur, quod ad antiquitatem referendum esse probatur scholio Demosthenico (codd. FP ad or.

X § 30 p. 155, 7 D) . . . καὶ ἔστιν ὥσπερ ἐπίλογος, ὥσπερ ἐποίησε καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῷ τοῦ Τραπεζιτικοῦ τέλει κατὰ Λοχίτου αἰκίας ἐπίλογον θείς (cf. Dindorf ad loc.). Suspiceris igitur, orationes illas cum oratione de bigis uno volumine 1100 fere versuum (de big. 420, Trapez. 515, c. Lochit. 165) comprehensas fuisse sicut in Γ, orationes autem Aegineticam, Callimacheam, Amartyrum complevisse alterum 1125 versuum (530+435+160) sicut apud Photium, Antidosim denique tertium excepisse permagnum 2630 versuum (vel 3520 versuum cum orationum laudatarum partibus exscriptis): atque facile explicaveris, quomodo oratio de bigis apud Photium, orationes in Callim. et in Euthyn. in Γ exciderint. Quin etiam hac serie constituta ratio ordinis cognoscitur, quia oratio de rebus hereditariis (Aegineticus), quae Athenis non est dicta, agmen iudicialium ducit, pariter atque Archidamus (Lacedaemonius) deliberativarum. Quam quattuor sequuntur orationes de damno vel — quod simile est argumentum — de deposito (in Callim.: βλάβης, Amart.: παρακαταθήκης, de bigis: βλάβης, Trapez.: παρακαταθήκης), quibus ultima adhaeret c. Lochit. de vi (αἰκείας). Oratio de permutatione vero initio ordinis locum obtinuerit (sicut apud Photium = Θ et Λ), ut oratio mixti generis deliberativas cum iudicialibus connectat.

Paucis denique transigere licet cum epistolis, quae in Γ et in vulgata eaedem sunt novem. Mira autem est corporis huius 1000 fere versuum compositio, in quo tria orationum prooemia (ad Dionys., ad Archid., ad Jasonis filios) cum tribus epistolis commendaticiis privatis (ad Antipat., ad Timoth., ad Mytilen. magistr.) tribusque ad Macedonum regem Philippum eiusque filium Alexandrum missis coniunctae sunt. Quem ordinem in Φ et apud Photium servatum in Γ litterae ad Timotheum a ceteris commendaticiis seiunctae turbant, ut archetypi ordinem vulgata memoria repraesentari cernatur.

Quis vero neget, archetypum ex ipso ordine orationum, quem singuli libri ostendunt, nunc cognosci? Nam ex prisco illo quem ex Urbinate potissimum restituimus ordine perturbationes, quas vulgati codices passi sunt, facilem habent explicationem, si modo corpus illud antiquitus singulis voluminibus (1000—1500 circiter versuum vel raro plurium) constitisse statuemus, quod per se est probabile. Ordinem autem archetypi veri similem secundum volumina digestum sub uno conspectu hic proponam: I. a) Helen., Busir., c. sophist., Euag.; b) ad Demon., ad Nicocl., Nicocl.; II. a) Archid.; b) Areopag., Plat.; c) de pace; d) Philipp.; e) Panath.; f) Paneg.; III. a) Antid.; b) Aegin.,

in Callim., in Euthyn.; c) de big., Trapez., c. Lochit.; IV. epistolae = XII voll. 17 390 (vel 18 280, cf. Antidosim) circiter versuum.

Tertii et quarti argumenti loco, quibus communis codicum archetypus efficitur, singularum orationum conditionem afferam, videlicet

3. Orationis contra sophistas finem mancum,

4. Orationem ad Nicoclem interpolatam.

Atque de oratione contra sophistas in capite IV fusius disputaturus rem ex omni parte planam esse hic uno verbo profiteor, quidquid contra disputaverunt quidam in Isocratis scriptis hospites. Difficilior est quaestio de oratione ad Nicoclem interpolata, de qua inter viros doctos lis est pertinacissima. Quam ut solvam me in eodem capite proximo operam daturum esse hic sufficiat significare. Conditor autem corporis Isocratei et orationem contra sophistas mutilatam iam et orationem ad Nicoclem iam interpolatam recepit, quo factum est, ut orationes illae a veteribus omnibus, quos quidem noverimus, hac forma lectitatae sint.

Nihil dicam de orationis Demoniceae sententiis parum apte dispositis, quae perturbatio, licet interpolationes manifestae in omnibus codicibus papyrisque detegantur (cf. § 25), ad ipsum orationis auctorem potest quidem referri. Sed tamen eam opinionem, qua sententiarum confusionem ex parte certe (e. g. cf. § 41/2) casui aut interpolatoris alicuius temeritati deberi statuunt, a veritate propius abesse in promptu est suspicari, quoniam scriptorem in verbis elaborandis atque perpoliendis diligentissimum tanta perturbatione rerum delectatum esse veri est non ex omni parte simile. Atqui fieri nequit, ut pristinum aliquem orationis statum nunc restituamus, quia quid voluerit auctor plane a nobis expediri non potest.

Ne illae quidem orationes ad archetypum enucleandum quidquam faciunt, quas orator ipse mutilatas in vulgus emisit: sunt autem orationes contra Lochitem et de bigis atque tres priores quae vocantur epistolae. Neque Amartyrus in fine mancus quidquam ponderis habet, quia in Λ solo traditus post archetypum constitutum mutilari potuit, velut Antidosis media in Λ solo, eiusdem orationis finis et orationis de bigis exordium in Γ solo casu iacturam fecerunt.

Ad extremum in censum vocabo

5. Partes orationum in Antidosi ab ipso Isocrate exscriptas, quae sunt Paneg. § 51 ἡγοῦμαι δὲ τοῖς ad § 99 fin. (= Antid. § 59), de pace § 25 ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ad § 56 fin. et § 132 τίς οὖν ἀπαλλαγὴ ad finem orationis (= Antid. § 66), ad Nicoclem § 14 μάλιστα δ' ἂν

αὐτὸς ad § 39 περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας. χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτει βελτίω τούτων in artius contracta (= Antid. § 73), contra sophistas § 14 εἰ δεῖ μὴ μόνον ad § 18 fin. (= Antid. § 194), Nicocles § 5 ὃ πάντων τῶν ἐνόντων ad § 9 πλεῖστον νοῦν ἔχοντας (= Antid. § 253/7 in orationis contextu): de quibus primus egit H. Royaards, „Diatribe Acad. de emendandis plurimis vet. Scriptorum Graec. locis, Traiecti Batav. 1775 in cap. III. Loca quaedam Isocratis in Orat. Paneg. et illa de Pace, ex Excerptis eorum, quae sunt in Orat. de Permutatione, et vicissim haec ex illis, emendata". Quos locos ab Isocrate plenos hic redditos esse dudum ex orationis compositione effectum est, cum locorum laudatorum ambitus gradatim diminuatur (cf. Orelli 1814 p. XVIII/XIX, Blass, Attische Bereds. II² p. 311 n. 5). Accedit quod verba orationis de pace in §§ 132/4 consulto commutata ipsius oratoris manum produnt (cf. p. LXXXV), cum orationis Nicocleae forma in Antidosi brevior genuina putanda sit. Sed codices differunt eo, quod cod. Γ in Antidosi (= $Γ^α$) partes ex orationibus Panegyrica, de pace, ad Nicoclem depromptas (aliter atque verba ex orationibus c. sophist. et Nicocle allata) primis tantum et ultimis verbis designat, cum libri vulgati ($Θ^α$, ex parte etiam $Λ^α$) eas reddant integras. In cod. $Λ^α$ verba ex orationibus ad Nicoclem, contra sophistas, Nicocle exscripta cum parte orationis de permutatione media (§ 72 ποιησάμενος οὖν ἀρχὴν ad § 309 fin.) interciderunt. Nihilo setius de pristina omnium horum librorum communione dubitari nequit, quandoquidem etiam in $Γ^α$ orationum de pace (§ 132/3) et ad Nicoclem (§ 39) loci breves (a Bekkero expressi) singularem vulgatae memoriae indolem tenent.

Atque etiam memoria partium illarum cum orationibus ipsis comparata, Antidosim singularem verborum formam servare apparet, quae et a vera Isocratis manu et ab orationum memoria longe distet. Quod viros doctos diu fugit, quoniam libri omnes $Γ^α Θ^α Λ^α$ coniuncti paucissima tantum verba tradiderunt illa, quae in cod. $Γ^α$ ex orationibus Panegyrica et de pace supersunt. Verum cod. $Γ^α$ integram habet orationis contra sophistas (et Nicoclis) particulam, in qua cum $Θ^α$ conferri potest, cum $Θ^α$ et $Λ^α$ in partibus orationum Panegyricae et de pace facile inter se componantur. Cod. $Θ^α$ denique — praeter pauca codicis $Γ^α$ verba — solus exstat in orationis ad Nicoclem sententiis laudatis.

Nunc vero quaestionem de Antidosis memoria propria, quam institui codd. auctor. p. 65 sq., totam retractare longum est (Muen-

schero, qui contra me disputavit in Quaest. Isocr. p. 5 sq., respondi in Philologi vol. LV 1896 p. 670/1; neque novi quicquam attulit adversarius ille denuo mihi oblocutus in Philologi vol. LVIII 1899 p. 9). Brevissime tamen locos illos mecum inspicias, primum quidem orationis contra sophistas particulam, quam in codd. Γ^α et Θ^α tenemus. Atque codd. $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$ illic consentientes memoriam vulgatam cum Γ refutant duodecies, cf. § 14 κατηγορῆσαι, 15 γὰρ ⟨καὶ⟩ νῦν, om. αὐτοὺς, 16 ἐνταῦθα, 17 δὲ ⟨καὶ⟩, om. μὴ, 18 μιμεῖσθαι, πάντων, τὸ τέλειον, ἐλλείπῃ, χείρους, εἶναι: bis cum illa contra Γ conveniunt, cf. § 16 om. τὴν, 18 δυνηθέντας; semel contra codices omnes faciunt, cf. § 16 ἐφ' ἑκάστῃ τῶν πράξεων. Codicum Γ^α et Θ^α autem lectiones inter se variant locis undecim, inter quos Θ^α solus a ceteris discedit octies: quod plerumque librariorum neglegentia in Θ pervulgata factum esse lectionibus ipsis perpensis cognoscitur, cf. § 15 ἐντυγχάνουσι, ἀποτελέσειαν, 16 om. δ', om. τι, διαμαρτάνειν, τοῖς πρεπωδεστέροις, 17 εἶναι ⟨διελθεῖν⟩ ex sequentibus, 18 συνδραμόντων. (Similis est codicis cuiusque vulgati memoria peculiaris). Contra cod. Θ^α solus cum vulgata contra $\Gamma \Gamma^\alpha$ vix duobus locis haud gravibus conspirat (§ 17 δεῖ, om. τὰ), cum semel in Γ^α solo varia lectio antiqua inveniatur: § 15 φρονιμωτέρως Γ pr. Θ = φρονιμώτερον $\Lambda \Theta^\alpha$] χρησιμωτέροις Γ^α = χρησιμωτέρως Γ mg. unc. pr. Unde codicum $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$ memoriam contra ceteros libros concentum servare universum in propatulo est, ut communis memoriae illius origo nullo negotio perspiciatur.

Paululum diversa est codicum ratio in partibus illis, quae ex orationibus Panegyrica, de pace, ad Nicoclem in Γ^α servata sunt. Quarum lectiones varias hic colligam: P a n e g. § 51 κινδύνων $\Gamma \Gamma^\alpha$] κινδύνων ⟨τῶν πρὸς (περὶ $\Theta^\alpha \Lambda^\alpha$)τὸν πόλεμον⟩ $\Theta \Lambda \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$ ex XIX 58, § 99 ὑπὲρ om. Θ^α sol., ἀξιωθεῖμεν $\Gamma \Gamma^\alpha$] ἀξιωθείημεν $\Theta \Lambda \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$; d e p a c e § 25 ἡμᾶς $\Gamma \Gamma^\alpha$] ὑμᾶς $\Lambda \Pi \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$, οὐ] μὴ Λ^α Pap., βουλευσομένους Λ sol., ἄξωμεν $\Lambda \Pi$ sol., § 56 ἐπιλίποι $\Gamma \Gamma^\alpha \Lambda^\alpha$] ἐπιλείποι $\Lambda \Theta^\alpha$ (ἐπιλείψει Π), με om. Γ^α sol., γεγενημένος $\Lambda \Pi \Gamma^\alpha \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$, ἐπιχειρήσαιμεν $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$ sol., § 132/3 γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; καὶ πῶς ⟨ἂν Γ^α_2 $\Theta^\alpha \Lambda^\alpha$⟩ ἐπανορθωσόμεθα (ἐπανορθώσαιμεν codd. Λ^α) $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$, πόλεως ⟨πράγματα⟩ $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$, ποιήσομεν Γ^α sol., εἶναι νομίζοντες $\Gamma \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$] εἶναι om. Γ^α (νομίζοντες εἶναι $\Lambda \Pi$ Pap.); καλούς ⟨τε⟩ κἀγαθοὺς Γ^α (καλοὺς om. Π); a d N i c o c l e m ($\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$) § 14 μάλιστ' ἂν Θ^α sol., σεαυτοῦ Π Pap. sol., φρονίμοις Λ sol., § 39 περὶ μικρῶν ἀκριβῶς colloc. $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$, μεγάλων Γ^α sol., χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτει βελτίω τούτων post μεγίστων λέγοντας colloc. $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$. Ubi gravissima est varietas orationum de pace

§ 132/3 et ad Nicoclem § 39 in Γα Θα(Λα) congrua (cf. p. LXXXV), qua eandem locorum laudatorum formam Antidosis memoriae subesse elucet, cf. etiam de pace § 25 ἄξομεν ΓΓα Θα Λα, 56 ἐπιχειρήσαιμεν Γα Θα, 133 πόλεως ⟨πράγματα⟩ Γα Θα Λα, εἶναι νομίζοντες ΓΘα Λα. Contra codices Θα Λα ex orationum ipsarum memoria vulgata correctos (immo interpolatos) esse (vel vice versa) ex his cognoscetur: Paneg. § 51 κινδύνων ⟨τῶν περὶ τὸν πόλεμον⟩, 99 ἀξιωθείημεν, de pace § 25 ὑμᾶς, 56 ἐπιλείποι Λ Θα, γεγενημένας, ἐπιχειροίην ΛΠΛα, 133 ἐπανορθώσαιμεν (Γ) ΛΠΛα, ποιήσαιμεν (secundum ἐπανορθώσαιμεν) (Γ) ΛΠΘα Λα. Codex autem Γα solus nonnunquam neglegentia erravit, cf. de pace § 56 om. με, 133 om. εἶναι, καλούς ⟨τε⟩, ad Nic. § 39 μεγάλων, idemque vix rarius etiam in Θα vel Λα (sicut in ΘΛΠ) accidit, cf. Paneg. § 99 ὑπὲρ om. Θα, de pace § 25 οὐ] μὴ Λα Pap., ad Nic. § 14 μάλιστ᾽ ἂν Θα. Neve concentum in Antidosi pristinum hac discrepantia serius exorta infringi existimes, quoniam contaminatio orationum ipsarum cum Antidosis locis in codicibus vulgatis etiam aliunde patet: e. g. videas notabilissimum hoc in oratione de pace § 55 ἑλληνικῶν πραγμάτων ἢ Γ] ἑλληνικῶν πραγμάτων ⟨καὶ πολιτικῶν⟩ ἢ ΛΠ = ἑλληνικῶν ⟨καὶ πολιτικῶν⟩ πραγμάτων ἢ Θα Λα et de papyris p. CI.

Id ita esse Nicoclis particula in Antidosi repetita probatur, cuius fons illic indicatus non erat, ut orationis verba cum Antidosi contaminanda librariis in promptu non fuerint: quam ob causam uno loco solo, quo casus accusari potest, codices Γα et Θα cum Γ et ΛΠ inter se separantur: § 5 ἐνόντων ΓΓα] ὄντων ΛΠΘα. At vero Antidosis cum Γ contra ΛΠ recte convenit quater: § 5 πολλῶν, 6 ᾠκίσαμεν, 7 γὰρ περὶ, 8 ταύταις, cum vulgata contra Γ recte facit bis: § 8 μετὰ τούτου, λέγειν δυναμένους. Quod vero et in Γα et in Θα haud rarae inveniuntur lectiones peculiares, — in Γα quattuor: § 5 om. ἄλλων, 6 οὕτως, 7 colloc. καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχρῶν, 8 om. ταύταις; in Θα decem: § 5 ἃ, om. τῶν, οὐδενὶ ταῖς ῥώμαις, 6 ἐγγενομένοις, πάντα, ⟨ὁ⟩ λόγος, 7 om. καὶ πιστῆς, τοὺς ἀλλήλους, ταύτας, — auctoritatem ob eam ipsam causam non habet, quod in plerisque librariorum indiligentia manifesta est, quae hanc particulam non aliter atque orationem reliquam pessumdedit. — De codicum Θα Λα congruentia universa, quae orationum Panegyricae et de pace locis aperte proditur, opus non est disputare.

Exemplis autem raptim allatis ad liquidum iam perduxisse mihi videor, codicum Γα Θα Λα contra ceteros libros concentum graviorem esse, quam ut casu aliquo explicari queat. Quem ex codicum nostrorum

communi archetypo iam satis comprobato originem duxisse quis est quin videat? Quae vero fuerit partium illarum forma in Antidosi genuina dubium est, quoniam disceptari nequit, utrum orator ipse non solum orationem de pace (§ 132/4, cf. p. LXXXV), sed etiam ceteras orationes in Antidosi edenda retractaverit necne. Fieri id quidem potuit, quoniam orator non tam ostentationis causa, quam ut mores suos et orationum vim patefaceret verba illa protulit (cf. Antid. § 54 μικρὸν γὰρ μέρος ἀκούσαντες ῥᾳδίως τό τ' ἐμὸν ἦθος γνωριεῖτε καὶ τῶν λόγων τὴν δύναμιν ἁπάντων μαθήσεσθε). Neque aetatis illius homines tam pusilli animi erant et angusti, ut verba quaedam a scriptore laudata ad unguem spectarent et excuterent. Caveas igitur, ne Antidosis lectiones varias ad unum omnes interpolatoribus librariisque tribuas, cum ex parte quidem possint esse ipsius Isocratis.

Iam archetypi codicum indolem diligentius inspiciamus, quam penitus demonstrat et **papyrorum** et **testimoniorum** memoria a codicibus nostris longe aliena.

Ac **papyros** quidem (cf. p. IV sq.) tres habemus gravissimos, inter quos et ambitu et aetate et auctoritate reliquos superat Londinensis orationis de pace (inde a § 13) saeculi I. p. Chr. n. Proximus est papyrus Berolinensis orationis Demoniceae (inde a § 18) saec. II. p. Chr. n., cum Massiliensis orationis ad Nicoclem (§ 1—30) saeculo iam IV./V. tribuendus omnium sit recentissimus. Septem demum sunt papyrorum frustula exigua, quae ex temporum (p. Chr. n.) ordine enumerabo: papyrus Amherstianus (ad Demon. § 48/51) saec. I./II., Oxyrhynchitanus 27 (de permutatione § 77 et 81) saec. I./II., Rainerianus II (Philipp. § 114/17) saec. II., Berolinensis alter (ad Demon. § 39, 41, 50/51) saec. II./III., Oxyrhynchitanus 704 (c. sophist. § 16/18) saec. III., Argentoratensis (ad Demon. § 45) saec. III., Rainerianus (ad Nicocl. § 2/4) saec. IV. De quibus omnibus ne multus sim, summatim nunc exponam, cum singulos — praeter Berolinenses nondum publici iuris factos — diligentissime iam tractaverint viri docti. Ac de Massiliensi Keilii potissimum curas adeas, ipse de Londinensi egi (codd. auctor. p. 94/118) verbis nonnullis de Massiliensi et Rainerianis adiectis.

Ex omnibus proxime ad Urbinatis memoriam accedit p a p y r u s L o n d i n e n s i s o r a t i o n i s d e p a c e, cuius 164 lectiones cum Γ contra Λ concordes in libello quem supra dixi congessi: inter quas 29

Antidosis memoria firmantur, cum paucissimae Antidosim cum vulgata contra Γ et Pap. congruam habeant. Contra 74 papyri lectiones converri, quae cum vulgata contra Γ conspirant (undecies Antidosi firmatas), cum sexies (§ 36, 56, 135, 139, 143 bis) papyrus cum Antidosi sola contra codices faciat. Duabus igitur lectionum partibus papyrus genuinam Urbinatis memoriam amplectitur, quo papyri auctoritas videtur comprobari (cf. etiam § 128 unicum illud λητουργιων). Frequentes tamen sunt loci, quibus papyrus e memoria vulgata vitiatus est, cum paucae lectiones vulgatae in papyro traditae oratoris manum servaverint. Ea res in papyri lectionibus propriis recensendis non parvi momenti est, nam raro hae virorum doctorum coniecturas confirmant (cf. § 125 εὐδαιμονεστάτους), multo saepius papyrum interpolatione libidinosa depravatum iam esse declarant, cf. praesertim satis mirum illud § 86 εν δε τω δεκελικω πολεμωι conflatum ex ἐν δάτῳ δὲ ⟨κελικω πολεμωι⟩. Atque etiam verborum collocationem respicientibus, quae in papyro varians haud semel hiatum gravem efficit (cf. § 57 κεκτημενοι εγω, 76 αυτω εκουσας, 126 αυτου ελαττω, 137 τολμησει ουδεμια), papyri auctoritatem Urbinati postponendam esse apparet, ut in lectionibus dubiis, quae multae sunt, tutius ubique Urbinatem sequamur. — Papyri correctiones creberrimae, quae ab ipso librario et ab aliis duobus ut videtur scribis profectae sunt, correctorem non unoquoque loco sine dubio indicant. Sed librariis cum priori tum recentioribus id commune est, quod non solum frequentes primae manus errores deleverunt, sed etiam ex alio quodam fonte varias lectiones (in margine aut supra versum) ascripserunt. Iisque aut Urbinatis lectiones pro vulgatis revocatae aut — id quod saepius etiam accidit — lectionibus Urbinatis vulgatae substitutae sunt. Quin etiam haud raro corrector quidam papyri memoriam cum codicibus consentientem attrectavit verbaque sive ad exemplum alterum sive ex arbitrio inepte mutavit. Quibus ex correctionibus paucas exscribere e re visum est, quia lectionis variae in codicibus vulgatis obviae originem apte illustrant: § 68 πριν ηθελησαν λακεδαιμονιοι ποιησασθαι τας συνθηκας pr. (= codd.), πριν ηναγκασαμεν λακεδαιμονιους ποιησασθαι in infer. mg. corr. 2; 75 ὑπερβόλου] υπερβουλου pr., ευβουλου corr. 3; 89 ευδαιμονιζειν pr. (= codd.), ευδαιμονα νομιζειν corr. 2; ibid. στεργοντας δε pr. (= codd.), και χαιροντας s. v. add. 2; 107 επιπολασαι και pr. (= codd.), επι πολλας αρχας προελθειν και in infer. mg. 2; 110 αγνοουσι pr. (= codd.), αστοχουσι in mg. 2; 115 πάντα τὰ δέοντα] παντα δεοντα pr., τα δεοντα corr. 2; 120 και τας παρα των ανθρωπων del. 2; 129 ημεραν

ἑκάστην pr. (= codd.), ημετεραν αγοραν s. v. 2, κατα την ημεραν εκαστην in infer. mg. idem; 131 αποροις pr. (= codd.), απορουμενοις corr. 2. Profecto memoriae vulgatae depravatio eandem habet indolem, ut archetypum eius a viro aliquo docto aut indocto vel a pluribus eodem modo tractatum esse perspiciatur. Lectiones autem vulgatae, quae in papyro deprehenduntur, memoriae Isocrateae corruptionem, e qua vulgati qui dicuntur libri nati sunt, iam ante primum p. Chr. n. saeculum initium cepisse arguunt. Atque adeo multo maiorem temporibus antiquis fuisse lectionum variarum copiam, quam quas ipsi novimus, papyro demonstratur, cuius varietas peculiaris in oratione emendanda fructui nobis est perexiguo, ut quantum valeat fidissimus testis Urbinas clarius etiam cognoscatur. Atque ea, quae iam pridem hanc in sententiam disputaveram, nova papyri collatione instituta omnibus numeris comprobata sunt; sed hoc novis lectionum tabulis conficiendis laboris mei socius Britannus aperiet, quoniam fusius ea de re disputare non iam est huius loci.*)

Statim ad alterum aggrediamur papyrum iamdudum notum, Massiliensem dico orationis ad Nicoclem, recentissimum et librarii incuria corruptissimum. Cuius memoria multo propius a codicibus Λ(Π) abest, quibuscum 49 locis concordat, cum 27 tantum locis a parte codicis Urbinatis inveniatur (quae 76 lectiones codicem Π duodecies a parte codicis Γ ostendunt, novies cum Papyro, ter contra eum). Antidosis autem codicis Θ^α memoria singularis quater in papyro reperitur, cf. § 20 τοῦτο ϑῦμα κάλλιστον εἶναι, 24 πολεμικὸν μὲν εἶναι ⟨χρὴ⟩ . . . εἰρηνικόν, 27 ἥδιστα, 29 om. ψευδῶς, idemque lectionibus paucis neque ita gravibus ab Antidosi discrepat: quod ex iis quoque locis cernitur, quibus Antidosis cum aliorum librorum memoria varia congruit. Inde papyri auctoritatem haud magnam esse facile colligitur, praesertim cum frequentes in eo exstent lectiones propriae minime probandae. Sed tamen gravissimum hoc ex eo apparet, Antidosis varietatem peculiarem antiquitati tribuendam esse, id quod praeter codicum concentum iam papyrus Londinensis docuit. Has lectiones contaminatione aut in Antidosis aut in papyrorum memoriam receptas

---

*) Dum haec typis exscribuntur, diligentissima totius papyri Londinensis 132 descriptio curante H. J. Bell prodiit in The Journal of Philology XXX 1906 p. 1—83 (The British Museum Papyrus of Isocrates Περὶ Εἰρήνης). Cuius auctor sagacissimus cum rem criticam omnino non attigerit, mihi pauca de papyri illius lectionibus in praefatione voluminis II adicienda reliquit, quae componere typotheta urgente nunc mihi non licet.

esse oportet; neque quisquam opinor de origine earum dubitabit, quoniam papyrus Massiliensis in universum memoriam codicum interpolatam sequitur, cf. etiam § 29 μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῇ προσδέχου μηδ' ἀλογίστως, ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις κτέ. Hinc lectiones illas ex Antidosi ortas et contaminatione in papyros assumptas esse veri est simillimum, cum e contrario Antidosim ex orationis Nicocleae libris lectiones quasdam peculiares hausisse, interpolationes tamen maiores sprevisse minus sit probabile. Corruptionem autem memoriae vulgatae propriam, quae in papyro Massiliensi saeculi IV. frequentius deprehenditur quam in Londinensi saeculi I., non solum ex tempore procedente explicandam esse papyris reliquis et testimoniis examinatis cognoscetur.

Atque papyrus Rainerianus orationis ad Nicoclem (§ 2/4), qui eiusdem fere aetatis est atque Massiliensis, ad verbum paene cum illo consentit. Eiusdem thesauri Raineriani papyrus particulam Philippi (§ 114/7) continens (Keilius eum codicis Θ familiae non recte adiudicavit) ter cum Γ contra memoriam vulgatam (ΘΛΠ) facit, cf. § 114 δύναι', 115 κτήσασθαι, 116 πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν, cum quater a parte codicum vulgatorum contra Γ inveniatur, cf. § 114 βουλεύμασιν, 115 ἐπὶ τὰς, εὐεργεσίας τῶν, 117 ὄντας. Atque duae lectiones cum codicibus ΓΘ consentiunt, cf. § 114 βουληθῇς, 116 ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων ἁπάντων, totidem cum codd. ΓΛ, cf. § 115 εἶχεν εἰς, οἵας, una cum cod. Θ solo, cf. § 117 ἡμῖν αἰτίους. Unde papyrum hunc medium inter codices Γ et vulgatos locum tenere, a vulgatis tamen aliquanto propius abesse consentaneum erit. — Inter papyros Oxyrhynchitanos fragmentum minutum orationis de permutatione (§ 77 et 81) tres lectiones graviores praebet cum Γ solo convenientes, cf. § 77 ἂν περὶ, καὶ μειζόνων, 81 τιθέντων καὶ. Atque etiam papyrus orationis contra sophistas (§ 16/18) plerumque cum Γ vel potius cum $Γ^α$ coniunctus est, ut eum ex Antidosis libro locum illum laudante avulsum esse iure credatur (cf. v. Wilamowitz, Göttingische Gelehrte Anzeigen 1904 p. 677 sq. sub no. 704). Nam cum $ΓΓ^α Θ^α$ conspirat bis, cf. § 16 δὲ τῶν, μὴ διαμαρτεῖν, bis cum $ΓΘΓ^α Θ^α$, cf. § 16 τάξασθαι, 17 δεῖσθαι, semel cum $ΓΘΛΓ^α$, cf. § 16 διαμαρτεῖν, semel cum $ΓΛΓ^α$, cf. § 16 πρεπόντως ὅλον τὸν λόγον, semel cum $ΘΛΓ^α Θ^α$, cf. § 18 δυνηθέντας: discrepat igitur a $Γ^α$ nunquam, a Γ semel, a $Θ^α$ bis, a Θ ter, a Λ quater. — Reliqui sunt papyri Argentoratensis et Amherstianus orationis ad Demonicum (§ 45 et § 48/51), e quibus Argentoratensis unam habet lectionem insignem cum Γ solo congruam, cf. § 45 ἄλλην

παιδείαν. Amherstiani vero memoria inter codicum lectiones variat, cum Urbinatem solum sequatur bis, cf. § 49 μόνον, 51 δεῖ = δε, vulgatam codicum ΛΠ bis, cf. § 49 φῆσομεν (cum ΣΥ), 51 χρωμένους, codicem Υ solum semel, cf. § 49 ἁμαρτάνοντας; frequentem codicum ΣΥ varietatem, quae a ceteris libris et a papyro differt, hic non curabo. Ne singulares quidem papyri lectiones in censum vocabo, quibus semel Baiteri coniectura § 49 (del. οὐ) videtur comprobari, cum in omnibus fere papyris lectionis varietas propria exstet plus minusve notabilis.

Omnes igitur circumspicientes papyros minores ad Urbinatem alios (Oxyrhynchitanos et Argentoratensem), ad vulgatam alios (Rainerianos et Amherstianum) propius accedere animadvertemus, ut cum papyro Londinensi illos, cum Massiliensi hos comparare possimus. Immo illi codicis Urbinatis etiam similiores sunt, a quo paucis atque iis non ita gravibus lectionibus singularibus distent. Sed papyrorum ambitus minor est, quam ut de memoria eorum universa certum iudicium ferre liceat.

Ad extremum paulo subtilius mihi tractandi sunt papyri Berolinenses orationis ad Demonicum (unus § 18 ad finem, alter § 39, 41, 50/51) ignoti adhuc, quorum gravitas varietate testium diversissimorum, qui in hac oratione praesto sunt, locupletissima comparata statim exstabit atque eminebit. Nam in oratione Demonicea praeter codicem Γ et codicum ΛΠ memoriam vulgatam et papyros habemus etiam codicum ΣΥ singularem memoriam nondum perpensam et interpretationem Syriacam et plenum fere Excerptorum Parisinorum textum (§ 15—43), qui codicis instar est, et testimoniorum veterum copiam, quibus unumquodque fere orationis verbum firmatur: de quibus deinceps nunc agamus.

Papyrus Berolinensis no. 8935 notabilissimus est lectionibus variis ex codicum omnium memoria aequaliter fere mixtis, quas omnes hic exscribere longum est. Sufficiant ergo numeri, quos lectiones singulas cursim percensens assecutus sum. Concordantiam cum Γ contra ΛΠ vicies quinquies (cf. imprimis cum Γ pr. § 29 om. τε, 31 φιλόνικος, 35 ὑπὲρ σεαυτοῦ), concentum cum ΛΠ contra Γ vicies quater numeravi, cum Λ solus et Π solus ex aequo fere cum ΓΠ Pap. (26 locis) vel cum ΓΛ Pap. (21 locis) discrepent. Codices ΣΥ, qui lectionum peculiarium multitudine ipsi insignes sunt, non solum inter codicum ΓΛΠ Pap. memoriam dissentientem variant, sed etiam Papyri lectiones proprias haud raro testantur, cf. ΣΥ Pap.: § 28 καὶ

τοῦ] om. τοῦ, 32 συμβῇ, 44 om. νῦν, 50 colloc. πρὸς τοὺς σπουδαίους καὶ (τοὺς) φαύλους = Gregor.; Σ Pap.: § 26 ὁμοίως ⟨γὰρ⟩ = Syrus, 28 ἕνεκα (Υ?), 33 πάντα, 38 om. μᾶλλον; Υ Pap.: § 24 προτέροις, 27 om. ἀγαθῶν, 28 δυεῖν, 33 ἐὰν. Quin etiam codicis Λ aut Π solius lectiones a ceteris differentes in papyro reperiuntur, cf. Λ Pap.: § 30 πιστεύοντας = Stob.: A, 35 ὑπὲρ τῶν (οἰκείων) = Σ (Υ) Georgid.; Π Pap.: § 25 ἔκ τε] τε om. = corp.Paris., 27 colloc. μὲν σπουδαζόντων = Σ Υ Exc.Paris., 38 σαυτὸν. Atque testimoniorum lectiones singulares papyrus confirmat has: Excerptorum Parisinorum: § 21 ὑποφέρειν = Georgid. Flor.Boiss., νομίσῃς, om. καὶ, 33 ἀπαγγελοῦντας (recte), 37 ⟨καὶ⟩ τοῖς; item Stobaei: § 19 κτημάτων (recte) = Syrus Exc.Vindob., 21 σαυτὸν = Georgid., 23 σαυτὸν, 28 μεγάλην⟨ῥᾳδίως⟩; item Georgidis: § 18 colloc. παρὰ τῶν φίλων ἀγαθὸν, 21 ἔχε = Stob.: Tr., 32 om. μάλιστα μὲν = Syrus, 46 om. καὶ; item corporis Parisini: § 26 μηδὲ τῶν παρόντων; item Gnomologii Barocciani: § 41 colloc. ἐπισκόπει πρότερον.

Inter papyri lectiones proprias plurimae sunt interpolationes foedissimae et correctiones libidinosae, cf. § 22 πλὴν ⟨οἷς⟩ ἂν δ[μω]ς, 26 ⟨ὑπὸ⟩ τῶν . . ⟨ὑπὸ⟩ τῶν, 28 ⟨κατὰ τρόπον⟩ δυναμένοις, 30 μόλις τις ἂν ὑπομείνειεν, 33 μόνη ⟨τῶν μοχθηρῶν⟩, 35 ⟨ὥσπερ⟩ γὰρ καὶ . . ⟨οὕτω καὶ τὸν ἔχοντα⟩ τὰς λύπας . . ἀναμιμνήσκωμεν, 36 ζηλοῦν⟨τὰς ἐκείνων⟩, τὸν ἐκείνων τρόπον ⟨τῶν ἄλλων⟩, 42 ⟨ἣν⟩ ἀναγκαῖον cf. Exc.Paris. Schol.Hesiod., 45 φιλοπονίᾳ ⟨μόνῳ⟩, 48 ἐνδέχεται ⟨πάντα⟩, 49 τύχης ⟨αὐτοὺς⟩ προδότας ὑπάρχειν, 51 χρὴ ⟨σε⟩ παραδείγμασι χρώμενον. Plurimae quoque sunt verborum omissiones, transpositiones, immutationes grammaticae aut glossematicae, quas lectiones sensu nonnunquam plane carentes, ne multus sim, praetermisi. At cum in papyri verbis corruptissimis vix quicquam sani inesse existimes, nihilo setius paucissimi deprehenduntur loci, quibus papyrus unus ex omnibus verum videtur conservavisse, cf. § 33 ἀπαγγελοῦντας (cum Exc.Paris.: coniecit Wolf), § 52 μάλιστα γὰρ (coniecit Winter) et praeclarissimum illud § 49 βίῳ κατὰ πᾶν ἐλαττουμένους, quo teter hiatus (παντὶ ἐλαττουμένους) emendationi antea pertinaciter reluctatus facillime sublatus est. Qua correctione viro docto minime tribuenda etiam in corruptissimo libro antiquo bonum aliquid et integrum posse reconditum esse in aprico est, ut codicum lectiones varias, quotquot antiquae sunt, omnes aequa mente iudicari par sit.

Eadem prope conditio est alterius papyri Berolinensis no. 7426, cuius varietatem plenam hic adiciam, quia in apparatu critico eam

nondum potueram adhibere: § 39 δικαιοσυνης ωφε[λ]η[θεν]τας (ex lectione Wilckenii), αλλ ουν γε [α]γαθαις [ε]λπι[σ]ι προσεχουσι, 41 ισθι τω[ν] αν[θ]ρωπειων| μηδεν ο[ν βε]βαιοτερον· ου|τος[ω] γαρ [ο]υτε [ευ]τυχων| εσει (= Γ pr.) etc., 50 ζευς [η]ρακλεα (om. γαρ), ως οι μυθογραφοι| λ]εγουσι και παντες ιστο|ρο]υσι, μεγιστας τιμωριαις, 51 οις χρη (= ΛΠ) παραδιγμα[σ[ι]] χρωμενον ορεγεσθαι. Quae rarissime cum codicum lectione varia consentiunt, at permultas exhibent lectiones peculiares cum papyro Berolinensi no. 8935 interdum congruas, cf. § 39 προσεχουσι = προ[ε]χουσι no. 8935, 41 των ανθρωπειων μηδεν ον = των ανθρωπινων μηδεν ειναι colloc. no. 8935, 50 παντες ιστορουσι, 51 χρωμενον.

Itaque lectionum farraginem, qua orationis Demoniceae memoria nunc fere obruta est, maximam partem antiquis iam temporibus in volumina orationis illius omnibus probatae illatam esse e papyrorum indole cognitum est. Ac papyrus Berolinensis no. 8935 et eodem sententiarum ordine valde confuso et iisdem interpolationibus gravibus (cf. imprimis § 25 ⟨καὶ⟩ περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ) cum omnibus libris conspirat (etiam cum ΣΥ et translatione Syriaca, quae tamen omisit § 24 μήτε μετὰ βλάβης ad δεῖσθαι προσποιῇ). Inde vel diversissimum a codicibus papyrum ex communi librorum traditorum archetypo originem traxisse probatur, ex quo ad nos praeter sincerum verborum Isocrateorum testem Urbinatem sola codicum (Θ) ΛΠ (et ΣΥ) memoria venit integra. Quod casu quodam accidisse luce clarius est, quoniam codicum classes, quae in manibus nostris sunt, iam antiquitus solas recensione virorum doctorum confectas esse nunc omnino statui nequit. Neque selectione considerata eas aetatem tulisse sumet is, qui librorum vulgatorum et papyrorum conditionem studiose perpenderit. Codicum ΘΛΠ autem fons communis est, quem ex temporibus iam remotis — primis fortasse aevi Byzantini aut ultimis aevi Romani saeculis — repetendum esse probant et codicum illorum inter se discrepantia et varia lectio antiqua, quae in singulis libris vulgatis invenitur.

Quae sententia certius etiam ceteris orationis Demoniceae testibus adhibitis confirmabitur. Nam **codices** ΣΥ, de quibus plura verba facere opus non est, eandem fere indolem prae se ferunt atque papyri deteriores, quia plus duabus lectionum partibus (37 : 16) cum vulgata codicum ΛΠ memoria, una fere cum Γ consentiunt. Praeterea haud rara est convenientia cum Λ solo (7) aut cum Π solo (11), at perpaucis locis aut Σ solus aut Υ solus cum libro vulgato uno

coniunctus est, cf. ΛΣ § 2 et 35, ΛΥ § 2, ΠΣ § 11 et 34. Quod vero codices ΣΥ inter se persaepe variant, magna quidem ex parte archetypo tribuendum est graviter contaminato aut libidinose interpolato, cuius lectiones duplices crebro vel in Σ vel in Υ manu prima expressae sunt. Ac de illis lectionibus quidem, ex quibus in ΣΥ concentus cum testimoniis veterum, cum Excerptis Parisinis potissimum et cum Georgide apparet, infra pauca dicam. E peculiaribus autem lectionibus plurimis, quibus in universum nihil tribui potest, nonnullas hic commemorabo Christiani alicuius manum arguentes. Haec codicum memoriam ad Christianorum fidem accommodavit, quoniam pluribus Graecorum dis substituit unum: quod frequenter in Σ, saepius etiam et in Λ et in translatione Syriaca et in aliis testibus factum est, cf. § 13 τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς] τὰ πρὸς θεὸν ΣΥ Syrus cf. Georgid.; τὸ δαιμόνιον] τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Σ (sic); τοῖς θεοῖς θύειν] θεῷ θύειν Σ corr. pr. Syrus; § 16 τοὺς μὲν θεοὺς] τοὺς μὲν θεὸν Λ (sic), τὸν θεὸν Syrus Stob.: Br. Georgid., τὸ θεῖον Exc.Paris.; § 18 ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων] παρὰ θεοῦ ἀγαθὸν Gregor.; § 23 μηδένα θεῶν] μηδένα θεὸν ΛΣΥ Stob.: S cf. Syrum Gnomol.; § 34 παρὰ μὲν τῶν θεῶν] παρὰ μὲν τῷ θεῷ Σ, παρὰ μὲν τοῦ θεοῦ Georgid.; § 50 τῆς τῶν θεῶν] τῆς τοῦ θεοῦ Σ Syrus. Quibuscum haec codicum Λ et Θ scholia recentia conferenda sunt ad idem Christianorum studium spectantia: Nicocl. § 26 init. σημείωσαι ὡς φαίνεται ἀπὸ τούτου Ἰσοκράτης μὴ ἀρεσκόμενος ἐπὶ τῇ πολυθεΐᾳ Λ rec.; Helen. § 57 ὑμεῖς οἱ Ἕλληνες, οὐχ οἱ τῷ Χριστοῦ ὀνόματι σεμνυνόμενοι Θ rec., 59 σεμνὰ ταῦτα καὶ τοῦ σοῦ Διὸς ὄντως ἄξια, ὦ Ἰσόκρατες Θ rec., atque etiam versus in cod. Laur. LXXIV 13, quos supra memoravi p. XXIII. Denique diiudicandum non esse confiteor, utrum ex codicibus ΣΥ, qui cum vulgatis quidem libris cognati sunt, memoriam codicis Θ in adhortationibus deperditam recuperare liceat necne, quoniam codicis alicuius singularis memoria — velut papyri Berolinensis — libris ΣΥ subesse potest.

Orationis Demoniceae **Interpretationem Syriacam**, quae sat antiquis temporibus (fort. saec. VI. p. Chr. n.) facta tribus musei Britannici codicibus saec. VIII./IX. nobis tradita est, primus subtilius examinavit Vict. Ryssel (Über den textkritischen Wert der syrischen Übersetzungen griechischer Klassiker, Pars altera, Progr. Lips. 1881 p. 29/44). Is cum Syrum codicis sui verba parum accurate, haud raro suo arbitratu commutata reddidisse demonstravisset, Antonius Baumstark (Lucubrationes Syro-Graecae, Jahrbücher f. class. Philolog. Supplem. XXI 1894 p. 438/53) interpretem illum, quem fuisse

Sergium Resainensem evincere studuit, munere suo diligentissime functum esse contendit, ut translationi eius lectiones Graecas ubicunque substituere liceret. Huius argumenta ipse paulo post refutavi (in Philologi vol. LV 1896 p. 674/80) testesque attuli Cumontium et Rysselium, qui Baumstarkii opinionem de Sergio interprete profligaverant. Atque versione tota diligenter perpensa Ryssellium iam verum vidisse cognoscitur, quia interpres id potissimum egerat, ut sententiarum vim quam apertissime exprimeret. Quod ut prospere cederet, ne libidinosis quidem mutationibus abstinuit, sive linguae Syriacae usui obtemperans dictionem simplicem synonymo sive sententiam jejunam verbis uberioribus explicavit, sive in contrarium vertens orationem copiosam praecidit sive astrictam transformavit, ut praeceptum proprium in sensum communem redigeret aut ethnicam scriptoris cogitationem ad Christianorum placita adigeret (cf. ad codd. *ΣΥ*). Adde quod non solum imprudentia haud raro erravit, sed etiam ignorantia nonnunquam de sententia quadam quid significaret, de verbo quodam quid valeret deceptus est. Quid? Exemplo Graeco corrupto an translationi minus accuratae innumeras paene lectiones varias tribuemus, quas librariorum Syrorum neglegentia etiam auxit verbis et sententiis nonnullis perperam omissis? Atque caveas, — quod iam prope vix dicendum erit, — ne sententiarum § 41/2 ordinem in oratione confusum Syri auctoritate nisus restituas, qui praecepta in hunc modum connexuit: δύο ποιοῦ καιροὺς . . . σιγᾶν ἢ λέγειν · χαῖρε μὲν . . . γιγνομένοις τῶν κακῶν · νόμιζε μηδὲν . . . δυστυχῶν περίλυπος · λυποῦ μετρίως κτέ (cf. Ryssel p. 40, Baumstark p. 446). Nam interpretis libido ipsa ex hac sententiarum transpositione conspicitur, quae alio quoque loco § 30/1 manifesta est. Ceterum sententiarum series in interpretatione Syriaca plane eadem est atque in codicibus, quibuscum singulae quoque lectiones variae conveniunt, ut Syrum eandem orationis recensionem manibus trivisse appareat, quae nobis praesto est. Etenim Syri lectiones — a Baumstarkio quot quidem enucleari potuerunt diligenter collectae — plus duabus partibus cum vulgata codicum *ΛΠ* memoria contra *Γ* faciunt, una tantum pars Urbinatem sequitur (17 : 7). Has in apparatu videbis distincte enotatas adiectis nonnullis, quae Ryssellii et Baumstarkii curis comparatis e subsidiis meis colligi potuerunt. Neque tamen in hoc labore parum fecundo desudavi, officio meo me satis fecisse ratus, si lectiones Syri graviores (partim in appendice critica) exscripsissem, quae aliqua cum probabilitate ad exemplum Graecum referendae naturam memoriae illius illustrant.

Iam ventum est ad **testimonia veterum,** quorum e numero primum ea conveniet excutere, quae ad orationem Demoniceam solam pertinentia cum testibus quos modo tractavi comparanda sunt. Atque orationis huius partem maiorem (§ 15/43) plenam fere reddunt, ut codicis instar haberi possint, Excerpta Parisina (= Exc.Paris.), corpusculum sententiarum dico, quod codice Parisino supplem. 690 (membranaceo in 4^0: $24^1/_2 \times 19$ cm., saec. XII. ex codicibus Mynae = M) et duobus codicibus recentioribus (Vatic. 742 saec. XIV. = V, Laurent. LXXXVI 8 saec. XVI. = F) traditum est. Quod cum ex libris illis Leo Sternbach sub „Curis Menandreis" (Cracoviae, Rozprawy XVII 1892 p. 229/45) publici iuris fecisset et continuo in „Analectis Photianis" (Cracoviae, ibid. XX 1893 p. 84/124) attente perscrutatus esset, ipse postea meo Marte in gnomologii illius codices Parisinum et Laurentianum incidi, ex quibus Isocratis sententias descripsi et breviter indicavi in „Vorläufiger Bericht", Sitzungsberichte der bayer. Akad. der Wissensch. 1902 p. 316/7. (Collatio mea codicis M a Sternbachii lectionibus nonnunquam discrepans in apparatu critico notata est). Corpusculum vero illud ex tribus concinnatum est partibus minime congruis, 1) epitoma epistolae illius, quam Photius patriarcha anno 865 ad Michaelem Bulgariae principem de officiis principis Christiani scripsit (Phot. Epist. I 8 apud Migne, Patrol. Gr. CII p. 627 sq. = gnomis 1, 2, 64—109); 2) excerptis uberrimis ex Isocratis orationibus ad Demonicum et ad Nicoclem, quae orationum ordinem servant (gnomis 3—61, 63 = ad Demon. § 6/7, 10, 15—43, 45; ad Nicocl. § 13, 11, 19, 24, 27, 28, 32, 38; Nicocles § 50); 3) Stobaei nonnullis (gnomis 62, 110—134). Atque Sternbachius gnomologium, quod in cod. Vatic. auctoris nomine suppresso insignitum est ἐκλογὴ γνωμῶν καὶ ἀποφθεγμάτων ἀπὸ διαφόρων, in ceteris autem libris inscriptione caret, a Photio patriarcha compositum esse censuit, qui etiam in alio libello, epistolam dico ex Basilii imperatoris persona ad Leonem filium eius scriptam = [Basilius], Isocratem imitando effinxerit et expresserit. Sed Sternbachii de gnomologii compositore coniectura admodum lubrico nititur fundamento, neque interest nostra scire, quis fuerit epitomator ille, cum epitomam ipsam teneamus. Cuius memoria Isocratea cum ceteris libris ita est connexa, ut in oratione ad Demonicum Urbinatem octies, codices ΛΠ quinquies decies, codices ΣΥ undecies (cum Π septies) sequatur, raro etiam cum singulis libris vulgatis, cum Π ter: § 15, 21, 29, cum Λ semel: § 16, cum Σ ter: § 32, 35, 38, cum Υ bis: § 33, 34 faciat. Atque frequentes sunt

lectiones propriae, e quibus nonnullae cum papyro Berolinensi (§ 21 ter, 33, 37) aliisque testibus antiquis conveniunt (cf. § 18 cum Gregorio, 29 cum Georgide). Inter quas memoratu dignae sunt paucae, quae ex parte virorum doctorum coniecturas confirmantes genuinam oratoris memoriam solae videntur conservavisse: § 20 τῷ δὲ λόγῳ colloc. (coniecit Blass; quo facilius etiam in § 40 corruptam verborum collocationem coniectura sanabimus), § 33 ἀπαγγελοῦντας cum papyro (coniecit Wolf), § 34 τὰ δόξαντα ταχέως colloc., quod homoeoteleuton efficit auctori nostro probatissimum (collocationem verborum in codicibus a viro aliquo docto mutatam esse conicias propter earundem syllabarum -τα τα- repetitionem Isocrati certe molestam); cf. etiam § 29 τυχόντας] βάλλοντας, quod potest quidem genuinum esse.

Etiam plurimi orationis Demoniceae loci a Georgide excerpti, — quorum memoria tamen e codicibus nondum constituta est: ad codicem Parisinum = P in Boissonadii Anecd. Graecis I. expressum praeter alios accedunt cod. Marc. 23 saec. IX./X. = V et Laur. VII 15 saec. XI. = F, quorum varietatem Henricus Schenkl mihi suppeditavit, — codicis alicuius cum vulgata coniuncti (vel mixti) indolem prae se ferunt. Nam praeter 11 locos cum Urbinate consentientes 27 inveniuntur lectiones cum ΛΠ congruae (saepissime aut codicibus ΣΥ: 8 aut papyro: 11 aut Excerptis Parisinis: 8 aut aliis testimoniis firmatae), quibus adiciuntur 13 loci cum ΣΥ contra ceteros codices (4 cum Π, 5 cum Exc.Paris.), pauciores etiam cum singulis quibusdam libris vulgatis convenientes: 6 cum Π (§ 15, 18, 21, 30, 32, 35,) 4 cum Λ (§ 26, 27, 32, 42), 3 cum Σ (§ 33, 35, 46), 2 cum Υ (§ 32, 33). Neque desunt lectiones propriae, quae cum papyro (4: § 21 bis, 32, 49) aut cum aliis testimoniis (e. g. 4 cum corp.Paris.: § 9, 25, 37, 42) conspirant.

Eadem paene corporis Parisini (= corp.Paris.) quod vocatur ab Eltero edendi*) est conditio, cum in orationis Demoniceae locis duae lectiones cum Γ conveniant (§ 37, 41, quae sunt etiam in ΣΥ), contra octo cum ΛΠ (§ 17, 20 bis, 25, 41, 52 ter), binae cum ΣΥ

---

*) Elterus in testimoniis, quae typis iam exscripta perlustravit, corrigenda esse monuit: § 9 . . . (et corp.Paris. 564: ex Stob.), § 16 τὰς ἡδονὰς . . . Gnomol. Byz. (Bar. 135, Paris. 77 = corp.Paris. 844, Pal. 127 etc.; § 21 γύμναζε σεαυτὸν . . . cf. supra § 9, Democrit. ap. Stob. 29, 63 H, Gnomol. Byz. 28 (Bar. 22, corp.Paris. 784); § 23 ὅρκον ἐπακτὸν . . . Gnomol. Byz. 73 (Bar. 99), corp.Paris. 172; et in apparatu: § 27 v. 6 ὥσπερ γὰρ εἴ τις corp.Paris. 1168, correxit Maximus, quare lectio varia delenda est.

(§ 9, 41) cum Λ (§ 27, 42) cum Π (§ 21, 25) congruant. Quod vero Keilius olim Maximi Confessoris, Melissae Augustanae, Antonii Monachi lectiones Isocrateas exscripsit, irritus fuit labor, cum corpore Parisino invento Maximum sua e gnomologio illo excerpsisse nunc constet. Atque ex Maximo Stobaei sententiis adaucto Melissa Augustana, Melissa Antonii, Excerpta Laurentiana originem duxerunt. Nonnulli tamen apud Antonium Monachum exstant loci Isocratei (cf. X 29, 31, XI 15, 21, 53, XII 7), qui ex illo fonte explicationem non habent, ut Antonium eos ex oratore ipso hausisse appareat. Cf. Elter, Gnomica homoeomata I Bonnae 1900 p. 72 sq., III 1902 p. 184/5.

Ex ceteris testibus gravissimus est codex ille, cuius imago ex locis ab Harpocratione (= Harp.) exscriptis instauranda est. Cuius auctoritas nihil habet miri, quia lexicographum eruditissimum memoria oratoris fidissima usum esse per se facile intellegitur. Atque valde doleas, quod loci ab Harpocratione laudati neque plures sunt neque latiores, quoniam soli genuinam lectionem videntur tradidisse: XIV 8 τά ⟨τε⟩ παλαιά, 144 Κυρείῳ στρατεύματι cf. Xenoph. Hellen. III 2, 18, fortasse etiam XIV 144 Θίμβρων, XXI 17 τῶν μεγάλων Παναθηναίων. Sunt vero sat idonei, ut Urbinatis bonitatem confirment, quocum recte conveniunt vicies, cf. V 33, VIII 63 cum Λ, XIV 8, 91 cum Θ$^{\alpha}$, XVI 53, 84 ter: semel cum Θ, 95, XVII 22, 50, XVIII 66 cum Θ, XIX 2 cum Λ, 93, 287, XX 103, XXI 31, 63, ep. II 1, VII 12. Tribus locis, quibus Harpocratio cum libris vulgatis congruit, Urbinatem oscitantia librarii a vero aberravisse existimo (XVII 100 διῴκισαν Π Pap.Harp.] διῴκησαν ΓΛ, XX 122 ξενιτευομένους ΘΛ Harp.] πολιτευομένους Γ, XXI 68 δεκαδαρχιῶν ΘΛ Harp.] δεκαρχιῶν Γ cf. ad XIV 110), cum paucissimae restent lectiones dubiae vix diiudicandae (XIV 162 ἑκατόμνως Γ pr. Λ Harp.] ἑκάτομνος Γ corr. rad. Θ Harp. epit. s. v. ἐπίσταθμος; XX 6 μηδόκῳ Γ pr. ΘΛ] ἀμαδόκῳ $Γ_2$ Harp.).

Plane alia est ratio memoriae Isocrateae apud Dionysium Halicarnaseum (= D), qui ipsius Isocratis verbis longe lateque usus est et in libro quem de Isocrate composuit (cf. imprimis c. 16/17 = de pace § 1—16, 41—43, 50—52, c. 19 = Trapez. § 1—12 cf. c. 20) et in aliis libellis (de compositione verborum c. 23 = Areop. § 1—5; de Demosthene c. 17 = de pace § 41—50 cf. c. 19/20, c. 20 = Paneg. § 96—99) ab Usenero et Radermachero nunc optime editis (Lipsiae 1899/1904). Atque de Dionysio Isocratis teste ante Keilium (Anal. Isocr.) egregie iam egerant Sadée, de Dionysii Halic. scriptis rhet.

quaest. crit., Argentor. 1878 p. 19 sq. et praecipue Carolus Fuhr, der Text des Isokrates bei Dionys v. Hal., Mus.Rhen. XXXIII 1878 p. 325/63, qui ex Useneri copiis rectius de Dionysii memoria iudicavit, quam Benselerus qui nimium illi pretium tribuerat (p. LI 7 ad Trapez.: „Dionysii libri hac in oratione Urbinate meliores"). De codicibus vero Dionysianis postea disputavit Aem. Thomas, zu Dionys v. Halik. über die alten Redner, Hermae vol. XXXII 1897 p. 60/67. Post Keilii curas ipse (codd. auctor. p. 123/9) lectionum Isocratearum Dionysii novas tabulas concinnavi, unde Dionysii exemplum eiusdem paene generis fuisse atque Papyrum Londinensem evidenter claruit. Nam cum duabus lectionum partibus (84) Urbinatis memoria vel sola (50) vel codicibus vulgatis quibusdam (18) vel Antidosis memoria (16) firmata apud Dionysium reperiatur, pars una (42) lectiones vulgatas praebet librorum vel omnium (28 + 7 cum $Θ^α Λ^α$ coniunctas + 5 a $ΓΘ^α Λ^α$ alienas) vel singulorum (2). Novies autem Dionysius cum Antidosi sola consentit, quae a Dionysio cum ceteris codicibus congruo discrepat decies. Atque raris illis locis, quibus codicum memoria e Dionysio haud dubie emendatur (cf. Trapez. § 1, 3, 9 etc.), permagnus officit lectionum peculiarium numerus, quae Dionysii librum non solum librariorum neglegentia (omissionibus praecipue), sed etiam interpolatione temeraria depravatum fuisse demonstrant (prae ceteris cf. Trapez. § 6, 9, Paneg. § 98). Ea re auctoritas eius adeo minuitur, ut contra Urbinatem ponderis nihil habeat, nisi in optimo hoc codice corruptela sit aperta.

Praeterea Gregorius Corinthius, Bekkeri lexicographi, Priscianus, Pollux memoriam Isocratis servant haud spernendam, quae apud Gregorium, Priscianum, Pollucem cum Urbinate saepius conspirat quam cum vulgata. Atque G r e g o r i u s C o r i n t h i u s (Rhetores Graeci vol. VII Walz = Rh. Gr. VII W) codicem videtur usurpavisse, qui ab Urbinatis praestantia prope aberat. Duodecies enim cum Γ solo consensus adest (IX 11 ter, 12 bis, X 18, 31, 51, XVII 1 ter, 2), quibus locis quinque accedunt et cum Γ et cum singulis codicibus vulgatis concordes (IX 11 μόνον, X 18 λαβεῖν, 30 ter). Contra cum vulgata memoria concentus rarus est in rebus orthographicis (X 18 ἔσῃ, cf. 20 bis), rarus etiam in gravioribus (X 51 χρωμένους recte; 2 πρὸς ἡμᾶς ΛΣ, 18 ταῦτα om. ΛΠ Exc.Paris. Georgid.). Sunt vero lectiones quaedam Gregorio propriae, quae quominus nimium illi tribuamus prohibent (cf. imprimis IX 11 διαφέρουσαν, X 18 colloc. λόγον χρήσιμον = Exc.Paris., παρὰ θεοῦ ἀγαθὸν μὴ λαβεῖν, 30 σοβαρός = ΣΥ).

Etiam Bekkeri lexicographi (Bekkeri Anecdota Graeca I. = BA) decem lectiones praebent Urbinati consimiles (X 9, 26 bis, XVII 5, 39, 50, XVIII 30 + XIV 84 cum ΘΘ^{α}Λ^α, XVII 5 ὑμᾶς cum Π, XVIII 32 cum Λ, 34 cum Θ), inter quas tamen duae sunt falsae a Γ$_2$ΛΠ correctae (X 26 ἑτέρων, XVII 39 γεμούσαις); recte etiam I 8 οἷς . . δεδίωσι contra Λ solum videtur exhiberi. Contra inter 18 lectiones cum vulgata (raro cum codicibus singulis) consentientes tertia fere pars Urbinatis errores convincit etsi non graves, cf. X 32 κτητὰ, ἐσθῆσι, XIV 122 ὧν [ἂν], 167 τῶν [νῦν] συμφορῶν, XVII 19 πάντα τρόπον, XIX 100 οὐχ ὡς ⟨οὐχ⟩. Fallax autem vel dubia est congruentia cum X 25 οὕτω δ' Π, περιμένῃς ΛΠ, XI 28 ποιῇς ἢ λέγῃς Π Pap. Stob., 32 βασιλέας ΛΠ, 49 μάλιστα om. ΛΠ, XIV 126 [τῷ] τῆς 'Ασίας Θ Λ, XVII inscr. περὶ τῆς εἰρήνης ΛΠ Prisc., 87 ἐφησθησόμενοι ΛΠ Pap., ὑμετέραις ΛΠ, 125 μὲν om. ΛΠ, XIX 69 μάλιστ' ἂν Λ, 100 καταψευσομένων Θ.

Apud Priscianum (= Prisc.) plures leguntur loci (8) cum Γ probandi (XI 27, XIV 16 cum Θ, 66 cum Θ^α, XV 2 cum Θ, 5, XVI 104, 109 cum Θ, XX 79), quam cum vulgata reiciendi (VI 46, X 34 ΠΣ, XIV 168?, XVII 110, 143). Sed etiam duobus locis lectio a Prisciano simul atque ab Urbinate tradita adulterina est (cf. XV 5 ⟨οὐ⟩ μετέχομεν, XVII 19 (καὶ) πάντας τρόπους), neque desunt lectiones peculiares, quae Prisciani librum graviter fuisse corruptum demonstrent (cf. VI 46, VIII 57, XI 27, XIV 16, XV 5, 27, XVI 104, XVII 92, ep. VI 11). Inde editores Priscianum nonnunquam praepropere contra codices secutos esse elucet, cf. VI 23 ἑαυτοῦ, 24 ἐνεπεδειξάμην, X 34 διάνοιαν, XV 27 διελύεσθε.

Pollucis (= Poll.) denique exemplar quinquies cum Γ facit, cf. VI 27, XIII 11 cum Θ, XVI 28, XVII 87, XX 134. Verum cave, ne auctoritati eius confisus, quae paucis illis lectionibus certe non iam evicta est, etiam singulare illud συνησόμενοι XVII 87 cum Cobeto et Blassio recipias, cum et codices et papyrus et Bekkeri lexicographus hoc loco futurum tueantur.

Alii qui ex antiquitate servantur testes cum Excerptis Parisinis, Georgide, corpore Parisino comparandi sunt, apud quos vulgata praevaleat Isocratis memoria. E quibus praeter ceteros nominandus est Stobaeus, cuius anthologii a Wachsmuthio (W) et ab Henseo (H) redintegrandi opera nondum absoluta est: quam ob rem voluminis quarti (florilegii quod dicitur partis posterioris inde a cap. 43) excerpta secundum Meinekei (M) editionem laudanda erant. Atque apud Stobaeum vix

quadraginta lectiones cum Γ conveniunt, cum plus quinquaginta vulgatam memoriam exceperint: inter quas haud rarae inveniuntur interpolationes pessimae (cf. X 21, 28, 43, 52, XI 33, XII 16, XIII 3, 43, 44, 46), paucissimae codicis Γ corruptelam sanant (cf. XI 34 μέτιθι et [ἀπ' αὐτῶν], XII 22 οὐ μόνον ⟨δ'⟩, 60 ἐξισοῦσθαι, XIII 73 πλείονος, XXI 8 ἧς). Frequentes accedunt loci, quibus codicum vulgatorum pars tantum differt, frequentes etiam, quibus Stobaeus cum singulis codicibus vulgatis (e. g. cum Λ novies: X 16, 23, 27, 28, 30, XII 14, 16, 18, XXI 31) vel cum aliis testibus quibusdam facit. Lectiones autem singulares in anthologio obviae rarissime videntur genuinae esse (cf. X 19 κτημάτων cum Pap. Syro Exc.Vind., IX 2 καθ' ἑκάστην βουλεύεσθαι τὴν ἡμέραν, XXI 32 τελείους), plerumque falsae sunt (cf. e. g. VII 21, X 19, 21, 27, 28, 43, XI 3, 22, 23, 28, 32, 33, 35, XII 14, 16, 18, 22, 55, 59, 60, XIII 44, 45, etc.).

Cum Stobaeo componendum est Orionis gnomologium (cf. VII 2, 21, X 7, 16, 18, XII 44), quod praeter codicum memoriam mixtam — cum Γ ter, cum ΓΛ ter, cum ΓΘ semel, cum ΘΛ bis: VII 2 recte, cum Λ (Π) bis — permultas exhibet corruptelas peculiares. Quarum unam hic commemorabo, quae archetypi indolem aperte significat: VII 21 σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην Γ cf. XIX 274] σωφροσύνην ἢ δικαιοσύνην ἂν Λ, ἢ δικαιοσύνην Θ, δικαιοσύνην ἂν Stob., σωφροσύνην ἂν Orio, unde hanc archetypi lectionem elicias σωφροσυνην αν (with "* δικαιοσυνην]" written above).

Permagnus praeterea testium est numerus, de quibus singillatim agere operae pretium non est, cum una alterave lectione aut Urbinatis aut vulgatae memoriae firmata codicis adhibiti cognitionem idoneam non suppeditent. Quid quod Bachmanni Anecdota Graeca (= Bachm. An. Gr.) quater cum Urbinate (XIV 151 bis, XVII 50, XIX 28 cum Θ), semel cum ΛΠ (XI 33) congruunt, quod Suidas, Hesychius, alii*) vulgatam memoriam aliquatenus videntur praeferre? Satis iam superque et ex codicibus et ex papyris testimoniisque demonstratum est, memoriam Isocrateam antiquis temporibus diversissimam fuisse, cum hinc codex Urbinas (vel Harpocrationis liber), hinc codices vulgati ΘΛΠ (ΣΥ) et papyrus Berolinensis orationis Demoniceae

*) Gnomologium Byzantinum (= Gnomol. Byz.) composuit Wachsmuth, Studien zu den griech. Florilegien 1882 p. 166/207; Excerpta Vindobonensia (= Exc.Vind.) apud Stob. floril. ed. Meineke IV p. 290 sq. quaeras; Lexicon Vindobonense (= Lex.Vind.) recensuit Nauck, Petropoli 1867. Videas etiam Keilii indicem fontium in Anal. Isocr. p. 150/5.

terminos quasi corruptionis designent. Inter quos ceteri testes ita fluctuant, ut omnes depravationis gradus percurrant. Neque tamen unus ex omnibus testis est productus, qui memoriam Isocrateam a codicibus ita alienam ostenderit, ut originem eius propriam statuere cogamur. Atque adeo Aristoteles, testis omnium antiquissimus, qui Isocratis (Panegyrici potissimum) verba saepe doctrinae suae exempla attulit, in universum cum codicibus concordat, quamquam aut discipulus aliquis magistri lectiones excipiens locos illos minus accurate reddidit (cf. Fr. Marx, Aristoteles' Rhetorik, Berichte der sächs. Gesellsch. der Wissensch. 1900 p. 263/7) aut Aristoteles ipse — id quod veri est similius — locos Isocrateos ex memoria laudatos hic illic commutavit (cf. Vahlen, über einige Citate in Aristoteles' Rhetorik, Berichte der Berliner Akad. der Wissensch. 1902 p. 189/94).

Antiquissimum de orationum Isocratearum corporibus quibusdam testimonium apud Dionysium Halic. de Isocr. c. 18 legitur hoc: μηθεὶς δ' ἀγνοεῖν ⟨μ'⟩ ὑπολάβῃ, μήθ' ὅτι Ἀφαρεὺς ὁ πρόγονός τε καὶ εἰσποίητος Ἰσοκράτει γενόμενος ἐν τῷ πρὸς Μεγακλείδην περὶ τῆς Ἀντιδόσεως λόγῳ διορίζεται μηδεμίαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὑπόθεσιν εἰς δικαστήριον γεγράφθαι, μήθ' ὅτι δέσμας πάνυ πολλὰς δικανικῶν λόγων Ἰσοκρατείων περιφέρεσθαί φησιν ὑπὸ τῶν βυβλιοπωλῶν Ἀριστοτέλης ... ἱκανὸν δὲ ἡγησάμενος εἶναι τῆς ἀληθείας βεβαιωτὴν τὸν Ἀθηναῖον Κηφισόδωρον, ὃς καὶ συνεβίωσεν Ἰσοκράτει καὶ γνησιώτατος ἀκουστὴς ἐγένετο καὶ τὴν ἀπολογίαν τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν πάνυ θαυμαστὴν ἐν ταῖς πρὸς Ἀριστοτέλην ἀντιγραφαῖς ἐποιήσατο, πιστεύω γεγράφθαι λόγους τινὰς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰς δικαστήρια οὐ μέντοι πολλούς. Unde Isocrate etiam vivo orationes eius iudiciales nondum coactas et ab ipso auctore probatas fuisse dilucidum est, quoniam si ita se res haberet, Aristotelis testimonium de fasciculis orationum multis a librariis venditis fidem non haberet. Neque orationes illas a familiari aliquo post oratoris mortem ex scriniis protractas esse, idoneus testis est Aphareus Isocratis privignus, qui orationes forenses a patre unquam compositas esse plane negavit; nam Aphareum ipsum, qui et genere proximus et orator erat, suam de orationibus illis auctoritatem ipsis orationibus in publicum emissis vel alicui alii traditis refutavisse veri est dissimillimum. Sed orationes iudiciales Isocratis nobis servatae sunt genuinae, quas oratore iam mortuo a viro aliquo alieno — eloquentiae studioso vel bibliothecario — ex permultis

orationibus sub nomine eius circumlatis segregatas atque collectas esse patet.

Id referendum videtur ad studia cum aliorum grammaticorum tum Callimachi, qui etiam operum Demosthenis indicem criticum confecit orationum versibus diligenter indicatis (cf. Athen. VI 244a). Atque in Isocratis codice Urbinate reliquiae exstant stichometriae, quae cum stichometria Demosthenica convenit. Corpus autem quod tenemus Isocrateum esse perantiquum exploratum est, quoniam omnes qui verba Isocratis commemoraverunt testes in orationibus servatis (etiam in subditiciis duabus) versantur, praeter quas nisi incerta memoriae Isocrateae vestigia non supersunt. Quin etiam libri qui nobis traditi sunt omnes et corporis Isocratei ambitu et orationum ordine et singularum orationum conditione ita inter se coniuncti sunt, ut omnes originem duxisse necesse sit ex archetypo communi. Quem temporibus antiquissimis, id est ineuntibus Alexandrinorum temporibus ascribendum esse ex eo ipso cognoscitur, quod codex Urbinas (saeculi IX./X. liber) librum aliquem saec. I./II. p. Chr. n. ad verbum prope videtur expressisse, lectiones autem vulgatae ex parte iam apud Dionysium Halic. inveniuntur. Unde Callimachum ipsum de Isocratis orationibus colligendis et recensendis bene meruisse probabilis est coniectura. Editionem vero corporis illius quis instituerit nescimus.

Archetypum nunc ex omnibus fidelissime repraesentat codex Urbinas optimus, qui Harpocrationis librum paene aequiperat. Corruptio autem verborum Isocrateorum, quae iam ante corpus Isocrateum collectum in orationum singularum exemplaribus gliscere coeperat (cf. imprimis orationem ad Nicoclem interpolatam, orationem contra sophistas mancam), aetate Alexandrina longius progressa est ita, ut vix primis p. Chr. n. saeculis — id quod papyri et testimonia docent — unus liber alterius similis esset. Eo ex numero codicum depravatorum liber ille fuit, qui extremis temporibus Romanis vel Byzantinis primis vulgatam codicum ΘΛΠ(Φ) memoriam excepit et edidit: eadem a librariis correcta, contaminata, corrupta in codicum Θ (Φ Photii?) et ΛΠ classes divisa est. Sed etiam alii ex antiquitate manserunt libri separati, e quibus corpuscula sententiosa Excerptorum Parisinorum, Georgidis, corporis Parisini, alia hausta sunt, cum peculiarem orationis Demoniceae memoriam in codicibus ΣΥ manibus teneamus.

Caput IV.

De orationum Isocratearum temporibus et fide.

Priusquam ad orationum verba ex codicibus constituenda accedamus, anquirendum videtur, quid de temporibus, quid de auctore cuiusque orationis iudicemus. Nam genuinae alia certe est ratio atque subditiciae, orationis ab oratore iuvene conditae alia certe atque senilis. Atque etiam orationum genera respicienda sunt, quae diversas praecipiant scribendi leges, cum — ut exemplo utar — hiatus evitandi norma in orationibus foro destinatis minus severe observetur quam in deliberativis. Ex temporibus denique idoneus orationum ordo constitui potest, quem et in codicibus et in editionibus plane ineptum esse nemo est qui ignoret. In omnibus enim — id unum hic commemorabo — orationum forensium classis in orationum fine posita est, qui ordo temporibus quam maxime reluctatur.

Sed dixerit aliquis, orationum seriem in editionibus servatam, quam Hieronymus Wolfius (1553 et 1570) descripsit, adeo probari coeptam esse, ut immutatio audaciae opprobrium excitet. Quod ne flocci quidem faciendum esse existimo, cum sani editoris sit, non solum verba singula ex ratione critica emendare, sed etiam omne scriptorum corpus, quoad fieri potest, in ordinem redigere meliorem. Potest sane corrigi Wolfii imprudentia, qua Plataicum esse orationem iudicialem censuit, („quae forensi omnino vehementia constat cum accusatione violentiae Thebanorum“); qua Panathenaicum scriptionem demonstrativam ab orationibus deliberativis et orationem contra sophistas ab encomiis sophisticis contra sophistas scriptis avulsit; qua Euagorae Cyprii laudationem orationibus Nicocleis propinquam et graves Athenarum laudes in Panathenaico cum vanis Helenae et Busiridis laudationibus sophisticis composuit. Immo etiam epistola olim nona ad Archidamum data, quam editiones veteres ex codice manco descriptae omiserunt (cf. p. LXIV), casu aliquo locum obtinuit ultimum, cum epistolarum octo priorum series iam in editione Veneta 1543 (Farreae) sursum deorsum conversa sit.

Quaeras fortasse cur non Urbinatis ordinem sequamur? Id libri indoles supra (p. XCIII) demonstrata vetat, quoniam orationum iudicialium numerus in eo mancus et ordo turbatus est. Atque archetypi ordo, quem cum probabilitate aliqua enucleavimus, non omnino videtur aptus

esse, praesertim cum temporibus non respectis et orationes iudiciales in ultimam orationum sedem relegaverit et orationem de permutatione cum illis copulaverit, quae cum generis mixti sit cum demonstrativis aut deliberativis rectius componitur quam cum forensibus. Causa enim Lysimachea ficta (ἀσεβείας) oratori ansam dedit, ut sub specie orationis iudicialis et vitam suam et disciplinam et scholam defenderet privataque de arte oratoria merita ostenderet. Itaque oratio illa neque ad iudiciales proprie pertinet neque cum demonstrationibus sophisticis apte comparabitur: nam contra sophistas oratio in arte sophistica tota versatur; Antidosis vero quadraginta fere annis post composita intellegi non potest nisi ex mente oratoris ad negotia publica dudum conversi, quae tunc nondum attigerat. Quapropter Antidosis, si tempora spectas, cum orationibus deliberativis commode coniungetur, quarum et genus dicendi universum servat et partes nonnullas ad verbum laudatas retinet.

Atque scriptorum Isocrateorum classes eminent quattuor, quae non solum argumentis tractatis sed etiam temporibus seiunctae sunt. Etenim orationes proprie iudiciales et ex temporibus et ex arte nondum perfecta primum locum obtinent, quarum ultima est Aegineticus circa annum 391/0 confectus. Quas excipit classis laudationum et adhortationum sophistice comparatarum, inter quas oratio contra sophistas, quae est προτρεπτικός, iisdem prope atque Aegineticus temporibus (circa annum 390) scripta initio ponenda est. Continuantur illi laudationes Helenae et Busiridis sophistarum aliquorum conamina impugnantes, quae licet in prooemiis sophistarum artem acriter perstringant, eandem artem in laudando aperte demonstrant. Quibuscum arte cohaerent sophistica de vita formanda praecepta, adhortationes dico Isocratis personati ad Demonicum, ipsius Isocratis ad Nicoclem et ad Cypriorum populum datas; his Euagoras et tempore proximus et consilio similis est, cum Nicocli filio virtutis exemplum praebeat sub laudatione patris ab encomiis sophisticis plane diversa. Ne Cyprias quidem orationes cum Demonicea coniunctas laudationibus sophisticis adiungere dubitavi, quamquam si temporum ordinem spectas Panegyricus intercedit atque etiam Plataicus sub eadem tempora videtur conscriptus esse atque admonitiones. Sed orationes illae, Panegyricus et Plataicus, quia primum oratorem πολιτικόν ostendunt, iam tertii orationum deliberativarum vel politicarum generis agmen ducunt, eaque classis orationes gravissimas et summa cum arte perfectas complectitur inde a Panegyrico (anni 380) usque ad Panathenaicum (anni 339). In fine demum totius ordinis

epistolae quae vocantur collocabuntur pariter atque in codicibus comprehensae, quae licet inter se argumenti plane diversi sint ab orationibus tamen manifesto differunt. Prooemia nempe sunt orationum suasoriarum, quae epistolae formam velut Philippus induerunt, et litterae commendaticiae privatae et epistolae suasoriae minores ad Philippum missae, quarum priori brevis Alexandri filii admonitio accedit. Quae litterae ad temporum ordinem facile digerendae inde ab anno 367 usque ad oratoris mortem anni 338 procedunt.

Quibus praemissis iam ad singulas orationes tractandas aggrediamur, virorum doctorum de unaquaque studiis diligenter respectis et enumeratis. Quae commentationum de Isocrate series ut plena proponatur, e re visum est omnes etiam de Isocratis vita et scriptis quaestiones generales, omnes etiam de Isocrate rhetore et magistro libellos sub uno conspectu hic colligere, quia in iis de singulis quoque orationibus haud raro disputatur. Atque egerunt

de Isocratis vita et scriptis

Bréquigny, Vies des Anciens Orateurs Grecs avec des Réflexions sur leur Éloquence, de Notices de leurs Écrits, et de Traductions de quelques uns de leurs discours, vol. I Isocrate, Paris 1752 — G. Ben. Schirach, Dissertationes II de vita et genere scribendi Isocratis additis nonnullis ad loca quaedam Isocratis observationibus, Halae Magd. 1765 — J. Bilmark, de Isocrate oratore, Aboae 1798 — P. J. Leloup, Commentatio de Isocrate, Bonnae 1823 — G. Fr. Drescher, Isokrates väterlicher Rat an den jungen Demonikos. Aus dem Griechischen mit Anmerkungen und Darstellung des Lebens des Isokrates, Büdingen 1826 — J. G. Pfund, de Isocratis vita et scriptis exposuit quaedam, Progr. Berol. 1833 — Ant. Mang, de Isocratis ingenio et praestantia commentatio, Progr. Neuburg a. d. Donau 1835 — A. Lichtenauer, de Isocrate, Progr. Landshut 1843 — Joh. Bakius, Scholica hypomnemata vol. III (Quaestiones Isocrateae p. 48/119), Lugduni Batav. 1844 — J. T. Halbertsma, Quaestiones Isocrateae, Mnemosyne IV 1855 p. 218/29 (quaest. I et III) — H. P. Schroeder, Quaestiones Isocrateae duae, Dissert. Rheno-Traiect. 1859 — Wilh. Oncken, Isokrates und Athen, Heidelberg 1862 — Friedr. Blass, die attische Beredsamkeit II Leipzig 1874, II[2] 1892 — Errico Girardi, Cenno storico-critico della vita ed opere d'Isocrate, Napoli 1875 — H. G. A. Leignes Bakhoven, Twee hoofdstukken over Isocrates, Deventer 1877 — J. de Gregorio, de Isocratis vita, scriptis et discipulis, Panormi 1883 — Fr. Susemihl, de vita Isocratis, Index Gryphisw. 1884 — Bruno Keil, Analecta Isocratea (Dissert. Gryphisw. 1884), Lipsiae 1885 p. 1/12, 89/94 — E. Lippelt, Quaestiones biographicae, Dissert. Bonn. 1889 p. 8/13 — Fr. Koepp, Isokrates als Politiker, Preussische Jahrbücher LXX 1892 p. 472/87 — U. v. Wilamowitz-Moellendorff, Aristoteles und Athen, Berlin 1893 hic illic — S. Spitzer, das staatliche Ehrgefühl bei Isokrates, Zeitschr. f. d. österreich. Gymnas. 1895 p. 385/97 — Jul. Beloch, Griechische Geschichte II,

Strassburg 1897 p. 371 sq., 528 sq., passim — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V, Stuttgart 1902 p. 329 sq., passim — Wilh. Christ, Geschichte der griechischen Literatur, 4. Aufl. München 1905 p. 389/97 — Cf. etiam praefationes Benseleri in translatione Isocratis Germanica, Prenzlau 1829 p. 17/85; eiusdem Benseleri 1854 I p. 9/16; Ad. Henr. Christiani in translatione Isocratis Germanica, Stuttgart 1832 p. 5/18; Havetii 1862 p. XVII/CIII; Rauchensteinii ed. V 1882 p. 8/25; Keilii 1890 p. V/XIX;

de Isocrate rhetore et magistro:

Baumgarten-Crusius, de oratoribus Graecis, maxime Isocrate, egregiis institutionis publicae magistris, Progr. Misniae 1833 — H. Sauppe, Zeitschrift f. d. Alterthumswissenschaft 1835 p. 403/11 — K. H. Funkhänel, Isokrates und Demosthenes, Zeitschrift f. d. Alterthumswissenschaft 1837 p. 485/94 — Petr. Henn, de Isocrate rhetore, Dissert. Hal. 1861 — Matthiessen, Einige Andeutungen über die Richtung und den Einfluss der Isokrateischen Schule, Progr. Plön 1865 — H. Henkel, Xenophon und Isokrates, Progr. Salzwedel 1866 — Paul Sanneg, de schola Isocratea, pars I Dissert. Hal. 1867 — Rob. Schandau, de Isocratis doctrina rhetorica et ethica, Dissert. Vratisl. 1869 — Ἀ. Κυπριανός, Τὰ ἀπόρρητα τοῦ Ἰσοκράτους ἢ περὶ λόγων ἐσχηματισμένων (opus posthumum), Ἀθῆναι 1871 — Car. Reinhardt, de Isocratis aemulis, Dissert. Bonn. 1873, cf. Sauppe, Götting. Gel. Anz. 1873 p. 1735/40 (= Ausgew. Schr. p. 686/89) — Ad. Büchle, die Pädagogik des Isokrates, Progr. Baden 1873 — Otto Kohl, de Isocratis suasoriarum dispositione, Progr. Kreuznach 1874 — M. G. Demitsas, Κριτικά, Ἀθήναιον VI 1878 p. 393/416 (contra A. Cyprianum) — G. Boros, De arte oratoria Isocratea, Budapestini 1879 — C. G. Cattaneo, Isocrate, Milano 1879 (cf. Blass, Jahresbericht 1880 p. 189) — G. Teichmüller, Literarische Fehden im 4. Jh. v. Chr., Breslau 1881 (cf. Albrecht, Jahresberichte 1885 p. 86/91) — W. Herforth, über die Nachahmung des isäischen und isokratischen Stils bei Demosthenes, Progr. Grünberg 1880 — Th. Klett, das Verhältnis des Isokrates zur Sophistik, Progr. Ulm 1880 — K. Schwabe, de genere dicendi Isocrateo, Dissert. Hal. 1883 — K. Peters, de Isocratis studio numerorum, Festschrift f. Raspe, Parchim 1883 p. 8/19 — J. V. Novák, Platon und die Rhetorik (c. 5), Jahrb. f. class. Philol. Supplem. XIII 1884 p. 526/39 — L. Waber, Isokrates u. d. am Schlusse von Platons Euthydem gezeichnete Rhetor, Progr. Kremsier 1886 — Arn. Schaefer, Demosthenes u. s. Zeit, (1858), 2. Aufl. Leipzig 1887 passim — E. Maass, Herodot und Isokrates, Hermes XXII 1887 p. 581/95 — K. Josephy, der oratorische Numerus bei Isokrates und Demosthenes mit Berücksichtigung der Lehre der alten Rhetoren, Dissert. Turic. 1888 — Ch. Huit, Platon et Isocrate, Revue des Études grecques 1888 p. 49/60 — J. Engel, Isokrates, Macchiavelli, Fichte; Progr. 1889 (Leipzig, Fock) — Ferd. Dümmler, Akademika, Giessen 1889; idem, Chronologische Beiträge zu einigen platonischen Dialogen aus den Reden des Isokrates, Basel 1890 — P. Wendland, über die Tendenz des platonischen Menexenos, Hermes XXV 1890 p. 173 sq. — G. Kaibel, Xenophons Kynegetikos, Hermes XXV 1890 p. 591 sq. — R. v. Scala, zur philosophischen Bildung des Isokrates, Jahrbücher f. class. Philol. CXLIII 1891 p. 445/48; idem, Isokrates und die Geschichtsschreibung, Verhandl. der Philologenversammlung in München

1891 p. 102/21 — Fr. Blass, de numeris Isocrateis, Kiliae 1891 — Γ. Κυριακίδης, Θωμᾶς ὁ μάγιστρος καὶ Ἰσοκράτης, Dissert. Erlang. 1893 — E. J. Conrotte, Isocrate et Gregoire de Nazianze, Le Musée Belge I 1897 p. 236/40 (cf. ad Euagoram); idem, Pindare et Isocrate, le lyrisme et l'éloge funèbre, Le Musée Belge II 1898 p. 168/87 — E. Norden, die antike Kunstprosa I 1898 p. 113/19 — F. Strowski, de Isocratis paedagogia, Albiae 1898 — J. G. Brambs, Studien zu den Werken Julians des Apostaten, pars II (c. 4. Julian als Nachahmer des Isokrates p. 18/37), Progr. Eichstätt 1899 — Oct. Navarre, Essai sur la Rhétorique grecque avant Aristote, Paris 1900 p. 177/207 — J. Mesk, Demosthenes und Isokrates, Wiener Studien XXIII 1901 p. 209/12 — K. Hubik, Alkidamas oder Isokrates? Ein Beitrag zur Geschichte der griechischen Rhetorik, Wiener Studien XXIII 1901 p. 234/51 — Fr. Blass, die Rhythmen der attischen Kunstprosa: Isokrates, Demosthenes, Platon: Leipzig 1901 — M. Παντάζης, ἡ Ἰσοκράτειος ῥητορική, Ἀθηνᾶ XVI 1904 p. 88/115 — P. Wendland, Anaximenes von Lampsakos, (Hermes XXXIX 1904 p. 513/38 passim) Berlin 1905 p. 35 sq. — H. Gomperz, Isokrates und die Sokratik, Wiener Studien XXVII 1905 p. 163/207 — Cf. studia ad libellorum censuram pertinentia Blassii: Bursians Jahresberichte I 1873 p. 268/89, III 1874/5 p. 475/93, IX 1877 p. 249/97, XXI 1880 p. 177/210, XXX 1882 p. 221/50, Hüttneri: ibidem XLVI 1886 p. 32/44; Jacobii: Jahresberichte des Philologischen Vereins zu Berlin I 1874 p. 785/8, II 1876 p. 6/20, III 1877 p. 18/24, IV 1878 p. 47/53, VI 1880 p. 187/202, Albrechtii: ibidem XI 1885 p. 49/103, XVI 1890 p. 1/38.

Patefacta nunc est via ad orationes ipsas considerandas, primum quidem ad forenses, inter quas antiquissima

I. πρὸς Εὐθύνουν ἀμάρτυρος (21)

habitam se fert paulo post annum 403, quo triginta virorum dominatio a populari factione fracta est (cf. § 2/3, 11). Nec tamen in foro potest dicta esse, cum et fraudis commissae et actionis institutae explicatio neglecta (cf. § 3 ἐν τῷ τότε χρόνῳ: quid vero ἐν δὲ τῷ νῦν?) sophistarum scholam redoleat et argumentatio inanis ab oratione vere iudiciali toto caelo distet. Immo actor se amici vice totum oratoris munus in se suscepisse profitetur (§ 1 πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκάζομαι), ut haec deuterologia omnia, quae in causa sint, exsequi possit: quod cogitate videtur statutum esse, cum id in orationibus iudicialibus servatis fieri non soleat (sed cf. Lys. XXXII). Denique testimonia, Timodemi videlicet (§ 14) et propinquorum (§ 20/21), quos produci e re necesse erat, consulto omissa sunt, ut amartyrus fieret ieiunus sophistarumque aliquorum scholae conveniens, minime Isocrati. Nimirum et hiatus libere admissus (cf. Benseler, de hiatu p. 54/6 et in edit. 1851 vol. I p. XI n. 1, Galle, de Isocratis oratione Trapezitica p. 9) et rigida verborum compositio, quae

sententiis commatibusque inter se contrariis conformatur, et abundans figurarum quae vocantur Gorgianarum copia ab Isocratis usu tantopere discrepant, ut Gorgiam potius hanc orationem („argutam, nitidam“ Dobraeus ait) scripsisse contendas, quam summum orationis levigatae et politae magistrum (cf. Benseler ad Areopag. p. 394/5). Atque Isocratem de deposito quidem orationem edidisse ipse in Panegyrico § 188 testis est. Aequales autem cum orationem illam (deperditam?) omni videlicet arte excellentem aemularentur, posterioribus iudicium de Amartyro hoc subditicio praescripserunt. Philostratus enim, cum orationem hanc cum Archidamo inter optimas oratoris lucubrationes numeraret (βίοι σοφ. I 17, 3), iudicium videtur conformavisse ad Isocratis illud cum aequalibus certamen; quo factum est, ut de Isocratis stilo proprio plane erraret (cf. ὁ δὲ Ἀμάρτυρος ἰσχὺν ἐνδείκνυται κεκολασμένην ἐς ῥυθμούς· νόημα γὰρ ἐκ νοήματος ἐς περιόδους ἰσοκώλους τελευτᾷ).

Genuinum Isocratis Amartyrum sub oratione Trapezitica latere olim conieceram, cum in Trapezitico quoque, qui consimilis argumenti est (conferas I 3 cum V 8), sceleris perpetrati quidem testes non vocentur: quare eandem orationem Amartyrum nuncupare licet, cf. § 2 τὰ γὰρ συμβόλαια τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις ἄνευ μαρτύρων γίγνεται. Cui coniecturae, quae certis argumentis neque evinci neque refelli potest, nunc non insisto, neque locorum aliquorum consensum (I 14 = V 46, I 15 = V 48, cf. I 2 = II 16) nunc urgeo, ut alteram utram orationem imitatione ex altera expressam esse comprobem. Nam cum Isocrates, quamvis de orationibus suis ab aliis expilatis identidem conquestus sit (XIX 74, XX 94, ep. II 7, cf. etiam Alcidam. περὶ σοφιστῶν § 4), hic illic alios auctores (Gorgiam potissimum) excerpserit ipse, e sententiarum congruentia neque constat utra prior sit oratio neque de orationum auctoribus certi quidquam colligitur.

Atque Amartyrum contra Euthynum scriptum, quem ut initio ordinis ponamus et fictum orationis tempus et putida dictio ad usum sophistarum vetustorum accommodata suadent, in fine mancum esse Blassius perspexit, cum sententiarum contextus minime absolutus et oratio extrema sine epilogo ullo abrupta sit. Quocirca Aristotelis illud (rhet. II 19) ὥσπερ καὶ Ἰσοκράτης ἔφη, δεινὸν εἶναι εἰ ὁ μὲν Εὔθυνος ἔμαθεν, αὐτὸς δὲ μὴ δυνήσεται εὑρεῖν, quod Sauppius (Oratores Att. II p. 227) ad artem oratoriam, Benselerus (ed. 1851 vol. II p. 277) inter apophthegmata rettulerunt, ad orationis illius partem deperditam pertinere potest, si modo philosophum illum verba ex hac ipsa

oratione hausisse putamus. Sed cum eum locos Isocratis ex memoria attulisse veri sit simile (cf. p. CXIII), similis orationis in Callimachum § 15 sententia eum inducere potuit, — id quod Usenero visum est —, ut de oratione quadam πρὸς Εὔθυνον (sic) Isocrati vindicata falsa referret. Ac ne Aristotelis testimonio orationis in Euthynum servatae fidem comprobatam esse statuas. Nam quod philosophus ῥυπαίνειν τὸν ἄνδρα βουλόμενος, ut ait Dionysius (de Isocr. c. 18), permultos orationum iudicialium Isocratearum fasciculos apud bibliopolas prostare dixit, Cephisodori testimonio haud dubie repugnat, ita ut Aristoteles de orationum illarum auctoritate testis sit levis nec satis fidus, qui de Isocratis orationibus forensibus ab ipso auctore omnino abdicatis (cf. XXI 11) facile deceptus sit. Quod vero Keilius (Anal. Isocr. p. 7 n. 2) nihil nos nisi epitomen orationis habere contendit, declamationis illius indole refutatur, quoniam comprehensiones singulae subtiliter admodum elaboratae et inter se coniunctae sunt, ut augeri nequeant nisi dictione uberiore ab usu Gorgiano aliena.

Cf. Blass II² p. 219/23, III 2² p. 377/8 — Christian, translat. German. 1836 p. 983/88 — H. Usener, Rhein. Mus. XXV 1870 p. 603 — E. Drerup, de Isocratis orationibus iudicialibus quaestiones selectae, Jahrbücher f. class. Philol. Supplem. XXII 1896 p. 364/71; idem, die Anfänge der rhetorischen Kunstprosa, ibidem XXVII 1901 p. 333/4.

Inter genuinas Isocratis orationes prima est

II. πρὸς Καλλίμαχον παραγραφή (18),

quam brevi post rem publicam anno 403 restitutam in iudicio dictam esse luculenter apparet (cf. § 1 sq., 45 sq.). Nam cum et publica vita et domestica triginta viris dominantibus perturbatae essent, rebus ad integrum redactis omnem discordiarum memoriam oblivione deleri iusserunt. Quod ut sancirent, paulo post populi ex Piraeo reditum Archino rogante omnibus, qui de iniuriis sub tyrannide admissis in ius vocarentur, exceptionem fori (παραγραφήν) dederunt. Atque Callimachus primus legibus non obtemperans et iusiurandum contemnens actionem instituit exceptione vetitam. Inde orationem hanc circa annum 400 compositam esse (cf. § 11), vero videtur proximum esse; accuratius orationis tempus definiri nequit.

De orationis fide autem viris doctis olim controversia fuit, quoniam Harpocrationis (s. v. ʽΡίνων) codex unus B falso Isaeum orationis auctorem indicavit. Quapropter cum iam Fulvius Ursinus (Virgil. cum Gr. script. coll. p. 230) orationem Callimacheam Isocrati abiudicavisset, alii Ursinum secuti eam ab Isocratis genere dicendi nimis alienam esse censuerunt: inter quos Dobraeus nominandus est

(„quaeritur an Isocratis“ inquit) et Spengelius („simodo haec Isocratis est“: συναγωγή τεχνῶν 1828 p. IX, contra quem disputavit Sauppius, Epistola critica 1841 p. 146). Denique T. J. Halbertsma (Quaestiones Isocrateae, Mnemosyne IV 1855 p. 220) Cobeti opinionem confirmare studuit, orationes iudiciales omnes sub Isocratis nomine traditas — praecipue Aegineticam, Trapeziticam, Callimacheam, quae cum integrae essent in iudicium vocari possent — Isocrati falso attribui solere cum „simplici et ut ita dicam Lysiaca dictione“ et argumentandi ratione bene excogitata ab illo differrent. „Nam neque Isocrates nec quisquam alius credo sibi dedecori duxisset orationes illas, quarum tanta praestantia est, ut vix orationibus Lysiae et Demosthenis, qui quidem in hoc genere versentur, cedant“. En oratoris obtrectatorem, qui elocutionis floridae magistrum simpliciter dicere non potuisse ratus est pariter atque summi oratoris aemuli, quos Panegyricus (cf. § 11/12) profligavit: ἢ σφᾶς μὲν διορῶντας τὰς μετριότητας, τὸν δ'ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν ἁπλῶς οὐκ ἂν δυνάμενον εἰπεῖν. Re vera oratio in Callimachum, quae quidem a genere demonstrativo necessario distat, et verborum usitatorum eleganti ac subtili delectu et periodorum structura levigata et figuris moderate adhibitis stilum vere Isocrateum omnibus numeris ostendit.

Cf. Blass II² p. 213/7 — Christian, translat. German. 1836 p. 912/16 — Herm. Starke, Commentatio de Isocratis orationibus πρὸς Καλλίμαχον et περὶ τοῦ ζεύγους, Progr. Posen 1856 — Ivo Bruns, das literarische Porträt der Griechen, Berlin 1896 p. 480/1 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 40.

Proxima est oratio

III. κατὰ Λοχίτου αἰκείας ἐπίλογος (20),

quam initio saeculi quarti scriptam esse inde colligitur, quod qui accusatur (νεώτερος § 21) annis dicitur minor esse, quam qui triginta virorum turbis interesse potuerit (§ 11). Civium autem discordia nuper videtur composita esse (cf. § 4, 10/11, 20), nisi forte scriptorem tritas iam de bello civili sententias protulisse putabimus (cf. IV 42, XVII 51, 123, XIX 319, XVIII 67), praesertim cum oratiunculae color ab orationibus deliberativis vix differat. Atque accurata causae descriptio, unde de tempore definiendo aliquid lucremur, desideratur. Immo vero oratio tota in eo est, ut contumelia actori illata exaggeretur, quae αὔξησις loci qui dicitur communis instar perorationi plane convenit. Cum Schaefero autem (Demosthenes II² p. 67 n. 5), qui formam orationis abruptam explanare studuit deuterologia statuta, facere non possum, quoniam ab ipso violato, quem in iudicio pri-

orem verba facere oportebat, oratio dicta est (cf. § 1, 22). Eam igitur forte mutilatam esse vix cuiquam probabis (cf. etiam orationem de bigis, Lys. XVIII, XXI), qua ex re oratorem apparet aut haec sola apud iudices post testes vocatos pronuntianda clienti tradidisse aut hanc solam orationis plenioris partem extremam — auctam fortasse et perpolitam — artis demonstrandae causa in publicum emisisse. Atque de orationis apud iudices auctoritate cogitans Zychae adversor orationem unquam ampliorem fuisse neganti, quoniam pauper ille accusator de plebe oriundus (§ 19) tumida hac et exsangui de contumeliis declamatione in iudicum offensionem incursurus certe fuit, nisi narratione concitata de iniuria accepta iam eorum animos permovisset. Qua narratione Isocratem, qui in ceteris orationibus haud inertem causidicum se praestitit, hac in causa non supersedisse consentaneum est, ut codicis Urbinatis memoria orationem hanc epilogum i. e. perorationem designans verum ostendat.

Cf. Blass II[2] p. 217/19 — Christian, translat. German. 1836 p. 967/74 — J. Zycha, Ist die XVI. und XX. Rede des Isokrates verstümmelt überliefert? Wiener Studien VI 1884 p. 23/29.

Orationi contra Lochitem aliquatenus similis est ea, quae sequitur

IV. περὶ τοῦ ζεύγους (16),

qua de quadrigis ab Alcibiade maiore quondam emptis Alcibiades filius a Tisia quodam — quem Diomedem vocant Andocides IV 26 et Ephorus apud Diodorum XIII 74, cf. Plut. Alc. 12 — in ius vocatus est. Atque filius ille, quem anno 416 exeunte vel 415 ineunte natum esse ex § 45 constat, nisi post aetatis annum septimum decimum, quo anno sui iuris esse coeperat, in iudicium adduci non potuit (cf. Aristot. πολιτ. Ἀθην. c. 41, 1). Unde accusationem, quam Tisias post alias ab aliis instructas (§ 1/2) instituit, non ante annum 399/8, immo nonnullis annis post intentam illi esse elucet. Contra ex oratione Lysiaca XIV. κατὰ Ἀλκιβιάδου, quam anno 394 dictam esse constat, terminus ante quem oratio de quadrigis — sic rectius appellabitur quam de bigis — composita est cognoscitur. Illius enim orationis auctor Isocratem nonnunquam accerrime perstrinxit, ut illum orationem Isocrateam περὶ τοῦ ζεύγους iam editam ante oculos habuisse manifestum sit. Quo orationem hanc circa annum 396/5 vulgatam esse probatur.

Sed orationis de bigis pariter atque orationis contra Lochitem nunc posterior pars tantum superest, qua postquam testes de quadrigis producti sunt, filius accusatus laudationem patris recitat.

Quam solam ab oratore non nihil retractatam in publicum emissam esse inde elucet, quod oratio haec secundum § 4 non iudicibus tantum, sed civibus omnibus destinata erat, etiam iunioribus post annum 415 natis, quos cum causa ageretur iudicum munere fungi nondum licuerat (τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, οἳ τῶν μὲν πραγμάτων ὕστεροι γεγόνασιν). Atque Rauchensteinius bene iam docuit laudes effusas, quibus Alcibiades pater a filio celebratur, iudicibus offensionem daturas fuisse, ut accusatus sibi ipsi detrimentum conscisceret. Alcibiadis autem maioris praeconium cum acerba in adversarios invectiva § 42/4, cum brevi de rei vita narratione, qua iudicum misericordia movetur, mirum quantum discrepat, ut ex eo ipso orationem iudicialem, quae accurata causae explicatione carere non potuit, in laudationem postea conversam esse perspiciatur. Erravit ergo Zycha, qui orationem absolutam nobis integram servatam esse affirmavit. Erravit etiam M. H. E. Meierus, cum „de Andocidis quae vulgo fertur oratione contra Alcibiadem“ disputans (opuscula acad. I p. 276) orationem hanc deuterologiam appellavit, quandoquidem reus ipse eam habuit. Erravit imprimis Car. Mauve, cum erroribus quibusdam perductus, quos auctorem in enarrandis rebus ab Alcibiade gestis admisisse censuit, orationem Isocrati abiudicavit. Errores enim Caroli Mauvei sunt a me refutati in „quaestionibus selectis“ p. 340 sq., ubi accuratius etiam de orationis indole eiusque cum oratione Lysiaca necessitudine disserui. Sufficiat hic addere, dictionem in diversis orationis partibus admodum diversam esse, cum in Alcibiadis encomio exornata et florida, in epilogo simplicior et orationi iudiciali magis conveniens sit.

Cf. Blass II² p. 224/9 — Christian, translat. German. 1836 p. 855/66 — Herm. Starke, Commentatio de Isocratis orationibus πρὸς Καλλίμαχον et περὶ τοῦ ζεύγους, Progr. Posen 1856 — R. Rauchenstein, über die Reden für und gegen den jüngeren Alkibiades bei Isocrates und Lysias, N. Schweizerisches Museum II 1862 p. 273/86 — Car. Chr. Mauve, de oratione Isocratea quae inscribitur „de bigis“ disputatio, Diss. Arnhem. 1878 — J. Zycha, Ist die XVI. und XX. Rede des Isokrates verstümmelt überliefert? Wiener Studien VI 1884 p. 23/29 — Br. Keil, Analecta Isocratea 1885 p. 94/98, cf. Wochenschrift f. klass. Philol. 1885 col. 816 — A. Philippi, Alkibiades, Sokrates, Isokrates; Rhein. Mus. XLI 1886 p. 13/18 — H. Schultze, Quaestionum Isocratearum specimen. Commentatio de Isocratis oratione XVI., quae inscribitur περὶ τοῦ ζεύγους, Progr. Buxtehude 1886 — Hoyer, Alkibiades Vater und Sohn in der Rhetorenschule, Kreuznach 1887 — Fr. Nowack, de Isocratis περὶ τοῦ ζεύγους oratione (XVI) et Lysiae κατ' Ἀλκιβιάδου priore (XIV) quaestiones epicriticae. Commentationes in hon. Ribbeckii 1888 p. 463/74 — E. Drerup, de Isocratis orationibus iudicialibus quaestiones selectae, Jahrbücher f. class.

Philol. Supplem. XXII 1896 p. 339/55 — Ivo Bruns, das literarische Porträt der Griechen, Berlin 1896 p. 493/505 — Ed. Meyer, Geschichte des Alteitums IV 1901 p. 506/7.

Proximis annis ascribenda est oratio contra Pasionem celeberrimum argentarium de deposito, cui in codicibus et apud grammaticos titulus inditus est

V. Τραπεζιτικός (17).

Hanc post Lacedaemonios anno 394 Cononis classe apud Cnidum devictos et maris dominatione privatos compositam esse testis est orator § 36: ἄλλως τε καὶ Λακεδαιμονίων ἀρχόντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῆς θαλάττης. Sed mare, quod Atheniensium mercatoribus tunc apertum erat (cf. § 19 sq., 51 sq.), iam inde ab anno 391, cum Thibro Ioniae urbes ad Lacedaemoniorum foedus redegisset, Ecdicus et Teleutias oram maritimam a Lesbo usque ad Rhodum cum classe tenerent, commercio iterum periculosum fuit. Neque Thrasybuli expeditio, quae anno 389 commercium cum Ponto a periculo tutum restituit, ultra hunc annum Atheniensibus utilitatem attulit, cum Lacedaemoniorum classis iam anno 388 Anaxibio duce Atheniensibus occurreret. Satyrus autem, princeps Bosporanus, qui cum actoris patre affinitate coniunctus erat, orationis tempore adhuc vivus in urbe Theodosia oppugnanda interfectus est anno 393/2, si Diodoro XIV 93 fides est, anno 387, si Schaeferus (Rhein. Mus. XXXIII 1878 p. 424 sq., cf. CIA IV 2 no. 109b) Diodori errorem recte correxit. Qua de causa orationem Trapeziticam scriptam esse inter annos 394/1, propius autem ab anno 391 abesse, cum Pasionis fallacia causam produxerit, probabile est.

De orationis auctore viri docti dubitaverunt, postquam H. Wolfius (1570 II p. 712) eam declamationem sophisticam esse, cuius obiectiones in Pasionem fundamento carerent, suspicatus est. Atque imprimis elocutio offensioni fuit Benselero (de hiatu p. 54/6, cf. ed. 1851 vol. I p. X), Kaysero, Morawskio, Jacobio (Jahresberichte II 1876 p. 15), qui hiatum saepius admissum, phrasim aliquatenus nudam et pressam, dictiones aliquas ab Isocratis usu differentes in censum vocaverunt, ut Isocratem auctorem recusarent. Quam diversitatem equidem minime nego, neque tamen hoc argumento fretis nobis licet orationem Isocrati abiudicare. Etenim Isocratem in variis dicendi generibus, immo etiam in variis eiusdem generis orationibus aliquatenus varium se praestitisse supra iam dixi: alius est in Alcibiade praedicando, alius in plagarum contumelia exaggeranda, alius in Callimachi causa

simpliciter enarranda et defendenda, quacum Aeginetici indoles convenit. Num quis eundem etiam aliquanto remissius loqui potuisse iufitias ibit? Sine ulla dubitatione logographus arte insignis orationem hanc, quae inter Isocratis orationes iudiciales fortasse praestantissima est, composuit, qua ipse Dionysius ad forensem illius facundiam illustrandam exemplo usus est, cum eam dictionis Isocrateae vestigia aperte prae se ferre iudicaret (de Isocr. c. 20). Atque sententiarum circuitus concinne neque tamen rigide ubivis formati sunt, quorum ambitus sane periodi demonstrativae modum raro exaequat. Figurae non desunt, etsi σχήματα quae dicuntur Gorgiana (praeter antithesim, quam figuram appellare nolo) raro inveniuntur (cf. § 8 ταῦτα συμβουλεύειν . . αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἐμοῖς, 47 μανίαν καὶ ἀμαθίαν etc.). Contra figurae ut ita dicam concertativae verborum artificem aperte produnt, velut triplex hypophora § 46/7 (cf. XIX 222/3), efficax praecisio § 23 (cf. II 10), polysyndeta rara (§ 2, 34), crebrae interrogationes (cf. Galle p. 34 sq.). Quae cum ita sint, cur alium aliquem sophistam auctorem orationis habeamus, quae ne praeclarissimo quidem scriptori dedecori esset, non video. Nimirum et perspicua orationis compositio et sagax argumentationis inventio summum artis magistrum demonstrant, qui tanta sollertia rem egit, ut intricata causae defensio nonnullis etiam ambigua et orationis subditiciae indicium fuerit. Grossii vero rationes, qui actionem ab oratore relatam neque sibi ipsi constare neque cum iure Attico convenire argute conatus est probare, simul ipse atque v. d. Galle plane refutavimus.

Cf. Blass II[2] p. 142, 229/34 — Christian, translat. German. 1836 p. 885/89 — F. Aen. H. Starke, de Isocratis orationibus forensibus commentationis specimen primum. De oratione Trapezitica, Dissert. Berol. 1845 — L. Kayser, Jahrb. f. class. Philol. LXXIII 1856 p. 356 sq. — G. Perrot, Demosthène et ses contemporains, Revue des deux mondes 1873 Nov. p. 407 sq. — K. v. Morawski, Bemerkungen zu den Attischen Rednern, Zeitschrift f. d. österreich. Gymnas. XXX 1879 p. 407/8 — P. L. Galle, de Isocratis oratione Trapezitica, Dissert. Lips. 1883 — Grosse, über Isokrates Trapezitikos, Progr. Arnstadt 1884 — E. Drerup de Isocratis orationibus iudicialibus quaestiones selectae, Jahrb. f. class. Philol. Supplem. XXII 1896 p. 355/63 — P. Galle, Beiträge zur Erklärung der XVII. Rede (Trapezitikos) des Isokrates und zur Frage ihrer Echtheit, Progr. Zittau 1896.

Orationum forensium agmen claudit oratio cui inscribitur

VI. Αἰγινητικός (19),

quam in Aeginetarum iudicio dictam esse de Thrasylochi cuiusdam Siphnii hereditate notandum est. De tempore, quod olim in controversia fuit, — Corais enim et Christian orationem temporibus

saeculi V ultimis ascripserunt, Odofr. Mueller (liber Aegineticorum 1817 p. 131) post annum 361 eam compositam esse statuit, — dubitatio nulla relicta est, postquam Blassius et Mendius subtilius de eo quaesiverunt. Nam cum oratio ab Atheniensi pro inquilino Aeginetico scripta sit, de eo tantum tempore cogitari potest, quo liberum inter Aeginetas et Athenienses commercium (ἐπιμειξία) erat; quod inde ab anno 404, quo Aeginetae ab Atheniensibus expulsi a Lysandro reducti sunt, usque ad annum 390/89 duravit, quo bellum piraticum Lacedaemoniis concitantibus ab Aeginetis contra Athenienses inceptum est. Eodem autem tempore Isocrates post ludum apertum ab orationibus forensibus componendis videtur destitisse. Atque accuratius orationis tempus eo describitur, quod testator Thrasylochus pluribus (duobus tribusve minimum) annis post Parum insulam a Pasino expugnatam (§ 18) mortuus est (cf. § 20 sq., 24), quo defuncto soror germana rem statim ad iudices detulit (§ 31, 43). Parus insula vero anno circiter 393 capta est, cum seditio, qua et Parus et Siphnus optimatium dominatione liberatae sunt, — Thrasylochum et Sopolim e numero optimatium fuisse Mendius p. 11 ostendit collatis §§ 13, 36, 7 —, nisi post pugnam apud Cnidum anno 394 commissam conflari non potuerit: quod aperte testatur Diodorus XIV 84 οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα . . . καὶ τὰς Κυκλάδας νήσους προσαγαγόμενοι κατέπλευσαν ἐπὶ Κύθηρα τὴν νῆσον, cf. Xenoph. Hellen. IV 8, 7. Hinc orationem Aegineticam anno 391 vel 390 ab Isocrate scriptam esse facile computatur, de cuius fide dubitatio nulla est, quoniam stilum Isocrateum a sublimitate demonstrativa aliquo modo remissum omni ex parte exhibet. Quae vero Hirschigius (Annotationes criticae 1849 p. 47: „Caeterum hanc orationem non esse Isocratis sed longe melioris notae oratoris, stilus simplex et naturalis satis indicat") et post eum Halbertsma (cf. p. CXXII) de oratione hac „nitidissima" (Dobraeus) hariolati sunt, vix verbo videntur commemoranda esse.

Cf. Blass II² p. 235/40 — Christian, translat. German. 1836 p. 940/45 — Nassau Noordewier, Isocratis Aegineticus (XIX) et Isaei oratio de Cironis hereditate ed. Ultrajecti 1886 — Ric. Mende, Prolegomena in Isocratis Aegineticam, Dissert. Lips. 1899.

Altera quae nunc sequitur orationum classis sophisticas continet declamationes et adhortationes, quae ex temporum ratione ordinandae haud exiguas afferunt ambiguitates, cum praeter orationem contra sophistas finibus quodammodo certis circumscribendam nulla viris

doctis dubitationem non iniecerit neque a nobis definite suo loco possit constitui. Ordinem tamen orationum aliqua cum probabilitate declarare licet, initio posita oratione

VII. κατὰ τῶν σοφιστῶν (13),

quam se composuisse, cum in iuvenes instituendi negotio versari coepisset, Isocrates ipse testis est in Antidosi § 193: ὅτ' ἠρχόμην περὶ ταύτην εἶναι τὴν πραγματείαν. Atque in oratione ipsa acerbe in eos invehitur, qui se docturos esse promiserunt, quomodo in iudicio contendendum sit, curiositatis videlicet et avaritiae praeceptores (§ 19/20). Porro certamina de negotiis privatis oratori laude et honore digno omnino non convenire in Antidosi proclamavit scriptor, ubi orationis contra sophistas summam repetivit (cf. imprimis § 276 sq.). Immo sub vitae finem orationum forensium, quas ipse non sine laude olim conscripserat, tantopere puduit Isocratem, ut eas prorsus oblivioni dare maluerit (cf. XXI 11). Unde eum vix ante annum 391/0, quo tempore fere orationes Trapezitica et Aeginetica conditae sunt, ludi magistrum exstitisse pro certo colligitur. Neque tamen ultra annum 390 multo descendere licet, quoniam obstant Helenae et Busiridis laudationes cum oratione contra sophistas arte ligatae, quam orator in Antidosi § 195 (anni 353) multis annis minorem se conscripsisse affirmavit (ὅτε μὲν ἦν νεώτερος).

Accuratius tempus orationis expedire studuerunt Platonis Phaedro comparato, qui honorificum hoc de Isocrate vaticinium continet 279 A: δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως, ἔτι τε ἤθει γεννικωτέρῳ κεκρᾶσθαι· ὥστε οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας εἰ περὶ αὐτούς τε τοὺς λόγους, οἷς νῦν ἐπιχειρεῖ, πλέον ἢ παίδων διενέγκοι τῶν πώποτε ἁψαμένων λόγων, ἔτι τε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχρήσαι ταῦτα, ἐπὶ μείζω τις αὐτὸν ἄγοι ὁρμὴ θειοτέρα· φύσει γάρ, ὦ φίλε, ἔνεστί τις φιλοσοφία τῇ τοῦ ἀνδρὸς διανοίᾳ. Nam cum artis oratoriae descriptio illic a Socrate data 269 D εἰ μέν σοι ὑπάρχει φύσει ῥητορικῷ εἶναι, ἔσει ῥήτωρ ἐλλόγιμος, προσλαβὼν ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην iisdem fere verbis cum Isocratis sententia quadret, quam in oratione contra sophistas § 17/18 proposuit, libellorum illorum inter se necessitudinem negari vix posse perspicuum est. Verum enimvero valde dubitans quaero, num quid certi ad orationis huius tempus definiendum inde lucremur. Nempe de Phaedri tempore etiamnunc virorum doctissimorum vehementissima est contentio, cum alii id, quod alii ne cogitari quidem posse censeant, optime se habere statuant. Atque hi — commemorabo Spengelium,

Reinhardtium, Usenerum, Susemihlium, Rhodium, Albrechtium (1890 S. 26/27) Gerckium, Immischium, Christium (Histor. litt. Graec.[4] 1905 p. 454) — Isocratem a Platonis in Phaedro praeceptis pendere existimant, quoniam summum philosophum, postquam rhetor virtutem posse doceri diserte negavisset, benevolum de illo iudicium tulisse concedendum omnino non sit. Illi — commemorabo Bakium, Pluntkium, Blassium, Zycham, Dittenbergerum, Bergkium, Siebeckium, Natorpium, Holzuerum, Holzingerum, Gomperzium — orationem contra sophistas priorem esse affirmant, quandoquidem Isocrates a Platone perfectus iam orator designetur, quod iudicium ad orationes forenses pertinere omnino non possit, praesertim cum oratio Lysiaca in eodem Phaedro carpta non iudicialis sit, sed amatoria. Quorum in virorum certamen descendere hic recuso sententiam tantummodo professus de Platone Isocratis aemulo, nisi forte et rhetor et philosophus verba illa congrua ex communi fonte hauserunt (fortasse ex Anonymo Iamblichi p. 577, 13 sq. Diels, cf. Gomperz p. 169). Iudicium vero de orationis contra sophistas tempore ex Platone minime constare manifestum est, quare quaestionem illam in medio nunc relinquere videtur tutissimum esse.

At paucis verbis etiam de orationis fine disserendum est, quem mancum esse Augerus (III p. 1/2) primus pervidit. Nam postquam orator artium scriptores (οἱ . . τὰς καλουμένας τέχνας γράψαι τολμήσαντες) refutavit (§ 19/20), civilis facundiae disciplinam, tametsi male a natura praediti ad iustitiam nulla arte institui possent, ad virtutem tamen praeparandam et exercendam quidem aptissimam esse asseruit (§ 21); quibusnam vero de causis haec ita se habere ipse cognovisset, se facile aliis quoque persuasurum esse (§ 22). Iam abrumpitur oratio sine epilogo, quem ab oratione admodum perpolita et ad demonstrationem facta abesse non posse luce clarius est, quoniam orator elegantissimus perorationem alibi n u s q u a m neglexit. Quin etiam ne persuasionis quidem officio promisso functus est, quod invito oratore accidisse facile vides, quandoquidem se patefacturum esse non quid sentiat, sed cur sentiat pollicitus est: quod promissum non in scholae mysteriis, sed propalam in oratione ipsa exsolvendum fuisse quivis concedet (cf. etiam τοῖς ἄλλοις φανερὸν καταστήσειν = o m n i b u s aliis, praesertim illis quorum pollicita orator criminatus erat, cf. τὰς τῶν ἄλλων ὑποσχέσεις διαλύειν). Denique ipsa verborum constructio orationem mutilatam esse pro certo declarat, quia praesumptionis formula ἵνα δὲ μὴ δοκῶ disceptationem nunquam concludit (cf. Frohberger-Gebauer, ad Lysiam XIII 38 p. 362/8, Albrecht,

Jahresberichte 1885 p. 84). Quid vero? In Antidosi § 276 sq., ubi sententiarum ordo ex oratione contra sophistas aperte repetitur (cf. verba in VII 21 et XIX 274 plane congruentia), eorum quae illic desunt summam servatam esse iam orationis illius anonymus interpres anni 1813 (qui est Angelus Mai) p. 108 et iterum Reinhardtius docuerunt. Atque in eadem oratione § 193 Isocrates se cum discipulis eadem agere et disserere atque in publico proclamavit. Quibus de causis et Zychae et Muenschero (Quaest. Isocr. p. 4/5, cf. Philolog. LVIII 1899 p. 96 sq.) orationis integritatem tuentibus iam pridem obluctatus sum (Philolog. LV 1896 p. 671/3) et omni modo nunc adversor. Contra sophistas igitur orationem, quae integra circumferretur, arcana venditare non nisi scholae clandestinis colloquiis redimenda, non initiatis religiose tacenda et occultanda credere patiemur Wilamowitzium (Aristoteles und Athen I p. 330 n.).

Cf. Blass II[2] p. 22 sq., 240/42 — J. Fr. Boissonade, Isocratis oratio adversus sophistas cum codice collata, Wolfs Litterar. Analekten II 1820 p. 85/88 — Christian, translat. German. 1835 p. 538/44 — Joh. Bake, de aemulatione Platonem inter et Isocratem, Scholica hypomnemata III 1844 p. 27/47 — Godofr. Stallbaum, Isocratea ad illustrandas Phaedri Platonici origines, Progr. Lips. 1850 — L. Spengel, Isokrates und Platon, Abhandl. der bayer. Akad. der Wissensch. 1855; idem, Philolog. XIX 1863 p. 594/98 — Leop. Konvalina, die Prophetie in Platons Phaedrus und Isokrates Rede gegen die Sophisten, Progr. Marburg i. St. 1866 — F. Ueberweg, zu Isokrates, Philolog. XXVII 1868 p. 175/80 — Em. Pluntke, Platos Urteil über Isokrates, pars I Dissert. Jen. 1871 — Jos. Werber, die Rede des Isokrates gegen die Sophisten in ihren Beziehungen zu der Frage über die Abfassungszeit des Platonischen Phaedrus, Progr. Teschen 1872 — Fr. Rausch, Quaeritur quid ex vaticinio de Isocrate a Socrate in extrema parte Phaedri Platonici facto elici possit ad definiendum tempus quo dialogus exaratus esse existimandus sit, Budweis 1875 — J. Zycha, Bemerkungen zu den Anspielungen und Beziehungen in der XIII. und X. Rede des Isokrates, Progr. Wien 1880, cf. Albrecht Jahresber. 1885 p. 82/84 — H. Usener, Abfassungszeit des Platonischen Phaidros, Rhein. Mus. XXXV 1880 p. 131/51, cf. Albrecht l. l. p. 81/82 — Fr. Susemihl, die Abfassungszeit des platonischen Phaidros, Jahrb. f. class. Philol. CXXI 1880 p. 707/24 et CXXIII 1881 p. 657/70; idem, de Platonis Phaedro et Isocratis contra sophistas oratione dissertatio, Index Gryphisw. 1887 (cf. Albrecht 1890 p. 26/27); idem, über Isokrates XIII 9/13 und X 8/13, Rhein. Mus. LV 1900 p. 574/87 — W. Dittenberger, Sprachliche Kriterien für die Chronologie der platonischen Dialoge, Hermes XVI 1881 p. 341/42 — Th. Bergk, Fünf Abhandlungen, herausgeg. von G. Hinrichs, Leipzig 1883 p. 18/40, vgl. Rohde, Götting. Gel. Anz. 1884 p. 17 sq. = Kleine Schr. I p. 318/19 — H. Siebeck, zur Chronologie der Platonischen Dialoge, Jahrb. f. class. Philol. CXXXI 1885 p. 225/56 (cf. Albrecht 1890 p. 26/27) — P. Natorp, Platons Phaedros, Philolog. XLVIII 1889 p. 611 sq.; idem, Untersuchungen über Platos Phaedrus und Theaetet, Archiv

f. Gesch. d. Philos. XII 1898 p. 1/49, 159/86, XIII 1899 p. 1/22; idem, Platos Phaedros, Hermes XXXV 1900 p. 385/436 — P. Seliger, Platos Phaedros, Archiv f. Gesch. d. Philos. IV 1891 p. 215/38 — E. Holzner, Platons Phaedrus und die Sophistenrede des Isokrates, Prager Studien 1894 — A. Gercke, die alte Τέχνη ῥητορική und ihre Gegner, Hermes XXXII 1897 p. 341/81; idem, Isokrates XIII und Alkidamas, Rhein. Mus. LIV 1899 p. 404/18 — C. v. Holzinger, über Zweck, Veranlassung und Datierung des Platonischen Phaidros, Festschrift f. Vahlen 1900 S. 665/92 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 331 sq. — O. Immisch, zum gegenwärtigen Stande der platonischen Frage, N. Jahrb. f. d. klass. Altert. I 1899 p. 540 sq.; idem, die antiken Angaben über die Entstehungszeit des Platonischen Phaedrus, Berichte der sächs. Gesellsch. d. Wissensch. 1904 p. 213/51 — Cf. etiam commentationes Matthiesseni, Sannegii, Reinhardtii, Teichmülleri, Klettii, Novakii, Waberi, Huitii, Duemmleri, Wendlandii, Scalae, Hubikii, Gomperzii, quas memoravi p. CXVIII sq.

Cum oratione contra sophistas componendae sunt laudationes duae sophisticae, quae proximis iam annis videntur conscriptae esse in honorem Helenae et Busiridis Aegyptii

VIII. Ἑλένης ἐγκώμιον (10)

IX. Βούσειρις. (11),

quas cum Isocrates postea orationibus suasoriis totum se dederit, seriori eius aetati tribuere gravor. Atque certissimum hoc solum de Busiride scimus, orationem Polycratis, quam orator impugnat, scriptam fuisse post urbis moenia anno 393 a Conone restituta, quorum Polycrates — teste Phavorino apud Diogenem Laert. II 39 — in Socratis accusatione mentionem habuerat (de qua conferas Hirzel, Rhein. Mus. XLII 1887 p. 239 sq.). Haec enim declamatio, quam Socratis accusatoribus circa Anytum et Meletum traditam fuisse Busiridis argumentum inepte narrat, ab Isocrate (§ 4) una cum Busiride commemoratur, a quo longiore temporis intervallo certe non distat. Neque multo post orationes illas divulgatas Isocrates in auctorem videtur invectus esse, quoniam sophistam, qui propter mutatam vitae conditionem ad iuvenes instituendos nuper accessisse dicitur, duabus illis orationibus maxime gloriari affirmat. Neve in eo haereas, quod in orationis contextu vulgato § 50 Isocrates se adversario minorem natu praedicat, ut Polycratem quinquagenarium fere coepisse et declamationes scribere et ludum habere sumendum esset. Nam hoc insolenti debetur memoriae vulgatae interpolationi, quae certissime eo cognoscitur, quod non solum verba νεώτερος ὢν καί, sed etiam congrua τῶν πρεσβυτάτων οὐδὲ a cod. Γ pr. absunt, ubi a correctore 2 e memoria vulgata addita sunt. Polycrates vero post annum 380 Socrati non obtrectavit, quoniam neque Isocratem post

Panegyricum editum cum sophista miserrimo in certamen iocosum descendisse potest credi et Lysiam, cuius nulla superest scriptio genuina post annum 380 composita, Polycratis de Socrate libello scimus adversatum esse Scholiis ad Aristidem testantibus (cf. Sauppe Oratores Att. II p. 204/5). Quae cum ita sint, Isocratem qui se in arte iam provectum dicit (§ 1), nonnullis annis post orationem contra sophistas (circa annum 385?) Busiridem composuisse statuendum est.

Quae vero fuit causa certaminis illius, quo sophista inferior et — si hypothesi fides est (cf. etiam § 2) — foris, in Cypro insula, degens ab Isocrate sub specie quidem comitatis, re vera tamen summa cum superbia tractatus et ludibrio habitus est? Utrum Isocratem, cum argumentum retractandum susciperet minime probum neque verbis magnificis aptum (§ 9), oratoris praestantioris gloriam victoria facili et invidiae exposita confirmare, adversarium aliquem ignobilem sine causa confligere voluisse putabimus? An Socratis vindicandi causa eum verbis insolentibus obtrectatorem persecutum esse censebimus? Quippe qui adversarium de declamatione aliqua inepta, non de Socrate ignominia affecto carpat, quippe qui Socratis praeceptoris memoriam praeter hunc locum solum ex animo prorsus videatur abiecisse. At Polycratem in oratione aliqua Isocratis Helenam corripuisse hypothesis ad Helenam tradidit, quae bonae eruditionis est plena. Cuius facti mentio in argumento illo per comparationem iniecta est (ὥσπερ αὐτὸς ἐκείνου ἐπελάβετο ἐν τῷ Βουσίριδι), ut Polycratem contumeliam ab Isocrate acceptam opprobrio ultum esse minime inde colligatur. Contrarium sine dubio accidit. Causam certaminis promptam esse video Polycratis in Helenam Isocratis impetum imprudenter factum, quo sophista novus rhetorem iam illustrem perstringens famam arripere conatus est. Qua ex re Helenae laudationem Busiride priorem esse pro certo cognoscitur.

In Helena vero auctor sophistam aliquem insignem et a se ipso observantia cultum (§ 14) aemulatus est. Neque dubium mihi est, quin Isocrates hic cum Gorgiae Helena nobis servata concertaverit, cuius fidem defendi in libro: die Anfänge der rhetorischen Kunstprosa, Jahrbücher für class. Philol. Supplem. XXVII 1901 p. 252/53 et 265/67. Etenim id, quod orator de adversario praedicat, eum defensionem potius quam laudationem Helenae conscripsisse, optime quadrat in Helenam Gorgiae, cuius orationem Olympicam paulo post in Panegyrico aemulatione superandam in Helenae verbis ultimis (§ 65) aperte iam significavit. Ne temporum quidem ratio obstat, quia

Gorgiam, Antiphontis fere et Socratis aequalem (cf. Ps.-Plut. vit. X oratt. 832 F, Plat. Gorg. 461 C), quem Isocrates (cf. etiam XIX 155) magistrum coluisse traditur, centesimum annum excessisse audimus, ut eum etiam annum Panegyrici (380) vidisse veri sit simile. Quod vero Anaximenes Lampsacenus Isocrati exemplum ad imitandum dedisse dicitur (in orationis argumento secundum Machaonem quendam: cf. Keil, Anal. Isocr. p. 8 n. 3), eo improbatur, quod aequalis ille Aristotelis, quem circa annum 365 fere floruisse Diodorus XV 76, 4 auctor est, sed nonnullis post 330 annis historiam Philippicam composuisse Wendlandius nuper docuit (Hermae vol. XXXIX 1904 p. 430 = Anaximenes von Lampsakos 1905 p. 12), ante annum 370 cum Isocrate controversiam habuisse nequit. Neque omnino Isocrates iuniorem illum, quem Dionysius Halic. in omnibus orationis generibus multo posthabendum esse iudicavit (de Isaeo c. 19), tanta aestimatione tractavisse putandus est, ut illius causa post Panegyricum editum orationi plane sophisticae operam daret. Immo Helenae exordium, quod cum laudatione omnino non cohaerere Aristoteles iam animadvertit (rhet. III 14), orationis contra sophistas disceptationem cum sophistis adversariis aperte excipit, ut ex eo Helenam cum oratione illa atque Busiride artius coniunctam esse eluceat. Atque haec ita se habere — contra Zycham et Keilium, quos redarguit iam Duemmlerus, Kleine Schriften I 1901 p. 126, cf. etiam Natorpium, Philolog. XLVIII 1889 p. 625 — censeo, ut Isocrates post ludum apertum, ad quem commendandum orationem contra sophistas composuerat, primum quidem cum Gorgia, celeberrimo verborum artifice, contendens oratoris praestantioris laudem sibi paraverit et paulo post Polycratem, qui invidia inflatus huic laudi parum scienter obtrectaverat, omni qua par erat contemptione refutaverit.

Una restat dubitatio a Spengelio iam excogitata (συναγωγὴ τεχνῶν p. 74), quam Muenscherus nuper (1899 p. 271 sq.) ambabus manibus amplexus est. Nam cum Isocrates (§ 2) Gorgiam inter sophistas tunc iam mortuos, qui Protagorae temporibus perabsurda conscripsissent, numeraverit, Helenae vero auctorem etiamtum vivum impugnaverit, aut Helenam sub Gorgiae nomine traditam, siquidem haec Isocrati ante oculos fuit, abiudicandam Gorgiae esse aut Isocratem alterius alicuius auctoris orationem nunc deperditam respexisse statuerunt. Quam sententiam Muenscherus, notionem verborum § 2 συγγράμματα κατέλιπον ἡμῖν = „scripta post obitum nobis reliquerunt" mirum quantum premens, evincere studuit. Verum enimvero Gorgias

„sophista“ quidem, quem ut libelli περὶ τοῦ μὴ ὄντος (circa ol. 84 = 444/0 scripti) auctorem Isocrates significat, temporibus iam remotis tribuendus est (cf. Blassium I² p. 47). Qui postea, cum facundiae fama pollens „rhetor“ esse voluit (Plat. Gorg. 449 A), „sophistarum“ artem dialecticam exuit, ut „sophistam“ scriptum illud περὶ τοῦ μὴ ὄντος „reliquisse“ iure praedicetur, nisi forte Gorgiae mentionem hic minus accurate iniectam esse statuis. Etenim Gorgiam „sophistam“ alio quoque loco (XIX 268/9) cum philosophis vetustioribus, Empedocle, Ione, Alcmeone, Parmenide, Melisso comparatum esse teneas, quod primum quidem in Helenae prooemio factum est ab expositione ad Gorgiam rhetorem pertinente omnino seiungendo. Quod cum reputaveris integro iudicio, Muenscherum eiusque asseclas opinor cavillari concedes (cf. Blassium I² p. 74).

Cf. de Helena maxime Blass II² p. 242/50 — Christian, translat. German. 1835 p. 472/87 et 510/22 — H. Usener, Quaestiones Anaximeneae 1856 p. 11 — E. Maass, zur Geschichte der griechischen Prosa. I Gorgias und Isocrates Helena, Hermes XXII 1887 p. 566 sq. — K. Lüddecke, über Beziehungen zwischen Isokrates Lobrede auf Helena und Platons Symposion, Rhein. Mus. LII 1897 p. 628/32 — K. Münscher, Ἰσοκράτους Ἑλένης ἐγκώμιον, Rhein. Mus. LIV 1899 p. 248/76 (contra Lüddeckium cf. p. 262/63) — G. Thiele, Ionisch-attische Studien. II Isokrates Ἑλένη, Hermes XXXVI 1901 p. 253/71 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 333 (Busiris post 373, item Gomperz, Wiener Studien XXVII 1905 p. 192/97) — Cf. etiam commentationes Überwegii (1868 p. 178 sq.), Zychae 1880, Bergkii 1883 p. 34, Natorpii 1889 p. 625, Susemihlii 1900 p. 574/87 ad orationem contra sophistas laudatas.

Inter adhortationes, quibuscum Euagorae laudatio arte connexa est, primum locum habet oratio

X. πρὸς Δημόνικον (1),

quam ad Demonicum Hipponici cuiusdam filium nondum adultum, regis alicuius dominationi subditum (§ 36), missam esse ex oratione ipsa liquet. Neque tamen quando Demonicus ille vixerit, aut cuius imperio oboediverit, aut quomodo orationis auctor cum Hipponico patre amicitiam conciliaverit compertum habemus, cum argumenti testimonium, Hipponicum Cyprium fuisse, quod Keilius (Hermae vol. XXIII 1888 p. 374) nummo quodam Salaminio parum cognito frustra conatus est fulcire, omni fundamento careat (cf. Meister, die griechischen Dialekte II 1889 p. 167/68, Head, historia nummorum² 1898 II p. 318, 323/24, Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 200). Neque de orationis scriptore exploratum erat, quem Isocratem oratorem illustrem non fuisse inde ab Harpocrationis auctore aliquo (s. v. ἐπακτὸς ὅρκος, ubi oratio Isocrati Apolloniatae tribuitur), inde

a Mureto (1559) et H. Stephano (1593) viri docti etiam atque etiam contenderunt, probaverunt, evicerunt — orationis admiratores et fidei defensores pariter excitantes. Equidem quid de hac re sentiam discipulo meo Emmingero accuratius declarandum mandavi, qui quaestione tota summa cum diligentia retractata omnia defensionis adminicula funditus evertit (Jahrb. f. class. Philol. Supplem. XXVII 1901 p. 373/442). Nam et verborum delectus minime purus et compositio in tota oratione stricte et immote ex contrario concepta et figurarum quae vocantur Gorgianarum immoderatissimus usus (cf. Norden, Antike Kunstprosa I p. 117) et hiatus in pausa quidem saepius admissus (§ 3, 9, 11, 34, 38 bis) et ordo sententiarum plane inconditus et praeceptorum ratio philosophica ab Isocrate toto caelo differunt.

Pauca verba adicienda sunt de dispositione orationis, quam totam tribus e locis considerate conceptam esse (cf. § 5: a) ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι, b) καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν, c) καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν), unde genuinus aliquis ordo nunc turbatus elici possit, ipse olim docui (Philolog. LV 1896 p. 680/88). At orationem omni modo perfectam non esse, cuius sententias ab auctore extra versiculorum continuationem scriptas (in schedis fortasse vel in margine libelli) recognitor aliquis male composuerit, in promptu est suspicari (cf. Theognidem, Lucretium). Quin etiam consulto sententias ordine carere cum veritatis specie potest statui, quia orator praeceptorum congeriem cum loculis comparavit (§ 44), qui gemmas, margaritas, catenas aureas, ornamenta alia incomposita saepe continent. Praeterea interpolationes minores maioresve (cf. § 25) postea in textum illatas esse opinari licet, quas tamen perdifficile est convincere, quoniam quominus in inquirendo periculum faciamus ordo sententiarum inconstans prohibet. Iahrius saltem, qui ordinem aliquem interpolationibus creberrimis eiectis recuperare periclitatus est, plane erravit (cf. Albrecht, Berliner philol. Wochenschrift 1883 col. 386/89).

Quaestio nunc oritur, quo tempore e a quonam auctore oratio confecta sit, quae cum eruditissimo haud dubie scriptori debeatur, etiamnunc explicatione docta videtur non indigna esse. Atque tempus orationis ex elocutione plane Gorgiana cognoscitur, quam et dialectus consuetudinis vetustioris vestigia servans (cf. § 7 θαρσαλέως, 16 et 44 (συν)ειδήσεις) et delectus verborum poetarum usui insistens et compositio concinne ubivis e contrario formata, denique et figurae abundantissimae et artificiosissimae (sed σχήματα διανοίας praeter inter-

rogationem unam § 49 dubiam omnino desunt) et verborum cognominatorum quaesita distinctio, quam Prodicus sophista docuerat, aperte demonstrant. Scriptorem vero doctissimum, qui orationem calamistris quasi inussit, ipsius etiam Gorgiae aetate floruisse apparet, quoniam post artem oratoriam ab Isocrate excultam orationis affectatio ista toleranda vix fuisset. Quem auctorem sophistam haud ignobilem fuisse, Theodorum Byzantium dico, qui circa annum 400 Athenis vigebat, equidem ex Athenaei loco III 122b comprobare ausus sum (Jahrb. f. class. Philol. Supplem. XXVII 1901 p. 342/43). Ibi Cephisodorus, Isocratis discipulus (ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην) testis est, ὅτι εὕροι τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν ἢ καὶ σοφιστῶν ἓν ἢ δύο γοῦν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ μὲν Ἀρχιλόχῳ . . ., Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπίδῃ τε . . . καὶ Σοφοκλεῖ . . . Ὁμήρῳ τε . . ., cuius Theodori dictum cum orationis ad Demonicum loco § 38 παρασκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δύνασθαι, ἀνέχου δὲ τὸ ἴσον ἔχων, ἵνα δοκῇς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης μὴ δι' ἀσθένειαν ἀλλὰ δι' ἐπιείκειαν plane convenire iam Keilius animadvertit (Anal. Isocr. p. 99). Sed cum Keilius Theodorum illum statuerit fuisse poetam aliquem ignotum, Cephisodorus re vera ad sophistam aliquem dilucide provocat, quia praeter Theodorum poetas tantum celeberrimos Archilochum, Euripidem, Sophoclem, Homerum laudat (cf. ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν ἢ καὶ σοφιστῶν). Theodorum sophistam autem Cephisodoro superiorem neminem invenio memoratu dignum nisi Byzantium, artis rhetoricae magistrum Lysia validiorem (cf. Plat. Phaedr. 261 C, 266 E, Cicer. Brut. 12, 48), cuius oratio etiam facile subdi potuit Isocrati: nam is, qui patrem habuit eodem Theodori cognonime appellatum, ipse ὁ Θεοδώρου appellatus est.

Verumtamen sententias illas, Theodori scilicet et orationis Demoniceae, prorsus easdem esse infitias ivit Blassius (Att. Bereds. II² p. 281 n. 2), qui in libri mei censura (Literarisches Zentralblatt 1904 col. 271) rem diligentius tractavit locum orationis Demoniceae in hunc modum interpretatus: „Iustum esse oportet; opinionem vero apud alios excites, te posse iniustum esse, siquidem volueris; itaque iniustitiae facultatem tibi para.“ („Der Sinn ist doch ganz entgegengesetzt: man soll gerecht sein, und der Schein, oder besser die Meinung, die man erweckt, ist nur die, dass man auch ungerecht sein könnte, wenn man nämlich wollte, indem die äussere Fähigkeit und die Machtmittel vorhanden sind“). Theodori vero sententiam a Cephisodoro allatam hanc fuisse affirmavit: „suo commodo consulendum

esse, simulandam vero laudem aequitatis et iustitiae" („man solle auf seinen Vorteil bedacht sein, äusserlich aber die Gleichheit und Gerechtigkeit loben"). Quae sane inter se pugnant. At Blassius cum Cephisodori tum Demoniceae verba praepostere intellexit. Nam Theodori illud oblique dictum τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον Blassii interpretatione ad directum τὸ κελεύειν πλέον μὲν ἔχε, ἐπαίνει δὲ τὸ ἴσον relatum est, quod tamen in orationem obliquam redactum re vera sonaret τὸ κελεύειν πλέον μὲν ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον. Contraria autem sunt Athenaei verba κελεύειν μὲν . . . ἐπαινεῖν δέ, quae ad eundem, ad ipsum nempe Theodorum, referenda esse dilucidum est. Theodorus igitur — haec mea est huius loci explanatio — Cephisodoro teste (ὅτι εὕροι τις ἂν . . παρὰ Θεοδώρῳ τὸ κελεύειν μὲν . . ἐπαινεῖν δὲ . .) utilitatem ex aliis capessendam esse iusserat tum, cum ipse aequitatem laudavit.

Pariter Demoniceae sententiam Blassius non est assecutus, qui iustitiam illic certe vitae normam et principium praedicari statuit. Verumenimvero non iustitia, sed fama scriptori ante omnia curae est, qui τὸ δοκεῖν omnibus in rebus et publicis et privatis omni modo servandum esse declarat: cf. imprimis § 37 sq.: . . . ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος . . . δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν , . . ἵνα δοκῇς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης . . . ἣ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει. Ac summam praeceptorum omnium, quae ad vitam publicam pertinent, in hunc modum complectitur: § 17 οἱ γὰρ πολλοὶ . . . πρὸς τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. ἅπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μηδένα λήσων . . . μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοίης, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων κτέ (cf. § 2 τοὺς δόξης ὀρεγομένους et ea quae exposui Philolog. LV 1896 p. 684/85, Emminger p. 432). Quare paragraphi 37 hanc veram esse sententiam elucet: „Potestatem tibi parato plus habendi quam alii; sed ne mediocritatem excedas, ut — ipse haud invalidus quidem — iustitiam sectari videaris non propter infirmitatem, sed propter aequitatem" i. e. Iustitiae famam tibi asciscas, quae tibi comparanda non est nisi sub specie validae mediocritatis. Quin etiam — orator inquit — iustam paupertatem divitiis iniustis potiorem habeas propter gloriam, quam iustitia ipsis defunctis parit: quae aperte significatur verbis ἐλπίσιν γε σπουδαίαις ὑπερέχουσιν. Quid vero? Demoniceae auctor mediocritatem (τὸ ἴσον) laudat non propter semet ipsam, sed quoniam iustitiae speciem affert. Neque coactam laudat mediocritatem, sed opibus pollentem i. e. potestatem

in modum aliquem medium ultro coercitam, quae possidentibus auctoritatem conciliat et honorem. Iustitia igitur non vitae fundamentum per semet ipsum summi aestimandum, id quod Blassius statuit, ponitur, sed famae tantum instrumentum declaratur in tota vita etiam per incommoda propter famam appetendum. Nonne Theodorum audis, qui κελεύει μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖ δὲ τὸ ἴσον? Profecto Theodori verbis a Cephisodoro circumscriptis Demoniceae sententia haud vulgaris, quae cum orationis summa omnino convenit, aptissime adumbratur, quare, ut Theodorum Byzantium orationis ad Demonicum auctorem habeamus, ratio postulat, praesertim cum omnia, quae de Theodoro rhetore aliunde sciamus, ad Demoniceae scriptorem egregie quadrent (cf. Anfänge der rhetor. Kunstprosa p. 343/46).

Atque haec satis contra Blassium, quem adversarium colo honestum, quamquam mente praeoccupata iudicium de libro meo tulit minus benevolum. Alter mihi exstitit incusator potius quam iudex aequus Eduardus Schwartz, quem paucis hic reverberare cogor, quod ob certam causam non in re positam omni cum ludibrio meam de Demonicea quoque thesim repudiavit in censura mei libri: Berliner philol. Wochenschrift 1903 col. 97/104, 129/135 his usus verbis (col. 99): „In der Demonicea findet sich die Sentenz [38], sich mit der Gleichheit zu begnügen und nur darum sich Macht zu schaffen, damit es nicht so aussähe, als sei man gerecht aus Schwäche. Das ist deutlich die durch die Socratische und Platonische (sic) Ethik veranlasste moralisierende Umkehrung alter macchiavellistischer Maximen, die nach Macht zu streben rieten und das Prinzip der Gleichheit priesen, also den faktischen Besitz der Macht als das eigentliche Ziel hinstellten [quod tamen longe aliter se habere supra docui]. Nach Kephisodor fand sich ein derartiger anstössiger Ausdruck bei einem Sophisten oder Dichter Theodoros [Athen. III 122 b: quem Schwartzius minus attente videtur legisse]: zugegeben, was möglich ist, dass Theodor von Byzanz gemeint ist, selbst zugegeben, was ich für unmöglich halte, dass die beiden Sprüche dasselbe bedeuten [sed in pectus demittat ea, quae contra Blassium disputavi], so würde höchstens geschlossen werden dürfen, dass der Verfasser der Paränese in seine Sammlung von Sprüchen einen des Theodoros aufgenommen hat. Wer eine solche Koinzidenz für einen zureichenden Beweis hält, um die ganze Paränese Theodoros zuzuweisen, der kann es freilich im Entdecken noch weit bringen“ et p. 102 „Wer verfechten wollte, dass ein Dictum wie 39 über die verurteilten Gerechten und

ihre edlen Hoffnungen formuliert werden konnte, ehe die Sokratische und Platonische (sic) Ethik gewirkt hatte, auf den würde das Wort des Aristoteles über die Atheisten passen." O sagacem opinatorem, qui philosophorum Socratis fere aequalium — qui cogitatis Socraticis imbuti iam erant — cognitionem habet certissimam! O prudentem criticum, qui sententiae ex temporum ratione vel notabilissimae omnem ad orationis auctorem eliciendum vim denegavit! O felicissimum inventorem, qui sententiam ex orationis contextu toto apertissime natam ab auctore aliunde petitam esse sensit. Quod vero iudex ille sententiam § 39 de iustorum spe bona ut sui dogmatis exemplum venditavit, parum scite fecit. Quippe quaenam sunt iustorum ἐλπίδες σπουδαῖαι? Orator ipse declarat paulo ante § 38: quia δικαιοσύνη .. καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει, cf. etiam § 8 τηλικοῦτον εὐδοξίας χαρακτῆρα ... ὥστε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων et § 43 τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἀπένειμεν. Quam sententiam de fama post mortem futura, quae in orationis summam optime cadit, proprie Socraticam et Platonicam esse ne Schwartzius quidem opinor efficiet.

Nihilominus Wendlandius nuperrime (Anaximenes von Lampsakos 1905 p. 81/101) Schwartzii opinionem amplexus — ne inspecto quidem libro meo — orationem Demoniceam sub Aristotelis temporibus compositam esse ex Isocratis admonitionibus et Aristotelis protreptico imitatione expressis evincere studuit. Atque optime de oratione meruit vir ille doctus sententiis similibus, quibus auctor videtur usus esse, ex scriptoribus antiquissimis allatis. E quibus cum graviores iam ante Wendlandii librum editum testimoniis inseruerim, quas praetermisi paucas nunc colligam hic ex *septem sapientium praeceptis:* § 17 εἰ φαίνοιο ταῦτα κτέ = Pittaci dictum apud Stobaeum 1, 172 H (Aristot. rhet. II 6), § 22 περὶ τῶν ἀπορρήτων κτέ = Periandri ibidem (et 41, 7 H et Diog. Laert. I 98), § 27 ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής = Thaletis ibidem, § 29 τὸ μέλλον ἀόρατον = Pittaci ibidem, § 42 γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις κτέ = Thaletis ibidem (Theogn. v. 359), § 46 ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥᾳθυμεῖν κτέ = Solonis ibidem (et 6, 25 H); § 29 κοινὴ γὰρ ἡ τύχη = Chilonis apud Stob. 112, 11 M, § 47 ἐν πᾶσι δὲ τοῖς ἔργοις κτέ = Solonis apud Herodotum I 32; ex *Theognide:* § 34 βουλεύου μὲν βραδέως = v. 329; ex *Democrito:* § 6 ῥώμη δὲ μετὰ κτέ = fgm. 187 (128 Mull., 18 Nat.), § 29 στέργε μὲν τὰ παρόντα = fgm. 191 (20 Mull., 53 Nat., cf. Herodot. IX 117); ex

comoedia: § 27 καταφρόνει τῶν κτέ = Menand. fgm. 624 K. (600 Mein.), § 35 ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς κτέ = Euphron. fgm. 4 K. (4 Mein.), § 46 ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥᾳθυμεῖν κτέ = Alexis fgm. 295 K. (299 Mein., cf. Sext. Empir. Hypotyp. III 195); § 29 μηδενὶ συμφορὰν ad ἡ τύχη = Menand. monostich. 356, καλὸς γὰρ θησαυρὸς κτέ = ibidem 295. His de meis alias nonnullas etiam addam: § 14 ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα ... πρὸς τὴν ὑγίειαν = Apologie der Heilkunst ed. Gomperz, Sitzungsberichte der Wiener Akademie 1890 vol. 120 (IX) c. 7 cf. p. 131, § 15 ἃ ποιεῖν αἰσχρὸν κτέ = fragmentum rhetoricum Oxyrhynch. (Pap. Oxyrh. III p. 27/30 v. 70 sq.), § 34 ἡγοῦ κράτιστον εἶναι κτέ = Demosth. XXIII 113 (περὶ ὕψους c. 2, 3), § 48 τοῖς δὲ σπουδαίοις κτέ = [Demosth.] LXI 35. Quod vero Wendlandius cum Albrechtio (Philolog. XLIII 1884 p. 244/48) Demoniceam ex Isocratis adhortationibus pendere statuit, pondus non habet, cum Isocratem ipsum — id quod Albrechtio in mentem non venit — imitatorem possimus ponere (cf. XI 40/41, Emminger p. 435). Aristotelis autem protrepticus, quocum paucissimas sententias convenire concedendum est — cf. § 6 ῥώμη δὲ μετὰ κτέ = fgm. 57 (p. 67, 21 R.) = Democriti fgm. 187 (18 Nat.), fortasse etiam § 19 αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους κτέ = p. 62, 9 Rose (Iamblich.): ceterae perquam dubiae sunt —, de Demonicea quaerentibus nobis in censum omnino non venit, cum orationis huius auctor protrepticos impugnaverit ad artem oratoriam solam excitantes, cf. § 4 ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγοῦνται, μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν ... ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον παρακαλοῦσιν. Quod ad Gorgiae disciplinam quadrat eiusque asseclas, minime ad logicorum magistrum Aristotelem eiusque tempora. Videsne quam arta necessitudine oratio nostra cum doctrina sententiosa, quae sophistarum aetate floruit, coniuncta sit, quam laxe cohaereat cum saeculi quarti exeuntis scriptoribus? Immo neque in verbis neque in sententiis quicquam inesse, quod ultra saeculum quartum ad Alexandrinorum tempora nos deducat, Wendlandius ipse firmissime asseverat. Qui etiam omni cogitatione et cura nullam ex Demonicea sententiam eruere potuit, quae circa Socratis mortem vel paulo post concepta esse nequeat (cf. Gomperzium permultos huius orationes locos ad Cynicos referentem, Wiener Studien XXVII 1905 p. 188/92). Quam ob rem Wendlandium, cuius de Anaximene orationis huius auctore commentum in transitu memoro, in orationis aetate definienda vehementer erravisse in aprico est: quod accuratius mox docebit discipulus meus Christianus Lehmann.

Cf. (asterisco notati sunt orationis genuinae defensores) Blass II² p. 278/84 — Jac. Facciolati, Monita Isocratea, Patavii 1737 (iterum 1741, 1747, 1764) — *René Vatry (Abbé), Mémoire à prouver „que l'ancien Isocrate est auteur du discours à Demonicus". Mémoires de l' Academie royale des Inscriptions et Belles lettres XII 1740 p. 183/92 — J. B. Gail, Notes sur Isocrate à Demonique, Paris 1813 — *Frommel, Isokrates Rat an Demonikus, Progr. Pforzheim 1820 — *Aug. Pauly, Aliquot quaestiones Isocrateae, Progr. Heilbronn 1828 — Henr. Beyer, de orationis ad Demonicum quae vulgo Isocratis esse dicitur indole et auctore comment. I Lipsiae 1831 — *J. G. Strange, Isocratis oratio ad Demonicum, Coloniae Agripp. 1831, cf. Archiv für Philolog. IV 1836 p. 344/45 — A. H. Christian, translat. German. 1832 p. 19/26 — G. E. Benseler, de hiatu 1841 p. 35/40; idem, Jahrb. für class. Philolog. LXXXII 1860 p. 121 sq. — *Otto Schneider, Isokrates' Ausgewählte Reden 1859 p. 1 sq. (ed. II. 1873) — *J. Edwin Sandys, Isokrates. Ad Demonicum et Panegyricus. London 1868 — *J. Wrobel, ein neues Zeugnis für die Echtheit der Isokratischen Rede an Demonicus, Zeitschr. für die österreich. Gymnas. XXVI 1875 p. 743/44 — *Th. Henkel (Θεοδώρου Ἀγχυλίωνος), τῶν περὶ Ἰσοκράτη ζητήσεων βιβλίον α', Progr. Rudolstadt 1877 — G. A. Lehmann de Lehnsfeld, de oratione ad Demonicum Isocrati abiudicanda, Lugduni-Batav. 1879 — Guil. Jahr, Quaestiones Isocrateae, Dissert. Hal. 1881 — E. Albrecht, zu Pseud-Isokrates πρὸς Δημόνικον, Philolog. XLIII 1884 p. 244/48 — Br. Keil, de Isocratis papyro Massiliensi, Hermes XIX 1884 p. 596; idem, Analecta Isocratea 1885 p. 99/101; idem, Epikritische Isokratesstudien, Hermes XXIII 1888 p. 374 sq. — *P. Hartlich, Exhortationum (προτρεπτικῶν) a Graecis Romanisque scriptarum historia et indoles, Leipziger Studien XI 1889 p. 210 sq. — *R. Br. Ponickau, de Isocratis Demonicea, Dissert. Lips. (Stendal) 1889 — E. Drerup, zur Textgeschichte des Isokrates, Philolog. LV 1896 p. 680/88; idem, die Anfänge der rhetorischen Kunstprosa, Jahrb. für class. Philolog. Supplem. XXVII 1901 p. 340/46 — Ad. Dyroff, zur Ethik der Stoa, Archiv für Gesch. der Philos. XII 1898 p. 55 sq. — Kurt Emminger, Ps.-Isokrates πρὸς Δημόνικον. Jahrb. für class. Philol. Supplem. XXVII 1901 p. 373/442, ubi omnium fere, qui de Demoniceae fide iudicium tulerunt proprium, recensionem videas p. 376/94 — Paul Wendland, Anaximenes von Lampsakos, Berlin 1905 (Die Rede an Demonikos p. 81—101).

Orationem ad Demonicum circa annum 400 fere scriptam, quam consentaneum est ab orationibus Nicocleis vel Cypriis separari non posse, quamquam orationes Isocrateas omnes praecedit, excipiunt orationes Nicocleae

XI. πρὸς Νικοκλέα (2)
XII. Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι (3)
XIII. Εὐαγόρας (9),

de quibus coniuncte nunc agendum est, cum de tempore uniuscuiusque parum constet. Ac Nicoclem Euagorae regis Cyprii filium, qui tres illas orationes accepit, intra annos 374/65 fere Sala-

mine regnavisse inde colligitur, quod Euagoram ol. 101.[3] = 374/3 interfectum esse Diodorus auctor est (XV 74, cf. Theopomp. ap. Phot. biblioth. c. 176). Nicoclem vero multo ante orationem de permutatione (anno 353) editam diem iam supremum obiise ex ipsa hac oratione § 67 apparet. Blassius quidem historicum illum de errore admisso accusavit, quoniam Nicoclem dominatione potitum esse paulo postquam Euagoras anno 380 a Persarum rege sub ditionem redactus esset, propter pecunias illo tempore exhaustas et commercium cum Graecis turbatum (cf. XII 31, 33) statuit. Quam opinionem incertissimo fundamento innixam ea ipsa de causa facile neglegemus, quod Isocratem aliquamdiu post annum 380 demum oratione adiisse Nicoclem aliunde probatur. Oratorem enim Timothei comitem, cum ille cum classe profectus imperium Athenarum maritimum restitueret, litteras ad populum Atheniensium datas conscripsisse Ps.-Plutarchus auctor est (vit. X oratt. p. 837 C), unde Isocratem tunc temporis adhortationibus componendis non vacasse iure coniciemus.

Iam orationum illarum ordinem spectantibus admonitionem πρὸς Νικοκλέα brevi postquam princeps iuvenis regnum susceperat i. e. paulo post annum 374 conceptam esse ex oratione tota apparet (cf. etiam XII 45). Atque adhortationis conscribendae causam cum Blassio inde petas, quod Nicocles adolescens Athenis aliquando versatus Isocratem magistrum audiverit (cf. XIX 40, 30; XIII 78 sq. de Nicocle philosopho, Isocratis nempe doctrina imbuto; cf. etiam Hermippum in hypothesi ad orat. XI): qui cum discipulus ad luxuriam proclivis principatum obtinuisset, de regis officiis eum edocuerit. — Proximam esse orationem quae inscribitur Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι orator ipse testatur (§ 11), cum de iis, quae Nicocli in imperio prospere cesserunt, magna verba faciens (§ 31 sq.) regem aetate iam provectum esse demonstret. Nicoclem autem hanc ad populum admonitionem ab Isocrate petivisse, ut celeberrimi oratoris auxilio regnum aliquo modo concussum stabiliret et civium animos adversus principem frementium sedaret, haud improbabiliter suspicatus est Keilius (Anal. Isocr. p. 8). Quippe certi quicquam hisce de rebus scire nobis non datur. — Nihil certius de Euagorae tempore compertum habemus, praeterquam quod Euagoram compluribus iam annis ante e vita decessisse (cf. imprimis § 78) et oratorem summae iam vitae terminos egressum esse (§ 73) audimus. Sed Euagoram orationum Cypriarum ultimam esse liquet, quia Isocrates, qui laude patris filium ad virtutem sectandam instituere voluit (cf. § 76),

se identidem (πολλάκις) eum hortatum iam esse affirmavit (§ 78). Atque argumenti auctor, qui orationem a veteribus epitaphium habitam esse narrat, eam laudationem potius appellandam esse exponit, quoniam multo post Euagorae mortem videatur composita esse. Quod vero Isocrates se primum — Pindarum sane aemulatum, ut voluit Conrotte — aequalis alicuius virtutes oratione pedestri laudavisse gloriatus est (§ 8), Wilamowitzius (Hermae vol. XXXV 1900 p. 533/34) oblocutum esse dixit Aristotelem rhet. I 9 p. 1368 a 17, qui Isocratem perstringens, cuius Euagoram (§ 45) paucis versibus ante respexerat, encomium primum scriptum esse in Hippolochum quendam memoriae tradiderit. Neque tamen Wilamowitzium recte interpretatum esse censeo Aristotelis verba, quae sunt καὶ εἰς ὃν (vel ὃ) πρῶτον ἐγκώμιον ἐποιήθη, οἷον εἰς Ἱππόλοχον καὶ Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα τὸ ἐν ἀγορᾷ σταθῆναι. Quibus ab Aristotele significatum esse existimo, oratori in laudationibus utendum esse etiam honoribus ab aliis iam in laudatum collatis, quales sunt gloriae monumenta Athenis olim parcissime (tyrannicidis), Aristotelis demum temporibus effuse exacta (an etiam Hippolocho cuidam ignoto?). Certe quid apud illum sibi velit sententia qua ait „in Hippolochum primam laudationem conscriptam esse," omnino non intellego. Fortasse legendum est: καὶ εἰ ⟨ἕτερ⟩ον πρῶτον ἐγκώμιον ἐποιήθη, οἷον εἰς . . . τὸ ἐν ἀγορᾷ σταθῆναι. Atque Euagorae quidem exemplum innumerae fere aequalium laudationes imitatae sunt, quas subinde ortas esse orator ipse testis est in epistola III 1 (cf. Leo, die griechisch-römische Biographie nach ihrer litterarischen Form 1901 p. 91/95).

Pauca adicienda sunt de orationis inscriptae Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι fide, de qua dubitaverunt primus H. Stephanus comparata § 24 cum Areopag. § 61 (ed. 1593 in diatriba II p. 7), tum Augerus propter stilum et modum ab Isocrate aliquatenus diversum (ed. 1782 praef. p. IV, cf. praef. ad translationem Isocratis Gallicam 1781), deinde Havetius varias ob offensiones (ed. Antidos. 1862 p. 234/36, quem exscripserunt Sittl, Histor. litter. Graec. II p. 117 sq. et Versmeeten p. 9), ad extremum Versmeetenius (1890) Theopompi et Anaximenis (apud Athen. XII p. 531 A sq.) testimoniis allatis de Nicoclis luxuria et mollitie, qua Cyprius ille cum Strattonis Sidoniorum regis prodigentia et libidinum intemperantia concertavisset: quae cum Isocratis verbis (§ 36/42) de Nicoclis continentia aperte sane pugnant. Atque omnia haec refellere in animo mihi non est, cum orationis consilio considerato admodum videantur futtilia esse. Etenim oratio, quae

praeter admonitionem ad cives amplissimam regis laudationem vel potius adhortationem sub specie laudis complectitur, ex Isocratis de laudationibus sententia iudicanda est in Busiride § 4 elata: ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινας βουλομένους πλείω τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς προσόντ' ἀποφαίνειν. Isocratem vero eum discipulum, quem in periculo versari delabendi in vitia vidisset, ad virtutem laudibus revocare voluisse statuas, nisi forte Theopompum ad vituperanda omnia pronum (Polyb. VIII 11/13, Lucian. de conscrib. hist. 59, Nep. Alcib. 11) etiam de Nicoclis infamia sine iusta causa rettulisse sive Isocratem de discipuli moribus rumores auribus non admisisse suspicaberis. Quin etiam in Euagora § 78 sq. Nicocles plane eadem ratione praedicatur, ut hanc quoque orationem falsam esse oporteret. Neque mirum quod Nicoclis praecepta Isocratis iudicio vero hic illic videntur contraria esse: etenim in Nicocle regem, cuius rebus orator verba accommodaverit (cf. v. Arnim, Dio von Prusa 1898 p. 13), ad subditos loqui teneas, atque etiam Isocratis sententiam non omni tempore sibi constitisse recorderis. Firmissima denique de Isocrate testimonia exhibent et oratoris nomen in § 11 laudatum et verba § 5/9 in Antidosi § 253/57 exscripta et orationis compositio, quoniam latissimum de dicendi facultate prooemium, quod cum sequentibus parum cohaeret, regi apud cives contionanti minime convenit, usui tamen respondet prorsus Isocrateo, quem in Helenae laudatione iam agnovimus.

Restat quaestio perdifficilis a Benselero mota, quae est de orationis ad Nicoclem interpolatione. Nam in Antidosi § 73, cum orator praeceptorum Nicocli datorum partem maximam § 14/39 iudicibus — immo lectoribus — proponit, ut quo pacto ipse et cum privatis et cum principibus agere soleat optime possint cognoscere, oratio mirum quantum in brevius contracta cernitur omissis sententiis plenis et sententiarum partibus his: § 19 οἴκει τὴν πόλιν ad finem, § 20 τίμα ταῖς μὲν ad § 21 finem, § 22 ἅπασι μὲν τοῖς ad § 23 finem, § 24 οὕτως ὁμίλει ad § 25 finem, § 26 καὶ νόμιζε ad finem, § 27 ἀκριβεῖς ποιοῦ ad finem, § 28 ἄκουε τοὺς λόγους ad finem, § 29 μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῇ προσδέχου μηδ' ἀλογίστως ἀλλ', § 30 νόμιζε τῶν ad finem, § 32 τρύφα μὲν ad § 35 finem, § 39 μηδὲ τοὺς τοῖς μὲν ἄλλοις ad finem, ubi verba χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτει βελτίω τούτων in fine praeceptorum post εὖ περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας posita sunt (cf. p. XCV sq.).

Quaeritur utrum orationis Nicocleae forma longior genuina sit, quam Isocrates ipse in Antidosi in angustum redegerit, an orationis

partes in Antidosi deficientes ab interpolatore aliquo additae sint. Atque Benselero de oratione ad Nicoclem interpolata cogitanti adversati sunt Brueckneros, Blassius, Muenscherus, cum alii multi vehementer illi adstipulati sint: nominabo Havetium (p. 207 sq.), Hugium (Jenaer Literaturzeitung 1878 p. 617), Lehmannum de Lehnsfeld (de oratione ad Demonicum p. 16 et 61), Jahrium, Keilium, Albrechtium (cf. etiam Jahresberichte XI 1885 p. 80, XVI 1890 p. 22), Versmeetenium. Cum quibus et ipse facio, quoniam primum quidem sententiarum nexus praeceptis interpositis foedissime plerumque turbatus est. Quod apertissimum est in additamento § 29 ab aliis utique non separando, quod Muenscherus ipse collatis his verbis ἔθιζε σαυτὸν ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς χαίρειν interpolationem habuit: nam „διατριβή in oratione ad Nicoclem *(interpolata)* commercium cum aliis significat (*cf. μηδεμίαν συνουσίαν*), quam vim hoc verbum in nullo alio Isocratis loco tenet, in Antidosi contra significat studia, quod imprimis usui Isocratis convenit" (Benseler de hiatu p. 39, cf. praef. p. XXXVI 5). Apertissimum est etiam in §§ 32/36, quoniam oratoris de gloria explicatio sententiarum diversissimarum ac paene ridicularum congerie plane dirumpitur. Atque admonitionum initio (§ 15) civium cura rei publicae bene constitutae fundamentum praedicatur, quem ad finem spectant omnia quae sequuntur de legibus (17), de civium negotiis et litibus et de iudiciis (18), de deorum cultu et iustitia (20), de veritate et fide (22), de imperio (24): ordinem tamen dirimunt sententiae interpositae de apparatu regali et magnificentia (19), de corporis custodia et de rebus privatis augendis (21), de urbe hospitibus amplificanda, de civium metu et regiminis severitate, quae omnes fere tyrannidem aliquo modo redolent ab Isocratis mente plane alienam. Quae ab Isocratis placitis abhorrere ex iis quoque apparet, quae Gomperzius, Wiener Studien XXVII 1905 p. 180/88 exposuit. Denique comparandi sunt loci ad Nicoclem (XI) § 38 et Nicoclis (XII) § 61/2, qui admonitionem continuam utroque loco sententiis nonnullis constrictis et quodammodo diversis comprehendunt et absolvunt (id quod contra Blassium p. 274 n. 2 dico): qua re periodus longior in oratione ad Nicoclem § 39 praeceptorum finem faciens damnatur. — Ac ne cum Blassio (p. 274) ad Nicoclis (XII) partem paraeneticam (§ 48 sq.) provoces bene quidem dispositam, cuius tamen sententiae singulae paulo neglegentius inter se copulatae sunt (id quod in orationis contextu capitibus seiunctis patefacere volui). Id enim orationis admonitoriae proprium esse ipse Isocrates in Antidosi § 68 proclamavit:

οὗτοι μὲν γὰρ (scil. οἱ λόγοι ἀνεγνωσμένοι: Panegyricus et de pace) τὸ λεγόμενον ὁμολογούμενον ἀεὶ τῷ προειρημένῳ καὶ συγκεκλειμένον ἔχουσιν, ἐν δὲ τούτῳ τοὐναντίον· ἀπολύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ προτέρου καὶ χωρὶς ὥσπερ τὰ καλούμενα κεφάλαια ποιήσας πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ὧν συμβουλεύω φράζειν. Blassius autem vehementer erravit, quod Isocratis haec non solum ad sententiarum nexum, sed etiam ad rerum dispositionem referens praeceptorum seriem incompositam ab oratore ipso excusari opinatus est.

Praeter ordinem dissolutum id potissimum videtur inculcandum esse, quod sententiae haud paucae ab Isocrate prolatae additamentis molestissime iterantur atque etiam refutantur. Quod ut perspicias conferas quaeso: § 20 [τίμα ταῖς μὲν κτέ] cum 16 ἀλλὰ σκοπῇς ὅπως κτέ (cf. etiam § 27), § 21 [φυλακὴν ἀσφαλεστάτην κτέ] cum 36 μάλιστα μὲν πειρῶ κτέ et 27 φίλους κτῶ κτέ, § 21 [κήδου τῶν οἴκων κτέ] cum 18 τὰς μὲν ἐργασίας καθίστη κτέ, § 22 [μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς ἄγοντας] cum 1 et 54, § 23 [τοὺς πολλοὺς φόβους κτέ] cum 16 καλῶς δὲ δημαγωγήσεις κτέ, § 27 [τοιούτους ἐφίστη κτέ] cum 16 ἀλλὰ σκοπῇς ὅπως κτέ, § 33 [ἐπισκόπει τοὺς λόγους κτέ] cum 38 ἅττ' ἄν σοι λογιζομένῳ κτέ. Atque ab Isocratis ratione civili duae praecipue sententiae prorsus abhorrent, quae cum temperantiam et gravitatem simulandas esse praecipiant, Demoniceae potius auctori videntur convenire: § 23 ποίει μὲν μηδὲν μετ' ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν σοι καιρὸς ᾖ et § 30 λάνθανε μέν, ἥν ἐπί τῷ σοι συμβῇ τῶν φαύλων χαίρειν, ἐνδείκνυσο δὲ περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων.

Ad extremum gravi offensioni est discrimen haud exiguum, quod inter additamentorum dictionem et Isocratis usum intercedit, cf. § 19 ταῖς δὲ πράξεσιν = „vectigalium exactione“ (Isocrateum est εἴσπραξις XXI 63, 66, cf. XX 146: Muenscherus locum hunc pessime interpretatus est „negotiis accurate gestis,“ quae tamen ταῖς κατασκευαῖς = „apparatui regali“ hic opponi non possunt, cf. διαρκῆς); 19 διαρκῆς absolute dictum; 19 τῶν δεδαπανημένων passive usurpatum; 21 τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν (ἰδιωτικῶν Π, ἰδίων Λ Pap.); 21 ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν (ἐκ τῶν σῶν Pap., praepos. del. Blass); 22 πόλιν . . πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον; 23 τοὺς πολλοὺς φόβους (πολλοὺς om. ΛΠPap.); 30 ἐνδείκνυσο cum partic. σπουδάζων; 32 τρύφα μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι (ἐν om. Π); 33 ἐλλείπειν αἱροῦ: 34 τὴν συμφορὰν τὴν ἑκατέρᾳ προσοῦσαν; 35 ἐμπειρίᾳ μέτιθι (ΛΠ Stob.: μετατίθει Γ); 35 ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι; 39 ὁμιλεῖν . . τοῖς πράγμασι. Neque periodi omnes apte conformatae sunt, quae neglegentia Isocratem

quidem dedecet, cf. § 19 τὰ γὰρ τοιαῦτα (subiectum) . . παραμενεῖ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλείονος ἄξια (scil. τὰ τοιαῦτα: nunc obiectum) . . καταλείψεις; § 30 νόμιζε τῶν τιμῶν ἀληθεστάτας εἶναι μὴ τὰς . . γιγνομένας, ἀλλ' ὅταν . . θαυμάζωσιν.

Quae cum ita se habeant, orationis ad Nicoclem sententias, quae in Antidosi desunt, subditicias esse persuasum habeo, sive interpolator eas composuit ipse sive ex admonitione aliqua sophistica desumpsit. Keilium autem, qui eas ex Aristotelis politicorum libro VIII p. 1313/15 haustas esse ratus est, bene iam refutavit Muenscherus.

Cf. de orationibus ad Nicoclem et Nicocle: Blass II² p. 269/78 — Christian, translat. German. 1832 p. 45/49, 69/76 — Benseler, de hiatu 1841 p. 37/39, cf. ed. 1851 p. XXXVI n. 2 ad 7 — C. A. F. Brückner, de locis in Isocratis ad Nicoclem oratione propter ea, quae in oratione de Antidosi ex illa referuntur, falso suspectis, Progr. Suidnicii 1852 — Havet, ed. Antidosis 1862 p. 207 sq., 235 — Guil. Jahr, Quaestiones Isocrateae, Dissert. Hal. 1881 p. 25/27, 41/55 — Br. Keil, Hermes XIX 1884 p. 638 sq.; idem, Epikritische Isokratesstudien, ibidem XXIII 1888 p. 352 sq. — E. Albrecht, Philolog. XLIII 1884 p. 244/48, cf. ad or. X — S. Sudhaus, zur Zeitbestimmung Platonischer Schriften, Rhein.Mus. XLIV 1889 p. 59 sq., contra quem disputaverunt P. Natorp, Philolog. XLVIII 1889 p. 622/23, F. Duemmler, Kleine Schriften I 1901 p. 79 sq. — P. Versmeeten, Isocratis admonitio ad Nicoclem, Dissert. Groningen 1890 — Car. Muenscher, Quaestiones Isocrateae, Dissert. Gotting. 1895 p. 54/76.

Cf. de Euagora: Blass II² p. 284/88 — P. J. Leloup, Isocratis Euagoras edidit, prooemio et annotatione instruxit, Moguntiae 1828 — Christian, translat. German. 1832 p. 97/108 — G. E. Benseler, Isocratis Euagoras, in usum scholarum edidit et commentariis illustravit, Lipsiae 1834 — C. H. B. Hazelhoff Roelfzema, Annotationes nonnullae in Isocratis Euagoram, Dissert. Groningen 1837 — Otto Scheider, Isokrates ausgewählte Reden I 1859 (ed. tertia 1888 p. 33 sq.) — Emil Erich, de Euagora Cyprio, Rostock 1872 — W. Judeich, Kleinasiatische Studien, Marburg 1892 p. 113/36 — Ivo Bruns, das literarische Porträt der Griechen, Berlin 1896 p. 115/26 — E. J. Sterpin et E. J. Conrotte, S. Grégoire de Nazianze, Éloge funèbre de S. Basile, Isocrate, Panégyrique d' Euagoras, à l'usage de la rhétorique, Desclée de Brouwer et Cie. 1897 — E. Conrotte, Pindare et Isocrate. Le lyrisme et l' éloge funèbre. Le Musée Belge II 1898 p. 168/97 — A. Solari, Appunti sull' Euagora d' Isocrate, Rivista di filologia classica XXXIII 1905 p. 105/12.

Tertia classis eas complectitur orationes, quibus auctor rebus „Graecis et publicis“ tractandis se dedit (cf. Oncken, Isokrates und Athen 1862). Atque in universum hic praefari liceat, oratorem minime — quod nonnullis visum est — de rebus in Utopia quadam perficiendis agere neglectis omnibus, quae in Graecia erant et re vera fieri poterant. Nimirum oratorem summo ardore patriae

amantem, aliter atque Gorgiam patria carentem, ubique audimus, qui aut ipse aut ex alterius alicuius persona (Plataeensis cuiusdam, Archidami Lacedaemonii) facunde suadet, quid sibi in praesens tempus faciendum esse videatur. Ac ne rhetorem accusemus, qui artem suam nonnunquam apertius quam e re necessarium erat ostentat: id enim orationum indole excusatur, quae non sunt contiones verae, sed declamationes lectoribus propositae; quibus alium atque contionibus habitum aptum esse concedemus. Quod vero ad res publicas pertinet, proprium oratoris consilium leviter quidem inspicienti haud facile cognoscetur, quoniam quid efficiendum sibi sumpserit, in verbis grandibus haud raro subaudiendum est. Atque exemplo utar oratione celeberrima, Panegyricum dico, in quo orator bellum regi Persarum inferendum gloriose proclamat, maxime tamen civitatibus Graecis maritimis de foedere cum Atheniensibus iterum ineundo auctor est. Quod accuratius exposui in Philologi vol. LIV 1895 p. 636 sq., postquam L. Kayserus (Münchener Gelehrte Anzeigen 1851 no. 23/24 p. 185/92, 195/200) de oratore rerum civilium perito ac praesertim de oratione panegyrica recte iam iudicavit. Atque R. de Scala (Verhandl. d. Philologenvers. in München 1891 p. 102/21), Iulium Beloch (Griechische Geschichte II 1897 p. 528), Eduardum Meyer (Geschichte des Altertums V 1902 p. 369 sq., 494 sq.) laudo, qui rerum gestarum memoriam tenentes absonum illud Koeppii (Isokrates als Politiker, Preussische Jahrbücher LXX 1892 p. 472/87) et aliorum de Isocrate iudicium respuentes seriam ei prudentiae laudem non denegaverunt. Sane orationes suasoriae priores a posterioribus quodam modo videntur differre, quandoquidem Panegyricus, Plataicus, Archidamus, de pace, Areopagiticus, qui vigentem oratorem etiam dictione ostendunt, e certis quibusdam rebus natae cogitata belli pacisque consilia dant. Contra oratorem in postremis, Philippo et Panathenaico, quos annos plus quam nonaginta natus viribus iam imminutis conscripsit, a civitatis Atheniensium vita ac ratione remotiorem iam esse apparet, qui tamen in Philippo regem ad bellum contra Persas suscipiendum hortatus Graecorum concordiam Philippo duce stabiliendam praesensisse et praeparasse videtur. Nec mirum quod orator tamquam ex nubibus tunc res Graecas inspiciens ea quae futura erant prospexit, quippe cuius eloquentia, quae Eubuli consilia universa adiuverat, Eubuli factione ad pacem proclivi a rebus publicis gubernandis repulsa, provincia civili fere privata esset (cf. argumentum Philippi et hoc Lenschaui iudicium apud W. Kroll, die Altertumswissenschaft

im letzten Vierteljahrhundert, Leipzig 1905 p. 167: „Während ein Mann wie Isokrates mit seinen entschieden makedonischen Tendenzen der älteren Geschichtschreibung als der Typus des saft- und kraftlosen Schönredners galt, erkennt die heutige Forschung in ihm den ersten hellenischen Publizisten, der allein im Gegensatz zu den praktischen Politikern seiner Zeit das richtige Verständnis für die damalige Lage zeigte, und mit »dessen Schriften daher jeder beginnen muss, der die griechische Geschichte im 4. Jahrhundert verstehen will«" secundum Ed. Meyer V 1902 p. 290). Quibus cum libellis artius coniungendam esse orationem de permutatione, quae sub orationis iudicialis specie vitae et artis summam adumbrans consilia et studia oratoris defendit, supra (p. CXVI) iam edocui, tres illas aetatis extremae deflorescentis et loquacis orationes uno quasi volumine complexus.

Atque orationum omnium principalem locum habet (cf. ὁ πρῶτος λόγος XIX § 78) oratio celeberrima quae inscribitur

XIV. Πανηγυρικός (4),

quae ad Gorgiae et Lysiae orationes Olympicas superandas diligenti et diutino labore (§ 14) composita anno 380 publici iuris facta (non habita) est, cum Graeci Olympiae ad certamina celebranda convenirent. Atque tempus orationis ex § 126 cognoscitur, ubi Mantineam devastatam, Thebas captas, Olynthios et Phliasios obsessos esse declaratur. Quae Diodoro XV 19/23 et Xenophonte Hellen. V 3 testibus in annum 381/0 incidunt, cum Phlius oppidum per viginti menses oppugnatum anno demum 379 captum sit. Aliud temporis indicium e bello Persarum cum Euagora gesto (§ 141) elicitur, quia orator septimum iam belli annum agi indicat (ἓξ ἔτη διατέτριφεν). Ea res tamen scrupulum nonnullis iniecit, quoniam Diodorus XV 9, 2 bellum Cyprium decem annos gestum (cf. Isocratis Euagor. § 64) anno 385 compositum esse tradidit. Contra Diodorus ipse (XIV 98) bellum illud iam anno 391/0 exarsisse auctor est, id quod Xenophon (Hellen. IV 8, 24 V 1, 10), cum annis 390 et 388 ab Atheniensibus naves Euagorae auxilio missas esse testetur, confirmat. Qua de causa Panegyrici partem, quae Euagorae mentionem inicit, anno 385 vel 384 conscriptam esse, orationem vero tunc primum publici iuris factam postea retractatam et in publicum iterum emissam esse Engelius, Rauchensteinius (olim), Friedrichius, Blassius censuerunt, e quibus Blassius quidem de oratione bis edita ambiguis verbis utitur. Quae sententia cum Panegyrici consilio et arte aperte pugnans falsa innititur verborum § 141 interpretatione. Nam Euagoram, qui ad regnum de-

fendendum tribus tantum milibus peltastarum uti dicitur, classem haud exiguam anno 386 a Persis devictam iam pridem perdidisse manifestum est, quod regem Persarum copias adeo tenues sex annos frustra oppugnavisse narratur (ὑπὲρ δὲ τῆς χώρας τρισχιλίους ἔχει μόνον πελταστάς, ἀλλ' ὅμως οὕτω ταπεινῆς δυνάμεως οὐ δύναται περιγενέσθαι βασιλεὺς πολεμῶν, ἀλλ' ἤδη μὲν ἓξ ἔτη διατέτριφεν). Quapropter cum sex irriti belli annos inde ab anno 386 numerare par sit, Isocratis de Euagora locum ad annum 380 referendum esse elucet. Diodorus autem in enarrando belli exitu peccavit, id quod accuratius de Panegyrici tempore ac ratione disserens abhinc decem annis explanavi. — De antisophista, quem ab Isocrate impugnatum esse Duemmlerus (Critiam dicit) et Wilamowitzius (hic nullius nomen profert) opinati sunt, nihil scimus (cf. etiam Ed. Meyer V 1902 p. 372). Quod vero Epitaphium sub Lysiae nomine falso traditum cum Panegyrico similitudine coniunctum esse animadverterunt, auctorem epitaphii imitatione ex Panegyrico sua expressisse ex Wolffii et Nitzschei studiis — Gomperzio nondum cognitis — nunc constat.

Cf. Blass II² p. 250/65, III 2² p. 379 — Guil. Henr. Engel, de tempore quo divulgatus sit Isocratis Panegyricus, Progr. Stargard (Berolini) 1861 — W. Oncken, Isokrates und Athen, 1862 p. 37/62 — F. Dümmler, die Ἀθηναίων πολιτεία des Kritias, Hermes XXVII 1892 p. 269 sq. — W. Judeich, Kleinasiatische Studien 1892 p. 137/43, cf. Fabricius, Götting. gel. Anz. 1893 no. 23 p. 928/29 — U. v. Wilamowitz-Moellendorff, Aristoteles und Athen 1893 II p. 380/90 (Isokrates Panegyrikos 100—114) — G. Friedrich, zum Panegyricus des Isokrates, Jahrb. f. class. Philol. CXXXXVII 1893 p. 1/24; idem, Isokrates Panegyricus und der kyprische Krieg, ibidem CIL 1894 p. 454/56 — Fr. Reuss, Isokrates Panegyricus und der kyprische Krieg, Progr. Trarbach 1894; idem, Isokrates Panegyricus und der kyprische Krieg, Jahrbücher f. class. Philol. CIL 1894 p. 843/44 — E. Drerup, Epikritisches zum Panegyrikus des Isokrates, Philologus LIV 1896 p. 636/53 — Eug. Wolff, quae ratio intercedat inter Lysiae epitaphium et Isocratis panegyricum, Dissert. Berol. 1896 — R. Nitzsche, über die griechischen Grabreden der klassischen Zeit I. Progr. Altenburg 1901 p. 14/20 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 46, 312, 369/72 — Cf. etiam praefationes Mori et Spohnii (apud Dindorfium 1826 et Baiterum 1832, cf. Dobson 1828 p. 154 sq.), Christiani 1833 p. 141/64, Rauchensteinii 1849 (ed. V. 1882), Benseleri 1854 (vol. I p. 19/35), Schneideri 1860 (ed. III. 1886), Mehleri 1861, Sandysii 1868, Keilii 1890.

Secuta est nonnullis annis post oratio

XV. Πλαταϊκός (14),

de cuius tempore dubitatio esse nequit, quia Plataeenses post urbem a Thebanis denuo captam et dirutam statim Athenas se contulisse atque Atheniensium patrocinium expetivisse in promptu est suspicari.

Plataeas vero aut anno 374/3 (Diodor. XV 46) aut anno 373/2 (Astio Athenis regnante: Pausan. IX 1, 8) expugnatas esse traditur, ut de Plataico composito inter annos 374, 373, 372 optio data sit (annum 371 iam Bréquigny sumpsit). Discrimen facit pax brevis cum Lacedaemoniis (anni 374) identidem commemorata (§ 5, 10, 14, 17), quae iam initio anni 373 mense Munychione (cf. Demosth. IL 6) Timothei expeditione turbata est, ut oratio Plataica anno 374 exeunti aut 373 ineunti — id quod videtur verius esse — attribuenda sit. Consilium orationis idem est atque Archidami, quandoquidem Isocrates, qui Thebanis omni in vita infensus erat, adversariis eorum libello festinanter neque tamen sine arte conscripto suffragatus est. Orationem autem, id quod nuper Grotium secuti statuerunt Sandysius (ad Paneg. § 109) et Sittelius (Histor. litter. Graec. II p. 110), ad populum habitam esse nego, quoniam Isocrates iudicialis quidem logographus fuit multo ante, nunquam vero contionalis. Ceterum Plataeenses civitatem quidem Atticam, neque tamen restitutionem in patriam, quam Isocrates commendaverat, ab Atheniensibus impetraverunt.

Cf. Blass II² p. 265/68 — Christian, translat. German. 1835 p. 663/73 — Benseler, ed. 1854 vol. II praefat. p. 7/13 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 398/401.

Dissensio inter viros doctos est de sequenti oratione, quae inscripta est

XVI. Ἀρχίδαμος (6),

quae aut anno 366/5 (370 statuit Bréquigny) aut decem fere annis post intra annos 356/51 composita esse dicitur. Atque ex temporum ratione, quae quidem ex oratione ipsa cognoscitur, annus 366/5 pro certo colligitur, quoniam Lacedaemoniis pugna Leuctrica devictis (371: § 10), Dionysio tyranno mortuo (367: § 45) Archidamus personatus de pace cum Thebanis respuenda verba facit, quam Lacedaemoniorum socii, Epidaurii, Corinthii, Phliasii (§ 91), so solos inituros esse minitati erant (§ 13). Quod anno 366/5 accidit teste Xenophonte (Hellen. VII 4, 6/11), quocum Diodorus XV 76, 3 facit. Inde orationem Isocrateam iam anno 366 divulgatam esse necessario cogitur, praesertim cum orator unam solam in Lacedaemonem incursionem a Thebanis factam commemoret (§ 56: Epaminondas iterum exercitum in Peloponnesum et in urbem ipsam induxit anno 362). Sunt vero — Augerum nominabo, Spengelium (συναγωγὴ τεχνῶν p. XXIV, 174), Christianum p. 316, Weissenbornium (Encyclop. p. 41), Blassium imprimis — qui Archidamum exercitationem oratoriam vel exemplum discipulis propositum („eine Stubendeklamation“ et

„albern“ illudens ait Niebuhr, Vorträge über alte Gesch. II 1848 p. 300) habeant, de cuius tempore ex tempore ficto minime constet: quam post pugnam apud Mantineam commissam, immo intra annos 356 et 351 compositam esse Blassius efficiendum sibi sumpsit. Sed ut Archidamum stili exercendi vel discipulis demonstrandi causa conscriptum esse statuamus, cur quaeso rhetor id temporis modo praeteriti spatium in oratione respexit, quod rerum cursu tunc quam maxime properato aequalium memoria plane iam exciderat et historicorum diligentia redintegrandum erat? Immo rhetor, qui civitatum conditionem iam anno 357 prorsus immutatam neglexisset, nugari visus esset omnibus. Immo consilium urbis relinquendae Lacedaemoniis datum (§ 73) risum movisset omnibus tum, cum bellum sociale animos afflixerat et novum iam e regione septentrionali periculum a Macedonum rege strenuo et callido imminebat. An Isocratem in animo habuisse dices Lacedaemoniorum regem adulari fortem atque pertinacem? Cur, quaeso?

At Blassius ad epistolam (III.) anno 356, cum orator annum octogesimum complevisset (§ 16), Archidamo missam provocavit. Nam Archidami personati orationem neque in epistola commemorari neque tunc temporis omnino compositam iam esse veri simile videri, quod orator in epistola Lacedaemoniorum fortitudinis et continentiae et rerum civilium laudes conscribere recusaverit (cf. § 1—4, imprimis § 4 init.), quas Panathenaico teste (§ 239) in Archidamo (§ 48, 59, alibi) satis superque celebravit. Ac tamen ratiocinationem, quae Archidamum posteriorem esse inde colligit, nihili esse facile cernitur propterea quod oratio, quae ab Archidamo ad Lacedaemoniorum populum habitam se fert, cum epistola ab Isocrate ad Archidamum data re vera comparari nequit. Laudes enim populi sui ab Archidamo pronuntiatae — strictim tantum et argumentandi causa tactae — vix aliter iudicandae sunt atque potestas regia a Nicocle, auctore quidem Isocrate, laudibus exornata. Contra epistolae prorsus aliena est ratio, quoniam Isocratem, qui Archidami et Lacedaemoniorum laudationem se praestiturum non esse declaravit, ad praeconium Euagorae simile intendisse et aliis et ipsi quidem Blassio (alio loco: II² p. 284) consentaneum videtur. Quare Archidamum, quem Blassius sterilis declamationis vice aestimatum loco suo movere frustra conatus est, non ad blandiendum scriptum et tamquam epistolam regi missum, sed Athenis ad permovendos Athenienses evulgatum esse mihi constat, praesertim cum Isocratem in orationibus suasoriis omnibus primum Athenis, tum in reliqua Graecia aliquid ad rem publicam efficere voluisse

(cf. Paneg. § 17 τὸν διαπράξασθαί τι βουλόμενον) persuasumha beam. Quod in Archidamo ad Atheniensium opinionem publicam a Thebanorum in Lacedaemoniorum favorem vertendam spectavisse facile intellegitur. Quae vero ratio intercedat inter Isocratis Archidamum et Alcidamantis Messeniacum (cf. Aristot. rhet. I 13, II 23, Blass II² p. 350, Vahlen, Sitzungsber. d. Berliner Akad. d. Wiss. 1902 p. 182/83) ignoramus neque divinare licet, uter alteri orationis componendae causam dederit, nisi Tzetzae illud (Chil. XI 670), quo ait Isocratem ab Alcidamante saepius perstrictum esse, ad illas quoque orationes pertinere censebimus.

Cf. Blass II² p. 288/93 — Christian, translat. German. 1834 p. 309/26 — Benseler, ed. 1854 vol. II praefat. p. 67/75 — R. Volkmann, die Rhetorik der Griechen und Römer, 2. Aufl. 1885 p. 307/12 — Fr. Blass, ‚Unechte Briefe', Rhein. Mus. LIV 1899 p. 33/34, contra quem disputavit Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 450/51.

Facilius opinor de duabus orationibus proximis arte inter se coniunctis, de pace et Areopagitico, conveniet, quoniam oratio

XVII. περὶ εἰρήνης (8)

procul dubio belli socialis (357/55) temporibus ascribenda est. Ambigitur vero, utrum primis belli temporibus (sic Oncken, Schillbach; immo ante hostilia coepta secundum Christianum p. 413/17) an bello medio (sic Auger, Weissenborn, Pfund, Blass) an exeunte aut post pacem paratam (sic Benseler, Euler, Schäfer Demosthenes I² p. 190, Judeich, Ed. Meyer) composita sit. Atque equidem Blassio adstipulor, qui bellum longum fuisse ex § 19 sq. (cf. § 6) elicuit, ubi de detrimentis bello contractis acerba mentio inicitur; neque tamen orationem ad belli finem referri posse vir ille doctus comprobavit, quandoquidem regis Persarum intercessio, quae Atheniensibus pacem imposuit, nusquam commemoratur. Nimirum ex § 15 (τῶν νῦν περὶ τῆς εἰρήνης γνωσθέντων) pacem compositam iam esse minime efficitur, quoniam quaenam decretis illis plane dubiis de pacis conditionibus aut de pace praeparanda constituta fuerint, quinam fuerint πρέσβεις illi in § 25 nominati compertum non habemus (cf. Schäfer l. l.). Neque Meyeri sententia in mera opinione posita, qua orationem, quae formam principatus futuri describat, non nisi post pacem conciliatam posse conscriptam esse censet, ullo pacto confirmatur. E contrario verba § 134, quae ex temporum ratione mutata in oratione de permutatione § 66 aliter rescripta sunt (cf. p. LXXXV), belli iam finiti temporibus non conveniunt. Sumas igitur post pugnam navalem anni 356 incertam, quae sociis seditiosis potestatem Atheniensium nondum fractam esse ostenderat, de pace facienda Athenis per legatos actum esse; tunc vero Isocratem oratione

de pace emissa, qua Eubuli partes paci utcunque faventes amplexus est (cf. Schol. Demosth. III 28 p. 133 D), de pace aequis conditionibus cum sociis ineunda cives adhortatum esse.

De orationis consilio recte iudicantes etiam Benselerum, Blassium, Eulerum confutabimus, qui orationis habitae tempus fictum ab editae distinguendum esse statuerunt. Omnes enim Isocratis orationes ad res publicas spectantes — libellos dico vere politicos, minime declamationes tantum sophisticas — non eo pertinent, ut belli pacisque consilia definita proponant, quod contionum est certam aliquam rogationem commendantium, sed ut animos popularium percutientes commutationem rerum in universum praeparent, id quod vernacula lingua dicimus „Stimmung machen". Qua ex ratione etiam consilium de maris imperio abiciendo ponderandum est, quod nonnullis stultissimum et oratore Atheniensi indignissimum visum est. Nimirum oratorem pervideas, cum dominationem (ἀρχήν) maris condemnet, ubivis urbem imperii summam (ἡγεμονίαν) a sociis ultro recuperaturam esse promittere. Hoc pacto foederis maritimi anno 378 iterum coacti tempora prima in memoriam revocantur et ipsius foederis haec verba: ἐάν τις βούληται τῶν Ἑλλήνων ἢ ... Ἀθηναίων σύμμαχος εἶναι καὶ τῶν συμμάχων, ἐξεῖναι αὐτῷ ἐλευθέρῳ ὄντι καὶ αὐτονόμῳ, πολιτευομένῳ πολιτείαν ἣν ἂν βούληται, μήτε φρουρὰν εἰσδεχομένῳ μήτε ἄρχοντα ὑποδεχομένῳ μήτε φόρον φέροντι (Corp. Inscript. Attic. II no. 17), quibuscum conferas quaeso orationis locos § 16/17 et 134. Oratorem igitur decrevisse existimo, ut pristinam cum civitatibus maritimis societatem omnibus aequam restituendam commendaret, cuius minister Panegyrico edito semel iam fuerat. Nescimus tamen, quomodo de pace actiones, quas oratio testatur, incepto faverint, cum accuratiora de belli rebus gestis tradita non sint.

Cf. Blass II² p. 299/304 — Christian, translat. German. 1835 p. 409/26 — Benseler, ed. 1854 vol. II praefat. p. 195/207 — W. Oncken, Isokrates und Athen 1862 p. 78/96, 109/51 — Schillbach, de Isocratis oratione, quae inscribitur περὶ εἰρήνης, Progr. Potsdam 1868 — Euler, über die Abfassungszeit der Isokratischen Friedensrede, Progr. Corbach 1883 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 493/96 — Arth. Motzki, Eubulos von Probalinthos und seine Finanzpolitik, Dissert. Königsberg 1903 p. 12 sq.

Subsequitur

XVIII. Ἀρεοπαγιτικός (7),

quae oratio, cum pax parta initio aperte declaretur (§ 1 εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἀγούσης), aut post pacem cum sociis anno 355 factam aut post Philocrateam quae vocatur pacem anni 346

apud populum enuntiatam se fert. Sed argumentum de orationis tempore, quod Clintonius, Bergmannus (p. 38 sq.), Benselerus (p. 47/48) ex orationis de permutatione (anni 353) silentio elicuerunt, momentum non facit, quoniam Antidosis aliarum quoque orationum suasoriarum (ut Plataici, Archidami) mentionem non habet: ne orationum quidem arte cohaerentium de pace et Areopagitici altera alteram respicit. Quod vero Hier. Wolfius (1570 II p. 477, 479), quem praeter alios secutus est Bergmannus (apud Benselerum 1832 p. 32/41), urbes Thraciae a Philippo anno 348 cum Olyntho captas ab oratore § 9 significari statuit, errore factum esse Benselerus et post eum Pfundius, Rauchensteinius, Blassius, alii e temporum ratione docuerunt, quia ultimis iam belli socialis temporibus florentissimas Atheniensium in Thracia colonias et urbes socias (Amphipolim, Potidaeam, Pydnam; Olynthum) a Philippo aut expugnatas aut foedere icto ab Atheniensium fide alienatas esse narratur (Diodor. XVI 8). Cave premas, quod orator omnes Thraciae urbes amissas esse asserit, cum Methone oppidum a Philippo anno 353 demum in potestatem redactum sit. Orator enim, qui res gestas omni cum diligentia enumerare saepius supersedit, unam hanc urbem nondum expugnatam neglegere potuit, quoniam Atheniensium auctoritas in Thracia iam antea sublata prope et exstincta erat. Discrepantia autem, quae inter orationis initium rei publicae conditionem aliquatenus felicem praedicans (§ 1/2) et asperam in iis quae sequuntur de rebus calamitosis querimoniam videtur intercedere, promptam explicationem habet ex eo, quod vulgi opinioni temerariae, quae orationis exordio describitur, oratoris ipsius sententia contraria subinde opponitur. Quo perpenso minime opus est excusatione mira illa a Sittelio prolata (Histor. litter. Graec. II 1886 p. 113), cui Blassius assentitur, prooemium illud iam ante bellum sociale excitatum ab oratore conceptum fuisse. Etenim ad belli socialis tempora quadrant etiam inimicitiae et cum Graecis et cum rege Persarum susceptae (§ 8, 10, 81), mercennariorum greges a Charete magna pecunia coacti (§ 9), Thebanorum amici, Messenii videlicet, ab infensis olim Thebanorum adversariis adiuti (§ 10, cf. Schäfer Demosthenes I² p. 511 n. 1, Rauchenstein ed. V. p. 122). Inde orationem Areopagiticam sub anni 355 pacem conditam esse iure colligitur, praesertim cum Graecorum regisque invidia (τῆς ἔχθρας . . . πάλιν ἀνακεκαινισμένης § 8, cf. § 81) et oratoris de rebus adversis dolor recentes esse videantur. Atque valde miror Eduardum Meyer, qui sine causa orationem post victoriam a Charete reportatam et regis epistolam allatam

(§ 81), sed ante pacem compositam conscriptam esse affirmavit. Temporum ratio denique orationis universae ipso consilio comprobatur, quod nonnullis ita fuit obscurum, ut Niebuhrius (Vorträge über alte Geschichte II 1848 p. 300) Areopagiticum totum perabsurdum vocaverit. Quod equidem positum esse censeo in Eubuli studiis adiuvandis, quae rem publicam placandam et civium concordiam augendam sectabantur. Areopagus autem, sub cuius post Graeciam a Persis liberatam dominatione civitatis et foederis maritimi formam perfectissimam fuisse cum aliis (ut Aristotele πολιτ. Ἀθην. c. 23, 2) Isocrates praedicavit, laudatur temporum renovandorum illorum, quibus omnes et cives et socii aequo iure usi sint, firmissimum praesidium et ultima rei publicae restituendae salus.

Cf. Blass II[2] p. 305/8 — Benseler, ed. 1832 praef. — Christian, translat. German. 1834 p. 364/78 — Rauchenstein, ed. (I. 1849) V. 1882 p. 119/32 — Ed. Meyer, Geschichte des Altertums V 1902 p. 493/6.

Orationem proximam, quae in codicibus inscripta est

XIX. περὶ ἀντιδόσεως (15),

opera quam Mustoxydis anno 1812 in ea collocavit redintegratam paucis absolvere licet. Hanc enim orationem anno 353 consutam esse facile perspicitur, quia orator se annum octogesimum secundum complevisse declarat (§ 9) atque Timotheus mortuus iam esse dicitur (§ 101), quem anno 354/3 (teste Dionysio Halic. de Dinarcho c. 13 p. 667 R., cf. Schäfer Demosthenes I² p. 174 sq.) aut 355 (id quod Belochius, Attische Politik p. 363 evincere studuit assentiente Meyero V p. 492) publico iudicio damnatum et patria expulsum statim Chalcide diem supremum obiisse scimus. Atque Isocrates a Megaclide quodam (Ps.-Plutarch. vit. X oratt. p. 839 C) de permutatione in iudicium vocatus et superatus erat circa annum 356/5 teste Dionysio (de Dinarcho l. l.). Ea causa tamen (cf. § 8) ad orationem hanc non pertinet, quoniam orator accusationem de iuvenibus corruptis simulavit a Lysimacho quodam intentam (γραφὴν ἀσεβείας videlicet: cf. § 29, 89, 321/22 ὥσπερ προσήκει τοὺς εὐσεβεῖς καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων): quam ad imaginem causae Socratis mente formatam esse apologia Platonis in Antidosi nonnunquam imitatione expressa declaratur. Quapropter titulum ineptum, quem iam Aristoteles (rhet. III 17 p. 1418 b 27 (ἐν τῇ ἀντιδόσει) orationi indidit, commenticium et ex Megaclidis causa (aut ex Apharei defensione) confictum esse patet (cf. § 8 εἰ δ' ὑποθείμην, ... κἀκεῖνον μὲν ταῖς διαβολαῖς χρώμενον ταῖς ἐπὶ τῆς ἀντιδόσεως ῥηθείσαις). Schlueteri vero scrupuli, quos de fide partis

a Mustoxyde e codicibus Ε(Γ)Θ additae movit, futtiles sunt apte iam antea refutati ab editoribus Mustoxyde (1812 p. VI sq.) et anonymo interprete (1813 p. IX) et Orellio (1814 p. XI sq.).

Cf. Blass II² p. 73/74, 308/14 — Christian, translat. German. 1836 p. 699/720 — G. Schlüter, Argumentum et structuram Isocrateae de permutatione bonorum orationis explanavit, Progr. Hildesheim 1869 — Wilh. Vitz, des Isokrates Rede über den Vermögenstausch, zur Einführung in die Lektüre des Isokrates bearbeitet, Progr. Pyritz 1871 — Ivo Bruns, das literarische Porträt der Griechen, Berlin 1896 p. 526/30 — W. Vollnhals, über das Verhältnis der Rede des Isokrates περὶ ἀντιδόσεως zu Platos Apologie des Sokrates, Progr. Bamberg 1897 — J. Vasold, über das Verhältnis der isokratischen Rede περὶ ἀντιδόσεως zu Platons Apologia Socratis, Dissert. Erlangen 1898.

Restant ultimae orationes iam seniles, Philippus et Panathenaicus, quibus orator Panegyrici propositum repetens cum Philippum de Graecorum civitatibus inter se reconciliandis et de bello Persis inferendo adhortatus est, tum patriae laudes Lacedaemoniis simul obtrectans verbosissime celebravit. Atque

XX. Φίλιππος (5)

sermone facili neque tamen indiligenti perscriptus est exiguo temporis spatio, quod inter pacem quae vocatur Philocrateam (mense Aprili 346, cf. § 7) et Phocenses a Philippo devictos et exstinctos (mense Iulio eiusdem anni, cf. § 53/54 et 74) intercessit. Quae vero Isocrates de oratione aliqua περὶ Ἀμφιπόλεως scribi coepta neque tamen absoluta et edita narrat (§ 2 sq.), ea oratorem etiam extrema senectute διαπράξασθαί τι βουλόμενον (Paneg. § 17) libellos suos rebus gestis accommodavisse aperte demonstrant. Quae res sententiae plane adversatur eorum, qui oratorem a rebus publicis remotum usque quaque ineptiis studuisse existimant. Auctorem vero orationis Philippicae id maxime agitavisse invenies, ut regem pace Philocratea placatum a rebus Graecis revocaret et Graecos miseria calamitatibusque oppressos et aequatos ad pacis utilitates tuendas impelleret Philippo concordiae patrono, quem Graecos semper discordes in unius gentis et civitatis corpus consociaturum esse haud frustra speravit.

Cf. Blass II² p. 314/19 — P. J. Leloup, Prolegomena in Isocratis Philippicam sive commentatio Isocratea secunda, Moguntii 1823 — Laur. Lasonder, Adnotationes in orationem Isocratis ad Philippum, Groningen 1829 — Christian, translat. German. 1833 p. 234/51 — Benseler, ed. 1854 vol. I p. 271 sq. — O. Schneider, ed. vol. II (ed. I. 1860, ed. III. 1886 p. 105 sq.) — A. Solari, di una probabile glorificazione di Isocrate (Phil. 63), Bollettino di filologia classica XI 1904 p. 134/37.

Agmen claudit

XXI. Παναθηναϊκός (12),

cuius inscriptio ex aperta contentione cum Panegyrico Olympiis destinato videtur nata esse. Saltem ea, quae orator § 17 de disceptatione cum sophistis quibusdam μικρὸν πρὸ τῶν Παναθηναίων orta commemorat, ad orationis titulum formandum omnino non valuisse in propatulo est. Orationis autem componendae se nonaginta quattuor annos natum (i. e. anno 342) initium sumpsisse (§ 3) atque tribus fere annis interiectis, cum orationem semiperfectam intercipere morbo gravi coactus esset, tandem absolvisse et publici iuris fecisse (§ 267) orator ipse testatur: quo oratio confecta ad annum 339 deducitur, cum auctor nonagesimum septimum iam annum complevisset (§ 270). Certe omnem admirationem habet orator summa etiam senectute vigens, qui aetate aliis ita molesta, ut ne ab alio quidem elaboratam orationem audire velint (§ 270), tantum opus ad finem perduxit, cuius loquacitatem et inconditam quodammodo compositionem vitio non vertemus seni venerando.

Cf. Blass II² p. 319/26 — Christian, translat. German. 1835 p. 559/77 — P. J. A. Schmitz, Animadversionum in Isocratis Panathenaicum specimen I, Marburg 1885 — R. Lehmann, die unter Xenophons Namen überlieferte Schrift vom Staate der Lacedämonier und die Panathenaische Rede des Isokrates in ihrem gegenseitigen Verhältnisse, Greifswald 1853 — G. Teichmüller, Literarische Fehden im 4. Jahrhundert vor Chr., Breslau 1881 — H. Brand, de Isocratis Panathenaico, Dissert. Monaster. 1888 — J. Mesk, der Panathenaikos des Isokrates, Progr. Brünn 1902.

Ad extremum epistolas quae dicuntur in examen vocabimus, inter quas ex temporum ratione ceteris antecedunt prooemia tria oratoria, quae inscripta sunt

I. Διονυσίῳ (1)
II. τοῖς Ἰάσονος παισίν (6)
III. Ἀρχιδάμῳ (9).

E quibus epistola — ut nunc hoc nomine utar — ad Dionysium maiorem paulo ante mortem tyranni (367) composita est, quia Isocrates aetate iam affectus (§ 1) Lacedaemoniorum imperium dilapsum (§ 8), Atheniensium cum Dionysio familiaritatem ineunte anno 367 foedere confirmatam commemoravit (§ 8, cf. CIA II 52, Ed. Meyer V 1902 p. 442/43). — Decem fere annis post ab oratore aetate iam longius provecto (§ 2, 4) scripta est epistola ad Iasonis filios (immo

privignos) Tisiphonum, Lycophronem, Pitholaum, quorum pater anno 370 occisus cum Isocrate amicitiam iunxerat (§ 1). Atque filii illius cum anno 359 (vel 358, cf. Schäfer Demosthenes I² p. 151 n. 2 Beloch II p. 299) Alexandrum Pherarum tyrannum interfecissent, mox regno potiti sunt ipsi (Diodor. XVI 14): quos imperio etiamtum abstinentes epistola praedicat (§ 12). Inde eam statim ab Alexandri morte conceptam esse elucet (cf. Ed. Meyer V 1902 p. 480), quo facto mira quoque epistolae inscriptio explicatur, quoniam „Iasonis filii" nondum tyranni gaudebant patris celeberrimi nomine. Aliam rationem secuti sunt Corais et Hauptius (p. 20 sq.), quorum alter anno 369 (sub Iasonis mortem), alter anno 373, cum Iaso et Polyalco viderentur etiam superstites esse, epistolam conditam esse censuerunt. Quae sententiae corruunt, quoniam Atheniensium legati ex Isocratis verbis ad Iasonis filios auctoritate pollentes missi sunt (τῶν πρεσβευσάντων ὡς ὑμᾶς § 1), quibuscum pactionem iam factam esse veri est simillimum (cf. § 1 et 3). — Porro epistola, quae ad Archidamum missam se fert bello sociali flagrante, cuius manifesta in § 8 sq. mentio habetur, attribuenda est anno 356, cum auctor octoginta iam annos natus esset (§ 16, cf. etiam Ed. Meyer V 1902 p. 451, 495).

Dubium est utrum tres epistolae illae, quarum prooemia tantum manibus tenemus, ab Isocrate perfectae atque dimissae sint, ut auctorem prooemia sola in publicum postea edidisse statuendum sit, an orator causa aliqua impeditus quominus incepto satisfaceret, in epistolarum prooemiis elaborandis et foras mittendis substiterit. Atque tecum quaeso reputes, sub epistolam primam conscriptam nuntium de Dionysio vita defuncto Athenas allatum esse; sub tempora epistolae alterius, quae Iasonis filios ad vitam capessendam privatam et rem publicam tuendam liberam admonet, tyrannicidas ipsos tyrannidem occupavisse; epistolae denique tertiae consilium, quasi foedere cum Lacedaemoniis ineundo et bello contra Persas coniunctim suscipiendo (cf. Demosthenes XIV et [XII] 6, Schäfer Demosthenes I² p. 456 sq.) occurrendum sit periculo, quod iam anno 356 a Persis imminebat, pace repentina a Persarum rege coacta subinde ad irritum cecidisse. Quid? Oratorem nonne rebus commutatis prohibitum esse ab epistolis illis absolvendis tibi persuasisti? Sed ne Philippi § 81 locum premas, ubi orator de epistola ad Dionysium tyrannum data verba facit (ἅπερ ἀπέστειλα). Quae licet epistolae exordium, ad quod orator provocat, iam antea in publicum emissum esse pro certo demonstrent (cf. ep. I 9), de litteris perfectis quidem et dimissis sententiam non probant.

Immo frustra quaeras, cur epistola Iasonis filiis destinata ab oratore divulgata non sit tota, si iam ad finem perducta et perpolita fuisset. At in epistolis I. et III. quidem vestigia manent operis imperfecti, quae auctoris diligentissimi atque etiam viribus pollentis consuetudini maxime contraria sunt (cf. Blass II² p. 295 et 297): quam ob rem etiam de epistolis illis ab Isocrate ipso omnino non editis poteris cogitare. Speusippum vero (epist. Socrat. XXX § 13) omnia scripta illa iam cognovisse Blassius iniuria contendit (II² p. 89 et 294), quippe cum Speusippi verba de eadem oratione et Agesilao et Dionysio et Alexandro Thessalo et Philippo venditata ad epistolas Dionysio et Iasonis filiis inscriptas, quarum plane diversum est propositum, omnino non quadrent. Atque etiam nomina Archidami et Iasonis filiorum apud Speusippum Agesilai et Alexandri nominibus aegre posse substitui Blassio oblocutus iamdudum exposui in Philologi vol. LIV 1895 p. 649. Quare testimonium Speusippi in Isocratem infensi, qui de prooemiis illis fama tantum videtur accepisse, auctoritate privatum est.

Ex temporum rationibus proximae sunt epistolae nonnullae commendaticiae ad res privatas spectantes, quae allatae sunt

IV. τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν (8)
V. Τιμοθέῳ (7)
VI. Ἀντιπάτρῳ (4).

Quarum prior scripta est in favorem Agenoris cuiusdam musici, magistri musices Apharei filiis facti, qui Isocrate deprecante reditum in patriam cum patre et fratribus a Mytilenaeis impetrare studuit. Quod accidit circa annum 350, cum Timotheus mortuus esset (§ 8, cf. p. CLVI) et Diophantus in Asia cum Persarum rege pugnaret (§ 8, cf. Diodor. XVI 48, Demosth. XV 19, [XL] 37, Schäfer Demosthenes I² p. 480 sq.) et Mytilenis pauci dominationem tenerent (cf. Demosth. XV 19): quod elici potest ex epistolae titulo τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν, quos urbis gubernatores cum Hauptio p. 40 rei publicae liberae magistratus appellare vereor. — Epistola altera, qua Isocrates Autocratorem familiarem in arte quadam versatum commendavit (§ 10/11), orator amicitiam, quam habuerat cum Clearcho discipulo quondam, postea Heracleae oppidi Pontici tyranno, cum filio eius Timotheo renovavit, qui anno circiter 352 sub Satyri avunculi tutela patris regnum exceperat. Atque Timotheus circa annum 345/4 sui iuris factus et ad imperandum maturus (cf. Memnonem apud Phot. bibl. cod. 222) paulo post Isocratis epistolam accepit (cf. § 1), quae orationibus Nicocleis aliquatenus similis principem de imperio civiliter exercendo admonuit. —

Subiungendae denique sunt litterae pro Diodoto quodam Isocratis discipulo et amico ad Antipatrum datae eo tempore quo bellum cum Macedonibus erat (§ 1), Antipater autem in Macedonia plurimum valebat. Qui iam ante pacem quae vocatur Philocrateam magna apud Philippum auctoritate viguit, familiaritatem tamen cum Isocrate, quam epistola haec prodit, anno demum 346 suscepit, cum Philippi legatus ad pacem conciliandam Athenas venit. Quare epistolam ad belli anno 340 redintegrati tempora referendam esse probatur.

Totius ordinis finem facient epistolae Philippicae tres

VII. Φιλίππῳ· οἶδα μὲν κτἑ (2)
VIII. Ἀλεξάνδρῳ (5)
IX. Φιλίππῳ· ἐγὼ διελέχθην κτἑ (3),

quarum priores iam paulo ante litteras Antipatro missas compositae sunt, ex argumento tamen ad res Graecas spectante cum ultima aptissime copulantur. Priorem enim ad Philippum epistolam scriptam esse apparet inter orationem Philippicam (§ 1) Thessalorumque imperium a Philippo anno 344/3 susceptum (§ 20, cf. Diodor. XVI 69, 8 Beloch II p. 532/34) et bellum cum Philippo ab Atheniensibus anno 340 de integro instauratum (§ 14). Causam autem epistolae conscribendae dedisse vulnus Philippo cum barbaris pugnanti inflictum auctor haud semel affirmavit (§ 3 sq., 11 sq.), quam calamitatem ad bellum Thracium (342/1) referendam esse facile cernitur, quoniam de expeditione a Philippo in Triballos anno 339 instituta propter inimicitias cum Atheniensibus tunc iam renovatas cogitari nequit (cf. etiam Didymi de Demosth. comment. col. XII 40 sq.). — Qua cum epistola, quae regem ad amicitiam cum Atheniensibus continuandam impellere conatur (§ 14 sq.), videtur componenda esse brevis admonitio Alexandri per litteras facta, quae delata simul cum epistola aliqua ad Philippum patrem missa (§ 1) iuvenem nondum adultum ad philosophiam — quam quidem Isocrates professus est — sectandam hortatur.

Ultimum inter omnia Isocratis scripta locum habent breves codicilli, qui pugna apud Chaeroneam mense Sextili anni 338 commissa et pace conciliata (§ 1/2), ante ipsam oratoris mortem ad Philippum mandati sunt. Tabellarii vero munere videtur functus esse Antipater, qui a Philippo ad occisorum reliquias reportandas cum Alexandro Athenas delegatus erat: quem hic cum Isocrate collocutum esse ex epistolae verbis § 1 satis constat. Atque Philippum, qui Athenis pepercerat et commune Graecorum concilium Corinthum convocaverat,

Isocrati vindicem et salutis auctorem visum esse eo magis statuendum est, quoniam regem contra Persas bellum, quod orator iterum atque iterum flagitavit, iam suscepturum esse tunc omnibus manifestum erat (cf. Beloch II p. 574). Quocirca epistolam Isocratis ingenio plane convenire contendo, neque in regis adulatione aliquatenus illiberali (§ 6) haereo, quam in omnibus scriptis Philippo et Alexandro (§ 5) ab illo commendatis haud minus notabilem reperies. Neque obstant ea, quae veteres de Isocratis exitu tradiderunt (cf. Blass II² p. 97/98). Nam paucis diebus post pugnam Chaeroneensem oratorem, qui de patria servitute oppressa summo dolore afflictus esset, mortem voluntariam fame sibi conscivisse testes sunt Dionysius Halic. de Isocrate c. 1 (ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης . . . ἀδήλου ἔτι ὄντος, πῶς χρήσεπαι τῇ τύχῃ Φίλιππος παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων), Pausan. I 18, 8, Ps.-Plutarch. vit. X oratt. p. 837 E (cf. vitam Isocratis Zosimi qui vocatur p. 258 Westerm.). Contra Aphareus Isocratis privignus et Demetrius Phalereus, qui oratorem ipsum etiam vidit, eum simul cum occisorum exsequiis animum edidisse memoriae prodiderunt, cf. ἐξελθεῖν δὲ τοῦ βίου οἱ μὲν ἐνναταῖόν φασι σίτων ἀποσχόμενον, οἱ δὲ τεταρταῖον ἅμα ταῖς ταφαῖς τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ πεσόντων Ps.-Plutarch. vit. X oratt. p. 838 B = ἀπέθανε δ' ἐπὶ Χαιρώνδου ἄρχοντος μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην . . . ἀποκαρτερήσας δ' ἐτελεύτησεν, ὡς μὲν Δημήτριός φησιν θ' ἡμέρας, ὡς δ' Ἀφαρεὺς ιδ' vit. Isocratis [Zosimi] p. 258 Westerm. Quae narrationes sane inter se pugnant, quoniam interfectorum in acie civium ossa post pacem factam demum Athenas reducta et hieme, Demosthene laudes dicente, publice sepulta sunt. At apertus est error Wilamowitzii (Aristoteles und Athen II p. 393/96), qui Isocratem quattuor (quattuordecim?) vel novem diebus post cladem apud Chaeroneam a Graecis acceptam diem supremum obiisse ex Apharei Demetriique testimoniis elicuit. Contra peritissimi hi viri, id quod ex consentiente Ps.-Plutarchi et Zosimi quem dicunt memoria apparet, Isocratem vel 4 (14) vel 9 diebus cibo se abstinuisse tradiderunt ne verbo quidem significantes, utrum orator sua sponte an valetudine coactus (cf. XXI 267) escam recusavisset, dum viribus confectus moreretur. Neque omnino causa fuit, cur orator etiam post pacem compositam „λυπηθεὶς διὰ τὴν ἧτταν καὶ τὴν συμφορὰν τὴν γενομένην ἐκεῖσε τοῖς Ἀθηναίοις παρὰ Φιλίππου“ (Zosimus) mortem sibi daret. Quid vero? Memoriam de Isocratis morte nonne triplicem vides, simplicem et verissimam aequalium Apharei et Demetrii, qui re gesta simpliciter et sincere exposita de mortis causa silent, alteram exornatam et fictam posteriorum

nescio quorum (Hermippum fortasse secuti sunt), qui patriae amorem clade violatum mortis voluntariae causam excitant, tertiam denique ex ambabus conflatam apud Zosimum quem vocant, quae tempore mortis accuratius non descripto Apharei Demetriique testimonia cum posteriorum commentis coniunxit?

Quae cum ita se habeant, contra Vaterum, Keilium, Wilamowitzium, alios cum Blassio et Eduardo Meyer (V 1902 p. 451, 480) facio, qui epistolarum omnium fidem ex temporibus et consiliis earum diserte defenderunt; singula ne longus sim hic non perscrutabor. Sed etiam in verbis nihil inest, quod de falsario aliquo cogitare cogat, quamvis praeter alios Muenscherus et de Gratia — miris modis hic — confidenter affirmaverint. Nam cum elocutio verborum delectu et sententiarum compositione omni ex parte Isocratea sit, singularia quaedam (cf. II 2 ἐπιξενοῦσθαι, 9 ἐριγνηθῆναι, VI 4 λιγυρώτατον, 11 τὸ σωμάτιον οὐκ εὐκρινές, ἄττα σίνῃ etc.) ita comparata sunt, ut scriptori vel maxime Attico saeculi quarti omni pacto conveniant. Atque epistolarum dictio elegans quidem et artis plena paulo humilior est aut neglegentior quam in orationibus demonstrativis, cum auctor ne alterius cuiusdam quidem verba ab ipsius usu aliena recipere recusaverit (cf. VI 11). Quis vero Graeculorum noviciorum iudicabit, quid summus artis oratoriae magister dicere potuerit, quid noluerit? Equidem Isocratis scripta per multos annos volutans exagitatorum illorum audaciam emiror.

Cf. Blass. II² p. 293/99, 326/31, III 2² p. 379/83 — Anonymus interpres (Angelus Mai) orationis de permutatione (1813) in appendicibus p. 127/34: I. de epistola Isocratis quae in editionibus inscribitur prima Philippo, II. de epistola Isocratis quae in editionibus est quarta ad Philippum et de reliquis Isocratis epistolis — Christian, translat. German. 1836 p. 1014 sq. — Frid. Vater, Quaestionum historicarum fascic. I, de Isocratis qui fertur epistolis. Part. I Kasan 1846 (96 pagg.), cf. Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft 1847 col. 476 — Ant. Westermann, Comment. de epistolarum scriptoribus Graecis Part. V. (no. 84: de Isocratis epistolis), Lipsiae 1854 — Fr. Blass, Isokrates' dritter Brief und die gewöhnliche Erzählung von seinem Tode, Rhein. Mus. XX 1865 p. 109/116; idem, ‚Unechte Briefe', Rhein. Mus. LIV 1899 p. 33/36 — E. H. Haupt, de Isocratis epistolis prima, sexta, octava. Dissert. Lips. 1873 — R. C. Jebb, on the sixth letter of Isocrates, Journal of philol. V 1874 p. 266/68 — Br. Keil, Analecta Isocratea 1885 p. 143/45 (ad ep. 4, 11) — U. v. Wilamowitz-Moellendorff, Aristoteles und Athen II 1893 p. 391/99 (die Briefe des Isokrates); idem: Unechte Briefe, Hermes XXXIII 1898 p. 492/96 — K. Münscher, der sechste isokratische Brief, Satura Viadrina 1896 p. 39/47 — Dem. de Grazia, de Isocratis quae feruntur epistulis, Catinae 1898.

Atque haec de orationibus et epistolis. De fragmentis artis oratoriae, cuius fides iam ab antiquis quibusdam iure negata sit (cf. Quintil. II 14, 4, Cicer. de invent. II 7; cf. etiam Philodem. rhet. II p. 123 S), disserere supersedeo: in mente mihi non est, ut Isocratis reliquias dubias quae praeter orationes servantur colligam et edam. Quapropter etiam sententias (ἀποφθέγματα) quae Isocratis nomine circumferuntur, quas Sauppius (Oratores Att. II p. 227), Benselerus et Blassius (edit. vol. II p. 276/79, cf. Blass, Attische Bereds. II[2] p. 21/22, 99/100, 401) e gnomologiis potissimum coegerunt, suadente Eltero omnino neglexi, praesertim cum gnomologiis Byzantinis, corpore Parisino, Georgide, aliis nondum accurate cognitis nunc non constet, quot Isocratis dicta fontibus illis contineantur quaeque sententiarum traditarum forma sit genuina (cf. Elter, Gnomica homoeomata III, Bonnae 1902 p. 184/85).

Cf. de orationibus deperditis et genuinis et spuriis: Blass II[2] p. 46, 102/4, 450 — Br. Keil, Analecta Isocratea p. 101/4 et ea quae exposui supra p. LXXXVII et in Addendis p. CXCVI.

Cf. de arte oratoria subditicia: Blass II[2] p. 104/7 — L. Spengel, συναγωγὴ τεχνῶν 1828 p. 154/72 — Christian, translat. German. 1836 p. 996/1013 — Bake, Scholica hypomnemata III 1844 p. 67 sq. — Sauppe, Oratt. Att. II 1850 p. 224/26 — Ἀ. Κυπριανός, τὰ ἀπόρρητα τοῦ Ἰσοκράτους ἢ περὶ λόγων ἐσχηματισμένων, Ἀθῆναι 1871, contra quem disputaverunt Rehdantz, Götting. gel. Anz. 1872 p. 1201 sq. et M. G. Demitsas, Ἀθήναιον VI 1878 p. 393/416 — G. Thiele, das Lehrbuch des Isokrates, Hermes XXVII 1892 p. 11/21 — M. Sheehan, de fide artis rhetoricae Isocrati tributae, Dissert. Bonn. 1901 — P. Wendland, Anaximenes von Lampsakos (Hermes XXXIX 1904 p. 513/38 passim, praecipue p. 515 n. 2) 1905 p. 36 sq.

Caput V.

De editionibus prioribus deque huius editionis ratione.

Ex omnibus oratoribus Atticis primus Isocrates Graece editus est, postquam studiis Graecis renatis viri docti iam dudum in deliciis eum habere coeperunt: cf. K. Müllner, Zur humanistischen Übersetzungslitteratur (Isocrates I/II), Wiener Studien XXIII 1901 p. 276/99 (de oratione ad Demonicum a Lapo Casteliunculo circa annum 1435 et de oratione ad Nicoclem a Guarino Veronensi anno 1441 in Latinum conversis); idem, Isocratis oratio ad Demonicum a Nicolao Sagundino in Latinum conversa, Progr. Wiener-Neustadt 1903; R. Sabbadini,

una traduzione medievale del πρὸς Δημόνικον di Isocrate e una humanistica (i. e. Guarini Veronensis, qui orationem interpretatus est intra annos 1403 et 1408), Rendiconti d. R. Istit. Lombardo, ser. II vol. XXXVIII 1905 fasc. XIV p. 674/87. Ac primum quidem orationes singulae Latine redditae iam paulo post artem librorum typis exscribendorum inventam in lucem editae sunt, inter quas secundum Ludovicum Hain (Repertor. bibliogr. vol. II 1, 1831) videntur commemorandae esse: *orationes Nicocleae in Latinum versae per Michaelem Chesserium Bosnensem episcopum* (impressae Bononiae, sine anno); *oratio de laudibus Helenae traducta Joanne Petro Lucense interprete* (sine loco et anno: Romae 1480 secundum Copinger, Supplement to Hains Repertor. Bibl. I 1895; iterum edita Venetiis 1494); *praecepta ad Demonicum a Rudolpho Agricola in Latinum traducta* (sine loco et anno); *praecepta ad Demonicum a Nicolao Lusco Vicentino Lat. facta et ab Augustino Tactensi edita* (sine loco et anno); praeterea *Euagorae vita per Guarinum Veronensem Latine facta* (in translatione vitarum virorum illustrium ex Plutarcho) Venetiis 1478 vol. II. f. Y 2; *Bernardi Justiniani traductio in Isocratis libellum ad Nicoclem regem*, Venetiis (sine anno): ultimae duae in bibliotheca universitatis Monacensis exstant. De Graecis vero editionibus videas S. F. G. Hoffmann, Lexicon bibliographicum scriptorum Graecorum II² Lipsiae 1839 et editionum a me adhibitarum enumerationem, quam titulis accurate descriptis infra p. CXC adieci.

Sospitator Isocratis Graecus fuit Demetrius Chalcondylas Atheniensis, Theodori Gazae discipulus, qui Mediolani anno 1493 Isocratis orationes XXI ex codice memoriae vulgatae contaminatae excudi iussit praemissis oratoris vitis a Plutarcho, Philostrato, Dionysio Halic. conscriptis. Orationes autem hunc servant ordinem: ad Demon., ad Nicocl., Nicocl., Euagor., Helen., Busir., c. sophist., Paneg., Plataic., Areopag., Panath., Philipp. cum argum., de pace cum argum., Archid. cum argum., Antid., de bigis, Aeginet., Trapez., in Callim., c. Lochit., in Euthyn. Quem ordinem retinuit Isocratis editio Aldina (Venetiis 1513) ex ipsa editione Mediolanensi novis quibusdam codicum subsidiis arcessitis descripta (cf. p. LVII/LVIII). Atque in Aldina, quae frequentissimis typothetarum mendis foedata est, Musurus editor (p. 2) Busiridis argumentum et scripta nonnulla Alcidamantis (κατὰ σοφιστῶν), Gorgiae (Ἑλένης ἐγκώμιον), Aristidis (Παναθηναικός, Ῥώμης ἐγκώμιον) addidit.

Isocratis epistolae primum prodierunt in Epistolarum collec-

tione Aldina (Venetiis 1499) a Marco Musuro curata (cf. f. 400b), cui in ea parte, quae Isocratem continet, subest liber mancus e codice Vatic. 64 = Φ descriptus (cf. p. LXIV). Insunt epistolae VIII hoc ordine: φιλίππῳ· εἰ μὲν νεώτερος (= I. Διονυσίῳ), τοῖς ἰάσονος παισίν (II.), φιλίππῳ· οἶδα μέν (VII.), φιλίππῳ· ἐγὼ διελέχθην (IX.), ἀλεξάνδρῳ (VIII.), φιλίππῳ· ἐγὼ καίπερ (= VI. ἀντιπάτρῳ), τιμοθέῳ (V.), τοῖς μιτυληναίων ἄρχουσι (IV.). Deest epistola III. ad Archidamum data sicut in cod. Vatic. 1336. Inscriptiones epistolarum I. et VI., quae in codice videntur omissae esse (cf. codd. Palat. 134, Vatic. 1336), coniectura confictae sunt. — Ex hac editione teste Matthaeio (Isocratis epistolae 1776 p. XII) tota pendet Collectio epistolarum Graecarum, quae vulgo dicitur Cuiaciana (Aurel. Allobrog. 1606).

Eae quae proximis annis secutae sunt editiones omnes ex Mediolanensi et Aldina originem duxerunt novis quibusdam vitiis illatis, Haganoensis ex officina Seceriana (1533 in 8⁰ foll. 354, cf. Langii praefationem p. 40); Aldina altera (Venetiis 1534 in folio foll. 116), cui praeter Alcidamantis, Gorgiae, Aristidis scripta etiam Harpocrationis excerpta in calce accesserunt; Brubachiana (Francofurti 1540 cum variae lectionis annotatione), quarum omnium in re critica pretium est nullum. Commemoranda est etiam editio mire facta Venetiis 1535: *Isocratis orationes XXI alias a Demetrio Chalcondyla primum Mediolani correctae et aeditae: nunc autem iterum accurate recognitae et impressae emittuntur*, quae est ipsa editio Mediolanensis princeps novo sub indice denuo foras edita. Quod facile cognoscitur inspectis foliis 1 et 8, 195 et 200, quae typis a reliquo libro paulum differentibus exscripta sunt, ut exemplis editionis principis nondum divenditis inscriptio et subscriptio novae adici possent. Hunc librum possident et bibliotheca regia Monacensis et bibliotheca publica Parisiensis. — Alia notabilis est editio in 8⁰, quam bibliotheca universitatis Lipsiensis asservat: *Ισοκρατους Αθηναιου σοφιστου λογοι και επιστολαι. Isocratis Atheniensis rhetoris orationes et epistolae. Venetiis 1542* et in folio ultimo 287b *Venetiis ex officina Farrea 1543*, in qua primum Isocratis orationes reconciliatae sunt cum epistolis. Ordo tamen epistolarum libidinose mutatus est: I (φιλίππῳ), VII, IX, VI (φιλίππῳ), VIII, II, V, IV, quem posteriores secuti sunt omnes. Atque editoris illius voluntas temeraria etiam epistolam Theophylacti Simocattae no. 79 Ἰσοκράτης Διονυσίῳ· πρόπομποι καὶ ῥαβδοῦχοι κτἑ (cf. Aldi epist. divers. II ψ fol. IV = f. 362a) Isocrateis addidit,

quae posterioribus omnibus adeo imposuit, ut Turicenses demum et Blassius (non Baiterus apud Didot. et Benselerus) maculam hanc ex operibus Isocratis delere ausi sint. — Ab editoribus nondum inspecta in tenebris adhuc iacet editio „nitida“ (cf. Hoffmann II² p. 616) Venetiis 1549 in publicum emissa: *Isocratis Atheniensis rhetoris orationes et epistolae. Imprimebat Petrus Nicolinus Sabiensis et socii, sumptum vero faciebat Melchior Sessa*, pagg. 276 in 8⁰.

Iam vero recensendae sunt editiones Basileenses, quarum prima (= Basil. 1) in 8⁰ prodiit anno 1546. Quae editio — repetita annis 1550, 1555, 1561 apud Mich. Isingrinum — expressa est ex Aldina (altera?) adiectis et epistolis (ex Venetiana Farreae 1543) et sub calcem ἁρποκρατιωνος και σουιδα περί τινων παρ' ἰσοκράτει λέξεων. — Basileensis altera dicitur editio in 8⁰ anno 1565 per Thomam Guarinum curata (repetita annis 1571 et 1579), cui praeter Harpocrationis et Suidae notas addita iam sunt et orationum argumenta et annotationes marginales a Wolfio conscripta. — Celeberrimus vero editorum Basileensium fuit Hieronymus Wolfius Oettingensis, qui vir doctissimus natus anno 1516 iam XIX. aetatis anno Tybingae moratus ad assiduam Isocratis lectionem excitatus est, cum Iacobus Scheggius et ipsi et Ioanni Scheubelio Euagorae laudationem privatim interpretaretur. „Quae mihi res“ — haec sunt verba eius in editione maiore 1570 I p. 685 — „tantam Isocratis admirationem movit, ut ex eo tempore vix ullum sive Latinum sive Graecum scriptorem illi anteponam.“ Ac primum quidem post varios vitae casus quattuor orationes Isocrateas Latine expressit, Archidamum, Philippum, de pace, Areopagiticum. Quibus Basileam allatis Oporinus auctor exstitit Wolfio totius Isocratis (orationum, epistolarum, vitae) convertendi, quod fugiente stilo intra mensis unius spatium factum est Argentinae anno 1547, postquam prioribus iam temporibus hoc munere functus est Ioannes Lonicerus (Basileae 1529, iterum Marpurgi 1540 in 8⁰: desunt epistolae). Prelo subiectus et editus est Wolfii Isocrates Latinus Basileae 1548 apud Oporinum addita castigatione et annotatione, ordine autem servato eo, qui in Mediolanensi et Aldina erat. Tribus annis post, cum Wolfius discipulos Augustanos per biennium Basileae, per annum Lutetiae Parisiorum instituisset, anno 1551 Basileam revocatus editionis illius prioris codicem assiduo labore perpolitum et limatum Vascosano reliquit, „a quo is“ — secundum Wolfium — „biennio post, cum eum contempsisse lucubrationem meam putarem, est elegantis typis editus“ (*Isocratis rhetoris*

Atheniensis orationes et epistolae gravitatis et suavitatis plenae: de Graeco in Latinum pridem conversae, nunc recognitae per Hieronymum Wolfium Oetingensem. Lutetiae, ex officina Michaelis Vascosani 1553: quae editio in bibliotheca universitatis Monacensis asservatur). „Quo tempore illius editionis Oporinus aeque ignarus, severiore etiam a me lima, dum Fuggeranae bibliothecae praeessem, adhibita, eundem Graece Latineque recudit,“ titulo inscripto *Isocratis scripta quae exstant omnia per Hieronymum Wolfium Oettingensem summo labore et diligentia correcta et de integro conversa* (Gr. et Lat.), Basileae 1553 per Io. Oporinum pagg. 16+1039 in 8⁰. Qua in editione marginum annotationibus adornata — quae repetita est annis 1558, 1567 et sine anno, item Tremoniae 1558 — orationes iam in classes a Wolfio constitutas (cf. edit. 1570 I p. 683/85) distributae sunt ordine tamen ab editione maiore postrema paululum differente: I. admonitiones: ad Demon., ad Nicocl., Nicocl.; II. suasiones: Paneg., Areopag., Philipp., de pace, Archid. (1570 autem, sicut iam 1553 apud Vascosanum: Paneg., Philipp., Archid., Areopag., de pace); III. laudationes: Euagor., Helen., Busir., Panath., c. sophist. (quae est vituperatio); IV. forenses: Plataic., Antidos., de bigis, Trapez., in Callim., Aegin., c. Lochit., in Euthyn. (1553 apud Vascosanum Aegineticus interpositus est inter orationem de bigis et Trapeziticum); V. epistolae: eodem ordine atque in editione Veneta 1543 (Farreae).

Tertiis demum curis Wolfius opus, cui totam vitam dicaverat, absolvit editione quae dicitur maiore (II voll. in folio) Basileae 1570 apud Oporinum emissa, quae per 250 fere annos lucubrationum omnium ad Isocratem pertinentium fundamentum erat futura. Atque nova librorum manuscriptorum subsidia Wolfio praesto non fuerunt praeter paucas codicis alicuius Fuggerani („vetustissimi“, ex Λ autem deducti cf. Areopag. § 42 = $Λ_4$) lectiones ab Eduardo Henrysio Scoto descriptas: quem librum ut indagarem mihi non contigit, quoniam Wolfius idoneam illius descriptionem non praestitit. Praeterea notae pauculae Budaei Parisiensis in manus eius venerunt; alia paucissima ex aliorum translationibus (e. g. Agricolae) hausta sunt. Editiones adhibitae sunt Aldina orationum, Haganoensis Seceriana, Francofurtensis Brubachiana, Basileensis Oporiniana (cf. II p. 806/7; in Mediolanensem autem orationum et in Aldinam epistolarum non incidit Wolfius): e quibus cum primum quidem Brubachianam solam manibus triverit, animadversiones criticas (sive castigationes) editionis illius paginas secutus disposuit. Textum autem permultis locis

felicissime emendatum explicavit translatione Latina accuratissima et (in volumine altero) commentario doctissimo (diffuso sane, cum studiosis adolescentibus prodesse vellet, cf. II p. 807); in castigationibus denique (II p. 807/46) ad verba oratoris emendanda coniecturas protulit creberrimas et — quamvis audaces interdum — sagacissimas. Atque utinam non Langius (praefat. p. 43) Wolfium obiurgavisset, quod „annotationes, quatenus illae ad res explicandas factae sunt, nequaquam sufficiunt, quum quod non ubique lectorem iuvant, tum quod nonnunquam falsae sunt et celeri tantum manu in chartam coniectae", porro quod „multae coniecturae praeter necessitatem receptae sunt, denique multos locos aut praeteriit explicandos aut perperam explicuit." Sint vera haec opprobria, — et sunt ex parte, — excusanda tamen erant Wolfii his: „Tu ipse igitur omnia perpende diligenter, nec coniecturis nostris (nullius enim exemplaris ope magnopere adiuti sumus) plus quam par est aut ipsi volumus tribuas" (II p. 846). Immo Wolfii de Isocrate merita ipso Langio iudice „tanta sunt, ut a nullo editore, qui quidem adhuc eum secuti sunt, superata videantur" et ne a Bekkero quidem superata sint, qui inventa sua fortunae secundae, codici Urbinati forte oblato, debuit, non ingenio suo.

Iis quae annum 1570 insequuntur temporibus Wolfii curae persaepe et ab Oporino et ab aliis iteratae sunt, quas editiones omnes diligenter enumerare longum est, quoniam ad rem criticam non faciunt. Novi has: Basileae ex officina Oporiniana 1571, 1582, 1587, Basileae per Hieronymum Gemusaeum ex officina Oporiniana 1594, Basileae ex officina Waldkirchiana 1602, 1613, Basileae apud Ludovicum König 1631, Francofurti apud Jo. Wechelum 1585, 1590, 1598, Lipsiae εκ τυπογραφειου Γοτταρδου Βοιγελινου 1607 (est in bibliotheca universitatis Lipsiensis), Coloniae Allobrog. 1618 (est in bibliotheca universitatis Monacensis), Parisiis (1603?), 1615, 1621 (Libert), 1621, 1631 (Chappelet), Londini 1615 (Norton et Bill), Cantabrigiae 1686 (Hayes).

Nominanda tamen et respicienda est editio Henrici Stephani, de auctoribus Graecis optime meriti, Parisiis 1593, non quod novum lectoribus Isocratem dederit, sed quia editor illa aetate solus suo iudicio usus Wolfii coniecturas haud raro reiecit et Aldinae textum reduxit. Emendationes quidem Stephanianae — nisi quod apostrophi crebrius positi sunt — paucissimae sunt (nonnullae in praefatione p. 6 et sub calcem diatribae septimae p. 31), ut Langium (p. 44) de hac editione recte iudicavisse putemus, Stephanum „non tantum in Isocrate praestitisse, quantum vir eruditissimus potuisset, si vo-

luisset". Nempe „totum est tumultuario potius operi quam editioni diligenti cura elaboratae similius. Plura reprehendit, quae ipse facere neglexit." Quod festinationi praecipiti ad nundinas proximas spectanti tribuendum esse editor de opere suo praefatus aperte docet, qui quod octava de Isocrate emendando diatriba praeter specimen aliquod elaborata non sit atque adeo septima de Harpocratione et Suida Isocratis testibus imperfecta manserit, temporis post reditum e Germania angustiis excusat. Praecipua autem et optima operae in Isocratem collocatae pars habendae sunt diatribae VII editioni annexae, quae de Isocratis vita, arte, scriptis quaestiones moverint gravissimas: commemorabo disputationes (diatr. I et II) de orationibus ad Demonicum, ad Nicoclem, Nicocle Isocrati abiudicandis. — Iterata est editio Stephaniana merito rarius quam Wolfiana: Genevae (oliva Pauli Stephani) 1604, ibidem (apud Crispinos) 1609, 1613, (1618, 1621, 1636?), 1642, ibidem (Chouet) 1651. Editionis paginas, quas in Isocratis verbis afferendis haud pauci secuti sint, Bekkerum imitatus in editionis huius marginibus exscribendas curavi.

Paucis absolvam de editionibus et translationibus orationum selectarum aut singularum, quae saeculis XVI. et XVII. re critica fere neglecta publici iuris factae sunt. De prioribus cum Wolfio (1570 I p. 688) referam haec: „Paraenesin interpretatus est Antonius Luscus, Rodolphus Agricola, Joachimus Camerarius, Antonius Schorus, Andreas Sidelius. Orationem de regno ad Nicoclem Martinus Phileticus, Erasmus Roterodamus, Thomas Naogeorgus; Nicoclem et Euagoram Claudius Baduellus sane quam eleganter: qui utinam totum Isocratem convertendum sumpsisset; sic enim mea opera nequaquam fuisset opus. Euagoram Baptista Guarinus, Matthaeus Dreserus. Areopagiticum Joannes Ludovicus Vives et Vitus Amerpachius. Orationem contra sophistas Christophorus Hegendorfinus, Vitus Amerpachius: idemque et Nicoclem et Helenae laudationem et Busiridem et Plataicum et de Permutatione: Archidamum item, quem et Victorinus Strigelius. Philippicam Georgius Sabinus. Orationem de Pace Onophrius Bartholinus et Petrus Mosellanus. Orationes Isocratis omnes Joannes Lonicerus; epistolas omnes Renatus Guillonius." — Accuratiora contulit Hoffmannus (Lexicon bibliogr. 1839 p. 620/28 de editionibus), qui etiam translationes Latinas, Germanicas, Gallicas, Italicas, Britannicas, Hispanicas (1), Belgicas (1) recensuit ibidem p. 628/36. Atque temporibus illis adhortationes — coniunctas saepius cum Plutarchi περὶ παιδῶν ἀγωγῆς — ceteris orationibus

omnibus antepositas fuisse vel inde colligitur, quod oratio ad Demonicum saeculo XVI. — Graece inde ab annis [1507 Paris. ap. Egid. Gourmont] cum oratione ad Nicoclem (exstat in bibliotheca universatis Monacensis), 1515 Argentorati per Othmarum Luscinium (i. e. Nachtigall) — vel sola vel cum aliis paucis tricies quater, saeculo XVII. vicies sexies, saeculo XVIII. vicies bis separatim edita est. Oratio ad Nicoclem — Graece inde ab annis 1507 (cf. ad Demonicum), 1515 per Luscinium, 1518 per Erasmum Roterodamum — saeculo XVI. vicies ter, eodem saeculo Euagoras quinquies, Helenae laudatio quinquies, oratio de pace ter seorsum prodierunt. Panegyricus vero nunc omnibus iure celebratissimus ante Morum 1766 perpaucas nactus est editiones singulares: in Latinum translatus est per J. Mar. Catanaeum, Romae 1509; Graece editus est 1538 Parisiis, 1695 Upsalae, 1727 Oxonii (cum admonitionibus tribus, Euag., Panath.): secundum Hoffmannum; exstant praeterea in bibliotheca regia Monacensi editiones separatae: Ingolstadii 1595 (et 1600 ed. secunda) cum Areopagitico, Philippo, Archidamo et Lugduni Batav. 1659 cum interpretatione Latina inter lineas. Post Morum autem diligentius lectitatus et usque ad annum 1832 quinquies decies seorsum divulgatus est.

Stephani fere aetate Isocratis epistola ad Archidamum, quae in editionibus desiderabatur, ex codice Fulvii Ursini (nunc Vatic. 1347, cf. p. XLVII) protracta est ab Andrea Schotto, qui Davidio Hoeschelio eam concessit emittendam. Atque Hoeschelius epistolam illam in Photii editione (Βιβλιοθήκη τοῦ Φωτίου, Augustae Vindel. 1601) in annot. p. 942 sq. Graece exscripsit, quam Schottus in Photianae bibliothecae interpretatione Latina (Augustae Vindel. 1606) Latine reddidit: unde Paulus Stephanus editiones Hoeschelii et Schotti redintegrans (Aureliae Allobr. 1611) eam repetivit. Saeculo post haec epistola separatim edita est Vitembergae 1706 a Jo. Davidio Koehler Coldicensi (postea „nobili professore Goettingensi“ secundum Reiskium, Oratt. Gr. III p. 773), qui „vel hac ratione modoque in eo genere non nihil exercere stylum“ voluit. Profecto pueri balbutientis annotationes illius esse credideris!

Per totum fere saeculum XVII. et sequentis initium Isocrates neglectus iacuit, dum Guil. Battie medicus Britannus editionem novam elucubrandam suscepit. Cuius prodiit vol. I Cantabrigiae 1729 (orationes VII: ad. Demon., ad Nicocl., Nicocl., Paneg., Philipp., Areop., de pace, epistolae) *„varias lectiones subiecit, versionem novam notasque ex Hieron. Wolfio potissimum desumtas adiunxit“*,

vol. II Londini 1748 (orationes XIV reliquae), voll. I/II iterata Londini 1749. Praesto fuerunt editori codices admonitiones solas complexi Bodleiani quattuor Barocc. 33, Laud. 16, Collegii novi 254 et alius quidam signatus NE Ȧ 3. 10*), Harleiani duo 5660, 6301, quos tamen accuratius non distinxit, denique codicis instar liber impressus (anno 1593: immo 1493) collegii novi, quem editionem Mediolanensem iure habuit Langius (p. 39 et 44): re vera et lectio varia prorsus congruit et bibliotheca collegii illius editionem principem possidet asseverante H. E. Butlero. Mireris sane, quod virum doctum codicum vestigia persecutum uberiores omnes qui in Britannia nunc conservantur libri (Canonic. 87, Bodl. miscell. 187 et 315, Burn. 85) fugerunt. Sed etiam praesidiis suis ad emendandum scriptorem parum scite est usus, cum lectio Battieana nihil fere a Wolfiana editione maiore differat, nisi quod editor ille (cum Stephano) apostrophos crebrius posuit. Quin etiam ne epistolam quidem ad Archidamum iam saeculo ante pervulgatam et a Fabricio in Bibliotheca Graeca (edit. secunda 1708 lib. II p. 413) accurate designatam in editionem suam ascivit, quam neglegentiam vel potius ignorantiam gravi opprobrio illi vertit Reiskius (Oratt. Gr. III p. 773/4: at in Bibliothecae Graecae editione illa mutilata anni 1725 lib. II p. 409/10 notitia de Isocratis epistola illa re vera suppressa erat). Sane Aldum,

*) 96a) cod. Bodleianus Auct. F. 6. 1, chartac. in 8⁰ ($5 \times 3^3/_4$ „inches“ = ca. 15×11 cm.) foll. 323, saec. XV./XVI. Codex miscellaneus Graeco-Latinus inter Latina permulta maxime theologica et documenta ad Franciscanorum ordinem spectantia exhibet haec Graeca: 17) Ἰσοκράτου (sic) λόγος πρὸς Δημόνικον cum interpretamentis Latinis inter versus f. 147 ad 157, 20) septemdecim versus priores e Phocylidis carmine f. 277, 24) γνῶμαι μονόστιχοι (94) Menandri ordine litterarum dispositae f. 314, 25) fragmenta quaedam exigua epistolarum f. 317. Codicem, quem Coxe in catalogo codicum Graecorum Bodleianorum silentio praeteriit, me rogante feliciter investigavit et descripsit H. E. Butler, qui orationis Demoniceae particulas (§ 1/4, 34/35) in meum usum excussit. Unde librum hunc artissime cum codice Oxon. collegii novi 254 (cf. p. LIX) coniunctum inter libros gravissime contaminatos numerandum esse facile cognoscitur. Lectiones enim a codice Λ discrepantes, quae cum libro collegii novi congruunt, in particulis collatis (praeter librariorum errores nonnullos) hae sunt: § 1 ἅπας αἰὼν = Π, 2 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας = ΓΠ, 4 τὴν ἐν τοῖς λόγοις δεινότητα (sic), δόξουσι = ΓΠ. 34 (ποιοῦ τὰ] τὰ om. solus), παρὰ μὲν τῶν θεῶν = ΓΠ, δὲ ἡμῶν αὐτῶν = ΓΠ, [παρρησιάζεσθαι = Π cod. coll. novi solus], τινι τῶν φίλων (sic), (τε om. solus), 35 (ὅταν ⟨δὲ⟩ solus, βουλεύεσθαι solus), πρότερον et περὶ τῶν ἰδίων et ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων = Π. Immo his libris, qui pluribus locis cum Π quam cum Λ conveniunt, memoriam codicis Π cum Λ contaminatam subesse opinari licet.

Wolfium, Stephanum in animadversionibus interdum laudavit Battie et varias ex iis lectiones commemoravit. Sed ex Aldina epistolarum multa perperam attulit, plura omnino non animadvertit, ut varietas illa ex animadversionibus Wolfii commode videatur repetita esse (cf. Matthaei, Isocratis epistolae p. XII). Translatio vero „nova“ Augero teste (vol. I p. VII) vestigiis Graecis propius quidem insistit quam Wolfiana, sed litterae omnino serviens sermonis Latini delicias et suavem verborum concentum — in Wolfiana laudandum — prorsus neglexit et aspernata est. Quae cum ita sint, editori haec sola laus superest, quod post Stephanum primus totum Isocratem retractavit, post Aldum primus codices aliquos Isocrateos inspexit. Nobis tamen haec editio inutilis (quae in bibliotheca universitatis Monacensis servatur), quam Corais mira cum religione consuluit, plane erat abicienda.

Iam post saeculum XVIII. medium, cum antiquitatis studia et in Germania et apud exteras gentes denuo efflorescerent, etiam Isocrates virorum doctorum animos magis in se convertit. Atque post Facciolatii Itali *„Monita Isocratis“* Patavii 1737 (iterum 1741, 1747, 1764) praeter ceteras celebranda est viri clarissimi Sam. Nathan. Mori Lipsiensis editio Panegyrici seorsum facta (Lipsiae 1766 in 8⁰), quae subsidiis omnibus tunc promptis et novis codicis Bavarici (Monacensis 224) lectionibus scite et caute adhibitis rectam orationis explicandae viam animadversionibus potissimum historicis ingressa est ita, ut saepius repetita (II. 1786, III. 1804 curata a C. C. Wendlero, IV. 1817 curata a F. A. Guilelmo Spohn, quintum retractata a Io. Georgio Baiter Lipsiae 1831) diligenti studio etiamnunc digna sit. — Inceptum non aeque feliciter cessit Findeiseni Euagorae (Lipsiae 1777), cum editor variis lectionibus colligendis et diiudicandis maiorem operam impenderit quam rebus explicandis: qua lectionum mole novis memoriae Isocrateae fontibus apertis nunc facile caremus. Uterque vir doctus etiam cetera Isocratis opera se editurum esse pollicitus erat, sed neuter promissis stetit, alter occupationibus, alter morte impeditus (cf. Langium p. 8 et 47).

Eadem tempestate C. F. Matthaei, universitatis tunc Mosquensis, postea Vitebergensis professor, — quem petulantis codicum Graecorum furti convicit O. de Gebhardt, Centralblatt f. Bibliothekswesen XV 1898 p. 345 sq. — de Isocrate bene meruit epistolis separatim editis ex codice Helmstadiensi, cuius collationem Reiskius suppeditaverat (Mosquae 1776). Etenim post epistolarum editionem

Aldinam primus librum manuscriptum — necessitudine quidem cum Aldina coniunctum — arcessivit, primus epistolam ad Archidamum loco decimo cum ceteris coniunxit. Textus vero ex Wolfii editione maiore assumptus e codice meliore correctiones raro accepit, quod apertissimum est in epistola ad Archidamum a Schotto e memoria diversa (codicis Γ) producta. Quae apud Matthaeium formam a codice Helmstadiensi plane differentem servavit, non quod editor memoriam illam praestantiorem esse cognorit, sed quia textum vulgatum tangere neque hic neque illic est ausus. Quin etiam epistolam spuriam loco nono retinuit, quamquam eam Theophylacto Simocattae tribuendam esse intellexerat (cf. p. 118 et 161).

Paucis annis post in Gallia totius Isocratis editio prodiit post Stephanianam honorifice appellanda, editionem dico Athanasii Augeri (voll. III in 8^{0}, Parisiis 1782), qui iam anno ante oratorem in Gallicum sermonem converterat (III voll., Parisiis 1781). Qua in editione epistolae decem — neglecta tamen editione Matthaeiana — in fine voluminis primi p. 412 sq. post orationes ad Demon., ad Nicocl., Nicocl., Paneg., Philipp. leguntur, epistola ad Archidamum loco nono ante Theophylacteam posita. Laudanda est editoris industria, qua praeter Battieanos sedecim bibliothecae Parisiensis regiae codices (cf. supra p. XXVIII sq.) consuluit et lectiones varias selectas partim in annotationibus (sub textu), partim in appendice volumini tertio subiuncta (p. 402/26) collegit. Unicuique orationi et epistolae praemissa est analysis rhetorica cum coniectura de orationis tempore, de quo plerumque tamen editor mire erravit. Translatio Latina, quae e regione textus collocata est, ex Wolfiana et Battieana conflata est, „quae, quantum in me fuit, et priore accuratior foret et posteriore paulo amoenior . . . Caeterum semper exoptavi semperque exoptabo, ut apud nos et apud alias gentes Graecae linguae ita detur opera, ut ad eam intelligendam Latina versione non opus sit. Mihi enim ridiculum videtur et absurdum, linguam aliquam mortuam per mortuum sermonem explicari. Sed sermo Latinus, inquient, notior est. Sed de hoc ipso queror . . . Quidni litteris Graecis simul et Latinis pari diligentia imbuuntur adolescentum mentes, ut ex illo gemino fonte pari studio et facilitate petant, unde sermo ipsorum vernaculus ornatior evadat et locupletior?“ (p. VII). In textu autem constituendo Augerus id, quod pollicitus erat, non praestitit, quoniam coniecturis nimis audacter novatis verba Isocratis saepius corrupit quam emendavit (cf. Coraem p. οε' de

amico defuncto „ἐὰν εἶχε τόσην εἴδεσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅσην εἶχεν ἀρετὴν ὁ μακαρίτης Αὐγῆρος, ἡ ἔκδοσίς του ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὰ πρωτεῖα“). Acerbissimum vero Langii iudicium (p. 28/29) — „pro bonis mala introduxit, mala saepius retinens, ubi meliora e multis suis subsidiis revocanda erant. Nec locos difficiliores explicuit, multos silentio praeteriit, alios plus etiam corrupit, alios denique perperam exposuit“ — iniquum videtur et ex editoris, qui sua de oratore merita palam exponere vellet (p. 32/35), mente praeoccupata fluxit. Nam Langii ratio critica plane aliena erat ab Augeriana neque tamen magis probanda, cum de editoris officio praedicaverit ipse: „Tantum vero abest, ut bonas lectiones malis mutare liceat, ut textum potius vulgatum, etsi corruptum, quam coniecturis nostris depravatum exhibere nostrum sit“ (p. 24). Sane Augeri Isocrates perfectus non est, sed Stephanianum quidem superat, licet errori et in emendando et in explicando editor fuerit subiectus. „Δὲν λανθάνει κανένα, ὅτι αἱ ἐκδόσεις δὲν τελειοῦνται πλὴν μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου“ (Corais p. οζ').

Augeri vestigia premens saeculi XVIII. principio Wilhelmus Lange Halensis Isocratem tractavit (Halis Saxonum 1803), cuius editioni — dedicatae Frid. Aug. Wolfio — novis codicibus adhibitis opitulati sunt Ignatius Hardt bibliothecae Manacensis praefectus et C. F. Matthaei, codice Bavarico (Monac. 224: oratt. XIV) collato ille, codice Augustano (Monac. 495 orationis Demoniceae) excusso hic. Quorum librorum varietas cum lectionibus a Wolfio (ex codice Fuggerano), Battieo, Matthaeio, Augero collectis textui subiecta est, ubi editiones quoque priores (Mediolanensis, Aldina, Haganoensis, Basileensis prima, Wolfiana, Stephaniana) diligenter respectae et laudatae sunt. Praeter notas has maxime ad rem criticicam, raro ad explicationem spectantes, siquidem „res aliqua ex alio auctoris loco lucem accipiebat“ (p. 21), summarium orationis addi solet, quod licet breve sit interpretationis loco etiam seriem et nexum orationis indicat. Translatio integra et introductiones in singulas orationes scriptae cum plenissimo commentario historico, quas editor volumini alteri reservatas promiserat, in lucem non prodierunt. Editoris in praesidiis colligendis diligentia et religio summopere est laudanda, eiusdem de textu emendando merita prorsus exigua sunt, quoniam Augero adversatus in verbis ad id tempus corruptissimis librorum vulgatorum scripturae nimis anxie adhaesit et lectiones ineptas explicatione audaci defendit. Nimirum Langius — sic iudicat Bremius (p. XI) —

„quum hanc editionem curaret, iuvenis (erat) non indoctus quidem, at neque critico acumine nec grammatica subtilitate insignis, nec Graecae dictionis apprime gnarus. Accedit quod tota opera tumultuaria potius sit quam matura, ut non difficile fuerit eam superare." Festinatio autem editoris, de qua ipse Augerum acerbe accusavit, facile perspicitur in orationibus prioribus tribus (paraeneticis), ubi operae consilium id fuit, ut in notis lectiones a Wolfiana et ceteris editionibus discrepantes nudis verbis ponerentur, cum in posterioribus rationes criticae additae sint; de quibus ad orationes priores in Addendis et Corrigendis praefationi subiectis (p. 51/84) rettulit. Atque inde a Philippo demum orationes in capita (numeris notata) divisa sunt, quae Augeri paene usum sequuntur, cum admonitiones et Panegyricus uno tenore currant. — Editionem Langianam in meum usum cum Bekkeriana accuratissime contulit iuvenis bonae spei plenus Christianus Lehmann.

Langium subsecutus est Adamantius Corais vir celeberrimus, qui populi Graeci proximo saeculo causam egregie defendit lingua hodierna litteris sagacissime accommodata. Qui in Ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης voll. I. et II. (Parisiis 1807) adolescentibus Graecis illius aetis studiosis Isocratem proposuit imitandum, „ὅτι πρῶτος ὁ Ἰσοκράτης ἔστησε τρόπον τινὰ τὰ ὅρια τῆς γλώσσης, καὶ ἐκύρωσε μὲ τὸ παράδειγμά του τὴν καταλληλίαν τῆς γραμματικῆς συντάξεως, . . . ὥστ' ἀπὸ μόνον αὐτὸν εἶναι δυνατὸν νὰ συνθέσῃ τις γραμματικὴν μέθοδον ὁλόκληρον, χωρὶς τοῦ νὰ ἔχῃ χρείαν ἄλλων παραδειγμάτων" (pag. οβ'). Ac de sobrii editoris munere et officio eum optime disserentem audias: „Εἷς μόνος μήτε δύναμιν μήτε καιρὸν ἀρκετὸν ἔχει νὰ διορθώσῃ ὅλα τὰ σφάλματα· ἱκανὸν εἶναι εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ τὴν ἔκδοσίν του τοιαύτην, ὁποία νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὰ μέσῃ νὰ τὴν φέρωσιν εἰς περισσοτέραν τελειότητα. Καθὼς ὅλα τὰ καλὰ, οἱ καλοὶ ἐκδόται εἶναι πρᾶγμα πολλὰ σπάνιον· μέγα μέρος αὐτῶν διαιρεῖται εἰς δύο παντάπασιν ἐναντία εἴδη. Τὸ πρῶτον εἶναι τῶν τολμηροτάτων ἐκείνων, ὅσοι διορθόνουσι καὶ τὰ μηδεμίαν ἔχοντα χρείαν διορθώσεως· εἰς τὸ δεύτερον περιέχονται ὅσοι δεισιδαιμόνως ἀφίνουσιν εἰς τὸ κείμενον καὶ τὰς πλέον ἀνοήτους καὶ βαρβάρους τῶν ἀντιγραφέων γραφάς. Τίνες εἶναι τούτων οἱ χειρότεροι δὲν ἐξεύρω" (pag. π'). Ipse non solum ex ingenii alacritate et Graeci sermonis cognitione intima plurimas textus corrupti correctiones certissimas invenit, quae Urbinatis memoria postea confirmatae sunt, — aliae quidem non sunt probandae —, sed etiam codicis Vaticani 65 (Λ) a Gallis tunc Parisios asportati ope adiutus oratoris verba multo quam prioribus

cesserat emendatiores divulgavit. Ex eodem libro scholia antiqua et recentiora primus descripsit, quantum quidem scripturae perplexae legere ei contigit (vol. I p. 440/48). Orationum capita secundum Langium divisa et numeris notata sunt, admonitionibus quoque et Panegyrico in capita dispertitis. Denique post Wolfium primus plenum in Isocratis opera omnia commentarium et criticum et exegeticum elucubravit, qui ad partem criticam quidem Urbinate invento obsolevit, ad res tamen — quantumvis rudis — etiamnunc cum fructu consuletur, quoniam totius Isocratis interpres post Coraem exstitit nullus. Nonne mirandum est, quod sedula philologorum noviciorum industria, quae quidem minutissimas antiquitatis res et scriptores vilissimos copiosissime tractavit, hoc tantum negotium detrectavit? At quid quereris inquient, qui oratorem enarrandum possis sumere tibi? Utinam duplices, hercle, mihi essent vires! Sed post Isocratem maior me postulat Demosthenes, ipse quoque critice tractandus. —

Editionum Isocratearum aetas prima, quae usque ad Wolfii Stephanique asseclas currit, in editionibus principibus quasi fundamento solo institerat, secunda inde a Battieana usque ad Coraisianam praesidia ex codicibus nova neque tamen idonea quaesiverat. Novam aetatem tertiam praeparavit felix Andreae Mustoxydis iuvenis industrii inventum, quo Antidosis ad id tempus in editionibus omnibus — e codicis Λ memoria — manca ex codice Ambrosiano O 144 (= Є) integra demum evasit anno 1812 (Mediolani). Iam ad viros doctos notitia de codice aliquo Nicolai Sophiani venerat, qui orationem Isocrateam — Panathenaicum existimabant — ceteris libris ampliorem contineret: de quo Augerus vol. II p. 620, quem tacite exscripsit Langius p. 84, Scaligeri haec verba rettulit: „Codicem, inquit Iosephus Scaliger, in sua CDXXXI epistola ad Gruterum, idem Nicolaus Sophianus habebat qui Panathenaicum tribus foliis auctiorem continebat quam qui hodie in manibus nostris versatur. Praesens aderat Henricus Stephanus. Impressum illi Panegyricum (immo Panathenaicum) Sophianus ostendit; locum a quo absunt illa folia interpretari iubet. Quem quum diligenter is perpendisset, palam se non intellegere professus est, quum tamen antea suspectus ei non fuisset. Postea, explicato codice Graeco, indicavit quantum in vulgatis editionibus deesset. An ille codex nunc in bibliotheca exstet, magni fecerim scire; et si ita est cum vulgatis Salmasius conferre poterit . . . Aliquando ex ipso Stephano audivi, propter hanc lacunam se editione Isocratis deterritum fuisse.“ Addit Augerus haec: „Attamen

aliquot annis post editionem suam publicam fecit Henricus Stephanus, omninoque tacuit de codice Sophiani et de eo Panathenaici loco, ubi sensus interruptus lacunam prodit et quidem longiorem. Victorius in suis commentariis in rhetoricos Aristotelis libros (Florentiae, ex offic. Iunctarum 1579 p. 718), narrat se accepisse ab Angelo Iustinianio episcopo, ac Ioanne Vincentio Pinello, Michaelem Sophianum Graecum hominem, amicum utriusque horum, et suum non parvum, nactum fuisse vetus exemplar Isocratis, in quo et quae divulgatae sunt diserti scriptoris orationes leguntur, et praeterea fragmentum quoddam alicuius quae adhuc in occulto latet." Item Wolfius in Isocratis editione Basileensi (1570 II p. 805) Nicolai Sophiani mentionem fecit: „Nam Sophiani quidem Isocratem et correctiorem et auctiorem multos iam annos frustra expectamus, atque adeo verendum ne una cum domino suo vetus ille codex interciderit." Quem librum Sophiani eundem fuisse atque Ambrosianum Є, quem Michael Sophianus possidebat olim, Stephanum vero memoria falsum esse summa cum probabilitate iam orationis de permutatione „anonymus interpres" (p. 118 n. et 135/36) statuit: idem ex verbis in codice Є a corr. 3 — manu fortasse Sophiani — sub calce annotatis colligitur f. 206b: σημείωσαι ὅτι ἐν ἅπασιν οἷς ἐγὼ ἐνέτυχον ἀντιγράφοις ἐλλειπῶς ἔχει ὁ περὶ τῆς ἀντιδόσεως λόγος. Additamentum idem quod in cod. Є legitur Bandinius in bibliothecae Laurentianae catalogo vol. III 1770 p. 395 ex codice LXXXVII 14 (Θ) designaverat, specimine longiore exscripto, „ut unusquisque investigare possit, ex qua Isocratis oratione desumpta fuerint, quae hoc loco leguntur inserta, quod nobis adhuc adsequi minime datum est."

Atque Mustoxydis, qui librorum Vaticanorum duorum (Γ et Δ) lectiones ad Antidosim pertinentes frustra petiverat, in codice Ambrosiano Є haud ita diligenter quidem describendo acquievit, cuius textui in calce codicis Laurentiani LXXXVII 14 (= Θ, a Mustoxyde vero notati Λ) et editionis Coraisianae lectiones subiecit, addita in praefatione disquisitione idonea de orationis expletae fide defendenda. Qua in praefatione Coraem virum celeberrimum hortatus est, ut orationem convertendam et explicandam curaret. Hoc munere celerius tamen functi sunt alii, cum iam anno post (Mediolani 1813) translationem Latinam praestiterit Anonymus Interpres, cuius nomen religiose celatum (cf. Orellium p. 448 sq.) postea prodiit: Angeli Mai dico, bibliothecae tunc Ambrosianae, dein Vaticanae custodis et bibliothecarii cardinalis. Qui Augeri translationem „satis expolitam" in parte cognita secutus

partis novae interpretationem accuratam ad exemplar manuscriptum exegit et textum editum non solum ex codice et ex ingenio saepius correxit, sed etiam notulis additis explanavit. Appositae sunt appendices de Isocratis epistolis et de locis quibusdam orationum Aegineticae et Panathenaicae. — Proximo iam anno docta totius orationis enarratio in lucem emissa est auctore Ioanne Casparo de Orelli (Zürich 1814), qui in editione illa post epistolas nonnullas philologicas argumenti varii (p. 321/447) ad Isocratem regressus anonymi interpretis operam tunc demum cognitam exhausit (p. 447/60). Atque de orationis expletae memoria Isocrati vindicanda in praefatione argumenta attulit nova et novam orationis recensionem 270 fere locis mutatam instituit, qua vel codicis Θ lectiones discrepantes vel coniecturas proprias nonnunquam aptas introduxit, denique in annotationibus uberrimis (p. 203/320) recensionem suam diserte defendit et locos difficiliores explanavit. Maxime vero memorandum est, iam Orellium codicis Ambrosiani in Isocrate praestantiam recte perspexisse et exoptavisse, ut Mustoxydis totius codicis copiam viris doctis faceret. Quae laus in ipsum Angelum Mai cadit, qui in editionis fine haec asseruit: „Caeterum optimis lectionibus codex Ambrosianus abundat, multosque in eo locos Isocratis vel corruptos sanari vel meliores exhiberi vidi. Sed tam amplam collationem instituendi otium mihi in praesenti non suppetit.“

Nunc Immanuelis Bekkeri, strenui codicum manuscriptorum investigatoris, nomen in litteris Graecis praeclarissimum merito nobis celebrandum est, qui bibliothecas Galliae et Italiae per complures annos perscrutatus cum alia cimelia permulta tum Isocratis codicem pretiosissimum Urbinatem Γ e tenebris bibliothecae Vaticanae protraxit et ad oratoris verba emendanda totum excussit. Praeter Urbinatem autem inspexit codicem Vatic. 936 (Δ) in Euagora, Helena, c. sophist., Antidosi, codicem Vatic. 65 (Λ) in Callimachea et in Amartyro, codicem Laurent. LXXXVII 14 (Θ) in Archidamo, codicem Marc. 415 (Ξ) in Aeginetico. Quibus subsidiis innisus in Oratorum Atticorum vol. II Isocratem edidit Oxonii 1823, quem eodem anno repetivit Ge. Reimerus in Oratorum Atticorum editione Berolinensi vol. II (de cuius furto videas Reimerum in voluminis III praefatione). Atque Reimerus se ad editoris consilium dudum cognitum ea, quae Oxonienses in oratoribus imprimendis invito editore mutaverant, correcturum esse promisit, quo videtur factum esse, ut editiones Oxoniensis et Berolinensis in Isocrate differant

et codicum siglis (Latinis in Oxoniensi: G, D, L, T, X, Graecis in Berolinensi: ΓΔΛΘΞ) et orationum sectionibus, quae in Oxoniensi plures sunt quam in Berolinensi e. g. in Antidosi: O. §§ 347 = B. §§ 323, Panath.: O. 299 = B. 272, Paneg.: O. 225 = B. 189, ad Demon.: O. 54 = B. 52 etc. Editio Berolinensis tamen, quae quidem apparatum criticum in commodiorem formam redegit, erroribus typographicis inquinata est, ut in ea adhibenda cautione opus sit. Nihilominus editio haec in Germania virorum doctorum manibus sola fere teritur, quia multo minoris quam Oxoniensis venum datur. Atque secundum Berolinensis sectiones Isocratis verba nunc laudari solent, qua de causa accuratius editio illa mihi consideranda erat quam Oxoniensis. Bekkeri autem praedicanda est prudens audacia, qua antiquissimi codicis bonitate perspecta memoriam vulgatam per saecula servatam plane abiecit, ut novum paene exhibuerit Isocratem quinque milibus circiter locis — si Benselero fides est (ed. 1851 praefat.) — ex illo libro correctis. At vero editor iudicio parum constans vulgatam saepius retinuit Urbinati duci diffisus. Quibus locis acrius perpensis Bekkerum non ex subtili oratoris cognitione, sed ex libro antiquissimo ne diligenter quidem excusso, in quem fausta fortuna ductus inciderat, recensionem aliquatenus tumultuariam instituisse cognoscitur: ex ingenio suo ad oratorem emendandum perpauca attulit, Wolfio et Corai prorsus dissimilis, qui de suo, non ex libro aliquo tot maculas in oratore deleverunt, licet memoriae optimae auxilio destituti plures etiam relinquere coacti sint. Gravius etiam Bekkerus in eo est accusandus, quod editione Coraisiana ut videtur sola usus, quam vulgatam appellavit („quatenus ex libris manuscriptis ducta est"), editorum priorum lucubrationes oblivioni fere dedit, ut ante Bekkerum in Isocrate vix quidquam bene excogitatum esse posterioribus iniuria visum sit. Quid quod ne Mustoxydis quidem aut Angeli Mai curas ipsas ascivit et ex Orellio cognovisse satis habuit! „Quare haud raro vel in codicibus videtur esse, quod Orellius coniectura invenit, vel Bekkeri coniectura inventum esse, quod Orellius sive ex Θ receperat sive ipse coniecerat" (Baiterus et Sauppius in edit. Turic. p. VI).

Bekkeri editiones viros doctos ad oratorum Atticorum studia altius persequenda vehementer commoverunt, inter quos Isocratis respectu praeter ceteros nominandi sunt Guilielmus Dindorf, Georgius Baiter, Hermannus Sauppe, Josephus G. Strange, Eduardus Benseler. Atque Bekkerum proxime secutus Dindorfius textum Isocrateum

capitibus vel sectionibus non distinctum — quem a Strangio laudatum esse molestissimum est — apud Teubnerum (1825) exscripsit (cum editionis Berolinensis mendis typographicis plerisque), praefatiuncula praemissa, in qua pauca feliciter correxit. Maioris pretii est Dindorfii editio Panegyrici anno post „cum Mori suisque annotationibus" seorsum emissa (1826), de qua praedicavit ipse: „Mori de historico genere annotationes laudabili scriptas diligentia servavi maximam partem, funditus sustuli congestam ab illo lectionis varietatem quum veterum editionum tum librorum quorum tum copia fuit scriptorum. Namque codicis Vaticani Urbinatis, quem ad emendanda Isocratis scripta adhibuit Bekkerus, tam eximias virtutes esse videbam, ut aliorum ope librorum nisi perpaucis in locis non indigerem." Memoria vulgata „h. e. Coraes" laudatur secundum Bekkerum.

Paulo post cum Bekkero certamen infaustum iniit Gulielmus Stephanus Dobson vir Britannus oratoribus Atticis simul editis (1828), quorum volumine III Isocratem exhibuit ad normam maxime Bekkerianam, nisi quod verborum collocationem ex vulgata memoria saepius servavit. In libro hoc vastissimo cum Wolfii praefatione, Stephani diatribis, veterum ex Corae iudiciis textui praemissa sunt Petri Pauli Dobree adversaria ad Bekkeri Isocratem anno 1823 editum summo cum acumine conscripta, quae cum reliquis Dobraei adversariis tribus annis post in lucem edidit Scholefield (I 1831 p. 262/85). Textui subiecta est praeter priorum annotationes brevissimas varia lectio editionum Augeri, Langii, Corais non ea qua par erat diligentia exscripta, quae tamen nonnihil usui mihi fuit. Sequuntur et scholia codicis Λ e Corae deprompta et lectionum variantium rudis indigestaque moles ex prioribus omnibus (etiam ex Bekkeri codicibus) ad paginas editionis Stephanianae raptim collecta (p. 789/841) et indices (graecitatis Isocrateae) Langii, (ad Panegyricum) Spohnii, historicus et in extremo geographicus e priorum curis concinnati. Interpretatio Latina Wolfii cum Isaei, Dinarchi, Lycurgi, Demadis, sophistarum translatione in vol. XIV exstat. Atque „tres potissimum" secundum Dobsonium „editores recentiores nactus est Isocrates, Augerum scilicet, Langium et Coraem: quorum, mea saltim opinione, Coraes longe optimus. Verum enimvero, eo quod post tempora Corais plures atque praestantiores MSS. sunt collati eorumque lectiones variantes hinc illinc congestae . . ." De Bekkero ne verbo quidem in hac operis plane supervacanei praefatione mentionem habuit editor inhonestissimus, qui maxima ex parte sua ab illo tacitus mutuatus erat.

Eadem prope res opprobrio est Joanni Henrico Bremi, qui in edendo Isocrate (1831: pars I sola) Corais de Isocrate meritis egregie laudatis „ita ut cum H. Wolfio primas tulisse censendus sit," Bekkeri curas operi suo subesse nudis verbis pronuntiavit; qui Georgium Baiterum operam sibi navasse utilissimam professus (p. XII) ab ipso Baitero „Excursus XI ad Isocratis orationes" (p. 195/220) eruditione grammatica et critica refertos (vel omnes vel singulos) compositos esse plane supersedit memorare: qua de re videas Baiterum ad Paneg. p. VIII, 6, 40, 66, 73 et Sauppium in Jahnii annalibus VI 1832 p. 53/54. Ceterum Bremii editio praeter Baiteri coniectanea inter deteriores numeratur, quamvis editor in Orellii locum succedens, qui se promisso Isocratis edendi stare non posse fidem dederat, per vitam in Isocrate semper se versatum esse gloriatus sit.

Sub idem tempus (1831) Baiterus Panegyrici explicationem a Moro olim inchoatam optime retractavit, quod quinque annis ante minore cum successu tentaverat Dindorfius. Atque in rebus historicis Mori commentarium sagaciter auxit, in rebus criticis autem post Bekkerum haud pauca recte innovavit, codicis Ambrosiani Ε lectionibus adiutus, quarum ope Bekkeri in Urbinate excutiendo errata expulit. Cuius libri lectiones in Archidamo, de pace, Trapezitico quoque prudenter in praefatione recensuit adiectis copiis quas vocavit Victorianis ex libro Monacensi descriptis (de quibus videas supra p. XLVII) et codicis Scaphusiani Z in oratione ad Demonicum varietate. Isocratis vita (cum orationum XVII. VII. XV. XI. XII. XIII. VIII. argumentis) a Mustoxyde e duobus codicibus Laurentianis divulgata (Συλλογη αποσπασματων ανεκδοτων Ελληνικων μετα σημειωσεων σπουδῃ Ανδρεου Μουστοξυδου και Δημητριου Σχινα, Venetiis 1817 particula IV p. 9/16), quam Dindorfius iam editioni Teubnerianae (1825 p. VIII/XIV) praefixerat, textui praemissa est cum Mori Spohniique dissertationibus.

Cum Baitero prospere certavit Strangius, qui inde ab anno 1830 totum Isocratem diligentissime pertractans id potissimum egit, ut lectiones variantes a Bekkero nude prolatas ex oratoris usu loquendi diiudicaret. Cuius viri docti lucubrationes amplissimae — cf. N. Archiv für Philol. (Seebodii) V 1830, oratio ad Demonicum edita 1831, Kritische Bemerkungen zu den Reden des Isokrates 1831, Archiv für Philol. (Jahrbücher für Philol. Supplem.) II. III. IV. V. annorum 1833/37 —, quae novam paene Isocratis recensionem faciunt, ab editoribus Turicensibus propter insignem industriam et singularem

oratoris cognitionem merito laudatae sunt, recentiorum criticorum autem, maxime Blassii, incuria in oblivionem fere inciderunt.

Cum Baitero vero simul nominandus est Sauppius, qui in Isocrate cum fructu primum desudavit anno 1832, cum in Jahnii annalibus VI 1832 p. 45/77 Bremii, Baiteri, Strangii curas enarrans de multis locis Isocrateis egregie disputaret. Baiterus enim et Sauppius, qui coniuncti iam anno 1834 (Turici) Lycurgum explanaverant, communi studio in Isocratem incubuerunt in edenda Oratorum Atticorum parte priore (Turici 1839, quam ob rem editores Turicenses vulgo vocantur), in qua „messorum vestigia“ secuti, Wolfii scilicet, Corais, Bekkeri, „spicilegium“ non frustra fecerunt. Usi sunt praeter copias Baiterianas (in editione Panegyrici) integra codicis Ambrosiani E collatione a Baitero parata; usi sunt rhetorum et grammaticorum locis ex Isocrate allatis, quorum fide pauca quaedam vel ipsi emendaverunt vel a viris doctis sagaciter inventa confirmaverunt; usi sunt plenissimo indice Graecitatis Isocrateae a Baitero olim condito, quem nuperrime perpolivit et in lucem emisit Preussius: de quo plura exposui in praefatiunculae p. III. At studiorum et praesidiorum praetereuntes tantum mentionem fecerunt in apparatu brevi et conciso, in quem praeter locos ab editione Bekkeriana discrepantes (circiter ducentos) paucissimas rettulerunt sive codicum lectiones sive coniecturas sive animadversiones criticas ex locis similibus praecipue et Isocratis et aliorum scriptorum petitas. Ea autem editorum lex fuit, ut Urbinatem etiam constantius Bekkero sequerentur, quo facto, cum caute tamen et insigni cum oratoris studio rem egerint, editionem Turicensem ceteris omnibus praestantiorem reddiderunt. Haec mea sententia bene velim teneatur animo, quoniam editorum modestia et in copiis expandendis et in meritis suis praedicandis in deterius facile trahi potest et re vera tracta est. Primi quoque Turicenses illi epistolam Theophylacteam ex Isocrate auferre ausi sunt, postquam priores eam subditiciam significare satis habuerunt. Oratoris vita et orationum argumenta cum iis, quae Mustoxydis primus ediderat, emendata et expressa sunt in vol. II (1845) p. 3/8, scholia codicis Λ ex editione Corais ibidem p. 8/11, Isocratis fragmenta a Sauppio collecta ibidem (1850) p. 224/27. Index nominum utilissimus ad omnes oratores Atticos in tertio voluminis alterius fasciculo exstat.

Baiterus solus denique novam Isocratis recensionem exhibuit in usum fratrum Firmin Didot (Parisiis 1846: in Caroli Muelleri

editione Oratorum Atticorum 1846/48), in qua post editionem Turicensem perpauca novavit. Translationem Latinam, quae in editione Didotiana addenda fuerat, ita concinnavit, ut interpretationem Wolfianam ad normam codicis Γ refingeret et suppleret, E. A. I. Ahrens Coburgensis, errore quodam — celeberrimi grammatici loco, cui idem cognomen erat — ad hoc munus ascitus. Quam vero bene Sauppius postea de Isocrate meruerit solus et in epistola critica ad Godofredum Hermannum data (1841) et in aliis commentationibus (collectis nunc in Sauppii „Ausgewählte Schriften" 1896) huius loci non est praedicare.

Ex Bekkeri asseclis ultimus laudandus est Benselerus, qui nonnulla Isocratis opera iam annis 1829/31 in linguam Germanicam convertit (Prenzlaviae in quattuor fasciculis: 1) Paneg., 2) Philipp. et Plataic., 3) Archid. et de pace, 4) Areop. et Panath.). Hoc eius inceptum totius Isocratis interpretatio Germanica paucis annis post ab Adolpho Henrico Christian emissa (Stuttgart, fasciculi VIII 1832/36) longe superavit. Editionem textus Benselerus primum administravit anno 1832 (Lipsiae), cum orationis Areopagiticae explanationem a Ioanne Theodoro Bergmann curatam (Lugduni Batavorum 1819: cum collatione codicis Lugdun.-Batavi) diligentissime iteraret annotationibus priorum suisque notis uberrimis appositis. Subinde Euagoram edidit in usum scholarum commentariis illustratum (Lipsiae 1834). Atque eximia laude digna est industria Benseleri, qui Strangium aemulatus iam in commentario ad Areopagiticum oratoris sibi constantissimi consuetudinem penitus examinatam descripsit, ut in lectionis varietate pendenda normam constitueret certiorem, quam quae ex optimi codicis memoria in promptu esset. Qua via tamen contra Strangium et Baiterum, qui ex oratoris usu Urbinatis maxime memoriam defenderunt, eo delatus est, ut haud raro ab Urbinatis lectione regressus vulgatam restitueret, hanc legem secutus: „sequere Isocratis usum dicendi, etiam ubi ex Urbinate aliud quid commendatur." Sed norma haec quam fallax sit Benselerus ipse luculente docuit de hiatu inquirens (ad Areopag. p. 385/416, de hiatu 1841): de quo accuratius disserui supra p. LXXIV. Neque ex aequabilitatis studio neque ex locis similibus neque ex dictionum aliquarum usu constanti unoquoque loco correctiones utique certae elici potuerunt: nam utrum quid insolentius audere vellet orator necne, in ipsius voluntate positum fuisse quivis concedet. Adde quod in recensione vulgata memoriae exaequandae et levigandae studium

haud raro eminet, quo vitio codex Urbinas liber est (cf. p. LXXIX). Quae cum ita sint, Benseleri aliorumque disquisitiones, quae ad oratoris elocutionem cognoscendam sane maximi momenti et ponderis sunt, ad memoriam eius corrigendam magna cum cautione adhibendas esse apparet. Omninoque Baiteri normam praeferendam esse mihi persuasi: „sequere Urbinatem, etiam ubi ex consuetudine Isocratis aliud quid commendari videtur“, nisi quando aperte deprehenditur Urbinatis corruptela. Quocirca totius Isocratis recensionem, quam Benselerus suam opinionem secutus sine novis praesidiis anno 1851 Lipsiae (apud Teubnerum) perfecit, oratoris memoriam deteriore loco reliquisse censeo, quam quo Turicenses eam constituerant. Quin etiam de codicis Scaphusiani Z in oratione ad Demonicum, de exempli Dionysii in oratione Trapezitica auctoritate vehementer erravit editor, qui rationes suas in praefatione exposuit lectionibus emendandis in capita septem — apparatus critici loco — congestis. Orationum argumenta et ex codicibus et a Wolfio assumpta coacta sunt post praefationem. Epistola Theophylactea cum Baitero (apud Didotium) reducta est. Laudandus est nominum index accuratus, qui res quoque breviter descripsit. — Sed cum Benseleri de textu constituendo sententiam non amplectar, magnopere eum ipsum extollo de orationibus nonnullis paulo post analysi rhetorica, interpretatione Germanica nova, commentario uberrimo illustratis (Lipsiae 1854 voll. II: 1) Paneg., Philipp.; 2) Plataic., Archid., de pace). Textui, qui nonnunquam ex memoria codicum correctus est, additae sunt lectiones codicum meliorum (codicis Ambrosiani Є ex collatione Baiteri) et editionum post Bekkerum in lectionibus his diiudicandis auctoritas. In commentario explicationes priorum omnium diligentissime congregatae et sagacissime perpensae sunt.

Post Benselerum unus Fridericus Blass Isocrati toti studium impendit editione Benseleri stereotypa reficta (Lipsiae 1878/79), in qua locos trecentos fere mutavit curis criticis innisus, quas post Benselerum cum alii viri docti tum Cobetus, Kayserus, Rauchensteinius, Fuhrius in Isocratem contulerant. Priorum apud Blassium ratio fere nulla habetur. Nova codicum subsidia paucissima ab aliis mutuatus est, quae sunt codicis Γ varietas gravissima a Bekkero e schedis suis anno 1861 collecta, eiusdem libri lectiones ex epistolis ab Herchero, ex oratione de bigis a C. F. Leo denuo excussae, codex Θ in Areopagitico a Cobeto collatus (apud Hirschigium), Dionysii lectiones a Fuhrio recensitae. Commentarius criticus textui praemissus in

commodiorem quidem formam quam apud Benselerum habuerat redactus, parum diligenter tamen confectus est, ut ii qui Blassio soli confisi ad artem criticam factitandam accesserunt, de codicum memoria prioribus iam cognita haud raro decepti sint. Ratio critica eadem fere est atque Benseleri, quem Blassius tamen „non semper elegantiae scriptoris satis consuluisse neque satis codicibus vel bonis vel malis satis diffisum esse“ pronuntiavit. Replevit igitur apparatum criticum suis coniecturis, quarum tamen longe maxima pars improbanda est. Quid quod eius commenta haud raro tam audacia sunt, ut sobrii critici bilem vehementer moveant? Res ad orthographiam pertinentes in volumine altero demum ad inscriptionum Atticarum usum, sed mira cum inconstantia accommodatae sunt. Quare Blassium inter saeculi XIX. editores, qui Bekkerum insecuti sunt, inferiorem locum obtinere statuo.

Inde a medio saeculo proximo viri edocti narrandis oratoris verbis feliciore cum fortuna vacaverunt quam emendandis. Etenim eodem fere quo Benselerus tempore rerum potissimum explicandarum provinciam suscepit Rauchensteinius (Paneg., Areop.: 1849), verbis difficilioribus et dicendi generi illustrandis paulo post magis operam dedit Schneiderus (voll. II: 1) ad Demon., Euagor., Areopag. 1859; 2) Paneg., Philipp. 1860). Quorum virorum lucubrationes ex temporibus retractatae, illius quintum a Reinhardtio (1882), huius tertium a filio Maximiliano (1888/86), studiosis omnibus etiamnunc dignae sunt quae commendentur. Ne criticae quidem rationes ab editoribus illis neglectae sunt, quorum novissimus Maxim. Schneider studia et Martinii et Buermanni et Keilii in suum usum prospere iam convertit. — Foris prodierunt: apud *Batavos* Mehleri explicatio Panegyrici et Areopagitici (1861), quae editione Turicensi innixa haud paucas coniecturas et Cobeti et ipsius in Isocratem intulit, postea Versmeetenii editio critica et exegetica orationis ad Nicoclem (1890), in qua fundamenti loco adhibitae sunt collationes codicis Urbinatis a T. Halbertsma (anno 1859), codicis Ambrosiani ab A. Cinquinio Mediolanensi confectae; apud *Gallos* orationis de permutatione interpretatio Gallica a Carteliero ad finem primum perducta et cum praefatione locupletissima et annotationibus doctissimis in lucem emissa ab Havetio (1862); apud *Anglos* I. Edwini Sandysii explanatio orationum ad Demonicum et Panegyrici (1868) haud infimo loco digna. — Laudandi sunt etiam Hercherus, qui in Epistolographis Graecis (Parisiis 1873) Isocratis epistolas e codice

Urbinate denuo excusso correctiores edidit, et Keilius, qui Panegyricum (1890) in usum scholarum tractans (cum notulis criticis) codicis Urbinatis (a Martinio collati) memoriam arte amplexus est, nisi quod in ea glossemata plura delenda esse censuit. Keilii vero textum ad verbum fere reddidit Meskius (Isokrates' Panegyrikos, Meisterwerke der Griechen und Römer in kommentierten Ausgaben, Leipzig 1903 Teubner), cuius opera gymnasiorum alumnis destinata doctiores nihil sunt lucrati.

Verbo tantum commemorabo orationum singularum editiones aut translationes cum annotationibus, quae inde ab anno 1875 circiter foris in usum scholarum factae intellegentes non adiuvant: de prioribus Engelmanni curas adeas. Atque apud *Italos*, qui Isocratem nunc maxime videntur in deliciis habere, prodierunt orationes selectae edentibus F. X. Schettini (X. XI. XII. XIV. XVIII.) 1875, 1881, G. Müller (XIV. XVII.) 1885; ad Demonicum edd. A. Orsini 1875, P. Petrini 1876, I. Bassi 1899; ad Nicoclem ed. A. Ceruti 1877; Panegyricus edd. G. Setti 1886, A. Cinquini 1887, G. Roberti 1888, E. Turchi 1890; Plataicus ed. G. de Spuches 1881; Archidamus ed. Enea Silvio Piccolomini 1865; de pace edd. P. Pratesi 1888, C. Tincani 1890; Areopagiticus ed. Ign. Bassi 1897; epistolae I. et VII. ed. Angelo M. Napolitano 1874 (Lipsiae apud Teubnerum); apud *Gallos*: ad Demonicum ed. L. Quicherat 1890; Euagoras ed. E. Sommer 1871, 1874, 1887; Panegyricus edd. E. Sommer 1874, 1897, P. Lucas 1876, M. Grenouille 1880, E. Talbot 1881; Archidamus ed. M. C. Leprévost 1874; apud *Anglos:* de bigis ed. W. I. Woodhouse 1900; Euagoras ed. H. Clarke 1891; Panegyricus edd. G. Wilkins 1882, I. Rice 1882, 1898, I. H. Freese 1900; apud *Graecos:* Panegyricus ed. B. Γ. Βυθούλκα 1886. Quae editiones ex parte recensitae sunt in annua libellorum ad Isocratem spectantium enumeratione per Blassium, Iacobium, Albrechtium. De viris doctis illis, qui in editionibus et commentationibus lingua Slavica utuntur, invitus taceo, quoniam intellegendi facultatem aliis eripiunt ipsi.

Iam explicaturus quam rationem ipse in Isocrate edendo secutus sim, primum quidem declarem codicum omnium, quot sui iuris esse perspexi (Γ [Δ], Θ Λ Π, Σ Υ Φ), et papyrorum varietatem plenam exhibere me voluisse, ut memoriae Isocrateae conditio plane ac penitus

cognosceretur: solius autem codicis Π, qui cum Λ arta necessitudine coniunctus est, in iis tantum orationibus, a quibus codicis Θ memoria vulgata abest (ad Demon., ad Nicocl., Nicocl., de pace), rationem habui. Atque codicum et testimoniorum lectiones in apparatum criticum secundum textus mei versus numeratum diligenter rettuli praeter illas, quae cum ad res orthographicas (ad ν quod vocatur paragogicum, ad vocalium elisionem, iotacismum, accentus, spiritus etc.) aut ad apertissimos librariorum errores referantur, videntur levissimae esse. Has, ne commentarius ineptiis librariorum in codicibus perspicuis quasi obrueretur, in appendicem criticam relegavi; eidemque virorum doctorum coniecturas inserui, nisi forte veritatis speciem prae se ferre videbantur aut in apparatu commodissime afferri poterant. Accentus tamen et spiritus, qui in optimo libro persaepe negleguntur, notabiliores tantum enotavi, id quod etiam ad iota adscriptum vel subscriptum pertinet in apparatu hic illic omissum. Atque testimoniorum lectiones paucas vilissimas, quae neque ad memoriam Isocrateam neque ad codicum auctoritatem accuratius cognoscendam ullius pretii sunt, prorsus abieci (e. g. ν quod dicitur paragogicum varians). De reliqua autem varietate omni et codicum et testium, qui quidem memoriam Isocrateam ad verbum laudaverunt, ex apparatus et appendicis silentio velim conicias. Ex papyris soli Berolinensis prior et Amherstianus optime conservati codicum instar habendi sunt; mutilatorum lectiones notabiles omnes, etiamsi cum textu conveniunt, in apparatu significandae erant.

Testimonia et in textus margine et sub textu addita esse animadvertes. In margine praeter ipsius Isocratis locos fere geminos, quos aliis compleri posse libentissime concedo, eiusdem aetatis scriptores, oratores praesertim, annotavi, qui ab Isocrate aliquid imitatione mutuati sunt aut sua — quod rarius accidit — Isocrati praebuerunt imitanda. Platonem autem consulto neglectum fere videbis, quia locorum necessitudo plerumque admodum dubia est. Sub textu illos potissimum locos designavi, qui a scriptore quolibet ex Isocrate ad verbum exscripti sunt oratoris nomine aut apposito aut praetermisso. Atque asterisco (*) insignita sunt testimonia, in quibus Isocratis verba ex testium consilio nonnihil videntur mutata esse. Quibus locis alios nonnullos adieci serioris aetatis scriptoribus imitatione expressos et similis argumenti sententias, quae apud alios aut superiores aut posteriores reperiuntur et cum Isocrateis aliquo modo

videntur coniunctae esse. Sed cave me credas ambitiose contendere, provinciam hanc iam nunc omnino absolutam esse, quandoquidem ne diligentissimus quidem huic officio omnibus numeris potest satisfacere. Nimirum haud raro haesitavi, an locus aliquis iure ad Isocratem referretur an sententia quodammodo consimilis memoranda esset necne.

Virorum doctorum, quot quidem suo iudicio uti viderem, de Isocrate studia diligenter pertractavi et in annotationibus brevissime excerpsi. Atque rem ita gessi, ut quid in Isocrate emendando et ante Bekkerum et post eum effectum sit facile conspiciatur. Nam iniustum esse duxi priores neglegere, qui memoria pessumdata usi multa ex ingenii acumine correxerunt: quorum coniecturas per se non minore respectu dignas esse quam novicii alicuius conamina patet. Ac tamen quantulum in textu graviter corrupto virorum vel doctissimorum sagacitas codicum praesidiis destituta corrigere possit, in Isocrate planum et manifestum est; cuius rei memores sint ii, quorum temeraria in coniectando libido moderatione et modestia indiget. — Apparatum criticum ita digessi, ut quomodo editor quisque de unoquoque loco iudicaverit cernatur. In quo ne appendicem evolvere omittas, in quam praeter coniecturas etiam editionum priorum lectiones codicibus non firmatas contulerim. E virorum doctorum commentationibus autem religiose enotavi, si quas quis de loco aliquo rationes criticas protulit. Quos viros, si lectionem aliquam aperte amplexi sunt, nomine nudo significavi, si rationes professi sunt ambiguas aut contrarias, notulis „cf.“ aut „sed cf.“ nomini additis descripsi. Ipse sententiam meam, quantum quidem commode fieri potuit, paucis defendi aut locis consimilibus laudatis aut oratoris consuetudine sermonis brevissime exposita; omisi tamen omnia, quae verborum explicationi tantum inservirent. Rationes rhythmicas, quas Blassius nuper libidinose in hunc intulit, plane neglexi, quoniam quam fallaces sint me non fugit, qui de numerorum indole ac natura in sententiam Blassio contrariam iam abhinc quinque annos disputaverim (die Anfänge der rhetorischen Kunstprosa, Jahrb. f. class. Philol. Supplem. XXVII 1901 p. 233/50, cf. etiam Fuhr, Berliner philolog. Wochenschrift 1905 col. 1651).

Restat ut et editiones et commentationes criticas, quas in Isocrate recensendo adhibui, diligenter enumerem. Eae tamen dissertationes, quae singulos tantum locos attigerunt, in apparatu vel in appendice occasione data commemoratae aut in capite IV. ad orationes singulas laudatae sunt.

Editiones:

1) Demetrii Chalcondylae editio princeps, Mediolani 1493, foll. 200 in 4° mai. cum marginibus latissimis (f. 1, 16, 34 vacua). Subscriptio libri, qui titulo caret, haec est: ἐτελειώθη σὺν θεῷ τὸ παρὸν βιβλίον ἰσοκράτους ἐν με|διολάνῳ διορθωθὲν ὑπὸ δημητρίου τοῦ χαλ|κονδύλου τυπωθὲν δὲ καὶ συντεθὲν ὑπὸ ἐρρί|κου τοῦ γερμανοῦ καὶ σεβαστιανοῦ τοῦ ἐκ | ποντρεμούλου· τὸ δ' ἀνά-λωμα | πεποιήκασιν οἱ λαμπρο|τάτου ἡγεμόνος με|διολάνου γραμ|ματεῖς βαρθολο-μαῖος σκύασος· βικέντιος ἀλίπαντος | βαρθολομαῖος ῥόζωνος ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς χριστοῦ | γεννήσεως χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ἐνενηκοστῷ | τρίτῳ μηνὸς ἰανουαρίου εἰκοστῇ τετάρτῃ.
2) Aldi ἐπιστολαὶ διαφόρων φιλοσόφων ῥητόρων σοφιστῶν. Epistolae diversorum philosophorum oratorum rhetorum, voll. II in 4°, Venetiis 1499. — Isocratis epistolae octo — deest epistola ad Archidamum — leguntur in vol. I f. 40/51.
3) Aldi orationes Isocratis, Venetiis 1513 in fol. (Isocratis orationes exstant in pagg. 197 prioribus). In titulo haec: Ισοκρατους λογοι. Αλκιδαμαντος, κατα σοφιστων. Γοργιου, Ελενης εγκωμιον. Αριστειδου Παναθηναικος. Του αυτου Ρωμης εγκωμιον. Isocratis orationes. Alcidamantis contra dicendi magistros. Gorgiae de laudibus Helenae. Aristidis de laudibus Athenarum. Eiusdem de laudibus urbis Romae. — Isocratis subscriptio in p. 197 haec: Venetiis apud Aldum, et Andream | socerum mense April. MDXIII. — Totius libri subscriptio p. 167 (immo 267) haec post Aristidem: Venetiis in aedibus Aldi, et Andreae | soceri. IIII nonarum Maii. MDXIII.
4) Hieronymi Wolfii, ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑ. Isocratis scripta, quae quidem nunc exstant, omnia, Graeco-latina, postremo recognita: annotationibus novis et eruditis illustrata, castigationibusque necessariis expolita. Additi sunt rerum et verborum locupletissimi indices. Basileae, ex officina Oporiniana A. 1570. voll. II in fol. (continet vol. I.: 12 pagg. praefationis + 738 coll. textus + 19 pagg. indicis; vol. II.: 8 pagg. praefationis + 846 coll. commentariorum + 32 pagg. indicis).
5) Henrici Stephani, ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ. Isocratis orationes et epistolae, cum Latina interpretatione Hier. Wolfij, ab ipso postremum recognita. Henr. Steph. in Isocratem Diatribae VII, quarum una observationes Harpocrationis in eundem examinat. Gorgiae et Aristidis quaedam, eiusdem cum Isocraticis argumenti, Guil. Cantero interprete. Excudebat Henricus Stephanus Anno MDXCIII (in folio: pagg. 8 praefationis + 427 Isocratis + 131 Aristidis et Gorgiae + XXXIV vitarum Isocratis + 8 praefationis Wolfianae et iudiciorum veterum + 31 diatribarum Stephani + 18 indicis).
6) C. F. Matthaei, Isocratis, Demetrii Cydone et Michaelis Glycae aliquot epistolae, nec non Dionis Chrysostomi oratio περὶ λόγου ἀσκήσεως, partim ex codice Helmstadiensi partim ex codicibus Mosquensibus edidit et animadversiones adiecit. Typis Universitatis Caesareae Mosquensis 1776.
7) Athanasii Auger, Isocratis opera omnia Graece et Latine, cum versione nova, triplici indice, variantibus lectionibus, et notis. voll. III, Parisiis 1782, F. A. Didot l'ainé.

8) Wilhelmi Lange, Isocratis opera quae exstant omnia ad optimorum exemplorum fidem emendavit, varietate lectionis, animadversionibus criticis, summariis et indice instruxit. Halis Saxonum 1803, in libraria Hemmerdeana.

9) Adamantii Corais, Ισοκρατους λογοι και επιστολαι, μετα σχολιων παλαιων. Οἷς προσετέθησαν σημειώσεις καὶ τῶν Αὐτοσχεδίων στοχασμῶν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης ἀκολουθία. Φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῶν αδελφων Ζωσιμαδων, παιδείας ἕνεκα τῶν τὴν Ἑλλάδα φωνὴν διδασκομένων Ἑλλήνων. voll. II, Parisiis 1807, F. Didot.

10) Andreae Mustoxydis, Ισοκρατους λογος περι της αντιδοσεως, ἤδη πρῶτον εἰς τὴν ἀρχαίαν γραφὴν διασκευασθεὶς καὶ ὀγδοήκοντα περί που σελίδας ἐπαυξηθείς· εν Μεδιολανω 1812, εκ της Τυπογραφιας I. I Δεστεφανου.

11) (Angeli Mai), Isocratis oratio de permutatione, cuius pars ingens primum Graece edita ab Andrea Mustoxyde nunc primum Latine exhibetur ab Anonymo Interprete qui et notas et appendices adiunxit. Mediolani 1813, J. Pirota.

12) Joh. Kasp. von Orelli, Ισοκρατους λογος περι της αντιδοσεως vervollständigt herausgegeben von Andreas Mustoxydes, Verbessert, mit Anmerkungen und philologischen Briefen begleitet. Zürich 1814, Orell, Füssli und Compagnie.

13) Immanuelis Bekker, Oratores Attici. tomi IV (tomus IV. in IV partibus), Oxonii e typographeo Clarendoniano 1822/23: Isocrates in vol. II. 1823 exstat, unde expressi sunt

14) Immanuelis Bekker, Oratores Attici. voll. V, Berolini 1823/24, Ge. Reimer: Isocrates in vol. II. 1823. (Indicem codicum videas V. p. 693, Addenda et Corrigenda V. p. 696; cf. Westermann 1832).

15) Guilielmi Dindorf, Isocratis orationes cum praefatione. Lipsiae 1825, B. G. Teubner. (cf. Westermann 1832: editionem cum Bekkeriana ad litteram fere congruentem passim adhibui).

16) Guilielmi Dindorf, Isocratis Panegyricus. Cum Mori suisque annotationibus. Lipsiae 1826, libraria Weidmanniana, G. Reimer. (cf. Westermann 1832).

17) Gulielmi Stephani Dobson, Oratores Attici et quos sic vocant sophistae. tomi XVI, Londini 1828, I. F. Dove. Isocrates in tomo III.: Isocratis quae exstant omnia, indicibus, varietate lectionis, continua interpretatione Latina, scholiis Graecis, annotationibus variorum illustravit. Praefiguntur Adversaria nunc primum publici iuris facta Petri Pauli Dobree. — Interpretatio Latina inest in vol. XIV. (cf. Westermann 1832; lectiones ab editione Bekkeriana discrepantes enotavi omnes).

18) Io. Henr. Bremi, Isocratis orationes commentariis instructae. Pars I. (Panegyricus, Archidamus, de pace, Trapeziticus): in Iacobsii et Rostii Bibliotheca Graeca B XIV. Gothae et Erfordiae 1831, Guil. Hennings.

19) Io. Georgii Baiter, Isocratis Panegyricus. Cum Mori suisque annotationibus edidit Frid. Aug. Guil. Spohn. Editio altera emendatior et auctior. Lipsiae 1831, apud Weidmannos. (cf. Sauppe 1832).

20) Gustavi Eduardi Benseler, Isocratis Areopagiticus. Cum priorum editorum annotationibus edidit suasque notas adiecit. Lipsiae 1832, C. E. Kollmann.

21) Io. Georgii Baiter et Hermanni Sauppe, Oratores Attici. Recensuerunt, adnotaverunt, scholia fragmenta indicem nominum addiderunt. II partes, Turici 1839/50, Impensis S. Hoehrii: Isocrates in parte I. 1839 p. VII et 149/324. (cf. Bäumlein 1842).

22) I. G. Baiter, Isocratis orationes et epistolae, Graece et Latine. (Hieronymi Wolfii translatio reficta et suppleta est ab E. A. I. Ahrens). Parisiis 1846, A. F. Didot.

23) Gustavi Eduardi Benseler, Isocratis orationes recognovit praefatus est indicem nominum addidit. II voll., Lipsiae 1851, B. G. Teubner. (cf. Kayser 1856).

24) Gustavi Eduardi Benseler, Isokrates' Werke. Griechisch und Deutsch. Berichtigt, übersetzt und erklärt. I. Theil: Panegyrikos und Philippos, II. Theil: Plataikos, Archidamos und Rede über den Frieden. Leipzig 1854, W. Engelmann.

25) E. Mehler, Isocrates. Panegyricus en Areopagiticus. Met aanteekeningen van Rauchenstein, Benseler en Schneider en met eigen opmerkingen uitgegeven. Groningen 1861, Erven C. M. van Bolhuis Hoitsema. (Editionis varietatem a Turicensi notavi).

26) Augusti Cartelier et Ernesti Havet, Le discours d' Isocrate sur lui-même, intitulé, Sur l'Antidosis, traduit en français pour la première fois par Auguste Cartelier, revu et publié avec le texte, une introduction et des notes par Ernest Havet. Paris 1862, Imprimerie impériale. (cf. Weil 1863, Sauppe 1866).

27) I. Edwini Sandys, Isocrates. Ad Demonicum et Panegyricus. London, Oxford and Cambridge 1868, Rivingtons.

28) Rudolphi Hercher, Epistolographi Graeci: Isocratis epistolae p. XLIV/XLV et 319/36. Parisiis 1873, A. F. Didot.

29) Friderici Blass, Isocratis orationes. Editionis Benselerianae editio stereotypa altera. II voll., Lipsiae 1878/79, B. G. Teubner. (Ultima impressio 1904; cf. Hug 1878, Jacob 1880: vol. I., Albrecht 1885: vol. II.).

30) Rudolfi Rauchenstein, Ausgewählte Reden des Isokrates, Panegyrikos und Areopagitikos. (ed. I. 1849, II. 1855, III. 1864, IV. 1874). Fünfte Auflage besorgt von Karl Reinhardt. Berlin 1882, Weidmann. (cf. Bäumlein 1849, Kayser: Münchener Gelehrte Anzeigen 1851 p. 185/92, 195/200, Kayser 1855, Jacob 1876, Albrecht 1885).

31) Ottonis Schneider, Isokrates Ausgewählte Reden. Für den Schulgebrauch erklärt. Erstes Bändchen: [An Demonikos], Euagoras, Areopagitikos (ed. I. 1859, II. 1874), Zweites Bändchen: Panegyrikos und Philippos (ed. I. 1860, II. 1875). Dritte Auflage besorgt von Max Schneider. Leipzig 1888/86, B. G. Teubner. (cf. Rauchenstein 1860, Benseler: Jahrbücher f. class. Philologie LXXXII 1860 p. 121/33, Jacob 1876/77, Albrecht 1890).

32) Brunonis Keil, Isokrates' Panegyrikos. Für den Schulgebrauch herausgegeben. Leipzig 1890, G. Freytag. (cf. Slameczka, Zeitschrift f. d. österr. Gymnas. XLI p. 980 sq.).

33) Petri Versmeeten, Isocratis admonitio ad Nicoclem. Dissert., Lugduni Batavorum 1890, E. J. Brill.

Commentationes:

E. Albrecht, Isokrates, Jahresberichte des Philologischen Vereins zu Berlin (Zeitschrift f. d. Gymnasial-Wesen) XI 1885 (XXXIX) p. 49/103, XVI 1890 (XLIV) p. 1/38; cf. Westermann, Sauppe, Rauchenstein, Jacob, Blass, Hüttner.

Joh. Bake, Scholica hypomnemata, Lugduni Batavorum vol. III. 1844 p. 114/19.

W. Bäumlein, Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft 1842 col. 833/44 (censura editionis Turicensis Baiteri et Sauppii) — idem, censura editionis Rauchensteinianae, ibidem 1849 col. 356/63 (= 1842, 1849).

Ant. Baumstark, Lucubrationes Syro-Graecae, Jahrbücher f. class. Philol. Supplem. XXI 1894 p. 438/53.

Gust. Ed. Benseler, de hiatu in oratoribus Atticis et historicis Graecis libri II, Fribergae 1841, J. G. Engelhardt.

Fried. Blass, Jahresbericht über die auf die attischen Redner bezüglichen Schriften, Bursians Jahresberichte I 1873 p. 268/89, III 1874/75 p. 475/93, IX 1877 p. 249/97, XXI 1880 p. 177/210, XXX 1882 p. 221/50; cf. Hüttner — idem, (de papyro Massiliensi) Jahrbücher f. class. Philol. CXXIX 1884 p. 417/29 (= Bl. 1873, 1874/75, 1877 etc.).

Rud. Bock, de codicis Isocratei Urbinatis (Γ) auctoritate, Dissert. Heidelberg. 1883.

J. Fr. Boissonade, Isocratis Oratio adversus Sophistas cum codice collata, Litterarische Analekten von F. A. Wolf II 1820 p. 85/88.

Rob. Theod. Brause, de aliquot locis Isocratis, Progr. Friberg. 1843.

Heinr. Buermann, die handschriftliche Überlieferung des Isokrates I. Die Handschriften der Vulgata, II. Der Urbinas und seine Verwandtschaft, Progr. Berlin 1885/86.

C. G. Cobet, Novae lectiones (ex Mnemosyne repetitae), Lugduni Batav. 1858 — idem, Variae lectiones (ed. I. 1854) ed. II., Lugduni Batav. 1873 (= Cob. NL, VL).

Ad. Heinr. Christian, Isokrates Werke übersetzt, Stuttgart 1832/36.

Petri Pauli Dobree, Adversaria ed. Jac. Scholefield I Cantabrigiae 1831 p. 263/85 (cf. Dobson, Oratores Att. III. p. VII/XVI).

Guil. Crönert, Memoria Graeca Herculanensis, Lipsiae 1903.

Engelb. Drerup, de codicum Isocrateorum auctoritate, Leipziger Studien XVII 1894 p. 1/163 (= codd. auctor.) — idem, Coniectanea ad Isocratis orationes, Griechische Studien für H. Lipsius 1894 p. 159/60 (= Coniect.) — idem, de Isocratis orationibus iudicialibus quaestiones selectae, Jahrbücher f. class. Philol. Supplem. XXII 1896 p. 335/71 (= Supplem.).

Ad. Dyroff, Geschichte des Pronomen reflexivum in der älteren attischen Prosa und bei den attischen Rednern, Dissert. Würzburg 1892 p. 50/59.

Herm. Frohberger-Gust. Gebauer, Ausgewählte Reden des Lysias (XII. XIII. XXV.). Zweite Auflage, Leipzig 1880.

Carol. Fuhr, Animadversiones in oratores Atticos, Dissert. Bonn. 1877 (= animadv.) — idem, der Text des Isokrates bei Dionys von Halikarnass, Rhein. Museum XXXIII 1877 p. 325/63 et Excurse zu den attischen

Rednern, ibidem p. 565/99 (= p. 325 etc.) — **idem**, zu griechischen Prosaikern, Rhein. Museum LVII 1902 p. 423/24 (= 1902) — **idem**, zu Isokrates, Berliner philol. Wochenschrift 1905 col. 335/36 et 459/60 (= 1905).

Aug. **Gasda**, zu Xenophon und Isokrates, Zeitschrift f. d. Gymnasial-Wesen XXXII 1878 p. 776/77.

Gust. **Gebauer**, de praeteritionis formis apud oratores Atticos (gratulatur Maximiliano Erler), Lipsiae 1874 (= praeterit. form.) — **idem**, de hypotacticis et paratacticis argumenti ex contrario formis quae reperiuntur apud oratores Atticos, Zwiccaviae 1877 (= argum. ex contr.).

Ern. Ott. **Gehlert**, de elocutione Isocratea particula prior, Dissert. Lips. 1874.

E. H. **Haupt**, de Isocratis epistulis prima, sexta, octava, Dissert. Lips. 1873

Theod. **Henkel** (Θεοδώρου Ἀγκυλίωνος), τῶν περὶ Ἰσοκράτη ζητήσεων βιβλίον α'. Progr. Rudolstadt 1877.

F. K. **Hertlein**, Conjekturen zu griechischen Prosaikern, Zweite Sammlung, Progr. Wertheim 1862 p. 20/23 — **idem**, zu Isokrates, Jahrbücher f. class. Philol. CIX 1874 p. 18 — **idem**, zu griechischen Prosaikern, Hermes XII 1877 p. 183/84 (= 1862, 1874, 1877).

G. A. **Hirschig**, Annotationes criticae, Traiecti ad Rhenum 1849 p. 38/49 (secundum orationum ordinem).

Arn. **Hug**, censura editionis Blassianae, Jenaer Litteraturzeitung 1878 n. 620.

Ge. **Hüttner**, Jahresbericht über die auf die attischen Redner bezüglichen literarischen Erscheinungen 1882/85, Bursians Jahresberichte XLVI 1886 p. 32/44 (nihil ad rem).

Gust. **Jacob**, Kritische Bemerkungen zu Isokrates, Jahrbücher f. class. Philol. CIX 1874 p. 157/60 — **idem**, Jahresberichte des Philologischen Vereins zu Berlin (Zeitschrift f. d. Gymnasial-Wesen): Isokrates I 1874 (XXVIII) p. 785/88, II 1876 (XXX) p. 6/20, III 1877 (XXXI) p. 18/24, IV 1878 (XXXII) p. 47/53, VI 1880 (XXXIV) p. 187/202; cf. Albrecht — **idem**, zu Isokrates Brief II § 16, Hermes XVI 1881 p. 153/55 (= 1874, 1876, 1877 etc.).

L. **Kayser**, censura editionis Rauchensteinianae, Heidelberger Jahrbücher der Literatur 1855 p. 613/21 — **idem**, zur Litteratur des Isocrates (censura editionis Benselerianae), Jahrbücher f. class. Philol. LXXIII 1856 p. 356/77 (= K. p. 356, 613 etc.).

Br. **Keil**, de Isocratis papyro Massiliensi, Hermes XIX 1884 p. 596/643 — **idem**, Analecta Isocratea, Lipsiae 1885 — **idem**, Epikritische Isokrates-studien, Hermes XXIII 1888 p. 346/91 (= XIX, AI, XXIII).

G. A. **Lehmann de Lehnsfeld**, de oratione ad Demonicum Isocrati abiudicanda, Lugduni Batav. 1876 (theses: p. 69/70).

J. N. **Madvig**, Adversaria critica I 1871.

Alb. **Martin**, le manuscrit d'Isocrate Urbinas CXI de la Vaticane, déscription et histoire. Récension du Panégyrique, Paris 1881 — **idem**, Nouvelles études sur le manuscrit d'Isocrate du fonds d'Urbin, Revue de philol. XIX 1895 p. 123/28, 188/95.

Car. Chr. **Mauve**, de oratione Isocratea quae inscribitur de bigis disputatio, Dissert. Arnhemiae 1878 (theses: p. 60/61).

Car. **Muenscher**, Quaestiones Isocrateae, Dissert. Gotting. 1895.

S. A. Naber, ad Isocratem, Mnemosyne N. S. VII 1879 p. 49/85 (cf. Jacob 1880 p. 196/201).

Jo. Casp. Orelli, Opuscula Graecorum veterum sententiosa et moralia II Lipsiae 1821.

Rud. Rauchenstein, die neuere Litteratur des Isokrates, Jahrbücher f. class. Philol. LXXXI 1860 p. 729/43.

C. H. G. Retberg, Tentamen emendationum et animadversionum in Isocratem, Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, Inedita et animadversiones criticae, 10. Stück 1794 p. 23/35.

Fr. Ritschl, zu Isokrates, Rheinisches Museum XXIII 1868 p. 690/91.

Vict. Ryssel, über den textkritischen Wert der syrischen Übersetzungen griechischer Klassiker, II. Teil, Progr. Leipzig 1881 p. 29/44.

Herm. Sauppe, Neueste Bearbeitungen des Isokrates, Jahrbücher f. class. Philol. VI 1832 p. 45/77 (= Jbb.) — idem, epistola critica ad Godofredum Hermannum, Lipsiae 1841 (nunc: Ausgewählte Schriften 1896 p. 80/177) — idem, censura editionis Havetianae, Göttingische Gelehrte Anzeigen 1866 p. 561/71 (Ausgew. Schr. p. 457/62) — idem, Symbolae ad emendandos oratores Atticos, Index Gotting. 1873 p. 9/10 (Ausgew. Schr. p. 673/85).

Car. Ern. Aug. Schmidt, Quaestiones de locis quibusdam Xenophontis, Isocratis, Luciani, Progr. Stettin 1831 p. 21/23 (nihil fere ad rem).

Ernst Rich. Schulze, de attractionis pronominis relativi apud oratores Atticos recentiores usu et formis, Progr. Bautzen 1882 — idem, Quaestiunculae grammaticae ad oratores Atticos spectantes, Progr. Bautzen 1889.

Carol. Segaar, Specimen observationum criticarum in Isocratem, Acta litteraria societatis Rheno-Trajectinae I 1793 p. 73/105.

Leo Sternbach, Analecta Photiana, Cracoviae 1893.

Jos. G. Strange (Strangius), Kritische Bemerkungen zum Isokrates, N. Archiv f. Philol. (Seebode) V 1830 col. 81/91 (= Str. 1830) — idem, Isocratis oratio ad Demonicum, Coloniae Agripp. 1831, Pappers (= Str. Demon.) — idem, Kritische Bemerkungen zu den Reden des Isocrates, Erstes Heft, Cöln 1831, Pappers (= Str. KB) — idem, Bemerkungen zu einigen Stellen des Isocrates, Archiv f. Philol. u. Pädagogik (Jahrb. f. class. Philol. Supplem.) II 1833 p. 76/96, 226/48, 382/412, III 1834 p. 11/40, 439/55, 562/618, IV 1836 p. 339/79, V 1837 p. 147/48 (= Str. II, III, IV, V) — idem (S.), Emendationen und Conjekturen zu den Reden des Isocrates, Rheinisches Museum V 1847 p. 157/59 (nihil fere ad rem = Str. MRh.).

Vatry (Abbé), Restitution et l'explication d'un endroit de l'Aeginétique d'Isocrate, Mémoires de l' académie royale des inscriptions et belles lettres, tom. XII 1740 p. 181/83.

Heinr. Weil, censura editionis Havetianae, Jahrbücher f. class. Philol. LXXXVII 1863 p. 689/92.

Ant. Westermann, Bibliographischer Bericht über die Litteratur der griechischen Redner von 1824/32, Jahrbücher f. class. Philol. VI 1832 p. 80/106 (de Isocrate p. 90/92: nihil ad rem criticam).

J. F. T. Zeitz, Observationes criticae in Isocratem (secundum Bekkeri editionem Oxoniensem), Miscellanea philologica ediderunt Gymnasiorum Batavorum doctores, Ultrajecti 1854 p. 7/20.

De Isocratis genere dicendi denique cum fructu consulentur commentationes nonnullae et indices critica lectionum variarum disquisitione fere abstinentes:

Guil. Hoess, de ubertate et abundantia sermonis Isocratei, Dissert. Friburg. 1892.

Max. Koch, der Gebrauch der Präpositionen bei Isokrates. Erster Teil. Die einfälligen Präpositionen mit Einschluss der Präpositionsadverbien, Progr. Berlin 1889.

Sam. Ljungdahl, de transeundi generibus quibus utitur Isocrates commentatio, Upsaliae 1871.

T. Mitchell, Index Graecitatis Isocraticae, Oxonii 1828 e typographeo Clarendoniano.

Siegm. Preuss (i. e. Baiter, cf. supra p. III), Index Isocrateus, Lipsiae 1904, Teubner (cf. The American Journal of Philology XXVI 1905 p. 237/41).

Car. Schwabe, de dicendi genere Isocrateo, Dissert. Hal. 1883.

Temporis angustiis oppressus praefationis caput VI. ad alterum huius editionis volumen, quod proximo anno edetur, relegare cogor. Grato denique animo referam nomina virorum doctorum, qui plagulis huius voluminis correctis vel alio quodam modo eximie me adiuverunt, Caroli Weyman, Thomae Stangl, Edgari Martini, Curtii Emminger, Joannis Kullmer.

Monachii mense Aprili MDCCCCVI.

Addenda et Corrigenda.

ad p. XLIX. Edgarus Martini amicissimus codicem Marc. 415 me rogante contulit cum oratione ad Demon. §§ 1/5, 9/10, 34/35, quibus ex particulis librum illum in hac quidem oratione non cum cod. Lugdun.-Batavo, sed cum cod. Palat.-Heidelbergensi 132 eiusque asseclis (cf. p. LXI) artius cohaerere cognoscitur. Subiciam lectiones graviores omnes a codice Λ differentes, quibus codicis Palat.-Heidelbergensis lectiones nonnullas singulares librariorum libidini tribuendas (cf. etiam cod. Barocc. 51: p. LXIII) addam uncis circumscriptas: (§ 1 μακρὰν] μᾶλλον pr., in mg. corr. 2), 2 πρὸς ὑμᾶς (ἡμᾶς Pal.) εὐνοίας (φιλίας in mg. Pal. corr. 2) = ΓΠ, 3 σοὶ (σὺ Pal.) μὲν ἀκμὴ (ἀκμὴν Pal.) φιλοσοφεῖν = ΓΠ, (4 ἐν λόγοις: om. τοῖς = Π, ὠφελοῦσιν om. pr., in mg. add. 2), ἐπὶ λόγον: om. μόνον Marc. (?) = Γ, (5 τὸν βίον αὐτῶν pr., in mg. corr. 2, τὴν

ὁδὸν ταύτην colloc. (non Vind. 311), μόνοι post ἀφικέσθαι colloc. pr., in mg. corr. 2, 6 ἐστιν ὑπηρέτης colloc.), 34 πλείστην ἔχει, δὲ ἡμῶν: om. αὐτῶν, ὡς περὶ] ὥσπερ εἰ Marc. (Dresd. 47 etc.) = ὥσπερ Pal., τοῦ om., αἰσθήσει Pal. corr. pr. Marc., (καταφανεῖ οὐ ποιήσῃς colloc., 35 μέλλει τισί), περὶ τῶν ἰδίων = Π. Orationem Demoniceam igitur in codice Marc. ex alio fonte assumptam esse atque in codice Lugd.-Batavo elucet.

ad p. LIX. Amicus idem Parisiis versatus ex codice Paris. 2992 saec. XVI., quem olim neglexeram, particulas orationis ad Demonicum (inscribitur f. 1a ἰσοκράτους λόγος παραινετικὸς πρὸς δημόνικον) excussit has §§ 1/5, 9/10, 34/35, e quibus hunc librum inter codices graviter contaminatos numerandum apparet descriptum esse ex codice Estensi 75 saec. XV. Cuius lectiones a cod. Λ discrepantes, quas supra p. LIX enotavi, in codice Paris. inveniuntur omnes (etiam § 3 συγγράφουσι λόγους; paululum differt § 2 πρὸς ἡμᾶς: εὐνοίας s. v. pr.); conferas praeterea § 34 δὲ ἡμῶν αὐτῶν = Est. corr. 2; ὡς παρὰ ἀλλοτρίου; 35 τινι Est. pr., τινὰ corr. 2 = Paris.; συμβουλεύεσθαι Est. pr. Par. pr., συμβούλῳ χρῆσθαι in mg. corr. Par. 2 Est. pr. (ad παρὰ ἀλλοτρίου); om. μάλιστα; ἐξ ἀβουλίας. Similis est etiam cod. Paris. 2938 anni 1474 scripturae mendis inquinatus (cf. p. LXI), qui rectius cum libris illis (et Oxoniensibus collegii novi 254 et Bodl. Auct. F 6. 1: cf. p. CLXXII et Ottob. 178) quam cum Dresd. 47 etc. componitur: nam praeter concentum cum illis generalem in § 1/8, 34/35 haec reperies notabilia: § 34 παραδείγματος, παρὰ δὲ ἡμῶν (om. αὐτῶν) = Est. pr., ὥσπερ ἀλλοτρίου, 35 περὶ τῶν σαυτοῦ μέλλῃς τινὶ συμβουλεύειχρῆσθαι, οὕτω δ' ἂν κάκιστα (μάλιστα om. Est.), ἐξ ἀβουλίας.

ad p. LXXXVII. Fragmentum Isocratis, quod loco nono adieci (Etym. M. 359, 31), librarii alicuius incuriae videtur deberi. Inter Isaei fragmenta collato Poll. III 33 rettulit Sauppius no. 91: ὁ δὲ Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Λυσίβιον τὴν ἐπίκληρον ἐπικληρῖτιν κέκληκεν Harp. s. v. ἐπίδικος καὶ ἐπίκληρος. Etymologii Magni memoriam ex Harpocratione correxerat iam Meursius Att. lect. V 2.

ad p. CV. Interpretationem Syriacam orationis ad Demonicum primus publici iuris fecit Lagarde, Anal. Syr., Lipsiae 1858.

ad p. CVII. Excerptorum Parisinorum lectiones ex codice Paris. supplem. 690 accuratius a me exscriptas esse quam a Sternbachio codice iterum inspecto me docuit amicus supra iam commemoratus, cf. § 15, 13 δοκεῖ κρα . . . τὸ (lacuna margine mutilato effecta est), § 18, 12 λαμβάνει(ν), 1 ἐν τῷ βίῳ recte, § 21, 1 καὶ τοὺς ἀκουσίους recte, 3 ἔσει nunc deest margine mutilato, item 6 ἂν πρὸς ἑαυ(τὸν), 8 . ποβλέπῃς (littera prima atramento plane oblitterata est).

ad p. 45: § 51 refer ad v. 8 Τὸ τελευταῖον τοίνυν.

p. 94 in apparatu lege: 15 τοῖς om. Π — ἀσκήσουσιν (ω supra ου) Σ.

Conspectus siglorum.

Codices:

Γ = cod. Urbinas 111 saec. IX./X., collatus a Buermanno, iterum iterumque examinatus a me; correctores quinque (Γ_1, Γ_2 etc.) cf. p. X/XII.

Δ = cod. Vaticanus 936 saec. XIV., collatus a me: adhibendus ad finem epistolae IV. in Γ mancum.

Θ = cod. Laurentianus LXXXVII 14 saec. XIII. ex., collatus ex parte a Buermanno, maiore ex parte a me.

Λ = cod. Vaticanus 65 anni 1063, collatus ex parte a Buermanno, ex parte a me.

Π = cod. Parisinus 2932 saec. XV., collatus ex parte a Buermanno, maiore ex parte a me: adhibendus ad oratt. X. XI. XII. XVII.

$\Gamma^\alpha \Theta^\alpha \Lambda^\alpha$ = codd. Γ Θ Λ in Antidosi: § 59 = XIV 51/99 $\Theta^\alpha \Lambda^\alpha$, § 66 = XVII 25/56 et 132 usque ad finem $\Theta^\alpha \Lambda^\alpha$, § 73 = XI 14/39 Θ^α, § 194 = VII 14/18 $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$, § 253/57 = XII 5/9 $\Gamma^\alpha \Theta^\alpha$.

Σ = cod. Laurentianus LV 7 saec. XIV. } collati a me: inest or. ad Demon. sola.
Υ = cod. Parisinus 2010 saec. XIV. }

Φ = cod. Vaticanus 64 anni 1270, collatus a me: insunt epistolae solae.

Papyri: ad orationes

κατὰ τῶν σοφιστῶν: § 16/18 Pap. Oxyrhynchitanus 704 = Pap.

πρὸς Δημόνικον: § 18 usque ad finem Pap. Berolinensis 8935 = Pap.
[§ 39, 41, 50/51 Pap. Berolinensis 7426 cf. p. CIII/CIV]
§ 45 Pap. Argentoratensis 92 = PapArg.
§ 48/51 Pap. Amherstianus 25 = PapAmh.

πρὸς Νικοκλέα: § 1—30 Pap. Massiliensis = Pap.
§ 2—4 Pap. Rainerianus 532 = PapR.

περὶ εἰρήνης: § 13 usque ad finem Pap. Londinensis 132 = Pap.

περὶ ἀντιδόσεως: § 77 et 81 Pap. Oxyrhynchitanus 27 = Pap.

Φίλιππος: § 114/17 Pap. Rainerianus II = Pap.

Testimonia:

BA = Bekkeri anecdota Graeca; Bachm. An.Gr. = Bachmanni anecdota Graeca; Cram. An.Par. = Crameri Anecdota Parisina; D = Dionysius Halicarnaseus (codd. FMPB); Lex.Vind. = Lexicon Vindobonense; Rh.Gr. = Rhetores Graeci: W = ed. Walz, Sp = ed. Spengel; Stob. = Stobaeus; cf. etiam p. CVII sq.

*) = Asterisco notata sunt testimonia ex libidine quodammodo commutata.

Editiones:

M. = Mediolanensis Chalcondylae 1493.
Ald. = Aldina: epistolarum 1499, orationum 1513.
W. = Hieronymi Wolfii 1570.
St. = Henrici Stephani 1593.
Matth. = Matthaei: epistolarum 1776.
A. = Augeri 1782.
L. = Langii 1803.
C. = Corais 1807.

ς = editiones veteres: ante Bekkerum plerumque, vel ante C., |ante L. etc., W. ς = post Wolfium etc.
Mustox. = Mustoxydis 1812: Antidosis.
B. = Bekkeri 1823: oxon. et berol.
Dd. = Dindorfii 1825 (raro notata D.).
Do. = Dobsonii 1828.
BS. = Baiteri et Sauppii 1839.
Bs. = Benseleri (Areopag. 1832) 1851.
Bs.[2] = Benseleri 1854.
Bl. = Blassii 1878/79.
R.[5] = Rauchensteinii ed. V. 1882 (R. = Rauchenstein in edd. omnibus).
Schn.[3] = Schneideri ed. III. 1888/86 (Schn. = Schneider in edd. omnibus, OSchn. = Otto Schneider ed. I. et II.).
Versm. = Versmeeten 1890.
edd. = editores omnes (vel plerique, cum reliqui nominatim significati sint).

Commentationes:

Monatsber. = Bekker in Actis academ. Berol. 1861, Chr. = Christian in translatione Germanica, Cob. = Cobet (NL = Novae lectiones, VL = Variae lectiones), Gramm. Inscr. Att.[3] = Meisterhans-Schwyzer, Grammatik der attischen Inschriften, 3. Aufl. 1900, K. = Kayser, Keil AI (= Analecta Isocratea), Msch. = Muenscher, Str. = Strange: cf. p. CXCIII sq.

Abbreviationes frequentiores:

exc. = excepto (-is), h. = hiatus, s. = supra, sec. = secundum, sq. = et ii qui (ea quae) sequuntur, sequ. = sequitur (-untur) vel sequens (-entes etc.), s. v. = supra versum (in testimoniis = sub verbo). — Ceterae ex verborum contextu facile intelleguntur.

In textu uncis quadratis [ ] delenda, fractis ⟨ ⟩ addenda, cruce † loci corrupti neque pro certo sanandi, punctis . . . lacunae notantur. In apparatu unci fracti ⟨ ⟩ additamenta vel codicum vel virorum doctorum, unci rotunduli ( ) litteras vel circumcisione vel alio quodam casu in codicibus amissas, cruces minusculae +++ litteras singulas erasas, unci quadrati [ ] litteras in papyris casu deficientes, lineolae suppositae $\underline{\alpha}\underline{\beta}\underline{\gamma}$ litteras in papyris incertas significant; post] lectionem receptam totam, post : litteras singulas respici animadvertes.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΛΟΓΟΙ ΔΙΚΑΝΙΚΟΙ.

I.

ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ (21).

pag. Steph. §§ Bekker. (Berol.)

400 (α΄.) Οὐ προφάσεως ἀπορῶ, δι' ἥντινα λέγω ὑπὲρ Νικίου τουτουί· καὶ γὰρ φίλος ὤν μοι τυγχάνει καὶ δεόμενος καὶ ἀδικούμενος καὶ ἀδύνατος εἰπεῖν, ὥστε διὰ ταῦτα πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκάζομαι.

(β΄.) Ὅθεν οὖν τὸ συμβόλαιον αὐτῷ πρὸς Εὐθύνουν γεγένηται, 2
διηγήσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. (γ΄.) Νικίας γὰρ
b οὑτοσί, ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν καὶ αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ μὲν
τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξήλειφον, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου II 16
κατάλογον ἐνέγραφον, δεδιὼς τὰ παρόντα πράγματα τὴν μὲν οἰκίαν ὑπέθηκε, τοὺς δ' οἰκέτας ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δ' ἔπιπλα ὡς ἐμὲ ἐκόμισε, τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνῳ φυλάττειν ἔδωκεν, αὐτὸς
δ' εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διῃτᾶτο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλόμενος 3
c ἐκπλεῖν ἀπῄτησε τἀργύριον· Εὐθύνους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδίδωσι, τοῦ δὲ τρίτου ἔξαρνος γίγνεται. ἄλλο μὲν οὖν οὐδὲν εἶχε Νικίας ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι, προσιὼν δὲ πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο καὶ ἔλεγεν, ἃ πεπονθὼς εἴη. καίτοι οὕτω τοῦτόν τε περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον ὀλίγων στερηθεὶς ἐσιώπησεν, ἢ μηδὲν ἀπολέσας ἐνεκάλεσεν.

d Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα ταῦτ' ἐστίν. (δ΄.) Ἀπόρως δ' ἡμῖν ἔχει 4
τὸ πρᾶγμα. Νικίᾳ γὰρ οὔτε παρακατατιθεμένῳ τὰ χρήματα οὔτε κομι-

TESTIMONIA] § 1. Οὐ προφάσεως ἀπορῶ δι' ἥντινα κτέ *[Aristid.] rhet.: Rh. Gr. II 507 Sp. — φίλος ὤν resp. Apsin.: Rh. Gr. I 343, 29 Sp. — § 2. ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν κτέ resp. Stephan. in Aristot. rhet.: Cram. An. Par. I 290.

or. I: cod. Λ solus.

APPARATUS] *ΠΡΟΣ ΈΥΘΥΝΟΥΝ: ἈΜΑΡΤΥΡΟΣ* inscr. Λ — **§ 1.** 2 ἀπορῶ Aristid., ci. corr. Ald. sq.] πόρρω Λ M. — δι' Λ pr., δὴ corr. 4 — δι' ἣν νικαίᾳ βοηθῶ Aristid. — **§ 2.** 8 ἐξήλειφον Λ pr., corr. 1 — 9 ἀνέγραφον Λ ς ante C. — 9 οἰκίαν A. (prob. L.) C. BS. sq.] οὐσίαν Λ ς B., cf. Bs. p. XLIII 8 — **§ 3.** 14 γίνεται Λ ς.

ζομένῳ οὐδεὶς οὔτ' ἐλεύθερος οὔτε δοῦλος παρεγένετο, ὥστε μήτ' ἐκ
βασάνων μήτ' ἐκ μαρτύρων οἷόν τ' εἶναι γνῶναι περὶ αὐτῶν, ἀλλ'
ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων καὶ ἡμᾶς διδάσκειν καὶ ὑμᾶς δικάζειν, ὁπότεροι
ἀληθῆ λέγουσιν.

5 (ε'.) Οἶμαι οὖν ἅπαντας εἰδέναι, ὅτι μάλιστα συκοφαντεῖν ἐπιχει-
ροῦσιν οἱ λέγειν μὲν δεινοί, ἔχοντες δὲ μηδέν, τοὺς ἀδυνάτους μὲν εἰπεῖν,
|| ἱκανοὺς δὲ χρήματα τελεῖν. Νικίας τοίνυν Εὐθύνου πλείω μὲν ἔχει, 401
ἧττον δὲ δύναται λέγειν· ὥστε οὐκ ἔστι δι' ὅ τι ἂν ἐπήρθη ἀδίκως ἐπ'
6 Εὐθύνουν ἐλθεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἄν τις τοῦ πράγματος γνοίη,
ὅτι πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἦν Εὐθύνουν λαβόντα ἐξαρνεῖσθαι, ἢ Νικίαν μὴ
δόντα αἰτιᾶσθαι. δῆλον γάρ, ὅτι πάντες κέρδους ἕνεκ' ἀδικοῦσιν. οἱ
μὲν οὖν ἀποστεροῦντες ὧνπερ ἕνεκ' ἀδικοῦσιν ἔχουσιν, οἱ δ' ἐγκαλοῦντες
7 οὐδ' εἰ λήψεσθαι μέλλουσιν ἴσασιν. (ζ'.) Πρὸς δὲ τούτοις, ἀκαταστάτως b
ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν τῷ μὲν οὐδὲν ἦν πλέον
ἐγκαλοῦντι, τῷ δὲ οὐδὲν ἦν δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν
ἦν θαυμαστόν, ὅτε καὶ οἱ μετὰ μαρτύρων δανεισάμενοι ἐξηρνοῦντο, τότε
ἃ μόνος παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀποστερῆσαι· τὸν δ' οὐκ εἰκός, ὅτε οὐδ'
οἷς δικαίως ὠφείλετο οἷόν τ' ἦν πράττεσθαι, τότε ἀδίκως ἐγκαλοῦντα c
οἴεσθαί τι λήψεσθαι.

8 (η'.) Ἔτι δ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν, ἀλλὰ καὶ ἐξῆν καὶ
ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐπ' Εὐθύνουν ἦλθε, ῥᾴδιον γνῶναι.
οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττειν ἐπιθυμοῦντες οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται,
ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχονται, καὶ τούτοις ἐγκαλοῦσιν,
οἷς ἂν μήτ' αἰσχύνωνται μήτε δεδίωσι, καὶ οὓς ἂν ὁρῶσι πλουσίους μέν,
9 ἐρήμους δὲ καὶ ἀδυνάτους πράττειν. (θ'.) Εὐθύνῳ τοίνυν τἀναντία d
τούτων ὑπάρχει· ἀνεψιὸς γὰρ ὢν Νικίου τυγχάνει, λέγειν δὲ καὶ πράττειν

TESTIMONIA] § 5. Οἶμαι δὴ πάντας . . . ἐλθεῖν Anon. Schol. in Hermog. στάσ.: Rh. Gr. VII *364 et 361 W (unde Max. Planud. Schol. in Hermog.: Rh. Gr. V 292 W). — § 8. καὶ τούτοις ἐγκαλοῦσιν . . . δεδίωσι BA 128, 13.

APPARATUS] § 4. 4 τἀληθῆ W. ς Bl. — § 5. 5 οὖν ἅπαντας Λ M. Ald. (prob. C.) B. Keil AI p. 71 n. 2] δὴ πάντας Schol. (Plan.) BS. Bs. Bl., δ' οὖν ἅπαντας W. ς (correctura manus 4. in Λ ambigua, certe non est δ' οὖν) — συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσι μάλιστα colloc. Schol. p. 361 (Plan.) — 6 ἔχοντες δὲ μηδὲν] ὀλίγα δὲ κεκτημένοι Schol. p. 361, βραχέα δὲ κεκτημένοι Plan. — 7 πλείονα μὲν Schol. p. 361; πλεῖον (om. μὲν) Schol. p. 364 — 8 ἥττω Λ Schol. p. 361 (Plan.) — ἀδίκως om. Schol. p. 361 (Plan.) — § 6. 12 ὥσπερ Λ pr., corr. 2 — οἱ δὲ καλοῦντες Λ — § 7. 14 πλέον ἦν colloc. Λ B. BS. Bs. (respondet vero ἦν δέος) — § 8. 20 ἔτι C. B. Bs. Bl.] ὅτι Λ ς Sauppe Jbb. p. 65 BS. — 24 οἷς BA Keil AI p. 142] οὓς Λ edd. — δεδίωσι BA W. C. B. sq.] δεδίασι Λ ς.

μᾶλλον δύναται τούτου, ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα, φίλους δὲ πολλοὺς
κέκτηται. ὥστ' οὐκ ἔστιν ἐφ' ὅντινα ἂν ἧττον ἢ ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν. ἐπεὶ
ἔμοιγε δοκεῖ, εἰδότι τὴν τούτων οἰκειότητα, οὐδ' ἂν Εὐθύνους Νικίαν
e ἀδικῆσαι, εἰ ἐξῆν ἄλλον τινὰ τοσαῦτα χρήματα ἀποστερῆσαι. νῦν δ' 10
† ἀρχαιότερον ἦν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα· ἐγκαλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστιν ἐξ ἁπάντων
ἐκλεξάμενον, ἀποστερεῖν δ' οὐχ οἷόν τ' ἄλλον ἢ τὸν παρακαταθέμενον.
ὥστε Νικίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν, Εὐ-
θύνους δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν οὐκ [ἂν] ἄλλον εἶχεν. ||
402 (ι'.) Ὃ δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα ἱκανόν· ὅτε γὰρ 11
τὸ ἔγκλημα ἐγένετο, ὀλιγαρχία καθειστήκει, ἐν ᾗ οὕτως ἑκάτερος αὐτῶν
διέκειτο, ὥστε Νικίας μέν, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον εἴθιστο συκοφαντεῖν,
τότ' ἂν ἐπαύσατο, Εὐθύνους δέ, καὶ εἰ μηδὲ πώποτε διενοήθη ἀδικεῖν,
τότ' ἂν ἐπήρθη. ὁ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἁμαρτήματα ἐτιμᾶτο, ὁ δὲ διὰ τὰ 12
χρήματα ἐπεβουλεύετο. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
b δεινότερον ἦν πλουτεῖν ἢ ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον,
οἱ δὲ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπώλλυον. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἡ πόλις, οὐ τοὺς
ἁμαρτάνοντας ἐτιμωροῦντο, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφῃροῦντο, καὶ ἡγοῦντο
τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστούς, τοὺς δὲ πλουτοῦντας ἐχθρούς. ὥστε μὴ 18
παρὰ τοῦτ' εἶναι Νικίᾳ, ὅπως συκοφαντῶν τἀλλότρια λήψοιτο, ἀλλ'
ὅπως μηδὲν ἀδικῶν κακόν τι πείσοιτο. τῷ μὲν γὰρ ὅσον Εὐθύνους δυνα-
c μένῳ ἐξῆν ἅ τ' ἔλαβεν ἀποστερεῖν καὶ οἷς μὴ συνέβαλεν ἐγκαλεῖν· οἱ
δ' ὥσπερ Νικίας διακείμενοι ἠναγκάζοντο τοῖς τ' ὀφείλουσι τὰ χρέα
ἀφιέναι καὶ τοῖς συκοφαντοῦσι τὰ αὐτῶν διδόναι. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ 14
λέγω, αὐτὸς ἂν ὑμῖν Εὐθύνους μαρτυρήσειεν· ἐπίσταται γάρ, ὅτι Τιμό-
δημος τουτονὶ τριάκοντα μνᾶς ἐπράξατο, οὐ χρέος ἐγκαλῶν, ἀλλ' ἀπάξειν
ἀπειλῶν. καίτοι πῶς εἰκὸς Νικίαν εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν, ὥστ' αὐτὸν V 46
d περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύοντα ἑτέρους συκοφαντεῖν, καὶ μὴ δυνάμενον 15
τὰ αὑτοῦ σῴζειν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, καὶ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν
ἐχθροῖς ἑτέρους διαφόρους ποιεῖσθαι, καὶ τούτοις ἀδίκως ἐγκαλεῖν, παρ' V 48
ὧν οὐδ' ὁμολογούντων ἀποστερεῖν οἷός τ' ἂν ἦν δίκην λαβεῖν, καὶ τότε

APPARATUS] § 9. 3 οἰκειότητα: οἰκειό in ras. 3—4 litt. Λ$_1$ — 4 ἀδικήσῃ Λ — § 10. 8 οὐκ [ἂν] ἄλλον corr. C. Bs. Bl. (append.) — § 11. 13 ἐπήρθην Λ pr., ν indux. 4 — § 18. 19 παρὰ τοῦτ' scripsi coll. XII 48, Lycurg. § 66: ci. Str. Demon. p. 28, qui retractavit III p. 441, cum contradix. Sauppe Jbb. p. 71; ci. iterum Naber p. 85 coll. XVI 52, ep. III 15, contra quem v. Jacob 1880 p. 201] περὶ τοῦτ' Λ edd. (de quo dubit. iam W.) — 20 πείσοιτο Λ pr., πήσοιτο corr. 4 M. Ald. — τῶν μὲν . . . δυναμένων Λ pr., corr. 2 — 21 ἔλαβον Λ pr., corr. 4 — συνέβαλλον Λ pr., συνέβαλλεν corr. 4 — § 15. 29 ἐγκαλεῖν: ἐγκ in ras. 2 litt. Λ$_1$.

πλέον ἔχειν ζητεῖν, ὅτε οὐδὲ ἴσον ἐξῆν αὐτῷ; καὶ ὅτε ἃ οὐκ ἔλαβεν
ἀποτίνειν ἠναγκάζετο, τότε καὶ ἃ μὴ συνέβαλεν ἤλπιζε πράξασθαι; e
16 · Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα. (ια′.) Ἴσως δ' Εὐθύ-
νους ἐρεῖ, ἃ καὶ πρότερον ἤδη, ὅτι οὐκ ἄν ποτ' ἀδικεῖν ἐπιχειρῶν τὰ
μὲν δύο μέρη τῆς παρακαταθήκης ἀπέδωκε, ‖ τὸ δὲ τρίτον μέρος ἀπε- 408
στέρησεν, ἀλλ' εἴτε ἀδικεῖν ἐπεθύμει εἴτε δίκαιος ἐβούλετο εἶναι, περὶ
17 ἁπάντων ἂν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν. (ιβ′.) Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πάντας
ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι πάντες ἄνθρωποι, ὅταν περ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσιν, ἅμα
καὶ τὴν ἀπολογίαν σκοποῦνται· ὥστ' οὐκ ἄξιον θαυμάζειν, εἰ τούτων
ἕνεκα τῶν λόγων οὕτως Εὐθύνους ἠδίκησεν. ἔτι δ' ἔχοιμ' ἂν ἐπιδεῖξαι
καὶ ἑτέρους, οἳ χρήματα λαβόντες τὰ μὲν πλεῖστ' ἀπέδοσαν, ὀλίγα δ' b
ἀπεστέρησαν, καὶ ἐν μικροῖς μὲν συμβολαίοις ἀδικήσαντας, ἐν μεγάλοις
δὲ δικαίους γενομένους· ὥστ' οὐ μόνος οὐδὲ πρῶτος Εὐθύνους τοιαῦτα
18 πεποίηκεν. ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρή, εἰ ἀποδέξεσθε τῶν τὰ τοιαῦτα λεγόντων,
ὅτι νόμον θήσετε, πῶς χρὴ ἀδικεῖν· ὥστε τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ μὲν
ἀποδώσουσι, τὰ δ' ὑπολείψονται. λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς, εἰ μέλλουσιν,
οἷς ἂν ἀποδῶσι τεκμηρίοις χρώμενοι, ὧν ἂν ἀποστερῶσι μὴ δώσειν c
δίκην.

19 (ιγ′.) Σκέψασθε δὲ καί, ὡς ὑπὲρ Νικίου ῥᾴδιον εἰπεῖν ὅμοια τῇ
Εὐθύνου ἀπολογίᾳ. ὅτε γὰρ ἀπελάμβανε τὰ δύο τάλαντα, οὐδεὶς αὐτῷ
παρεγένετο· ὥστ' εἴπερ καὶ ἐβούλετο καὶ ⟨ἐξεῖναι⟩ ἐδόκει αὐτῷ συκο-
φαντεῖν, δῆλον, ὅτι οὐδ' ἂν ταῦτα ὡμολόγει κεκομίσθαι, ἀλλὰ περὶ
ἁπάντων ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ περὶ πλειόνων τε χρη-
μάτων Εὐθύνους ἂν ἐκινδύνευεν, καὶ ἅμα οὐκ ἂν εἶχεν οἷσπερ νυνὶ
τεκμηρίοις χρῆσθαι.

20 (ιδ′.) Καὶ μὲν δὴ καὶ Νικίαν μὲν οὐδ' ἂν εἷς δύναιτο ἀποδεῖξαι, d
δι' ἥντινά ποτε αἰτίαν ⟨ἓν τάλαντον⟩ ἐνεκάλεσεν, Εὐθύνουν δὲ ῥᾴδιον
γνῶναι, ὧν ἕνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ἠδίκησεν. ὅτε γὰρ Νικίας ἦν ἐν
ταῖς συμφοραῖς, πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἐπιτήδειοι ἀκηκοότες ἦσαν,
21 ὅτι τὸ ἀργύριον, ὃ ἦν αὐτῷ, τούτῳ παρακατέθετο. ἐγίγνωσκεν οὖν
Εὐθύνους, ὅτι μὲν ἔκειτο τὰ χρήματα παρ' αὐτῷ, πολλοὺς ᾐσθημένους,

---

APPARATUS] 1 οὐδὶ ὃν Λ pr., οὐδὲ ἴσον in ras. corr. 2 — 2 ἀποτείνειν Λ M. Ald. — συνέλαβεν Λ — **§ 16.** 6 ἐβουλεύετο Λ — **§ 17.** 12 ἀδικήσαντες Λ pr., corr. 4 — **§ 18.** 15 πῶς W. sq.] ὡς Λ M. Ald. (A.) — 16 ὑπολήψονται Λ ς exc. W. C. — 17 ἀποδώσειν Λ pr., corr. 2 — **§ 19.** 21 ἐξεῖναι inserui coll. § 8: append. — **§ 20.** 27 ἓν τάλαντον (cf. W.) inserui Jbb. Supplem. p. 366 — 28 ἕνεκεν Λ ς B. BS. Bs., corr. D. Bl. coll. § 6, 17 (cf. Bs. ad Areop. p. 351) — 30 κατέθετο Λ ς B. BS., corr. W. Bs. Bl. coll. § 4, 10 — **§ 21.** ἐγίνωσκεν Λ ς ante C. — πρὸς Εὐθύνουν ἀμάρτυρος subscr. Λ — 4 orationis mutilae signa addidi, cf. praef. c. IV.

e ὁπόσα δέ, οὐδένα πεπυσμένον· ὥσθ' ἡγεῖτο ἀπὸ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ ἀφαι-
ρῶν οὐ γνωσθήσεσθαι, πάντα δ' ἀποστερῶν καταφανὴς γενήσεσθαι.
ἐβούλετο οὖν ἱκανὰ λαβὼν ἀπολογίαν ὑπολείπεσθαι μᾶλλον ἢ μηδὲν
ἀποδοὺς μηδ' ἀρνηθῆναι δύνασθαι. . . . . (λείπει)

II.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ (18).

871 (α'.) Εἰ μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς ἦσαν ἠγωνισμένοι τοιαύτην παρα-
γραφήν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἠρχόμην ἂν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι· νῦν
δ' ἀνάγκη περὶ τοῦ νόμου πρῶτον εἰπεῖν, καθ' ὃν εἰσεληλύθαμεν, ἵν'
ἐπιστάμενοι, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, τὴν ψῆφον φέρητε, καὶ μηδεὶς
ὑμῶν θαυμάσῃ, διότι φεύγων τὴν δίκην πρότερος λέγω τοῦ διώκοντος.
b ἐπειδὴ γὰρ ἐκ Πειραιέως κατελθόντες ἐνίους ἑωρᾶτε τῶν πολιτῶν συκο- 2
φαντεῖν ὡρμημένους καὶ τὰς συνθήκας λύειν ἐπιχειροῦντας, βουλόμενοι
τούτους τε παῦσαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὐκ ἀναγκασθέντες
ἐποιήσασθ' αὐτὰς ἀλλ' ἡγούμενοι τῇ πόλει συμφέρειν, εἰπόντος Ἀρχίνου
νόμον ἔθεσθε, ἄν τις δικάζηται παρὰ τοὺς ὅρκους, ἐξεῖναι τῷ φεύγοντι
παραγράψασθαι, τοὺς δ' ἄρχοντας περὶ τούτου πρῶτον εἰσάγειν, λέγειν
c δὲ πρότερον τὸν παραγραψάμενον, ὁπότερος δ' ἂν ἡττηθῇ, τὴν ἐπω- 3
βελίαν ὀφείλειν, ἵν' οἱ τολμῶντες μνησικακεῖν μὴ μόνον ἐπιορκοῦντες
ἐξελέγχοιντο μηδὲ τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίαν ὑπομένοιεν, ἀλλὰ καὶ
παραχρῆμα ζημιοῖντο.

Δεινὸν οὖν ἡγησάμην, εἰ τῶν νόμων οὕτως ἐχόντων ἐγὼ περιό-
ψομαι τὸν μὲν συκοφάντην ἐν τριάκοντα δραχμαῖς κινδυνεύοντα, ἐμαυτὸν
d δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης ἀγωνιζόμενον. (β'.) Ἀποδείξω δὲ Καλλί- 4
μαχον οὐ μόνον παρὰ τὰς συνθήκας δικαζόμενον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν
ἐγκλημάτων ψευδόμενον, καὶ προσέτι δίαιταν ἡμῖν γεγενημένην περὶ
αὐτῶν. βούλομαι δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν διηγήσασθαι τὰ πραχθέντα· ἐὰν

---

or. II: cod. Λ solus.

APPARATUS] *ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ* inscr. Λ B. sq., πρὸς καλλίμαχον παραγραφή Harp. ScholAristoph., πρὸς Καλλίμαχον Phot. — § 2. 11 πειραιῶς D. Naber p. 72, item § 7, 38, 50: fort. recte, cum forma contracta Isocratea videatur esse cf. IV 46 (v. ad hunc locum) XIX 307, etiam II 45, 59, 61, IV 13, XIV 42, XVIII 67, 68 et Gr. Inscr. Attic.[3] p. 142 — 12 λύσειν Λ M. — 15 νόμον ἔσεσθαι Λ pr., corr. 2 — § 3. 17 ἐπωβελείαν Λ ϛ, corr. Ald. St. (prob. C.) B. sq. cf. § 12, 35, 37 — 18 ἣν Λ pr., ἵν' corr. 2.

γὰρ τοῦτο μάθητε, ὡς οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ κακὸν πέπονθεν, ἡγοῦμαι ταῖς
τε συνθήκαις ὑμᾶς ἥδιον βοηθήσειν καὶ τούτῳ μᾶλλον ὀργιεῖσθαι.
5 (γ'.) Ἦρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα οἱ μετὰ ‖ τοὺς τριάκοντα καταστάντες, 372
ὄντος δέ μοι Προκλέους ἐπιτηδείου, τοῦ τότε βασιλεύοντος, ἔτυχον μετ'
αὐτοῦ βαδίζων. ἐκεῖνος δ' ἐχθρὸς ὢν Καλλιμάχῳ τῷ νῦν ἐμὲ διώκοντι
τὴν δίκην, ἀπήντησεν ἀργύριον φέροντι. ἐπιλαβόμενος δ' αὐτοῦ Ἀμφίλοχον
ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν . . . δημόσιον γίγνεσθαι· ἐκεῖνον γὰρ εἶναι
6 τῶν ἐν Πειραιεῖ. ἀμφισβητοῦντες δὲ περὶ τούτου καὶ λοιδορίας αὐτοῖς
γενομένης, ἄλλοι μὲν πολλοὶ συνέδραμον, καὶ κατὰ τύχην Ῥίνων εἷς τῶν b
δέκα γενόμενος προσῆλθεν. εὐθὺς οὖν πρὸς αὐτὸν τὴν φάσιν τῶν χρη-
μάτων ὁ Προκλῆς ἐποιεῖτο· ὁ δ' ὡς τοὺς συνάρχοντας ἦγεν ἀμφοτέρους·
ἐκεῖνοι δ' εἰς τὴν βουλὴν περὶ αὐτῶν ἀπέδοσαν· κρίσεως δὲ γενομένης
7 ἔδοξε τὰ χρήματα δημόσι' εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ κατῆλθον οἱ
φεύγοντες ἐκ Πειραιέως, ἐνεκάλει τῷ Προκλεῖ καὶ δίκας ἐλάγχανεν ὡς
αἰτίῳ τῆς συμφορᾶς γεγενημένῳ· διαλλαγεὶς δὲ πρὸς ἐκεῖνον καὶ πραξά- c
μενος αὐτὸν δέκα μνᾶς ἀργυρίου Λυσίμαχον ἐσυκοφάντει· λαβὼν δὲ καὶ
παρὰ τούτου διακοσίας δραχμὰς ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν· καὶ τὸ μὲν
πρῶτον ἐνεκάλει φάσκων με συμπράττειν ἐκείνοις, τελευτῶν δ' εἰς τοῦτ'
ἀναιδείας ἦλθεν, ὥσθ' ἁπάντων με τῶν γεγενημένων ᾐτιᾶτο· ἅπερ ἴσως
8 καὶ νῦν τολμήσει κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας πρῶτον
μὲν τοὺς ἐξ ἀρχῆς παραγενομένους, ὡς οὔτ' ἐπελαβόμην οὔτ' ἐφηψάμην d
τῶν χρημάτων, ἔπειτα ⟨Ῥίνωνα⟩ καὶ τοὺς συνάρχοντας, ὡς οὐκ ἐγὼ τὴν
φάσιν ἀλλὰ Προκλῆς ἐποιήσατο πρὸς αὐτούς, ἔτι δὲ τοὺς βουλευτάς, ὡς
ἐκεῖνος ἦν ὁ κατηγορῶν. καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 (δ'.) Οὕτω τοίνυν πολλῶν παραγενομένων τοῖς πραχθεῖσιν, ὥσπερ
οὐδενὸς συνειδότος αὐτὸς μὲν οὗτος ἐφιστάμενος εἰς τοὺς ὄχλους καὶ

TESTIMONIA] § 5. ἦρχον μὲν . . . καταστάντες Harp. v. δέκα καὶ δεκαδοῦχος (Suid. sine loco) — § 6. Ῥίνων Harp. s. v. (Suid.).

APPARATUS] § 4. 2 ὑμῶν Λ M. Ald. — § 5. 4 προκλέους Λ pr.] lineam curvatam nomen proprium significantem, quam ex consuetudine sua addidit corr. 4 (item cod. Paris. 2930 = T pr.), pro signo compendii male intellexerunt editores (vide C. ad § 6) omnes, unde lectio vulgata πατροκλέους hic et infra § 6, 7, 8 explicatur — 6 ἐπιλαβόμενος scripsi coll. § 8, V 13, 38: antecedit . . . . ντι] λαβόμενος Λ edd., quod singulare est ap. Isocr. (append.) — αὐτοῦ φίλον Λ pr., αὐτοῦ ἀμφίλοχον corr. 2, αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτὸ ἀμφίλοχον s. v. corr. 4 (append.) — 7 καταλιπεῖν δημόσιον γίγνεσθαι Λ pr., καταλιπεῖν ν δημόσιον γίγνεσθαι (add. λεῖπει in mg.) corr. 2, καταλιπεῖν ὥστε δεῖ δημόσιον γίγνεσθαι αὐτό s. v. corr. 4 — 8 τῶν] τὸν Λ pr. corr. 2 — § 8. 22 ῥίνωνα add. Sauppe (epist. crit. p. 147) BS. sq.

e καθίζων ἐπὶ τοῖς ἐργαστηρίοις λόγους ἐποιεῖτο, ὡς δεινὰ πεπονθὼς ὑπ᾽
ἐμοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπεστερημένος, τῶν δὲ χρωμένων τινὲς τούτῳ
προσιόντες μοι συνεβούλευον ἀπαλλάττεσθαι τῆς πρὸς τοῦτον διαφορᾶς,
καὶ μὴ βούλεσθαι κακῶς ἀκούειν μηδὲ κινδυνεύειν περὶ πολλῶν χρη-
373 μάτων, ‖ μηδ᾽ εἰ σφόδρα πιστεύω τῷ πράγματι, λέγοντες ὡς πολλὰ παρὰ
γνώμην ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀποβαίνει, καὶ ὅτι τύχῃ μᾶλλον ἢ τῷ δικαίῳ 10
κρίνεται τὰ παρ᾽ ὑμῖν, ὥστε λυσιτελεῖ μοι μίκρ᾽ ἀναλώσαντι μεγάλων
ἐγκλημάτων ἀπαλλαγῆναι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποτείσαντι κινδυνεύειν περὶ
τηλικούτων. τί ἂν ὑμῖν καθ᾽ ἕκαστον διηγοίμην; οὐ πολλὰ ⟨γὰρ⟩ παρέ- V 23
b λιπον τῶν εἰθισμένων περὶ τῶν τοιούτων λέγεσθαι. τελευτῶν δ᾽ οὖν
ἐπείσθην, ἅπαντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς, δοῦναι τούτῳ δια-
κοσίας δραχμάς· ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξείη συκοφαντεῖν αὐτῷ, δίαιταν ἐπὶ
ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν Νικομάχῳ Βατῆθεν. . . . .

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

(ε΄.) Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον ἐνέμεινε τοῖς ὡμολογημένοις, ὕστερον 11
δ᾽ ἐπιβουλεύσας μετὰ Ξενοτίμου τοῦ τοὺς νόμους διαφθείροντος καὶ τὰ
c δικαστήρια δεκάζοντος καὶ τὰς ἀρχὰς λυμαινομένου καὶ πάντων κακῶν
αἰτίου λαγχάνει μοι δίκην μυρίων δραχμῶν. προβαλλομένου δ᾽ ἐμοῦ μάρ-
τυρα, ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἦν ἡ δίκη διαίτης γεγενημένης, ἐκείνῳ μὲν
οὖν οὐκ ἐπεξῆλθεν, εἰδὼς ὅτι, εἰ ⟨μὴ⟩ μεταλάβοι τὸ πέμπτον μέρος τῶν 12
ψήφων, ⟨τὴν⟩ ἐπωβελίαν ὀφλήσει, πείσας δὲ τὴν ἀρχὴν πάλιν τὴν αὐτὴν
δίκην ἐγράψατο, ὡς ἐν τοῖς πρυτανείοις μόνον κινδυνεύσων. ἀπορῶν δ᾽
ὅ τι χρησαίμην τοῖς κακοῖς, ἡγησάμην εἶναι κράτιστον ἐξ ἴσου κατα-
d στήσαντ᾽ ἀμφοτέροις τὸν κίνδυνον εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ τὰ μὲν γενόμενα
ταῦτ᾽ ἐστίν.

(ς΄.) Πυνθάνομαι δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον περὶ τῶν ἐγκλημάτων 13
διανοεῖσθαι ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ καὶ τὴν δίαιταν μέλλειν ἔξαρνον εἶναι
καὶ παρεσκευάσθαι λέγειν τοιούτους λόγους, ὡς οὐκ ἂν ποτ᾽ ἐπέτρεψε

TESTIMONIA] § 12. πρυτανείοις *Harp. s. v. (Suid., Cram. An. Ox. II 499,6, Schol. Aristoph. nub. 1134).

APPARATUS] **§ 10.** 7 λυσιτελεῖ Λ: lectio nova, cf. C. ad l.] λυσιτελεῖν edd. — 8 ἀποτίσαντι Λ edd., corr. Bl. cf. Γ pr. III 16, VI 4, XXI 10 (X 28) et ad IV 1 — 9 οὐ πολλὰ ⟨γάρ⟩ scripsi: sequ. παρέλιπον] οὐ πολλὰ Λ pr., ὧν πολλὰ corr. 2 (ci. C.): lectio nova (append.) — 13 lacunae signa add. (A.) Bl., prob. Albrecht 1885 p. 55: exciderit καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες (A.) vel καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας vel simile quid (Bl.) cf. § 8, 19, 20, 54 — **§ 11.** 16 διαφθείραντος Λ M. Ald. — 17 δικάζοντος Λ — 18 μάρτυρας Λ ς sed cf. § 15 — 20 οὖν del. edd. exc. Bs. sed cf. III 16 — **§ 12.** μὴ om. Λ — 21 τὴν om. Λ M. Ald. sed cf. § 3, 35 — ἐπωβελείαν Λ ς.

Νικομάχῳ δίαιταν, ὃν ἠπίστατο πάλαι χρώμενον ἡμῖν, καὶ ὡς οὐκ εἰκὸς e
14 ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν. (ζ'.) Ὑμεῖς
δ' ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μέν, ὅτι τὴν δίαιταν οὐκ ἀμφισβητοῦντες ἀλλ' ἐπὶ
ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν, ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον ἐποίησεν, ‖ εἰ Νικόμαχον εἵλετο 374
διαιτητήν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὡμολογηκὼς περὶ
τοῦ διαιτητοῦ διεφέρετο. ἔπειτ' ὀφειλομένων μὲν αὐτῷ μυρίων δραχμῶν οὐκ
εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ δυοῖν μναῖν ποιήσασθαι τὴν διαλλαγήν· ἀδίκως δ' αἰτι-
ώμενον καὶ συκοφαντοῦντ' οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι λαβεῖν. ἔτι δ'
εἰ μεγάλ' ἐγκαλῶν ὀλίγ' ἐπράξατο, οὐ τούτῳ τοῦτο τεκμήριόν ἐστιν, ὡς ἡ
δίαιτ' οὐ γέγονεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡμῖν, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ δικαίως b
15 ἐνεκάλεσεν. θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν ἱκανὸν γνῶναι νομίζει, ὅτι οὐκ εἰκὸς
cf. Aristot. rhet. II 19 ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἴεται
τοῦτ' ἐξευρεῖν, εἴπερ ἐβουλόμην ψευδῆ λέγειν, ὅτι πλέον ἔδει φάσκειν
Lys. IV 12 τούτων δεδωκέναι. ἀξιῶ δ' ὅσον περ ἂν τούτῳ σημεῖον ἦν, ὡς ἡ δίαιτ'
οὐ γέγονεν, ἑλόντι τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι τεκμή- c
ριον, ὡς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς, ἐπειδὴ τῷ μάρτυρι φανερός ἐστιν οὐδ'
ἐπεξελθεῖν ἀξιώσας.

16 (η'.) Ἡγοῦμαι δ' εἰ μήθ' ἡ δίαιτ' ἐγεγόνει μήτε τῶν πεπραγμένων
ἦσαν μάρτυρες, ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰκότων σκοπεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν
ὑμᾶς γνῶναι τὰ δίκαια. εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλμων,
εἰκότως ἄν μου κατεγιγνώσκετε καὶ περὶ τοῦτον ἐξαμαρτάνειν· νῦν δ'
οὐδένα φανήσομαι τῶν πολιτῶν οὔτε χρήμασι ζημιώσας οὔτε περὶ τοῦ d
12 σώματος εἰς κίνδυνον καταστήσας, οὔτ' ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πολι-
17 τείας ἐξαλείψας, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον ἐγγράψας. καίτοι
πολλοὺς ἐπῆρεν ἡ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι
τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέταττον ἐξαμαρτάνειν.
ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὑρεθήσομαι τοιοῦτον
ἐργασάμενος· οὗτος δ' ἀδικηθῆναί φησιν, ὅτ' ἐξεβέβληντο μὲν οἱ τριάκοντα, e
ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατειλημμένος, ἐκράτει δ' ὁ δῆμος, περὶ διαλλαγῶν δ'
18 ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον
ἑαυτὸν παρέσχεν, ‖ εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, ἐν ᾧ καὶ 375
τοῖς πρότερον ἡμαρτηκόσι μετέμελεν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τῶν
μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μηδ' ἀμύνεσθαι μηδέν' ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς
ποιεῖν ἐπεχείρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτέ μοι συμβόλαιον ἐγένετο.

APPARATUS] **§ 13.** 1 διαιτᾶν Λ ς (ante C.) cf. Cob.VI. p. 252 Fuhr animadv. p. 56 — **§ 14.** 7 δυεῖν Λ cf. X 28, XX 86, sed cf. Gr. Inscr. Att.[3] p. 201 — **§ 15.** 11 νομίζειν Λ pr., ν eras. — 14 τούτων] τοῦτον Λ pr., corr. 2 — δίαι Λ pr., τα s. v. add. 2 — **§ 16.** 19 δεῖ Λ M. Ald. L. — 21 περὶ τούτων Λ — 24 ἐγράψας Λ pr., corr. 4 — **§ 17.** 27 τοιοῦτο Λ — 29 ἐκρατεῖτο Λ M. Ald. L. sed cf. § 62.

(θ'.) Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἴτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων 19
δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω· ὡς δ' οὐκ ἐξῆν αὐτῷ
b δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκώς,
ἅ φησιν αὐτός, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνώσεσθε. καί μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

(ι'.) Ἆρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποιησάμην, 20
ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαρρήδην ἀφιεισῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ
φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἐμαυτὸν δ' ἔχων
c ἀποφαίνειν, ὡς οὔτε ταῦτα πεποίηκα, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐξήμαρτον; ἀνάγνωθι
δή μοι καὶ τοὺς ὅρκους.

ΟΡΚΟΙ.

(ια'.) Οὐκ οὖν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω μὲν τῶν συνθηκῶν 21
ἐχουσῶν, τοιούτων δὲ τῶν ὅρκων γενομένων, τοσοῦτον φρονεῖν Καλλίμαχον
ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἑαυτοῦ, ὥσθ' ἡγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναντία τούτοις
ψηφίσασθαι; καὶ εἰ μὲν ἑώρα μεταμέλον τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ
ἄξιον ἦν θαυμάζειν αὐτοῦ· νῦν δ' οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπε-
δείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας, ἀλλὰ καὶ Φίλωνα τὸν 22
d ἐκ Κοίλης ἐνδειχθέντα παραπρεσβεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος
οὐδὲν ἔχοντ' ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδοξεν ὑμῖν
ἀφεῖναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσασθαι. καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ
παρὰ τῶν ὁμολογούντων ἐξαμαρτάνειν ἀξιοῖ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ
τοὺς οὐδὲν ἠδικηκότας τολμᾷ συκοφαντεῖν. καὶ μὴν οὐδὲ τάδ' αὐτὸν 23
e λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος μέγιστον μὲν δυνάμενοι τῶν ἐν
τῇ πόλει, πολλῶν δ' ἀπεστερημένοι χρημάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀπογράψαν-
τας, ὅμως οὐ τολμῶσιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ μνησικακεῖν, ἀλλ'
εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἑτέρων δύνανται διαπράττεσθαι, ἀλλ' οὖν
376 περί γε τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ‖ ἴσον ἔχειν τοῖς ἄλλοις ἀξιοῦσιν. καὶ 24
οὐχ οὗτοι μόνοι ταῦτ' ἠξιώκασιν, ἀλλ' οὐδ' ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην
εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. καίτοι δεινόν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν
πράγμασιν ἐμμένετε τοῖς ὅρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου συκοφαντίᾳ παρα-
βαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας ὁμολογίας δημοσίᾳ κυρίας
ἀναγκάζετ' εἶναι, τὰς δὲ τῆς πόλεως συνθήκας ἰδίᾳ τὸν βουλόμενον λύειν
b ἐάσετε. ὃ δὲ πάντων ἂν τις μάλιστα θαυμάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν ἄδηλον 25
ἦν, εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγαὶ τῇ πόλει, τοιούτους ὅρκους ἐποιήσασθε
περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ μὴ συνέφερεν ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὡμολογημένοις

APPARATUS] § 24. 28 μόνοι] μὲν Λ pr., corr. 4 — 29 ἡμετέροις Λ M. Ald. — 30 ἐμμενεῖτε Λ ϛ B., corr. Dobree BS. sq. Naber p. 84 cf. § 26 III 4 — 33 ἐάσατε Λ.

Νικομάχῳ δίαιταν, ὃν ἠπίστατο πάλαι χρώμενον ἡμῖν, καὶ ὡς οὐκ εἰκὸς e
14 ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν. (ζ'.) Ὑμεῖς
δ' ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μέν, ὅτι τὴν δίαιταν οὐκ ἀμφισβητοῦντες ἀλλ' ἐπὶ
ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν, ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον ἐποίησεν, ‖ εἰ Νικόμαχον εἵλετο 374
διαιτητήν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὡμολογηκὼς περὶ
τοῦ διαιτητοῦ διεφέρετο. ἔπειτ' ὀφειλομένων μὲν αὐτῷ μυρίων δραχμῶν οὐκ
εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ δυοῖν μναῖν ποιήσασθαι τὴν διαλλαγήν· ἀδίκως δ' αἰτι-
ώμενον καὶ συκοφαντοῦντ' οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι λαβεῖν. ἔτι δ'
εἰ μεγάλ' ἐγκαλῶν ὀλίγ' ἐπράξατο, οὐ τούτῳ τοῦτο τεκμήριόν ἐστιν, ὡς ἡ
δίαιτ' οὐ γέγονεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡμῖν, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ δικαίως b
15 ἐνεκάλεσεν. θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν ἱκανὸν γνῶναι νομίζει, ὅτι οὐκ εἰκὸς
cf. Aristot. rhet. II 19 ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἴεται
τοῦτ' ἐξευρεῖν, εἴπερ ἐβουλόμην ψευδῆ λέγειν, ὅτι πλέον ἔδει φάσκειν
Lys. IV 12 τούτων δεδωκέναι. ἀξιῶ δ' ὅσον περ ἂν τούτῳ σημεῖον ἦν, ὡς ἡ δίαιτ'
οὐ γέγονεν, ἑλόντι τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι τεκμή- c
ριον, ὡς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς, ἐπειδὴ τῷ μάρτυρι φανερός ἐστιν οὐδ'
ἐπεξελθεῖν ἀξιώσας.

16 (η'.) Ἡγοῦμαι δ' εἰ μήθ' ἡ δίαιτ' ἐγεγόνει μήτε τῶν πεπραγμένων
ἦσαν μάρτυρες, ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰκότων σκοπεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν
ὑμᾶς γνῶναι τὰ δίκαια. εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλμων,
εἰκότως ἄν μου κατεγιγνώσκετε καὶ περὶ τοῦτον ἐξαμαρτάνειν· νῦν δ'
οὐδένα φανήσομαι τῶν πολιτῶν οὔτε χρήμασι ζημιώσας οὔτε περὶ τοῦ d
12 σώματος εἰς κίνδυνον καταστήσας, οὔτ' ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πολι-
17 τείας ἐξαλείψας, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον ἐγγράψας. καίτοι
πολλοὺς ἐπῆρεν ἡ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι
τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέταττον ἐξαμαρτάνειν.
ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὑρεθήσομαι τοιοῦτον
ἐργασάμενος· οὗτος δ' ἀδικηθῆναί φησιν, ὅτ' ἐξεβέβληντο μὲν οἱ τριάκοντα, e
ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατειλημμένος, ἐκράτει δ' ὁ δῆμος, περὶ διαλλαγῶν δ'
18 ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον
ἑαυτὸν παρέσχεν, ‖ εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, ἐν ᾧ καὶ 375
τοῖς πρότερον ἡμαρτηκόσι μετέμελεν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τῶν
μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μηδ' ἀμύνεσθαι μηδέν' ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς
ποιεῖν ἐπεχείρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτέ μοι συμβόλαιον ἐγένετο.

APPARATUS] **§ 13.** 1 διαιτᾶν Λ ς (ante C.) cf. Cob. VL p. 252 Fuhr animadv. p. 56 — **§ 14.** 7 δυεῖν Λ cf. X 28, XX 86. sed cf. Gr. Inscr. Att.³ p. 201 — **§ 15.** 11 νομίζειν Λ pr., ν eras. — 14 τούτων] τούτον Λ pr., corr. 2 — δίαι Λ pr., τα s. v. add. 2 — **§ 16.** 19 δεῖ Λ M. Ald. L. — 21 περὶ τούτων Λ — 24 ἐγράψας Λ pr., corr. 4 — **§ 17.** 27 τοιοῦτο Λ — 29 ἐκρατεῖτο Λ M. Ald. L. sed cf. § 62.

(θ'.) Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἴτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων 19
δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω· ὡς δ' οὐκ ἐξῆν αὐτῷ
b δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκώς,
ἅ φησιν αὐτός, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνώσεσθε. καί μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

(ι'.) Ἆρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποιησάμην, 20
ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαρρήδην ἀφιεισῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἐμαυτὸν δ' ἔχων
c ἀποφαίνειν, ὡς οὔτε ταῦτα πεποίηκα, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐξήμαρτον; ἀνάγνωθι δή μοι καὶ τοὺς ὅρκους.

ΟΡΚΟΙ.

(ια'.) Οὐκ οὖν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω μὲν τῶν συνθηκῶν 21
ἐχουσῶν, τοιούτων δὲ τῶν ὅρκων γενομένων, τοσοῦτον φρονεῖν Καλλίμαχον ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἑαυτοῦ, ὥσθ' ἡγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναντία τούτοις ψηφίσασθαι; καὶ εἰ μὲν ἑώρα μεταμέλον τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον ἦν θαυμάζειν αὐτοῦ· νῦν δ' οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπε-
δείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας, ἀλλὰ καὶ Φίλωνα τὸν 22
d ἐκ Κοίλης ἐνδειχθέντα παραπρεσβεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος οὐδὲν ἔχοντ' ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδοξεν ὑμῖν ἀφεῖναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσασθαι. καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ παρὰ τῶν ὁμολογούντων ἐξαμαρτάνειν ἀξιοῖ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ
τοὺς οὐδὲν ἠδικηκότας τολμᾷ συκοφαντεῖν. καὶ μὴν οὐδὲ τάδ' αὐτὸν 23
e λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος μέγιστον μὲν δυνάμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει, πολλῶν δ' ἀπεστερημένοι χρημάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀπογράψαντας, ὅμως οὐ τολμῶσιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ μνησικακεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἑτέρων δύνανται διαπράττεσθαι, ἀλλ' οὖν
376 περί γε τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ‖ ἴσον ἔχειν τοῖς ἄλλοις ἀξιοῦσιν. καὶ 24
οὐχ οὗτοι μόνοι ταῦτ' ἠξιώκασιν, ἀλλ' οὐδ' ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. καίτοι δεινόν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμασιν ἐμμένετε τοῖς ὅρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου συκοφαντίᾳ παραβαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας ὁμολογίας δημοσίᾳ κυρίας ἀναγκάζετ' εἶναι, τὰς δὲ τῆς πόλεως συνθήκας ἰδίᾳ τὸν βουλόμενον λύειν
b ἐάσετε. ὃ δὲ πάντων ἄν τις μάλιστα θαυμάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν ἄδηλον 25
ἦν, εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγαὶ τῇ πόλει, τοιούτους ὅρκους ἐποιήσασθε περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ μὴ συνέφερεν ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὡμολογημένοις

APPARATUS] § 24. 28 μόνοι] μὲν Λ pr., corr. 4 — 29 ἡμετέροις Λ M. Ald. — 30 ἐμμενεῖτε Λ ϛ B., corr. Dobree BS. sq. Naber p. 84 cf. § 26 III 4 — 33 ἐάσατε Λ.

ἐμμένειν, ἐπειδὴ δ' οὕτω καλῶς ὑμῖν συμβέβηκεν, ὥστε καὶ μηδεμιᾶς
πίστεως γεγενημένης ἄξιον εἶναι τὴν παροῦσαν πολιτείαν διαφυλάττειν,
26 τηνικαῦτα τοὺς ὅρκους παραβήσεσθε. καὶ τοῖς μὲν εἰρηκόσιν, ὡς χρὴ
τὰς συνθήκας ἐξαλείφειν, ὀργίζεσθε, τουτονὶ δέ, ὃς γεγραμμένας αὐτὰς c
τολμᾷ παραβαίνειν, ἀζήμιον ἀφήσετε; ἀλλ' οὔτ' ἂν δίκαι' οὔτ' ἄξι' ὑμῶν
αὐτῶν οὔτ' ἂν πρέποντα τοῖς πρότερον ἐγνωσμένοις ποιήσετε.
27 (ιβ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι περὶ τῶν μεγίστων ἥκετε δικάσοντες· περὶ
γὰρ συνθηκῶν τὴν ψῆφον οἴσετε, ἃς οὐδὲ πώποτ' οὔθ' ὑμῖν πρὸς ἑτέρους
οὔτ' ἄλλοις πρὸς ὑμᾶς ἐλυσιτέλησε παραβῆναι, τοσαύτην δ' ἔχουσι δύναμιν, d
ὥστε τὰ πλεῖστα τοῦ βίου καὶ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις διὰ συν-
28 θηκῶν εἶναι. ταύταις γὰρ πιστεύοντες ὡς ἀλλήλους ἀφικνούμεθα καὶ
ποριζόμεθα, ὧν ἕκαστοι τυγχάνομεν δεόμενοι· μετὰ τούτων καὶ τὰ συμ-
βόλαια τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούμεθα καὶ τὰς ἰδίας ἔχθρας καὶ τοὺς κοι-
νοὺς πολέμους διαλυόμεθα. τούτῳ μόνῳ κοινῷ πάντες ἄνθρωποι διατελοῦμεν
χρώμενοι· ὥσθ' ἅπασι μὲν προσήκει βοηθεῖν αὐταῖς, μάλιστα δ' ὑμῖν. e
29 (ιγ'.) Ὑπόγυον γάρ ἐστιν, ἐξ οὗ καταπολεμηθέντες, ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενό-
μενοι, πολλῶν ἐπιθυμησάντων διαφθεῖραι τὴν πόλιν, εἰς ὅρκους καὶ συν-
θήκας καταφεύγομεν, ἃς εἰ [οἱ] Λακεδαιμόνιοι τολμῷεν παραβαίνειν, σφόδρ'
30 ⟨ἂν⟩ ἕκαστος ὑμῶν ἀγανακτήσειεν. || καίτοι πῶς οἷόν τ' ἐστὶν ἑτέρων 377
κατηγορεῖν, οἷς αὐτός τις ἔνοχός ἐστιν; τῷ δ' ἂν δόξαιμεν ἀδικεῖσθαι
παρὰ τὰς συνθήκας κακῶς πάσχοντες, εἰ μηδ' αὐτοὶ φαινοίμεθ' αὐτὰς
περὶ πολλοῦ ποιούμενοι; τίνας δὲ πίστεις πρὸς τοὺς ἄλλους εὑρήσομεν,
31 εἰ τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς γεγενημένας οὕτως εἰκῇ λύσομεν; ἄξιον δὲ καὶ
τῶνδε μνησθῆναι, διότι πολλῶν καὶ καλῶν τοῖς προγόνοις ἐν τῷ πολέμῳ
πεπραγμένων οὐχ ἥκισθ' ἡ πόλις ἐκ τούτων τῶν διαλλαγῶν εὐδοκίμησεν. b
πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολλαὶ πόλεις ἂν εὑρεθεῖεν καλῶς ἠγωνισμέναι,
περὶ δὲ στάσεως οὐκ ἔστιν ἣν ἄν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας
32 βεβουλευμένην. ἔτι δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἔργων, ὅσα μετὰ κινδύνων
πέπρακται, τὸ πλεῖστον ἄν τις μέρος τῇ τύχῃ μεταδοίη· τῆς δ' εἰς ἡμᾶς
αὐτοὺς μετριότητος οὐδεὶς ἂν ἀλλ' ἢ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἰτιάσαιτο.
ὥστ' οὐκ ἄξιον προδότας ταύτης τῆς δόξης γενέσθαι. c
33 (ιδ'.) Καὶ μηδεὶς ἡγείσθω μ' ὑπερβάλλειν μηδὲ μείζω λέγειν, ὅτι
δίκην ἰδίαν φεύγων τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν

APPARATUS] **§ 25.** 3 παραβήσεσθαι Λ pr., corr. 4 — **§ 26.** 4 ὃς] ο + ς Λ pr., corr. 4 — 6 ποιήσετε Λ pr.] ποιήσητε $Λ_4$ ς ante C. — **§ 29.** 18 οἱ del. C. sq. (append.) — σφόδρα (om. ἂν) Λ ς ante C. — **§ 31.** 27 στάσεως Λ pr. cf. ep. IV 3] συστάσεως $Λ_2$ ς, aliter XII 54 — **§ 32.** 30 ἀλλ' ἢ cf. Schn. ad Paneg. § 7] ἀλλ' ἢ Λ W. C. BS. sq. — ὑμετέραν Λ M. Ald.

ἐπιγεγραμμένων χρημάτων ἐστὶν οὗτος ὁ ἀγών, ἀλλ᾽ ἐμοὶ μὲν περὶ τούτων,
ὑμῖν δὲ περὶ τῶν ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένων· ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς οὔτ᾽ ἂν
εἰπεῖν ἀξίως δύναιτο, οὔτ᾽ ἂν τίμημ᾽ ἱκανὸν ἐπιγράψαιτο. τοσοῦτον ⟨γὰρ⟩ 34
d αὕτη διαφέρει τῶν ἄλλων δικῶν, ὥστε τῶν μὲν τοῖς ἀγωνιζομένοις μόνον
προσήκει, ταύτῃ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως συγκινδυνεύει. περὶ ταύτης
δύ᾽ ὅρκους ὀμόσαντες δικάζετε, τὸν μέν, ὅνπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις εἴθισθε,
τὸν δ᾽ ὃν ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ἐποιήσασθε. ταύτην ἀδίκως γνόντες οὐ
τοὺς τῆς πόλεως νόμους μόνον ἀλλὰ καὶ τοὺς ἁπάντων κοινοὺς παρα-
βήσεσθε. ὥστ᾽ οὐκ ἄξιον οὔτε κατὰ χάριν οὔτε κατ᾽ ἐπιείκειαν οὔτε
e κατ᾽ ἄλλ᾽ οὐδὲν ἢ κατὰ τοὺς ὅρκους περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι.

(ιε΄.) Ὡς μὲν οὖν χρὴ καὶ συμφέρει καὶ δίκαιον ὑμᾶς ἐστιν οὕτω 35
περὶ τῶν συνθηκῶν γιγνώσκειν, οὐδ᾽ αὐτὸν ἡγοῦμαι Καλλίμαχον ἀντερεῖν·
οἶμαι δ᾽ αὐτὸν ὀδυρεῖσθαι τὴν παροῦσαν πενίαν καὶ τὴν γεγενημένην
378 αὐτῷ συμφοράν, ‖ καὶ λέξειν, ὡς δεινὰ καὶ σχέτλια πείσεται, εἰ τῶν
χρημάτων, ὧν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ἀφῃρέθη, τούτων ἐν δημοκρατίᾳ τὴν
ἐπωβελίαν ὀφλήσει, καὶ τότε μὲν διὰ τὴν οὐσίαν τὴν αὑτοῦ φυγεῖν
ἠναγκάσθη, νυνὶ δ᾽ ἐν ᾧ χρόνῳ προσῆκεν αὐτὸν δίκην λαβεῖν, ἄτιμος
γενήσεται. κατηγορήσει δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ μεταστάσει γενομένων, ὡς ἐκ 36
b τούτων μάλισθ᾽ ὑμᾶς εἰς ὀργὴν καταστήσων· ἴσως γάρ τινος ἀκήκοεν,
ὡς ὑμεῖς, ὅταν μὴ τοὺς ἀδικοῦντας λάβητε, τοὺς ἐντυγχάνοντας κολάζετε. Demosth. VI 34
ἐγὼ δ᾽ οὔθ᾽ ὑμᾶς ταύτην ἔχειν τὴν γνώμην ἡγοῦμαι, πρός τε τοὺς
ὑπειρημένους λόγους ῥᾴδιον ἀντειπεῖν νομίζω. (ιϛ΄.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς 37
ὀδυρμούς, ὅτι προσήκει βοηθεῖν ὑμᾶς, οὐχ οἵτινες ἂν δυστυχεστάτους
σφᾶς αὐτοὺς ἀποδείξωσιν, ἀλλ᾽ οἵτινες ἂν περὶ ὧν ἀντωμόσαντο δικαιότερα
c λέγοντες φαίνωνται. περὶ δὲ τῆς ἐπωβελίας, εἰ μὲν ἐγὼ τούτων τῶν
πραγμάτων αἴτιος ἦν, εἰκότως ἂν αὐτῷ μέλλοντι ζημιώσεσθαι συνή-
χθεσθε· νῦν δ᾽ οὗτός ἐστιν ὁ συκοφαντῶν, ὥστ᾽ οὐδὲν ἂν δικαίως αὐτοῦ
λέγοντος ἀποδέχοισθε. ἔπειτα κἀκεῖνο χρὴ σκοπεῖν, ὅτι πάντες οἱ κατελ- 38
θόντες ἐκ Πειραιέως ἔχοιεν ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους εἰπεῖν, οὕσπερ οὗτος,
ὧν οὐδεὶς ἄλλος τετόλμηκε τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν. καίτοι χρὴ μισεῖν
ὑμᾶς τοὺς τοιούτους καὶ κακοὺς πολίτας νομίζειν, οἵτινες ταῖς μὲν συμ-

---

APPARATUS] **§ 34.** 3 γάρ om. Λ M. Ald. — 4 ὥστε τοῖς μὲν Λ pr., ὥστε τῶν μὲν τοῖς corr. 4 edd. — **§ 35.** 11 ἡμᾶς Λ M. Ald. — 13 ὀδύρεσθαι Λ ≤ B. (quod pro ὀδυρεῖσθαι dictum esse putant W. L.), corr. (C.) BS. sq. Cob. VL p. 286 Naber p. 84 — 14 πείσεται Λ pr., πήσεται corr. 4 — 15 δημοκρα Λ pr., s. v. corr. 4 — 16 ἐπωβελείαν Λ ≤ B., corr. Ald. W. St. D. sq. — καὶ Λ pr.] καὶ ⟨εἰ⟩ $Λ_4$ edd. — **§ 36.** 22 ὑπειρημένους Λ pr. edd.] ὑπ indux. et spiritum s. ει add. $Λ_2$ — **§ 37.** 25 ἐπωβελείας Λ ≤ B., corr. Ald. W. St. D. sq. — 26 ζημιώσασθαι Λ — συνήχεσθε Λ pr., corr. 4 — **§ 38.** 29 ὥσπερ Λ M. Ald. St.

φοραῖς ὁμοίαις τῷ πλήθει κέχρηνται, τὰς δὲ τιμωρίας διαφόρους τῶν d
39 ἄλλων ἀξιοῦσι ποιεῖσθαι. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ, πρὶν
ἀποπειραθῆναι τῆς ὑμετέρας γνώμης, ἀφέντι τὴν δίκην ἀπηλλάχθαι πάντων
τῶν πραγμάτων. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ κινδύνῳ
ζητεῖν αὐτὸν ἐλέου παρ᾽ ὑμῶν τυγχάνειν, οὗ κύριος αὐτός ἐστιν, καὶ εἰς
ὃν αὐτὸς αὑτὸν καθίστησιν, καὶ ὃν ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ μὴ κινδυ-
40 νεύειν; (ιζ′.) Ἐὰν δ᾽ ἄρα μεμνῆται τῶν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γεγενημένων, e
ἀξιοῦτ᾽ αὐτὸν μὴ ᾽κείνων κατηγορεῖν, ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἀπολογήσεται, ἀλλ᾽
ὡς ἐγὼ τὰ χρήματ᾽ εἴληφα διδάσκειν, περὶ οὗπερ ὑμᾶς δεῖ ψηφίζεσθαι,
μηδ᾽ ὡς αὐτὸς δεινὰ πέπονθεν ἀποφαίνειν, ἀλλ᾽ ὡς ἐγὼ πεποίηκ᾽ ἐξελέγχειν,
41 παρ᾽ οὗπερ || ἀξιοῖ τἀπολωλότα κομίζεσθαι· ἐπεὶ κακῶς γ᾽ αὐτὸν πράτ- 379
τοντ᾽ ἐπιδεῖξαι καὶ πρὸς ἄλλον ὁντινοῦν ἀγωνιζόμενος τῶν πολιτῶν δύναται.
XIX 91 καίτοι χρὴ μέγα παρ᾽ ὑμῖν δύνασθαι τῶν κατηγοριῶν, οὐχ αἷς ἔξεστι
χρῆσθαι καὶ πρὸς τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας, ἀλλ᾽ ἃς οὐχ οἷόν τ᾽ εἰπεῖν
ἀλλ᾽ ἢ κατὰ τῶν ἠδικηκότων.

Πρὸς μὲν οὖν τούτους τοὺς λόγους καὶ ταῦτ᾽ ἴσως ἀρκέσει καὶ τάχ᾽
42 ἀντειπεῖν ἐξέσται. (ιη′.) Ἐνθυμεῖσθε δ᾽ εἰ καί τῳ δόξω δὶς περὶ τῶν b
αὐτῶν λέγειν, ὅτι πολλοὶ προσέχουσι ταύτῃ τῇ δίκῃ τὸν νοῦν, οὐ τῶν
ἡμετέρων πραγμάτων φροντίζοντες, ἀλλ᾽ ἡγούμενοι περὶ τῶν συνθηκῶν
εἶναι τὴν κρίσιν. οὓς ὑμεῖς τὰ δίκαια γνόντες ἀδεῶς οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει
ποιήσετε· εἰ δὲ μή, πῶς οἴεσθε διακείσεσθαι τοὺς ἐν ἄστει μείναντας,
ἢν ὁμοίως ἅπασιν ὀργιζόμενοι φαίνησθε τοῖς μετασχοῦσι τῆς πολιτείας;
43 τίνα δὲ γνώμην ἕξειν τοὺς καὶ μικρὸν ἁμάρτημα σφίσιν αὐτοῖς συνειδότας, c
ὅταν ὁρῶσι μηδὲ τοὺς κοσμίως πεπολιτευμένους τῶν δικαίων τυγχάνοντας;
πόσην δὲ χρὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι ταραχήν, ὅταν οἱ μὲν ἐπαρθῶσι συκο-
φαντεῖν ὡς ὑμῶν αὐτοῖς ἤδη ταῦτ᾽ ἐγνωκότων, οἱ δὲ δεδίωσι τὴν παροῦσαν
44 πολιτείαν ὡς οὐδεμιᾶς αὐτοῖς ἔτι καταφυγῆς ὑπαρχούσης; ἆρ᾽ οὐκ ἄξιον
φοβεῖσθαι, μὴ συγχυθέντων τῶν ὅρκων πάλιν εἰς ταὐτὰ καταστῶμεν, ἐξ d
ὧνπερ ἠναγκάσθημεν τὰς συνθήκας ποιήσασθαι; καὶ μὴν οὐ δεῖ γ᾽ ὑμᾶς
παρ᾽ ἑτέρων μαθεῖν, ὅσον ἐστὶν ὁμόνοι᾽ ἀγαθὸν ἢ στάσις κακόν· οὕτω
γὰρ ἀμφοτέρων σφόδρα πεπείρασθε, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὑμεῖς ἄριστ᾽
ἂν διδάξαιτε περὶ αὐτῶν.

45 (ιθ′.) Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διὰ τοῦτο πολὺν χρόνον περὶ τὰς συνθήκας

APPARATUS] **§ 39.** 5 ἐλέους Λ edd., corr. Bl. (append.) — **§ 40.** 8 ἐκεῖνον Λ, ἐκείνων ϛ B.BS., corr. Bs. (de hiatu p. 40 et p. VI 5) Bl. — **§ 42.** 17 ἐνθυμεῖσθαι Λ — 18 τῶν] τὸν Λ pr., corr. 1 — 22 ἢν $Λ_2$] ἵν᾽ Λ pr. Bs. („ubi" cf. p. LII), εἰ BS. — φαίνησθε B. Jacob 1874 p. 160 coll. III 3 Bl.] φανήσεσθε Λ ϛ (ante C.) BS. Bs., φανήσησθε C. — **§ 43.** 26 δὲ δίδωσι Λ, corr. Ald. sq. — **§ 44.** 29 ἠναγκάσθημεν: μεν in ras. 3 litt. corr. $Λ_1$ — 32 διδάξητε Λ ϛ ante C.

e διατρίβειν, ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι περὶ [τῶν] αὐτῶν πολλὰ καὶ δίκαι' εἰπεῖν,
τοσοῦτον ὑμῖν ἔτι διακελεύομαι μνημονεύειν, ὅταν φέρητε τὴν ψῆφον,
ὅτι πρὶν μὲν ποιήσασθαι ταύτας ἐπολεμοῦμεν, οἱ μὲν τὸν κύκλον ἔχοντες,
οἱ δὲ τὸν Πειραιᾶ κατειληφότες, μᾶλλον ἀλλήλους μισοῦντες ἢ τοὺς ὑπὸ
τῶν προγόνων πολεμίους ἡμῖν καταλειφθέντας, ἐπειδὴ δὲ τὰς πίστεις || 46
380 ἀλλήλοις ἔδομεν εἰς ταὐτὸν συνελθόντες, οὕτω καλῶς καὶ κοινῶς πολι-
τευόμεθα, ὥσπερ οὐδεμιᾶς ἡμῖν συμφορᾶς γεγενημένης. καὶ τότε μὲν
ἀμαθεστάτους καὶ δυστυχεστάτους πάντες ἡμᾶς ἐνόμιζον· νῦν δ' εὐδαι-
μονέστατοι καὶ σωφρονέστατοι τῶν Ἑλλήνων δοκοῦμεν εἶναι. ὥστ' 47
ἄξιον οὐ μόνον τηλικαύταις ζημίαις κολάζειν τοὺς παραβαίνειν τολμῶντας
τὰς συνθήκας, ἀλλὰ ταῖς ἐσχάταις, ὡς τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίους
b ὄντας, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὥσπερ Καλλίμαχος βεβιωκότας. (κ'.) Ὃς
δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λακεδαιμονίων πολεμησάντων οὐδὲ μίαν
παρέσχεν αὑτὸν ἡμέραν τάξαι τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν τὸν 48
χρόνον διετέλεσεν ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκρυπτόμενος, ἐπειδὴ
δ' οἱ τριάκοντα κατέστησαν, τηνικαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ
φησὶ ⟨μὲν⟩ εἶναι δημοτικός, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπεθύμει
c μετασχεῖν ἐκείνης τῆς πολιτείας, ὥστ' οὐδ' εἰ κακῶς ἔπαθεν, ἠξίωσεν
ἀπελθεῖν, ἀλλ' ᾑρεῖτο μετὰ τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὑτὸν πολιορκεῖσθαι
μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτεύεσθαι. καὶ μέχρι τῆς 49
ἡμέρας ἐκείνης παρέμεινε μετέχων τῆς πολιτείας, ἐν ᾗ προσβαλεῖν
ἐμέλλετε πρὸς τὸ τεῖχος· τότε δ' ἐξῆλθεν, οὐ τὰ παρόντα μισήσας ἀλλὰ
δείσας τὸν ἐπιόντα κίνδυνον, ὡς ὕστερον ἐδήλωσεν. ἐπειδὴ γὰρ Λακεδαι-
d μονίων ἐλθόντων ὁ δῆμος ἐν τῷ Πειραιεῖ κατεκλείσθη, πάλιν ἐκεῖθεν
διαδρὰς ἐν Βοιωτοῖς διῃτᾶτο· ὥστ' αὐτῷ προσήκει μετὰ τῶν αὐτομόλων
ἀναγεγράφθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τῶν φυγόντων ὀνομάζεσθαι. καὶ τοιοῦτος 50
γεγενημένος καὶ περὶ τοὺς ἐκ Πειραιέως καὶ περὶ τοὺς ἐν ἄστει μεί-
ναντας καὶ περὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, οὐκ ἀγαπᾷ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοῖς
ἄλλοις, ἀλλὰ ζητεῖ πλέον ἔχειν ὑμῶν, ὥσπερ ἢ μόνος ἀδικηθεὶς ἢ
e βέλτιστος ὢν τῶν πολιτῶν ἢ μεγίσταις συμφοραῖς δι' ὑμᾶς κεχρημένος
ἢ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος.

Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γιγνώσκειν αὐτόν, ἵν' αὐτῷ 51

APPARATUS] § 45. 1 τῶν del. B. sq. — § 47. 13 λακεδαιμονίοις Λ — § 48. 17 φησὶ ⟨ μὲν ⟩ B. Bs. Bl. cf. Str. KB p. 65 coll. VIII 14, XXI 15 Gebauer argum. ex contr. p. 179] φησὶν Λ ς BS. — ἐπεθύμει W sq. (iterum Naber p. 84) cf. Gebauer l. l.] ἐπιθυμεῖ Λ M. Ald. B. — 18 ἐκείνης B. sq.] terminatio in Λ squalore obscurata certe non erat ων — § 49. 21 προσβαλεῖν ⟨ μὲν ⟩ Λ pr., μὲν eras. — 26 φευγόντων Λ edd., corr. Bl. — § 50. 30 ἡμᾶς Λ M. Ald. Bs.

μὴ τῶν ἀπολωλότων συνήχθεσθε, ἀλλὰ τῶν ὑπολοίπων ἐφθονεῖτε. νῦν
Lys.XIII 65 δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὅσοις ἐπιβεβούλευκεν, καὶ δίκας οἵας δεδί-
κασται ‖ καὶ γραφὰς ⟨ὅσας⟩ εἰσελήλυθεν, καὶ μεθ' ὧν συνέστηκεν, καὶ 381
καθ' ὧν τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν, οὐδ' ἂν δὶς τοσοῦτον ὕδωρ ἱκανὸν
52 διηγήσασθαι γένοιτο· ἓν δὲ μόνον ἀκούσαντες τῶν τούτῳ πεπραγμένων
ῥᾳδίως καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πονηρίαν γνώσεσθε. (κα'.) Κρατῖνος γὰρ
ἠμφισβήτησε χωρίου τῷ τούτου κηδεστῇ. μάχης δ' αὐτοῖς γενομένης,
ὑποκρυψάμενοι θεράπαιναν ᾐτιῶντο τὸν Κρατῖνον συντρῖψαι τῆς κεφαλῆς b
αὐτήν, ἐκ δὲ τοῦ τραύματος φάσκοντες ἀποθανεῖν τὴν ἄνθρωπον λαγ-
53 χάνουσιν αὐτῷ φόνου δίκην ἐπὶ Παλλαδίῳ. πυθόμενος δ' ὁ Κρατῖνος
τὰς τούτων ἐπιβουλὰς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγεν, ἵνα μὴ μετα-
θεῖντο τὸ πρᾶγμα μηδ' ἑτέρους λόγους ἐξευρίσκοιεν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοφώρῳ
ληφθεῖεν κακουργοῦντες· ἐπειδὴ δ' ὁ κηδεστὴς μὲν ἦν ὁ τούτου κατη-
γορηκώς, οὗτος δὲ [ὁ] μεμαρτυρηκὼς ἦ μὴν τεθνάναι τὴν ἄνθρωπον, c
54 ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἵν' ἦν κεκρυμμένη, βίᾳ λαβόντες αὐτὴν καὶ
ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ δικαστήριον ζῶσαν ἅπασι τοῖς παροῦσιν ἐπέδειξαν.
ὥστε πεντακοσίων μὲν δικαζόντων, τεττάρων δὲ καὶ δέκα μαρτυρησάντων,
ἅπερ οὗτος, οὐδεμίαν ψῆφον μετέλαβον. καί μοι κάλει τούτων μάρ-
τυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

55 (κβ'.) Τίς ἂν οὖν ἀξίως δύναιτο κατηγορῆσαι τῶν τούτῳ πεπραγ-
μένων; ἢ τίς ἂν εὑρεῖν ἔχοι παράδειγμα μεῖζον ἀδικίας καὶ συκο- d
φαντίας καὶ πονηρίας; ἔνια μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων οὐκ ἂν ὅλον τὸν
τρόπον δηλώσειε τῶν ἀδικησάντων, ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ἔργων ἅπαντα
56 τὸν βίον τῶν ἐξαμαρτανόντων ῥᾴδιον κατιδεῖν ἐστίν. ὅστις γὰρ τοὺς
VI 15 ζῶντας τεθνάναι μαρτυρεῖ, τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; ἢ ὅστις
ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις πράγμασιν οὕτω πονηρός ἐστιν, τί οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς
αὑτοῦ τολμήσειεν; πῶς δὲ χρὴ τούτῳ πιστεύειν ὑπὲρ αὑτοῦ λέγοντι, ὃς e
ὑπὲρ ἑτέρων ἐπιορκῶν ἐξελέγχεται; τίς δὲ πώποτε φανερώτερον ἐπε-
δείχθη τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν; τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐκ τῶν λεγομένων
κρίνετε, τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν, ὅτι ψευδὴς ἦν, εἶδον οἱ δικάζοντες.

APPARATUS] **§ 51.** 3 ὅσας add. (C.) Naber p. 84 cf. Lys. XIII 65 — **§ 52.** 7 γινομένης Λ M. Ald. St. — 8 τῆς Λ pr.] ⟨κατὰ⟩ τῆς $Λ_4$ ϛ — 9 αὐτήν (C.) Mauve thesis VI cf. Aristoph. Pac. 71] αὐτῆς Λ edd. — **§ 53.** 12 αὐτοφόρῳ Λ pr. M. Ald. W., corr. $Λ_4$ St. sq. — 14 δὲ ⟨ὁ⟩ Λ ϛ Str. II p. 388 Bs., ὁ del. B. BS. Bl. cf. Baiter ad Paneg. p. XIX — ἦ μὴν ci. W. B. sq.] ἡμῖν Λ M. Ald. Bs. — 17 πεντακοσίων ci. W. Gilbert, Jahrb. f. Philol. Supplem. XXIII 1896 p. 502 coll. [Demosth.] LIX 9/10 Lipsius, Attisch. Recht p. 158 n. 76] ἑπτακοσίων Λ edd., cf. XVII 95 — 18 μετέλαβε Λ edd., corr. Bl. (scil. Callimachus eiusque socii) — **§ 56.** 26 δοκῆ Λ.

382 καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκὼς ἐπιχειρήσει λέγειν, ‖ ὡς ἡμεῖς ψευδόμεθα, ὅμοιον 57
ἐργαζόμενος, ὥσπερ ἂν εἴ τῳ Φρυνώνδας πανουργίαν ὀνειδίσειεν ἢ
Φιλουργὸς ὁ τὸ Γοργόνειον ὑφελόμενος τοὺς ἄλλους ἱεροσύλους ἔφασκεν
εἶναι. τίνα δὲ προσήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι μάρτυρας
μᾶλλον ἢ τοῦτον, ὃς αὐτὸς ἑτέροις τὰ ψευδῆ τολμᾷ μαρτυρεῖν;

(κγ'.) Ἀλλὰ γὰρ Καλλιμάχου μὲν ἐξέσται πολλάκις κατηγορεῖν, 58
οὕτω γὰρ παρεσκεύασται πολιτεύεσθαι, περὶ δ' ἐμαυτοῦ τὰς μὲν ἄλλας
b ἁπάσας παραλείψω ληιτουργίας, ἧς δ' οὐ μόνον ἂν μοι δικαίως ἔχοιτε
χάριν ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ χρήσαισθε περὶ τοῦ παντὸς πράγματος, ταύτης
δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἡ πόλις ἀπώλεσε τὰς ναῦς ἐν 59
Ἑλλησπόντῳ καὶ τῆς δυνάμεως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριηράρχων
τοσοῦτον διήνεγκον, ὅτι μετ' ὀλίγων ἔσῳσα τὴν ναῦν, αὐτῶν δὲ τούτων,
ὅτι καταπλεύσας εἰς τὸν Πειραιᾶ μόνος οὐ κατέλυσα τὴν τριηραρχίαν,
c ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλλαττομένων τῶν ληιτουργιῶν καὶ πρὸς 60
τὰ παρόντ' ἀθύμως διακειμένων, καὶ τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς μετα-
μέλον, τὰ δὲ λοίπ' ἀποκρυπτομένων, καὶ νομιζόντων τὰ μὲν κοινὰ διε-
φθάρθαι, τὰ δ' ἴδια σκοπουμένων, οὐ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔσχον,
ἀλλὰ πείσας τὸν ἀδελφὸν συντριηραρχεῖν, παρ' ἡμῶν αὐτῶν μισθὸν
διδόντες τοῖς ναύταις κακῶς ἐποιοῦμεν τοὺς πολεμίους. τὸ δὲ τελευ- 61
d ταῖον προειπόντος Λυσάνδρου, εἴ τις εἰσάγοι σῖτον ὡς ὑμᾶς, θάνατον
τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτίμως εἴχομεν πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων
οὐδὲ τὸν σφέτερον αὐτῶν εἰσάγειν τολμώντων ἡμεῖς τὸν ὡς ἐκείνους
εἰσπλέοντα λαμβάνοντες εἰς τὸν Πειραιᾶ κατήγομεν. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς
ἐψηφίσασθ' ἡμᾶς στεφανῶσαι καὶ πρόσθε τῶν ἐπωνύμων ἀνειπεῖν ὡς
μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας.

e Καίτοι χρὴ τούτους δημοτικοὺς νομίζειν, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ 62

TESTIMONIA] § 57. Φρυνώνδας Harp. s. v. sine Isocratis nomine (Suid., Bachm. An. Gr. I 409, 29) — Φιλουργός . . . ὑφελόμενος Phot., Suid. v. Φιλουργός, Suid. v. Φιλέας; cf. BA 315, 20, *Synesius encom. calv. p. 83 A.

APPARATUS] **§ 57.** 2 ἂν om. Λ pr., s. v. add. 1 — 3 φιλουργὸς Λ Phot. Suid. BS. sq.] φιλέας Synesius (Suid.): prob. Taylor A. cf. C. (append.) — γοργόνιον Λ Phot. ϛ, ex Suida (Synesio) corr. A. C. sq. — 4 μάρτυρα Λ ϛ (ante C.) Bs. — 5 ὃς] ὡς Λ M. — **§ 58.** 6 ἔξεστιν Λ ϛ Sauppe Jbb. p. 70, corr. B. sq. cf. IV 45 — 8 πάσας Λ edd., corr. Fuhr p. 329 Bl. — λειτουργίας Λ edd. — 9 χρήσεσθαι Λ — **§ 59.** 12 διήνεγκαν Λ pr., διήνεγκ' ἂν corr. 4; διήνεγκα ϛ, διήνεγκον (velut ex Λ) B. sq.: valde dubium quid scripserit Isocr. — ἔσωσα+ (eras. ut vid. ν) Λ — **§ 60.** 14 λειτουργιῶν Λ edd., corr. Bl. — 15 μεταμελόντων Λ sed cf. § 21 — **§ 61.** 20 προσειπόντος Λ — εἰσάγει Λ edd., corr. Bl. — 22 τῶν σφετέρων Λ pr. M. Ald., τὸν σφέτερον $Λ_2$ ci. W. sq. — 23 κατάγομεν Λ.

δήμου μετασχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν, ἀλλ' οἳ δυστυχησάσης
τῆς πόλεως προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέλησαν, καὶ χάριν ἔχειν, οὐκ εἴ τις
αὐτὸς κακῶς πέπονθεν, ἀλλ' εἴ τις ὑμᾶς εὖ πεποίηκεν, καὶ ‖ πένητας 388
γενομένους ἐλεεῖν οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς
63 ἀνηλωκότας. (κδ'.) Ὧν εἷς ἐγὼ φανήσομαι γεγενημένος, ὃς πάντων
ἂν εἴην δυστυχέστατος, εἰ πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδαπανημένος εἰς τὴν
πόλιν εἶτα δόξαιμι τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ περὶ μηδενὸς ποιεῖ-
σθαι τὰς παρ' ὑμῖν διαβολάς, ὃς οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ τὴν
XVI 108 ψυχὴν τὴν ἐμαυτοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος τοῦ παρ' ὑμῖν b
64 εὐδοκιμεῖν. τῷ δ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελήσειεν, εἰ καὶ μὴ παραχρῆμα,
ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν μὲν συκοφάντην ἴδοιτε πλούσιον γεγενημένον,
ἐμὲ δ' ἐξ ὧν ὑπέλιπον λῃτουργῶν, καὶ τούτων ἐκπεπτωκότα; καὶ τὸν
μὲν μηδὲ πώποθ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύσαντα μεῖζον καὶ τῶν νόμων καὶ
65 τῶν συνθηκῶν δυνάμενον, ἐμὲ δὲ τὸν οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν c
γεγενημένον μηδὲ τῶν δικαίων ἀξιούμενον τυγχάνειν; τίς δ' οὐκ ἂν
ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν Καλλιμάχου λόγων τοσαύτην
πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε, οὓς ἐκ τῶν ἔργων κρίναντες δι' ἀνδραγα-
θίαν ἐστεφανώσατε, ὅτ' οὐδ' οὕτω ῥᾴδιον ἦν ὥσπερ νῦν τυχεῖν ταύτης
66 τῆς τιμῆς; τοὐναντίον δ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἢ τοῖς ἄλλοις· οἱ μὲν γὰρ
ἄλλοι τοὺς εἰληφότας τὰς δωρεὰς ὑπομιμνήσκουσιν, ἡμεῖς δ' ὑμᾶς τοὺς d
δεδωκότας ἀξιοῦμεν μνημονεύειν, ἵν' ὑμῖν τεκμήριον τῶν εἰρημένων ἁπάν-
67 των καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν ἡμετέρων γένηται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης
τῆς τιμῆς ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν, οὐχ ἵν' ὀλιγαρχίας γενομένης
τἀλλότρια διαρπάζοιμεν, ἀλλ' ἵνα σωθείσης τῆς πόλεως οἵ τ' ἄλλοι τὰ
σφέτερ' αὐτῶν ἔχοιεν, ἡμῖν τε παρὰ τῷ πλήθει τῶν πολιτῶν χάρις
ὀφείλοιτο· ἣν ὑμᾶς νῦν ἀπαιτοῦμεν, οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες, e
ἀλλ' ἀπο⟨φαί⟩νοντες μέν, ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν, ⟨ἀξιοῦντες δ' ὑμᾶς⟩ τοῖς
68 ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμέν⟨ειν. καὶ γὰρ⟩ ἂν εἴη δεινόν, εἰ τοὺς

APPARATUS] § 62. 3 αὐτός W sq.] αὐτοῖς Λ — § 63. 8 ὃς om. Λ pr., s. v. add. 2 — § 64. 12 λειτουργὸν Λ pr., λειτουργῶν $Λ_4$ edd., corr. Bl. — τούτων] τοῦτον Λ pr., corr. 2 — § 65. 18 ὅτ' om. Λ pr., ὅτε (ς) vel ὅτω (= cod. T) s. v. additum ab incerta manu — § 67. 26 ὑμᾶς] ἡμεῖς Λ edd., corr. Bl. prob. Albrecht 1885 p. 56 coll. Lys. XVIII 23, 27, XXI 25 — 27 ἀποφαίνοντες: litt. φαι exesae in Λ in foramine pergamenae (hab. T) — ἀξιοῦντες δ' ὑμᾶς scripsi coll. § 66 praeeunte Bl., qui ἀξιοῦντες δ'] in Λ lac. in foram. 9—10 litteras complex., sed ante scissuram spiritus q. d. lenis adhuc dignoscitur et post eam lineola obliqua, terminationis ας ut vid. residuum: lac. etiam in T (append.) — 28 ἐμμένειν. καὶ γὰρ Bl.] litt. ειν καὶ γὰρ in Λ desunt in foram. 8 fere litterarum (append.).

μὲν ἠδικηκότας ἱ⟨καναὶ σῴζειν⟩ γένοιντο, ἐφ' ἡμῖν δὲ τοῖς εὖ πεποιη⟨κόσι
νῦν⟩ ἄκυροι κατασταθεῖεν. ἄξιον δὲ τὴν ⟨παροῦ⟩σαν τύχην διαφυλάττειν,
384 || ἐνθυμου⟨μένους ὅτι⟩ ἑτέρας μὲν πόλεις ἐποίησαν ἤδη συνθῆ⟨και
⟨μηκέτι⟩ στα⟩σιάσαι, τὴν δ' ἡμετέ⟨ραν⟩ μᾶλλον ὁμο⟨νοεῖν. ὧν⟩ χρὴ
μεμνημένους ἅμα τά τε δίκα⟨ια καὶ τὰ⟩ συμφέροντα ψηφίζεσθαι.

III.

ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ ΑΙΚΕΙΑΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ (20).

---

395 (α'.) Ὡς μὲν τοίνυν ἔτυπτέ με Λοχίτης, ἄρχων χειρῶν ἀδίκων,
ἅπαντες ὑμῖν οἱ παρόντες μεμαρτυρήκασιν. (β'.) Τὸ δ' ἁμάρτημα τοῦτ'
οὐχ ὅμοιον δεῖ νομίζειν τοῖς ἄλλοις οὐδὲ τὰς τιμωρίας ἴσας ποιεῖσθαι
περί τε τοῦ σώματος καὶ τῶν χρημάτων, ἐπισταμένους ὅτι τοῦτο πᾶσιν
ἀνθρώποις οἰκειότατόν ἐστιν, καὶ τούς τε νόμους ἐθέμεθα, καὶ περὶ τῆς
b ἐλευθερίας μαχόμεθα, καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιθυμοῦμεν, καὶ τἄλλα

TESTIMONIA] Orationis III. mentionem faciunt Phot. bibl. cod. 159 p. 102a 34 Bk. et Schol. (FP) Demosth. IV § 30 p. 155 D.

APPARATUS] **§ 68.** 1 ἱκαναὶ σῴζειν ci. Bl. (qui etiam κύριαι σῴζειν)] in Λ littera ἱ sola reliqua ante foram. 8 fere litter.: item in T; τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαι (= cod. Paris. 2991) edd. — γένοιντο cod. Paris. 2991 ϛ Bs. (de hiatu p. 54) Bl.] ἐγένοντο Λ C. B. BS., sed cf. Fuhr animadv. p. 49 Gebauer arg. ex contr. p. 203 — πεποιηκόσι νῦν scripsi] πεποιη cum foram. 7 fere litt. Λ, πεποιηκόσιν edd. — 2 παροῦσαν] παροῦ deest in Λ in foram. 5–6 litt.: habet T — 3 ἐνθυμουμένους ὅτι] μένους ὅτι deest in Λ in foram. 6 fere litt. (ους per compend.): hab. T — συνθῆκαι ⟨ μηκέτι ⟩ στασιάσαι scripsi Jbb. Supplem. p. 359 n. 2] συνθῆ . . . . . . σιάσαι cum foram. 7 fere litt. Λ, συνθῆκαι στασιάσαι T edd. — 4 ἡμετέ . . . μᾶλλον (c. foram.) Λ: supplev. T edd. — ὁμονοεῖν. ὧν] νοεῖν ὧν om. Λ in foram. 6—7 litt.: hab. T — 5 δίκαια καὶ τὰ] ια καὶ τὰ om. Λ in foram. 6 fere litt.: hab. T — συμφέροντα: συμ dubium in Λ — παραγραφὴ πρὸς καλλίμαχον subscr. Λ pr., τέλος τῆς παραγραφῆς πρὸς καλλίμαχον corr. 4.

or. III: codd. *ΓΛ*.

ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ ˙ΑΙΚΙΑΣ | *˙ЄΠΙΛΟΓΟΣ* initio paginae in ras. 2 versuum inscr. $Γ_2$ = ScholDemosth., restit. Buermann II p. 12] κατὰ τοῦ λοχίτου Λ ϛ, πρὸς λοχίτην Phot. (versuum in *Γ* eras. prior continebat ut vid. finem orationis Trapeziticae, alter 16—18 litt. inscriptionem primae manus, qua vel αἰκίας vel ἐπίλογος videtur omissum fuisse) — αἰκείας scripsi cf. § 5, 15, subscript. et Kühner-Blass Gramm. Gr.[3] II p. 277 — **§ 1.** 9 δεῖ om. *Γ* — 11 καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχόμεθα (homoeot.) om. *Γ* pr. (qui initio orationis lacunis laborat) Bs. sed cf. K. p. 377, add. $Γ_2$ omisso καί.

πάντα τὰ περὶ τὸν βίον ἕνεκα τούτου πράττομεν. ὥστ' εἰκὸς ὑμᾶς ἐστιν
τοὺς περὶ τοῦτ' ἐξαμαρτάνοντας, ὃ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τῇ μεγίστῃ
ζημίᾳ κολάζειν.
2 (γ'.) Εὑρήσετε δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν
σωμάτων μάλιστα σπουδάσαντας. πρῶτον μὲν γὰρ περὶ μόνου τούτου
τῶν ἀδικημάτων καὶ δίκας καὶ γραφὰς ἄνευ παρακαταβολῆς ἐποίησαν,
ἵν' ὅπως ἂν ἕκαστος ἡμῶν τυγχάνῃ δυνάμενος καὶ βουλόμενος, οὕτως c
ἔχῃ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων
αὐτῷ τῷ παθόντι μόνον ὁ δράσας ὑπόδικός ἐστιν· || περὶ δὲ τῆς ὕβρεως, 396
ὡς κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος, ἔξεστιν τῷ βουλομένῳ τῶν πολιτῶν
3 γραψαμένῳ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. (δ'.) Οὕτω δ'
ἡγήσαντο δεινὸν εἶναι τὸ τύπτειν ἀλλήλους, ὥστε καὶ περὶ τῆς κακη-
γορίας νόμον ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς τι τῶν ἀπορρήτων πεν-
τακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν. καίτοι πηλίκας τινὰς χρὴ ποιεῖσθαι τὰς
τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἔργῳ παθόντων κακῶς, ὅταν ὑπὲρ τῶν λόγῳ μόνον
ἀκηκοότων οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνησθε; b
4 (ε'.) Θαυμαστὸν δ' εἰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρίσαντας
ἀξίους θανάτου νομίζετε, τοὺς δ' ἐν δημοκρατίᾳ ταὖτ' ἐκείνοις ἐπιτη-
δεύοντας ἀζημίους ἀφήσετε. καίτοι δικαίως ἂν μείζονος ζημίας τυγχά-
νοιεν· φανερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυνται τὴν αὑτῶν πονηρίαν. ὅστις γὰρ
νῦν τολμᾷ παρανομεῖν, ὅτ' οὐκ ἔξεστιν, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ὅθ' οἱ κρα- c
τοῦντες τῆς πόλεως καὶ χάριν εἶχον τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνουσιν;
5 (ς'.) Ἴσως οὖν Λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα,
διασύρων τὴν κατηγορίαν καὶ λέγων, ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν πληγῶν κακὸν
ἔπαθον, ἀλλὰ μείζους ποιοῦμαι τοὺς λόγους ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν
γεγενημένων. (ζ'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν μηδεμία προσῆν ὕβρις τοῖς πεπραγ-
μένοις, οὐκ ἂν ποτ' εἰσῆλθον εἰς ὑμᾶς· νῦν δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς ἄλλης
βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν γενομένης, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰκείας καὶ τῆς d

APPARATUS] 1 ἕνεκεν Λ ς — πράττομεν. ὥστ'] πραττόμενος Γ pr., corr. 2 — § 2. 7 ἡμῶν ἕκαστος colloc. Λ ς — ⟨ καὶ ⟩ δυνάμενος Λ ς Bl. — καὶ βουλόμενος (homoeot.) om. Γ pr. Bs., in mg. add. $Γ_2$ cf. Str. III p. 579 n. K. p. 377 Fuhr p. 567 coll. Plut. Solon. c. 18 — 9 αὐτῷ μόνῳ τῷ παθόντι ⟨ κακῶς ⟩ ὁ δράσας Λ ς — 10 ὄντος (homoeot.) om. Γ Str. II p. 390 coll. VI 12, XI 50 Bs., sed cf. Brause p. 12 K. p. 377 — § 3. 12 καὶ om. Λ ς — 15 κακῶς πεπονθότων Λ ς — 16 φανήσεσθαι Γ pr., φανήσεσθε corr. 2 sed cf. II 42 — § 4. 18 νομιεῖτε Λ ς sed cf. Str. II p. 233 coll. II 26 — ταὖτ' Bs. Bl.] ταῦτ' Γ, τὰ αὐτὰ Λ ς — 19 καίτοι ⟨ γε ⟩ Λ ς — ζημίας Γ cf. Monatsber.] ⟨ οὗτοι ⟩ τιμωρίας ex § 6 Λ ς edd. — 20 ἑαυτῶν Λ ς — 21 παρανομεῖν ⟨ εἰς τοὺς πολίτας ⟩ Λ ς — 22 καὶ om. Λ ς — § 5. 27 ἄλλης om. Λ ς — 28 αἰκείας Γ pr. cf. ad inscr.] αἰκίας Γ corr. rad. Λ edd.

ἀτιμίας ἥκω παρ' αὐτοῦ δίκην ληψόμενος, ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευ- 6
θέροις μάλιστ' ὀργίζεσθαι καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας. (η'.) ὁρῶ
δ' ὑμᾶς, ὅταν του καταγνῶθ' ἱεροσυλίαν ἢ κλοπήν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος
ὧν ἂν λάβωσι τὴν τίμησιν ποιουμένους, ἀλλ' ὁμοίως ἁπάντων θάνατον
καταγιγνώσκοντας, καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις
e ἐπιχειροῦντας ταῖς αὐταῖς ζημίαις κολάζεσθαι. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ 7
τῶν ὑβριζόντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, καὶ μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ
σφόδρα συνέκοψεν, ἀλλ' εἰ τὸν νόμον παραβέβηκεν, μηδ' ὑπὲρ τοῦ συν-
τυχόντος μόνον ἀλλ' ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ τρόπου δίκην παρ' αὐτῶν λαμβά-
νειν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολλάκις ἤδη μικραὶ προφάσεις μεγάλων κακῶν
397 αἴτιαι γεγόνασιν, καὶ ὅτι || διὰ τοὺς τύπτειν τολμῶντας εἰς τοῦτ' ἤδη 8
τινὲς ὀργῆς προήχθησαν, ὥστ' εἰς τραύματα καὶ θανάτους καὶ φυγὰς
καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς ἐλθεῖν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν
δίκην ἀγένητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος ἅπαντα πέπρακται,
διὰ δὲ τὴν τύχην καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων
συμβέβηκεν.

b (θ'.) Ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆναι τοῦ πράγματος, 9
εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅσῳ μεῖζόν ἐστιν τοῦτο τῶν ἄλλων
ἁμαρτημάτων. εὑρήσετε γὰρ τὰς μὲν ἄλλας ἀδικίας μέρος τι τοῦ βίου
βλαπτούσας, τὴν δ' ὕβριν ὅλοις τοῖς πράγμασιν λυμαινομένην, καὶ
πολλοὺς μὲν οἴκους δι' αὐτὴν διαφθαρέντας, πολλὰς δὲ πόλεις ἀναστάτους
γεγενημένας. (ι'.) Καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα δια- 10
c τρίβειν; αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δὶς ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπείδομεν καταλυ- XVII 51.
θεῖσαν, καὶ δὶς τῆς ἐλευθερίας ἀπεστερήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις 123, XIX 319
πονηρίαις ἐνόχων ὄντων, ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν νόμων καὶ
βουλομένους τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεύειν, τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζειν. ὧν IV 42
οὗτος εἷς ὢν τυγχάνει. καὶ γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός 11
ἐστιν, ἀλλὰ τόν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας. αὗται γὰρ
αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν τοῖς

APPARATUS] **§ 6.** 4 τὴν τιμωρίαν Λ ϛ — 5 κατακρίνοντας καὶ Λ ϛ — 6 κολάζειν Λ ϛ — **§ 7.** 7 τῶν om. Λ M. Ald. — 8 συνέκοψεν Γ anacoluthia quadam, quae ex variis ὕβρεως causis singularem orationis nostrae eligit] συνέκοψαν Λ edd. — παρέβησαν Λ edd. — τυχόντος Λ ϛ — 9 παντός Λ ϛ — **§ 8.** 11 καὶ διότι Λ ϛ Bs. Bl. cf. XIV 48, XIX 133, sed cf. Str. IV p. 365 coll. II 10, XVII 14 — ⟨πολλοῖς τῶν πολιτῶν⟩ διὰ Λ pr., ⟨πολλοὺς τῶν πολιτῶν⟩ διὰ $Λ_4$: append. — ἤδη τινὲς om. Λ ϛ — 12 θανάτους καὶ φυγάς] σφαγὰς καὶ θανάτους Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 358 — 14 ἅπαντα ⟨τὰ προειρημένα⟩ Λ ϛ — **§ 9.** 17 ⟨περὶ⟩ τοῦ Λ ϛ — 19 ἀδικημάτων Λ ϛ — 21 διὰ ταύτην Λ ϛ — 22 γενομένας Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 366 — **§ 10.** 26 ὧν εἷς ἐστιν οὗτος· Λ ϛ sed cf. Bock p. 35 — **§ 11.** 29 εἰσὶν αἱ φύσεις colloc. Λ ϛ.

πολεμίοις, κατασκάψασαι δὲ τὰ τείχη τῆς πατρίδος, πεντακοσίους δὲ d
XVIII 67 12 καὶ χιλίους ἀκρίτους ἀποκτείνασαι τῶν πολιτῶν. (ια'.) Ὧν εἰκὸς ὑμᾶς
μεμνημένους τιμωρεῖσθαι μὴ μόνον τοὺς τότε λυμηναμένους, ἀλλὰ καὶ
τοὺς νῦν βουλομένους οὕτω διαθεῖναι τὴν πόλιν, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον
τοὺς ἐπιδόξους γενήσεσθαι πονηροὺς τῶν πρότερον ἡμαρτηκότων, ὅσῳ
περ κρεῖττόν ἐστιν τῶν μελλόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὑρεῖν ἢ τῶν ἤδη
13 γεγενημένων δίκην λαβεῖν. καὶ μὴ περιμείνηθ' ἕως ἂν ἀθροισθέντες e
καὶ καιρὸν λαβόντες εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐξαμάρτωσιν, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν
ὑμῖν προφάσεως παραδοθῶσιν, ἐπὶ ταύτης αὐτοὺς τιμωρεῖσθε, νομίζοντες
εὕρημ' ἔχειν, ὅταν τινὰ λάβητ' ἐν μικροῖς πράγμασιν ἐπιδεδειγμένον
14 ἅπασαν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. || κράτιστον μὲν γὰρ ἦν, εἴ τι προσῆν ἄλλο 398
σημεῖον τοῖς πονηροῖς τῶν ἀνθρώπων, πρὶν ἀδικηθῆναί τινα τῶν πολι-
τῶν, πρότερον κολάζειν αὐτούς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν αἰσθέσθαι,
πρὶν κακῶς τινας παθεῖν ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' οὖν γ' ἐπειδὰν γνωρισθῶσιν,
προσήκει πᾶσι μισεῖν τοὺς τοιούτους καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς νομίζειν.
15 (ιβ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τῶν μὲν περὶ τὰς οὐσίας κινδύνων οὐ
μέτεστι τοῖς πένησιν, τῆς δ' εἰς τὰ σώματ' αἰκείας ὁμοίως ἅπαντες
κοινωνοῦμεν· ὥσθ' ὅταν μὲν τοὺς ἀποστεροῦντας τιμωρῆσθε, τοὺς πλου- b
σίους μόνον ὠφελεῖτε, ὅταν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας κολάζητε, ὑμῖν αὐτοῖς
16 βοηθεῖτε. ὧν οὖν ἕνεκα δεῖ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ταύτας τῶν δικῶν,
καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων συμβολαίων τοσούτου τιμᾶν, ὅσον προσήκει τῷ
διώκοντι κομίσασθαι, περὶ δὲ τῆς ὕβρεως, ὅσον ἀποτείσας ὁ φεύγων
17 παύσεσθαι μέλλει τῆς παρούσης ἀσελγείας. ἂν οὖν περιαιρῆτε τὰς
οὐσίας τῶν νεανιευομένων εἰς τοὺς πολίτας καὶ μηδεμίαν νομίζηθ' ἱκανὴν c
εἶναι ζημίαν, οἵτινες ἂν εἰς τὰ σώματ' ἐξαμαρτάνοντες τοῖς χρήμασι
τὰς δίκας ὑπέχωσιν, ἅπανθ' ὅσα δεῖ τοὺς καλῶς δικάζοντας διαπρά-
18 ξεσθε· καὶ γὰρ περὶ τοῦ παρόντος πράγματος ὀρθῶς γνώσεσθε, καὶ

APPARATUS] 2 ἀκρίτως Λ ς exc. W. C. — **§ 12.** 3 τιμωρήσασθαι Λ ς sed cf. II 68 — λυμηναμένους ⟨ ὑμᾶς ⟩ Λ ς B. — **§ 13.** 7 περιμένειν Λ ς sed cf. Str. KB p. 83 — 9 προφάσεως ὑμῖν colloc. Λ ς Do. — τιμωρεῖσθ++ Γ pr., ε in ras. corr. 2, τιμωρήσασθαι Λ ς — **§ 14.** 11 γὰρ ⟨ ἂν ⟩ Λ ς — 12 ⟨ καὶ ⟩ πρὶν Λ ς — 13 ἐστὶν om. Λ ς — 14 τινὰ Λ ς B. BS. Bs. (cf. Monatsber.) — γ' om. Λ ς ante C., cf. Str. III p. 611 — γνωσθῶσι Λ ς — **§ 15.** 16 περὶ τῆς Λ ς — 17 αἰκείας Γ pr. cf. ad inscr.] αἰκίας Γ corr. rad. Λ edd. — πάντες Λ ς — **§ 16.** 20 οὖν om. Λ ς B. BS. K. p. 375 Bl., sed cf. II 11 — 22 ἀποτείσας Γ pr. (ci. Bl.)] ἀποτίσας $Γ_1$ Λ edd. cf. ad II 10 — 23 παύσασθαι Λ ς — **§ 17.** ἂν] ἵν' Λ pr., ἣν corr. 4 ς B. — περιαιρήσησθε Λ ς — τὰς οὐσίας Λ pr., ⟨ τὸ ⟩ τὰς οὐσίας ⟨ ἀφαιρεῖν ⟩ in ras. corr. 4 ς ante C. — 24 μηδὲ μίαν (μηδεμίαν ς) ἱκανὴν ἡγῆσθε Λ ς — 25 οἵτινες Λ pr. (ci. C.). εἴ τινες corr. 4 ς — 26 διαπράξεσθε edd.] διαπράξασθε Γ $Λ_4$, διαπράξασθαι Λ pr. (cf. Monatsb.) — **§ 18.** 27 καὶ γὰρ ⟨ καὶ ⟩ Λ ς.

τοὺς ἄλλους πολίτας κοσμιωτέρους ποιήσετε, καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον
αὐτῶν ἀσφαλέστερον καταστήσετε. ἔστιν δὲ δικαστῶν νοῦν ἐχόντων
d περὶ τῶν ἀλλοτρίων τὰ δίκαια ψηφιζομένους ἅμα καὶ τὰ σφέτερ᾽ αὐτῶν
εὖ τίθεσθαι.

(ιγ΄.) Καὶ μηδεὶς ὑμῶν εἰς τοῦτ᾽ ἀποβλέψας, ὅτι πένης εἰμὶ καὶ 19
τοῦ πλήθους εἷς, ἀξιούτω τοῦ τιμήματος ἀφαιρεῖν. οὐ γὰρ δίκαιον
ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν διωνομασμένων,
οὐδὲ χείρους ἡγεῖσθαι τοὺς πενομένους ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους.
e ὑμᾶς γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀτιμάζοιτ᾽ εἰ τοιαῦτα γιγνώσκοιτε περὶ τῶν πολιτῶν.
ἔτι δὲ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότατον, εἰ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως 20
μὴ τῶν αὐτῶν ἅπαντες τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀρχῶν μετέχειν
ἀξιοῖμεν [τὸ] ἴσον, τῶν δ᾽ ἐν τοῖς νόμοις δικαίων ἀποστεροῖμεν ἡμᾶς
399 αὐτούς, || καὶ μαχόμενοι μὲν ἐθέλοιμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς πολιτείας,
ἐν δὲ τῇ ψήφῳ πλέον νέμοιμεν τοῖς τὰς οὐσίας ἔχουσιν. οὐκ ἄν γε 21
σωφρονῆθ᾽ οὕτω διακείσεσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, οὐδὲ διδάξετε τοὺς
νεωτέρους καταφρονεῖν τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν, οὐδ᾽ ἀλλοτρίους
ἡγήσεσθ᾽ εἶναι τοὺς τοιούτους τῶν ἀγώνων, ἀλλ᾽ ὡς ὑπὲρ αὑτοῦ
δικάζων, οὕτως ἕκαστος ὑμῶν οἴσει τὴν ψῆφον. ἅπαντας γὰρ ὁμοίως
ἀδικοῦσιν οἱ τολμῶντες τοῦτον τὸν νόμον παραβαίνειν τὸν ὑπὲρ τῶν
σωμάτων τῶν ὑμετέρων κείμενον. (ιδ΄.) Ὥστ᾽ ἐὰν σωφρονῆτε, παρα- 22
καλέσαντες ἀλλήλους ἐνσημανεῖσθε Λοχίτῃ τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν
αὐτῶν, εἰδότες ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι τῶν μὲν νόμων τῶν κειμένων κατα-
φρονοῦσιν, τὰ δ᾽ ἐνθάδε γιγνωσκόμενα, ταῦτα νόμους εἶναι νομίζουσιν.

(ιε΄.) Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἷός τ᾽ ἦν εἴρηκα περὶ τοῦ πράγματος·
εἰ δέ τις τῶν παρόντων ἔχει τί μοι συνειπεῖν, ἀναβὰς εἰς ὑμᾶς λεγέτω.

APPARATUS] **§ 19.** 6 δίκαιόν ⟨ ἐστιν ⟩ Λ ς Do. — 7 ὠνομασμένων Λ ς — 8 πενομένους τῶν πολλὰ κεκτημένων Λ ς — **§ 20.** 10 εἰ δημοκρατίας οὔσης μὴ Λ ς — 12 ἀξιοῖμεν ἴσον (del. τό) K. p. 358 coll. IV 38, cf. etiam I 15, II 23, V 57, XV 20, XVIII 69, XXI 179 et VIII 54, XIV 99, XVI 3] ἀξιοῖμεν τὸ ἴσον (h.) Γ B. BS., ἀξιοῖμεν (om. τὸ ἴσον) Λ ς Bs. Bl. — δ᾽ ἐν] δε Γ pr., in ras. corr. 2 — 13 μὲν ⟨ ὁμοίως ⟩ Λ ς B. BS. sed cf. Bs. p. LIII 3 — ἐθέλοιμεν] ἕλοιμεν Γ pr., in ras. corr. 2 — **§ 21.** 14 ἐάν Λ ς B. — γε σωφρονῆθ᾽ Γ pr. (εἰ post σωφρονῆθ᾽ in mg. add. ut vid. 2) B. BS. Bs., cf. praef. c. III et Lys. XII 47] γέ μοι πεισθῆτε Λ ς Dobree Bl. (qui πεισθῆτ᾽) propter repet. in § 22 — 17 ὥσπερ ὑπὲρ Λ ς sed cf. ad VI 46 XIV 178 et Str. III p. 23 — 18 οὕτως om. Λ ς — γὰρ om. Λ pr., s. v. add. 1 — 19 τολμῶσιν Γ (propter ἀδικοῦσιν) — τοῦτον om. Λ ς — **§ 22.** 20 ἂν Λ ς Bs. Bl. — 22 μὲν om. Λ M. Ald. W. — νόμων τῶν (om. κειμένων) Γ pr., νόμων τούτων corr. 2 — 23 ἐνταῦθα Λ ς sed cf. XVII 52 — ταῦτα om. Λ ς — 25 εἰ δέ τις ἔχει (ἔχοι C.) μοι περὶ (περὶ om. W. ς) τῶν παρόντων συνειπεῖν Λ ς — κατα λοχιτου αικ+ίας ἐπίλογος subscr. Γ, κατὰ τοῦ λοχίτου subscr. Λ pr., τέλος τοῦ κατὰ τοῦ λοχίτου corr. 4.

IV.
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ (16).

(α'.) Περὶ μὲν οὖν τοῦ ζεύγους τῶν ἵππων, ὡς οὐκ ἀφελόμενος ὁ 847
πατὴρ Τεισίαν εἶχεν, ἀλλὰ πριάμενος παρὰ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων,
τῶν τε πρέσβεων τῶν ἐκεῖθεν ἡκόντων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότων
ἀκηκόατε μαρτυρούντων· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἅπαντές εἰσιν εἰθισμένοι
2 με συκοφαντεῖν. τὰς μὲν γὰρ δίκας ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων λαγ-
χάνουσιν, τὰς δὲ κατηγορίας ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ποιοῦν- b
ται, καὶ πλείω χρόνον διατρίβουσι τὸν πατέρα μου διαβάλλοντες ἢ περὶ
ὧν ἀντώμοσαν διδάσκοντες, καὶ τοσοῦτον καταφρονοῦσι τῶν νόμων, ὥστε
περὶ ὧν ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου φασὶν ἠδικῆσθαι, τούτων αὐτοὶ δίκην παρ'
3 ἐμοῦ λαβεῖν ἀξιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν οὐδὲν προσήκειν τὰς κοινὰς
αἰτίας τοῖς ἰδίοις ἀγῶσιν· ἐπειδὴ δὲ Τεισίας πολλάκις ὀνειδίζει μοι τὴν
φυγὴν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἢ τῶν αὑτοῦ c
σπουδάζει πραγμάτων, ἀνάγκη πρὸς ταῦτα τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι·
καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, εἴ τῳ δόξαιμι τῶν πολιτῶν ἧττον φροντίζειν
τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων.

4 (β'.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρεσβυτέρους βραχὺς ἂν ἐξήρκει λόγος·
ἅπαντες γὰρ ἴσασιν, ὅτι διὰ τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας ἥ τε δημοκρατία
κατελύθη κἀκεῖνος ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσεν· τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, d
οἳ τῶν μὲν πραγμάτων ὕστεροι γεγόνασιν, τῶν δὲ διαβαλλόντων πολλάκις
ἀκηκόασιν, πορρωτέρωθεν ἄρξομαι διδάσκειν.

5 (γ'.) Οἱ γὰρ τὸ πρῶτον ἐπιβουλεύσαντες τῷ δήμῳ καὶ κατα-
στήσαντες τοὺς τετρακοσίους, ἐπειδὴ παρακαλούμενος ὁ πατὴρ οὐκ ἤθελεν
γενέσθαι μετ' αὐτῶν, ὁρῶντες αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἐρρωμένως
ἔχοντα καὶ πρὸς τὸ πλῆθος πιστῶς διακείμενον, ἡγοῦντ' οὐδὲν οἷοί τ'
εἶναι κινεῖν τῶν καθεστώτων, πρὶν ἐκποδὼν ἐκεῖνος αὐτοῖς γένοιτο. e

---

TESTIMONIA] Orationem laudant Plut. Alcib. c. 12 et Athen. V 215 e. — § 1. ζεῦγος Phot. s. v. (Etym. M. 409, 47; cf. Hesych., BA 260, 29).

---

or. IV: codd. ΓΛ (cod. Γ inde a § 3 τοῖς ἰδίοις ἀγῶσιν; corr. 5 in hac oratione deest).

APPARATUS] *ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ* inscr. Λ M. B. sq. — **§ 1.** 3 τισίαν Λ edd., corr. Bl. hic et infra § 3, 45, 50 (Γ) — πόλεως τῶν Λ ϛ B. BS., corr. Baiter ad Paneg. § 61. — **§ 3.** 12 τισίας ΓΛ edd. exc. Bl. — 13 ἡμετέρων Λ ϛ — ἑαυτοῦ Λ ϛ — **§ 4.** 20 ὕστερον Λ ϛ — 21 πόρρωθεν Λ ϛ sed cf. XIV 23, XVI 16, XXI 120 — **§ 5.** 22 τὸ πρῶτον] πρότερον Λ ϛ — 25 ⟨ οὐχ ⟩ ἡγοῦντ' Λ edd. exc. Bs., cui assentitur K. p. 371 — οἷον τ' Γ.

εἰδότες δὲ τὴν πόλιν τῶν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς μάλιστ' ἂν ὀργισθεῖσαν, 6
εἴ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτ' ἐξαμαρτάνων, τῶν δ' ἄλλων εἴ τις τὴν
348 δημοκρατίαν τολμῴη καταλύειν, ἀμφοτέρας ταύτας ‖ συνθέντες τὰς
αἰτίας εἰσήγγελλον εἰς τὴν βουλήν, λέγοντες ὡς ὁ πατὴρ μὲν συνάγοι
τὴν ἑταιρείαν ἐπὶ νεωτέροις πράγμασιν, οὗτοι δ' ἐν τῇ Πουλυτίωνος
οἰκίᾳ συνδειπνοῦντες τὰ μυστήρια ποιήσειαν. ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως 7
γενομένης διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν καὶ διὰ ταχέων συλλεγείσης
ἐκκλησίας οὕτω σαφῶς ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευδομένους, ὥστε παρὰ μὲν
b τῶν κατηγόρων ἡδέως ἂν ὁ δῆμος δίκην ἔλαβεν, τὸν δ' εἰς Σικελίαν
στρατηγὸν ἐχειροτόνησεν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξέπλευσεν ὡς ἀπηλλαγ-
μένος ἤδη τῆς διαβολῆς, οἱ δὲ συστήσαντες τὴν βουλὴν καὶ τοὺς ῥήτορας
ὑφ' αὑτοῖς ποιησάμενοι πάλιν ἤγειρον τὸ πρᾶγμα καὶ μηνυτὰς εἰσέ-
πεμπον. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; οὐ γὰρ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν τόν 8
τε πατέρ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετεπέμψαντο, καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ
c τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλον. πυθόμενος δὲ
τήν τε τῶν ἐχθρῶν δύναμιν καὶ τὰς τῶν ἐπιτηδείων συμφοράς, καὶ
νομίζων δεινὰ πάσχειν, ὅτι παρόντα μὲν αὐτὸν οὐκ ἔκρινον, ἀπόντος δὲ
κατεγίγνωσκον, οὐδ' ὣς ἀπελθεῖν ἠξίωσεν εἰς τοὺς πολεμίους· ἀλλ' 9
ἐκεῖνος μὲν τοσαύτην πρόνοιαν ἔσχεν ὑπὲρ τοῦ μηδὲ φεύγων μηδὲν
ἐξαμαρτεῖν εἰς τὴν πόλιν, ὥστ' εἰς Ἄργος ἐλθὼν ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ δ'
d εἰς τοσοῦτον ὕβρεως ἦλθον, ὥστ' ἔπεισαν ὑμᾶς ἐλαύνειν αὐτὸν ἐξ ἁπάσης
τῆς Ἑλλάδος καὶ στηλίτην ἀναγράφειν καὶ πρέσβεις πέμποντας ἐξαιτεῖν
παρ' Ἀργείων. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τοῖς παροῦσιν κακοῖς καὶ
πανταχόθεν εἰργόμενος καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ φαινομένης
τελευτῶν ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἠναγκάσθη καταφυγεῖν.

(δ'.) Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν· τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς 10

APPARATUS] **§ 6.** 1 μάλιστα (om. ἂν) Γ cf. Monatsber. — 2 τις τολμῴη τὸν δῆμον καταλύειν Λ ϛ — 4 συνάγοι μὲν colloc. Λ — 5 ἑταιρίαν Λ ϛ cf. ad X 10 — πολυτίωνος Λ ϛ — 6 ποιήσαιεν Λ ϛ; sed cf. Baiter ap. Bremi p. 204/5, qui termin. —αιεν 22 locis, termin. —ειαν 29 locis in omnibus codd. exstare dicit. Atque ex novis subsidiis meis 25 —αιεν (17 in omnibus codd., 8 in Γ), 35 —ειαν (26 in omnibus codd., 9 in Γ: acced. IV 6, 28, XIV 100, XVI 31, XXI 137, 217) numero, unde Isocratem formas has promiscue usurpasse apparet: quas ex optimis ideo libris restituere cogimur. Falsa Benseleri (p. XXI 10) est ratiocinatio, quam secutus est Bl. — **§ 7.** 8 αὐτοὺς ἀπέδειξε Λ ϛ — **§ 8.** 13 πρὶν ⟨ἂν⟩ Λ ϛ ante C. (append.) — 18 ὣς] οὕτως Λ ϛ — **§ 9.** 19 εἶχεν Λ ϛ ante C. — 20 ἐξαμαρτάνειν Λ ϛ — ἡσυχίαν ἦγεν Λ ϛ — 21 τοσοῦθ' Γ B. sed cf. Bs. ad Areop. p. 249 Gr. Inscr. Att.^{3} p. 155 — 22 καὶ στήλην Λ ϛ — 25 τελευταῖον Λ M. Ald. L. C. — **§ 10.** 26 γεγενημένα Λ ϛ — τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥσθ' οὕτως] οὕτω δ' Λ ϛ.

τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥσθ' οὕτως ἀνόμως τοῦ πατρὸς ἐκπεσόντος ὡς e
Lys. XIV 30 δεινὰ δεδρακότος αὐτοῦ κατηγοροῦσιν, καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν ὡς
Δεκέλειάν τ' ἐπετείχισεν, καὶ τὰς νήσους ἀπέστησεν, καὶ τῶν πολεμίων
διδάσκαλος κατέστη. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτοῦ προσποιοῦνται καταφρονεῖν,
Lys. 11 XIV 37 λέγοντες ὡς οὐδὲν διέφερεν τῶν ἄλλων, νυνὶ δ' ἁπάντων αὐτὸν τῶν
Lys. XIV 35 γεγενημένων αἰτιῶνται καί φασιν παρ' ἐκείνου μαθεῖν Λακεδαιμονίους,
ὡς χρὴ πολεμεῖν, οἳ καὶ τοὺς ‖ ἄλλους διδάσκειν τέχνην ἔχουσιν. ἐγὼ 349
δ' εἴ μοι χρόνος ἱκανὸς γένοιτο, ῥᾳδίως ἂν αὐτὸν ἐπιδείξαιμι τὰ μὲν
Lys. XIV 31, 38 δικαίως πράξαντα, τῶν δ' ἀδίκως αἰτίαν ἔχοντα. πάντων δ' ἂν εἴη
δεινότατον, εἰ τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν φυγὴν δωρεὰν λαβόντος ἐγὼ διὰ τὴν
ἐκείνου φυγὴν ζημιωθείην.

12 (ε'.) Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν παρ' ὑμῶν δικαίως ἂν πλείστης συγγνώμης
τυγχάνειν· ὑπὸ γὰρ τῶν τριάκοντ' ἐκπεσόντες ταῖς αὐταῖς ἐκείνῳ συμφο-
ραῖς ἐχρήσασθε. ἐξ ὧν ἐνθυμεῖσθαι χρή, πῶς ἕκαστος ὑμῶν διέκειτο b
καὶ τίνα γνώμην εἶχεν καὶ ποῖον κίνδυνον οὐκ ἂν ὑπέμεινεν, ὥστε
παύσασθαι μὲν μετοικῶν, κατελθεῖν δ' εἰς τὴν πατρίδα, τιμωρήσασθαι δὲ
13 τοὺς ἐκβαλόντας. ἐπὶ τίνα δ' ἢ πόλιν ἢ φίλον ἢ ξένον οὐχ ἤλθετε δεησό-
μενοι συγκαταγαγεῖν ὑμᾶς; τίνος δ' ἀπέσχεσθε πειρώμενοι κατελθεῖν;
οὐ καταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σῖτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ διεφθείρετε
Lys. XIV 32/33 καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προάστια ἐνεπρήσατε καὶ τελευτῶντες τοῖς c
14 τείχεσιν προσεβάλλετε; καὶ ταῦθ' οὕτω σφόδρ' ἐνομίζετε χρῆναι ποιεῖν,
ὥστε τοῖς ἡσυχίαν ἄγουσι τῶν συμφυγάδων μᾶλλον ὠργίζεσθε, ἢ τοῖς
αἰτίοις τῶν συμφορῶν γεγενημένοις. (ς'.) Ὥστ' οὐκ εἰκὸς ἐπιτιμᾶν τοῖς
Thuc. VI 92, 4 τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲ κακοὺς ἄνδρας νομίζειν, ὅσοι φεύ-
γοντες κατελθεῖν ἐζήτησαν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μένοντες φυγῆς d
ἄξι' ἐποίησαν· οὐδ' ἐντεῦθεν ἀρξαμένους κρίνειν, ὁποῖός τις ἦν ὁ πατὴρ
15 πολίτης, ὅτ' οὐδὲν αὐτῷ τῆς πόλεως προσῆκεν, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ
χρόνου σκοπεῖν, οἷος ἦν πρὶν φυγεῖν περὶ τὸ πλῆθος, καὶ ὅτι διακοσίους
ὁπλίτας ἔχων τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίων

APPARATUS] 1 τοῦ πατρός om. Λ ς — 2 καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν (homoeot.) om. Γ B. Bs. sed cf. Str. KB p. 60 III p. 574 — 3 τ' om. Λ ς — 4 κατέστη διδάσκαλος colloc. Λ ς — § 11. 5 νῦν δὲ πάντων Λ ς — 6 γενομένων Λ ς — 7 τέχνην διδάσκειν colloc. Λ M. Ald. — § 12. 14 χρῆσθε Λ M. — § 13. 17 οὐχ om. Λ pr., s. v. add. 2 — 18 ἀπέχεσθε Γ pr., ἀπέσχεσθε corr. 1, ἀπείχεσθε Λ ς — πειρώμενοι κατελθεῖν om. Λ ς — 20 προάστια $Γ_2$ cf. XVII 85 Gr. Inscr. Att.[3] p. 54] πραασττα Γ pr., προάστεια $Γ_4$ Λ edd. — 21 προσεβάλλετε Γ pr. Λ] προσεβάλετε Γ corr. rad. edd. — § 14. 24 τῶν αὐτῶν ⟨πραγμάτων⟩ Λ ς — φεύγοντες Hertlein Hermae XII p. 183 coll. II 7 ep. III 13 Fuhr p. 567 Bl.] φυγόντες ΓΛ edd. exc. Bl. — § 15. 27 ἀπ' ἐκείνου Λ ς — 29 ἔχων ὁπλίτας colloc. Λ ς.

e μὲν ἀπέστησεν, ὑμῖν δὲ συμμάχους ἐποίησεν, καὶ εἰς οἵους κινδύνους
αὐτοὺς κατέστησεν, καὶ ὡς περὶ Σικελίαν ἐστρατήγησεν. τούτων μὲν
γὰρ ἐκείνῳ προσήκει χάριν ὑμᾶς ἔχειν˙ τῶν δ' ἐν τῇ συμφορᾷ γενο-
μένων τοὺς ἐκβαλόντας αὐτὸν δικαίως ἂν αἰτίους νομίζοιτε.
350 (ζ΄.) Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ἐπειδὴ κατῆλθεν, || ὡς 16 Lys. XIV 16
πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησεν, ἔτι δὲ πρότερον, ὡς ἐχόντων τῶν
πραγμάτων αὐτὸν κατεδέξασθε, καταλελυμένου μὲν τοῦ δήμου, στασια-
ζόντων δὲ τῶν πολιτῶν, διαφερομένων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰς
ἀρχὰς τὰς ἐνθάδε καθεστηκυίας, εἰς τοῦτο δὲ μανίας ἀμφοτέρων ἀφιγ-
μένων, ὥστε μηδετέροις μηδεμίαν ἐλπίδ' εἶναι σωτηρίας˙ οἱ μὲν γὰρ τοὺς 17
b ἔχοντας τὴν πόλιν ἐχθροὺς ἐνόμιζον μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ
τοὺς ἐκ Δεκελείας μετεπέμποντο, ἡγούμενοι κρεῖττον εἶναι τοῖς πολε-
μίοις τὴν πατρίδα παραδοῦναι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατευο-
μένοις τῆς πολιτείας μεταδοῦναι. τοιαύτην μὲν οὖν τῶν πολιτῶν γνώμην 18
ἐχόντων, κρατούντων δὲ τῶν πολεμίων καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης,
c ἔτι δὲ χρημάτων ὑμῖν μὲν οὐκ ὄντων, ἐκείνοις δὲ βασιλέως παρέχοντος,
πρὸς δὲ τούτοις ἐνενήκοντα νεῶν ἐκ Φοινίκης εἰς Ἄσπενδον ἡκουσῶν
καὶ παρεσκευασμένων Λακεδαιμονίοις βοηθεῖν, ἐν τοσαύταις συμφοραῖς
καὶ τοιούτοις κινδύνοις τῆς πόλεως οὔσης, μεταπεμψαμένων αὐτὸν τῶν 19
στρατιωτῶν οὐκ ἐσεμνύνατ' ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, οὐδ' ἐμέμψατο περὶ τῶν
γεγενημένων, οὐδ' ἐβουλεύσατο περὶ τῶν μελλόντων, ἀλλ' εὐθὺς εἵλετο
μετὰ τῆς πόλεως ὁτιοῦν πάσχειν μᾶλλον ἢ μετὰ Λακεδαιμονίων εὐτυχεῖν,
d καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησεν, ὅτι τοῖς ἐκβαλοῦσιν ἀλλ' οὐχ ὑμῖν ἐπολέμει,
καὶ ὅτι κατελθεῖν ἀλλ' οὐκ ἀπολέσαι τὴν πόλιν ἐπεθύμει. γενόμενος 20
δὲ μεθ' ὑμῶν ἔπεισεν μὲν Τισσαφέρνην μὴ παρέχειν χρήματα Λακε-
δαιμονίοις, ἔπαυσεν δὲ τοὺς συμμάχους ὑμῶν ἀφισταμένους, διέδωκεν δὲ
παρ' αὑτοῦ μισθὸν τοῖς στρατιώταις, ἀπέδωκεν δὲ τῷ δήμῳ τὴν πολιτείαν,
e διήλλαξε δὲ τοὺς πολίτας, ἀπέστρεψε δὲ τὰς ναῦς τὰς Φοινίσσας. καὶ 21
μετὰ ταῦτα καθ' ἕκαστον μέν, ὅσας τριήρεις ἔλαβεν ἢ μάχας ἐνίκησεν
ἢ πόλεις κατὰ κράτος εἷλεν ἢ λόγῳ πείσας φίλας ὑμῖν ἐποίησεν, πολὺ

APPARATUS] 1 ὑμῶν Λ edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — 2 ὡς περὶ] ὥσπερ εἰς Λ (append.) — 4 τους τοὺς ἐκβατλόντας (eras. λ) Γ — νομιζοτ Γ pr., corr. 2 — **§ 16.** 7 αὑτῷ Λ — **§ 18.** 14 οὖν om. Γ Bs. — 15 γῆς] γνώμης Λ — 16 μὲν ὑμῖν colloc. Λ ϛ — παρέχοντος] χορηγοῦντος Λ ϛ — 19 τοσούτοις Λ ϛ — **§ 19.** αὐτόν] αυτῶν Γ pr., corr. 4 — 20 στρατιωτῶν Fuhr animadv. p. 50 coll. § 16 Thucyd. VIII 81 Plut. Alcib. 26 Bl.] στρατιῶν Γ, στρατηγῶν Λ edd. exc. Bl. — 23 ἐκ-βαλλουσιν Γ pr., corr. 2 — 24 οὐκ ἀπολέσαι B. sq. = ουκαταπολεσαι Γ pr., τα expunx. 1 et indux. 4] οὐ καταπολεμῆσαι Λ ϛ — **§ 20.** 25 τισαφέρνην Λ — 28 φοινίσσας] ἐκ φοινίκης Λ ϛ — **§ 21.** 29 εκαστων Γ pr., corr. 2.

ἂν ἔργον εἴη λέγειν· πλείστων δὲ κινδύνων τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνον τὸν
XVI 111, XXI 257 καιρὸν γενομένων οὐδεπώποτε τοῦ πατρὸς ἡγουμένου τρόπαιον ὑμῶν
ἔστησαν οἱ πολέμιοι. ||
22 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐστρατηγημένων οἶδα μέν, ὅτι πολλὰ παραλείπω, 351
διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἀκριβῶς εἴρηκα περὶ αὐτῶν, ὅτι σχεδὸν ἅπαντες μνη-
μονεύετε τὰ πραχθέντα. (η'.) Λοιδοροῦσιν δὲ λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασέως
καὶ τὸν ἄλλον βίον τὸν τοῦ πατρός, καὶ οὐκ αἰσχύνονται τοιαύτῃ
παρρησίᾳ χρώμενοι περὶ τοῦ τεθνεῶτος, ἣν ἔδεισαν ἂν ποιήσασθαι περὶ
23 ζῶντος, ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥστ' οἴονται καὶ παρ' ὑμῖν
καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμήσειν, ἢν ὡς ἂν δύνωνται πλεῖστα περὶ b
αὐτοῦ βλασφημήσωσιν, ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότας, ὅτι καὶ τοῖς φαυλο-
τάτοις τῶν ἀνθρώπων ἔξεστιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων
24 ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θεῶν ὑβριστικοὺς λόγους εἰπεῖν. (θ'.) Ἴσως μὲν
οὖν ἀνόητόν ἐστιν ἁπάντων τῶν εἰρημένων φροντίζειν· ὅμως δ' οὐχ
ἥκιστ' ἐπιθυμῶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοῦ πατρὸς διελθεῖν πρὸς
ὑμᾶς, μικρὸν προλαβὼν καὶ τῶν προγόνων ἐπιμνησθείς, ἵν' ἐπίστησθ' c
ὅτι πόρρωθεν ἡμῖν ὑπάρχει μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν πολιτῶν.
25 (ι'.) Ὁ γὰρ πατὴρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Εὐπατριδῶν, ὧν τὴν
εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥᾴδιον γνῶναι, πρὸς γυναικῶν δ'
Ἀλκμεωνιδῶν, οἳ τοῦ μὲν πλούτου μέγιστον μνημεῖον κατέλιπον, ἵππων
γὰρ ζεύγει πρῶτος Ἀλκμέων τῶν πολιτῶν Ὀλυμπίασιν ἐνίκησεν, τὴν
δ' εὔνοιαν, ἣν εἶχον εἰς τὸ πλῆθος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς ἐπεδείξαντο· d
συγγενεῖς γὰρ ὄντες Πεισιστράτου καὶ πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι
μάλιστ' αὐτῷ χρώμενοι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἠξίωσαν μετασχεῖν τῆς ἐκείνου
τυραννίδος, ἀλλ' εἵλοντο φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δουλεύοντας.
26 τετταράκοντα δ' ἔτη τῆς στάσεως γενομένης ὑπὸ μὲν τῶν τυράννων
τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐμισήθησαν, ὥσθ' ὁπότε τἀκείνων κρατήσειεν, e
οὐ μόνον τὰς οἰκίας αὐτῶν κατέσκαπτον ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους ἀνώρυττον,

TESTIMONIA] § 22. παρρησίᾳ Harp. s. v. cf. ad Busir. § 40. — § 26. πρόπαππος Poll. III 17.

APPARATUS] 1 πλεῖστον Γ pr., corr. 1 — 2 καιρόν] χρόνον Λ ϛ ex XXI 257 — οὐδέποτε Λ ϛ B., corr. Baiter ad Paneg. p. XX Str. KB p. 79 coll. XVI 111 — ⟨καθ'⟩ ὑμῶν Λ ϛ — **§ 22.** 7 τὸν τοῦ] τὸν om. Λ ϛ — 8 ἂν ποιούμενοι Λ ϛ — **§ 23.** 13 εἰπεῖν λόγους colloc. Λ ϛ — **§ 24.** 14 ἔστιν ἀνόητον colloc. Λ ϛ — 16 ἐπήιστησθε Λ M. — 17 ὑμῖν ὑπάρχειν Γ — **§ 25.** 18 ἦν πρὸς μὲν ἀνδρῶν colloc. Λ ϛ — 20 μνημεῖον] σημεῖον Λ ϛ — 22 ἐπέδειξαν Γ — 25 ἀλλ' ἡγήσαντο κρεῖττον εἶναι Λ ϛ — φυγεῖν B. sq. propter ἰδεῖν cf. Monatsber.] φεύγειν Γ Fuhr p. 567, φυγεῖν ⟨ τὴν πατρίδα ⟩ Λ ϛ — **§ 26.** 27 τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων] τοσούτων ὄντων Λ M. Ald. (append.) — κρατήσαιεν Λ ϛ.

ὑπὸ δὲ τῶν συμφυγάδων οὕτω σφόδρ᾽ ἐπιστεύθησαν, ὥσθ᾽ ἅπαντα τοῦτον
τὸν χρόνον ἡγούμενοι τοῦ δήμου διετέλεσαν. καὶ τὸ τελευταῖον Ἀλ-
κιβιάδης καὶ Κλεισθένης, ὁ μὲν πρὸς πατρός, ὁ δὲ πρὸς μητρὸς ὢν Lys. XIV 39
352 πρόπαππος τοῦ πατρὸς τοὐμοῦ, ‖ στρατηγήσαντες τῆς φυγῆς κατήγαγον XVIII 16
τὸν δῆμον καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβαλον, καὶ κατέστησαν ἐκείνην τὴν 27
δημοκρατίαν, ἐξ ἧς οἱ πολῖται πρὸς μὲν ἀνδρείαν οὕτως ἐπαιδεύθησαν,
ὥστε τοὺς βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα μόνοι νικᾶν
μαχόμενοι, περὶ δὲ δικαιοσύνης τοσαύτην δόξαν ἔλαβον, ὥσθ᾽ ἑκόντας
αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας ἐγχειρίσαι τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης, τὴν δὲ πόλιν
b τηλικαύτην τὸ μέγεθος ἐποίησαν καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς ἄλλαις κατα-
σκευαῖς, ὥστε τοὺς φάσκοντας αὐτὴν ἄστυ τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ XIX 299
τοιαύταις ὑπερβολαῖς εἰθισμένους χρῆσθαι δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν.

(ια΄.) Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ 28
γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προ-
γόνων παρέλαβεν· αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὀρφανός, ὁ γὰρ πατὴρ αὐ-
τοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνείᾳ τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν, ἐπετροπεύθη δ᾽
c ὑπὸ Περικλέους, ὃν πάντες ἂν ὁμολογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ XIX 111
δικαιότατον καὶ σοφώτατον γενέσθαι τῶν πολιτῶν. ἡγοῦμαι γὰρ καὶ
τοῦτ᾽ εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἤθεσιν ἐπι-
τροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ παιδευθῆναι. δοκιμασθεὶς δ᾽ οὐκ 29
ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προειρημένων, οὐδ᾽ ἠξίωσεν αὐτὸς μὲν ῥᾳθύμως
ζῆν, σεμνύνεσθαι δ᾽ ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ᾽ εὐθὺς οὕτω
d μέγ᾽ ἐφρόνησεν, ὥστ᾽ ᾠήθη δεῖν δι᾽ αὐτὸν καὶ τἀκείνων ἔργα μνημο-
νεύεσθαι. (ιβ΄.) Καὶ πρῶτον μέν, ὅτε Φορμίων ἐξήγαγεν ἐπὶ Θρᾴκης
χιλίους Ἀθηναίων, ἐπιλεξάμενος τοὺς ἀρίστους, μετὰ τούτων στρατευσά-
μενος τοιοῦτος ἦν ἐν τοῖς κινδύνοις, ὥστε στεφανωθῆναι καὶ πανοπλίαν
λαβεῖν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων 30
ἄξιον; οὐ μετὰ μὲν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς πόλεως στρατευόμενον ἀρι-
e στείων ἀξιοῦσθαι, πρὸς δὲ τοὺς κρατίστους τῶν Ἑλλήνων ἀντιστρατη-
γοῦντ᾽ ἐν ἅπασι τοῖς κινδύνοις αὐτῶν φαίνεσθαι περιγιγνόμενον; ἐκεῖ-

APPARATUS] 1 φυγάδων Λ ς — 4 φυγῆς Γ pr., φυλῆς in ras. corr. 2 (ad munus φυλοβασιλέων referendum?) — **§ 27.** 6 ἀνδρείαν ΓΛ W. Fuhr p. 567, quod ubivis est in codd. vel omnibus vel Γ (ep. III 4, VII 3, 9); cf. etiam Schn[3]. ad Paneg. § 49 p. 163] ἀνδρίαν edd. exc. W. — 10 τὸ μέγεθος om. Λ ς B. BS. Albrecht 1885 p. 54 coll. VIII 49, sed cf. Preuss v. τηλικοῦτος — **§ 28.** 15 οὗτος δὲ Λ ς — 16 κορωνείᾳ Wesseling ad Diod. XII 7 A. sq.] χερωνείᾳ Γ, χερωνία Λ pr., χαιρωνεία $Λ_4$ ς ante A. — 17 ὁμολογήσαιεν ὡς σωφρονέστατον Λ ς cf. ad § 6 — 18 γεγενῆσθαι Λ ς — **§ 29.** 23 καὶ ⟨ οὐ διὰ ⟩ τἀκείνων Λ ς — 24 θρᾴκας Λ ς — 25 ἀθηναίων ⟨ὁπλίτας⟩ Λ ς B. BS. — ⟨ καὶ ⟩ μετὰ Λ ς (append.) — **§ 30.** 27 χρὴ ⟨ νομίζειν ποιεῖν ⟩ Λ ς — 30 πᾶσι Λ ς — αυτῶν Γ pr.] αυτὸν $Γ_2$ Λ M. Ald. (A.).

νος τοίνυν τῶν μὲν νέος ὢν ἔτυχεν, τὰ δ' ἐπειδὴ πρεσβύτερος ἦν
ἔπραξεν. ||

81 (ιγ'.) Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἔγημεν· ἡγοῦμαι γὰρ 358
καὶ ταύτην ἀριστεῖον αὐτὸν λαβεῖν. ὁ γὰρ πατὴρ αὐτῆς Ἱππόνικος,
πλούτῳ μὲν πρῶτος ὢν τῶν Ἑλλήνων, γένει δ' οὐδενὸς ὕστερος τῶν
πολιτῶν, τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος μάλιστα τῶν ἐφ' αὑτοῦ, μετὰ
προικὸς δὲ πλείστης καὶ δόξης μεγίστης ἐκδιδοὺς τὴν θυγατέρα, καὶ
τοῦ γάμου τυχεῖν εὐχομένων μὲν ἁπάντων, ἀξιούντων δὲ τῶν πρώτων,
τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενος κηδεστὴν ἐπεθύμησε b
ποιήσασθαι.

82 (ιδ'.) Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁρῶν τὴν ἐν Ὀλυμπίᾳ πανήγυριν
ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπωμένην καὶ θαυμαζομένην, καὶ τοὺς Ἕλληνας
ἐπίδειξιν ἐν αὐτῇ ποιουμένους πλούτου καὶ ῥώμης καὶ παιδεύσεως, καὶ
τούς τ' ἀθλητὰς ζηλουμένους καὶ τὰς πόλεις ὀνομαστὰς γιγνομένας
τὰς τῶν νικώντων, καὶ πρὸς τούτοις ἡγούμενος τὰς μὲν ἐνθάδε λη-
τουργίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων πρὸς τοὺς πολίτας εἶναι, τὰς δ' εἰς ἐκείνην τὴν c
83 πανήγυριν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γίγνεσθαι, ταῦτα
διανοηθείς, οὐδενὸς ἀφυέστερος οὐδ' ἀρρωστότερος τῷ σώματι γενόμενος
τοὺς μὲν γυμνικοὺς ἀγῶνας ὑπερεῖδεν, εἰδὼς ἐνίους τῶν ἀθλητῶν καὶ
κακῶς γεγονότας καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντας καὶ ταπεινῶς πεπαιδευ-
μένους, ἱπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρήσας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστίν,
φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀλλὰ καὶ d
84 τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο. ζεύγη γὰρ καθῆκεν τοσαῦτα
μὲν τὸν ἀριθμόν, ὅσοις οὐδ' αἱ μέγισται τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο,
Thuc. VI 16 τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετήν, ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεύτερος γενέσθαι καὶ
τρίτος. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν
ἑορτὴν δαπάναις οὕτως ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς, ὥστε φαί-
νεσθαι τὰ κοινὰ τὰ τῶν ἄλλων ἐλάττω τῶν ἰδίων τῶν ἐκείνου. κατέ- e
λυσεν δὲ τὴν θεωρίαν, τὰς μὲν τῶν προτέρων εὐτυχίας μικρὰς πρὸς
XIV 110 τὰς αὐτοῦ δόξαι ποιήσας, τοὺς δ' ἐφ' αὑτοῦ νικήσαντας παύσας ζηλου-

---

APPARATUS] 1 ἦν ἔπραξεν] ων ετυχεν πραξεν (ex anteced.) Γ pr., ὧν ἔπραξεν (ετυχεν expunct.) corr. 2 — § 81. 3 ἐμὴν] ἡμετέραν Λ ς — 5 πρῶτος ὢν] ἦν πρῶτος Λ ς — § 82. 11 τὴν ὀλυμπιᾶσι Λ C. — 12 καὶ θαυμαζομένην (homoeot.) om. Γ Bs. sed cf. Str. III p. 573 K. p. 375 — 13 ἐπιδείξεις Λ ς — 15 τὰς τῶν] τὰς om. Λ ς — λειτουργίας Γ Λ edd. ante Bl. — § 83. 17 ταῦτα ⟨ δὲ ⟩ Λ ς ante C. — § 84. 24 οὐδ' αἱ] οὐδὲ Γ — τῶν ⟨ ἄλλων ⟩ πόλεων Λ ς — 25 τοιαύτην δὲ ἀρετὴν Γ, unde τοιαῦτα τὴν δ' ἀρετὴν Fuhr p. 567 coll. Gebauer argum. ex contr. p. 114: fort. recte — καὶ τρίτος γενέσθαι colloc. Λ ς Do. — 28 τὰ τῶν] τὰ om. Λ ς — 29 προτέρων] πρώτων Λ ς — 30 δόξας Λ ς sed cf. Str. KB p. 9 n. III p. 448 coll. XIV 110 — ἑαυτοῦ Λ C.

354 μένους, || τοῖς δὲ μέλλουσιν ἱπποτροφεῖν οὐδεμίαν ὑπερβολὴν καταλιπών.
περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορηγιῶν καὶ γυμνασιαρχιῶν καὶ τριηραρχιῶν 35
αἰσχύνομαι λέγειν· τοσοῦτον γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις διήνεγκεν, ὥσθ' οἱ μὲν
ἐνδεεστέρως ἐκείνου λῃτουργήσαντες ἐκ τούτων σφᾶς αὐτοὺς ἐγκω-
μιάζουσιν, ὑπὲρ ἐκείνου δ' εἴ τις καὶ τῶν τηλικούτων χάριν ἀπαιτοίη,
περὶ μικρῶν ἂν δόξειεν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι.
b (ιε'.) Πρὸς δὲ τὴν πολιτείαν, οὐδέ γε τοῦτο παραλειπτέον, οὐδὲ 36
γὰρ ἐκεῖνος αὐτῆς ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσούτῳ τῶν μάλιστ' εὐδοκιμησάντων
ἀμείνων περὶ τὸν δῆμον γέγονεν, ὅσον τοὺς μὲν ἄλλους εὑρήσεθ' ὑπὲρ
αὑτῶν στασιάσαντας, ἐκεῖνον δ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύοντα. οὐ γὰρ ἀπε- Lys. XVIII 5
λαυνόμενος ἀπὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἀλλὰ παρακαλούμενος ἦν δημοτικός·
καὶ πολλάκις ἐκγενόμενον αὐτῷ μὴ μόνον μετ' ὀλίγων τῶν ἄλλων ἄρχειν,
c ἀλλὰ καὶ τούτων αὐτῶν πλέον ἔχειν, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' εἵλεθ' ὑπὸ
τῆς πόλεως ἀδικηθῆναι μᾶλλον ἢ τὴν πολιτείαν προδοῦναι. καὶ ταῦθ' 37
ἕως μὲν συνεχῶς ἐδημοκρατεῖσθ' οὐδεὶς ἂν ὑμᾶς λέγων ἔπεισεν· νῦν
δ' αἱ στάσεις αἱ γενόμεναι σαφῶς ἐπέδειξαν καὶ τοὺς δημοτικοὺς καὶ
τοὺς ὀλιγαρχικοὺς καὶ τοὺς οὐδετέρων ἐπιθυμοῦντας καὶ τοὺς ἀμφοτέρων
μετέχειν ἀξιοῦντας. ἐν αἷς δὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ὑμετέρων ἐξέπεσεν·
d καὶ τὸ μὲν πρότερον, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐκεῖνον ἐκποδὼν ἐποιήσαντο, τὸν
δῆμον κατέλυσαν, τὸ δ' ὕστερον οὐκ ἔφθησαν ὑμᾶς καταδουλωσάμενοι,
καὶ πρώτου τῶν πολιτῶν αὐτοῦ φυγὴν κατέγνωσαν· οὕτω σφόδρ' ἥ τε Lys. XIV 35
πόλις τῶν τοῦ πατρὸς κακῶν ἀπέλαυσεν κἀκεῖνος τῶν τῆς πόλεως
συμφορῶν ἐκοινώνησεν. καίτοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν πρὸς αὐτὸν δυσκό- 38

APPARATUS] **§ 35.** 2 καὶ γυμνασιαρχιῶν (homoeot.) om. Γ pr. Bs., in mg. add. Γ_2 cf. K. p. 375 Gebauer praeterit. form. p. 27 Fuhr p. 567 coll. Xenoph. Oecon. 2, 6. republ. Athen. 1, 13 — 3 τοσούτω Λ ϛ sed cf. Keil AI p. 39 n. 2 — γὰρ τῶν ἄλλων Λ ϛ B. sed cf. Preuss v. διαφέρειν — 4 λειτουργήσαντες Γ Λ edd. ante Bl. — 5 ἐκείνων Λ ϛ — 6 μικρῶν] αὐτῶν ut vid. Λ pr., τούτων corr. 4 ϛ — **§ 36.** 7 οὐδέ γε Γ Bs.] οὐδὲ γὰρ Λ edd. exc. W. Bs., οὐ γὰρ W. — οὐδὲ γὰρ Γ Bs.] ὥσπερ οὐδ' Λ edd. exc. Bs. — 8 ἐκείνοις Γ — 9 ἐγεγόνει Λ ϛ — 10 ἡμῶν Λ M. Ald. — 12 ἐγγενόμενον Λ ϛ — **§ 37.** 16 σαφῶς ⟨ὑμῖν⟩ Λ ϛ B. — δημοτικοὺς καὶ τοὺς ὀλιγα(ρ)χικοὺς καὶ τ(οὺς) propter homoeot. om. Γ pr. Bs. (sed cf. K. p. 369), in mg. add. Γ_2 — 18 μετεχειν ἀξ(ι)οῦντας. ἐν αἷς δὶς (ὑπὸ) τῶν ἐχθρῶ(ν) τῶν ὑμετ(έ)ρων ἐξέπ(ε)σεν· καὶ τ(ὸ) μὲν πρό(τε)ρον propter homoeot. om. Γ pr., in mg. add. 2 — 18 ἡμετέρων Λ M. Ald. — 20 ἔφθασαν Bs. Bl., sed cf. XIV 86 ΓΘΛ $\Theta^{\alpha}\Lambda^{\alpha}$ et XIII 53, XVII 98, XX 53 codices vulg.: quid unoquoque loco Isocrates scripserit dubium, cf. Baiter ap. Bremi p. 199 — 21 φυγεῖν Γ Bs. (sed alia est ratio II 16, V 17), cf. praeterea § 38, 42, 46, 47, III 10, V 28 ep. I 8, II 2, 3, III 5, 13, 14 et passim, ubi terminationes —ην, —ειν, —ιν in Γ confusae sunt (compend. in archetypo) — 22 καλῶν Λ ϛ.

λως εἶχον ὡς πρὸς τυραννεῖν ἐπιβουλεύοντα, οὐκ ἐκ τῶν ἔργων σκο-
ποῦντες, ἀλλ' ἡγούμενοι τὸ μὲν πρᾶγμ' ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, δύνασθαι δ' e
ἂν ἐκεῖνον μάλιστα διαπράξασθαι. διὸ καὶ δικαίως ἂν αὐτῷ πλείω χάριν
ἔχοιτε, ὅτι τὴν μὲν αἰτίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιος ἦν ταύτην ἔχειν, || τῆς 355
δὲ πολιτείας ἴσον ᾤετο δεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μετεῖναι.
39 (ις'.) Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς
ἀπορῶ, τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖ' αὐτῶν χρὴ
παραλιπεῖν· ἀεὶ γάρ μοι δοκεῖ μεῖζον εἶναι τὸ μήπω πεφρασμένον τῶν
ἤδη πρὸς ὑμᾶς εἰρημένων. ἐπεὶ καὶ τοῦθ' ἡγοῦμαι πᾶσιν εἶναι φανερόν,
ὅτι τοῦτον ἀναγκαῖόν ἐστιν εὐνούστατον εἶναι ταῖς τῆς πόλεως εὐτυχίαις, b
40 ὅτῳ πλεῖστον μέρος καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν μέτεστιν. ἐκείνου τοίνυν
εὖ μὲν πραττούσης τῆς πόλεως τίς εὐδαιμονέστερος ἢ θαυμαστότερος ἢ ζη-
λωτότερος ἦν τῶν πολιτῶν, δυστυχησάσης δὲ τίς ἐλπίδων μειζόνων ἢ
χρημάτων πλειόνων ἢ δόξης καλλίονος ἐστερήθη; οὐ τὸ τελευταῖον
ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριάκονθ' οἱ μὲν ἄλλοι τὴν πόλιν ἔφυγον, ἐκεῖνος
δ' ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ἐξέπεσεν; οὐ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσανδρος
ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντ' ἐκεῖνον ἀποκτεῖναι καὶ τὴν ὑμετέραν καταλῦσαι c
δύναμιν, οὐδεμίαν ἡγούμενοι πίστιν ἕξειν παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τείχη
41 καταβάλοιεν, εἰ μὴ καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέσαιεν; ὥστ' οὐ
μόνον ἐξ ὧν ὑμᾶς εὖ πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν δι' ὑμᾶς κακῶς
πέπονθεν ῥᾴδιον γνῶναι τὴν εὔνοιαν τὴν ἐκείνου. φαίνεται γὰρ τῷ
δήμῳ βοηθῶν, τῆς αὐτῆς πολιτείας ὑμῖν ἐπιθυμῶν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν
κακῶς πάσχων, ἅμα τῇ πόλει δυστυχῶν, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους d
ὑμῖν νομίζων, ἐκ παντὸς τρόπου κινδυνεύων τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν, τὰ δὲ δι'
42 ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν, ἀνόμοιος πολίτης Χαρικλεῖ
III 10 τῷ τούτου κηδεστῇ γεγενημένος, ὃς τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεύειν ἐπε-
θύμει, τῶν δὲ πολιτῶν ἄρχειν ἠξίου, καὶ φεύγων μὲν ἡσυχίαν εἶχεν,
κατελθὼν δὲ κακῶς ἐποίει τὴν πόλιν. καίτοι πῶς ἂν γένοιτ' ἢ φίλος
43 πονηρότερος ἢ ἐχθρὸς ἐλάττονος ἄξιος; εἶτα σὺ κηδεστὴς μὲν ὢν
ἐκείνου, βεβουλευκὼς δ' ἐπὶ τῶν τριάκοντα τολμᾷς ἑτέροις μνησικακεῖν, e

---

APPARATUS] **§ 38.** 1 εχον Γ pr., εἶχον in ras. corr. 2 — πρὸς om. Λ ϛ sed cf. XVII 51 et ad XIV 178 — ἐπιχειροῦντα Λ ϛ sed cf. Str. KB p. XVI et 81 et III p. 23 n. — 2 δηλοῦσθαι Λ — δ' ἐκεῖνον ἂν colloc. Λ ϛ — 4 ταύτην post αἰτίαν colloc. Λ ϛ — ἦν ἄξιος colloc. Λ ϛ — **§ 39.** 10 τοῦτο Γ pr., ν add. 2 — 11 ᾧ τὸ πλεῖστον Λ ϛ — καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν colloc. Λ ϛ — **§ 40.** 12 ἢ ζηλωτότερος om. Λ ϛ sed cf. XVI 95 — 14 τὸ (propter sequ. τε) om. Γ cf. Preuss v. τελευταῖος — 15 ἔφευγον Γ Λ edd. ante Bl. — 17 κτεῖναι Λ ϛ — 19 καταλάβοιεν Γ (cf. Monatsber.) — **§ 41.** 24 τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν post τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν colloc. Λ ϛ B. — **§ 42.** 26 γενόμενος Λ ϛ — 27 εἶχεν] ἦγε Λ ϛ.

καὶ οὐκ αἰσχύνει τὰς συνθήκας παραβαίνων, δι' ἃς αὐτὸς οἰκεῖς τὴν
356 πόλιν, οὐδ' ἐνθυμεῖ, διότι, ὁπόταν δόξῃ || τῶν παρεληλυθότων τιμωρίαν
ποιεῖσθαι, σοὶ καὶ προτέρῳ καὶ μᾶλλον ἢ 'μοὶ κινδυνεύειν ὑπάρχει; οὐ 44
γὰρ δή που παρ' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ ἔπραξεν δίκην λήψονται,
σοὶ δὲ καὶ ὧν αὐτὸς ἡμάρτηκας συγγνώμην ἕξουσιν. ἀλλὰ μὴν οὐδ'
ὁμοίας ἐκείνῳ φανήσει τὰς προφάσεις ἔχων· οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς
πατρίδος ἀλλὰ συμπολιτευόμενος, οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἑκών, οὐδ'
b ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων ἠδίκεις αὐτούς, ὥστ' οὐδ' ἀπολογίας σοι
προσήκει τυχεῖν παρ' αὐτῶν.
(ιζ'.) Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν Τεισίᾳ πεπολιτευμένων ἴσως πότ' 45
ἐν τοῖς τούτου κινδύνοις ἐγγενήσεται καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν· ὑμᾶς
δ' ἀξιῶ μὴ προέσθαι με τοῖς ἐχθροῖς μηδ' ἀνηκέστοις συμφοραῖς περι-
βαλεῖν. ἱκανῶς γὰρ καὶ νῦν πεπείραμαι κακῶν, ὃς εὐθὺς μὲν γενό-
μενος ὀρφανὸς κατελείφθην, τοῦ μὲν πατρὸς φυγόντος, τῆς δὲ μητρὸς
c τελευτησάσης, οὔπω δὲ τέτταρ' ἔτη γεγονὼς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φυγὴν
περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον κατέστην, ἔτι δὲ παῖς ὢν ὑπὸ τῶν 46
τριάκοντ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσον. κατελθόντων δὲ τῶν ἐκ Πειραιῶς
καὶ τῶν ἄλλων κομιζομένων τὰς οὐσίας ἐγὼ μόνος τὴν γῆν, ἣν ἡμῖν
ἀπέδωκεν ὁ δῆμος ἀντὶ τῶν δημευθέντων χρημάτων, διὰ τὴν τῶν
ἐχθρῶν δύναμιν ἀπεστερήθην. τοσαῦτα δὲ προδεδυστυχηκὼς καὶ δὶς
d τὴν οὐσίαν ἀπολωλεκὼς νυνὶ πέντε ταλάντων φεύγω δίκην. καὶ τὸ μὲν
ἔγκλημ' ἐστὶν περὶ χρημάτων, ἀγωνίζομαι δ' εἰ χρὴ μετεῖναί μοι τῆς
πόλεως. τῶν γὰρ αὐτῶν τιμημάτων ἐπιγεγραμμένων οὐ περὶ τῶν αὐτῶν 47
ἅπασιν ὁ κίνδυνός ἐστιν, ἀλλὰ τοῖς μὲν χρήματα κεκτημένοις περὶ
ζημίας, τοῖς δ' ἀπόρως ὥσπερ ἐγὼ διακειμένοις περὶ ἀτιμίας, ἣν ἐγὼ
e φυγῆς μείζω συμφορὰν νομίζω· πολὺ γὰρ ἀθλιώτερον παρὰ τοῖς αὑτοῦ
πολίταις ἠτιμωμένον οἰκεῖν ἢ παρ' ἑτέροις μετοικεῖν. δέομαι οὖν ὑμῶν 48
βοηθῆσαί μοι καὶ μὴ περιιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρισθέντα μηδὲ τῆς

APPARATUS] **§ 43.** 1 αισχύνει Γ pr.] αἰσχύνῃ Γ_4 Λ ϛ Do. — 2 ἐνθυμεῖ Γ pr.] ἐνθυμῇ Γ_4 Λ ϛ Do. — 3 πρότερον Λ ϛ — ἡ μοι Γ pr., ἢ 'μοὶ Γ_4 (ci. Bl., cf. Monatsber.) = ἢ μοί Λ pr.] ἢ ἐμοὶ Λ_4 edd. exc. Bl. — **§ 44.** 4 ὑπὲρ om. Λ ϛ — λήψεται Λ pr. M. Ald., λήψονται Λ_2 W. sq. — 6 φανήσει Γ pr.] φανήσῃ Γ_4 Λ ϛ Do. — 7 οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἑκών, οὐδ' ἀμυνόμενος (homoeot.) om. Γ pr., in mg. add. 2 — 9 περὶ αὐτῶν Λ ϛ — **§ 45.** 10 τισίᾳ ΓΛ pr. B. BS. Bs., τοῖς (?) Λ_4, τότε (cod. Vat. 2226) ϛ — 11 καὶ om. Λ ϛ — 13 ἱκανῶν Λ ϛ — **§ 46.** 17 πειραιεῶς (ex πειραῖῶς ?) Γ_1, πειρεῶς ut vid. Λ pr., πειραιῶς corr. 4 ϛ B. Bl., πειραιέως BS. Bs. sed cf. ad II 2 et Baiter ap. Bremi p. 201 Gehlert p. 18 Fuhr p. 567 — 20 δεδυστυχηκὼς Λ edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — 21 νῦν Λ ϛ — **§ 47.** 23 ἀπογεγραμμένων Λ ϛ ante C. — 27 οἰκεῖν] εἰπεῖν Λ pr., in ras. corr. 4 — **§ 48.** 28 περιιδεῖν ⟨ με ⟩ Λ ϛ.

πατρίδος στερηθέντα μηδ' ἐπὶ τοιαύταις τύχαις περίβλεπτον γενόμενον.
δικαίως δ' ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ἐλεηθείην, || εἰ καὶ τῷ 357
λόγῳ τυγχάνω μὴ δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς ἄγειν, εἴπερ χρὴ τούτους
ἐλεεῖν, τοὺς ἀδίκως μὲν κινδυνεύοντας, περὶ δὲ τῶν μεγίστων ἀγωνιζο-
μένους, ἀναξίως δ' αὑτῶν καὶ τῶν προγόνων πράττοντας, πλείστων δὲ
χρημάτων ἀπεστερημένους καὶ μεγίστῃ μεταβολῇ τοῦ βίου κεχρημένους.
49 Πολλὰ δ' ἔχων ἐμαυτὸν ὀδύρασθαι μάλιστ' ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ,
πρῶτον μὲν εἰ τούτῳ δώσω δίκην, παρ' οὗ λαβεῖν μοι προσήκει, b
δεύτερον δ' εἰ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς νίκην τὴν Ὀλυμπίασιν ἀτιμωθήσομαι,
50 δι' ἣν τοὺς ἄλλους ὁρῶ δωρεὰς λαμβάνοντας, πρὸς δὲ τούτοις εἰ Τεισίας
μὲν μηδὲν ἀγαθὸν ποιήσας τὴν πόλιν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ
μέγα δυνήσεται, ἐγὼ δ' εἰ μηδετέρους ἀδικήσας ὑπ' ἀμφοτέρων κακῶς
πείσομαι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τἀναντία τοῖς τριάκοντα πράξετε,
περὶ δ' ἐμοῦ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἕξετε, καὶ τότε μὲν μεθ' ὑμῶν, c
νῦν δ' ὑφ' ὑμῶν τῆς πόλεως στερήσομαι.

V.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ (17).

(α'.) Ὁ μὲν ἀγών μοι μέγας ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ 358
μόνον περὶ πολλῶν χρημάτων κινδυνεύω, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν
ἀδίκως τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν· ὃ ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι. οὐσία
μὲν γὰρ ἱκανή μοι καταλειφθήσεται καὶ τούτων στερηθέντι· εἰ δὲ

TESTIMONIA] Orationem V. laudat Schol. Demosth. IV § 30 p. 155 D.

APPARATUS] 1 ἀποστερηθέντα Λ ϛ — 3 μὴ βουλόμενος ὑμᾶς ἐπι τοῦτ' Λ ϛ — 4 ἐλεεῖσθαι Λ ϛ sed cf. XIV 132 — 6 μεγίστην μεταβολὴν Λ M. Ald. — **§ 49.** 7 ὀδύρεσθαι Λ ϛ — 9 δ' εἰ] δὲ Γ — 10 δωρεὰν Λ edd. ante Bl., sed cf. Fuhr p. 567 — **§ 50.** 10 τεισίας Γ pr. Bl.] τισίας $Γ_2$ Λ edd. ante Bl. — 11 τῇ πόλει Λ ϛ ante C. — 13 ἐπράττετε Λ pr. ϛ, πράττετε Λ corr. rad. (ci. C.) — 14 γνώμην ἐκείνοις colloc. Λ ϛ — περι του ζεύγους subscr. Γ Λ pr., τέλος τοῦ περὶ τοῦ ζεύγους $Λ_4$.

or. V: codd. Γ Λ; § 1—12 laudat Dionys. Halic. de Isocr. c. 19, sententiae nonnullae (§ 6 ἡγούμην ad κινδυνεύσειν, § 9 καὶ πρὸς τούτοις ad με μετὰ τοῦ πατρός et διενοεῖτό με ad οὐκ ἂν ἔχειν, § 11 ὥστε πίστεις ad τῷ ἑαυτοῦ υἱεῖ εἰληφώς) repetitae ibidem c. 20 = D (codd. FMPB); cf. Fuhr Mus. Rhen. XXXIII p. 355/61.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ inscr. Γ Λ edd. — **§ 1.** 18 μὴ om. Γ B. Str. KB p. 61, sed cf. Dinarch. I 93 — 19 οὐσία γάρ μοι ἱκανή (h.) D.

δόξαιμι μηδὲν προσῆκον τοσαῦτα χρήματ' ἐγκαλέσαι, διαβληθείην ἂν
b τὸν ἅπαντα βίον.
(β'.) Ἔστιν δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντων χαλεπώτατον τοιούτων 2
ἀντιδίκων τυχεῖν. τὰ μὲν γὰρ συμβόλαια τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς
τραπέζαις ἄνευ μαρτύρων γίγνεται, τοῖς ἀδικουμένοις δὲ πρὸς τοιούτους
ἀνάγκη κινδυνεύειν, οἳ καὶ φίλους πολλοὺς κέκτηνται καὶ χρήματα
πολλὰ διαχειρίζουσιν καὶ πιστοὶ διὰ τὴν τέχνην δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως
δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων ἡγοῦμαι φανερὸν πᾶσιν ποιήσειν, ὅτι ἀπο-
c στεροῦμαι τῶν χρημάτων ὑπὸ Πασίωνος.
(γ'.) Ἐξ ἀρχῆς οὖν ὑμῖν, ὅπως ἂν δύνωμαι, διηγήσομαι τὰ πεπραγ- 3
μένα. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πατὴρ μέν ἐστι Σωπαῖος, ὃν οἱ
πλέοντες εἰς τὸν Πόντον ἅπαντες ἴσασιν οὕτως οἰκείως πρὸς Σάτυρον
359 διακείμενον, || ὥστε πολλῆς μὲν χώρας ἄρχειν, ἁπάσης δὲ τῆς δυνά-
μεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνου. πυνθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆσδε τῆς 4
πόλεως καὶ περὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπεθύμησ' ἀποδημῆσαι. γεμίσας
οὖν ὁ πατήρ μου δύο ναῦς σίτου καὶ χρήματα δοὺς ἐξέπεμψεν ἅμα
κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν. συστήσαντος δέ μοι Πυθοδώρου τοῦ
Φοίνικος Πασίωνα, ἐχρώμην τῇ τούτου τραπέζῃ. (δ'.) Χρόνῳ δ' ὕστερον 5
b διαβολῆς πρὸς Σάτυρον γενομένης, ὡς ὁ πατὴρ οὑμὸς ἐπιβουλεύοι τῇ
ἀρχῇ κἀγὼ τοῖς φυγάσιν συγγιγνοίμην, τὸν μὲν πατέρα μου συλλαμβάνει,
ἐπιστέλλει δὲ τοῖς ἐνθάδ' ἐπιδημοῦσιν ἐκ τοῦ Πόντου τά τε χρήματα
παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν καὶ αὐτὸν εἰσπλεῖν κελεύειν· ἐὰν δὲ τούτων
μηδὲν ποιῶ, παρ' ὑμῶν ἐξαιτεῖν. (ε'.) Ἐν τοσούτοις δὲ κακοῖς ὤν, ὦ 6

APPARATUS] 1 δόξαιμι D Fuhr p. 355 coll. II 63, IV 3, VI 16, ep. II 2 Bl. Keil AI p. 67] δόξω ΓΛ edd. — προσηκόντως Λϛ (ex D corr. C.) — ἐγκαλεῖσθαι Λϛ (ex D corr. C.) — 2 χρόνον Λϛ sed cf. Fuhr p. 329 — **§ 2.** 4 τὰ πρός] τὰ om. ΛD sed cf. II 28 (Fuhr) — 5 πρὸς ⟨τοὺς⟩ τοιούτους Λϛ (ex D corr. C.) — 7 πολλὰ om. D — 9 τῶν] τοσούτων ΛDϛ Bs. sed cf. Fuhr p. 356 — **§ 3.** 10 οὖν] δὲ D cf. Keil AI p. 71 n. 2 — ὅπως ἂν δύνωμαι D Sauppe ap. BS. coll. § 24 et III 22 cf. etiam XV 4, XIX 178, ep. II 4 Bs. Bl.] om. Γ B. BS. Fuhr p. 356 coll. II 4 Keil, ὡς ἂν δύνωμαι Λϛ — 11 σώπο++ς Λ pr., corr. 4, σινωπεὺς D Bs. — 12 οὕτως Γ pr., οὗτος corr. 2 — 13 διακείμενον Γ pr., διακείμενος corr. 2 — μὲν om. Γ pr., s. v. add. 2 — **§ 4.** 15 ἄλλης ΓD prob. C.] ὅλης Λϛ — ἐπεθυμισ Γ pr., corr. 2] ἐπεθύμησεν Λ pr. D: FMB pr., ἐπεθύμησα Λ_4 D: B corr. ϛ, ἐπεθύμησαν D: P (= ἐπεθύμησ$\overset{\alpha}{\varepsilon}$ν D pr.) — γεμίσας οὖν Γ pr.] ἐμπλήσας in mg. Γ_5, γεμίσας δ' Λϛ, ἐπιδημήσας δ' D: F, in cett. codd. Dionys. lacuna cf. Fuhr p. 356 — 16 σίτου] που D — ἅμα ⟨καὶ⟩ κατ' (dittographia) Γ Bs. — 17 καὶ κατὰ] κατὰ om. D Fuhr p. 356/7 Keil — **§ 5.** 19 ὡς ⟨καὶ⟩ D Bs. Bl. Keil sed cf. Fuhr p. 357 — ὁ ἐμὸς Λϛ — ἐπιβουλεύει Λϛ exc. W. L. C. — 20 καὶ ἐγὼ D: FPB — συγγενοίμην D: MPB, συγγενόμην D: F — 21 τε om. D — 22 κελεύει (h.) D — ἂν Λϛ — 23 ποιῇ D.

ἄνδρες δικασταί, λέγω πρὸς Πασίωνα τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς· οὕτω γὰρ
οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκείμην, ὥστε μὴ μόνον περὶ χρημάτων ἀλλὰ καὶ c
7 περὶ τῶν ἄλλων τούτῳ μάλιστα πιστεύειν. βουλευομένοις οὖν ἡμῖν
ἐδόκει βέλτιστον εἶναι τὰ μὲν φανερὰ τῶν χρημάτων παραδοῦναι, d
περὶ δὲ τῶν παρὰ τούτῳ κειμένων μὴ μόνον ἔξαρνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ
ὀφείλοντά με καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι καὶ πάντα
ποιεῖν, ἐξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστ' ἔμελλον πεισθήσεσθαι μὴ εἶναί μοι
χρήματα.

8 (ϛ'.) Τότε μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζόν μοι Πασίωνα δι'
εὔνοιαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Σατύρου e
διεπραξάμην, ἔγνων αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἐμοῖς. βουλομένου γὰρ
ἐμοῦ κομίσασθαι τἀμαυτοῦ καὶ πλεῖν εἰς Βυζάντιον, ἡγησάμενος οὗτος
κάλλιστον αὐτῷ καιρὸν πα||ραπεπτωκέναι· τὰ μὲν γὰρ χρήματα πόλλ' 360
εἶναι τὰ παρ' αὐτῷ κείμενα καὶ ἄξι' ἀναισχυντίας, ἐμὲ δὲ πολλῶν
ἀκουόντων ἔξαρνον γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆσθαι, πᾶσιν δ' εἶναι
9 φανερὸν ἀπαιτούμενον καὶ ἑτέροις προσομολογοῦντ' ὀφείλειν· καὶ πρὸς

APPARATUS] **§ 6.** 1 οὕτως Λ D — 2 πρὸς αὐτὸν οἰκείως colloc. Λ ϛ — περὶ ⟨τῶν⟩ χρημάτων D sed cf. Fuhr p. 358 — 3 post μάλιστα πιστεύειν D add. ἡγούμην δέ, ⟨μὴ παραδοὺς add. M⟩ εἰ μὲν ⟨μὴ add. F_2MPB⟩ προοίμην (προείμην c. 20 ϛ B., προαιροίμην c. 19: F) ἅπαντα (om. c. 20) τὰ χρήματα, κινδυνεύσειν (κινδυνεύειν c. 19: F Bl.) εἴ τι πάθοι ἐκεῖνος ('κεῖνος Bl.), στερηθεὶς καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων ἐνδεὴς γενήσεσθαι· εἰ δ' ὁμολογῶν εἶναι ἐπιστείλαντος ⟨τοῦ add. ϛ (ante C.) B.⟩ σατύρου μὴ παραδοίην, εἰς τὰς μεγίστας διαβολὰς ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστήσειν πρὸς σάτυρον: in oratione add. W. (uncis inclus. St.) ϛ Bs. Fuhr p. 358 Keil AI p. 67; sed ut haec animum iuvenis turbatum bene designent (Fuhr Msch. p. 84), nihilo secius cum B. BS. Bl. reicienda erant, cum et narrationem vixdum inceptam moleste retardent et ab oratoris commodo — cuius intererat de iniuria Satyro illata aegre excusanda pauca verba facere — videantur aliena esse: cf. Albrecht 1885 p. 54. Sententia haec a rhetore quodam ex § 39 expressa sit — **§ 7.** 4 βέλτιστον (βέλτιον ϛ ante C.) εἶναι ⟨προσομολογεῖν πάντα ποιεῖν, ὅσα σάτυρος προσέταττε καὶ⟩ τὰ Λ ϛ: haec verba atque ea, quae ΓΛ in § 6 omittunt, Blassio ab Isocrate ipso primum posita, secundis curis videntur circumscripta esse; sed cf. Albrecht 1885 p. 54 Keil AI p. 148/9 — 6 φαίνεσθαι καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ colloc. Λ ϛ — καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις] καὶ τούτῳ καθάπερ εἴ γε D: F, καθάπερ D: MPB, unde καὶ τούτῳ del. Bs. sed cf. Fuhr p. 355 — 7 ἤμελλον Γ D B. sq. (ἤμελλε F pr.) — **§ 8.** 10 ἐπειδὴ δὲ ⟨ταῦτα⟩ D Fuhr Keil sed cf. II 23, IV 38 — περὶ σατύρου D — 12 οὗτος] αὐτὸς D (αὐτοῖς F pr.) sed cf. ἐμοῦ — 13 αὐτῷ κάλλιστον καιρὸν colloc. Λ ϛ, κάλλιστον καιρὸν αὐτῷ colloc. D Bs. — τὰ μὲν γάρ] καὶ τὰ μὲν Λ ϛ (ex D corr. A.) — 14 καὶ om. D — 15 ἔξαρνον Λ pr., πληροφορηθεὶς in mg. add. 4 M. Ald. St. — πᾶσιν (πᾶσι Λ) δ' εἶναι ΓΛ ϛ (exc. C.) B. BS. Fuhr p. 358/9 Keil] πᾶσί τε D Bs. Bl. — 16 ὁμολογοῦντα Λ D ϛ cf. Fuhr p. 359.

τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζεν, εἰ μὲν αὐτοῦ μένειν ἐπιχειροίην,
ἐκδοθήσεσθαί μ' ὑπὸ τῆς πόλεως Σατύρῳ, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι τραποίμην,
b οὐδὲν μελήσειν αὐτῷ τῶν ἐμῶν λόγων, εἰ δ' εἰσπλευσοίμην, ἀποθανεῖ-
σθαί με μετὰ τοῦ πατρός· ταῦτα λογιζόμενος διενοεῖτ' ἀποστερεῖν με
τῶν χρημάτων. καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ προσεποιεῖτ' ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι
καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦναι· ἐπειδὴ δὲ βουλόμενος εἰδέναι σαφῶς τὸ
πρᾶγμα προσπέμπω Φιλόμηλον αὐτῷ καὶ Μενέξενον, ἔξαρνος γίγνεται
c πρὸς αὐτοὺς μηδὲν ἔχειν τῶν ἐμῶν. πανταχόθεν δέ μοι τοσούτων κακῶν 10
συμπεπτωκότων, τίν' οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν, ᾧ ὑπῆρχε σιγῶντι μὲν ὑπὸ VI 22
τούτου ἀπεστερῆσθαι τῶν χρημάτων, λέγοντι δὲ ταῦτα μηδὲν μᾶλλον
κομίσασθαι, πρὸς Σάτυρον δ' εἰς τὴν μεγίστην διαβολὴν καὶ ἐμαυτὸν
καὶ τὸν πατέρα καταστῆσαι; κράτιστον οὖν ἡγησάμην εἶναι ἡσυχίαν ἄγειν.
(ζ'.) Μετὰ δὲ ταῦτ' ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀφικνοῦνται ἀπαγγέλλοντες, 11
d ὅτι ὁ πατὴρ ἀφεῖται, καὶ Σατύρῳ οὕτως ἁπάντων μεταμέλει τῶν πεπραγ-
μένων, ὥστε πίστεις τὰς μεγίστας αὐτῷ δεδωκὼς εἴη, καὶ τὴν ἀρχὴν
ἔτι μείζω πεποιηκὼς ἧς εἶχεν πρότερον, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν
εἰληφὼς γυναῖκα τῷ αὑτοῦ ὑεῖ. πυθόμενος δὲ ταῦτα Πασίων καὶ εἰδώς,

---

APPARATUS] **§ 9.** 1 ἐνόμιζεν Γ W. St. BS. Bs. Bl.] ἐνόμιζεν ⟨εἶναι⟩ Λ M. Ald., νομίζων D c. 19 A. L. C. B., ἐνόμιζον D c. 20; del. Fuhr p. 359 coll. XIX 48, IV 32, XVIII 39, VIII 43: est sane anacoluthia, quae vero ad orationem minus astrictam quadrat — 3 αὐτῷ μελήσειν colloc. Λ D ϛ — εἰσπλευσοίμην Γ (D)] εἰσπλευσαίμην Λ ϛ (ante C.) Msch. p. 9 n. 1 sed cf. Cob. VL p. 269, εἰσπλευσοίμην ⟨εἰς τὸν πόντον⟩ D Bl. Keil (cf. § 19, 20, 21, 35, 45, sed contra § 5, 51, Demosth. [XVII] 26, 27, XX 31; eadem notio est verbi εἰσβάλλειν [Demosth.] XXXV 13) — 4 με om. ΓΛ M. Ald. — διαλογιζόμενος (cf. XVI 90) D Bs. Bl. Keil, sed cf. XVIII 84, XIX 50, ep. II 9 — ἀποστερεῖν με τῶν χρημάτων Γ B. BS. Fuhr p. 360 coll. § 35, 48, 55 Keil, cf. etiam § 2, 10, 53] ἀποστερεῖν τὰ χρήματα Λ ϛ cf. § 50, μ'(ε) ἀποστερεῖν τὰ χρήματα D c. 19 Bs. Bl. (dupl. accus. c. ἀποστερεῖν in hac orat. non legitur), καὶ ἀποστερεῖν τὰ χρήματα D c. 20 — 5/6 ἀπορεῖν et καὶ om. Λ ϛ — 6 δ' ⟨ἐγὼ⟩ D Bs. Fuhr p. 360 — σαφῶς om. D Bs. — 7 προπέμπω Λ M. Ald. — μενέξενον ⟨ἀπαιτήσοντας⟩ ex § 45 D A. L. C. Bs. — **§ 10.** 9 προσπεπτωκότων (cf. XIX 176) Λ D ϛ Bs. Bl. Msch. p. 9 n. 1 — ᾧ] ὥστε D — ὑπῆρχέ ⟨μοι⟩ σιωπῶντι D sed cf. IX 29, [X] 41 — 10 ἀποστερεῖσθαι τὰ χρήματα (cf. § 2, 39, 43) Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 367 — ταῦτα Γ B. Keil] om. Λ ϛ, ταῦτα ⟨μὲν⟩ D BS. Bs. Bl. Fuhr p. 360 — 11 πρὸς om. Γ — καὶ ἐμαυτὸν] καὶ om. D — καταστῆσαι καὶ ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα colloc. Λ ϛ — 12 εἶναι, quod hiatum sane efficit, om. Λ D ϛ (Bs. ad Areop. p. 178) Bl. — **§ 11.** 13 δὲ om. D — ἀφικνοῦνται Γ B. BS.] ἀφικνοῦνταί ⟨μοι⟩ Λ D ϛ Fuhr p. 361 — 14 μέλλει Λ — 15 ὡς πίστεις τε D c. 19 et 20 — αὐτῷ τὰς μεγίστας colloc. Λ ϛ — 17 γυναῖκα om. Λ ϛ — ἑαυτοῦ D — εἰληφὼς post υἱεῖ colloc. D sed cf. Fuhr p. 361 — ὑεῖ Γ = υἱεῖ D B. sq. cf. VI 12, XIX 145 et Gr. Inscr. Att.[3] p. 60 Kühner-Blass Gramm. Gr.[3] I p. 508] υἱῷ Λ ϛ.

ὅτι φανερῶς ἤδη πράξω περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, ἀφανίζει Κίττον τὸν παῖδα,
12 ὃς συνῄδει περὶ τῶν χρημάτων. ἐπειδὴ δ' ἐγὼ προσελθὼν ἐξήτουν
αὐτόν, ἡγούμενος ἔλεγχον ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι περὶ ὧν ἐνεκά-
λουν, λέγει λόγον πάντων δεινότατον, ὡς ἐγὼ καὶ Μενέξενος διαφθείραντες e
καὶ πείσαντες αὐτὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καθήμενον, ἓξ τάλαντ' ἀργυρίου
λάβοιμεν παρ' αὐτοῦ. ἵνα δὲ μηδεὶς ἔλεγχος μηδὲ βάσανος γένοιτο
περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφανίσαντας τὸν παῖδ' ἀντεγκαλεῖν αὐτῷ
καὶ || ἐξαιτεῖν τοῦτον, ὃν αὐτοὶ ἠφανίσαμεν. καὶ ταῦτα λέγων καὶ 361
ἀγανακτῶν καὶ δακρύων εἷλκέ με πρὸς τὸν πολέμαρχον, ἐγγυητὰς
αἰτῶν, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκέ με, ἕως αὐτῷ κατέστησ' ἓξ ταλάντων
ἐγγυητάς. καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

13 (η'.) Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατ' ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐγὼ δὲ
τὰ μὲν ἀπολωλεκὼς ἤδη, περὶ δὲ τῶν αἰσχίστας αἰτίας ἔχων, αὐτὸς
μὲν εἰς Πελοπόννησον ᾠχόμην ζητήσων, Μενέξενος δ' εὑρίσκει τὸν παῖδ' b
ἐνθάδε, καὶ ἐπιλαβόμενος ἠξίου αὐτὸν βασανίζεσθαι καὶ περὶ τῆς παρα-
καταθήκης καὶ περὶ ὧν οὗτος ἡμᾶς ᾐτιάσατο. Πασίων δ' εἰς τοῦτο
14 τόλμης ἀφίκεθ' ὥστ' ἀφῃρεῖτ' αὐτὸν ὡς ἐλεύθερον ὄντα, καὶ οὐκ ᾐσχύνετ'
οὐδ' ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν ἠνδραποδίσθαι καὶ παρ' οὗ το-
σαῦτα χρήμαθ' ἡμᾶς ἔχειν, τοῦτον ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν καὶ
κωλύων βασανίζεσθαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· κατεγγυῶντος γὰρ c
Μενεξένου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα, Πασίων αὐτὸν ἑπτὰ ταλάντων
διηγγυήσατο. καί μοι τούτων ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 (θ'.) Τούτων τοίνυν αὐτῷ πεπραγμένων, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἡγούμενος περὶ μὲν τῶν παρεληλυθότων φανερῶς ἡμαρτηκέναι, οἰόμενος
δ' ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπανορθώσεσθαι, προσῆλθεν ἡμῖν φάσκων ἕτοιμος

TESTIMONIA] § 15. δημοκοίνους *Harp. s. v. (Suid., Hesych., Cram. An. Ox. II 492, 19; Lex. Vind. p. 42, 13; cf. BA 236, 8; Etym. M. 265, 23).

APPARATUS] 1 ἤδη om. Λ ς ante C. — περὶ τῶν ἐμαυτοῦ] περὶ om. D: MPB, τὰ ἐμαυτοῦ D: F — κίττον om. D — 2 περὶ om. D — **§ 12.** ἐζήτουν Λ ς (ante Segaar p. 99 C.), ἐπεζήτουν D — 3 ἔλεγχον σαφέστατον τοῦτον ἂν colloc. Λ ς, ἔλεγεν αὐτοῦ τὸ σαφέστερον D: F (ex memoria Γ), (lac.) σαφέστερον D: MPB — γεγενῆσθαι D: F, γενήσεσθαι D: MPB — 4 λέγειν Γ pr., ν eras. — πάντων om. D Bs. — 5 αὐτὸν] τὸν D W. A. L. Bs. sed cf. Fuhr p. 361 — 6 παρ' αὐτοῦ λάβοιμεν colloc. Λ ς — 7 αὐτῷ] αὐτὸν Λ D: F pr. ς ante C. — 10 ἀφῆκεν (om. με) Λ D edd.: lectio nova — 11 καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες D — **§ 13.** 17 οὗτος ἡμᾶς] ἡμᾶς αὐτὸς Λ ς — **§ 14.** 19 ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν colloc. Λ ς — 21 διεγγυῶντος Λ ς B. — 22 αὐτὸν] αὐτῶν Γ pr., rad. corr. 2, ὡς ἐλευθέρου ὄντος αὐτοῦ (h.) Λ ς cf. § 17, 49 — **§ 15.** 25 τοίνυν οὕτω διαπεπραγμένων Λ ς — 27 ἐπανορθώσασθαι Λ ς ante A.

d εἶναι παραδοῦναι βασανίζειν τὸν παῖδα. ἑλόμενος δὲ δέκα βασανιστὰς ἀπήντησεν εἰς τὸ Ἡφαιστεῖον. κἀγὼ μὲν ἠξίουν αὐτοὺς μαστιγοῦν τὸν ἐκδοθέντα καὶ στρεβλοῦν, ἕως [ἂν] τἀληθῆ δόξειεν αὐτοῖς λέγειν· Πασίων δ' οὑτοσὶ οὐ δημοκοίνους ἔφασκεν αὐτοὺς ἑλέσθαι, ἀλλ' ἐκέλευεν λόγῳ πυνθάνεσθαι παρὰ τοῦ παιδός, εἴ τι βούλοιντο. διαφερομένων δ' 16 ἡμῶν οἱ βασανισταὶ αὐτοὶ μὲν οὐκ ἔφασαν βασανιεῖν, ἔγνωσαν δὲ Πασίων' e ἐμοὶ παραδοῦναι τὸν παῖδα. οὗτος δ' οὕτω σφόδρ' ἔφευγεν τὴν βάσανον, ὥστε περὶ μὲν τῆς παραδόσεως οὐκ ἤθελεν αὐτοῖς πείθεσθαι, τὸ δ' 362 ἀργύριον ἕτοιμος ἦν ἀποτίνειν, εἰ καταγνοῖεν αὐτοῦ. || καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

(ι'.) Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῶν συνόδων, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντες 17 αὐτοῦ κατεγίγνωσκον ἀδικεῖν καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅστις τὸν παῖδα, ὃν ἔφασκον ἐγὼ συνειδέναι περὶ τῶν χρημάτων, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἀφανίσας ὑφ' ἡμῶν αὐτὸν ᾐτιᾶτ' ἠφανίσθαι, ἔπειτα δὲ συλληφθένθ' ὡς ἐλεύθερον ὄντα διεκώλυσεν βασανίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦθ' ὡς δοῦλον b ἐκδοὺς καὶ βασανιστὰς ἑλόμενος λόγῳ μὲν ἐκέλευσεν βασανίζειν, ἔργῳ δ' οὐκ εἴα, διὰ ταῦθ' ἡγούμενος οὐδεμίαν αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι, ἐάνπερ εἰς ὑμᾶς εἰσέλθῃ, προσπέμπων ἐδεῖτό μου εἰς ἱερὸν ἐλθόνθ' ἑαυτῷ συγγενέσθαι. καὶ ἐπειδὴ ἤλθομεν εἰς ἀκρόπολιν, ἐγκαλυψάμενος ἔκλαεν 18 καὶ ἔλεγεν, ὡς ἠναγκάσθη μὲν δι' ἀπορίαν ἔξαρνος γενέσθαι, ὀλίγου δὲ χρόνου πειράσοιτο τὰ χρήματ' ἀποδοῦναι· ἐδεῖτο δέ μου συγγνώμην c ἔχειν αὐτῷ καὶ συγκρύψαι τὴν συμφοράν, ἵνα μὴ παρακαταθήκας δεχόμενος φανερὸς γένηται τοιαῦτ' ἐξημαρτηκώς. ἡγούμενος δ' αὐτῷ μεταμέλειν τῶν πεπραγμένων συνεχώρουν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐξευρεῖν, ὅντιν' ἂν βούληται τρόπον, ὅπως τούτῳ τε καλῶς ἕξει κἀγὼ τἀμαυτοῦ κομιοῦμαι. τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες πίστιν τ' ἔδομεν ἀλλήλοις ἦ 19 μὴν σιωπήσεσθαι τὰ πραχθέντα, ἣν οὗτος ἔλυσεν, ὡς αὐτοὶ προιόντος

APPARATUS] 1 ἑλόμενος ... ἀπήντησεν scripsi Jbb. Supplem. p. 359 coll. § 17, VI 31, [Demosth.] XXXIII 18] ἑλόμενοι ... ἀπήντησαν μὲν Γ, ἑλόμενοι ... ἀπηντήσαμεν Λ edd. — δέκα om. Λ edd. (cf. Monatsber.), sed cf. Fuhr 1905 p. 459 coll. Isae. III 21; sex basanistae etiam ap. [Demosth.] LIX 123 — 2 ἡφαιστήιον Λ ς ante C. — καὶ ἐγὼ Λ ς — 3 ἂν del. Dobree Bl. — 4 πασίων δ' οὑτοσὶ (h.)] οὗτος δ' Λ ς — ἑλέσθαι αὐτοὺς (h.) colloc. Λ ς — § 16. 6 οὐκ ⟨ἂν⟩ ἔφασαν βασανίσαι Λ ς — 7 οὕτω δ' οὗτος colloc. Λ ς — ἔφυγε Λ ς Do. — 8 ἔθελεν Γ Bs. cf. ad XI 45 append. — 9 ἦν ⟨ἅπαν⟩ ἀποτίσειν Λ ς — § 17. 15 ληφθέντα Λ ς — 16 ὄντα om. Λ ς — 17 ἐκέλευε Λ ς — 18 σωτηρίαν⟨αυ⟩ Γ pr., αυ expunct. a corr. 2, tum eras. — 19 ἐλθόντ' αὐτῷ Λ ς cf. Keil AI p. 106 Dyroff p. 52 — § 18. 20 ἔκλαιε Λ ς Do. — 24 τοιάδ' Λ ς — 26 τὰ ἐμαυτοῦ Λ ς cf. XIX 165, XXI 232 — § 19. 27 ἔδομεν Γ pr., ἐνέδομεν corr. 5 — ἀλλήλοις] ἡμῖν αὐτοῖς Λ ς — 28 ἣν αὐτὸς Λ ς — ⟨ὑμεῖς⟩ αὐτοὶ Λ edd.: lectio nova cf. VI 28, XII 46 — προιόντος ⟨δὲ⟩ Λ M. Ald. W.

τοῦ λόγου γνώσεσθε, καὶ ὡμολόγησεν εἰς τὸν Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι d
κἀκεῖ τὸ χρυσίον ἀποδώσειν, ἵν' ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τῆσδε τῆς πόλεως
διαλύσειε τὸ συμβόλαιον, καὶ τῶν μὲν ἐνθάδε μηδεὶς εἰδείη τὸν τρόπον
τῆς ἀπαλλαγῆς, ἐκπλεύσαντι δ' αὐτῷ ἐξείη λέγειν, ὅ τι αὐτὸς βούλοιτο·
εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσειεν, δίαιταν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπέτρεπεν Σατύρῳ, ἐφ'
20 ᾧτε καταγιγνώσκειν ἡμιόλι' αὐτοῦ τὰ χρήματα. ταῦτα δὲ συγγράψαντες
καὶ ἀναγαγόντες εἰς ἀκρόπολιν Πύρωνα Φεραῖον ἄνδρα, εἰθισμένον e
εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, δίδομεν αὐτῷ φυλάττειν τὰς συνθήκας, προσ-
τάξαντες αὐτῷ, ἐὰν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κατακαῦσαι τὸ
γραμματεῖον, εἰ δὲ μή, Σατύρῳ ἀποδοῦναι.

21 (ια'.) Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερ' ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω διεπέπρακτο·
Μενέξενος δ' ὀργιζόμενος ὑπὲρ τῆς αἰτίας ἧς κἀκεῖνον ᾐτιάσατο, λαχὼν
δίκην ‖ ἐξῄτει τὸν Κίττον, ἀξιῶν τὴν αὐτὴν Πασίωνι ψευδομένῳ γίγνεσθαι 363
ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν, εἴ τι τούτων ἐφαίνετο ποιήσας. καὶ
οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐδεῖτό μου ἀπαλλάττειν Μενέξενον, λέγων ὅτι
οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται, εἰ τὰ μὲν χρήματ' ἐκ τῶν συγγεγραμμένων
εἰς τὸν Πόντον εἰσπλεύσας ἀποδώσει, αὐτὸς δ' ὁμοίως ἐνθάδε κατα-
γέλαστος ἔσοιτο· ὁ γὰρ παῖς, ἐὰν βασανίζηται, περὶ πάντων τἀληθῆ
22 κατερεῖ. ἐγὼ δ' ἠξίουν πρὸς μὲν Μενέξενον πράττειν ὅ τι βούλοιτο, b
πρὸς δ' ἐμὲ ποιεῖν αὐτὸν τὰ συγκείμενα. ἐν ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ χρόνῳ
ταπεινὸς ἦν, οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο τοῖς αὑτοῦ κακοῖς. καὶ γὰρ οὐ
μόνον περὶ τῆς βασάνου καὶ τῆς δίκης ἐκείνης ἐδεδοίκει τῆς εἰληγμένης,
ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γραμματείου, ὅπως μὴ ὑπὸ τοῦ Μενεξένου συλληφθή-
23 σοιτο. (ιβ'.) Ἀπορῶν δὲ καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὑρίσκων ἀπαλλαγήν,
πείσας τοῦ ξένου τοὺς παῖδας διαφθείρει τὸ γραμματεῖον, ὃ ἔδει c
Σάτυρον λαβεῖν, εἰ μή μ' ἀπαλλάξειεν οὗτος. καὶ οὐκ ἔφθη διαπραξά-

---

APPARATUS] 1 πόντον εἰσπλεύσεσθαι κἀκεῖ ἀποδώσειν μοι τὸ χρυσίον (h.) Λ ς — 2 ἀπὸ (h.) fort. delendum (dittographia express. ex πορρωτάτω), cum Isocr. πόρρω et πορρωτάτω (XII 37) ubivis cum genitivo iungat — 3 τὰ συμβόλαια Λ ς — 4 καταλλαγῆς Γ Bs. — αὐτὸς om. Λ ς — 5 ἐπιτρέψειν Λ ς sed cf. Str. KB p. 83 — **§ 20.** 7 +πύρωνα (quid erasum sit incertum) Γ, παρὰ σατύρωνα Λ ς (παρὰ del. A. L.) — 8 φυλάττειν Γ pr., διαφυλάττειν corr. 5 — συντάξαντες Λ ς — 9 ἀπαλλαγῶμεν Γ sed cf. § 25 — ὑμᾶς Γ — **§ 21.** 12 καὶ ἐκεῖνον Γ — ⟨πασίων⟩ ᾐτιάσατο Λ edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — 13 ἐξητεῖτο Λ ς — 14 ἔτυχεν Λ ς — εἴ τι] ἐπι Γ — **§ 22.** 19 μὲν om. Λ ς ante C. — ὅ τι Γ pr., ἂν s. v. add. 5 — 20 συγκείμενα Γ pr., γρ. ὡμολογημένα in mg. 5 — 22 τῆς δίκης τῆς εἰλεγμένης (corr. W. A. sq.) ἐδεδοίκει, om. ἐκείνης Λ ς — 23 συλληφθείη Λ ς sed cf. Bs. ad Areop. p. 215 Gildersleeve in American Journal of Philol. VI 1885 p. 57 — **§ 23.** 24 ἀπορῶν Γ pr., διαπορῶν corr. 5 — 25 τοῦ παῖδας Γ pr., ξένου τοὺς in mg. add. 1 (ci. corr. Dobree coll. § 25, 34 BS. Bl.)] τοῦ μενεξένου τοὺς παῖδας $Γ_2$ Λ M. Ald. (append.).

μενος ταῦτα καὶ θρασύτατος ἁπάντων ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ οὔτ᾽ εἰς
τὸν Πόντον ἔφη μοι συμπλευσεῖσθαι οὔτ᾽ εἶναι πρὸς ἔμ᾽ αὐτῷ συμβό-
λαιον οὐδέν, ἀνοίγειν τ᾽ ἐκέλευεν τὸ γραμματεῖον ἐναντίον μαρτύρων.
τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι, ὦ ἄνδρες δικασταί; εὑρέθη γὰρ [ἐν II 10
d τῷ γραμματείῳ γεγραμμένον] ἀφειμένος ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων
ὑπ᾽ ἐμοῦ.

(ιγ΄.) Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ὡς ἀκριβέστατα οἷός τ᾽ ἦν, ἅπανθ᾽ 24
ὑμῖν εἴρηκα. ἡγοῦμαι δὲ Πασίων᾽ ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκ τοῦ διε-
φθαρμένου γραμματείου τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυ-
ριεῖσθαι μάλιστα. ὑμεῖς οὖν μοι τὸν νοῦν προσέχετε· οἶμαι γὰρ ἐξ
αὐτῶν τούτων φανερὰν ὑμῖν ποιήσειν τὴν τούτου πονηρίαν.

e (ιδ΄.) Πρῶτον δ᾽ ἐκ τούτου σκοπεῖσθε. ὅτε γὰρ ἐδίδομεν τῷ ξένῳ 25
τὴν συνθήκην, καθ᾽ ἣν οὗτος μὲν ἀφεῖσθαί φησι τῶν ἐγκλημάτων, ἐγὼ
δ᾽ ὡς ἔδει με παρὰ τούτου κομίσασθαι τὸ χρυσίον, ἐκελεύομεν τὸν
ξένον, ἐὰν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κατακαῦσαι τὸ γραμμα-
τεῖον, εἰ δὲ μή, Σατύρῳ ἀποδοῦναι· καὶ ταῦτα ῥηθῆναι ὑπ᾽ ἀμφοτέρων
364 ἡμῶν ὁμολογεῖται. καίτοι τί μαθόντες, ὦ ἄνδρες δικασταί, || προσε- 26
τάττομεν ἀποδοῦναι Σατύρῳ τὸ γραμματεῖον, ἂν μὴ διαλλαγῶμεν, εἴπερ
ἀπηλλαγμένος ἤδη Πασίων ἦν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τέλος εἶχεν ἡμῖν
τὸ πρᾶγμα; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι ταύτας τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθα, ὡς
ὑπολοίπων ὄντων ἡμῖν ἔτι πραγμάτων, περὶ ὧν ἔδει τοῦτον πρὸς ἐμὲ
κατὰ τὸ γραμματεῖον διαλύσασθαι. ἔπειτ᾽ ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, 27
ἔχω τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι᾽ ἃς οὗτος ὡμολόγησεν ἀποδώσειν τὸ χρυσίον·
b ἐπεὶ γὰρ ἡμεῖς τε τῶν πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγημεν καὶ τὸν
Κίττον οὐχ οἷός τ᾽ ἐγένετ᾽ ἀφανίσαι τὸν συνειδότα περὶ τῆς παρακατα-

---

APPARATUS] 1 ἁπάντων om. Λ ϛ — ἐγεγένητο Λ ϛ B. Str. IV p. 367 n. coll. XXI 233, corr. Baiter ad Paneg. p. XI — 2 συμπλεύσεσθαι Λ ϛ — πρὸς ἔμ᾽ αὐτῷ B. sq. = προς εμαυτον Γ pr., προς εμαυτῶ corr. 1] αὐτῷ πρὸς ἐμὲ (h.) colloc. Λ ϛ — 4 ἂν ⟨οὖν⟩ Λ ϛ — ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένον del. Bl. (append.) — 5 συμβολαίων ὑπ᾽ Λ ϛ — **§ 24.** 9 ποιήσασθαι Λ M. Ald., corr. Basil. 1 — **§ 25.** 12 σκοπεῖτε Λ ϛ sed cf. Str. III p. 577 — τὴν συνθήκην τῷ ξένῳ colloc. Λ edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — 13 φησι usque ad 14 κομίσασθαι (homoeot.) om. Γ pr., in mg. add. 2 — ἐγὼ δὲ δεῖν με κομίσασθαι παρὰ τούτου Λ ϛ — 17 ὡμολόγηται Λ ϛ — **§ 26.** 18 τὸ γραμματεῖον om. Λ ϛ — ἐὰν Λ edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — 19 ἦν πασίων colloc. (h.) Λ ϛ — εἶχε τὸ (om. ἡμῖν) Λ ϛ — 21 ἡμῖν ἔτι ⟨τῶν add. ϛ ante C.⟩ πραγμάτων ὄντων colloc. Λ ϛ — 22 διαλύεσθαι Λ ϛ — **§ 27.** 23 τὴν αἰτίαν εἰπεῖν δι᾽ ἣν Λ ϛ — ουτως Γ pr., corr. 2 — ἀποδώσειν om. Γ pr., in ras. (eras. το χρυ) add. 2 — 24 ἐπειδὴ Λ ϛ — 25 οἷός τ᾽ ἦν Λ ϛ — παρακαταθήκης $Γ_2$ (ci. W., iterum Naber p. 73)] καταθήκης Γ pr. Λ M. Ald. C. B., sed cf. Baiter ad Paneg. pag. XI.

θήκης, ἡγησάμενος, εἰ μὲν ἐκδοίη τὸν παῖδα βασανίσαι, φανερὸς
28 γενήσεσθαι πανουργῶν, εἰ δὲ μὴ ποιήσειεν ταῦτα, ὀφλήσειν τὴν δίκην,
ἐβουλήθη πρὸς αὐτὸν ἐμὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. τοῦτον δὲ
κελεύσατ' ὑμῖν ἀποδεῖξαι, τί κερδαίνων ἢ τίνα κίνδυνον φοβηθεὶς ἀφῆκ'
αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχῃ τούτων ὑμῖν ἀποφαίνειν, πῶς c
οὐκ ἂν δικαίως ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ περὶ τοῦ γραμματείου πιστεύοιτε;
29 καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τόδε ῥᾴδιον πᾶσι γνῶναι, ὅτι ἐμοὶ
μέν, ὃς ἐνεκάλουν, εἰ τοὺς ἐλέγχους ἐφοβούμην, ἐξῆν καὶ μηδεμίαν
συνθήκην ποιησάμενον χαίρειν ἐᾶν τὸ πρᾶγμα· τούτῳ δὲ διά τε τὴν
βάσανον καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἐν ὑμῖν οὐχ οἷόν τ' ἦν ὁπότε βούλοιτ'
ἀπηλλάχθαι τῶν κινδύνων, εἰ μὴ πείσειεν ἐμὲ τὸν ἐγκαλοῦντα. ὥστ' d
οὐκ ἐμὲ περὶ τῆς ἀφέσεως ἀλλὰ τοῦτον περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν χρη-
30 μάτων ἔδει τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι. ἔτι δὲ κἀκεῖν' ὑπερφυές, εἰ πρὶν
μὲν συγγράψασθαι τὸ γραμματεῖον οὕτω σφόδρ' ἠπίστησα τοῖς πράγμα-
σιν, ὥστε μὴ μόνον ἀφεῖναι Πασίωνα τῶν ἐγκλημάτων ἀλλὰ καὶ συν-
θήκας περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτον ἔλεγχον κατ' ἐμαυτοῦ
συνεγραψάμην, τηνικαῦτ' ἐπεθύμησ' εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. καίτοι τίς ἂν e
31 οὕτω περὶ τῶν αὑτοῦ πραγμάτων βουλεύσαιτο; (ιε'.) Ὃ δὲ πάντων
μέγιστον τεκμήριον, ὡς οὐκ ἀφειμένος ἦν Πασίων ἐν ταῖς συνθήκαις
ἀλλ' ὡμολογηκὼς ἀποδώσειν τὸ χρυσίον· ὅτε γὰρ Μενέξενος ἔλαχεν
αὐτῷ τὴν δίκην οὔπω διεφθαρμένου τοῦ γραμματείου, || προσπέμπων 365
Ἀγύρριον, ὄντ' ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐπιτήδειον, ἠξίου μ' ἢ Μενέξενον ἀπαλ-
32 λάττειν ἢ τὰς συνθήκας τὰς γεγενημένας πρὸς αὐτὸν ἀναιρεῖν. καίτοι,
ὦ ἄνδρες δικασταί, οἴεσθ' ἂν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν ἀναιρεθῆναι ταύτας τὰς
συνθήκας, ἐξ ὧν ψευδομένους ἡμᾶς ἔμελλεν ἐξελέγξειν; οὔκουν ἐπειδή
γε μετεγράφησαν, τούτους ἔλεγεν τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ ἁπάντων εἰς
ἐκείνας κατέφευγεν καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον. ὡς οὖν τὸ
πρῶτον ἀναιρεῖν ἐζήτει τὰς συνθήκας, αὐτὸν Ἀγύρριον μαρτυροῦντα b
παρέξομαι. καί μοι ἀνάβηθι.

APPARATUS] **§ 28.** 4 κελευσας υμην Γ pr., corr. 2 — ἀφῆκα τοῦτον τῶν Λ ς (ci. corr. A.) — 5 πῶς οὐ δικαίως ἂν colloc. Λ ς — **§ 29.** 8 ὃς] ὡς Λ pr., ὧν corr. 2, quod instaur. 4 ς — 9 ποιησαμένῳ Λ ς B. sed cf. BS. ad loc. — 12 τῶν χρημάτων om. Λ ς — 13 τὴν συνθήκην Λ ς — **§ 30.** ἔτι δὲ κἀκεῖν'] ἔπειτα καὶ τοῦθ' Λ ς — ὑπερφυὲν Λ — 14 συγγράψαι Λ ς — τοῖς γράμμασιν Λ cf. ad VIII 10 — 16 ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν colloc. Λ ς — ἐπειδὴ δὲ Λ edd. cf. Baiter ap. Bremi ad Trapez. § 27 Gebauer arg. ex contr. p. 111] δὲ om. Γ, ἐπεὶ δὲ (ex E) Bs. — **§ 31.** 22 ὄνθ' ἡμῖν ἀμφοτέροις colloc. Λ ς — μ' ἢ om. Λ ς — **§ 32.** 25 ἐξελέγχειν Λ ς — 27 κατέφυγε Λ ς — 28 μάρτυρα Λ ς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

(ιϛ΄.) Ὅτι μὲν τοίνυν τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθ' οὐχ ὡς Πασίων 33
ἐπιχειρήσει λέγειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς εἴρηκα, ἱκανῶς ἐπιδεδεῖχθαι
νομίζω. οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸ γραμματεῖον
διέφθειρεν, οὐ μόνον διὰ τοῦθ' ὅτι πολλὰ τοιαῦτ' ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ὅτι
c καὶ τῶν χρωμένων τινὲς Πασίωνι πολὺ δεινότερα τούτων πεποιήκασιν.
(ιζ΄.) Πυθόδωρον γὰρ τὸν σκηνίτην καλούμενον, ὃς ὑπὲρ Πασίωνος
ἅπαντα καὶ λέγει καὶ πράττει, τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν πέρυσιν ἀνοίξαντα
τὰς ὑδρίας καὶ τοὺς κριτὰς ἐξελόντα τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰσβληθέντας;
καίτοι ὅστις μικρῶν ἕνεκα καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων ταύτας 34
ὑπανοίγειν ἐτόλμησεν, αἳ σεσημασμέναι μὲν ἦσαν ὑπὸ τῶν πρυτάνεων,
d κατεσφραγισμέναι δ' ὑπὸ τῶν χορηγῶν, ἐφυλάττοντο δ' ὑπὸ τῶν ταμιῶν,
ἔκειντο δ' ἐν ἀκροπόλει, τί δεῖ θαυμάζειν, εἰ γραμματείδιον παρ' ἀνθρώπῳ
ξένῳ κείμενον τοσαῦτα μέλλοντες χρήματα κερδαίνειν μετέγραψαν, ἢ
τοὺς παῖδας αὐτοῦ πείσαντες ἢ ἄλλῳ τρόπῳ, ᾧ ἐδύναντο, μηχανησάμενοι;

ep. IV 8
Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν. (ιη΄.) Ἤδη 35
δέ τινας Πασίων ἐπεχείρησε πείθειν, ὡς τὸ παράπαν οὐδ' ἦν ἐνθάδε
e μοι χρήματα, λέγων ὡς παρὰ Στρατοκλέους ἐδανεισάμην τριακοσίους
στατῆρας. ἄξιον οὖν καὶ περὶ τούτων ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθε, οἵοις
τεκμηρίοις ἐπαρθεὶς ἀποστερεῖ με τῶν χρημάτων. (ιθ΄.) Ἐγὼ γάρ, ὦ
ἄνδρες δικασταί, μέλλοντος Στρατοκλέους εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον,
βουλόμενος ἐκεῖθεν ὡς πλεῖστ' ἐκκομίσασθαι τῶν χρημάτων, ἐδεήθην
366 Στρατοκλέους τὸ μὲν αὑτοῦ χρυσίον ἐμοὶ καταλιπεῖν, ‖ ἐν δὲ τῷ Πόντῳ
παρὰ τοῦ πατρὸς τοὐμοῦ κομίσασθαι, νομίζων μεγάλα κερδαίνειν, εἰ 36
κατὰ πλοῦν μὴ κινδυνεύοι τὰ χρήματα, ἄλλως τε καὶ Λακεδαιμονίων
ἀρχόντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῆς θαλάττης. τούτῳ μὲν οὖν οὐδὲν
ἡγοῦμαι τοῦτ' εἶναι σημεῖον, ὡς οὐκ ἦν ἐνθάδε μοι χρήματα· ἐμοὶ δὲ

TESTIMONIA] § 33. Πυθόδωρον . . . καλούμενον Harp. v. σκηνίτης (Suid.; cf. BA 304, 6 v. σκηνευτής); cf. Anaximenis Rhet. p. 194, 6 Sp.

APPARATUS] **§ 33.** 3 ἐπεχείρησε Λ ϛ — **§ 34.** 10 ἕνεκεν Γ B. BS. Bs. cf. XXI 4 Γ pr.; [I] 20 Λ et [X] 28, 47 Γ (ΛΠ), quarum orationum alia tamen est ratio; cf. etiam Bs. ad Areop. p. 351 — 11 ἐπανοίγειν Γ (cf. Monatsber.) sed cf. [Demosth.] XXXII 27 — 12 κατεσφραγισμέναι] σεσημασμέναι (ex proximis) Λ ϛ Dobree BS. — χορηγῶν] πονηρῶν Γ Bs. sed cf. Fuhr animadv. p. 48 — 13 γραμματεῖον Λ ϛ — 14 μετέγραψαν post 15 μηχανησάμενοι colloc. Λ ϛ — 15 ἠδύναντο Γ B. sq. — **§ 35.** 17 ηδετινας Γ pr., ει δέ τινας corr. 2 Bs. — 18 μοι ἐνθάδε (h.) colloc. Λ ϛ — 20 ἐπήισθησθε Λ M. cf. IV 24 — 21 τὰ χρήματα Λ ϛ sed cf. ad § 10 — **§ 36.** 27 ὑπαρχόντων Λ ϛ — χρόνον ⟨κυρίων⟩ Λ ϛ — 28 μοι ἐνθάδε (h.) colloc. Γ B. BS. Bs. sed cf. § 35, 37.

μέγιστ' ἔσται τεκμήρια τὰ πρὸς Στρατοκλέα πραχθέντα, ὡς ἦν μοι
37 παρὰ τούτῳ χρυσίον. ἐρωτῶντος γὰρ Στρατοκλέους, ὅστις αὐτῷ ἀπο- b
δώσει τὰ χρήματα, ἐὰν ὁ πατὴρ οὑμὸς μὴ ποιήσῃ τὰ ἐπεσταλμένα,
αὐτὸς ⟨δ'⟩ ἐκπλεύσας ἐνθάδ' ἐμὲ μὴ καταλάβῃ, Πασίων' αὐτῷ συνέστησα,
καὶ ὡμολόγησεν οὗτος αὐτῷ καὶ τὸ ἀρχαῖον καὶ τοὺς τόκους τοὺς γιγνο-
μένους ἀποδώσειν. καίτοι εἰ μηδὲν ἔκειτο παρ' αὐτῷ τῶν ἐμῶν, οἴεσθ'
ἂν αὐτὸν οὕτω ῥᾳδίως τοσούτων χρημάτων ἐγγυητήν μου γενέσθαι; καί
μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

38 (κ'.) Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας c
παρέξεται, ὡς ἔξαρνος ἐγενόμην πρὸς τοὺς ὑπὲρ Σατύρου πράττοντας
μηδὲν κεκτῆσθαι πλὴν ὧν ἐκείνοις παρεδίδουν, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπελαμ-
βάνετο τῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦντος ἐμοῦ ὀφείλειν τριακοσίας
δραχμάς, καὶ ὅτι Ἱππολαΐδαν, ξένον ὄντ' ἐμαυτοῦ καὶ ἐπιτήδειον, περιε-
39 ώρων παρὰ τούτου δανειζόμενον. (κα'.) Ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταί,
καταστὰς εἰς συμφοράς, οἵας ὑμῖν διηγησάμην, καὶ τῶν μὲν οἴκοι πάντων d
ἀπεστερημένος, τὰ δ' ἐνθάδ' ἀναγκαζόμενος παραδιδόναι τοῖς ἥκουσιν,
ὑπολοίπου δ' οὐδενὸς ὄντος μοι, πλὴν εἰ δυνηθείην λαθεῖν περιποιησά-
μενος τὸ χρυσίον τὸ παρὰ τούτῳ κείμενον, ὁμολογῶ καὶ τούτῳ προσ-
⟨οφείλειν⟩ ὁμολογῆσαι τριακοσίας δραχμὰς καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοι-
αῦτα πράττειν καὶ λέγειν, ἐξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστ' ἔμελλον πεισθήσεσθαι
40 μὴ εἶναί μοι χρήματα. καὶ ταῦθ' ὡς οὐ δι' ἀπορίαν ἐγίγνετο, ἀλλ'
ἵνα πιστευθείην ὑπ' ἐκείνων, ῥᾳδίως γνώσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ ὑμῖν e
μάρτυρας παρέξομαι τοὺς εἰδότας πολλά μοι χρήματ' ἐκ τοῦ Πόντου
κομισθέντα, ἔπειτα δὲ τοὺς ὁρῶντάς με τῇ τούτου τραπέζῃ χρώμενον,

APPARATUS] 1 ἔσεσθαι σημεῖα τὰ Λ ς — **§ 37.** 3 ὁ ἐμὸς Γ Λ edd. ante Bl. cf. § 5 — 4 αὐτὸς ⟨δ'⟩ Bl.] αὐτὸς Γ, ⟨ἢ⟩ αὐτὸς (h.) Λ edd. ante Bl., καὶ αὐτὸς Sauppe ap. BS. — ἐμὲ ἐνθάδε (h.) colloc. Λ ς — 5 ⟨καὶ ὦ⟩ καὶ ὡμολόγησεν Γ (dittographia) — 7 μου om. Λ ς — **§ 38.** 11 παρέξετε Λ M. — 12 παρεδίδου Λ M. Ald. — 14 ἐμαυτῷ Λ ς — **§ 39.** 17 ἀπεστερη|μένος Γ pr., μένος τὰ δὲ ἐνθάδε ἀναγκαζό propter homoeot. omissa in mg. add. 2 — 18 δυνηθείην] οἷός τ' ἦν (h.) Λ ς — 19 καὶ τοῦτο Λ M. Ald. St. — προσ⟨οφείλειν⟩ ὁμολογῆσαι scripsi] προσομολογῆσαι Γ Λ edd., sed notio debiti, quam subaudiendam esse editores (A. L., vel addendam: Baiter ap. BS.) praedicaverunt, aperte desideratur cf. § 8, 38 — 20 ⟨ταῖς⟩ τριακοσίαις δραχμαῖς Λ M. Ald. — 21 ἤμελλον Γ B. BS. Bs. — ἐκείνους μάλιστα (μάλιστ' ⟨ἂν⟩ Bl.) πείθειν φόμην μηδὲν εἶναί μοι Λ ς Bl., qui codicis Γ verba ex § 7 perperam repetita esse putat: equidem lectionem vulgatam variandi causa confectam esse censeo, praesertim cum ab Isocratis usu abhorreat πείθειν c. infin. c. accus. coniunctum, cf. Preuss s. v. — **§ 40.** 22 ταῦτα ⟨θ'⟩ (= ταῦτα suprascripto θ' in archetypo) Γ cf. Monatsber. — ἐγίνετό ⟨μοι⟩ Λ ς — 23 ἐκείνου Λ M. Ald. — γνώσεσθε ⟨ἂν⟩ Λ ς — γάρ] οὖν Λ ς.

ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυσώνησ' ὑπ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλέον ἢ χιλίους
367 στατῆρας. || πρὸς δὲ τούτοις εἰσφορᾶς ἡμῖν προσταχθείσης καὶ ἑτέρων 41
ἐπιγραφέων γενομένων ἐγὼ πλεῖστον εἰσήνεγκα τῶν ξένων, αὐτός θ'
αἱρεθεὶς ἐμαυτῷ μὲν ἐπέγραψα τὴν μεγίστην εἰσφοράν, ὑπὲρ Πασίωνος
δ' ἐδεόμην τῶν συνεπιγραφέων, λέγων ὅτι τοῖς ἐμοῖς χρήμασι τυγχάνει
χρώμενος. καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

(κβ'.) Αὐτὸν τοίνυν Πασίων' ἔργῳ παρέξομαι τούτοις συμμαρτυ- 42
b ροῦντα. ὁλκάδα γάρ, ἐφ' ᾗ πολλὰ χρήματ' ἦν ἐγὼ δεδωκώς, ἔφηνέ τις
ὡς οὖσαν ἀνδρὸς Δηλίου. ἀμφισβητοῦντος δέ μου καὶ καθέλκειν ἀξι-
οῦντος οὕτω τὴν βουλὴν διέθεσαν οἱ βουλόμενοι συκοφαντεῖν, ὥστε τὸ
μὲν πρῶτον παρὰ μικρὸν ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν, τελευτῶντες δ'
ἐπείσθησαν ἐγγυητὰς παρά μου δέξασθαι. καὶ Φίλιππος μὲν ὢν μοι 43
ξένος πατρικός, κληθεὶς καὶ ὑπακούσας, δείσας τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου
c ἀπιὼν ᾤχετο· Πασίων δ' Ἀρχέστρατόν μοι τὸν ἀπὸ τῆς τραπέζης
ἑπτὰ ταλάντων ἐγγυητὴν παρέσχεν. καίτοι εἰ μικρῶν ἀπεστερεῖτο καὶ
μηδὲν ᾔδει μ' ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δή που τοσούτων χρημάτων
ἐγγυητής μου κατέστη. ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τὰς μὲν τριακοσίας δραχμὰς 44
ἐνεκάλεσεν ἐμοὶ χαριζόμενος, τῶν δ' ἑπτὰ ταλάντων ἐγγυητής μου
ἐγένεθ' ἡγούμενος πίστιν ἔχειν ἱκανὴν τὸ χρυσίον τὸ παρ' αὐτῷ κείμενον.
d ὡς μὲν τοίνυν ἦν τέ μοι πολλὰ χρήματ' ἐνθάδε καὶ ταῦτ' ἐπὶ τῇ τούτου
τραπέζῃ κεῖταί μοι, καὶ ἐκ τῶν ἔργων τῶν Πασίωνος ὑμῖν δεδήλωκα
καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότων ἀκηκόατε.

(κγ'.) Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄριστ' ἂν γνῶναι περὶ 45

APPARATUS] 1 πλέον] πλείους Λ ϛ — **§ 41.** 3 ἐπιγραφέων Baiter ap. Bremi ad loc. et iterum Mauve: thesis IX Bl.] ἐπιγραφῶν Γ Λ edd. exc. Bl., quod defend. Sauppe Jbb. p. 52 — τε (θ' Bl.) αἱρεθεὶς Γ cf. Sauppe Jbb. p. 68 Fuhr p. 359] τε καὶ οἱ ἐμοὶ καὶ Λ ϛ — 4 ἐπεγραψάμην εἰσφορὰν μεγίστην Λ ϛ — ὑπὲρ δὲ πασίωνος colloc. Λ ϛ B. sed cf. Baiter ad Paneg. p. XI — 5 τυγχάνει χρήμασι colloc. Λ ϛ — **§ 42.** 8 τούτοις] ταῦτα Λ ϛ — 9 ἔφην ἔτι σώσουσαν Λ — 11 ἔθεσαν Γ Bs. sed cf. Cob. VL p. 522 — τὸ μὲν πρῶτον παρὰ μικρὸν ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν, τελευτῶντες δ' Dobree Baiter (Didot.) Bl. cf. II 7] παρὰ μικρὸν ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν τὸ μὲν πρῶτον Γ, παρὰ μικρὸν ἐδέησα ἀποθανεῖν ἄκριτος, τελευτῶντος (τελευτῶντες ϛ) δ' Λ ϛ (append.) — 13 παρ' ἐμοῦ Λ edd. (cf. Monatsber.) — **§ 43.** ξένος ὢν (om. μοι) Λ ϛ — 14 πατρικῶς Λ pr., corr. 4 — 16 μικρὸν Λ M. Ald. St. A. — 17 ⟨μοι⟩ χρημάτων ἐγγυητής (om. μου) Λ ϛ sed cf. § 37 — **§ 44.** 19 μου ἐγένετο ϛ Sauppe ap. BS. coll. § 37 Baiter (Didot.)] μου ἐγίνετο Λ, μοι κατέστη (ex § 43) Γ Bs. cum hiatu: lectio dubia cf. praefat. c. III — 20 ἱκανὴν πίστιν ἔχειν ⟨παρ' ἐμοῦ⟩ Λ ϛ — ἱκανὴν Γ pr., γρ. ἀποχρῶσαν in mg. 5 — ἑαυτῷ Λ ϛ — 21 τέ μοι] ἐμοὶ Λ ϛ — 22 ἔκειτό Λ ϛ — 23 ἄλλων τῶν om. Λ ϛ — ειδότων Γ pr., ἐξειδότων corr. 5.

ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καὶ τὰ πράγματα
πῶς εἶχεν ἡμῖν, ὅτ' ἐγὼ Μενέξενον καὶ Φιλόμηλον προσέπεμψ' ἀπαι- e
τήσοντας τὴν παρακαταθήκην, καὶ Πασίων τὸ πρῶτον ἐτόλμησεν
ἔξαρνος γενέσθαι. εὑρήσετε γὰρ τὸν μὲν πατέρα μου συνειλημμένον
καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀφῃρημένον, ἐμοὶ δ' οὐχ οἷόν τ' ὂν διὰ τὰς παρ-
46 ούσας τύχας οὔτ' αὐτοῦ μένειν οὔτ' εἰς τὸν Πόντον εἰσ||πλεῖν. καίτοι 368
πότερον εἰκὸς ἔμ' ἐν τοσούτοις ὄντα κακοῖς ἀδίκως ἐγκαλεῖν, ἢ Πασίωνα
καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἡμετέρων συμφορῶν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν
χρημάτων ἐπαρθῆναι τὴν ἀποστέρησιν ποιήσασθαι; τίς δὲ πώποτ' εἰς
I 14/15 τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίκετο, ὥστε αὐτὸς περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων
τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν; μετὰ ποίας δ' ἂν ἐλπίδος ἢ τί διανοηθεὶς
ἀδίκως ἦλθον ἐπὶ τοῦτον; πότερον ὡς δείσας τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν b
ἔμελλεν εὐθύς μοι δώσειν ἀργύριον; ἀλλ' οὐχ οὕτως ἑκάτερος ἡμῶν
47 ἔπραττεν. ἀλλ' εἰς ἀγῶνα καταστὰς ᾤμην καὶ παρὰ τὸ δίκαιον πλέον
ἕξειν Πασίωνος παρ' ὑμῖν; ὃς οὐδὲ μένειν ἐνθάδε παρεσκευαζόμην,
δεδιὼς μή μ' ἐξαιτήσειεν Σάτυρος παρ' ὑμῶν. ἀλλ' ἵνα μηδὲν δια-
πραττόμενος ἐχθρὸς τούτῳ κατασταίην, ᾧ μάλιστ' ἐτύγχανον πάντων
τῶν ἐν τῇ πόλει χρώμενος; καὶ τίς ἂν ὑμῶν ἀξιώσειεν καταγνῶναί c
μου τοσαύτην μανίαν καὶ ἀμαθίαν;

48 (κδ'.) Ἐνθυμηθῆναι δ' ἄξιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ἀτοπίαν
καὶ ἀπιστίαν ὧν ἑκάστοτε Πασίων ἐπεχείρει λέγειν. ὅτε μὲν γὰρ οὕτως
I 15 ἔπραττον, ὥστ' οὐδ' ἄν, εἰ προσωμολόγει μ' ἀποστερεῖν τῶν χρημάτων,
οἷός τ' ἂν ἦν παρ' αὐτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αἰτιᾶταί μ' ἀδίκως
ἐγκαλεῖν ἐπιχειρῆσαι· ἐπειδὴ δ' ἐγώ τε τῶν πρὸς Σάτυρον διαβολῶν
ἀπηλλάγην καὶ τοῦτον ἅπαντες ὀφλήσειν τὴν δίκην ἐνόμιζον, τηνικαῦτά d
μέ φησιν ἀφεῖναι πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. καίτοι πῶς ἂν τούτων
ἀλογώτερα γένοιτο;

49 (κε'.) Ἀλλὰ γὰρ ἴσως περὶ τούτων μόνον ἀλλ' οὐ καὶ περὶ τῶν
ἄλλων ἐναντί' αὐτὸς αὑτῷ καὶ λέγων καὶ πράττων φανερός ἐστιν· ὃς

APPARATUS] § 45. 3 ἐτόλμησε τὸ πρῶτον colloc. Λ ς — 5 οἷόντεόν Γ pr., οἷόν τ' ἐόντι corr. 2 — § 46. 9 ἐπαρθῆναι ⟨καὶ⟩ Λ ς ante C. — 13 ἤμελλεν Γ B. sq. — εμοὶ Γ pr. BS. Bs., ε indux. Γ_2 — ἡμῶν ἑκάτερος colloc. Λ ς — § 47. 15 οὐδ' ἐνθάδε μένειν colloc. Λ ς — 16 ἐξαιτοίη Λ ς — 18 τῶν om. Γ Bs. (librarius hic admodum indiligens) — § 48. 21 καὶ ⟨τὴν⟩ Γ pr. B. sq., τὴν indux. Γ_2 (= Λ) cf. § 47 μανίαν καὶ ἀμαθίαν et ad VIII 31, Bs. ad Areop. p. 293 — ὧν ⟨ἂν⟩ Γ pr., ἂν indux. 2 — ἐπιχειρεῖ Λ ς B. BS. sed cf. § 50 — 22 εἰ om. Γ (cf. Monatsber.) — τὰ χρήματα Λ ς sed cf. ad § 10 — 25 τοῦτον ⟨ᾤοντο⟩, om. postea ἐνόμιζον Λ ς — § 49. 28 ἴσως] οὐ Λ ς — μόνον ἀλλ' οὐ καὶ περὶ τῶν (homoeot.) om. Γ pr., in mg. add. 2 — ἀλλὰ καὶ (om. οὐ) Λ ς cf. Keil AI p. 45 n. 3.

τὸν μὲν παῖδα, ὃν αὐτὸς ἠφάνισεν, ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ἀνδραποδισθῆναι,
τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἀπεγράψατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὡς δοῦλον μετὰ
e τῶν οἰκετῶν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἠξίου Μενέξενος βασανίζειν, ἀφῃρεῖθ'
ὡς ἐλεύθερον ὄντα. πρὸς δὲ τούτοις ἀποστερῶν αὐτὸς τὴν παρακατα- 50
θήκην, ἐτόλμησεν ἡμῖν ἐγκαλεῖν, ὡς ἔχομεν ἓξ τάλαντ' ἀπὸ τῆς τούτου
τραπέζης. καίτοι ὅστις περὶ πραγμάτων οὕτω φανερῶν ἐπεχείρει ψεύ-
369 δεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ || περὶ ὧν μόνος πρὸς μόνον ἔπραξεν;
(κς'.) Τὸ τελευταῖον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁμολογήσας ὡς
Σάτυρον εἰσπλευσεῖσθαι καὶ ποιήσειν ἅττ' ἂν ἐκεῖνος γνῷ, καὶ ταῦτ' 51
ἐξηπάτησεν, καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἤθελεν εἰσπλεῦσαι πολλάκις ἐμοῦ προ-
καλεσαμένου, εἰσέπεμψε δὲ τὸν Κίττον· ὃς ἐλθὼν ἐκεῖσ' ἔλεγεν, ὅτι
ἐλεύθερος εἴη καὶ τὸ γένος Μιλήσιος, εἰσπέμψειε δ' αὐτὸν Πασίων
b διδάξοντα περὶ τῶν χρημάτων. ἀκούσας δὲ Σάτυρος ἀμφοτέρων ἡμῶν 52
δικάζειν μὲν οὐκ ἠξίου περὶ τῶν ἐνθάδε γενομένων συμβολαίων, ἄλλως
τε καὶ μὴ παρόντος τούτου μηδὲ μέλλοντος ποιήσειν, ἃ 'κεῖνος δικάσειεν,
οὕτω δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαί με, ὥστε συγκαλέσας τοὺς ναυ-
κλήρους ἐδεῖτ' αὐτῶν βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον, καὶ
πρὸς τὴν πόλιν συγγράψας ἐπιστολὴν ἔδωκε φέρειν Ξενοτίμῳ τῷ Καρ-
κίνου. καί μοι ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

c (κζ'.) Οὕτω τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν μοι τῶν δικαίων 53
ὑπαρχόντων, ἐκεῖν' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμήριον, ὡς ἀποστερεῖ
με Πασίων τῶν χρημάτων, ὅτι τὸν παῖδ' οὐκ ἠθέλησεν βασανίζειν ἐκ-
δοῦναι τὸν συνειδότα περὶ τῆς παρακαταθήκης. καίτοι περὶ τῶν πρὸς
τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις συμβολαίων τίς ἂν ἔλεγχος ἰσχυρότερος τούτου
γένοιτο; οὐ γὰρ δὴ μάρτυράς γ' αὐτῶν ποιούμεθα. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς 54
d καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν δημοσίων οὐδὲν πιστότερον οὐδ' ἀληθέστερον Isae. VIII 12

TESTIMONIA] § 52. Καρκίνου *Harp. s. v. (Suid.).

APPARATUS] 3 ἀφείλετο Λ ς — § 50. 5 ἡμῖν om. Λ ς — ἔχοιμεν Λ ς B. — 6 φανερῶς Λ M. Ald. St. — ἐπιχειρεῖ Λ ς — § 51. 9 εἰσπλεύσειν Λ ς — ἅ τ' Λ pr., ἅττ' corr. 4 — 10 ἤθελεν: in Γ signo ⁒ ad hoc verbum posito vocabulum in mg. script. respondebat nunc erasum; lineolam varietatem lectionis significantem adiecit corr. 3 — μου Λ ς — προσκαλεσαμένου Λ M. Ald. C. — 11 ἐξέπεμψε Λ ς — ὃς ἐκεῖσε μὲν ἐλθὼν ἔλεγεν, ὅτι ἐλεύθερός ἐστιν καὶ τὸ γένος εἴη Λ ς — 12 εἰσπέμψειε BS. sq.] εἰσπέμψει Γ, πέμψαιε Λ — § 52. 13 δὲ ⟨ὁ⟩ Λ ς — 15 τούτου] τοῦ Γ — 16 με σφόδρα ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι colloc. Λ ς — με] μὲν Γ pr., indux. 3 — 17 μὴ om. Λ pr., s. v. add. 4 (vel fort. iam 2, instaur. 4) — 18 ἐγγράψας, altero γ s. v. posito Λ ς — 19 αὐτοῖς om. Λ ς — § 53. 23 τὰ χρήματα Λ ς sed cf. ad § 10 — βασανίζειν om. Λ ς — 24 καταθήκης Λ — 25 τούτου om. Λ ς.

βασάνου νομίζοντας, καὶ μάρτυρας μὲν ἡγουμένους οἷόν τ' εἶναι καὶ τῶν μὴ
γενομένων παρασκευάσασθαι, τὰς δὲ βασάνους φανερῶς ἐπιδεικνύναι,
Antiph. VI 18 ὁπότεροι τἀληθῆ λέγουσιν. ἃ οὗτος εἰδὼς ἐβουλήθη εἰκάζειν ὑμᾶς περὶ
τοῦ πράγματος μᾶλλον ἢ σαφῶς εἰδέναι. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἂν εἰπεῖν
ἔχοι, ὡς ἔλαττον ἔμελλεν ἕξειν ἐν τῇ βασάνῳ, καὶ διὰ τοῦτ' οὐκ εἰκὸς
55 ἦν αὐτὸν ἐκδοῦναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθ' ὅτι κατειπὼν μὲν ἔμελλεν e
τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὑπὸ τούτου κάκιστ' ἀνθρώπων ἀπολεῖσθαι, δια-
καρτερήσας δὲ καὶ ἐλεύθερος ἔσεσθαι καὶ μεθέξειν, ὧν οὗτός μ' ἀπε-
στέρησεν. ἀλλ' ὅμως τοσούτῳ μέλλων πλέον ἕξειν, || συνειδὼς αὑτῷ τὰ 370
πεπραγμένα, ὑπέμεινεν καὶ δίκας φεύγειν καὶ τὰς ἄλλας αἰτίας ἔχειν,
ὥστε μηδεμίαν βάσανον περὶ τοῦ πράγματος τούτου γενέσθαι.
56 (κη'.) Ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τούτων καταψηφίσασθαι Πα-
σίωνος, καὶ μὴ τοσαύτην πονηρίαν ἐμοῦ καταγνῶναι, ὡς οἰκῶν ἐν τῷ Πόντῳ
καὶ τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος, ὥστε καὶ ἑτέρους εὖ ποιεῖν δύνασθαι,
Πασίων' ἦλθον συκοφαντήσων καὶ ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλῶν. b
57 (κθ'.) Ἄξιον δὲ καὶ Σατύρου καὶ τοῦ πατρὸς ἐνθυμηθῆναι, οἳ
πάντα τὸν χρόνον περὶ πλείστου τῶν Ἑλλήνων ὑμᾶς ποιοῦνται, καὶ
πολλάκις ἤδη διὰ σπάνιν σίτου τὰς τῶν ἄλλων ἐμπόρων ναῦς κενὰς ἐκ-
πέμποντες ὑμῖν ἐξαγωγὴν ἔδοσαν· καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις, ὧν
ἐκεῖνοι κριταὶ γίγνονται, οὐ μόνον ἴσον ἀλλὰ καὶ πλέον ἔχοντες ἀπέρ-
58 χεσθε. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως περὶ ὀλίγου ποιήσαισθε τὰς ἐκείνων c
ἐπιστολάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων τὰ
δίκαια ψηφίσασθαι καὶ μὴ τοὺς Πασίωνος λόγους ψευδεῖς ὄντας πιστο-
τέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν.

TESTIMONIA] § 54. βασάνου κτἑ resp. Euseb. praep. evang. X 3. 466 c.

APPARATUS] **§ 54.** 1 ἡγουμένους Γ (ci. C.)] γεγενημένους Λ ς ante C. (append.) — 2 γενομένων scripsi coll. II 57 Gorg. Palam. 23] παραγενομένων Γ ex sequ. παρασκευάσασθαι cf. Jacob 1878 p. 49, γεγενημένων Λ edd. exc. Bl. — 3 ἠβουλήθη Γ Λ edd. — 4 φανερῶς Λ ς — **§ 55.** 6 ἤμελλεν Γ — 7 ἐπὶ τούτου Λ M. Ald. — 8 με Γ Bl. (cf. Monatsber.)] ἐμὲ Λ C. B. BS. Bs. — **§ 56.** 13 μου πονηρίαν Λ ς — ως Γ pr.] ὃς $Γ_2$ (corr. rad.) Λ M. Ald. — **§ 58.** 21 ποιήσεσθε Γ Λ M. Ald. sed cf. Baiter ad Paneg. § 182 — τάς εκεινουν (ex εκεινῶν, ου supra scr., cf. vers. 22 $Γ_2$) Γ pr., corr. 2: profecto de patris litteris nescimus, ut codicis Γ lectio coll. § 52 defendi possit; attamen et hiatus obstat et pater antea cum Satyro ita coniunctus, ut hic de Satyro solo Atheniensium fautore (cf. v. 22) mentio haberi nequeat; patrem itaque litterarum auctorem furtive appellavit actor — 22 ἐπιστολάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνου (sic) propter homoeot. om. Γ pr., in mg. add. 2 — 23 πιστοτέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν in fine paginae add. $Γ_2$, postquam eadem verba initio paginae sequ. erasit: vide ad inscript. orat. κατὰ λοχίτου — τραπεζιτικός subscr. $Γ_3$ Λ pr., τέλος τοῦ τραπεζιτικοῦ $Λ_4$.

VI.

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ (19).

384 b (α΄.) Ἐνόμιζον μέν, ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται, οὕτω καλῶς βεβουλεῦσθαι
περὶ τῶν ἑαυτοῦ Θρασύλοχον, ὥστε μηδέν᾽ ἂν ποτ᾽ ἐλθεῖν ἐναντία
πράξοντα ταῖς διαθήκαις, αἷς ἐκεῖνος κατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀν-
τιδίκοις τοιαύτη γνώμη παρέστηκεν, ὥστε καὶ πρὸς οὕτως ἐχούσας
αὐτὰς ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαίως ἔχει παρ᾽ ὑμῶν πειρᾶσθαι τῶν δικαίων
c τυγχάνειν. τοὐναντίον δὲ πέπονθα τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων. τοὺς 2
μὲν γὰρ ἄλλους ὁρῶ χαλεπῶς φέροντας, ὅταν ἀδίκως περί τινος κιν-
δυνεύωσιν, ἐγὼ δ᾽ ὀλίγου δέω χάριν ἔχειν τούτοις, ὅτι μ᾽ εἰς τουτονὶ
385 τὸν ἀγῶνα κατέστησαν. || ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος οὐκ
ἂν ἠπίστασθε, ὁποῖός τις γεγενημένος περὶ τὸν τετελευτηκότα κληρο-
νόμος εἰμὶ τῶν ἐκείνου· πυθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα πάντες εἴσεσθε,
ὅτι δικαίως ἂν καὶ μείζονος ἢ τοσαύτης δωρεᾶς ἠξιώθην. ἐχρῆν μέντοι 3
καὶ τὴν ἀμφισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ παρ᾽ ὑμῶν πειρᾶσθαι λαμ-
βάνειν τὴν οὐσίαν, ἣν Θρασύλοχος κατέλιπεν, ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνον χρηστὴν
b οὖσαν οὕτως ἀξιοῦν αὐτῆς ἐπιδικάζεσθαι. νῦν δ᾽ αὐτῇ τοσούτου δεῖ
μεταμέλειν ὧν εἰς ζῶντ᾽ ἐξήμαρτεν, ὥστε καὶ τεθνεῶτος αὐτοῦ πειρᾶται
τήν τε διαθήκην ἄκυρον ἅμα καὶ τὸν οἶκον ἔρημον ποιῆσαι. θαυμάζω 4
δὲ καὶ τῶν πραττόντων ὑπὲρ αὐτῆς, εἰ διὰ τοῦτ᾽ οἴονται καλὸν εἶναι
τὸν κίνδυνον, ὅτι μὴ κατορθώσαντες οὐδὲν μέλλουσιν ἀποτείσειν. ἐγὼ
μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, ἐὰν ἐξελεγχθέντες,
ὡς ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, ἔπειθ᾽ ὑμῖν δόξωσιν χείρους εἶναι. τὴν μὲν
c οὖν τούτων κακίαν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γνώσεσθε, ἐπειδὰν διὰ τέλους Isae. 1 8

---

or. VI: codd. ΓΛ.

APPARATUS] *Α᾽ΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ* inscr. ΓΛ edd. — **§ 1.** 2 ἐνομίζομεν Γ pr., ἐνόμιζον μὲν corr. 1 — αἰγινῖται, οὕτως Λ — 4 ἃς Λ ϛ B. sed cf. (Monatsber.) Keil AI p. 142 Schulze p. 17 — 5 καθέστηκεν Λ ϛ sed cf. Brause p. 17 — 6 τῶν δικαίων πειρᾶσθαι τυγχάνειν colloc. Λ (append.) — **§ 2.** 9 τοῦτον Λ ϛ cf. § 13, 20, 41, XV 26, XVI 42, 103, XVII 1, XIX 25, 33, 61, 139 — 12 πάντας Λ — **§ 3.** 13 ἐχρῆν W. ϛ Bs. (p. XXIII 2) cf. Str. III p. 564] χρῆν Γ B. BS. Bl., χρὴ Λ M. Ald. — 16 ἀξιοῦν αὐτὴν Λ ϛ ante C. — 18 ἅμα om. Λ ϛ sed cf. Fuhr p. 357 — **§ 4.** 20 ἀποτείσειν ut vid. Γ pr. (ci. Bl.)] ἀποτίσειν in ras. corr. $Γ_4$ Λ edd. exc. Bl. cf. ad II 10 — 22 ἔπειθ᾽ ὑμῖν om. Λ ϛ Brause p. 13/16, qui tamen δόξωσι post χείρους transposuit — δόξουσιν Γ (propter ἀμφισβητοῦσιν).

ἀκούσητε τῶν πεπραγμένων· ὅθεν δ' οἶομαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν
περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διηγεῖσθαι.
5 (β'.) Θράσυλλος γὰρ ὁ πατὴρ τοῦ καταλιπόντος τὴν διαθήκην
παρὰ μὲν τῶν προγόνων οὐδεμίαν οὐσίαν παρέλαβεν, ξένος δὲ Πολε-
μαινέτῳ τῷ μάντει γενόμενος οὕτως οἰκείως διετέθη πρὸς αὐτόν, ὥστ'
ἀποθνήσκων ἐκεῖνος τάς τε βίβλους τὰς περὶ τῆς μαντικῆς αὐτῷ κατέ-
6 λιπεν καὶ τῆς οὐσίας μέρος τι τῆς νῦν οὔσης ἔδωκεν. λαβὼν δὲ Θρά- d
συλλος ταύτας ἀφορμὰς ἐχρῆτο τῇ τέχνῃ· πλάνης δὲ γενόμενος καὶ
διαιτηθεὶς ἐν πολλαῖς πόλεσιν ἄλλαις τε γυναιξὶν συνεγένετο, ὧν ἔνιαι
καὶ παιδάρι' ἀπέδειξαν, ἃ 'κεῖνος οὐδὲ πώποτε γνήσι' ἐνόμισεν, καὶ δὴ
7 καὶ τὴν ταύτης μητέρ' ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἔλαβεν. ἐπειδὴ δ' οὐσίαν
τε πολλὴν ἐκτήσατο καὶ τὴν πατρίδ' ἐπόθεσεν, ἐκείνης μὲν καὶ τῶν e
ἄλλων ἀπηλλάγη, καταπλεύσας δ' εἰς Σίφνον ἔγημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς
τοὐμοῦ, πλούτῳ μὲν αὐτὸς πρῶτος ὢν τῶν πολιτῶν, γένει δὲ καὶ τοῖς
8 ἄλλοις ἀξιώμασιν εἰδὼς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν προέχουσαν. || οὕτω δὲ 386
σφόδρ' ἠγάπησεν τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν, ὥστ' ἀποθανούσης ἐκείνης
ἄπαιδος αὖθις ἠγάγετ' ἀνεψιὰν τοῦ πατρός, οὐ βουλόμενος διαλύσασθαι
τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. οὐ πολὺν δὲ χρόνον συνοικήσας ταῖς αὐταῖς
9 τύχαις ἐχρήσατο καὶ περὶ ταύτην, αἷσπερ καὶ περὶ τὴν προτέραν. μετὰ
δὲ ταῦτ' ἔγημεν ἐκ Σερίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ
κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ Θρασύλοχος καὶ b
θυγάτηρ ἡ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα. Θράσυλλος μὲν οὖν τούτους μόνους

TESTIMONIA] § 6. πλάνος Hesych., Moeris s. v.; πλάνης Phot., Suid. s. v., cf. Schol. Sophocl. OR 67.

APPARATUS] 1 δὲ om. Λ pr., s. v. add. 4 ς — οἶμαι Λ ς Bs. (ad Areop. p. 78/82 et p. XXIV 5) Bl.; sed cf. οἴομαι in codd. XXI 65, 113, 271, ep. II 4, in Γ XIII 33, XIV 179, XVI 89, XXI 108 bis, 250 (in vulg. XIII 73 ΘΛ, XVII 33 $Θ^α Λ^α$, XVIII 1 Dion., XIX 37 Θ, 259 $Γ_2$Θ, 321 Λ, XX 86 ΘΛ, XXI 113 ΘΛ), ᾠόμην in codd. XIX 6, in Γ XIX 4 (Λ), 141 (Θ), 162 (Θ), XXI 11, (in vulg. V 89, XXI 86 ΘΛ, 95 ΘΛ) — 2 ἄρξομαι cf. Isae. I 8] οἴομαι Γ ex anteced. — § 5. 3 θρασύλοχος Λ ς — γὰρ om. Γ Baiter (Didot.) sed cf. Isae. I 9 et Str. III p. 31 — διαθήκην Λ pr., ⟨ἐμοί⟩ in fin. versus add. 4 ς — 4 παρέλαβεν] κατέλιπεν Λ pr., ν eras. = ς — 5 τῷ om. Λ ς ante C. — § 6. 7 θρασύλοχος Λ ς — 8 ταύτας Γ pr.] ταύτας ⟨τὰς⟩ $Γ_2$ Λ ς cf. Str. II p. 396 — ⟨ταύτῃ⟩ τῇ Λ ς — πλάνης Γ Phot. Suid.] πλάνος Λ Hesych. ς — 10 ἐκεῖνος Γ Λ edd., corr. (Bs. ad Areop. p. 408 et p. VI 5) Bl. cf. XXI 78 — § 7. 12 ἐπόθησεν Λ ς cf. XIV 122 — 13 ἄλλων] λοιπῶν Λ ς — 14 τοῦ ἐμοῦ Γ BS. cf. § 89, sed cf. IV 26, V 35 — § 8. 17 ἠγάγετο ⟨τὴν⟩ Λ ς Bs. coll. § 46 sed cf. § 7 Fuhr animadv. p. 50 — 19 αἷς Λ ς — § 9. 20 ταῦτ'] ταύτην. Λ ς — 21 καὶ θυγάτηρ om. Λ ς — 22 θρασύλλοχος Λ.

παῖδας γνησίους καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὑτοῦ καταστήσας
τὸν βίον ἐτελεύτησεν.
(γ'.) Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέ- 10
ρων παραλαβόντες, ὅσην ὀλίγῳ πρότερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς
c ὑπαρχούσης αὐτὴν ἐποιήσαμεν. ἕως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ πλεί-
ονος ἡμᾶς αὐτοὺς ἐποιούμεθ' ἢ τοὺς ἀδελφούς, καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε
θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἑορτὴν οὐδεμίαν χωρὶς ἀλλήλων ἤγομεν· ἐπειδὴ δ'
ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ
καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα
καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς 11
οἴκοι χρήσεις; ἀλλ' οὐδὲ φυγόντες ἀπ' ἀλλήλων ἠξιώσαμεν γενέσθαι.
d τὸ δὲ τελευταῖον φθόῃ σχόμενον αὐτὸν καὶ πολὺν χρόνον ἀσθενήσαντα,
καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ Σωπόλιδος αὐτῷ πρότερον τετελευτηκότος, τῆς δὲ
μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς οὔπω παρουσῶν, μετὰ τοσαύτης ἐρημίας γενό-
μενον οὕτως ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθεράπευσα, ὥστ' ἐκεῖνον μὴ
νομίζειν ἀξίαν μοι δύνασθαι χάριν ἀποδοῦναι τῶν πεπραγμένων. ὅμως 12
δ' οὐδὲν ἐνέλιπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ πονήρως διέκειτο καὶ οὐδεμίαν ἐλπίδ'
e εἶχεν τοῦ βίου, παρακαλέσας μάρτυρας ὑόν μ' ἐποιήσατο καὶ τὴν ἀδελ-
φὴν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν. καί μοι λαβὲ τὰς διαθήκας.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ.

(δ'.) Ἀνάγνωθι δή μοι καὶ τὸν νόμον τὸν Αἰγινητῶν· κατὰ γὰρ
τοῦτον ἔδει ποιεῖσθαι τὰς διαθήκας· ἐνθάδε γὰρ μετῳκοῦμεν.

ΝΟΜΟΣ.

(ε'.) Κατὰ τουτονὶ τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται, ὑόν μ' ἐποιή- 13
387 σατο Θρασύλοχος, πολίτην μὲν αὑτοῦ καὶ φίλον, || γεγονότα δ' οὐδενὸς

TESTIMONIA] § 11. φθόῃ *Harp. s. v. (Phot., Suid., Etym. M. 793, 13; BA 71, 3 et 313, 26; Hesych., Moeris s. v.).

APPARATUS] 1 γνησίους παῖδας ποιησάμενος καὶ Λ ϛ — **§ 10.** 5 ἐποιησάμην Λ M. — πλέονος (Γ?) B. BS. cf. ad VII 10 — 6 ἐποιούμεθα Λ ϛ cf. codd. auct. p. 107 Schwabe p. 5 sq.] ἡγούμεθα Γ B. sq. — ἐποιούμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς colloc. Λ ϛ — 7 ἠγάγομεν Λ ϛ — 10 καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα om. Λ ϛ — **§ 11.** 12 σχόμενον Γ pr.: ci. Bs. (de hiatu p. 50) Bl.] κατασχόμενον Γ_5, ἰσχόμενον (h.) Λ ϛ B. BS. (ex auteced. φθόηι, immo φθόη in Λ) cf. append. — 13 αὐτοῦ Λ ϛ — 14 παρούσης Γ (cf. Monatsber.) — μετὰ] ἐπὶ Λ ϛ — 16 ⟨ἂν⟩ ἀξίαν (om. μοι) Λ ϛ — **§ 12.** 18 υον Γ pr.] υἱόν Γ_2 Λ edd. sed cf. ad V 11 — 19 αὐτοῦ Λ ϛ Bs. Bl. — 21 τὸν αἰγινητῶν Γ pr.: ci. Baiter ap. Bremi p. 208 et ad Paneg. § 61 BS. sq.] τῶν αἰγινητῶν Γ_4 Λ ϛ B. — **§ 13.** 24 τοῦτον Λ ϛ cf. ad § 2 — υιόν Γ Λ edd. sed cf. ad V 11 — 25 φίλον Γ Str. II p. 390 coll. (III 2), XI 50, XXI 117 cf. etiam II 11, ep. VI 12 Baiter (Didot.)] φίλον ⟨ὄντα⟩ Λ edd. Brause p. 11/12.

χεῖρον Σιφνίων, πεπαιδευμένον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον. ὥστ'
οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν μᾶλλον κατὰ τὸν νόμον ἔπραξεν, ὃς τοὺς ὁμοίους
κελεύει παῖδας εἰσποιεῖσθαι. λαβὲ δή μοι καὶ τὸν Κείων νόμον, καθ'
ὃν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα.

ΝΟΜΟΣ.

14 (ϛ'.) Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται, τούτοις μὲν τοῖς νόμοις
ἠναντιοῦντο, τὸν δὲ παρ' αὐτοῖς κείμενον σύνδικον εἶχον, ἧττον ἄξιον
ἦν θαυμάζειν αὐτῶν· νῦν δὲ κἀκεῖνος ὁμοίως τοῖς ἀνεγνωσμένοις κεῖται. b
καί μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΝΟΜΟΣ.

15 (ζ'.) Τί οὖν ὑπόλοιπόν ἐστιν αὐτοῖς, ὅπου τὰς μὲν διαθήκας αὐτοὶ
προσομολογοῦσιν Θρασύλοχον καταλιπεῖν, τῶν δὲ νόμων τούτοις μὲν
οὐδείς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσιν, πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλλου-
σιν διαγνώσεσθαι περὶ τοῦ πράγματος, ἔπειθ' ὁ Σιφνίων, ὅθεν ἦν ὁ
τὴν διαθήκην καταλιπών, ἔτι δ' ὁ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀμφισβητοῦσι κεί-
II 56 μενος; καίτοι τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν, οἵτινες ζητοῦσι πεί- c
θειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τὰς διαθήκας ἀκύρους ποιῆσαι τῶν μὲν νόμων οὕτως
ἐχόντων, ὑμῶν δὲ κατ' αὐτοὺς ὀμωμοκότων ψηφιεῖσθαι;
16 (η'.) Περὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι
νομίζω· ἵνα δὲ μηδεὶς οἴηται μήτ' ἐμὲ διὰ μικρὰς προφάσεις ἔχειν τὸν
κλῆρον μήτε ταύτην ἐπιεικῆ γεγενημένην περὶ Θρασύλοχον ἀποστερεῖ-
σθαι τῶν χρημάτων, βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. αἰσχυνθείην γὰρ d
ἂν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος, εἰ μὴ πάντες πεισθείητε, μὴ μόνον ὡς
17 κατὰ τοὺς νόμους ἀλλ' ὡς καὶ δικαίως ταῦτ' ἔπραξεν. ῥᾳδίας δ' ἡγοῦ-
μαι τὰς ἀποδείξεις εἶναι. τοσοῦτον γὰρ διηνέγκαμεν, ὥσθ' αὕτη μὲν ἡ
κατὰ γένος ἀμφισβητοῦσα πάντα τὸν χρόνον διετέλεσεν καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐκεῖνον καὶ πρὸς Σώπολιν καὶ πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν διαφερομένη καὶ
δυσμενῶς ἔχουσα, ἐγὼ δ' οὐ μόνον περὶ Θρασύλοχον καὶ τὸν ἀδελφόν, e
ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν, ἧς ἀμφισβητοῦμεν, φανήσομαι πλεί-
στου τῶν φίλων ἄξιος γεγενημένος.

APPARATUS] 1 χεῖρον Γ pr.: ci. W. C.] χείρω $Γ_4$ Λ ς ante C., sed cf. Brause p. 10 Cob. NL p. 269 VL p. 158 — 2 μᾶλλον ἂν colloc. Λ ς — κελεύει τοὺς ὁμοίους colloc. Λ ς — 3 δή μοι] δὲ Λ ς — κείων BS. Bs. Bl. (iterum ci. Naber p. 84)] κίων Γ Ald., κίον Λ M. — 4 ἡμεῖς] πάλιν Λ M. Ald. St. (append.) — **§ 14.** 8 αὐτὸν Λ — 9 λάβε μοι colloc. Λ ς — **§ 15.** 11 ἐστιν om. Λ ς — διαθήκας μὲν colloc. Λ ς Do. — 12 τούτοις] ταύτῃ Λ ς — 13 ⟨μόνῳ⟩ πάντες Λ — 16 καίτοι] καὶ Λ ς — 18 κατὰ τούτους Λ ς — **§ 16.** 19 ἀποδεδεῖχθαί ⟨μοι⟩ Λ ς (= II 19 Λ, sed cf. V 33, XXI 266) — 21 περὶ] πρὸς Λ ς — 23 πεισθήσεσθε Λ M. Ald. C. (append.) — **§ 17.** 25 τοσούτῳ Λ ς cf. Keil AI p. 39 n. 2 — ὥστ' αὐτὴ Λ ς ante C.

(θ'.) Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ὅτε 18
δὲ Πασῖνος Πάρον κατέλαβεν, ἔτυχεν αὐτοῖς ὑπεκκείμενα τὰ πλεῖστα
388 τῆς οὐσίας παρὰ τοῖς ξένοις τοῖς ἐμοῖς· || ᾠόμεθα γὰρ μάλιστα ταύτην
τὴν νῆσον ἀσφαλῶς ἔχειν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων καὶ νομιζόντων αὔτ'
ἀπολωλέναι, πλεύσας ἐγὼ τῆς νυκτὸς ἐξεκόμισ' αὐτοῖς τὰ χρήματα,
κινδυνεύσας περὶ τοῦ σώματος· ἐφρουρεῖτο μὲν γὰρ ἡ χώρα, συγκατει- 19
ληφότες δ' ἦσάν τινες τῶν ἡμετέρων φυγάδων τὴν πόλιν, οἳ μιᾶς ἡμέ-
ρας ἀπέκτειναν αὐτόχειρες γενόμενοι τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν καὶ τὸν θεῖον
b καὶ τὸν κηδεστὴν καὶ πρὸς τούτοις ἀνεψιοὺς τρεῖς. ἀλλ' ὅμως οὐδέν
με τούτων ἀπέτρεψεν, ἀλλ' ᾠχόμην πλέων, ἡγούμενος ὁμοίως με δεῖν
ὑπὲρ ἐκείνων κινδυνεύειν ὥσπερ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. (ι'.) Μετὰ δὲ ταῦτα 20
φυγῆς ἡμῖν γενομένης ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοιούτου θορύβου καὶ δέ-
ους, ὥστ' ἐνίους καὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν ἀμελεῖν, οὐδ' ἐν τούτοις τοῖς
κακοῖς ἠγάπησα, εἰ τοὺς οἰκείους τοὺς ἐμαυτοῦ διασῶσαι δυνηθείην,
c ἀλλ' εἰδὼς Σώπολιν μὲν ἀποδημοῦντα, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον ἀρρώστως δια-
κείμενον, συνεξεκόμισ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν
οὐσίαν ἅπασαν. καίτοι τίνα δικαιότερον αὐτὴν ἔχειν ἢ τὸν τότε μὲν
συνδιασώσαντα, νῦν δὲ παρὰ τῶν κυρίων εἰληφότα;

(ια'.) Τὰ μὲν τοίνυν εἰρημέν' ἐστὶν ἐν οἷς ἐκινδύνευσα μέν, φλαῦ- 21
ρον δ' οὐδὲν ἀπέλαυσα· ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτ' εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἐκείνῳ χαρι-
d ζόμενος αὐτὸς ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον. (ιβ'.) Ἐπειδὴ
γὰρ ἤλθομεν εἰς Μῆλον, αἰσθόμενος ὅτι μέλλοιμεν αὐτοῦ καταμένειν,
ἐδεῖτό μου συμπλεῖν εἰς Τροιζῆνα καὶ μηδαμῶς αὐτὸν ἀπολιπεῖν, λέγων
τὴν ἀρρωστίαν τοῦ σώματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι χω-
ρὶς ἐμοῦ γενόμενος οὐδὲν ἕξοι χρῆσθαι τοῖς αὑτοῦ πράγμασιν. φοβου- 22
μένης δὲ τῆς μητρός, ὅτι τὸ χωρίον ἐπυνθάνετο νοσῶδες εἶναι, καὶ τῶν
e ξένων συμβουλευόντων αὐτοῦ μένειν, ὅμως ἔδοξεν ἡμῖν ἐκείνῳ χαρι-
στέον εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτ' οὐκ ἔφθημεν εἰς Τροιζῆν' ἐλθόντες καὶ
τοιαύταις νόσοις ἐλήφθημεν, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀπο-

TESTIMONIA] § 18. Πασῖνος Harp. v. Πασίνους (epit. Harpocr. et Suid. s. v. Πασῖνος).

APPARATUS] **§ 18.** 1 πολὺν (om. ἂν) Γ pr., πολὺ corr. 5 — 2 πασῖνος πάρον Γ cf. Harp.] πᾶσιν οὓς παρῶν Λ ς ante A. (append.) — 3 ταύτην μάλιστα τῶν νήσων (corr. 4, νησῶν pr.) Λ ς — 4 αυτ' Γ pr., ταῦτ' corr. 4 — 5 ἀπολωλεκέναι Λ ς — **§ 19.** 8 τόν ⟨τε⟩ πατέρα Λ edd. cf. § 38, VIII 11. X 10, XII 56, XIII 1, 56 bis — **§ 20.** 12 τοσούτου Λ ς B. BS. — 13 ἀμελεῖν αὐτῶν colloc. Λ ς — 14 οἰκέτας Γ Bs. (p. LIII 1) — 17 ἔχειν ⟨προσήκει⟩ Λ ς — 18 νυνὶ Λ ς cf. ad § 2 — **§ 21.** 19 εἰρημένα ⟨ταῦτ'⟩ Λ ς Bs. — 22 ἦλθον Λ M. Ald. St. — 23 μου] ἡμῶν Λ ς — 25 αὑτοῦ Γ A. sq.] αὐτοῖς Λ M. Ald. — **§ 22.** 28 εἰς Γ pr., ἐς corr. 4.

θανεῖν, ἀδελφὴν δὲ κόρην τετρακαιδεκέτιν γεγονυῖαν ἐντὸς τριάκονθ'
ἡμερῶν κατέθαψα, τὴν δὲ μητέρ' οὐδὲ πένθ' ἡμέραις ἐκείνης ὕστερον.
V 10 || καίτοι τίν' οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν τοσαύτης μοι μεταβολῆς τοῦ βίου 389
23 γεγενημένης; ὃς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀπαθὴς ἦν κακῶν, νεωστὶ δ'
ἐπειρώμην φυγῆς καὶ τοῦ παρ' ἑτέροις μὲν μετοικεῖν, στέρεσθαι δὲ τῶν
ἐμαυτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις ὁρῶν τὴν μητέρα τὴν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν ἀδελ-
φὴν ἐκ μὲν τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκυίας, ἐπὶ ξένης δὲ καὶ παρ' ἀλλο-
τρίοις τὸν βίον τελευτώσας. ὥστ' οὐδεὶς ἄν μοι δικαίως φθονήσειεν, εἴ
τι τῶν Θρασυλόχου πραγμάτων ἀγαθὸν ἀπολέλαυκα· καὶ γὰρ ἵνα χαρι- b
σαίμην ἐκείνῳ, κατοικισάμενος ἐν Τροιζῆνι τοιαύταις ἐχρησάμην συμ-
φοραῖς, ὧν οὐδέποτ' ἂν ἐπιλαθέσθαι δυνηθείην.

24 (ιγ'.) Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦθ' ἕξουσιν εἰπεῖν, ὡς εὖ μὲν πράττοντος
Θρασυλόχου πάντα ταῦθ' ὑπέμενον, δυστυχήσαντα δ' αὐτὸν ἀπέλιπον·
ἐν αὐτοῖς γὰρ τούτοις ἔτι σαφέστερον καὶ μᾶλλον ἐπεδειξάμην τὴν εὔ-
νοιαν, ἣν εἶχον εἰς ἐκεῖνον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς Αἴγιναν κατοικισάμενος c
ἠσθένησεν ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧσπερ ἀπέθανεν, οὕτως αὐτὸν ἐθερά-
πευσα, ὡς οὐκ οἶδ' ὅστις πώποθ' ἕτερος ἕτερον, τὸν μὲν πλεῖστον τοῦ
χρόνου πονήρως μὲν ἔχοντα, περιιέναι δ' ἔτι δυνάμενον, ἓξ μῆνας δὲ
25 συνεχῶς ἐν τῇ κλίνῃ κείμενον. καὶ τούτων τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς
τῶν συγγενῶν μετασχεῖν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος ἀφίκετο πλὴν
τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, αἳ πλέον θάτερον ἐποίησαν· ἀσθενοῦσαι
γὰρ ἦλθον ἐκ Τροιζῆνος, ὥστ' αὗται θεραπείας ἐδέοντο. ἀλλ' ὅμως d

TESTIMONIA] § 23. ὁρῶν τὴν μητέρα . . . ἐκπεπτωκυίας Prisc. XVIII 174 — § 24. ἐν αὐτοῖς . . . τὴν εὔνοιαν Prisc. XVII 169.

APPARATUS] 1 τέτταρα καὶ δέκ' ἔτη (Pollux I 55) Λ ϛ Brause p. 3/8: verborum constructio codicis Γ apud oratores fere singularis (cf. Isae. IV 8, ubi τρί' ἔτη Brause) — 2 ἐκείνης om. Λ ϛ — **§ 23.** 4 εἴην Λ ϛ ante C. — 5 μὲν om. Λ ϛ — 6 τὴν ἑαυτοῦ Prisc., τὴν αὑτοῦ Bs. Bl. Keil AI p. 104, sed cf. Dyroff p. 54 et 56 coll. II 63, XII 37 — 7 ἐκπεπτωκυῖαν Prisc. — ξένης δὲ Γ: ci. BS.] δὲ ξένης colloc. Λ edd. — 10 μετοικισάμενος Λ M. Ald. C. Naber p. 73 (append.) — τοσαύταις Λ ϛ — 11 δυνηθείην Γ pr., οὐδ' εἰ πάνυ βουλοίμην in mg. add. 5 — **§ 24.** 12 τοῦτο ⟨γ'⟩ Λ ϛ sed cf. Frohberger-Gebauer p. 221 — 13 ταῦτα πάνθ' ὑπέμεινα Λ ϛ sed cf. Str. III p. 580 IV p. 347 — 14 ἐπεδειξάμην Λ ϛ B. BS. Keil AI p. 137 = ἐπέδειξα μὲν Γ] ἐνεδειξάμην Prisc. sec. Keil l. c., ἐνεπεδειξάμην Prisc. sec. Hertz Bs. Bl. — 15 αἴγινα Λ pr., ν add. 4 — κατοικησάμενος Λ ϛ ante C. — 16 ἧς (om. περ) Λ ϛ — 17 ὅστις] εἴ τις ⟨ἄλλος⟩ Λ ϛ — τὸν μὲν B. sq.] τὸν Γ, τὸ μὲν Λ ϛ — 18 ἔτι] οὐ Λ ϛ — δὲ μῆνας colloc. Λ ϛ B. Str. KB p. 29 n., corr. Dd. Str. IV p. 345 — **§ 25.** 20 συγγενῶν] ταλαιποριων Γ pr., ταλαιπώρ+ων corr. 1 — 22 ὥστ' (ὥστε Γ pr.) αὗται Γ pr. Λ pr. W. sq.] ὥσθ' αὗται $Λ_4$ M. = ὥστε αὗται $Γ_4$ Ald.

ἐγώ, τοιούτων τῶν ἄλλων περὶ αὐτὸν γεγενημένων, οὐκ ἀπεῖπον οὐδ'
ἀπέστην ἀλλ' ἐνοσήλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἑνός· οὐδὲ γὰρ τῶν οἰκε- 26
τῶν οὐδεὶς ὑπέμεινεν. καὶ γὰρ φύσει χαλεπὸς ὢν ἔτι δυσκολώτερον διὰ
τὴν νόσον διέκειτο, ὥστ' οὐκ ἐκείνων ἄξιον θαυμάζειν, εἰ μὴ παρέμενον,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, ὅπως ἐγὼ τοιαύτην νόσον θεραπεύων ἀνταρκεῖν ἐδυ-
e νάμην· ὃς ἔμπυος μὲν ἦν πολὺν χρόνον, ἐκ δὲ τῆς κλίνης οὐκ ἐδύνατο
κινεῖσθαι, τοιαῦτα δ' ἔπασχεν, ὥσθ' ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους 27 XV 47
διαγαγεῖν, ἀλλὰ θρηνοῦντες διετελοῦμεν καὶ τοὺς πόνους τοὺς ἀλλήλων
καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν. καὶ ταῦτ' οὐδένα
390 χρόνον διέλειπεν· || οὐδὲ γὰρ ἀπελθεῖν οἷόν τ' ἦν ἢ δοκεῖν ἀμελεῖν, ὃ
μοι πολὺ δεινότερον ἦν τῶν κακῶν τῶν παρόντων.

(ιδ'.) Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμῖν οἷός τ' εἶναι ποιῆσαι φανερόν, οἷος 28
περὶ αὐτὸν ἐγενόμην· οἶμαι γὰρ οὐδ' ἂν τὴν φωνὴν ὑμᾶς ἀνασχέσθαι
τῶν ἀντιδίκων. νῦν δὲ τὰ χαλεπώτατα τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχε-
ρέστατα καὶ πόνους ἀηδεστάτους ἔχοντα καὶ πλείστης ἐπιμελείας δεη-
b θέντ' οὐκ εὐδιήγητ' ἐστίν. ἀλλ' ὑμεῖς αὐτοὶ σκοπεῖτε, μετὰ πόσων ἂν
τις ἀγρυπνιῶν καὶ ταλαιπωριῶν τοιοῦτον νόσημα τοσοῦτον χρόνον θερα-
πεύσειεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὕτω κακῶς διετέθην, ὥσθ' ὅσοι περ εἰσῆλθον 29
τῶν φίλων, ἔφασαν δεδιέναι, μὴ κἀγὼ προσαπόλωμαι, καὶ συνεβούλευόν
μοι φυλάττεσθαι, λέγοντες ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν θεραπευσάντων ταύτην
τὴν νόσον αὐτοὶ προσδιεφθάρησαν. πρὸς οὓς ἐγὼ τοιαῦτ' ἀπεκρινάμην,
c ὅτι πολὺ ἂν θᾶττον ἑλοίμην ἀποθανεῖν ἢ 'κεῖνον περιιδεῖν δι' ἔνδειαν
τοῦ θεραπεύσοντος πρὸ μοίρας τελευτήσαντα.

(ιε'.) Καὶ τοιούτῳ μοι γεγενημένῳ τετόλμηκεν ἀμφισβητεῖν τῶν 30
χρημάτων ἢ μηδ' ἐπισκέψασθαι πώποτ' αὐτὸν ἀξιώσασα, τοσοῦτον μὲν
χρόνον ἀσθενήσαντα, πυνθανομένη δὲ καθ' ἑκάστην ⟨τὴν⟩ ἡμέραν, ὡς

TESTIMONIA] § 27. ἀδακρύτους Poll. II 63.

APPARATUS] 1 οὐκ ἀπέστην οὐδ' ἀπεῖπον colloc. Λ ϛ — § 26. 3 ὑπέμεινεν Λ pr. Bl.] ὑπέμενεν Γ B. BS. Bs. — 5 ἀνταρκεῖν ἠδυνάμην Γ B. sq., ἐδυνάμην αὐταρκεῖν Λ ϛ ante C., qui corr. ἐδυνάμην ἀνταρκεῖν cf. Str. IV p. 369 n. — 6 ὡς (corr. W. sq.) ἔμπυος μὲν ⟨ἐμεῖν⟩ (del. W. St. A. C., ἐμῶν ci. L.) ἦν Λ ϛ — ἠδύνατο Γ C. sq. — § 27. 7 δὲ πάσχειν Γ — ὥστε μηδεμίαν ἡμέραν ἡμᾶς colloc. Λ ϛ — ἀδακρυτὶ (ex XV 47) Λ ϛ Brause p. 8/10, sed cf. XII 58, XIV 151, 167 — 8 διάγειν Λ ϛ Bl. — 10 διέλιπεν Λ ϛ B. BS. — ἢ] μοι τοῦ μὴ Λ ϛ — ὃ ἐμοὶ (h.) Γ B. BS. — 11 παρόντων (homoeot.) om. Γ pr., ἐμῶν add. 4 — § 28. 12 οἷόν τ' Λ ϛ — 16 ἑαυτοὶ Λ — σκοπεῖσθε Λ ϛ sed cf. Str. III p. 577 — ἄν τις post 17 θεραπεύσειεν colloc. Λ ϛ — 17 τοιοῦτο Λ — § 29. 18 περ] πότ' Λ ϛ — 19 δεδιέναι ἔφασαν colloc. Λ ϛ — 20 οἱ om. Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 362 — 21 προδιεφθάρησαν Λ — 23 τελευτήσαντα Γ pr., γρ. ἀπελθόντα in mg. 5 — § 30. 26 τὴν om. Γ Λ ϛ B., add. Dd. Do. cf. Baiter ad Paneg. § 29 Keil AI p. 125/6 et ad XIV 31.

διέκειτο, ῥᾳδίας δ᾽ οὔσης αὐτῇ τῆς πορείας. εἶτα νῦν αὐτὸν ἀδελφίζειν
ἐπιχειρήσουσιν, ὥσπερ οὐχ ὅσῳ ἂν οἰκειότερον προσείπωσιν τὸν τεθνε-
31 ῶτα, τοσούτῳ δόξουσαν αὐτὴν μείζω καὶ δεινότερ᾽ ἐξαμαρτεῖν· ἥτις οὐδ᾽ d
ἐπειδὴ τελευτᾶν ἔμελλε τὸν βίον, ὁρῶσα τοὺς πολίτας τοὺς ἡμετέρους,
ὅσοι περ ἦσαν ἐν Τροιζῆνι, διαπλέοντας εἰς Αἴγιναν, ἵν᾽ αὐτὸν συγκα-
ταθάψειαν, οὐδ᾽ εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἀπήντησεν, ἀλλ᾽ οὕτως ὠμῶς καὶ
σχετλίως εἶχεν, ὥστ᾽ ἐπὶ μὲν τὸ κῆδος οὐκ ἠξίωσεν ἀφικέσθαι, τῶν δὲ
καταλειφθέντων, οὐδὲ δέχ᾽ ἡμέρας διαλιποῦσα, ἦλθεν ἀμφισβητοῦσα,
Lys. fgm. 264 S ὥσπερ τῶν χρημάτων ἀλλ᾽ οὐκ ἐκείνου συγγενὴς οὖσα. καὶ εἰ μὲν e
32 ὁμολογήσει τοσαύτην ἔχθραν ὑπάρχειν αὐτῇ πρὸς ἐκεῖνον, ὥστ᾽ εἰκότως
ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν κακῶς εἴη βεβουλευμένος, εἰ τοῖς φίλοις ἐβουλήθη
μᾶλλον ἢ ταύτῃ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν· εἰ δὲ μηδεμιᾶς || οὔσης διαφο- 391
ρᾶς οὕτως ἀμελὴς καὶ κακὴ περὶ αὐτὸν ἐγένετο, πολὺ ἂν δικαιότερον
33 στερηθείη τῶν αὑτῆς ἢ τῶν ἐκείνου κληρονόμος γίγνοιτο. ἐνθυμεῖσθε
δ᾽ ὅτι τὸ μὲν ταύτης μέρος οὔτ᾽ ἐν τῇ νόσῳ θεραπείας ἔτυχεν οὔτ᾽ ἀπο-
θανὼν τῶν νομιζομένων ἠξιώθη, δι᾽ ἐμὲ δ᾽ ἀμφότερα ταῦτ᾽ αὐτῷ γεγέ-
νηται. καίτοι δίκαιόν ἐστιν ὑμᾶς τὴν ψῆφον φέρειν, οὐχ εἴ τινες γένει
μέν φασι προσήκειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὅμοιοι τοῖς ἐχθροῖς γεγόνασιν, b
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, ὅσοι μηδὲν ὄνομα συγγενείας ἔχοντες οἰκειοτέρους
σφᾶς αὐτοὺς ἐν ταῖς συμφοραῖς τῶν ἀναγκαίων παρέσχον.

34 (ιϛʹ.) Λέγουσι δ᾽ ὡς τὰς μὲν διαθήκας οὐκ ἀπιστοῦσιν Θρασύλοχον
καταλιπεῖν, οὐ μέντοι καλῶς οὐδ᾽ ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς ἔχειν. καίτοι, ὦ

TESTIMONIA] § 30. ἀδελφίζειν Hermog. περὶ ἰδ.: Rh. Gr. II 356 Sp (Joan. Sicel. Schol. in Hermog.: Rh. Gr. VI 389 W, Anon. Schol. in Hermog.: Rh. Gr. VII 1062 W); Poll. III 24; Harp. s. v. (Phot., Suid., Zonar., Cram. An. Ox. II 488, 11; Bachm. An. Gr. I 27, 29; Etym. M. 16, 12; Cram. An. Par. IV 94) — § 31. ὥσπερ τῶν . . . οὖσα Clem. Alex. strom. VI 21 p. 748 P, ubi videas Lysiae fragmentum.

APPARATUS] 1 δ᾽ om. Γ — ἀδελφίζειν αὐτὸν colloc. Λ ϛ — 2 ὥσπερ] ὥστε Λ — ὅσῳ ⟨περ⟩ ἂν propter hiatum Bs. (de hiatu p. 17) Bl. Schwabe p. 22/25 Galle p. 8; sed Isocrates hiatum cum ἂν toleravisse videtur cf. § 44, II 18, [X 37], XII 61, XIX 187, 278, 280, XXI 53, 126; de περ interpolato cf. ad § 46 — 3 δόξουσιν (ci. corr. C.) εἰς αὐτὸν Λ ϛ — ἐξαμαρτάνειν Λ ϛ — **§ 31.** οὐδ᾽ om. Λ ϛ — 4 ἐτελεύτα τὸν βίον (h.) Λ ϛ — ἤμελλε Γ B. sq. — 7 ἠξίωσε γενέσθαι Λ M. Ald. C. (append.) — 8 ἀμφισβητήσασα Λ M. (append.), sed cf. Str. II p. 238 — 9 ουκείνου Λ pr., οὐκ ἐκείνου corr. 4 — **§ 32.** 11 μᾶλλον ἐβουλήθη (h.) colloc. Γ B. BS. — ἠβουλήθη Λ ϛ Bs. Bl. — 12 εἰ δὲ μιᾶς Γ pr. (μηδε om. propter homoeot.), corr. 4 — διαφορᾶς οὔσης colloc. Λ edd. (lectio nova) — 13 πολὺ ἂν ⟨δήπου⟩ Λ ϛ Do. BS. Bl. Frohberger-Gebauer p. 430, sed cf. Str. KB p. 60/1 coll. VII 13, XIV 135, XIX 35, 225 — 14 γένοιτο Λ ϛ B. BS. — **§ 33.** 15 νήσῳ Λ M. Ald. — 16 ἀμφότερ᾽ αὐτῷ ταῦτα colloc. Λ ϛ — 17 ὑμᾶς ἐστι colloc. Λ ϛ sed cf. Str. III p. 608 — 18 προσήκειν φασὶν colloc. Λ ϛ — 19 μηδ᾽ ὄνομα Λ ϛ — **§ 34.** 22 φασὶν om. Λ ϛ.

ἄνδρες Αἰγινῆται, πῶς ἂν τις ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως περὶ τῶν
c αὑτοῦ πραγμάτων ἐβουλεύσατο; ὃς οὔτ' ἔρημον τὸν οἶκον κατέλιπεν,
τοῖς τε φίλοις χάριν ἀπέδωκεν, ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν οὐ
μόνον τῶν αὑτοῦ κυρίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμῶν κατέστησεν, τὴν μὲν ἐμοὶ
συνοικίσας, τῇ δ' ὑόν μ' εἰσποιήσας; ἆρ' ἂν ἐκείνως ἄμεινον ἔπραξεν, 35
εἰ μήτε τῆς μητρὸς τὸν ἐπιμελησόμενον κατέστησεν, μήτ' ἐμοῦ μηδεμίαν
μνείαν ἐποιήσατο, τὴν δ' ἀδελφὴν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπεν, καὶ τὸν οἶκον
ἀνώνυμον τὸν αὑτοῦ περιεῖδεν γενόμενον;
d (ιζ'.) Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀνάξιος ἦν ὑὸς εἰσποιηθῆναι Θρασυλόχῳ 36
καὶ λαβεῖν αὐτοῦ τὴν ἀδελφήν. ἀλλὰ πάντες ἂν μαρτυρήσειαν Σίφνιοι
τοὺς προγόνους τοὺς ἐμοὺς καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ τοῖς
ἄλλοις ἅπασιν πρώτους εἶναι τῶν πολιτῶν. τίνες γὰρ ἢ μειζόνων ἀρ-
χῶν ἠξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν, ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν,
ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λῃτουργίας ἐλῃτούργησαν; ἐκ ποίας XIX 145
e δ' οἰκίας τῶν ἐν Σίφνῳ πλείους βασιλεῖς γεγόνασιν; ὥστε Θρασύλοχός 37
τε, εἰ καὶ μηδὲ πώποτ' αὐτῷ διελέχθην, εἰκότως ἂν ἐβουλήθη μοι διὰ
ταῦτα δοῦναι τὴν ἀδελφήν, ἐγώ τε, εἰ καὶ μηδέν μοι τούτων ὑπῆρχεν,
ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν, δικαίως ἂν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς εὐερ-
392 γεσίας τὰς εἰς ἐκεῖνον τῶν μεγίστων || ἠξιώθην.
(ιη'.) Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν καὶ Σωπόλιδι τῷ ἀδελφῷ μάλιστα κεχα- 38
ρίσθαι ταῦτα διαθέμενον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ταύτην μὲν ἐμίσει καὶ κακό-
νουν τοῖς αὑτοῦ πράγμασιν ἡγεῖτο, ἐμὲ δὲ περὶ πλείστου τῶν αὑτοῦ
φίλων ἐποιεῖτο. ἐδήλωσε δ' ἐν ἄλλοις πολλοῖς καὶ ὅτ' ἔδοξεν τοῖς συμ-
φυγάσιν ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει μετὰ τῶν ἐπικούρων. αἱρεθεὶς γὰρ ἄρχειν
αὐτοκράτωρ ἐμὲ καὶ γραμματέα προσείλετο καὶ τῶν χρημάτων ἁπάντων
b ταμίαν κατέστησεν, καὶ ὅτ' ἐμέλλομεν κινδυνεύειν, αὐτὸς αὑτῷ με παρ-

---

APPARATUS] 5 συνοικίσας Γ pr.] συνοικήσας $Γ_4$ Λ M. Ald. St. — τῆς Λ ϛ — ὑιόν Γ Λ edd. sed cf. ad V 11 — **§ 35.** ἄρα γὰρ ἐκεῖνος Λ ϛ — 7 δ'] τ' Λ ϛ B. — οἶκον τὸν αὑτοῦ (αὐτοῦ ϛ Do.) ἀνώνυμον γενόμενον περιεῖδεν (h.) colloc. Λ ϛ Do. — **§ 36.** 9 υἱός Γ $Λ_4$ (qui compend. in Λ pr. solvit) edd., sed cf. ad V 11 — 10 μαρτυρήσειαν] λοιδορήσαιεν Γ, μοι δοίησαν Bücheler ap. Fuhr animadv. p. 50/1 coll. Plat. Phaed. 100 B Charm. 163 D — 13 κάλλιον ἐχορήγησαν] καλλίω χρήματ' εἰσήνεγκαν Γ (ex anteced.) — 14 λειτουργίας ἐλειτούργησαν Γ Λ edd. ante Bl. — 15 πλεῖστοι Λ ϛ — **§ 37.** ὥστε ⟨καὶ⟩ Λ ϛ ante C. — 16 ἠβουλήθη Γ C. Bs. Bl. — 17 μηδέν μοι τούτων] τούτων μηδὲν Λ ϛ — 18 ἀλλὰ ⟨καὶ⟩ Λ ϛ — **§ 38.** 20 τῷ ἀδελφῷ] τἀδελφῷ corr. Bs. Bl., del. Bs. de hiatu p. 50: hic illic vero orator hiatum cum articulo toleravisse videtur cf. [X 35, 36, 38], XIX 110, 122, XXI 39, ep. II 14, IV 1 — 22 ἐνόμιζεν Λ ϛ Bs. — 23 ἄλλοις ⟨τε⟩ Λ edd. sed cf. ad § 19 et Str. IV p. 363 n. — 24 ἄρχων Λ ϛ — 25 προείλετο Λ ϛ — ἁπάντων om. Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 369 n. — 26 ἠμέλλομεν Γ B. sq.

39 ετάξατο. καὶ σκέψασθε, ὡς σφόδρ' αὐτῷ συνήνεγκεν· δυστυχησάντων
γὰρ ἡμῶν ἐν τῇ προσβολῇ τῇ πρὸς τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀναχωρήσεως
οὐχ οἵας ἐβουλόμεθα γενομένης, τετρωμένον αὐτὸν καὶ βαδίζειν οὐ δυνά-
μενον, ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντ' ἀπεκόμισ' ἐπὶ τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ θεράποντος
τοὐμαυτοῦ, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὥστ' ἐκεῖνον πολλάκις καὶ πρὸς πολ- c
40 λοὺς εἰπεῖν, ὅτι μόνος ἀνθρώπων αἴτιος ἦν αὐτῷ τῆς σωτηρίας. καίτοι
τίς ἂν μείζων ταύτης εὐεργεσία γένοιτο; ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Λυκίαν ἐκ-
πλεύσας ἀπέθανεν, αὕτη μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ τὴν
ἀγγελίαν ἔθυεν καὶ ἑώρταζεν καὶ οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν ᾐσχύνετο τὸν ἔτι
ζῶντα, οὕτως ὀλίγον φροντίζουσα τοῦ τεθνεῶτος, ἐγὼ δ' ἐπένθησ' αὐτόν,
41 ὥσπερ τοὺς οἰκείους νόμος ἐστίν. καὶ ταῦτα πάντ' ἐποίουν διὰ τὸν d
τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς ἐκείνους, ἀλλ' οὐ ταυτησὶ
τῆς δίκης ἕνεκα· οὐ γὰρ ᾤμην αὐτοὺς οὕτω δυστυχήσειν, ὥστ' ἄπαιδας
ἀμφοτέρους τελευτήσαντας εἰς ἔλεγχον καταστήσειν, ὁποῖός τις ἕκαστος
ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο.
42 (ιθ'.) Πρὸς μὲν οὖν Θρασύλοχόν τε καὶ Σώπολιν ὡς αὕτη τε
κἀγὼ διεκείμεθα, σχεδὸν ἀκηκόατε· τρέψονται δ' ἴσως ἐπ' ἐκεῖνον τὸν
λόγον, ὅσπερ αὐτοῖς λοιπός ἐστιν, ὡς Θράσυλλος ὁ πατὴρ ὁ ταύτης e
XIII 2, cf. XV 61 ἡγοῖτ' ἂν δεινὰ πάσχειν, εἴ τίς ἐστιν αἴσθησις τοῖς τεθνεῶσιν περὶ τῶν
ἐνθάδε γιγνομένων, ὁρῶν τὴν μὲν θυγατέρ' ἀποστερουμένην τῶν χρη-
43 μάτων, ἐμὲ δὲ κληρονόμον ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο γιγνόμενον. (κ'.) Ἐγὼ
δ' ἡγοῦμαι μὲν οὐ περὶ τῶν πάλαι τεθνεώτων, || ἀλλὰ περὶ τῶν ἔναγ- 393
χος τὸν κλῆρον καταλιπόντων προσήκειν ἡμῖν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι.
Θράσυλλος μὲν γάρ, οὕσπερ ἐβούλετο, τούτους κυρίους τῶν αὑτοῦ κατ-
έλιπεν· δίκαιον δὲ καὶ Θρασυλόχῳ ταὐτὰ ταῦτ' ἀποδοθῆναι παρ' ὑμῶν,
καὶ γενέσθαι διαδόχους τῆς κληρονομίας μὴ ταύτην, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος
διέθετο· οὐ μέντ' ἂν μοι δοκῶ φυγεῖν οὐδὲ τὴν Θρασύλλου γνώμην.
44 οἶμαι γὰρ ἂν αὐτὸν πάντων γενέσθαι ταύτῃ χαλεπώτατον δικαστήν, b

APPARATUS] § 39. 2 τὴν πόλιν] σίφνον Λ ς — 3 ἠβουλόμεθα Γ Λ edd. — 4 ἀλλὰ λειποψυχοῦντα Λ ς — 5 τοὐμαυτοῦ Bs. Bl. cf. ad § 7] τοῦ ἐμαυτοῦ Γ B. BS., τοῦ ἐμοτ†† Λ pr., τοῦ ἐμοῦ corr. 4 ς — 6 ἦν Γ: cf. Monatsber.] εἴην Λ edd. cf. § 23 — § 40. 7 ταύτης μείζων colloc. Λ ς — 10 δ' ἐπένθησ' αὐτόν ci. B. Bl.] δεπενθησα σαυτὸν Γ pr., δεπενθήσας αὐτὸν corr. 2, δ' ἐπένθουν αὐτὸν Λ ς B. BS. Bs. — § 41. 12 ταύτης Λ ς cf. ad § 2 — 14 ἡμῶν ἕκαστος colloc. Λ ς Do. — 15 ἐγένετο om. Λ M. Ald. (append.) — § 42. 16 αὕτη Dobree BS. sq.] αὐτή Γ Λ ς B. Str. III p. 442 — 18 θρασύλοχος Λ pr. ς, corr. Λ_2 — ὁ ταύτης] ὁ om. Λ ς — 21 ὧν] ὃν Λ pr., corr. 4 — § 43. 22 ἔναγχος τὸν] ἀγχίστατον Λ pr., ἔγγιστα τὸν corr. 2 ς — 24 θρασύλλοχος Λ — οὕσπερ ⟨αὐτός⟩ Λ ς Do. — ἠβούλετο Γ C. Bs. Bl. — 25 τὰ αὐτὰ Γ Λ ς B. BS. — 26 διαδόχους ⟨αὐτῷ⟩ Λ ς — 27 θρασυλόχου Λ pr. ς, corr. Λ_2 — § 44. 28 γάρ] γ' Λ pr., corr. 2 — αὐτὸν πάντων ἂν colloc. Λ ς.

εἴπερ αἴσθοιτο, οἷα περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγένηται. πολλοῦ ἂν δεή-
σειεν ἀχθεσθῆναι κατὰ τοὺς νόμους ὑμῶν ψηφισαμένων, ἀλλὰ πολὺ ἂν
μᾶλλον, εἰ τὰς τῶν παίδων διαθήκας ἀκύρους ἴδοι γενομένας. καὶ γὰρ
εἰ μὲν εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐμὸν δεδωκὼς ἦν Θρασύλοχος τὴν οὐσίαν,
τοῦτ' ἂν ἐπιτιμᾶν εἶχον αὐτῷ· νῦν δ' εἰς τὸν αὐτῶν ⟨μ'⟩ εἰσεποιήσατο,
ὥστ' οὐκ ἐλάττω τυγχάνουσιν εἰληφότες ὧν δεδώκασιν. χωρὶς δὲ τού- 45
c των, οὐδένα μᾶλλον εἰκός ἐστιν ἢ Θράσυλλον εὔνουν εἶναι τοῖς κατὰ
δόσιν ἀμφισβητοῦσιν· καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ τὴν τέχνην ἔμαθεν παρὰ
Πολεμαινέτου τοῦ μάντεως καὶ τὰ χρήματ' ἔλαβεν οὐ κατὰ γένος ἀλλὰ
δι' ἀρετήν, ὥστ' οὐκ ἂν δή που φθονήσειεν, εἴ τις περὶ τοὺς παῖδας
αὐτοῦ χρηστὸς γενόμενος τῆς αὐτῆς δωρεᾶς ἧσπερ ἐκεῖνος ἠξιώθη.
(κα'.) Μεμνῆσθαι δὲ χρὴ καὶ τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων. ἐπέδειξα γὰρ 46
d ὑμῖν αὐτὸν οὕτω περὶ πολλοῦ τὴν ἡμετέραν οἰκειότητα ποιησάμενον,
ὥστε γῆμαι καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν ἀνεψιάν. καίτοι
τίσιν ἂν θᾶττον τὴν αὑτοῦ θυγατέρ' ἐξέδωκεν ἢ τούτοις, παρ' ὧν αὐτὸς
λαμβάνειν ἠξίωσεν; ἐκ ποίας δ' ἂν οἰκίας ἥδιον εἶδεν ὑὸν αὑτῷ κατὰ
τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον ἢ ταύτης, ἐξ ἧσπερ καὶ φύσει παῖδας
ἐζήτησεν αὑτῷ γενέσθαι;
e (κβ'.) Ὥστ' ἐὰν μὲν ἐμοὶ ψηφίσησθε τὸν κλῆρον, καὶ πρὸς ἐκεῖ- 47
νον ὑμῖν καλῶς ἕξει καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας, οἷς προσήκει τι
τούτων τῶν πραγμάτων· ἂν δ' ὑπὸ ταύτης πεισθέντες ἐξαπατηθῆτε,
οὐ μόνον ἔμ' ἀδικήσετε, ἀλλὰ καὶ Θρασύλοχον τὸν τὴν διαθήκην κατα-
394 λιπόντα καὶ Σώπολιν || καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐκείνων, ἣ νῦν ἐμοὶ
συνοικεῖ, καὶ τὴν μητέρ' αὐτῶν, ἣ πασῶν ἂν εἴη δυστυχεστάτη
γυναικῶν, εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν αὐτῇ στέρεσθαι τῶν παίδων,

TESTIMONIA] § 46. ἐκ ποίας δ' ἂν ... μᾶλλον Prisc. XVIII 236.

APPARATUS] 1 εἶπερ Γ pr., δ' s. v. add. 4 — πολλοῦ ἂν Γ B. BS. Bs.: de hiatu tolerando cf. ad § 30, imprimis XXI 126] ⟨καὶ⟩ πολλοῦ ἂν Λ ς (dittographia) — 2 κατὰ] καὶ Γ — 3 γεγενημένας Λ ς — 5 εἶχον Γ Λ pr.] εἶχεν Λ₂, ci. Sauppe epist. crit. p. 93 Baiter (Didot.) Fuhr animadv. p. 54: fort. recte — μ' add. Bl. prob. Albrecht 1885 p. 56 — § 45. 7 θρασύλλοχον Λ pr., corr. 2 — 9 τὰ om. Λ ς — 11 δωρεᾶς ⟨τύχοι⟩ Λ ς — § 46. 14 τὴν τοῦ] τὴν om. Λ ς — 15 ὧν⟨περ⟩ Λ ς Bl.: περ in libris vulgatis haud raro praeter necessitatem additum cf. § 30, III 21, X 38, XI 10, XII 60, XVII 32, XVIII 14, XIX 278, 280, XX 115 cf. etiam ad § 30 — 16 ἥδιον] ἴδιον Λ M. Ald. St. — ὑιὸν Γ Λ edd. sed cf. ad V 11 — υἱὸν εἶδεν colloc. Λ ς — ⟨ἄλλον⟩ ἴδιον (ἥδιον Hertz) υἱὸν εἶδεν Prisc. — αὑτῷ κατὰ ... μᾶλλον] αὑτῷ μᾶλλον πολὺ Prisciani codices, αὑτῷ πολὺ μᾶλλον Prisc. sec. Keil AI p. 138 sq. — 17 καὶ om. Λ ς — § 47. 19 ἐμὸν Λ ς — 21 ἣν δ' Λ edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — 23 ἐκείνου Λ ς.

ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῇ προσγένοιτο, ὥστ' ἐπιδεῖν ἄκυρον μὲν τὴν
48 ἐκείνων γνώμην οὖσαν, ἔρημον δὲ τὸν οἶκον γιγνόμενον, καὶ τὴν μὲν
ἐπιχαίρουσαν τοῖς αὐτῆς κακοῖς ἐπιδικαζομένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ
μηδενὸς δυνάμενον τῶν δικαίων τυγχάνειν, ὃς τοιαῦτ' ἔπραξα περὶ τοὺς b
ἐκείνης, ὥστ' εἴ τίς με σκοποῖτο μὴ πρὸς ταύτην, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πώ-
ποτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητήσαντας, εὑρεθείην ἂν οὐδενὸς χείρων αὐτῶν
περὶ τοὺς φίλους γεγενημένος. καίτοι χρὴ τοὺς τοιούτους τιμᾶν καὶ περὶ
πολλοῦ ποιεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς ὑφ' ἑτέρων δεδομένας δωρεὰς
49 ἀφαιρεῖσθαι. ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τῷ νόμῳ βοηθεῖν, καθ' ὃν ἔξεστιν ἡμῖν
καὶ παῖδας εἰσποιήσασθαι καὶ βουλεύσασθαι περὶ τῶν ἡμετέρων αὐ- c
τῶν, ἐνθυμηθέντας ὅτι τοῖς ἐρήμοις τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ παίδων οὗτός
ἐστιν· διὰ γὰρ τοῦτον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ μηδὲν προσήκοντες
μᾶλλον ἀλλήλων ἐπιμέλονται.
50 (κγ'.) Ἵνα δὲ παύσωμαι λέγων καὶ μηκέτι πλείω χρόνον διατρίβω,
σκέψασθε, ὡς μεγάλα καὶ δίκαι' ἥκω πρὸς ὑμᾶς ἔχων, πρῶτον μὲν
φιλίαν πρὸς τοὺς καταλιπόντας τὸν κλῆρον παλαιὰν καὶ πατρικὴν καὶ
πάντα τὸν χρόνον διατελέσασαν, ἔπειτ' εὐεργεσίας πολλὰς καὶ μεγάλας d
καὶ περὶ δυστυχοῦντας ἐκείνους γεγενημένας, πρὸς δὲ τούτοις διαθήκας
παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένας, ἔτι δὲ νόμον ταύταις βοη-
Isae. II 24 θοῦντα, ὃς δοκεῖ τοῖς Ἕλλησιν ἅπασιν καλῶς κεῖσθαι. τεκμήριον δὲ
51 μέγιστον· περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν διαφερόμενοι περὶ τούτου ταὐτὰ
γιγνώσκουσιν. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ τούτων μεμνημένους καὶ τῶν ἄλλων
τῶν εἰρημένων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τοιούτους μοι γενέσθαι δι- e
καστάς, οἵων περ ἂν αὐτοὶ τυχεῖν ἀξιώσαιτε.

APPARATUS] 2 γενόμενον Λ ς — **§ 48.** 4 ⟨μὴ⟩ δυνάμενον μηδενὸς Λ ς — τυγχάνειν Γ (lectio nova) cf. II 65, XIV 67] τυχεῖν Λ edd. — 5 ἐκείνης] ἐκεῖνον ⟨σώσαντας⟩ Λ ς (append.) — με om. Λ ς ante C. — 8 πολλοῦ] πλείστου Λ ς — **§ 49.** 12 ἐστιν ⟨ὁ νόμος⟩ Λ ς — 13 ἐπιμέλονται Γ B. BS.] ἐπιμελοῦνται Λ ς Bs. Bl., sed cf. ἐπιμελόμενοι XIX 185 Γ pr. (corr. 2), IX 29 $Γ_5$ Θ et Preuss s. v., Kühner-Blass Gramm. Gr.³ II p. 485 — **§ 50.** 14 πλείονα Λ ς ante C. cf. XVII 44, XIX 215, 282, XX 105 — 17 διατελευτήσασαν Λ — ἔπειτα ⟨τὰς⟩ Λ pr., τὰς eras. = ς — 20 ἕλλησι (om. ἅπασιν) Λ ς — **§ 51.** 21 γὰρ] μὲν Λ M. Ald. W. — πολλῶν om. Λ ς — διαφέρονται, περὶ ⟨δὲ⟩ τούτου ⟨πάντες⟩ ταὐτὰ γινώσκουσι Λ ς — 24 ἀξιώσαιτε B. sq.] ἀξιώσετε Γ, ἀξιώσητε Λ ς — αἰγινητικός subscr. Γ, αἰγινιτικός subscr. Λ pr., τέλος τοῦ αἰγινιτικοῦ corr. 4.

ΕΓΚΩΜΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ.

VII.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ (13).

291 (α΄.) Εἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦντες ἀληθῆ λέγειν,
καὶ μὴ μείζους ποιεῖσθαι τὰς ὑποσχέσεις ὧν ἔμελλον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν
κακῶς ἤκουον ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν· νῦν δ᾽ οἱ τολμῶντες λίαν ἀπερισκέ-
πτως ἀλαζονεύεσθαι πεποιήκασιν, ὥστε δοκεῖν ἄμεινον βουλεύεσθαι τοὺς
b ῥᾳθυμεῖν αἱρουμένους τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων.
(β΄.) Τίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρονήσειεν πρῶτον
μὲν τῶν περὶ τὰς ἔριδας διατριβόντων, οἳ προσποιοῦνται μὲν τὴν ἀλή-
θειαν ζητεῖν, εὐθὺς δ᾽ ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων ψευδῆ λέγειν ἐπι-
χειροῦσιν; οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερόν, ὅτι τὰ μέλλοντα προγι- 2
γνώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχομεν ταύτης
τῆς φρονήσεως, ὥσθ᾽ Ὅμηρος ὁ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφὼς καὶ
c τοὺς θεοὺς πεποίηκεν ἔστιν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν
ἐκείνων γνώμην εἰδώς, ἀλλ᾽ ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὅτι τοῖς ἀν-
θρώποις ἓν τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν. (γ΄.) Οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο 3
τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους, ὡς, ἢν αὐτοῖς
πλησιάζωσιν, ἅ τε πρακτέον ἐστὶν εἴσονται καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπι-

TESTIMONIA] § 2. οἶμαι γὰρ ... ἀδυνάτων ἐστίν Orio IV 4; resp. Philodem. rhet. II 122 S.

or. VII: codd. ΓΘΛ; praeterea § 14—18 in Antidosi § 194 codd. $Γ^α Θ^α$; § 16^9 [προ(?)ελεσθ]αι ad 17^{12} [δεισ]θαι και et 17^{16} των δ[ιδακτων] ad 18^1 τω[ν αλλων] in Papyro Oxyrhynch. 704 = Pap.

APPARATUS] *ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ* inscr. codd. edd. — § 1. 3 μὴ om. Γ pr., s. v. add. 2 — 6 σοφίαν Θ — § 2. 10 εἶναι πᾶσιν colloc. Orio sed cf. Keil AI p. 61 n. 5 — γινώσκειν Orio — 12 ὁ om. Θ — μέγιστος Γ pr., μεγίστην s. v. 4 — δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ σχὼν καὶ ΘΛϛ — 13 περὶ αὐτῶν ΘΛϛ, ὑπὲρ ἑαυτῶν Orio — 15 ἓν ⟨τι⟩ Λ Orio ϛ — § 3. 17 πλησιάσωσιν ΘΛϛ — ἃ ex corr. $Γ_2$ — καὶ διὰ (διὰ om. Γ pr., add. 2) ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται in ΓΛ propter homoeot. omiss. in mg. add. Γ unc. pr. $Λ_2$, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης κτἑ corr. $Γ_4$.

στήμης εὐδαίμονες γενήσονται. καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν αὐτοὺς διδα-
σκάλους καὶ κυρίους καταστήσαντες οὐκ αἰσχύνονται τρεῖς ἢ τέτταρας d
4 μνᾶς ὑπὲρ τούτων αἰτοῦντες. ἀλλ' εἰ μέν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολ-
λοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν ἠμφισβήτησαν ὡς εὖ φρο-
νοῦντες τυγχάνουσιν, σύμπασαν δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν
οὕτως ὀλίγου τιμῶντες, ὡς νοῦν ἔχοντες διδάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξιοῦσιν
γίγνεσθαι. καὶ λέγουσι μέν, ὡς οὐδὲν δέονται χρημάτων, ἀργυρίδιον
καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον ἀποκαλοῦντες, μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι e
XI 39 5 μόνον οὐκ ἀθανάτους ὑπισχνοῦνται τοὺς συνόντας ποιήσειν. ὃ δὲ πάν-
των καταγελαστότατον, ὅτι παρὰ μὲν ὧν δεῖ λαβεῖν αὐτούς, τούτοις μὲν
ἀπιστοῦσιν, || οἷς μέλλουσι τὴν δικαιοσύνην παραδώσειν, ὧν δ' οὐδε- 292
πώποτε διδάσκαλοι γεγόνασιν, παρὰ τούτοις τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν
μεσεγγυοῦνται, πρὸς μὲν τὴν ἀσφάλειαν εὖ βουλευόμενοι, τῷ δ' ἐπαγ-
6 γέλματι τἀναντία πράττοντες. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλο τι παιδεύοντας προσ-
ήκει διακριβοῦσθαι περὶ τῶν διαφερόντων· οὐδὲν γὰρ κωλύει τοὺς
περὶ ἕτερα δεινοὺς γενομένους μὴ χρηστοὺς εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια·
τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐνεργαζομένους πῶς οὐκ ἄλογόν b
ἐστιν μὴ τοῖς μαθηταῖς μάλιστα πιστεύειν; οὐ γὰρ δή που περὶ τοὺς
ἄλλους ὄντες καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι περὶ τούτους ἐξαμαρτήσονται,
7 δι' οὓς τοιοῦτοι γεγόνασιν. (δ'.) Ἐπειδὰν οὖν τῶν ἰδιωτῶν τινες ἅπαντα
ταῦτα συλλογισάμενοι κατίδωσιν τοὺς τὴν σοφίαν διδάσκοντας καὶ τὴν
εὐδαιμονίαν παραδιδόντας αὐτούς τε πολλῶν δεομένους καὶ τοὺς μαθη-
τὰς μικρὸν πραττομένους, καὶ τὰς ἐναντιώσεις ἐπὶ μὲν τῶν λόγων c
τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων μὴ καθορῶντας, ἔτι δὲ περὶ μὲν τῶν
8 μελλόντων εἰδέναι προσποιουμένους, περὶ δὲ τῶν παρόντων μηδὲν τῶν

TESTIMONIA] § 5. μεσεγγυοῦνται Phot. v. μεσεγγύονται (Suid., Bachm. An. Gr. I 298, 20; Cram. An. Par. IV 172, 2) — § 7. καὶ τοὺς μαθητὰς μικρὸν πραττομένους Phot. v. πραττομένους (Suid., Bachm. An. Gr. I 347, 27; Cram. An. Par. IV 173, 31; cf. Lex. Vind. p. 142, 7).

APPARATUS] 1 ἀγαθῶν διδασκάλους καὶ κυρίους σφᾶς αὐτοὺς Θ Λ ς sed cf. Dyroff p. 51 — 2 τρεῖς ἢ τέτταρας] τέτταρας ἢ πέντε Θ Λ ς — § 4. 4 ὡς Γ pr.: ci. Dobree Bl.] ὡς ⟨οὐκ⟩ $Γ_5$ Θ Λ edd. ante Bl. cf. § 21 — 6 τιμῶντες] πωλοῦντες Θ Λ ς (ex anteced.) — 9 ποιήσειν τοὺς αὐτοῖς συνόντας Θ Λ ς — § 5. τὸ δὲ Θ — 10 παρ' ὧν (om. μὲν) Θ Λ ς Bs., sed cf. XIV 60 et K. p. 366 Schn. ad Paneg. § 1 — λαμβάνειν Θ Λ ς — 11 οὐδέποτε Θ — 13 μεσεγγυοῦνται Λ pr., μεσεγγυῶνται $Λ_2$ ς, μεσεγγύονται Phot. sed cf. Keil AI p. 62 n. 1 — § 6. 16 περὶ ἕτερα] περὶ om. Γ pr., in mg. add. 2 — 17 ἐργαζομένους Θ Λ ς — 18 μὴ τοῖς Γ pr.] μὴ ⟨οὐ⟩ τοῖς Γ mg. unc. pr. Θ Λ ς — μᾶλλον Λ ς — § 7. 21 λογισάμενοι Θ — 23 λογιδίων Θ Λ ς — 24 τῶν μελλόντων μὲν colloc. Λ ς.

δεόντων μήτ' εἰπεῖν μήτε συμβουλεῦσαι δυναμένους, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμο-
νοοῦντας καὶ πλείω κατορθοῦντας τοὺς ταῖς δόξαις χρωμένους ἢ τοὺς XIX 184. XXI 9
τὴν ἐπιστήμην ἔχειν ἐπαγγελλομένους, εἰκότως, οἶμαι, καταφρονοῦσιν
d καὶ νομίζουσιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν ἀλλ' οὐ τῆς ψυχῆς ἐπιμέ- XIX 262
λειαν εἶναι τὰς τοιαύτας διατριβάς.

(ε'.) Οὐ μόνον δὲ τούτοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τοὺς πολιτικοὺς λόγους 9
ὑπισχνουμένοις ἄξιον ἐπιτιμῆσαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῆς μὲν ἀληθείας
οὐδὲν φροντίζουσιν, ἡγοῦνται δὲ τοῦτ' εἶναι τὴν τέχνην, ἢν ὡς πλεί-
στους τῇ μικρότητι τῶν μισθῶν καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων
προσαγάγωνται καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δ' ἀναισθή-
e τως αὐτοί τε διάκεινται καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ὑπειλήφασιν, ὥστε χεῖρον
γράφοντες τοὺς λόγους ἢ τῶν ἰδιωτῶν τινες αὐτοσχεδιάζουσιν, ὅμως
ὑπισχνοῦνται τοιούτους ῥήτορας τοὺς συνόντας ποιήσειν, ὥστε μηδὲν
293 τῶν ἐνόντων ἐν τοῖς πράγμασιν παραλιπεῖν. ‖ καὶ ταύτης τῆς δυνάμεως 10
οὐδὲν οὔτε ταῖς ἐμπειρίαις οὔτε τῇ φύσει τῇ τοῦ μαθητοῦ μεταδιδόασιν,
ἀλλά φασιν ὁμοίως τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην ὥσπερ τὴν τῶν γραμμά-
των παραδώσειν, ὡς μὲν ἔχει τούτων ἑκάτερον οὐκ ἐξετάσαντες, οἰόμε-
νοι δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτοί τε θαυμασθήσεσθαι
καὶ τὴν παίδευσιν τὴν τῶν λόγων πλείονος ἀξίαν δόξειν εἶναι, κακῶς
b εἰδότες, ὅτι μεγάλας ποιοῦσι τὰς τέχνας οὐχ οἱ τολμῶντες ἀλαζονεύεσθαι
περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἵτινες ἄν, ὅσον ἔνεστιν ἐν ἑκάστῃ, τοῦτ' ἐξευρεῖν
δυνηθῶσιν.

(ϛ'.) Ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν μὲν ἂν χρημάτων ἐτιμησάμην τηλι- 11
κοῦτον δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὗτοι λέγουσιν· ἴσως γὰρ οὐκ
ἂν ἡμεῖς πλεῖστον ἀπελείφθημεν, οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν

APPARATUS] **§ 8.** 1 ἐρεῖν Θ — 2 πλεῖον Θ — 5 τὰς διατριβὰς τὰς τοιαύτας Θ Λ ϛ — **§ 9.** 9 σμικρότητι Λ ϛ — των μισθων Γ mg. unc. pr. BS. sq. cf. XIX 120 et Bs. ad Areop. p. 107] τοῦ μισθοῦ Γ pr. Θ Λ ϛ B. — 12 ὅμως om. Θ — 14 παραλειπεῖν Γ pr., corr. 4 cf. § 17, παραλείπειν ci. C. — **§ 10.** 15 τῇ τοῦ] τῇ om. Θ Λ ϛ sed cf. XIV 54, XXI 125 — 16 γραμμάτων Γ_2 Θ Λ] πραγμάτων Γ pr. cf. V 30, XIV 78, XVIII 39 (append.) — 18 δὲ ταῖς ὑπερβολαῖς (om. διὰ) Θ — 19 πλέονος Γ B. BS. sed cf. Bs. ad Areop. p. 238/43: immo inter 37 πλείονος ap. Isocr. 14 πλέονος in Γ (τοῦ πλέονος XVII 7, 23, πλέονος ἄξιος VII 10, XIII 57, 73, XIX 80, 175, 180, 212, 265, 275, XX 76, XXI 96, praeterea XVIII 37; cf. πλέονος XI 19 Λ Π); inter 11 πλειόνων semel (XV 31) πλεόνων in Γ; inter 7 πλείοσι semel (XIX 281) πλέοσι in Γ: dubium igitur an in dictione πλείονος ἄξιος formas πλείονος et πλέονος promiscue adhibuerit orator, cf. Gr. Inscr. Att.[3] p. 152 — 21 ὅσον om. Γ pr., in mg. add. 2 — ἔστιν Θ — **§ 11.** 23 μὲν om. Θ Λ ϛ — τηλικοῦτο Γ item XIX 74, sed cf. XVII 2, XIX 128, XXI 179 — 24 οὐκ] οὐδ' Θ, οὔτ' Λ ϛ.

αὐτῆς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, βουλοίμην ἂν παύσασθαι τοὺς φλυα-
ροῦντας· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας τὰς βλασφημίας c
γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας συνδιαβαλλομένους τοὺς περὶ
12 τὴν αὐτὴν διατριβὴν ὄντας. (ζ'.) Θαυμάζω δ' ὅταν ἴδω τούτους μα-
θητῶν ἀξιουμένους, οἳ ποιητικοῦ πράγματος τεταγμένην τέχνην παρά-
δειγμα φέροντες λελήθασιν σφᾶς αὐτούς. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν πλὴν τού-
των, ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀκινήτως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταὐτόν,
ὥστε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν χρώμενοι διατελοῦμεν, τὸ δὲ τῶν
λόγων πᾶν τοὐναντίον πέπονθεν· τὸ γὰρ ὑφ' ἑτέρου ῥηθὲν τῷ λέγοντι d
μετ' ἐκεῖνον οὐχ ὁμοίως χρήσιμόν ἐστιν, ἀλλ' οὗτος εἶναι δοκεῖ τεχνικώ-
τατος, ὅστις ἂν ἀξίως μὲν λέγῃ τῶν πραγμάτων, μηδὲν δὲ τῶν αὐτῶν
13 τοῖς ἄλλοις εὑρίσκειν δύνηται. μέγιστον δὲ σημεῖον τῆς ἀνομοιότητος
αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε καλῶς ἔχειν, ἢν μὴ τῶν
καιρῶν καὶ τοῦ πρεπόντως καὶ τοῦ καινῶς [ἔχειν] μετάσχωσιν, τοῖς δὲ
γράμμασιν οὐδενὸς τούτων προσεδέησεν. ὥσθ' οἱ χρώμενοι τοῖς τοιού- e
τοις παραδείγμασιν πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτίνοιεν ἢ λαμβάνοιεν ἀργύ-
ριον, ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας αὐτοὶ δεόμενοι παιδεύ ιν τοὺς ἄλλους ἐπι-
χειροῦσιν.
14 (η'.) Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τὴν
XIX 193 ἐμαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν, || ἡγοῦμαι πάντας ἄν μοι τοὺς εὖ φρονοῦντας 294
συνειπεῖν, ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν φιλοσοφησάντων ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες,
ἄλλοι δέ τινες οὐδενὶ πώποτε συγγενόμενοι τῶν σοφιστῶν καὶ λέγειν
Xenoph. Cyneg. XIII 4 καὶ πολιτεύεσθαι δεινοὶ γεγόνασιν. αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τῶν λόγων
καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἁπάντων ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται καὶ τοῖς
15 περὶ τὰς ἐμπειρίας γεγυμνασμένοις· ἡ δὲ παίδευσις τοὺς μὲν τοιούτους
[Demosth.] LXI 42 τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ ζητεῖν εὐπορωτέρους ἐποίησεν· οἷς γὰρ νῦν b
ἐντυγχάνουσιν πλανώμενοι, ταῦτ' ἐξ ἑτοιμοτέρου λαμβάνειν αὐτοὺς ἐδί-

TESTIMONIA] § 12. οἳ ποιητικοῦ . . . φέροντες Schol. Aristid. p. 173 Fro.

APPARATUS] 1 ἐπεὶ Θ — 2 περὶ τοὺς Γ pr., εις τους in mg. unc. pr. — 4 τὴν αὐτὴν] ταύτην τὴν Θ Λ ϛ — § 12. τούτους ⟨τῶν⟩ Θ Λ pr. ϛ ante C. (Boissonade p. 87), τούτους ⟨τοὺς τῶν⟩ $Λ_2$ — 5 ποιητικοῦ Γ pr. Θ Λ Schol Aristid. cf. Diog. Laert. III 84] πολιτικου Γ mg. unc. pr. (append.) — Ā ante αὐτούς in mg. Γ pr. — 9 ὑφ'] ἐφ' Θ — 10 χρήσιμος Θ — 11 ὅστις] ὃς Θ Λ ϛ — § 13. 14 καὶ τοῦ πρέποντος ἱκανῶς μετάσχωσι Θ Λ ϛ — ἔχειν del. (cum Θ Λ) Bl. prob. Albrecht 1885 p. 50 — τοῖς δὲ γράμμασιν om. Θ — 15 τοιούτοις Θ pr., τοῖς γράμμασιν in mg. add. 1 — 17 αὐτοὶ] οὗτοι Λ M. Ald. L. C. — τοὺς ἄλλους παιδεύειν colloc. Θ Λ ϛ — § 14. 19 κατηγορῆσαι Θ Λ ϛ — 23 καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων (om. ἄλλων) colloc. Θ — § 15. 26 ζητεῖν (ci. C.)] ζῆν $Γ^α$ corr. 5 Λ ϛ ante C. — γὰρ ⟨καὶ⟩ νῦν Θ Λ ϛ Orelli in Antidosi — 27 τυγχάνουσι $Θ^α$ — αὐτοὺς om. Θ Λ ϛ.

δαξεν· τοὺς δὲ καταδεεστέραν τὴν φύσιν ἔχοντας ἀγωνιστὰς μὲν ἀγα-
θοὺς ἢ λόγων ποιητὰς οὐκ ἂν ἀποτελέσειεν, αὑτοὺς δ' ἂν αὑτῶν προ-
αγάγοι καὶ πρὸς πολλὰ φρονιμωτέρως διακεῖσθαι ποιήσειεν. (θ'.) Βού- 16
λομαι δ' ἐπειδή περ εἰς τοῦτο προῆλθον, ἔτι σαφέστερον εἰπεῖν περὶ
c αὐτῶν. φημὶ γὰρ ἐγὼ τῶν μὲν ἰδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ
λέγομεν καὶ συντίθεμεν, λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην οὐκ εἶναι τῶν πάνυ
χαλεπῶν, ἤν τις αὑτὸν παραδιδῷ μὴ τοῖς ῥᾳδίως ὑπισχνουμένοις, ἀλλὰ
τοῖς εἰδόσιν τι περὶ αὐτῶν· τὸ δὲ τούτων ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραγμάτων
ἃς δεῖ προελέσθαι καὶ μεῖξαι πρὸς ἀλλήλας καὶ τάξαι κατὰ τρόπον,
ἔτι δὲ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν πρε-
d πόντως ὅλον τὸν λόγον καταποικῖλαι καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὐρύθμως καὶ
μουσικῶς εἰπεῖν, ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι καὶ ψυχῆς ἀν- 17
δρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον εἶναι· καὶ δεῖν τὸν μὲν μαθητήν, πρὸς Plat. Phaedr. 269 D
τῷ τὴν φύσιν ἔχειν οἵαν χρή, τὰ μὲν εἴδη τὰ τῶν λόγων μαθεῖν, περὶ
δὲ τὰς χρήσεις αὐτῶν γυμνασθῆναι, τὸν δὲ διδάσκαλον τὰ μὲν οὕτως
e ἀκριβῶς οἷόν τ' εἶναι διελθεῖν, ὥστε μηδὲν τῶν διδακτῶν παραλιπεῖν,
περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦτον αὑτὸν παράδειγμα παρασχεῖν, ὥστε τοὺς 18
ἐκτυπωθέντας καὶ μιμήσασθαι δυναμένους εὐθὺς ἀνθηρότερον καὶ

TESTIMONIA] § 16. φημὶ γὰρ ἐγὼ . . . δεῖσθαι Max. Planud.: Rh. Gr. V 447 sq. W; resp. Joan. Sicel. in Hermog.: Rh. Gr. VI 111 W, qui tamen contrarium ex Isocr. rettulit — § 17. καὶ δεῖν τὸν μὲν κτἑ resp. Max. Planud. in Hermog.: Rh. Gr. V 222 W; Proleg. ad Hermog. στασ.: Rh. Gr. VII 44/5 W; Anon. Schol. in Hermog. περὶ ἰδ.: Rh. Gr. VII 869 W; Joan. Sicel.: Rh. Gr. VI 92 W.

APPARATUS] 2 ἀποτελέσειαν $Θ^α$ — προάγοι Γ, προαγάγοιτο Λ ϛ — 3 φρονιμωτέρως Γ pr. Θ] φρονιμώτερον Λ $Θ^α$ ϛ, χρησιμωτέρως Γ mg. unc. pr., χρησιμωτέροις $Γ^α$, χρησιμώτερον Orelli cf. Versm. ad XI 18 — **§ 16.** 4 δ' om. $Θ^α$ — εἰς τοῦτο] ἐνταῦθα Γ mg. unc. pr. Θ Λ ϛ — 6 τὴν om. Θ Λ $Γ^α$ $Θ^α$ Planud. ϛ Orelli et ipse olim (codd. auct. p. 66) — 7 αὐτὸν Γ pr., αὐτὴν corr. 4 — παραδῷ (Є) Planud. cod. Monac. BS. sq. — 8 τι om. $Θ^α$ ϛ — τὸ δὲ τούτων ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραγμάτων (homoeot.) om. Θ — ἐφ' ἑκάστου Planud. — ἐφ' ἑκάστῃ τῶν πράξεων $Γ^α$ $Θ^α$ Orelli — 9 προδιελέσθαι Λ ϛ (ci. corr. C.) — μεῖξαι Keil A I p. 62 cf. ad VIII 28 = μῖξαι (Δ corr. 4) Planud. Joan. Sic. (μίξαι ci. C. B.) BS. K. p. 375 Bl.] μ+ξασθαι Γ pr. $Γ^α$ pr., μίξασθαι $Γ_2$ Θ Λ $Γ^α_2$ $Θ^α$ Pap. ut vid. ϛ Orelli Bs. — τάξαι Λ Planud. Joan. Sic.] τάξασθαι Γ Θ $Γ^α$ $Θ^α$ Pap. Orelli Bs. cf. Str. III p. 14 Keil A I p. 52 n. 4 — 10 δὲ ⟨καὶ⟩ Θ Λ ϛ, τε ⟨καὶ⟩ Planud. (Pap. = Γ) — μὴ om. Θ Λ pr., s. v. add. 1 (Pap. = Γ) — διαμαρτάνειν $Θ^α$ (Pap. = Γ) — 11 ὅλον τὸν λόγον πρεπόντως colloc. Θ, τοῖς πρεπωδεστέροις ὅλον τὸν λόγον $Θ^α$ (Pap. = Γ) — **§ 17.** 12 δὲ om. Planud. — δεῖται Λ ϛ (Pap. = Γ) — 13 εἶναι] ἐστί in ras. totid. fere litt. $Λ_1$ ϛ, εἶναι ⟨διελθεῖν⟩ (ex sequ.) $Θ^α$ Orelli — δεῖ Θ Λ $Θ^α$ ϛ Orelli — πρὸς τὸ Λ pr., corr. 1 — 14 τὰ τῶν] τὰ om. Θ Λ $Θ^α$ ϛ — 16 παραλείπειν (cf. § 9) Γ pr. $Γ^α$ pr. (ci. C.), corr. $Γ_1$ $Γ^α_4$ ut vid. — **§ 18.** 18 μιμεῖσθαι Θ Λ ϛ, μιμησε[σθαι] Pap. — δυνηθέντας Θ Λ $Γ^α$ $Θ^α$ Pap. ϛ Orelli.

χαριέστερον τῶν ἄλλων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ τούτων μὲν ἁπάντων
συμπεσόντων τελέως ἕξουσιν οἱ φιλοσοφοῦντες· || καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῇ 295
τι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χεῖρον διακεῖσθαι τοὺς πλησιάζοντας.
19 (ι'.) Οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφυόμενοι καὶ νεωστὶ
προσπεπτωκότες ταῖς ἀλαζονείαις, εἰ καὶ νῦν πλεονάζουσιν, εὖ οἶδ' ὅτι
πάντες ἐπὶ ταύτην κατενεχθήσονται τὴν ὑπόθεσιν. (ια'.) Λοιποὶ δ'
ἡμῖν εἰσιν οἱ πρὸ ἡμῶν γενόμενοι καὶ τὰς καλουμένας τέχνας γράψαι
τολμήσαντες, οὓς οὐκ ἀφετέον ἀνεπιτιμήτους· οἵτινες ὑπέσχοντο δικά-
ζεσθαι διδάξειν, ἐκλεξάμενοι τὸ δυσχερέστατον τῶν ὀνομάτων, ὃ τῶν b
φθονούντων ἔργον ἦν λέγειν ἀλλ' οὐ τῶν προεστώτων τῆς τοιαύτης
20 παιδεύσεως, καὶ ταῦτα τοῦ πράγματος, καθ' ὅσον ἐστὶ διδακτόν, οὐδὲν
μᾶλλον πρὸς τοὺς δικανικοὺς λόγους ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὠφελεῖν
δυναμένου. τοσούτῳ δὲ χείρους ἐγένοντο τῶν περὶ τὰς ἔριδας καλιν-
δουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα λογίδια διεξιόντες, οἷς εἴ τις ἐπὶ τῶν c
πράξεων ἐμμείνειεν, εὐθὺς ἂν ἐν πᾶσιν εἴη κακοῖς, ὅμως ἀρετὴν ἐπηγ-
γείλαντο καὶ σωφροσύνην περὶ αὐτῶν, ἐκεῖνοι δ' ἐπὶ τοὺς πολιτικοὺς
λόγους παρακαλοῦντες, ἀμελήσαντες τῶν ἄλλων τῶν προσόντων αὐτοῖς
ἀγαθῶν, πολυπραγμοσύνης καὶ πλεονεξίας ὑπέστησαν εἶναι διδάσκαλοι.
21 Καίτοι τοὺς βουλομένους πειθαρχεῖν τοῖς ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας ταύ-
της προσταττομένοις πολὺ ἂν θᾶττον πρὸς ἐπιείκειαν ἢ πρὸς ῥητορείαν d
ὠφελήσειεν. καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν, ὡς ἔστιν δικαιοσύνη διδα-

TESTIMONIA] § 18. καθ' ὃ δ' ἂν κτἑ imit. est Plutarch. περὶ παίδων ἀγωγῆς 2 B (c. 4) — § 19. λοιποὶ δ' ἡμῖν . . . ὀνομάτων Sopat. in Hermog.: Rh. Gr. V 7 W — § 20. καλινδουμένων *Suid. v. ἠλινδημένον (cf. Phot. v. καλινδούμενοι et ἠλινδημένον; BA 270, 25; Hesych. v. καλινδεῖσθαι), cf. XIX 30, XX 81 — § 21. πρὸς ἐπιείκειαν . . . ὠφελήσειεν Schol. ad Aristid. Panath. I 185, 7 (cod. Marc.: cf. Keil AI p. 62 n. 5) — καὶ μηδεὶς οἰέσθω . . . ἐπιμέλειαν Orio VI 16 — καὶ μηδεὶς οἰέσθω . . . ἐμποιήσειεν Stob. 9, 26 H.

APPARATUS] 1 πάντων Θ Λ ς — 2 συνδραμόντων Θ^{α} — τελέως Γ^{α} Orelli Havet (ci. Bs. p. XXVI 1 Keil AI p. 61 n. 3 coll. XI 26, XVII 19)] τελείως Γ pr. B. sq., τὸ τέλειον Γ_2 Θ Λ ς, τελείωσιν Θ^{α} — 2 ἐλλείπῃ Θ Λ ς — 3 χεῖρον Γ pr., χείρους Γ_5 Θ Λ ς sed cf. Bs. ad Areop. p. 121 — εἶναι Θ Λ ς — **§ 19.** 5 ταῖς om. Θ — εὖ (propter hiatum) om. Θ Λ ς sed cf. Bs. ad Areop. p. 405 — 6 ὑπόσχεσιν Γ — 7 εἰσὶν ἡμῖν colloc. Λ ς — γεγονότες καὶ τὴν καλουμένην τέχνην συγγράψαι Sopat. — 8 ἀφεκτέον Θ — οἵτινες οὔτε ἔσχον τὸ δικάζεσθαι διδάσκειν, ἐκλεξάμενοι τὸ δυσχερέστερον τῶν νοημάτων Sopat. — 12 preme πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὠφελεῖν, ut sequentia intellegas — **§ 20.** 13 δυναμένους Θ Λ pr., corr. rad. — 14 ὅσω (h.) Θ — 15 ἅπασιν Θ Msch. p. 30 — κακὸς Θ Λ ς sed cf. Frohberger-Gebauer p. 226 — 16 ὑπὲρ αὐτῶν Θ Λ ς — **§ 21.** 19 τοῖς om. Λ pr., in mg. add. 1 — 21 ὠφελήσειαν Θ Λ Schol Aristid. ς — ὡς Γ pr., ὡς ⟨οὐκ⟩ Γ_5 Θ cf. § 4 — δικαιοσύνη Γ pr., ⟨ἡ⟩ δικαιοσύνη Γ_5 Θ.

κτόν· ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἡγοῦμαι τοιαύτην εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς
κακῶς πεφυκόσιν πρὸς ἀρετὴν σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην ἐμποιή- XIX 274
σειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ συμπαρακελεύσασθαί γε καὶ συνασκῆσαι μάλιστ'
ἂν οἶμαι τὴν τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέλειαν. (ιβ'.) Ἵνα δὲ μὴ 22
e δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑποσχέσεις διαλύειν, αὐτὸς δὲ μείζω λέγειν
τῶν ἐνόντων, ἐξ ὧνπερ αὐτὸς ἐπείσθην οὕτω ταῦτ' ἔχειν, ῥᾳδίως οἶμαι
καὶ τοῖς ἄλλοις φανερὸν καταστήσειν. . . . .

(Λείπει πολλά.)

VIII.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ (10).

208 (α'.) Εἰσί τινες οἳ μέγα φρονοῦσιν, ἢν ὑπόθεσιν ἄτοπον καὶ παρά-
δοξον ποιησάμενοι περὶ ταύτης ἀνεκτῶς εἰπεῖν δυνηθῶσιν· καὶ κατα-
γεγηράκασιν οἱ μὲν οὐ φάσκοντες οἷόν τ' εἶναι ψευδῆ λέγειν οὐδ' ἀντι-
λέγειν οὐδὲ δύο λόγω περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων εἰπεῖν, οἱ δὲ διεξ-
b ιόντες ὡς ἀνδρεία καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη ταὐτόν ἐστιν, καὶ φύσει

TESTIMONIA] De imitatione Helenae in [Luciani] Charidemo vide Sauppe Epist. crit. p. 51/2 — § 1. Εἰσί τινες κτἑ resp. Aristoteles rhet. III 14.

APPARATUS] 1 τέχνην τοιαύτην εἶναι (h.) colloc. Λ ϛ, τοιαύτην τέχνην εἶναι (h.) colloc. Stob. Orio — 2 πεφυκόσιν εἰς Θ — αὐτὴν Stob., ⟨τὴν⟩ ἀρετὴν Orio — σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην Γ cf. XIX 274] σωφροσύνην ἢ δικαιοσύνην ἂν Λ ϛ, ἢ δικαιοσύνην Θ, δικαιοσύνην ἂν Stob., σωφροσύνην ἂν Orio Bs. ad Areop. p. 364 — 3 ἀλλὰ ⟨καὶ⟩ Λ ϛ sed cf. Bs. ad Areop. p. 113 — συμπαρασκευάσασθαί γε Θ Λ ϛ, συμπαρασκευάσαι (ci. C.) τε Orio — 4 τῶν λόγων om. Orio — **§ 22.** 5 διαλύειν] διαβαλεῖν Λ sed cf. Str. IV p. 377 — 6 ⟨ἂν⟩ οἶμαι Θ — orationi, quam in fine mancam esse Augerus primus vidit, λείπει πολλά adscripserunt Bs. Bl. cf. praefat. c. IV — κατα τῶν σοφιστῶν | ελικώνιος ἅμα ὑπατίωι subscr. Γ, κατὰ τῶν σοφιστῶν subscr. Θ Λ.

or. VIII: codd. Γ Θ Λ.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ inscr. Γ Λ Quintil. III 8. 9 Harp. v. βομβυλιός Schol. Demosth. p. 493 = ϛ B. BS. Keil A I p. 132 sq. = ἰσοκράτους ἑλένης ἐγκώμιον Θ (Phot.)] ἑλένη Aristot. rhet. III 14 Harp. v. θεράπναι et ὁμηρίδαι BA 85, 15 Rhet. Gr. II 45, 446 VII 1032 W Philodem. I 127, 23 S (cf. Spengel συναγωγὴ τεχνῶν p. 72 n.) = Bs. Bl. — **§ 1.** 12 ψευδολογεῖν Θ — 13 δύο Γ Λ ϛ B. cf. Kühner-Blass Gramm. Gr.^{3} I p. 632] δύω Θ BS. (cf. ad loc.) Bs. Bl. — εἰπεῖν Γ pr.: lectio nova] ἀντειπεῖν (ex ἀντιλέγειν) Γ_5 Θ Λ edd. — 14 ἀνδρεία Γ Θ_1 Λ W.] ἀνδρία Θ pr. edd. exc. W. cf. ad IV 27.

μὲν οὐδὲν αὐτῶν ἔχομεν, μία δ' ἐπιστήμη καθ' ἁπάντων ἐστίν· ἄλλοι
δὲ περὶ τὰς ἔριδας διατρίβοντες τὰς οὐδὲν μὲν ὠφελούσας, πράγματα
2 δὲ παρέχειν τοῖς πλησιάζουσιν δυναμένας. (β'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων
νεωστὶ τὴν περιεργίαν ταύτην ἐν τοῖς λόγοις ἐγγεγενημένην καὶ τούτους
ἐπὶ τῇ καινότητι τῶν εὑρημάτων φιλοτιμουμένους, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐθαύ-
μαζον αὐτῶν· νῦν δὲ τίς ἐστιν οὕτως ὀψιμαθής, ὅστις οὐκ οἶδεν Πρω-
ταγόραν καὶ τοὺς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γενομένους σοφιστάς, ὅτι καὶ c
τοιαῦτα καὶ πολὺ τούτων πραγματωδέστερα συγγράμματα κατέλιπον
3 ἡμῖν; πῶς γὰρ ἄν τις ὑπερβάλοιτο Γοργίαν τὸν τολμήσαντα λέγειν, ὡς
οὐδὲν τῶν ὄντων ἔστιν, ἢ Ζήνωνα τὸν ταὐτὰ δυνατὰ καὶ πάλιν ἀδύνατα
πειρώμενον ἀποφαίνειν, ἢ Μέλισσον, ὃς ἀπείρων τὸ πλῆθος πεφυκότων
τῶν πραγμάτων ὡς ἑνὸς ὄντος τοῦ παντὸς ἐπεχείρησεν ἀποδείξεις εὑρί- d
4 σκειν; (γ'.) Ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερῶς ἐκείνων ἐπιδειξάντων, ὅτι ῥᾴδιόν
ἐστιν, περὶ ὧν ἄν τις πρόθηται, ψευδῆ μηχανήσασθαι λόγον, ἔτι περὶ
τὸν τόπον τοῦτον διατρίβουσιν. || οὓς ἐχρῆν ἀφεμένους ταύτης τῆς τερ- 209
θρείας, τῆς ἐν μὲν τοῖς λόγοις ἐξελέγχειν προσποιουμένης, ἐν δὲ τοῖς
5 ἔργοις πολὺν ἤδη χρόνον ἐξεληλεγμένης, τὴν ἀλήθειαν διώκειν, καὶ
περὶ τὰς πράξεις, ἐν αἷς πολιτευόμεθα, τοὺς συνόντας παιδεύειν, καὶ
περὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν τούτων γυμνάζειν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ κρεῖτ-
τόν ἐστιν περὶ τῶν χρησίμων ἐπιεικῶς δοξάζειν ἢ περὶ τῶν ἀχρήστων
ἀκριβῶς ἐπίστασθαι, καὶ μικρὸν προέχειν ἐν τοῖς μεγάλοις μᾶλλον ἢ b
πολὺ διαφέρειν ἐν τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μηδὲν πρὸς τὸν βίον ὠφελοῦσιν.
6 (δ'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐδενὸς αὐτοῖς ἄλλου μέλει πλὴν τοῦ χρηματίζεσθαι
παρὰ τῶν νεωτέρων. ἔστιν δ' ἡ περὶ τὰς ἔριδας φιλοσοφία δυναμένη
τοῦτο ποιεῖν· οἱ γὰρ μήτε τῶν ἰδίων πω μήτε τῶν κοινῶν φροντίζοντες
τούτοις μάλιστα χαίρουσιν τῶν λόγων, οἳ μηδὲ πρὸς ἓν χρήσιμοι τυγ-

---

TESTIMONIA] § 2. ὀψιμαθής Hesych., Suid. s. v. — § 4. τερθρεία Hesych., Moeris s. v.

APPARATUS] 1 κατὰ πάντων Θ Λ ς Msch. p. 31 — 2 διατρίβοντες Γ: lectio nova] διατρίβουσι Θ Λ edd. — § 2. 4 γεγενημένην Θ Λ ς sed cf. XII 52, XVII 56, 102, XIX 32, XX 60, XXI 7, 183 et Str. IV p. 372/3, codd. auct. p. 101 — 5 τῇ om. Θ Λ ς sed cf. Str. l. l. — εὑρημάτων Γ: lectio nova cf. XXI 209, XI 7] εὑρημένων Θ Λ edd. — 6 αὐτοὺς Θ Λ ς — οὕτως ὀψιμαθής ἐστιν colloc. Θ Λ ς Do. — 8 τοιαῦτα] ταῦτα Γ — τούτων ⟨ἔτι⟩ Θ Λ ς — δυσχερέστερα Θ — κατέλειπον Γ pr., corr. 5 (?) — § 3. 9 τις om. Θ pr., add. 1 — 10 καὶ πάλιν ἀδύνατα (homoeot.) om. Γ pr., s. v. add. 5 — § 4. 13 οὕτως Θ Λ — ἀποδειξάντων Λ ς — 15 τρόπον Γ sed cf. § 38, XIX 37 — τερθρίας Λ M. — § 5. 20 τῶν χρησίμων] τῶν om. Θ — 21 μᾶλλον om. Θ Λ ς — 22 ὠφελοῦσιν] διαφέρουσιν Θ ex anteced. — § 6. 24 φιλοσοφία] φιλονεικία Λ ς — 25 πω om. Θ Λ ς.

c χάνουσιν ὄντες. (ε΄.) Τοῖς μὲν οὖν τηλικούτοις πολλὴ συγγνώμη ταύ- 7
την ἔχειν τὴν διάνοιαν· ἐπὶ γὰρ ἁπάντων τῶν πραγμάτων πρὸς τὰς
περιττότητας καὶ τὰς θαυματοποιίας οὕτω διακείμενοι διατελοῦσιν· τοῖς
δὲ παιδεύειν προσποιουμένοις ἄξιον ἐπιτιμᾶν, ὅτι κατηγοροῦσι μὲν τῶν
ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις ἐξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως τοῖς λόγοις
χρωμένων, αὐτοὶ δ' ἐκείνων δεινότερα ποιοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλους τινὰς
d ἐζημίωσαν, οὗτοι δὲ τοὺς συνόντας μάλιστα βλάπτουσιν. (ϛ΄.) Τοσοῦτον 8
δ' ἐπιδεδωκέναι πεποιήκασι τὸ ψευδολογεῖν, ὥστ' ἤδη τινὲς ὁρῶντες τού-
τους ἐκ τῶν τοιούτων ὠφελουμένους τολμῶσι γράφειν, ὡς ἔστιν ὁ τῶν
πτωχευόντων καὶ φευγόντων βίος ζηλωτότερος ἢ ὁ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων,
καὶ ποιοῦνται τεκμήριον, ὡς εἰ περὶ πονηρῶν πραγμάτων ἔχουσίν τι
λέγειν, περί γε τῶν καλῶν κἀγαθῶν ῥαδίως εὐπορήσουσιν. ἐμοὶ δὲ 9
e δοκεῖ πάντων εἶναι καταγελαστότατον τὸ διὰ τοιούτων λόγων ζητεῖν
πείθειν, ὡς περὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστήμην ἔχουσιν, ἐξὸν ἐν αὐτοῖς οἷς
ἐπαγγέλλονται τὴν ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι· τοὺς γὰρ ἀμφισβητοῦντας τοῦ
210 φρονεῖν καὶ φάσκοντας εἶναι σοφιστὰς || οὐκ ἐν τοῖς ἠμελημένοις ὑπὸ
τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐν οἷς ἅπαντές εἰσιν ἀνταγωνισταί, προσήκει διαφέρειν
καὶ κρείττους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν. νῦν δὲ παραπλήσιον ποιοῦσιν, ὥσπερ 10
ἂν εἴ τις προσποιοῖτο κράτιστος εἶναι τῶν ἀθλητῶν ἐνταῦθα καταβαίνων,
οὗ μηδεὶς ἂν ἄλλος ἀξιώσειεν. τίς γὰρ ἂν τῶν εὖ φρονούντων συμ-
φορὰς ἐπαινεῖν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι δι' ἀσθένειαν ἐνταῦθα
b καταφεύγουσιν. ἔστιν γὰρ τῶν μὲν τοιούτων συγγραμμάτων μία τις 11
ὁδός, ἣν οὔθ' εὑρεῖν οὔτε μαθεῖν οὔτε μιμήσασθαι δύσκολόν ἐστιν· οἱ
δὲ κοινοὶ καὶ πιστοὶ καὶ τούτοις ὅμοιοι τῶν λόγων διὰ πολλῶν ἰδεῶν
καὶ καιρῶν δυσκαταμαθήτων εὑρίσκονται καὶ λέγονται, καὶ τοσούτῳ
χαλεπωτέραν ἔχουσι τὴν σύνθεσιν, ὅσῳ περ τὸ σεμνύνεσθαι τοῦ σκώ-
πτειν καὶ τὸ σπουδάζειν τοῦ παίζειν ἐπιπονώτερόν ἐστιν. σημεῖον δὲ 12

TESTIMONIA] § 8. ὡς ἔστιν ὁ τῶν κτἑ cf. Aristot. rhet. II 24 p. 1401 b 26.

APPARATUS] **§ 7.** 3 καὶ τὰς] τὰς om. Θ Λ ϛ sed cf. § 31 Bs. ad Areop. p. 293 — 5 ἰδίοις om. Θ Λ ϛ Bs. ad Areop. p. 109 — **§ 8.** 10 ὁ propter hiat. del. Bs. (ad Areop. p. 87, de hiatu p. 40) Bl., sed hiatus cum ἢ tolerandus cf. II 56, IV 42, XII 61, XV 14, XX 115, ep. II 11, (XVII 145, XIX 251, 297, XX 23) et Schn. ad Euag. § 3 — 12 γε om. Λ ϛ — καὶ ἀγαθῶν Θ Λ ϛ — **§ 9.** 13 τοιούτων Γ: lectio nova] τούτων τῶν Θ Λ edd. — 14 ἐξὸν ++++++ οἷς Γ pr., ἐξὸν αὐτοῖς ἐν οἷς in ras. corr. 2 — 15 ἀπόδειξιν Θ Λ ϛ — τοῦ Γ pr., τοῦτο corr. 5 — 17 ἄλλων ⟨ἑλλήνων⟩ Θ Λ ϛ — **§ 10.** 22 διαφεύγουσιν Θ — **§ 11.** 25 εὑρίσκονται Γ pr.: lectio nova] εὑρίσκονταί ⟨τε⟩ $Γ_5$ Θ Λ edd. sed cf. ad VI 19 — 26 σε | +++++++++ τοῦ Γ pr., σεμνύνεσθαι ἢ ἐγκωμιάζειν τοῦ in ras. et in mg. corr. 2 (h.).

μέγιστον· τῶν μὲν γὰρ τοὺς βομβυλιοὺς καὶ τοὺς ἅλας καὶ τὰ τοιαῦτα
βουληθέντων ἐπαινεῖν οὐδεὶς πώποτε λόγων ἠπόρησεν, οἱ δὲ περὶ τῶν c
ὁμολογουμένων ἀγαθῶν ἢ καλῶν ἢ διαφερόντων ἐπ' ἀρετῇ λέγειν ἐπι-
χειρήσαντες πολὺ καταδεέστερον τῶν ὑπαρχόντων ἅπαντες εἰρήκασιν.
13 οὐ γὰρ τῆς αὐτῆς γνώμης ἐστὶν ἀξίως εἰπεῖν περὶ ἑκατέρων αὐτῶν,
XXI 36 ἀλλὰ τὰ μὲν μικρὰ ῥᾴδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι, τῶν δὲ χαλεπὸν
τοῦ μεγέθους ἐφικέσθαι· καὶ περὶ μὲν τῶν δόξαν ἐχόντων σπάνιον
εὑρεῖν, ἃ μηδεὶς πρότερον εἴρηκεν, περὶ δὲ τῶν φαύλων καὶ ταπεινῶν d
ὅ τι ἂν τις τύχῃ φθεγξάμενος, ἅπαν ἴδιόν ἐστιν.
14 (ζ'.) Διὸ καὶ τὸν γράψαντα περὶ τῆς Ἑλένης ἐπαινῶ μάλιστα τῶν
εὖ λέγειν τι βουληθέντων, ὅτι περὶ τοιαύτης ἐμνήσθη γυναικός, ἣ καὶ
τῷ γένει καὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ δόξῃ πολὺ διήνεγκεν. οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ τοῦτον μικρόν τι παρέλαθεν· φησὶ μὲν γὰρ ἐγκώμιον γεγραφέναι
περὶ αὐτῆς, τυγχάνει δ' ἀπολογίαν εἰρηκὼς ὑπὲρ τῶν ἐκείνῃ πεπραγ- e
15 μένων. ἔστιν δ' οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν οὐδὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἔργων
ὁ λόγος, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον· ἀπολογεῖσθαι μὲν γὰρ προσήκει περὶ
τῶν ἀδικεῖν || αἰτίαν ἐχόντων, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς ἐπ' ἀγαθῷ τινι διαφέ- 211
IX 9 ροντας. (η'.) Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ ῥᾷστον ποιεῖν, ἐπιτιμᾶν τοῖς ἄλλοις
μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἐμαυτοῦ, πειράσομαι περὶ τῆς αὐτῆς ταύτης
εἰπεῖν, παραλιπὼν ἅπαντα τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα.
16 [Demosth.] LX 3 (θ'.) Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ
γένους αὐτῆς. πλείστων γὰρ ἡμιθέων ὑπὸ Διὸς γεννηθέντων μόνης
ταύτης γυναικὸς πατὴρ ἠξίωσε κληθῆναι. σπουδάσας δὲ μάλιστα περὶ b

TESTIMONIA] § 12. τῶν μὲν γὰρ τοὺς . . . ἐπαινεῖν *BA 85, 15 — βομβυλιοὺς *Harp. s. v. (Bachm. An. Gr. I 180, 24, Suid., Zonar.; BA 220, 7, Hesych. s. v., Etym. M. 204, 54) — § 15. ἀπολογεῖσθαι . . . διαφέροντας Theo. progymn.: Rh. Gr. II 112 Sp — § 16. σπουδάσας δὲ . . . ἔδωκεν Doxopat.: Rh. Gr. II 446 W, resp. ibid. p. 480; resp. etiam Schol. Demosth. XX § 73 p. 493 D.

APPARATUS] **§ 12.** 1 καὶ τὰ τοιαῦτα βουληθέντων ἐπαινεῖν] ἐπαινούντων BA — 2 λόγων ἠπόρησεν, οἱ δὲ in ras. 10—12 litt. corr. $Γ_2$ (λόγων om. ut opinor pr., post ἠπόρησεν in mg. add. 1^b, tum eras., in text. recep. 2) — 3 διαφερόντων Γ: lectio nova cf. ad § 31] ⟨τῶν⟩ διαφερόντων Θ Λ edd. — ⟨τι⟩ λέγειν Θ Λ ς exc. St. — **§ 13.** 5 γνώμης Γ pr., διανοία(ς) in mg. unc. pr. cf. X 34, XIII 69 — 6 ὑπερβαλέσθαι Γ pr., ὑπερβάλλεσθαι corr. 2 — 8 ὃ Θ Λ ς — 9 φθέγξασθαι Θ — **§ 14.** 12 πολὺ ⟨που⟩ Θ — 13 A ante θεν· φησὶ in mg Γ — φασὶ Λ M. — μὲν om. Λ ς sed cf. ad II 48 — **§ 15.** 15 ἔργων om. Γ pr., in mg. add. 1^b, in textu add. 2 (append.) — 16 ἀλλ' ἅπαν Θ Λ ς — 18 ἐπιτιμῶν Θ — 19 τῆς om. Θ Λ ς — **§ 16.** 21 τὴν ἀρχὴν] τοιαύτην Γ Bs. (ad Areop. p. 167), sed cf. [Demosth.] LX 3 K. p. 364 Gehlert p. 21 — 22 γεννηθέντων ὑπὸ διὸς colloc. Θ Λ ς Do. — 23 ταύτης ⟨τῆς⟩ Θ Λ ς — περί τε τὸν] περὶ τὰς Doxop.

τε τὸν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ τοὺς ἐκ Λήδας, τοσούτῳ μᾶλλον Ἑλένην
Ἡρακλέους προὐτίμησεν, ὥστε τῷ μὲν ἰσχὺν ἔδωκεν, ἣ βίᾳ τῶν ἄλλων
κρατεῖν δύναται, τῇ δὲ κάλλος ἀπένειμεν, ὃ καὶ τῆς ῥώμης αὐτῆς ἄρχειν
πέφυκεν. εἰδὼς δὲ τὰς ἐπιφανείας καὶ τὰς λαμπρότητας οὐκ ἐκ τῆς 17 XVI 104
c ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀγώνων γιγνομένας, καὶ βουλό-
μενος αὐτῶν μὴ μόνον τὰ σώματ' εἰς θεοὺς ἀναγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς
δόξας ἀειμνήστους καταλιπεῖν, τοῦ μὲν ἐπίπονον καὶ φιλοκίνδυνον τὸν
βίον κατέστησεν, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν
ἐποίησεν.

(ι'.) Καὶ πρῶτον μὲν Θησεύς, ὁ λεγόμενος μὲν Αἰγέως, γενόμενος 18
δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἰδὼν αὐτὴν οὔπω μὲν ἀκμάζουσαν, ἤδη δὲ τῶν
d ἄλλων διαφέρουσαν, τοσοῦτον ἡττήθη τοῦ κάλλους ὁ κρατεῖν τῶν ἄλλων
εἰθισμένος, ὥσθ' ὑπαρχούσης αὐτῷ καὶ πατρίδος μεγίστης καὶ βασιλείας
ἀσφαλεστάτης, ἡγησάμενος οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγα-
θοῖς ἄνευ τῆς πρὸς ἐκείνην οἰκειότητος, ἐπειδὴ παρὰ τῶν κυρίων οὐχ 19
οἷός τ' ἦν αὐτὴν λαβεῖν, ἀλλ' ἐπέμενον τήν τε τῆς παιδὸς ἡλικίαν καὶ
τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τῆς Πυθίας, ὑπεριδὼν τὴν ἀρχὴν τὴν Τυνδάρεω
e καὶ καταφρονήσας τῆς ῥώμης τῆς Κάστορος καὶ Πολυδεύκους καὶ πάν-
των τῶν ἐν Λακεδαίμονι δεινῶν ὀλιγωρήσας, βίᾳ λαβὼν αὐτὴν εἰς Ἄφι-
δναν τῆς Ἀττικῆς κατέθετο· καὶ τοσαύτην χάριν ἔσχεν Πειρίθῳ τῷ 20

TESTIMONIA] § 17. τοῦ μὲν ἐπίπονον . . . ἐποίησεν Demetr. περὶ ἑρμ.: Rh. Gr. III 266 Sp; Tiber. περὶ σχημ. ibid. III 74/5; Alexand. περὶ σχημ. ibid. III 36 et 40; Schol. Anon. in Hermog. (ex Tiberio?): Rh. Gr. VII 1032 W — καὶ φιλοκίνδυνον . . . ἐποίησεν Schol. Platon. Phaedr. 267 C p. 965 BO — § 18. καὶ πρῶτον μὲν . . . (§ 20) συνεκινδύνευσεν imit. est [Luc.] Charid. 16 — καὶ πρῶτον μὲν κτὲ resp. Lucian. Demosth. enc. 10; resp. etiam Aristot. rhet. II 23 p. 1399 a 2, Theo. progymn.: Rh. Gr. II 110 Sp, Alexandri q. f. in Aristot. sophist. elench. comment. p. 118, 28 sq. Wallies.

APPARATUS] 1 καὶ τοὺς ἐκ λήδας om. Λ pr. ϛ ante (L.) C., in mg. add. $Λ_1$ — τοσοῦτο Θ Doxop. — ἑλένην om. Doxop. — 2 προετίμησεν Doxop. — δέδωκεν Γ Doxop. sed cf. προὐτίμησεν, ἀπένειμεν — ἄλλων ⟨ἁπάντων⟩ Λ ϛ Bs. ad Areop. p. 108 — **§ 17.** 4 δὲ om. Θ — τὰς λαμπρότητας καὶ τὰς ἐπιφανείας colloc. Θ Λ ϛ Do. sed cf. XVI 104 Str. IV p. 373 — 6 ἀγαγεῖν Θ — 7 τῷ μὲν Demetr., τῶν μὲν Alex. p. 36 — πολυκίνδυνον Demetr., ἐπικίνδυνον Tiber. ScholHermog. (ex § 32) cf. Keil AI p. 56 n. 2 — 8 ἐποίησε . . . κατέστησεν colloc. Demetr. Tiber. Alex. p. 36 ScholHermog. — περίβλεπτον καὶ om. Alex. p. 36 — **§ 18.** 10 λεγόμενος μὲν] μὲν om. Θ — 11 ἤδη B. sq. = ἴδη Γ pr.] εἴδει $Γ_2$ Θ Λ ϛ — 12 ὁ om. Θ Λ ϛ — **§ 19.** 16 ἀνέμενον Θ Λ ϛ cf. XV 29 — 18 κάστορος Γ pr. Λ] κάστορός ⟨τε⟩ $Γ_5$ Θ sed cf. Fuhr p. 335 — 20 κατέθετο Γ pr.] γρ. ἐκόμισεν Γ mg. 2 = ἐκόμισε Θ Lucian. ϛ, ἐκόμησε Λ — **§ 20.** τοσαύτην ⟨τὴν⟩ Θ,

μετασχόντι τῆς ἁρπαγῆς, ὥστε βουληθέντος αὐτοῦ μνηστεῦσαι Κόρην
τὴν Διὸς καὶ Δήμητρος, καὶ παρακαλοῦντος ἐπὶ τὴν εἰς Ἅιδου κατά-
βασιν, || ἐπειδὴ συμβουλεύων οὐχ οἷός τ' ἦν ἀποτρέπειν, προδήλου τῆς 212
συμφορᾶς οὔσης ὅμως αὐτῷ συνηκολούθησεν, νομίζων ὀφείλειν τοῦτον
τὸν ἔρανον, μηδενὸς ἀποστῆναι τῶν ὑπὸ Πειρίθου προσταχθέντων ἀνθ'
ὧν ἐκεῖνος αὐτῷ συνεκινδύνευσεν.
21 (ια'.) Εἰ μὲν οὖν ὁ ταῦτα πράξας εἷς ἦν τῶν τυχόντων, ἀλλὰ μὴ
τῶν πολὺ διενεγκόντων, οὐκ ἂν πω δῆλος ἦν ὁ λόγος, πότερον Ἑλένης
ἔπαινος ἢ κατηγορία Θησέως ἐστίν· νῦν δὲ τῶν μὲν ἄλλων τῶν εὐδο- b
κιμησάντων εὑρήσομεν τὸν μὲν ἀνδρείας, τὸν δὲ σοφίας, τὸν δ' ἄλλου
τινὸς τῶν τοιούτων μερῶν ἀπεστερημένον, τοῦτον δὲ μόνον οὐδ' ἑνὸς
22 ἐνδεᾶ γενόμενον, ἀλλὰ παντελῆ τὴν ἀρετὴν κτησάμενον. δοκεῖ δέ μοι
πρέπειν περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν· ἡγοῦμαι γὰρ ταύτην
μεγίστην εἶναι πίστιν τοῖς βουλομένοις Ἑλένην ἐπαινεῖν, ἢν ἐπιδείξωμεν
τοὺς ἀγαπήσαντας καὶ θαυμάσαντας ἐκείνην αὐτοὺς τῶν ἄλλων θαυ- c
μαστοτέρους ὄντας. (ιβ'.) Ὅσα μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῶν γέγονεν, εἰκότως ἂν
ταῖς δόξαις ταῖς ἡμετέραις αὐτῶν διακρίνοιμεν, περὶ δὲ τῶν οὕτω
παλαιῶν προσήκει τοῖς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὖ φρονήσασιν ὁμονο-
οῦντας ἡμᾶς φαίνεσθαι.
23 Κάλλιστον μὲν οὖν ἔχω περὶ Θησέως τοῦτ' εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον Ἡρακλεῖ γενόμενος ἐνάμιλλον τὴν αὑτοῦ δόξαν πρὸς τὴν ἐκείνου
κατέστησεν. οὐ γὰρ μόνον τοῖς ὅπλοις ἐκοσμήσαντο παραπλησίοις, ἀλλὰ d
καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς, πρέποντα τῇ συγγενείᾳ ποι-
οῦντες. ἐξ ἀδελφῶν γὰρ γεγονότες, ὁ μὲν ἐκ Διός, ὁ δ' ἐκ Ποσειδῶνος,
ἀδελφὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔσχον. μόνοι γὰρ οὗτοι τῶν προγεγενημένων
24 ὑπὲρ τοῦ βίου τοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀθληταὶ κατέστησαν. (ιγ'.) Συνέβη δὲ
τὸν μὲν ὀνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δ' ὠφελιμωτέρους καὶ τοῖς Ἕλλησιν
οἰκειοτέρους ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους. τῷ μὲν γὰρ Εὐρυσθεὺς προσ- e

---

TESTIMONIA] § 23. κάλλιστον μὲν οὖν κτέ resp. Menand.: Rh. Gr. III 386 Sp — ἐξ ἀδελφῶν γὰρ γεγονότες resp. Nicol. progymn.: Rh. Gr. I 355 W.

APPARATUS] 2 παρακαλοῦντος Γ pr. Bs. Bl.] παρακαλοῦντος ⟨αὐτὸν⟩ $Γ_s$ Θ Λ ς B. BS. — εἰς om. Λ ς, ci. add. W. Battie (A.) C., qui tamen in annot. delet — 5 πραχθέντων Θ, προσταττομένων Λ ς — § 21. 9 ἐστίν om. Θ — 10 τοὺς μὲν ... τοὺς δὲ ... τοὺς δ' ... ἀπεστερημένους Γ pr., corr. 2 — 11 οὐδ' ἑνὸς Bs. Bl. = οὐδενὸς Γ Θ W. ς B. BS.] οὐθ' ἑνὸς Λ = οὐθενὸς M. Ald. L. — 12 ἐνδεῆ Θ — § 22. 13 πρέπειν om. Θ Λ ς Do. — § 23. 20 ἔχω post εἰπεῖν (h.) colloc. Λ ς Do. — 21 ἐφάμιλλον Θ Λ ς cf. Schn. ad Demon. § 12 — ἑαυτοῦ Θ Λ ς — 22 παραπλησίως Λ ς ante C. — 24 γὰρ] δὲ Λ ς — 26 τοῦ τῶν] τοῦ om. Θ Λ ς — γεγόνασι Θ.

ἔταττεν τάς τε βοῦς τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας ἀγαγεῖν καὶ τὰ μῆλα τὰ
τῶν Ἑσπερίδων ἐνεγκεῖν καὶ τὸν Κέρβερον ἀναγαγεῖν καὶ τοιούτους
ἄλλους πόνους, ἐξ ὧν ἔμελλεν οὐ τοὺς ἄλλους ὠφελήσειν, ἀλλ' αὐτὸς
213 κινδυνεύσειν· ὁ δ' αὐτὸς αὑτοῦ ‖ κύριος ὢν τούτους προῃρεῖτο τῶν 25
ἀγώνων, ἐξ ὧν ἔμελλεν ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῆς αὑτοῦ πατρίδος εὐεργέτης γενήσεσθαι. καὶ τόν τε ταῦρον τὸν ἀνεθέντα μὲν ὑπὸ Ποσειδῶνος, τὴν δὲ χώραν λυμαινόμενον, ὃν πάντες οὐκ ἐτόλμων ὑπομένειν, μόνος χειρωσάμενος μεγάλου φόβου καὶ πολλῆς ἀπορίας τοὺς οἰκοῦντας
τὴν πόλιν ἀπήλλαξεν· καὶ μετὰ ταῦτα Λαπίθαις σύμμαχος γενόμενος, 26
b καὶ στρατευσάμενος ἐπὶ Κενταύρους τοὺς διφυεῖς, οἳ καὶ τάχει καὶ ῥώμῃ καὶ τόλμῃ διενεγκόντες τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δ' ἔμελλον, ταῖς δ' ἠπείλουν τῶν πόλεων, τούτους μάχῃ νικήσας εὐθὺς μὲν αὐτῶν τὴν ὕβριν ἔπαυσεν, οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ τὸ γένος ἐξ ἀνθρώπων
ἠφάνισεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τὸ τέρας τὸ τραφὲν μὲν ἐν 27
Κρήτῃ, γενόμενον δ' ἐκ Πασιφάης τῆς Ἡλίου θυγατρός, ᾧ κατὰ μαν-
c τείαν δασμὸν τῆς πόλεως δὶς ἑπτὰ παῖδας ἀποστελλούσης, ἰδὼν αὐτοὺς ἀγομένους καὶ πανδημεὶ προπεμπομένους ἐπὶ θάνατον ἄνομον καὶ προῦπτον καὶ πενθουμένους ἔτι ζῶντας, οὕτως ἠγανάκτησεν, ὥσθ' ἡγήσατο κρεῖττον εἶναι τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν ἄρχων τῆς πόλεως τῆς οὕτως
οἰκτρὸν τοῖς ἐχθροῖς φόρον ὑποτελεῖν ἠναγκασμένης. σύμπλους δὲ γενό- 28
μενος καὶ κρατήσας φύσεως ἐξ ἀνδρὸς μὲν καὶ ταύρου μεμειγμένης, τὴν
d δ' ἰσχὺν ἐχούσης οἵαν προσήκει τὴν ἐκ τοιούτων σωμάτων συγκειμένην,

---

APPARATUS] **§ 24.** 1 ἐκ τῆς] ἐξ Θ Λ ς — ἄγειν Γ sed cf. ἐνεγκεῖν, ἀναγαγεῖν — τὰ τῶν] τὰ om. Θ Λ ς — 3 πόνους ἄλλους colloc. Θ Λ ς — ἤμελλεν Γ Λ edd. — ὠφελεῖν Λ ς — **§ 25.** 4 προήρητο Λ ς (ci. corr. C.) — 5 ἤμελλεν Γ pr. C. sq., ηλπιζεν Γ mg. unc. pr. — ἑαυτοῦ Θ Λ ς — 6 νομισθήσεσθαι Θ Λ ς — ἀναιρεθέντα Θ — 8 καὶ μεγάλης ἀπορίας ⟨πάντας⟩ Θ Λ ς — **§ 26.** 10 καὶ στρατευσάμενος Γ_2 Θ Λ ς B. Str. KB p. 32 BS. cf. § 17] καὶ om. Γ pr. Sauppe Jbb. p. 63 coll. XIV 87, XXI 104, 200 Bs. Bl.: sed triplex asyndeton molestum — οἳ καὶ] καὶ om. Γ pr. B. BS., s. v. add. Γ_1 (?) — καὶ ῥώμῃ καὶ τόλμῃ Γ_5 Λ] καὶ τόλμῃ om. Γ pr. Bs. (p. XXXIX 12) K. p. 369 coll. XII 5 (sed etiam ille locus tripartitus!), καὶ τόλμῃ καὶ ῥώμῃ colloc. Θ: oratio etiam in subsequentibus τὰς μὲν . . . τὰς δ' . . . ταῖς δ' tripartita cf. Bs. ad Areop. p. 365 — 11 ἤμελλον Γ C. sq. — 13 χρόνῳ om. Θ Λ ς Bs. (ad Areop. p. 166 et 225 coll. XVII 34) Bl. propter χρόνους quod sequitur, sed cf. Fuhr animadv. p. 31 n. 2 et praefat. c. III — **§ 27.** 14 δὲ om. Θ Λ — τὸ τέρας om. Θ — 15 δ' om. Θ pr., add. 2 — 17 πάνδημον Λ M. Ald. L. C. — 19 ζῆν Γ pr.] ζῆν ⟨αἰσχρῶς⟩ Γ_2 Θ Λ ς ex XI 36 — **§ 28.** 21 μεμειγμένης scripsi: cf. Γ pr. VII 16 (Γ^{α} pr.), XIII 67, XVI 67, XIX 12, (300), XXI 153 et Kühner-Blass Gramm. Gr.³ II p. 482 Gr. Inscr. Att.³ p. 181 Crönert p. 29] μεμιγμένης codd. edd. — 22 σωμάτων τοιούτων colloc. Θ Λ ς.

τοὺς μὲν παῖδας διασώσας τοῖς γονεῦσιν ἀπέδωκεν, τὴν δὲ πόλιν οὕτως
ἀνόμου καὶ δεινοῦ καὶ δυσαπαλλάκτου προστάγματος ἠλευθέρωσεν.
29 (ιδ'.) Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσωμαι τοῖς ἐπιλοίποις· ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ
τὰ Θησέως ἔργα καὶ λέγειν ἀρξάμενος περὶ αὐτῶν ὀκνῶ μὲν μεταξὺ
παύσασθαι καὶ παραλιπεῖν τήν τε Σκίρωνος καὶ Κερκύονος καὶ τῶν
ἄλλων τῶν τοιούτων παρανομίαν, πρὸς οὓς ἀνταγωνιστὴς γενόμενος ἐκεῖ- e
νος πολλῶν καὶ μεγάλων συμφορῶν τοὺς Ἕλληνας ἀπήλλαξεν· αἰσθά-
νομαι δ' ἐμαυτὸν ἔξω φερόμενον τῶν καιρῶν καὶ δέδοικα, μή τισιν
δόξω περὶ τούτου μᾶλλον σπουδάζειν ἢ περὶ ἧς τὴν ἀρχὴν ὑπεθέμην.
30 || ἐξ ἀμφοτέρων οὖν τούτων αἱροῦμαι τὰ μὲν πλεῖστα παραλιπεῖν διὰ 214
τοὺς δυσκόλως ἀκροωμένους, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὡς ἂν δύνωμαι συν-
τομώτατα διελθεῖν, ἵνα τὰ μὲν ἐκείνοις, τὰ δ' ἐμαυτῷ χαρίσωμαι, καὶ
μὴ παντάπασιν ἡττηθῶ τῶν εἰθισμένων φθονεῖν καὶ τοῖς λεγομένοις
ἅπασιν ἐπιτιμᾶν.
31 (ιε'.) Τὴν μὲν οὖν ἀνδρείαν ἐν τούτοις ἐπεδείξατο τοῖς ἔργοις, ἐν
οἷς αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἐκινδύνευσεν, τὴν δ' ἐπιστήμην, ἣν εἶχεν πρὸς
τὸν πόλεμον, ἐν ταῖς μάχαις, ἐν αἷς μεθ' ὅλης τῆς πόλεως ἠγωνίσατο, b
τὴν δ' εὐσέβειαν τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς ἔν τε ταῖς Ἀδράστου καὶ ταῖς
τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους ἱκετείαις· τοὺς μὲν γὰρ μάχῃ νικήσας
Πελοποννησίους διέσωσεν, τῷ δὲ τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας
XIV 55, XV 53 βίᾳ Θηβαίων θάψαι παρέδωκεν· τὴν δ' ἄλλην ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην
ἔν τε τοῖς προειρημένοις καὶ μάλιστ' ἐν οἷς τὴν πόλιν διῴκησεν. c
32 (ιϛ'.) Ὁρῶν γὰρ τοὺς βίᾳ τῶν πολιτῶν ζητοῦντας ἄρχειν ἑτέροις δου-
λεύοντας, καὶ τοὺς ἐπικίνδυνον τὸν βίον τοῖς ἄλλοις καθιστάντας αὐτοὺς
περιδεῶς ζῶντας, καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζομένους μετὰ μὲν τῶν πολιτῶν
πρὸς τοὺς πολεμίους, μετὰ δ' ἄλλων τινῶν πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους,
33 ἔτι δὲ συλῶντας μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἀποκτείνοντας δὲ τοὺς βελτίστους
τῶν πολιτῶν, ἀπιστοῦντας δὲ τοῖς οἰκειοτάτοις, οὐδὲν δὲ ῥᾳθυμότερον

TESTIMONIA] § 33. ἀπιστοῦντας τοῖς οἰκειοτάτοις BA 121, 26.

APPARATUS] 2 δυσαπαραλλάκτου Γ pr. (ex δυσαπαλλάκτου? [παρ]), ρα indux. et expunx. 5 — § 29. 3 χρήσομαι Θ Λ M. L. sed cf. Bs. ad Areop. p. 216 (p. XXXIV 2): lectio varia etiam IX 43, XIII 55, XVII 38, (XIX 140) — 5 τε om. Θ Λ ϛ — σκίρωνος Λ pr., σκείρωνος corr. 2 ϛ — § 31. 20 ὑπὸ τὴν καδμείαν Θ Λ ϛ — 21 καὶ ⟨τὴν⟩ σωφροσύνην Θ Λ ϛ Bs. Bl.: sed ἀρετὴ καὶ σωφροσύνη coniunctae (velut VII 20) opponuntur ceteris virtutibus, cf. etiam § 12, XII 43, XIII 50, 75 Bs. ad Areop. p. 294 — 22 διῴκησεν Γ pr., διέσωσεν (ex anteced.) in mg. unc. pr. — § 32. 23 ἄρχειν ζητοῦντας colloc. Θ Λ ϛ Bs. Bl. — 25 τῶν πολιτῶν] τῆς πόλεως Λ ϛ (Bs. ad Areop. p. 166) — 26 πολεμίους cf. XIX 252] ἐπιστρατευομένους Λ ϛ Bs. Bl.: sed etiam cives possunt ἐπιστρατεύεσθαι — 26 μετ' ἄλλων δέ τινων colloc. Θ Λ ϛ — § 33. 27 ἀποκτιννύντας Θ Ald. ϛ, ἀποκτεινύντας Λ M.

d ζῶντας τῶν ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔξω ζηλουμένους,
αὐτοὺς δὲ παρ᾽ αὐτοῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων λυπουμένους· τί γάρ ἐστιν 34
ἄλγιον ἢ ζῆν ἀεὶ δεδιότα, μή τις αὐτὸν τῶν παρεστώτων ἀποκτείνῃ,
καὶ μηδὲν ἧττον φοβούμενον τοὺς φυλάττοντας ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας;
τούτων ἁπάντων καταφρονήσας, καὶ νομίσας οὐκ ἄρχοντας ἀλλὰ νοσή-
ματα τῶν πόλεων εἶναι τοὺς τοιούτους, ἐπέδειξεν ὅτι ῥᾴδιόν ἐστιν ἅμα
e τυραννεῖν καὶ μηδὲν χεῖρον διακεῖσθαι τῶν ἐξ ἴσου πολιτευομένων.
(ιζ΄.) Καὶ πρῶτον μὲν τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας οἰκοῦσαν 35
215 εἰς ταὐτὸ συναγαγὼν τηλικαύτην ἐποίησεν, ὥστ᾽ ἔτι καὶ νῦν ἀπ᾽ || ἐκεί-
νου τοῦ χρόνου μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων εἶναι· μετὰ δὲ ταῦτα κοινὴν
τὴν πατρίδα καταστήσας καὶ τὰς ψυχὰς τῶν συμπολιτευομένων ἐλευ-
θερώσας, ἐξ ἴσου τὴν ἅμιλλαν αὐτοῖς περὶ τῆς ἀρετῆς ἐποίησεν, πι-
στεύων μὲν ὁμοίως αὐτῶν προέξειν ἀσκούντων ὥσπερ ἀμελούντων, εἰδὼς
δὲ τὰς τιμὰς ἡδίους οὔσας τὰς παρὰ τῶν μέγα φρονούντων ἢ τὰς παρὰ
b τῶν δουλευόντων. τοσούτου δ᾽ ἐδέησεν ἀκόντων τι ποιεῖν τῶν πολιτῶν, 36
ὥσθ᾽ ὁ μὲν τὸν δῆμον καθίστη κύριον τῆς πολιτείας, οἱ δὲ μόνον αὐτὸν
ἄρχειν ἠξίουν, ἡγούμενοι πιστοτέραν καὶ κοινοτέραν εἶναι τὴν ἐκείνου
μοναρχίαν τῆς αὑτῶν δημοκρατίας· οὐ γὰρ ὥσπερ ἕτεροι τοὺς μὲν
πόνους ἄλλοις προσέταττεν, τῶν δ᾽ ἡδονῶν αὐτὸς μόνος ἀπέλαυεν, ἀλλὰ
τοὺς μὲν κινδύνους ἰδίους ἐποιεῖτο, τὰς δ᾽ ὠφελείας ἅπασιν εἰς τὸ κοινὸν
c ἀπεδίδου. καὶ γάρ τοι διετέλεσεν τὸν βίον οὐκ ἐπιβουλευόμενος ἀλλ᾽ 37
ἀγαπώμενος, οὐδ᾽ ἐπακτῷ δυνάμει τὴν ἀρχὴν διαφυλάττων, ἀλλὰ τῇ
τῶν πολιτῶν εὐνοίᾳ δορυφορούμενος, τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννῶν, ταῖς δ᾽

TESTIMONIA] § 35. καὶ πρῶτον μὲν . . . συναγαγὼν imit. est Themistius XXVI p. 384, 23 D.

APPARATUS] 1 μὲν om. Θ Λ M. Ald. — **§ 34.** 3 ἀεὶ δεδιότα $Γ_5$ Θ Λ ϛ Bs. Bl.] ἀεὶ (propter sequ. ΔΕΔΙ . .) om. Γ pr. B. BS. K. p. 371 — παρεστηκότων Θ — 4 φυλάσσοντας Θ — 5 νόσημα Θ — 6 ἐπέδειξεν Γ pr.] ἀπέδειξεν $Γ_5$ Θ Λ ϛ — ῥᾷον Θ Λ ϛ ante C. cf. XVII 50, 55, XX 115, ep. III 6 — 7 χεῖρον Γ pr., ηττον in mg. unc. pr. — **§ 35.** 8 οἰκοῦσαν Γ pr. Λ Themist.] οἰκουμένην $Γ_5$ Θ — 9 ταὐτὸ Γ B. Str. III p. 595 n. BS.] ταὐτὸν Θ Λ ϛ Bs. Bl.: velut in inscriptionibus (Gr. Inscr. Att.[3] p. 155) apud Isocr. formae τὸ αὐτό et τὸ αὐτόν variant: ταὐτόν ad hiatum evitandum VII 12, VIII 1, IX 2, XIII 79, XVI 78, XVIII 21, XXI 75, 149, praeterea II 48, XIV 43 (συνελθεῖν εἰς ταὐτόν) et XIX 4 Γ Θ; ταὐτό in optimis libris VIII 35, XVI 105 (Γ Λ), (XIX 230 Θ), XX 24, XXI 196, 199. Benseleri vero ratio (ad Areop. p. 248/9) claudicat, cum ad τοιοῦτον et τοσοῦτον sec. inscriptionum testimonium iniuria provocaverit — 12 περὶ τὴν ἀρετὴν Θ Λ — 13 αὐτῷ Λ — **§ 36.** 15 τοσούτου δ᾽ Γ pr. cf. XIV 50 Str. III p. 29] τοσούτου Γ corr. rad., τοσούτων Θ, τοσοῦτον Λ ϛ ante C. — **§ 37.** 22 ἐπεισάκτῳ Θ Λ ϛ.

εὐεργεσίαις δημαγωγῶν· οὕτω γὰρ νομίμως καὶ καλῶς διῴκει τὴν πόλιν,
ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἴχνος τῆς ἐκείνου πρᾳότητος ἐν τοῖς ἤθεσιν ἡμῶν κατα-
λελεῖφθαι.

38 (ιη'.) Τὴν δὴ γεννηθεῖσαν μὲν ὑπὸ Διός, κρατήσασαν δὲ τοιαύτης
ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης, πῶς οὐκ ἐπαινεῖν χρὴ καὶ τιμᾶν καὶ νομίζειν d
πολὺ τῶν πώποτε γενομένων διενεγκεῖν; οὐ γὰρ δὴ μάρτυρά γε πιστό-
τερον οὐδὲ κριτὴν ἱκανώτερον ἕξομεν ἐπαγαγέσθαι περὶ τῶν Ἑλένῃ
προσόντων ἀγαθῶν τῆς Θησέως διανοίας. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ δι' ἀπορίαν
περὶ τὸν αὐτὸν τόπον διατρίβειν, μηδ' ἀνδρὸς ἑνὸς δόξῃ καταχρώμενος
ἐπαινεῖν αὐτήν, βούλομαι καὶ περὶ τῶν ἐχομένων διελθεῖν.

39 (ιθ'.) Μετὰ γὰρ τὴν Θησέως εἰς Ἅιδου κατάβασιν ἐπανελθούσης e
αὐτῆς εἰς Λακεδαίμονα καὶ πρὸς τὸ μνηστεύεσθαι λαβούσης ἡλικίαν,
ἅπαντες οἱ τότε βασιλεύοντες καὶ δυναστεύοντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον
περὶ αὐτῆς· ἐξὸν γὰρ ‖ αὐτοῖς λαμβάνειν ἐν ταῖς αὑτῶν πόλεσιν γυναῖκας 216
τὰς πρωτευούσας, ὑπεριδόντες τοὺς οἴκοι γάμους ἦλθον ἐκείνην μνη-
40 στεύσοντες. οὔπω δὲ κεκριμένου τοῦ μέλλοντος αὐτῇ συνοικήσειν, ἀλλ'
ἔτι κοινῆς τῆς τύχης οὔσης, οὕτω πρόδηλος ἦν ἅπασιν ἐσομένη περι-
μάχητος, ὥστε συνελθόντες πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοις ἦ μὴν βοηθήσειν,
εἴ τις ἀποστεροίη τὸν ἀξιωθέντα λαβεῖν αὐτήν, νομίζων ἕκαστος τὴν
41 ἐπικουρίαν ταύτην αὑτῷ παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας ἐλπίδος b
πλὴν ἑνὸς ἀνδρὸς ἅπαντες ἐψεύσθησαν, τῆς δὲ κοινῆς δόξης, ἧς ἔσχον
περὶ ἐκείνης, οὐδεὶς αὐτῶν διήμαρτεν. (κ'.) Οὐ πολλοῦ γὰρ χρόνου
διελθόντος, γενομένης ἐν θεοῖς περὶ κάλλους ἔριδος, ἧς Ἀλέξανδρος ὁ
Πριάμου κατέστη κριτής, καὶ διδούσης Ἥρας μὲν ἁπάσης αὐτῷ τῆς
Ἀσίας βασιλεύειν, Ἀθηνᾶς δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, Ἀφροδίτης δὲ

TESTIMONIA] § 39. μετὰ γὰρ τὴν . . . (§ 42) οἰκειότητα τῆς Ἑλένης imit. est [Luc.] Char. 17.

APPARATUS] § 38. 4 δὴ] δὲ Θ — 8 περὶ τὸν αὐτὸν τόπον δι' ἀπορίαν colloc. Θ Λ ϛ Do. — § 39. 11 $\overline{\Gamma}$ in mg. Γ_2 (nunc exesum) — 12 αὐτῆς] αὖθις ex [Luciano] Sauppe (epist. crit. p. 52) Bs. Bl. Keil, sed cf. Fuhr 1905 p. 406 — μνηστεύσασθαι Θ Λ ϛ — 13 ἅπαντες οἱ τότε in ras. 8 fere litt. corr. Γ_2 — τότε om. Θ — δυναστεύοντες Γ pr.] δυναστεύοντες ⟨ἐν ταῖς πόλεσι⟩ Γ_5 Θ Λ ϛ ex sequ. — 15 ⟨ὡς⟩ ἐκείνην Θ Λ ϛ — μνηστεύοντες Θ — § 40. 16 κεκρυμμένου Θ pr., corr. 2 — συνοικεῖν Θ Λ ϛ — 17 ἅπασιν Γ] ἅπασι ⟨τοῖς ἀνθρώποις⟩ Θ, ἅπασιν ⟨ἀνθρώποις⟩ Λ ϛ — 19 ταύτην τὴν ἐπικουρίαν ἑαυτῷ Θ Λ ϛ (= Do. qui tamen αὑτῷ) cf. ταύτην αὑτῷ τὴν συμμαχίαν [Lucian.] — § 41. 21 ἧς B. sq.] ἡ+ Γ pr., ἣν Γ_2 Θ Λ ϛ sed cf. Keil AI p. 142 — 22 οὐ om. Θ — 23 ⟨καὶ⟩ γενομένης Θ Λ ϛ cf. § 26, sed cf. [Lucian.] Str. KB p. 31 — θεαῖς Λ [Lucian.] ϛ Do. — 24 τῆς ἀσίας βασιλεύειν] βασιλείαν τῆς ἀσίας Θ Λ ϛ — 25 τοῖς om. Θ Λ [Lucian.] ϛ.

c τὸν γάμον τὸν Ἑλένης, τῶν μὲν σωμάτων οὐ δυνηθεὶς λαβεῖν διάγνωσιν 42
ἀλλ' ἡττηθεὶς τῆς τῶν θεῶν ὄψεως, τῶν δὲ δωρεῶν ἀναγκασθεὶς γενέ-
σθαι κριτής, εἵλετο τὴν οἰκειότητα τὴν Ἑλένης ἀντὶ τῶν ἄλλων ἁπάν-
των, οὐ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀποβλέψας, καίτοι καὶ τοῦτο τοῖς εὖ φρονοῦσιν
πολλῶν αἱρετώτερόν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐπὶ τοῦθ' ὥρμησεν, ἀλλ' ἐπε-
θύμησεν Διὸς γενέσθαι κηδεστής, νομίζων πολὺ μείζω καὶ καλλίω ταύ- 43
d την εἶναι τὴν τιμὴν ἢ τὴν τῆς Ἀσίας βασιλείαν, καὶ μεγάλας μὲν ἀρχὰς
καὶ δυναστείας καὶ φαύλοις ἀνθρώποις ποτὲ παραγίγνεσθαι, τοιαύτης δὲ
γυναικὸς οὐδένα τῶν ἐπιγιγνομένων ἀξιωθήσεσθαι, πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲν
ἂν κτῆμα κάλλιον καταλιπεῖν τοῖς παισὶν ἢ παρασκευάσας αὐτοῖς, ὅπως
μὴ μόνον πρὸς πατρὸς ἀλλὰ καὶ πρὸς μητρὸς ἀπὸ Διὸς ἔσονται γεγονότες.
ἠπίστατο γὰρ τὰς μὲν ἄλλας εὐτυχίας ταχέως μεταπιπτούσας, τὴν δ' 44
e εὐγένειαν ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς παραμένουσαν, ὥστε ταύτην μὲν τὴν αἵρεσιν
ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ γένους ἔσεσθαι, τὰς δ' ἑτέρας δωρεὰς ὑπὲρ τοῦ χρόνου
μόνον τοῦ καθ' αὑτόν.
(κα'.) Τῶν μὲν οὖν εὖ φρονούντων οὐδεὶς ἂν τοῖς λογισμοῖς ‖ 45
217 τούτοις ἐπιτιμήσειεν, τῶν δὲ μηδὲν πρὸ τοῦ πράγματος ἐνθυμουμένων
ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον μόνον σκοπουμένων ἤδη τινὲς ἐλοιδόρησαν αὐτόν·
ὧν τὴν ἄνοιαν ἐξ ὧν ἐβλασφήμησαν περὶ ἐκείνου ῥᾴδιον ἅπασι κατα-
μαθεῖν. πῶς γὰρ οὐ καταγέλαστον πεπόνθασιν, εἰ τὴν αὑτῶν φύσιν 46
ἱκανωτέραν εἶναι νομίζουσιν τῆς ὑπὸ τῶν θεῶν προκριθείσης; οὐ
γὰρ δή που περὶ ὧν εἰς τοσαύτην ἔριν κατέστησαν, τὸν τυχόντα
b διαγνῶναι κύριον ἐποίησαν, ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τοσαύτην ἔσχον σπουδὴν
ἐκλέξασθαι κριτὴν τὸν βέλτιστον, ὅσηνπερ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπι-
μέλειαν ἐποιήσαντο. χρὴ δὲ σκοπεῖν, ὁποῖός τις ἦν, καὶ δοκιμάζειν 47

TESTIMONIA] § 43. ἀλλ' ἐπεθύμησεν . . . κηδεστής resp. [Aristid.] rhet.: Rh. Gr. II 506, 4 Sp.

APPARATUS] **§ 42.** 1 γάμον τῆς Θ — 3 οἰκειότητα τῆς Θ Λ ϛ — 4 καὶ om. Λ ϛ — 6 γενέσθαι Γ pr. [Aristid.] cf. XXI 72] κείμενον καὶ κληθῆναι in mg. Γ_5 = γενέσθαι ⟨καὶ κληθῆναι⟩ Θ Λ ϛ — **§ 43.** 8 καὶ φαύλοις] καὶ om. Θ — παραγενήσεσθαι Θ Λ ϛ sed cf. Str. II p. 232 — 10 κάλλιον κτῆμα colloc. Θ Λ ϛ Do. — ὅπως καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς ἀπὸ Θ Λ ϛ — **§ 44.** 12 ταχέως] εὐχερῶς Θ — 15 μόνου Λ ϛ exc. L. — ἑαυτοῦ Θ pr., ἑαυτόν Θ_2 Λ ϛ — **§ 45.** 18 μόνο+ Γ pr., ν in ras. 2 — σκοπούντων Θ Λ ϛ sed cf. Str. III p. 577 — **§ 46.** 20 καταγελαστότατον Θ Λ ϛ — ἑαυτοῦ Θ, ἑαυτῶν Λ ϛ — φύσιν Γ pr., γρ. ++++ν in mg. 1^b, γρ. ψυχὴν in mg. corr. 2 cf. XI 12 — 21 εἶναι om. Θ — 22 που om. Θ Λ ϛ — ἔριν] φιλονεικίαν Θ Λ ϛ — 24 κριτὴν ἐκλέξασθαι colloc. Θ Λ ϛ — ὅσηνπερ Γ (B. in addend.) Do. cf. IX 42, XVI 48, XVII 121, XIX 137, 231] ὅσην περὶ Θ Λ edd. exc. Bl. cf. Str. II p. 401 BS. ad loc. coll. XIV 57, XV 51, XIX 63, ep. VII 6.

αὐτὸν οὐκ ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς τῶν ἀποτυχουσῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἅπασαι
βουλευσάμεναι προείλοντο τὴν ἐκείνου διάνοιαν. κακῶς μὲν γὰρ παθεῖν
ὑπὸ τῶν κρειττόνων οὐδὲν κωλύει καὶ τοὺς μηδὲν ἐξημαρτηκότας·
τοιαύτης δὲ τιμῆς τυχεῖν, ὥστε θνητὸν ὄντα θεῶν γενέσθαι κριτήν, οὐχ c
48 οἷόν τε μὴ οὐ τὸν πολὺ τῇ γνώμῃ διαφέροντα. (κβ'.) Θαυμάζω δ' εἴ
τις οἴεται κακῶς βεβουλεῦσθαι τὸν μετὰ ταύτης ζῆν ἑλόμενον, ἧς ἕνεκα
πολλοὶ τῶν ἡμιθέων ἀποθνῄσκειν ἠθέλησαν. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἀνόητος,
εἰ τοὺς θεοὺς εἰδὼς περὶ κάλλους φιλονεικοῦντας αὐτὸς κάλλους κατε-
φρόνησεν, καὶ μὴ ταύτην ἐνόμισεν μεγίστην εἶναι τῶν δωρεῶν, περὶ ἧς
κἀκείνας ἑώρα μάλιστα σπουδαζούσας;
49 (κγ'.) Τίς δ' ἂν τὸν γάμον τὸν Ἑλένης ὑπερεῖδεν, ἧς ἁρπασθείσης d
οἱ μὲν Ἕλληνες οὕτως ἠγανάκτησαν ὥσπερ ὅλης τῆς Ἑλλάδος πεπορ-
θημένης, οἱ δὲ βάρβαροι τοσοῦτον ἐφρόνησαν, ὅσον περ ἂν εἰ πάντων
ἡμῶν ἐκράτησαν; δῆλον δ' ὡς ἑκάτεροι διετέθησαν· πολλῶν γὰρ αὐτοῖς
πρότερον ἐγκλημάτων γενομένων ὑπὲρ μὲν τῶν ἄλλων ἡσυχίαν ἦγον,
ὑπὲρ δὲ ταύτης τηλικοῦτον συνεστήσαντο πόλεμον οὐ μόνον τῷ μεγέθει
τῆς ὀργῆς ἀλλὰ καὶ τῷ μήκει τοῦ χρόνου καὶ τῷ πλήθει τῶν παρα- e
50 σκευῶν, ὅσος οὐδεὶς πώποτε γέγονεν. ἐξὸν δὲ τοῖς μὲν ἀποδοῦσιν Ἑλένην
ἀπηλλάχθαι τῶν παρόντων κακῶν, ‖ τοῖς δ' ἀμελήσασιν ἐκείνης ἀδεῶς 218
οἰκεῖν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐδέτεροι ταῦτ' ἠθέλησαν· ἀλλ' οἱ μὲν περι-
εώρων καὶ πόλεις ἀναστάτους γιγνομένας καὶ τὴν χώραν πορθουμένην,
ὥστε μὴ προέσθαι τοῖς Ἕλλησιν αὐτήν, οἱ δ' ᾑροῦντο μένοντες ἐπὶ τῆς
ἀλλοτρίας καταγηράσκειν καὶ μηδέποτε τοὺς αὑτῶν ἰδεῖν μᾶλλον ἢ

TESTIMONIA] § 49. τίς δ' ἂν ... (§ 50) πατρίδας ἀπελθεῖν imit. est [Luc.] Char. 18.

APPARATUS] **§ 47.** 1 τῆς τῶν] τῆς om. Θ Λ ς — ἐπιτυχουσῶν Θ pr., corr. 2 — 5 οὐ τὸν] τὸν om. Γ pr., s. v. add. 2, αὐτὸν Θ — τὴν γνώμην Θ — **§ 48.** 8 τοὺς θεοὺς Γ pr. et in mg. 2 et s. v. 4 Bs. Bl.] τὰς θεὰς Γ corr. 1[b] Θ Λ ς B. BS., quod ap. Isocr. nusquam — φιλονεικοῦντας Γ mg. 2 (ubi γρ. εἰ τοὺς θεοὺς εἰδὼς περὶ κάλλους φιλονεικοῦντας) Bs. cf. § 41] φιλονικοῦντας Γ pr. Bl., φιλονεικούσας Γ₂ Θ Λ ς B. BS.: φιλονεικεῖν et φιλονεικία ubivis in Isocr. restituendum erat ex auctoritate codicum, qui hanc formam perhibent omnes XI 25, XVIII 53; alibi φιλονικεῖν et φιλονικία Γ pr., quod vero nusquam non corr. Γ₂ cum Θ Λ VIII 48, 51, (X 31), XIV 85 (cf. $Θ^{α}Λ^{α}$), XVI 92, XX 4, 113, XXI 158, ep. III 14. Cui formae adiectivum haud usitatum φιλονεικής (cf. Πολυνείκης) subesse cum OSchn. (ad Paneg. § 19, cf. etiam Baiter ad hunc loc.) crediderim: contra faciunt Schanz Plat. VI fasc. prior praefat.; Stahl quaest. gramm.[2] p. 39/40, Crönert p. 30 — 9 τὴν δωρεὰν Θ — **§ 49.** 11 γάμον τῆς Θ — 13 ἐφθόνησαν Λ pr., corr. 3 — 15 ὑπὲρ Γ Bs. cf. Str. KB p. 40/1 IV p. 376/7] περὶ Θ Λ edd. — ἤγαγον Θ Λ ς Do. sed ct. Str. III p. 580 — 16 τοσοῦτον Θ Λ ς — **§ 50.** 22 αὐτὴν τοῖς ἕλλησιν (h.) colloc. Θ Λ ς Do. — 23 ἑαυτῶν Θ Λ ς.

b ’κείνην καταλιπόντες εἰς τὰς αὑτῶν πατρίδας ἀπελθεῖν. καὶ ταῦτ’ ἐποί- 51
ουν οὐχ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου φιλονεικοῦντες, ἀλλ’ οἱ μὲν
ὑπὲρ τῆς Ἀσίας, οἱ δ’ ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης, νομίζοντες, ἐν ὁποτέρᾳ τὸ
σῶμα τοὐκείνης κατοικήσειεν, ταύτην εὐδαιμονεστέραν τὴν χώραν ἔσε-
σθαι. (κδ΄.) Τοσοῦτος δ’ ἔρως ἐνέπεσεν τῶν πόνων καὶ τῆς στρατείας 52
ἐκείνης οὐ μόνον τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς,
c ὥστ’ οὐδὲ τοὺς ἐξ αὑτῶν γεγονότας ἀπέτρεψαν τῶν ἀγώνων τῶν περὶ
Τροίαν, ἀλλὰ Ζεὺς μὲν προειδὼς τὴν Σαρπηδόνος εἱμαρμένην, Ἠὼς δὲ
τὴν Μέμνονος, Ποσειδῶν δὲ τὴν Κύκνου, Θέτις δὲ τὴν Ἀχιλλέως, ὅμως
αὐτοὺς συνεξώρμησαν καὶ συνέπεμψαν, ἡγούμενοι κάλλιον αὐτοῖς εἶναι 53
τεθνάναι μαχομένοις περὶ τῆς Διὸς θυγατρὸς μᾶλλον ἢ ζῆν ἀπολειφθεῖσι
τῶν περὶ ἐκείνης κινδύνων. καὶ τί δεῖ θαυμάζειν, ἃ περὶ τῶν παίδων
διενοήθησαν; αὐτοὶ γὰρ πολὺ μείζω καὶ δεινοτέραν ἐποιήσαντο παρά-
d ταξιν τῆς πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομένης· πρὸς μὲν γὰρ ἐκείνους μετ’
ἀλλήλων ἐμαχέσαντο, περὶ δὲ ταύτης πρὸς σφᾶς αὐτοὺς ἐπολέμησαν.
(κε΄.) Εὐλόγως δὲ κἀκεῖνοι ταῦτ’ ἔγνωσαν, κἀγὼ τηλικαύταις ὑπερ- 54
βολαῖς ἔχω χρήσασθαι περὶ αὐτῆς· κάλλους γὰρ πλεῖστον μέρος μετέ-
σχεν, ὃ σεμνότατον καὶ τιμιώτατον καὶ θειότατον τῶν ὄντων ἐστίν.
ῥᾴδιον δὲ γνῶναι τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τῶν μὲν γὰρ ἀνδρείας ἢ σοφίας
e ἢ δικαιοσύνης μὴ μετεχόντων πολλὰ φανήσεται τιμώμενα μᾶλλον ἢ τού-
των ἕκαστον, τῶν δὲ κάλλους ἀπεστερημένων οὐδὲν εὑρήσομεν ἀγαπώ-
μενον, ἀλλὰ πάντα καταφρονούμενα πλὴν ὅσα ταύτης τῆς ἰδέας κεκοι-
νώνηκεν, καὶ τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦτο μάλιστ’ εὐδοκιμοῦσαν, ὅτι κάλλιστον

TESTIMONIA] § 54. τῶν μὲν γὰρ ἀνδρείας . . . ἐπιτηδευμάτων ἐστίν imit. est [Luc.] Char. 23.

APPARATUS] 1 ἐκείνην Θ Λ ϛ cf. Bs. ad Areop. p. 406 — ἑαυτῶν Θ Λ ϛ — ἐπανελθεῖν Θ Λ ϛ B. BS., corr. Str. IV p. 375 coll. IV 8, [Lys.] II 9, Bäumlein 1842 p. 835 — **§ 51.** 2 φιλονικοῦντες Γ pr. Bl., corr. $Γ_2$ cf. ad § 48 — 4 τουκείνης Γ pr. cf. XXI 232, ep. II 14] τὸ ἐκείνης $Γ_2$ Θ Λ ϛ — τὴν χώραν εὐδαιμονεστέραν colloc. Θ Λ ϛ Do. — **§ 52.** 5 στρατιᾶς Θ Λ ϛ, ci. corr. Segaar p. 87 (L.) C. — 7 Δ ante τῶν ἀγώνων in mg. $Γ_2$ (vel 4) — 8 μὲν εἰδὼς Γ pr., corr. 2 — ἠὼς Λ = ++ς (ut vid.) Γ pr.] ἦρα $Γ_2$ Θ — 10 συνεξώρμησαν Γ pr., συνεξώρμισαν corr. ut vid. 2, prius restit. 5 (?); συνεξώρμησεν Θ pr., corr. 1 vel vice versa — συνέπεμψαν Γ B. Str. III p. 589 BS. Bs. cf. XIV 148] συνεξέπεμψαν Θ Λ ϛ Bs ad Areop. p. 158 (ci. Hertlein 1874 p. 18) Bl. — **§ 53.** 11 ζῆν om. Θ — 13 ἔγνωσαν; Θ Λ ϛ ex § 54 — ⟨τὴν⟩ παράταξιν Θ Λ ϛ — 14 ⟨τοὺς⟩ γίγαντας Θ Λ ϛ — γινομένης Θ — **§ 54.** 16 ἢ ἐγὼ Θ — 17 μετέσχηκεν Θ Λ ϛ — 19 δὲ δὴ γνῶναι Θ cf. § 38, 42, δὲ διαγνῶναι Λ ϛ — ἢ δικαιοσύνης ἢ σοφίας ἢ ἀνδρίας colloc. [Lucian.] sed cf. § 21 — 20 μὴ om. Θ Λ [Lucian.] ϛ — ἢ τούτων ἕκαστον om. [Lucian.] L. C. — 22 ἀλλὰ Γ pr., καὶ s. v. add. 5 — τῆς ἰδέας ταύτης colloc. Θ Λ ϛ Do. — 23 ἀρετὴν om. Θ — διότι Θ Λ ϛ sed cf. Str. KB p. 68.

55 τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐστίν. γνοίη δ' ἄν τις || κἀκεῖθεν, ὅσον διαφέρει 217bis
τῶν ὄντων, ἐξ ὧν αὐτοὶ διατιθέμεθα πρὸς ἕκαστον αὐτῶν. τῶν μὲν γὰρ
ἄλλων, ὧν ἂν ἐν χρείᾳ γενώμεθα, τυχεῖν μόνον βουλόμεθα, περαιτέρω
δὲ περὶ αὐτῶν οὐδὲν τῇ ψυχῇ προσπεπόνθαμεν· τῶν δὲ καλῶν ἔρως
ἡμῖν ἐγγίγνεται, τοσούτῳ μείζω τοῦ βούλεσθαι ῥώμην ἔχων, ὅσῳ περ
56 καὶ τὸ πρᾶγμα κρεῖττόν ἐστιν. καὶ τοῖς μὲν κατὰ σύνεσιν ἢ κατ'
ἄλλο τι προέχουσιν φθονοῦμεν, ἢν μὴ τῷ ποιεῖν ἡμᾶς εὖ καθ' ἑκάστην b
τὴν ἡμέραν προσαγάγωνται καὶ στέργειν σφᾶς αὐτοὺς ἀναγκάσωσιν·
τοῖς δὲ καλοῖς εὐθὺς ἰδόντες εὖνοι γιγνόμεθα, καὶ μόνους αὐτοὺς ὥσπερ
57 τοὺς θεοὺς οὐκ ἀπαγορεύομεν θεραπεύοντες, ἀλλ' ἥδιον δουλεύομεν τοῖς
τοιούτοις ἢ τῶν ἄλλων ἄρχομεν, πλείω χάριν ἔχοντες τοῖς πολλὰ προσ-
τάττουσιν ἢ τοῖς μηδὲν ἐπαγγέλλουσιν. καὶ τοὺς μὲν ὑπ' ἄλλῃ τινὶ
δυνάμει γιγνομένους λοιδοροῦμεν καὶ κόλακας ἀποκαλοῦμεν, τοὺς δὲ τῷ c
58 κάλλει λατρεύοντας φιλοκάλους καὶ φιλοπόνους εἶναι νομίζομεν. τοσαύτῃ
δ' εὐσεβείᾳ καὶ προνοίᾳ χρώμεθα περὶ τὴν ἰδέαν τὴν τοιαύτην, ὥστε
καὶ τῶν ἐχόντων τὸ κάλλος τοὺς μὲν μισθαρνήσαντας καὶ κακῶς βου-
λευσαμένους περὶ τῆς αὐτῶν ἡλικίας μᾶλλον ἀτιμάζομεν ἢ τοὺς εἰς τὰ
τῶν ἄλλων σώματ' ἐξαμαρτόντας· ὅσοι δ' ἂν τὴν αὐτῶν ὥραν διαφυλά-
ξωσιν ἄβατον τοῖς πονηροῖς ὥσπερ ἱερὸν ποιήσαντες, τούτους εἰς τὸν d
ἐπίλοιπον χρόνον ὁμοίως τιμῶμεν ὥσπερ τοὺς ὅλην τὴν πόλιν ἀγαθόν
τι ποιήσαντας.
59 (κς'.) Καὶ τί δεῖ τὰς ἀνθρωπίνας δόξας λέγοντα διατρίβειν; ἀλλὰ
Ζεὺς ὁ κρατῶν πάντων ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τὴν αὑτοῦ δύναμιν ἐνδεί-

---

TESTIMONIA] § 55. γνοίη δ' ἄν τις ... ἕκαστον αὐτῶν Suid. v. διάθεσις 2, unde Schol. Demosth. II § 16 p. 94, 21 D (ἐν τῷ Βουσίριδι); cf. BA 241, 25 (Etym. M. 267, 51) — § 56. καὶ τοῖς μὲν κατὰ ... (§ 57) ἐπαγγέλλουσιν imit. est [Luc.] Char. 23 — § 57. πλείω χάριν ... προστάττουσιν Prisc. XVIII 305 — καὶ τοὺς μὲν ὑπ' ἄλλῃ ... (§ 58) ποιήσαντας imit. est [Luc.] Char. 27.

APPARATUS] § 55. 1 ὅσον] ὅτι ScholDemosth. — 2 αὐτῶν] τῶν καλῶν Suid. ScholDemosth. — 3 ἂν om. Θ — 5 τούτῳ Γ pr., το s. v. praefix. 1, τοσούτῳ corr. 2 — μείζων (μείζω ς) τοῦ βουλεύσασθαι Θ Λ ς — § 56. 6 μὲν] μὴ Θ — 7 προσέχουσι φθονούμενον Θ — τῷ Γ [Lucian.] W. A. sq.] τοῦ Λ M. Ald. St. (cf. Retberg p. 32), τοῦτο Θ — ⟨πρὸς⟩ ἡμᾶς ἂν καθ' Θ — 8 τὴν om. Θ Λ ς — προσάγωνται Λ ς — ἀναγκάζωσι Θ [Lucian.] C. — 9 εἰδότες Θ Λ M. Ald. — § 57. 11 ἔχοντες] εἰδότες Prisc. cf. πλείω χάριν ἂν εἰδείη [Lucian.] — 12 ὑπ' om. Λ ς, ex [Lucian.] add. Retberg p. 32 L. C. — 14 νομίζομεν εἶναι colloc. Θ Λ ς — § 58. 15 τὴν bis om. Θ — 16 τῶν ἐχόντων] αὐτῶν κεκτημένων Θ pr., αὐτῶν τῶν κεκτημένων $Θ_2$ Λ ς — 18 ἐξαμαρτάνοντας Θ Λ ς — αὐτῶν Γ edd.] αὐτὴν Θ Λ — 20 ὁμοίως om. Θ Λ ς — 21 δράσαντας Θ Λ ς Bs. ad Areop. p. 179 — § 59. 23 ἁπάντων Θ Λ ς Msch. p. 30.

κνυται, πρὸς δὲ τὸ κάλλος ταπεινὸς γιγνόμενος ἀξιοῖ πλησιάζειν. Ἀμ-
φιτρύωνι μὲν γὰρ εἰκασθεὶς ὡς Ἀλκμήνην ἦλθεν, χρυσὸς δὲ ῥυεὶς Δανάῃ
e συνεγένετο, κύκνος δὲ γενόμενος εἰς τοὺς Νεμέσεως κόλπους κατέφυγεν,
τούτῳ δὲ πάλιν ὁμοιωθεὶς Λήδαν ἐνύμφευσεν· ἀεὶ δὲ μετὰ τέχνης ἀλλ'
οὐ μετὰ βίας θηρώμενος φαίνεται τὴν φύσιν τὴν τοιαύτην. τοσούτῳ δὲ 60
218bis μᾶλλον προτετίμηται ‖ τὸ κάλλος παρ' ἐκείνοις ἢ παρ' ἡμῖν, ὥστε καὶ
ταῖς γυναιξὶ ταῖς αὑτῶν ὑπὸ τούτου κρατουμέναις συγγνώμην ἔχουσιν,
καὶ πολλὰς ἄν τις ἐπιδείξειεν τῶν ἀθανάτων, αἳ θνητοῦ κάλλους ἡττή-
θησαν, ὧν οὐδεμία λαθεῖν τὸ γεγενημένον ὡς αἰσχύνην ἔχον ἐζήτησεν,
ἀλλ' ὡς καλῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων ὑμνεῖσθαι μᾶλλον ἢ σιωπᾶσθαι
περὶ αὐτῶν ἐβουλήθησαν. μέγιστον δὲ τῶν εἰρημένων· πλείους γὰρ ἂν
b εὕροιμεν διὰ τὸ κάλλος ἀθανάτους γεγενημένους ἢ διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς
ἁπάσας.

(κζ΄.) Ὧν Ἑλένη τοσούτῳ πλέον ἔσχεν, ὅσῳ περ καὶ τὴν ὄψιν 61
αὐτῶν διήνεγκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀθανασίας ἔτυχεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύνα-
μιν ἰσόθεον λαβοῦσα πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς ἤδη κατεχομένους ὑπὸ
τῆς πεπρωμένης εἰς θεοὺς ἀνήγαγεν, βουλομένη δὲ πιστὴν ποιῆσαι τὴν
μεταβολὴν οὕτως αὐτοῖς τὰς τιμὰς ἐναργεῖς ἔδωκεν, ὥσθ' ὁρωμένους
c ὑπὸ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνευόντων σῴζειν, οἵτινες ἂν αὐτοὺς εὐσε-
βῶς κατακαλέσωνται. μετὰ δὲ ταῦτα τοσαύτην Μενελάῳ χάριν ἀπέ- 62
δωκεν ὑπὲρ τῶν πόνων καὶ τῶν κινδύνων, οὓς δι' ἐκείνην ὑπέμεινεν,
ὥστε τοῦ γένους ἅπαντος τοῦ Πελοπιδῶν διαφθαρέντος καὶ κακοῖς ἀνη-
κέστοις περιπεσόντος οὐ μόνον αὐτὸν τῶν συμφορῶν τούτων ἀπήλλαξεν,
ἀλλὰ καὶ θεὸν αὐτὸν ἀντὶ θνητοῦ ποιήσασα σύνοικον αὑτῇ καὶ πάρε-
d δρον εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα κατεστήσατο. καὶ τούτοις ἔχω τὴν πόλιν 63
τὴν Σπαρτιατῶν τὴν μάλιστα τὰ παλαιὰ διασῴζουσαν ἔργῳ παρασχέσθαι

APPARATUS] 1 γενόμενος Θ Λ ϛ — 5 τὰς φύσεις τὰς τοιαύτας Θ Λ ϛ — **§ 60.** 6 προτετίμητο Θ Λ M. Ald. — 7 ἑαυτῶν ὑπὸ Θ Λ ϛ (ὧν ὑ in ras. corr. $Θ_1$) — 9 ἐζήτησαν Θ — 11 ἠβουλήθησαν Θ ϛ Dd. Bs. Bl. — εἰρημένων Γ pr. Bs. Bl. cf. XX 136 (Bs. ad Areop. p. 174 et 226)] εἰρημένων ⟨τεκμήριον⟩ $Γ_5$ Θ Λ ϛ B. BS. — 12 ἀθανάτους ⟨τε⟩ Γ pr., τε expunx. 5 — ἄλλας om. Θ — **§ 61.** 14 τοσοῦτον Θ sed cf. Keil AI p. 141 — 19 εὐσεβῶς αὐτοὺς colloc. Θ Λ ϛ Do. — 20 κατακατακαλέσωνται Γ pr., prius κατα (dittographia) expunct., ἐπι in mg. add. 2 = ἐπικαλέσωνται Θ Λ ϛ B. BS. Cob. VL p. 520 — **§ 62.** μενελάῳ τοσαύτην colloc. Θ Λ ϛ Do. — 22 τοῦ γένους om. Θ — ἅπαντος Θ pr., ἁπάντων corr. 2 — τῶν Θ — διαφθαρέντος Θ pr., διαφθαρέντων corr. 2 — καὶ om. Γ (ante κακοῖς) — 23 περιπεσόντος Θ pr., περιπεσόντων corr. 2 — 24 ἀλλὰ om. Θ pr., s. v. add. 2 — αὐτόν om. Θ Λ ϛ Bs. Bl. (αὐτὸν in Γ fort. ex sequ. ἀντὶ expressum, cf. ep. VI 4) — **§ 63.** 25 τούτοις Γ pr., ἂν s. v. add. 5 — πόλιν τῶν Θ Λ ϛ.

μαρτυροῦσαν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας
αὐτοῖς ἁγίας καὶ πατρίας ἀποτελοῦσιν, οὐχ ὡς ἥρωσιν ἀλλ' ὡς θεοῖς
ἀμφοτέροις οὖσιν.

64 (κη'.) Ἐνεδείξατο δὲ καὶ Στησιχόρῳ τῷ ποιητῇ τὴν ἑαυτῆς δύνα-
μιν· ὅτε μὲν γὰρ ἀρχόμενος τῆς ᾠδῆς ἐβλασφήμησέν τι περὶ αὐτῆς, e
ἀνέστη τῶν ὀφθαλμῶν ἐστερημένος, ἐπειδὴ δὲ γνοὺς τὴν αἰτίαν τῆς
συμφορᾶς τὴν καλουμένην παλινῳδίαν ἐποίησεν, πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν
65 αὐτὴν φύσιν κατέστησεν. λέγουσιν δέ τινες καὶ τῶν Ὁμηριδῶν, ὡς
ἐπιστᾶσα τῆς νυκτὸς Ὁμήρῳ προσέταξεν ποιεῖν περὶ τῶν στρατευσαμένων
ἐπὶ Τροίαν, || βουλομένη τὸν ἐκείνων θάνατον ζηλωτότερον ἢ τὸν βίον 219
τὸν τῶν ἄλλων καταστῆσαι· καὶ μέρος μέν τι διὰ τὴν Ὁμήρου τέχνην,
μάλιστα δὲ διὰ ταύτην οὕτως ἐπαφρόδιτον καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστὴν
αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ποίησιν.

66 (κθ'.) Ὡς οὖν καὶ δίκην λαβεῖν καὶ χάριν ἀποδοῦναι δυναμένην,
τοὺς μὲν τοῖς χρήμασιν προέχοντας ἀναθήμασιν καὶ θυσίαις καὶ ταῖς
ἄλλαις προσόδοις ἱλάσκεσθαι καὶ τιμᾶν αὐτὴν χρή, τοὺς δὲ φιλοσόφους b
πειρᾶσθαί τι λέγειν περὶ αὐτῆς ἄξιον τῶν ὑπαρχόντων ἐκείνῃ· τοῖς γὰρ
67 πεπαιδευμένοις πρέπει τοιαύτας ποιεῖσθαι τὰς ἀπαρχάς. (λ'.) Πολὺ δὲ
πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν. χωρὶς γὰρ τεχνῶν καὶ
φιλοσοφιῶν καὶ τῶν ἄλλων ὠφελειῶν, ἃς ἔχοι τις ἂν εἰς ἐκείνην καὶ
τὸν πόλεμον τὸν Τρωϊκὸν ἀνενεγκεῖν, δικαίως ἂν καὶ τοῦ μὴ δουλεύειν
ἡμᾶς τοῖς βαρβάροις Ἑλένην αἰτίαν εἶναι νομίζοιμεν. εὑρήσομεν γὰρ c
τοὺς Ἕλληνας δι' αὐτὴν ὁμονοήσαντας καὶ κοινὴν στρατείαν ἐπὶ τοὺς
βαρβάρους ποιησαμένους, καὶ τότε πρῶτον τὴν Εὐρώπην τῆς Ἀσίας
68 τρόπαιον στήσασαν· ἐξ ὧν τοσαύτης μεταβολῆς ἐτύχομεν, ὥστε τὸν μὲν
ἐπέκεινα χρόνον οἱ δυστυχοῦντες ἐν τοῖς βαρβάροις τῶν Ἑλληνίδων

TESTIMONIA] § 63. Θεράπναις *Harp. s. v. (Suid.) — § 64. ἐνεδείξατο δὲ καὶ κτἑ resp. Schol. Aristid. p. 183, 19 D — παλινῳδίαν Phot. s. v. (Bachm. An. Gr. I 326, 32; Hesych.) — § 65. Ὁμηριδῶν *Harp. s. v. (Suid.; cf. BA 288,6).

APPARATUS] 1 θεράπναις Γ pr. Λ Harp.] θεραπέναις Γ_5 = θεραπαίναις Θ — 2 ἁγίους καὶ πατρίους Λ ϛ Bs. ad Areop. p. 323 coll. XVIII 59 — ἀποτελοῦσιν Γ pr.] ἐπιτελοῦσιν Γ_5 Θ Λ ϛ Naber p. 70 — **§ 64.** 4 ἐνεδείξατο Γ pr.] ἐπεδείξατο Γ_5 Θ Λ ϛ — 6 ἐστερημένος Γ pr.] ἀπεστερημένος Γ_5 Θ Λ ϛ — 8 Ɛ ante κατέστησεν in mg. Γ pr. — **§ 65.** 9 ἐπιστὰς Θ — τῆς om. Θ Λ ϛ — προστάξαι Θ Λ ϛ (ci. corr. A.) — 10 τῶν ἐκείνων Γ Λ ϛ ante Battie A. — 11 τὸν τῶν] τὸν om. Θ Λ ϛ — μέν τι Γ_5 Θ B. BS. Bs. cf. ep. IV 10, V 11] τι om. Γ pr., μέν τι ⟨καὶ⟩ Λ ϛ Bl. — **§ 66.** 14 λαμβάνειν Θ Λ ϛ — **§ 67.** 19 ⟨καὶ⟩ χωρὶς Λ ϛ — 22 νομίζομεν Θ Λ — γὰρ] ++ρ Γ pr., γὰρ ⟨καὶ⟩ corr. 5 — 23 διὰ ταύτην Θ Λ ϛ — 24 τῆς Γ pr.] κατὰ in mg. add. Γ_1ᵇ, ⟨κατὰ⟩ τῆς (in ras.) Γ_2 Θ Λ ϛ cf. (XIV 180), XVI 10, XX 148, (IV 21 Λ) — 25 στήσαντας Θ.

πόλεων ἄρχειν ἠξίουν, καὶ Δαναὸς μὲν ἐξ Αἰγύπτου φυγὼν Ἄργος κατέσχεν, Κάδμος δὲ Σιδώνιος Θηβῶν ἐβασίλευσεν, Κᾶρες δὲ τὰς νήσους κατῴκουν, Πελοποννήσου δὲ συμπάσης ὁ Ταντάλου Πέλοψ ἐκράτησεν, μετὰ δ' ἐκεῖνον τὸν πόλεμον τοσαύτην ἐπίδοσιν τὸ γένος ἡμῶν ἔλαβεν, ὥστε καὶ πόλεις μεγάλας καὶ χώραν πολλὴν ἀφελέσθαι τῶν βαρβάρων.
ἣν οὖν τινες βούλωνται ταῦτα διεργάζεσθαι καὶ μηκύνειν, οὐκ ἀπορήσουσιν 69
ἀφορμῆς, ὅθεν Ἑλένην ἔξω τῶν εἰρημένων ἕξουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ καινοῖς λόγοις ἐντεύξονται περὶ αὐτῆς.

IX.

ΒΟΥΣΕΙΡΙΣ (11).

221 (α'.) Τὴν μὲν ἐπιείκειαν τὴν σήν, ὦ Πολύκρατες, καὶ τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν παρ' ἄλλων πυνθανόμενος οἶδα· τῶν δὲ λόγων τινάς, ὧν γέγραφας, αὐτὸς ἀνεγνωκὼς ἥδιστα μὲν ἄν σοι περὶ ὅλης ἐπαρρησιασάμην τῆς παιδεύσεως, περὶ ἣν ἠνάγκασαι διατρίβειν· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀναξίως μὲν δυστυχοῦσιν, ἐκ δὲ φιλοσοφίας χρηματίζεσθαι ζητοῦσιν ἅπαντας τοὺς πλείω πεπραγματευμένους καὶ μᾶλλον ἀπηκριβωμένους προσήκειν ἐθελοντὰς τοῦτον εἰσφέρειν τὸν ἔρανον· ἐπειδὴ δ' οὔπω περιτετυχήκαμεν ἀλλή- 2
λοις, περὶ μὲν τῶν ἄλλων, ἤν ποτ' εἰς ταὐτὸν ἔλθωμεν, τόθ' ἡμῖν ἐξέσται διὰ πλειόνων ποιήσασθαι τὴν συνουσίαν, ἃ δ' ἐν τῷ παρόντι δυναίμην ἂν εὐεργετῆσαί σε, ταῦτα δ' ᾠήθην χρῆναι σοὶ μὲν ἐπιστεῖλαι, πρὸς δὲ

APPARATUS] **§ 68.** 1 ἠξίουν ἄρχειν colloc. Λ ς Do., ἠξίουν ἀρχὴν Θ sed cf. Bock p. 10 — φυγὼν ἐξ αἰγύπτου (h.) colloc. Θ — 2 σιδώνιος Γ pr.] ⟨ὁ⟩ σιδώνιος Γ_5 Θ Λ ς — 4 μετ' ἐκεῖνον δὲ colloc. Θ Λ ς — **§ 69.** 6 ἐπεξεργάζεσθαι Θ Λ ς — 7 πολλοῖς ⟨καὶ καλοῖς⟩ Θ Λ ς cf. Bs. ad Areop. p. 176 — ἑλένης ἐγκώμιον· ἑλικώνιος (accent. et spirit. a corr. 2) subscr. Γ; ἑλένης ἐγκώμιον subscr. Λ pr., τέλος τοῦ ἑλένης ἐγκωμίου corr. 4; subscr. deest in Θ.

or. IX: codd. Γ Θ Λ.

ΒΟΥΣΕΙΡΙΣ inscr. Γ cf. § 4, 5, 10, 31, 44 Γ pr. et 36, 37 Γ_2 Crönert p. 28 n. 3] Βούσιρις inscr. Θ Λ pr. Harp. Stob. Etym. M. Philodem. I 127, 22 S Schol Aristid. p. 258 D edd. exc. St. A., ἐγκώμιον εἰς τὸν Βούσιριν in mg. Λ_3, Βουσίριδος ἐγκώμιον ScholAristid. p. 744 D Phot. bibl. cod. 159 St. A. — **§ 1.** 11 οἶδα om. Γ pr., in mg. add. unc. pr. — 13 μὲν ἀναξίως colloc. Λ ς Do. — 15 πεπραγμένους Θ — προσήκειν Γ pr., προσῆκεν corr. 2 — **§ 2.** 17 ἥν ποτ' Γ pr.] γρ. ὅτ' ἂν in mg. Γ_2, ὁπόταν Θ ς = ὁπότ' ἂν Λ — εἰς ταυτὸ (ταυτὸν C.) συνέλθωμεν Θ Λ ς cf. ad VIII 35 — 18 δ' ἐν] δὲ Θ Λ — ἂν om. Θ — 19 ταῦτα δ'] ταῦτ' Θ — χρῆναι] δεῖν Θ Λ ς.

3 τοὺς ἄλλους ὡς οἷόν τε μάλιστ᾽ ἀποκρύψασθαι. γιγνώσκω μὲν οὖν, ὅτι
τοῖς πλείστοις τῶν νουθετουμένων ἔμφυτόν ἐστιν, μὴ πρὸς τὰς ὠφελείας
ἀποβλέπειν, ‖ ἀλλὰ τοσούτῳ χαλεπώτερον ἀκούειν τῶν λεγομένων, ὅσῳ 222
περ ἂν αὐτῶν τις ἀκριβέστερον ἐξετάζῃ τὰς ἁμαρτίας· ὅμως δ᾽ οὐκ
ὀκνητέον ὑπομένειν ταύτην τὴν ἀπέχθειαν τοῖς εὐνοϊκῶς πρός τινας
ἔχουσιν, ἀλλὰ πειρατέον μεθιστάναι τὴν δόξαν τῶν οὕτω πρὸς τοὺς
4 συμβουλεύοντας διακειμένων. (β΄.) Αἰσθόμενος οὖν οὐχ ἥκιστά σε
μεγαλαυχούμενον ἐπί τε τῇ Βουσείριδος ἀπολογίᾳ καὶ τῇ Σωκράτους
κατηγορίᾳ, πειράσομαί σοι ποιῆσαι καταφανές, ὅτι πολὺ τοῦ δέοντος b
ἐν ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. ἁπάντων γὰρ εἰδότων, ὅτι δεῖ
XXI 123 τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινας βουλομένους πλείω τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν
αὐτοῖς προσόντ᾽ ἀποφαίνειν, τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τἀναντία τούτων
5 ποιεῖν, τοσούτου δεῖς οὕτω κεχρῆσθαι τοῖς λόγοις, ὥσθ᾽ ὑπὲρ μὲν Βου-
σείριδος ἀπολογήσεσθαι φάσκων οὐχ ὅπως τῆς ὑπαρχούσης αὐτὸν δια-
βολῆς ἀπήλλαξας, ἀλλὰ καὶ τηλικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν c
προσῆψας, ἧς οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως ἄν τις δεινοτέραν ἐξευρεῖν δυνηθείη· τῶν
γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκεῖνον λοιδορεῖν τοσοῦτον μόνον περὶ
αὐτοῦ βλασφημούντων, ὡς ἔθυε τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ
κατεσθίειν αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ᾐτιάσω· Σωκράτους δὲ κατηγορεῖν
ἐπιχειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος Ἀλκιβιάδην ἔδωκας αὐτῷ
μαθητήν, ὃν ὑπ᾽ ἐκείνου μὲν οὐδεὶς ᾔσθετο παιδευόμενον, ὅτι δὲ πολὺ d

TESTIMONIA] § 3. γιγνώσκω μὲν οὖν . . . ἁμαρτίας Stob. 4,46 H — § 4. ἁπάντων γὰρ . . . τούτων ποιεῖν Proleg. ad Aristid. Panath. p. 743, 2 D; resp. Anaxim. rhet. c. 3 p. 186, 12 Sp, Aristot. rhet. I 9 p. 1368 a 27 II 18 p. 1392 a 5.

APPARATUS] § 3. 1 γιγνώσκομεν οὖν Θ — 2 νουθετημένων Γ pr., νενουθετημένων corr. 2 Stob.: Tr. sed cf. ἀκούειν τῶν λεγομένων — 4 τις ἀκριβέστερον αὐτῶν colloc. Θ Λ ς Do., τις αὐτῶν ἀκριβέστερον colloc. Stob. — 5 ταύτὴν ἀπέχθειαν Γ pr., ταύτην τὴν ἀπέχθειαν corr. 2: lectio nova] τὴν ἀπέχθειαν ταύτην colloc. Θ Λ edd. — 6 οὕτως Θ Λ M. Ald. — τοὺς om. Λ M. Ald. St. — § 4. 7 αἰσθανόμενος Θ Λ ς cf. XX 129 Γ Λ, sed VI 21, (XX 62 Γ Λ) et ᾐσθόμην IX 5, XX 110; XIX 305, XXI 111; VI 44, XV 61; III 14, XII 17; contra αἰσθάνομαι VIII 29, XII 5, XIX 320, XX 73, XXI 95, 184; XIII 59, XIX 146; XX 70; XXI 247; nusquam αἴσθομαι cf. ad XII 5 et Crönert p. 244 n. 2 — 8 βουσείριδος Γ pr.] βουσίριδος $Γ_4$ Θ Λ edd. — 9 τοῦ δέοντος πολὺ (h.) colloc. Λ ς — 10 γὰρ om. Proleg Arist. — 11 εὖ λέγειν ProlegArist. — αὐτοῖς ἀγαθῶν colloc. ProlegArist. — 12 προσόντ᾽ Γ pr. L. sq.] τὰ s. v. add. $Γ_5$ = ⟨τὰ⟩ προσόντα Θ Λ ProlegArist. ς ante L. — § 5. 13 τοσούτῳ Θ Λ ς ante C. — δις Θ pr., corr. 2: ci. Cob. NL p. 528 Bl.] δέεις $Γ_2$ (εεις in ras. corr. 2) Λ edd. ante Bl. — μὲν om. Θ — βουσείριδος Γ pr.] βουσίριδος $Γ_2$ Θ Λ edd. — 14 ἀπολογήσεσθαι Γ pr. cf. XXI 103: lectio nova] ἀπολογήσασθαι $Γ_5$ Θ Λ edd. — 16 δεινοτέραν εὑρεῖν ἄν τις colloc. Θ — 17 τοσούτω Θ, τοσοῦτο Λ ς B. — 18 σὺ Γ pr. Λ] σὺ ⟨δὲ⟩ $Γ_5$ Θ — 20 ἐγχειρήσαντος Θ pr., ἐγχειρήσας $Θ_2$ Λ ς.

διήνεγκεν τῶν Ἑλλήνων ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν. τοιγαροῦν εἰ γένοιτ' 6
ἐξουσία τοῖς τετελευτηκόσιν βουλεύσασθαι περὶ τῶν εἰρημένων, ὁ μὲν
ἄν σοι τοσαύτην ἔχοι χάριν ὑπὲρ τῆς κατηγορίας, ὅσην οὐδενὶ τῶν
ἐπαινεῖν αὐτὸν εἰθισμένων, ὁ δ' εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πρᾳότατος ἦν,
ἀλλ' οὖν ἐπί γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως ἂν ἀγανακτήσειεν, ὥστε
μηδεμιᾶς ἀποσχέσθαι τιμωρίας. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον
e ἢ σεμνύνεσθαι προσήκει τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑφ' αὑτοῦ μᾶλλον
ἀγαπώμενον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις; (γ'.) Οὕτω δ' ἠμέλησας, εἰ 7
μηδὲν ὁμολογούμενον ἐρεῖς, ὥστε φῄς μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν
Ὀρφέως ζηλῶσαι δόξαν, ἀποφαίνεις δ' οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτη-
δεύσαντα. πότερα γὰρ τοῖς περὶ Αἰόλου λεγομένοις αὐτὸν παρατάξωμεν;
223 ‖ ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν ξένων τοὺς εἰς τὴν χώραν ἐκπίπτοντας εἰς τὰς
αὑτῶν πατρίδας ἀπέστελλεν, ὁ δ' εἰ χρὴ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις πιστεύειν,
θύσας κατήσθιεν. ἢ τοῖς Ὀρφέως ἔργοις ὁμοιώσωμεν; ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ 8
Ἅιδου τοὺς τεθνεῶτας ἀνῆγεν, ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν.
ὥσθ' ἡδέως ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ καταφρονῶν αὐτῶν ἐτύγ-
b χανεν, ὃς θαυμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνων ἅπαντα φαίνεται τἀναντία
διαπραττόμενος. ὃ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας
ἐσπουδακὼς ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὡς τούτους ἐζήλωσεν, ὧν οὐδ' οἱ πατέρες
πω κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γεγονότες ἦσαν.
(δ'.) Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιεῖν, ἐπιλαμβάνεσθαι 9 VIII 15
c τῶν εἰρημένων, πειράσομαί σοι διὰ βραχέων δηλῶσαι περὶ τὴν αὐτὴν
ὑπόθεσιν, καίπερ οὐ σπουδαίαν οὖσαν οὐδὲ σεμνοὺς λόγους ἔχουσαν, ἐξ
ὧν ἔδει καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι.

APPARATUS] 1 ἑλλήνων Γ Θ] ἄλλων (ex IV 10) Λ edd. cf. Str. II p. 406 n. — § 6. 2 ὁ μὲν ἂν usque ad 4 εἰθισμένων (homoeot.) om. Λ M. Ald. (append.) — 3 τοσαύτην ἔχοι σοι χάριτα colloc. Θ — 4 ὁ δ'] οὐδ' Λ — 5 ἂν om. Θ Λ ς — 6 ἀποσχέσθαι Γ pr.] ⟨ἂν⟩ ἀποσχέσθαι Γ_5 Θ Λ ς B. BS. — αἰσχύνεσθαι ⟨δοκεῖ⟩, omisso in sequ. προσήκει Θ — 7 ὑφ' αὑτοῦ Γ (ci. A. prob. C.)] ὑφ' ἑαυτοῦ Θ, ὑπ' αὐτοῦ Λ W. A. L. C. (append.) — § 7. 9 ὥστέφεις Θ pr., ὥστ' ἔφης Θ_2 Λ ς — αὐτὸν om. Θ — 10 δ' ⟨αὐτὸν⟩ οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις Λ ς, δ' αὐτὸν ἐκείνων Θ — 11 πότερον Θ Λ ς cf. XVII 37 et Bs. p. XXXI 11 — παρατάξωμεν Γ pr.] γρ. παραβάλλωμεν in mg. Γ_2, παραλαβωμεν Λ pr., παραβάλωμεν Λ_2 ς, παραβάλομεν Θ — 12 εἰς τὴν Γ cf. Str. III p. 15, 444, 588/9: lectio nova] ἐπὶ τὴν Θ Λ edd. — 13 ἀπέστειλεν Θ — 14 θύσας Γ] τοὺς ξένους Θ, ⟨τοὺς ξένους⟩ θύσας Λ ς — § 8. ἢ] ἀλλὰ Λ C. — ὁμοιώσομεν Θ Λ ς ante C. — ἐξ ᾅδου om. Θ — 15 ἀνῆγεν ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας (homoeot.) om. Θ — 16 τί Γ pr.] ὅτι Γ_5 Θ Λ ς — 20 πώποτε κατ' Θ — § 9. 22 εἰρημένων Γ pr. Bl.] κείμενον μηδὲν ἐνδεικνὺς τῶν ἐμαυτοῦ in mg. Γ_5 = εἰρημένων ⟨μηδὲν ἐπιδεικνὺς (ἐνδεικνὺς Θ) τῶν ἐμαυτοῦ⟩ (ex VIII 15) Θ Λ edd. ante Bl., contra quem disput. Albrecht 1885 p. 49 — σοι] σε Θ — ⟨τὰ⟩ περὶ Θ Λ ς — 23 ἐξ ὧν ἔδει] ὡς δεῖ Θ Λ ς.

10 (ε΄.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσείριδος εὐγενείας τίς οὐκ ἂν δυνη-
θείη ῥᾳδίως εἰπεῖν; ὃς πατρὸς μὲν ἦν Ποσειδῶνος, μητρὸς δὲ Λιβύης
τῆς Ἐπάφου τοῦ Διός, ἣν φασι πρώτην γυναῖκα βασιλεύσασαν ὁμώνυμον
αὑτῇ τὴν χώραν καταστῆσαι. τυχὼν δὲ τοιούτων προγόνων οὐκ ἐπὶ
τούτοις μόνοις μέγ' ἐφρόνησεν, ἀλλ' ᾠήθη δεῖν καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς αὑτοῦ d
11 μνημεῖον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν. (ς΄.) Τὴν μὲν οὖν μητρῴαν
ἀρχὴν ὑπερεῖδεν ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν εἶναι, πλεί-
στους δὲ καταστρεψάμενος καὶ μεγίστην δύναμιν κτησάμενος ἐν Αἰγύπτῳ
κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἐκ τῶν παρουσῶν μόνον ἀλλ' ἐξ ἁπασῶν
12 προκρίνας τὴν ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν οἴκησιν. ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν ἄλλους
τόπους οὐκ εὐκαίρως οὐδ' εὐαρμόστως πρὸς τὴν τοῦ σύμπαντος φύσιν e
ἔχοντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπ' ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς δ' ὑπὸ καυ-
μάτων διαφθειρομένους, ταύτην δὲ τὴν χώραν ἐν καλλίστῳ μὲν τοῦ
κόσμου κειμένην, πλεῖστα δὲ καὶ παντοδαπώτατα φέρειν δυναμένην,
ἀθανάτῳ δὲ τεί|χει τῷ Νείλῳ τετειχισμένην, ὃς οὐ μόνον φυλακὴν ἀλλὰ 224
18 καὶ τροφὴν ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν, ἀνάλωτος μὲν ὢν καὶ δύσ-
μαχος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγὸς δὲ καὶ πρὸς πολλὰ χρήσιμος τοῖς
ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσιν. πρὸς γὰρ τοῖς προειρημένοις καὶ τὴν δύνα-
μιν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν ἰσόθεον πεποίηκεν· τῶν γὰρ
ὄμβρων καὶ τῶν αὐχμῶν τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς ταμίας ἐστίν, ἐκείνων
14 δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς αὑτῷ κύριος καθέστηκεν. εἰς b
τοσαύτην δ' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας ἥκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ
φύσει τῆς χώρας καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων ἤπειρον καρποῦνται, τῇ
δὲ τῶν περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν ἐλλειπόντων κομιδῇ διὰ τὴν τοῦ

TESTIMONIA] § 11. τὴν μὲν οὖν μητρῴαν . . . (§ 12) τετειχισμένην Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1234 sq. W — § 14. διαθέσει *Harp. s. v. (Suid., Cram. An. Ox. II 492, 25; Hesych., Schol. Demosth. II § 16 p. 94 D); cf. ad VIII 55.

APPARATUS] **§ 10.** 1 βουσείριδος Γ] βουσίριδος Θ Λ edd. — 2 ὅς] ὡς Θ — 4 ἐπὶ τοιούτοις Θ — 5 μόνοις om. Θ Λ ς — **§ 11.** 9 παρουσῶν . . . ἁπασῶν Γ pr. Gregor.] παρόντων . . ἁπάντων $Γ_5$ Θ Λ ς — μόνων Θ — 10 ἐκεῖ Γ pr. Gregor. (ci. W. C.)] ἐκεῖσε $Γ_5$ Θ Λ ς — διαφέρουσαν Gregor. sed cf. XIV 4, XIX 120, 250, 302 — **§ 12.** 11 τοῦ παντὸς Gregor.: fort. recte cf. Keil AI p. 58 n. 2, qui tamen delet — ⟨κόσμου⟩ φύσιν Θ Λ ς — 14 παντοδαπώτατα Γ pr. Gregor. Dd (praef. p. IV) sq. cf. Bs. ad Areop. p. 194, 224] παντοδαπὰ ⟨ἀγαθὰ⟩ $Γ_5$ Θ = παντοδαπὰ ⟨τἀγαθὰ⟩ Λ ς Do. sed cf. XIV 45, XIX 295 — 15 Δ̄ (= Ā) in mg. ante ὅς Γ pr. — ἀλλὰ καὶ] καὶ om. Λ pr., s. v. add. 1 — **§ 18.** 16 δυσμάχητος Θ Λ ς — 18 ἐντός αὐτῆς Θ — εἰρημένοις Θ Λ ς — 20 αυχμων+++++ Γ pr., αυχμῶν τοῖς μὲν $Γ_2$ (ci. A. sq.)] αὐχμῶν ⟨ὧν⟩ τοῖς μὲν $Γ_5$ Θ Λ ς ante A. — ἐκείνων+καστος Γ pr., ἐκείνων δὲ ἕκαστος corr. 2 — 21 τού-των] αὐτῶν Θ — **§ 14.** 23 χώρας] ὥρας Θ — πεδίων] παίδων Θ — 24 περιόντων Γ (ci. W. A.)] ὄντων Θ Λ ς exc. W. A. sed cf. Bs. ad Areop. p. 157.

ποταμοῦ δύναμιν νῆσον οἰκοῦσιν· κύκλῳ γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶσαν
διαρρέων πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων τούτων πεποίηκεν.
c Ἤρξατο μὲν οὖν ἐντεῦθεν, ὅθεν περ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας, 15
ἅμα τόν τε τόπον ὡς κάλλιστον καταλαβεῖν καὶ τροφὴν ἱκανὴν τοῖς XIV 38
περὶ αὐτὸν ἐξευρεῖν. (ζ΄.) Μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος χωρὶς ἑκάστους
τοὺς μὲν ἐπὶ τὰς ἱερωσύνας κατέστησεν, τοὺς δ' ἐπὶ τὰς ⟨γεωργίας καὶ
τὰς⟩ τέχνας ἔτρεψεν, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκασεν,
ἡγούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ τὰς περιουσίας ἔκ τε τῆς χώρας καὶ
τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν, τούτων δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην τήν
d τε περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν.
(η΄.) Ἅπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβών, ἐξ ὧν ἄριστ' ἄν τις τὰ 16
κοινὰ διοικήσειεν, ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι
προσέταξεν, εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας οὐδὲ πρὸς
ἓν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς αὐταῖς πράξεσιν συνε-
χῶς διαμένοντας εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστον ἀποτελοῦντας. τοιγαροῦν καὶ 17
e πρὸς τὰς τέχνας εὑρήσομεν αὐτοὺς πλέον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς
αὐτὰς ἐπιστήμας ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν, καὶ πρὸς τὴν
σύνταξιν, δι' ἧς τήν τε βασιλείαν καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάτ-
τουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας, ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν
225 τοιούτων μάλιστα λέγειν ἐπιχειροῦντας ‖ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προαιρεῖσθαι
πολιτείαν ἐπαινεῖν, καὶ Λακεδαιμονίους μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμέ-
νους ἄριστα διοικεῖν τὴν αὑτῶν πόλιν. καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαχί- 18
μων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν, καὶ τὰ συσσίτια καὶ

TESTIMONIA] § 18. καὶ γὰρ τὸ . . . ἀποδημεῖν Harp. v. καὶ γὰρ τὸ μηδένα κτἑ; resp. Schol. Aristid. p. 258, 6 et 28 D.

APPARATUS] **§ 15.** 3 ἤρξαντο Θ — περ om. Θ — 4 κάλλιστον Γ pr. edd.] κάλλιστα Γ_5 Θ Λ — καὶ ⟨τὴν⟩ Θ Λ ϛ Bs. (ad Areop. p. 101; τὴν delend. cens. C.) — 5 ταῦτα δὲ colloc. Θ — 6 ταῖς ἱερωσύναις Λ ϛ — γεωργίας καὶ τάς add. Fuhr 1905 p. 460 coll. ἔκ τε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν et XXI 46, XVIII 44 — 7 τά περί] μετά Θ — 9 τοῦτο δ' εἶναι ἐν φυλακῇ ἀσφαλεστάτῃ Θ — 10 πρός] περὶ Θ Λ ϛ cf. ad XI 20 et Msch. p. 57 n. 1 — **§ 16.** 13 οὐδὲ πρὸς ἓν] πρὸς οὐδὲν Θ Λ ϛ sed cf. Baiter ap. Bremi p. 207 — 14 ταῖς αὐτῶν Λ M. Ald. — 15 διαμένοντας Γ pr.] ἐπιμένοντας Γ_5 Θ Λ ϛ — ἕκαστον] ἅπαντα Θ — **§ 17.** 16 πλεῖστον Θ Λ ϛ ante L. — 17 πρός] περὶ Θ Λ ϛ — 20 τοιούτων μάλιστ+ λέγειν ++++ιροῦντας (ut vid. ἐπιχειροῦντας) Γ pr.: lectio nova] τοιούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας ⟨καὶ μάλιστ' (μάλιστα Θ Λ ϛ) εὐδοκιμοῦντας⟩ Γ_5 Θ Λ edd.: additamentum plane supervacaneum — 21 ἐπαινεῖν om. Θ Λ ϛ Bs. Bl., sed προαιρεῖσθαι hic idem atque προκρίνειν c. inf. cf. § 11 et XIX 250 Θ, cf. etiam K. p. 362 — ἐκεῖθεν Γ pr., ἐκεῖσε corr. rad. — 22 fort. ⟨δοκεῖν⟩ διοικεῖν ? cf. § 19/20 — **§ 18.** μηδένα τῶν] μηδὲν αὐτῶν Θ.

τὴν τῶν σωμάτων ἄσκησιν, ἔτι δὲ τὸ μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντας
τῶν κοινῶν προσταγμάτων ἀμελεῖν μηδ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρί-
βειν, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις καὶ ταῖς στρατείαις τὸν νοῦν προσέχειν, ἐκεῖθεν b
19 ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασιν. τοσούτῳ δὲ χεῖρον κέχρηνται τούτοις τοῖς
ἐπιτηδεύμασιν, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαντες στρατιῶται καταστάντες βίᾳ τὰ
τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιοῦσιν, ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν, ὥσπερ χρὴ
τοὺς μήτε τῶν ἰδίων ἀμελοῦντας μήτε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύοντας.
20 γνοίη δ' ἄν τις ἐνθένδε τὸ διαφέρον ἑκατέρας τῆς πολιτείας. εἰ μὲν
γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, c
εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα καὶ διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ
τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων νόμοις χρῆ-
σθαι βουληθεῖμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ τούτων σῴζειν
δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὑτῶν ἔχοντες εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν.
21 (θ'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας εἰκότως
ἄν τις ἐκεῖνον αἴτιον νομίσειεν. τοῖς γὰρ ἱερεῦσιν παρεσκεύασεν εὐπο- d
ρίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν ἱερῶν προσόδοις, σωφροσύνην δὲ ταῖς ἁγνείαις
ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προστεταγμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν κινδύνων καὶ
22 τῶν ἄλλων ἔργων ἀτελείαις. μεθ' ὧν ἐκεῖνοι βιοτεύοντες τοῖς μὲν σώ-
μασιν ἰατρικὴν ἐξεῦρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις
χρωμένην ἀλλὰ τοιούτοις, ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ὁμοίαν ἔχει τῇ τροφῇ
τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς δ' ὠφελείας τηλικαύτας ὥστ' ἐκείνους ὁμολογου- e
μένως ὑγιεινοτάτους εἶναι καὶ μακροβιωτάτους, ταῖς δὲ ψυχαῖς φιλοσοφίας
ἄσκησιν κατέδειξαν, ἣ καὶ νομοθετῆσαι καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων

APPARATUS] 1 μηδενός Γ Λ ς (ante C.) Dd. Bl.] μηδὲν Θ (Є) Bs. (append.) — 2 πραγμάτων Θ pr., corr. 1 — 3 ἀλλ' ⟨ἐπὶ⟩ τοῖς (ex anteced.) Γ Bs. — προσέχειν τὸν νοῦν colloc. Θ Λ ς Do. Bs. (ad Areop. p. 116/7) Bl., sed cf. V 24 et homoeot. cum διατρίβειν (Fuhr 1905 p. 459) — **§ 19.** 4 τοσοῦτον Θ Λ ς sed cf. Keil AI p. 141 — χείρω Θ — τούτοις κέχρηνται colloc. Θ Λ ς Msch. p. 17 — 7 ἰδιωτῶν Θ — 8 ἔνθεον δὲ Θ pr., ἐνθένδε corr. 2 — τὸ διαφέρον Γ: lectio nova] τὸ διάφορον Θ Λ edd., quod ap. Isocr. alibi nusquam — **§ 20.** 10 ἀπολοίμεθα Γ pr. Λ] ἀπολλοίμεθα $Γ_2$, ἀπολλύμεθα Θ — 11 νόμοις Γ pr., νομίμοις corr. 5 (= Θ Λ) — χρῆσθαι νομίμοις colloc. Θ Λ ς — 12 βουληθείημεν codd. B. BS., corr. Do. Bs. Bl. cf. Baiter ap. Bremi p. 205 (adde XVII 69, XIX 271) et ad Paneg. § 160 Bs. p. XXIV 2: cum forma abbreviata 21 locis legatur in Γ, his quinque IX 20, XVI 47, 57, XVII 69, XIX 218 contra codd. restituenda erat; reliqui sunt ἀποσταίημεν XVI 57, καταγνοίημεν XVI 70 (contra εἰδεῖμεν XIX 271), καταγνοίητε II 65, πεισθείητε VI 16 — **§ 21.** 14 μὲν] μίαν Θ — 15 αἴτιον ⟨εἶναι⟩ Θ Λ ς — νομίσῃ Θ — παρεσκεύασαν Θ — 17 κινδύνων καὶ τῶν om. Θ — **§ 22.** 19 οὐ] οὐδὲ Θ — 20 ἔχει ὁμοίαν (h.) colloc. Θ Λ ς Do. — 22 καὶ μακροβιωτάτους εἶναι colloc. Θ Λ ς Do. — 23 κατέλειξαν Γ pr. = κατέδειξαν Θ Λ pr. W. A. C. sq.] κατέδειξεν $Γ_2$ $Λ_2$ M. Ald. St. L., sed cf. contrarium τοῖς μὲν σώμασιν ἐξεῦρον,

ζητῆσαι δύναται. καὶ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πρα- 23
226 γμάτων ἔταξαν, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀμελήσαντας ‖ τῶν ἡδονῶν ἐπ' ἀστρο-
λογίᾳ καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίᾳ διατρίβειν ἔπεισαν, ὧν τὰς δυνάμεις
οἱ μὲν ὡς πρὸς ἔνια χρησίμας ἐπαινοῦσιν, οἱ δ' ὡς πλεῖστα πρὸς ἀρετὴν
συμβαλλομένας ἀποφαίνειν ἐπιχειροῦσιν.

(ι'.) Μάλιστα δ' ἄξιον ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν 24
καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θεραπείαν. ὅσοι μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω
b κατεσχημάτισαν, ὥστ' ἢ κατὰ σοφίαν ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν ὑπολαμ-
βάνεσθαι μειζόνως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι μὲν βλάπτουσι τοὺς ἐξαπα-
τηθέντας· ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω προέστησαν, ὥστε καὶ
τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς τιμωρίας δοκεῖν εἶναι μείζους, οἱ δὲ τοιοῦτοι
πλεῖστα τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων ὠφελοῦσιν. καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν 25
οἱ τὸν φόβον ἡμῖν ἐνεργασάμενοι τούτων, αἴτιοι γεγόνασι τοῦ μὴ παν-
c τάπασι θηριωδῶς διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐκεῖνοι τοίνυν οὕτως
ἁγίως περὶ ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν, ὥστε καὶ τοὺς ὅρκους πιστο-
τέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνων ἱεροῖς ἢ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις καθ-
εστῶτας, καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἕκαστον οἴεσθαι παραχρῆμα δώσειν
δίκην, ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν χρόνον οὐδ' εἰς τοὺς παῖδας ἀναβληθή-
σεσθαι τὰς τιμωρίας. καὶ ταῦτ' εἰκότως δοξάζουσιν· πολλὰς γὰρ αὐτοῖς 26
d καὶ παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς ὁσιότητος ἐκεῖνος κατέστησεν, ὅστις καὶ

TESTIMONIA] § 23. λογισμοῖς *Harp. s. v. λογισμός (Suid.) — § 26. ὅστις καὶ τῶν ζῴων . . . ἐνομοθέτησεν BA 173, 10.

APPARATUS] 1 δύναται ζητῆσαι colloc. Θ Λ ϛ — **§ 23.** μέγιστα τῶν πραγμάτων Γ pr.] βέλτιστα Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ϛ — 2 ἔταξαν Γ pr. B. BS. Bs.] ἔταξεν Γ_2 Bl. = ἔταξε Θ Λ ϛ: intellegendi sunt sacerdotes, quorum pietas in sequ. laudatur — ἐπ'] ἐν Θ Λ ϛ Do. — 3 καὶ γεωμετρίᾳ καὶ λογισμῷ colloc. Θ cf. Harp. — ἔπεισαν Γ pr. B. BS. Bs.] ἔπεισεν Γ_2 Θ Λ ϛ Bl. — 4 ἔνια Γ pr. Bs. Bl.] ἕτερα Γ mg. 2 Θ Λ ϛ B. BS. — χρησίμας Γ Θ: lectio nova] χρησίμους Λ edd. sed cf. XI 12, XIV 40, XIX 263, XXI 9, 198, ep. IV 9, VI 5 — πλεῖστον Θ Λ ϛ — **§ 24.** 6 ἄξιον post εὐσέβειαν αὐτῶν colloc. Θ Λ ϛ — 8 φιλοσοφίαν Θ Λ ϛ — 9 οὗτοι μὲν Γ (ci. C.)] οὕτω Θ, οὗτοι Λ ϛ — 11 δοκεῖν εἶναι μείζους (scil. ἢ εἰσιν) Γ] κείμενον τῶν συμβαινόντων in mg. Γ_5, quod add. BS. Bs. (ad Areop. p. 402), εἶναι δοκεῖν τῶν συμβαινόντων Θ, εἶναι δοκεῖν ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων Λ ϛ Bl. sed cf. praefat. c. III (et Fuhr 1905 p. 460) — 12 τὸν τῶν] τὸν om. Θ — τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον Λ ϛ — **§ 25.** 13 ἐργασάμενοι Λ ϛ — $\overline{B}$ in mg. ante τούτων Γ pr. — τούτων αἴτιοι Γ (scil. τῶν θείων πραγμάτων) St. A. sq.] αἴτιοι τούτων Θ Λ M. Ald., τοῦτον αἴτιοι W. B. (in addend.) Dd. Str. II p. 240 Bl. — 15 καὶ σεμνῶς περὶ ταῦτα colloc. Θ Λ ϛ Do. — 16 παρ' ἄλλοις καθεστηκότας Θ Λ ϛ cf. Bs. ad Areop. p. 88/90 Baiter ad Paneg. p. IX — 17 τῶν Γ pr., τῶν ⟨ἄλλων⟩ Γ_5 Θ — 18 διαλύσειν Θ — χρόνον Γ pr. (scil. αὐτῶν vel τὸν καθ' αὑτοὺς cf. VIII 44, XVII 93; χρόνος absolute etiam XIII 34, XXI 251, cf. XII 19, XIX 169)] ⟨παρόντα⟩ χρόνον Γ_5 Θ Λ edd. — **§ 26.** 20 ὁσιότητος Γ cf. Cob. VI. p. 8] θειότητος Θ Λ ϛ.

τῶν ζῴων τῶν παρ' ἡμῖν καταφρονουμένων ἔστιν ἃ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν
ἐνομοθέτησεν, οὐκ ἀγνοῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐθίζειν
οἰόμενος δεῖν τὸν ὄχλον ἐμμένειν ἅπασιν τοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων παραγ-
27 γελλομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος πεῖραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς,
ἥντινα περὶ τῶν ἀφανῶν διάνοιαν ἔχουσιν. ἐνόμιζεν γὰρ τοὺς μὲν τού-
των ὀλιγωροῦντας τυχὸν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονήσειν, τοὺς δ' ἐπὶ e
πάντων ὁμοίως ἐμμένοντας τῇ τάξει βεβαίως ἔσεσθαι τὴν αὑτῶν εὐσέ-
βειαν ἐπιδεδειγμένους.

28 (ια'.) Ἔχοι δ' ἄν τις μὴ σπεύδειν ὡρμημένος πολλὰ καὶ θαυμαστὰ
περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελθεῖν, ἣν οὔτε μόνος οὔτε πρῶτος ἐγὼ
τυγχάνω καθεωρακώς, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν προ-
γε||γενημένων, ὧν καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιός ἐστιν· ὃς ἀφικόμενος εἰς 227
Αἴγυπτον καὶ μαθητὴς ἐκείνων γενόμενος τήν τ' ἄλλην φιλοσοφίαν
πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκόμισεν, καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς
ἁγιστείας τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν, ἡγού-
μενος, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα πλέον γίγνοιτο παρὰ τῶν θεῶν,
29 ἀλλ' οὖν παρά γε τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τούτων μάλιστ' εὐδοκιμήσειν. ὅπερ b
αὐτῷ καὶ συνέβη· τοσοῦτον γὰρ εὐδοξίᾳ τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε
καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ μαθητὰς εἶναι, καὶ τοὺς
πρεσβυτέρους ἥδιον ὁρᾶν τοὺς παῖδας τοὺς αὑτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους
ἢ τῶν οἰκείων ἐπιμελουμένους. καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τ' ἀπιστεῖν· ἔτι
γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶν-
τας θαυμάζουσιν ἢ τοὺς ἐπὶ τῷ λέγειν μεγίστην δόξαν ἔχοντας. c

30 (ιβ'.) Ἴσως ἂν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσειας, ὅτι τὴν μὲν
χώραν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν εὐσέβειαν, ἔτι δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινῶ
τὴν Αἰγυπτίων, ὡς δὲ τούτων αἴτιος ἦν, ὃν ὑπεθέμην, οὐδεμίαν ἔχω
λέγειν ἀπόδειξιν. (ιγ'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἄλλος τίς μοι τὸν τρόπον τοῦ-
τον ἐπέπληττεν, ἡγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευμένως ἐπιτιμᾶν· σοὶ δ' οὐ
31 προσήκει ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἐπίληψιν. βουληθεὶς γὰρ Βούσειριν

APPARATUS] 1 ὑμῖν Λ pr., corr. 1 — 3 δεῖν οἰόμενος colloc. Θ — ἅπασιν ἐμμένειν colloc. Θ Λ ς — § 27. 5 ἔχωσιν Θ Λ ς (ci. corr. C.) — 6 ὁμολογοῦντας Θ — τυχὸν Γ pr.] τυχὸν ⟨ἂν⟩ Γ_5 Θ Λ ς — 7 βεβαιώσασθαι Θ Λ (append.) — § 28. 9 θαυμαστὰ] μεγάλα Θ Λ ς cf. Bs. ad Areop. p. 176 — 12 σάμιος ⟨εἷς⟩ ἐστιν Λ ς — 14 τά] τὰς Θ Λ M. Ald. W. — θυσίας ⟨τε⟩ Λ ς sed cf. Fuhr p. 335 — 16 πλεῖον Θ Λ ς Do. — 17 ἀλλ' οὖν] ἀλλὰ Θ Λ ς — § 29. 21 ἐπιμελουμένους Γ pr. Λ, ἐπιμελομένους Γ_5 Θ cf. ad II 49 — 23 θαυμάζομεν Θ Λ ς — § 30. 25 δὲ ⟨καὶ⟩ τὴν Λ ς — 26 τὴν] τῶν Θ Λ ς — 29 ἐπίληψιν Retberg p. 31 C. Cob. VL p. 522 Jacob 1874 Bl. cf. XVII 61, XXI 150] ὑπόληψιν Γ Θ Λ edd. ante Bl. (Frohberger-Gebauer p. 397): sed ὑπολαμβάνειν = respondere (orationem excipere) ap. Isocr. nusquam — § 31. βούστριν Γ pr., βούσειριν corr. 2] βούσιριν Γ_4 Θ Λ edd.

d εὐλογεῖν προείλου λέγειν, ὡς τόν τε Νεῖλον περὶ τὴν χώραν περιέρρηξεν
καὶ τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους θύων κατήσθιεν· ὡς δὲ ταῦτ' ἐποί-
ησεν, οὐδεμίαν πίστιν εἴρηκας. καίτοι πῶς οὐ καταγέλαστόν ἐστιν
ταῦτα παρὰ τῶν ἄλλων ἀπαιτεῖν, οἷς αὐτὸς μηδὲ κατὰ μικρὸν τυγχά-
νεις κεχρημένος; ἀλλὰ τοσούτῳ πλέον ἡμῶν ἀπέχεις τοῦ πιστὰ λέγειν, 32
ὅσον ἐγὼ μὲν οὐδενὸς αὐτὸν αἰτιῶμαι τῶν ἀδυνάτων ἀλλὰ νόμων καὶ
e πολιτείας, αἵπερ εἰσὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κἀγαθῶν· σὺ δὲ
τοιούτων δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὧν οὐδέτερον οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων
ποιήσειεν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν θηρίων ὠμότητος, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν
δυνάμεως ἔργον ἐστίν. ἔπειτ' εἰ καὶ τυγχάνομεν ἀμφότεροι ψευδῆ 33
228 λέγοντες, || ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν κέχρημαι τούτοις τοῖς λόγοις, οἷσπερ χρὴ
τοὺς ἐπαινοῦντας, σὺ δ' οἷς προσήκει τοὺς λοιδοροῦντας· ὥστ' οὐ μόνον
τῆς ἀληθείας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδέας ὅλης, δι' ἧς εὐλογεῖν δεῖ, φαίνει
διημαρτηκώς.

(ιδ'.) Χωρὶς δὲ τούτων εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλαγέντας τὸν ἐμὸν 34
λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δικαίως ἐπιπλήξειεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος
τις ἦν φανερὸς ὁ ταῦτα πράξας, ἁγώ φημι γενέσθαι δι' ἐκεῖνον, ὁμο-
b λογῶ λίαν εἶναι τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ἐπίστανται, περὶ τούτων
μεταπείθειν ἐπιχειρῶ. νῦν δ' ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων ὄντων καὶ 35
δοξάσαι δέον περὶ αὐτῶν, τίν' ἄν τις τῶν ἐκεῖ καθεστώτων ἐκ τῶν
εἰκότων σκοπούμενος αἰτιώτερον εἶναι νομίσειεν ἢ τὸν ἐκ Ποσειδῶνος
μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρὸς ἀπὸ Διὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν
καθ' αὑτὸν κτησάμενον καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὀνομαστότατον γεγενη-
c μένον; οὐ γὰρ δή που τοὺς ἁπάντων τούτων ἀπολελειμμένους προσήκει
μᾶλλον ἢ 'κεῖνον τηλικούτων ἀγαθῶν εὑρετὰς γενέσθαι.

TESTIMONIA] § 35. τὸν ἐκ Ποσειδῶνος μὲν γεγονότα κτἑ resp. Proleg. ad Aristid. Panath. p. 744, 11 D.

APPARATUS] 2 εἰσαφικνουμένους (om. θύων) Λ ς sed cf. § 7 — 4 μη Γ pr., μηδὲ corr. 2 — κεχρημένος τυγχάνεις colloc. Θ Λ ς Do. — **§ 32.** 5 τοσοῦτον Θ Λ M. Ald. St. — 7 ἢ ἀγαθῶν Θ — 8 τοιοῦτον Θ — ἂν om. (ante ἀνθρώπων) Γ pr., add. 5 — **§ 33.** 10 ψευδῆ Γ pr.] ⟨τὰ⟩ ψευδῆ $Γ_5$ Θ Λ ς — 11 τούτοις κέχρημαι colloc. Θ Λ ς Do. Msch. p. 17 — 13 φαίνει Γ pr.] φαίνη $Γ_2$ Θ Λ ς Do. — **§ 34.** 15 ἀπαλλαγέντας Γ: lectio nova] ἀπαλλαγέντα Θ Λ edd. — 16 ἐπιπλήξειεν Γ pr.] ἀπιστήσειεν Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ς — 17 ἁγὼ Γ pr. cf. XII 62, XXI 3] ἃ ἐγὼ Γ mg. 4 Λ ς, οἷα ἐγὼ ⟨δὲ⟩ Θ — γενέσθαι Θ — 18 ἐπίστασθε ut vid. Γ pr., in ras. corr. 2 — **§ 35.** 23 ἕλλησιν Γ B. Baiter (Didot.) cf. Str. II p. 406 n.] ἄλλοις Θ Λ ς BS. Bs. (ad Areop. p. 310) Bl. Bock p. 14: Busiris a Graecorum poetis et logographis celebratus erat cf. Hiller v. Gaertringen ap. Pauly-Wissowa Encycl. II p. 1074/7 — 24 ἅπασι τούτοις Θ Λ ς — 25 ἢ ἐκεῖνον Λ ς cf. Bs. ad Areop. p. 408 — τηλικοῦτον Γ pr., corr. 2 — εὐεργέτην Θ Λ ς — γεγενῆσθαι Λ ς.

36 (ιε΄.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις ῥᾳδίως ἄν τις τοὺς λόγους τοὺς
τῶν λοιδορούντων ἐκεῖνον ψευδεῖς ὄντας ἐπιδείξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς
τε Βουσείριδος ξενοφονίας κατηγοροῦσιν καί φασιν αὐτὸν ὑφ' Ἡρακλέ-
37 ους ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν λογοποιῶν, Περσέως
τοῦ Διὸς καὶ Δανάης Ἡρακλέα μὲν εἶναι τέτταρσιν γενεαῖς νεώτερον,
Βούσειριν δὲ πλέον ἢ διακοσίοις ἔτεσι πρεσβύτερον. καίτοι τὸν βουλό- d
μενον ἀπολύσασθαι τὴν ὑπὲρ ἐκείνου διαβολὴν πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστιν
ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν οὕτως ἐναργῆ καὶ τηλικαύτην δύνα-
38 μιν ἔχουσαν; (ις΄.) Ἀλλὰ γὰρ οὐδέν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν, ἀλλὰ
ταῖς τῶν ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας, οἳ δεινότερα μὲν πεποι-
ηκότας καὶ πεπονθότας ἀποφαίνουσιν τοὺς ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας
ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀνοσιωτάτων, τοιούτους δὲ λόγους περὶ e
αὐτῶν τῶν θεῶν εἰρήκασιν, οἵους οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν εἰπεῖν
τολμήσειεν· οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς καὶ μοιχείας καὶ παρ' ἀνθρώποις
θητείας αὐτοῖς ὠνείδισαν, ἀλλὰ καὶ παίδων || βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτο- 229
μὰς καὶ μητέρων δεσμοὺς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας κατ' αὐτῶν ἐλο-
39 γοποίησαν. ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν, οὐ μὴν ἀτιμώ-
ρητοί γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν ἀλῆται καὶ τῶν καθ' ἡμέραν
ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ' ἐτυφλώθησαν, ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα
καὶ τοῖς οἰκειοτάτοις πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, Ὀρφεὺς
δ' ὁ μάλιστα τούτων τῶν λόγων ἁψάμενος, διασπασθεὶς τὸν βίον ἐτε- b
40 λεύτησεν· ὥστ' ἢν σωφρονῶμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκεί-

---

TESTIMONIA] § 37. ὁμολογεῖται δὲ κτἑ resp. Theo progymn.: Rh. Gr. II 93 Sp — τῶν λογοποιῶν *Harp. s. v. (Suid.; cf. Ammon. de differ. p. 90 Valck., Moeris s. v., Thom. Mag. p. 224, 11 R) — § 38. οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς κτἑ cf. Varro ap. Augustin. de civit. dei VI 5, 1 — § 39. πλανῆται Hesych. s. v. (Suid.).

APPARATUS] § 36. 3 τε om. Θ Λ ϛ — βουσείριδος Γ_2] βουσίριδος Γ pr. et 4 Θ Λ edd. — ξενοφονίας Γ pr.| ξενοκτονίας Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ϛ — § 37. 5 τέτρασι Λ ϛ (ante C.) Dd. cf. XXI 3, 267 (Γ) Crönert p. 199 n. 2 — 6 βούσειριν Γ_2] βούσιριν Γ pr. Θ Λ edd. — ἔτεσι] ἑτέροις Θ — 7 διαλύσασθαι Θ Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 377 — τὴν ὑπὲρ Γ pr. cf. Str. IV p. 377] τὰς in ras. 7 litt. corr. Γ_5 = Θ, τὰς ὑπὲρ Λ ϛ — διαβολὴν Γ pr.] διαβολὰς Γ_5 Θ Λ ϛ — § 38. 11 Γ̄ in mg. ante γεγονότας Γ pr. — 13 ὅσους Θ, οὓς Λ ϛ — ἂν om. Θ — τολμήσειεν εἰπεῖν colloc. Θ Λ ϛ Do. — 16 δεσμοὺς Γ pr. cf. Plat. Polit. II p. 378 D] συνουσίας Γ mg. unc. pr. Θ Λ ϛ — κατὰ τούτων ἐλογοποίησαν Θ, ἐλογοποίησαν κατὰ τούτων Λ ϛ — § 39. 18 ἀλῆται (spirit. in ras. corr. 2) Γ Dd. (ad Paneg. § 44) sq.] πλανῆται Θ Λ Hesych. ϛ — 19 κατέστησαν] γεγόνασιν Θ — ἄλλος Γ pr.] γρ. ἄλλος A (= πληθυντικῶς) in mg. Γ_2, ἄλλοι Γ_5 Θ Λ ϛ — φεύγων Γ pr.] φεύγοντες Γ_5 Θ Λ ϛ — 20 οἰκείοις Θ Λ ϛ — πολεμῶν Γ pr.] πολεμοῦντες Γ_5 Θ Λ ϛ — διετέλεσεν Γ pr.] διετέλεσαν Γ_5 Θ Λ ϛ — 21 τούτων τῶν] τῶν τοιούτων Θ Λ ϛ — § 40. 22 ἂν Θ Λ ϛ.

νων, οὐδὲ περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσομεν, τῆς
δ' εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγωρήσομεν, ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ νομι-
οῦμεν ὁμοίως ἀσεβεῖν τούς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς πιστεύον-
τας αὐτοῖς.

(ιζ'.) Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεούς, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκεί- 41
c νων γεγονότας οὐδεμιᾶς ἡγοῦμαι κακίας μετασχεῖν, ἀλλ' αὐτούς τε
πάσας ἔχοντας τὰς ἀρετὰς φῦναι καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτη-
δευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γεγενῆσθαι. καὶ γὰρ ἄλογον, εἰ
τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς
δὲ σφετέρας αὐτῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν νομίζοιμεν. ἀλλ' εἰ μὲν 42
ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως κατασταίη κύριος, οὐδ' ἂν τοὺς
d οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηρούς· ἐκείνων δὲ καταγιγνώσκομεν, ὡς καὶ
τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας περιεῖδον οὕτως ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους ὄντας.
καὶ σὺ μὲν οἴει καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας, ἣν σοι πλησιάσωσιν,
βελτίους ποιήσειν, τοὺς δὲ θεοὺς οὐδεμίαν ἡγεῖ τῆς τῶν παίδων ἀρετῆς
ἔχειν ἐπιμέλειαν. καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυοῖν τοῖν αἰσχίστοιν οὐ 43
διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ μηδὲν δέονται χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χεί-
e ρους εἰσὶν τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν, εἰ δὲ βούλονται μέν, ἀποροῦσι
δ' ὅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν ἔχουσιν.

(ιη'.) Πολλῶν δ' ὄντων εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἄν τις καὶ τὸν ἔπαινον καὶ 44
τὴν ἀπολογίαν μηκύνειεν, οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπί-
230 δειξιν τοῖς ἄλλοις ποιούμενος, ἀλλ' || ὑποδεῖξαί σοι βουλόμενος, ὡς χρὴ
τούτων ἑκάτερον ποιεῖν, διείλεγμαι περὶ αὐτῶν, ἐπεί τόν γε λόγον, ὃν συν-

---

TESTIMONIA] § 40. παρρησίας Harp. s. v. (Suid., Cram. An. Ox. II 498, 3).

APPARATUS] 1 μὲν om. Θ — τῆς ἀλλήλων Θ Λ ς — κατηγορίας Θ Λ M. Ald. St. C. — 2 παρρησίας Γ pr., γρ. εὐσεβείας in mg. 2 — 3 ἀσεβεῖν Γ pr.] γρ. πλημμελεῖν in mg. 2, hic om. Θ Λ ς — τοιαῦτα ⟨πλημμελεῖν⟩ Θ Λ ς — **§ 41.** 6 ἀλλὰ τούς τε Θ pr., ἀλλὰ τούτους τε corr. 2 — 7 τὰς πάσας ἔχοντας colloc. Θ Λ ς — 8 γενέσθαι Θ Λ ς — 9 ἀναφέρομεν τὴν αἰτίαν colloc. Θ — 10 νομίζομεν Θ Λ ς Do. — **§ 42.** 11 τις om. Θ — καταστῇ Θ Λ ς ante C. — 12 δὲ ⟨οὐ⟩ Θ Λ ς — καταγιγνώσκοιμεν Γ_2 (append.) C. = καταγινώσκοιμεν Θ Λ ς ante C. — ὡς καί] εἰ Θ Λ ς — 13 περιιδεῖν Λ — 14 ἂν Θ Λ ς — ἣν συμπλησιάσουσιν Γ pr., corr. 2 — 15 βελτίστους Θ Λ ς — ἡγεῖ Γ pr.] ἡγῇ Γ_4 Θ Λ ς Do. — **§ 43.** 17 μὴ δὲν δέονται Γ pr. cf. XIX 150 Str. II p. 240/1] γρ. βούλονται ut vid. in mg. Γ_5, nunc erasum; ⟨βούλονται⟩ μὴ δὲ δέονται in textu (ras.) Γ_5, μηδὲ βούλονται Θ Λ ς — 19 ποιήσωσιν Γ pr. Λ cf. ad VIII 29] ποιήσουσιν Γ_5 Θ Baiter (Didot.) — **§ 44.** 20 δὲ ὄντων Γ = δ' ὄντων Θ Bs. cf. XV 63, Lys. XII 95 Bs.[2] ad XV 63 Gebauer praeterit. form. p. 33] δ' ἐνόντων Λ edd. exc. Bs. — εἰπεῖν om. Θ — 23 συνέγραψας Γ pr. Θ Λ edd. exc. Bl.] σὺ γέγραφας Γ mg. (γρ.) 2 Bl.: sed correctoris 2 mutationes in hac quidem oratione tanti haud aestimandae cf. § 1, 3, 7, 22/3, 33, 39, 40, 42, 49, 50.

ἔγραψας, οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ Βουσείριδος ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐπι-
45 καλουμένων δικαίως ἄν τις εἶναι νομίσειεν. οὐ γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν
τῶν αἰτιῶν, ἀλλ' ἀποφαίνεις ὡς καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ταὐτὰ πεποιήκασιν,
ῥᾳθυμοτάτην τοῖς ἁμαρτάνουσιν εὑρίσκων καταφυγήν. εἰ γὰρ τῶν μὲν
ἀδικημάτων μὴ ῥᾴδιον εὑρεῖν, ὃ μήπω τυγχάνει γεγενημένον, τοὺς δ' b
ἐφ' ἑκάστοις αὐτῶν ἁλισκομένους μηδὲν ἡγοίμεθα δεινὸν ποιεῖν, ὅταν
ἕτεροι ταὐτὰ φαίνωνται διαπεπραγμένοι, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας
ἅπασιν ῥᾳδίας ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροῖς πολλὴν
46 ἐξουσίαν παρασκευάσαιμεν; (ιθ'.) Μάλιστα δ' ἂν κατίδοις τὴν εὐήθειαν
τῶν εἰρημένων ἐπὶ σαυτοῦ θεωρήσας. ἐνθυμήθητι γάρ· εἰ μεγάλων
καὶ δεινῶν αἰτιῶν περὶ σὲ γενομένων τοῦτόν τις τὸν τρόπον σοι συνείποι, c
πῶς ἂν διατεθείης; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν μισήσειας
ἢ τοὺς κατηγοροῦντας. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρόν, τοιαύτας ὑπὲρ τῶν
ἄλλων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγομέναις μάλιστ'
47 ἂν ὀργισθείης; (κ'.) Σκέψαι δὲ κἀκεῖνο καὶ δίελθε πρὸς αὐτόν. εἴ τις
τῶν νῦν σοι συνόντων ἐπαρθείη ποιεῖν, ἃ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν, πῶς
οὐκ ἂν ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν πώποτε γεγενημένων; d
ἆρ' οὖν χρὴ τοιούτους λόγους γράφειν, οἷς τοῦτο προσέσται μέγιστον
48 ἀγαθόν, ἢν μηδένα πεῖσαι τῶν ἀκουσάντων δυνηθῶσιν; (κα'.) Ἀλλὰ
γὰρ ἴσως ἂν εἴποις, ὡς οὐδὲ σὲ τοῦτο παρέλαθεν, ἀλλ' ἐβουλήθης τοῖς
φιλοσόφοις παράδειγμα καταλιπεῖν, ὡς χρὴ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν
καὶ δυσχερῶν πραγμάτων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας. ἀλλ' εἰ καὶ πρό-
τερον ἠγνόεις, ἡγοῦμαί σοι νῦν γεγενῆσθαι φανερόν, ὅτι πολὺ θᾶττον e
ἄν τις σωθείη μηδὲν φθεγξάμενος ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολογησά-
49 μενος. καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπικήρως
διακειμένης καὶ φθονουμένης, διὰ τοὺς τοιούτους τῶν λόγων ἔτι
μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν. ||

(κβ'.) Ἢν οὖν ἐμοὶ πείθῃ, μάλιστα μὲν οὐ ποιήσει τοῦ λοιποῦ 281
πονηρὰς ὑποθέσεις, εἰ δὲ μή, τοιαῦτα ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μήτ' αὐτὸς

APPARATUS] 1 βουσείριδος Γ pr. et 2] βουσίριδος Γ corr. rad. et 4 Θ Λ edd. — ἐγκαλουμένων Θ Λ ς — § 45. 2 ἀπολύσεις Θ — 3 αἰτιῶν] ἁμαρτιῶν Θ Λ ς — 5 μὴ] οὐ Θ Λ ς — 8 ῥᾳδίως Θ — 9 κατασκευάσαιμεν Θ Λ ς — § 46. 11 γινομένων Γ pr., γενομένων corr. int. scrib. B. BS. cf. K. p. 371 Fuhr animadv. p. 49 coll. Lys. XXV 13 Keil AI p. 128] γεγονυιῶν Θ Λ ς Bs. (p. XXXIX 16) Bl. — τούτων Θ — σοι τὸν τρόπον colloc. Θ Λ ς — 12 γὰρ om. Θ Λ ς — ⟨πολὺ⟩ μᾶλλον Λ ς — ἂν om. Θ Λ ς — § 47. 16 νῦν om. Θ Λ ς Bs. Bl. — 18 συγγράφειν Θ Λ ς — § 48. 23 ἡγοῦμαί Γ: lectio nova] οἶμαί Θ Λ edd. — γενήσεσθαι Θ — § 49. 26 λόγων] ἀγώνων Θ — 27 μισοῦσιν Λ — 28 μοι Θ Λ ς — ποιήσει Str. III p. 14 BS. Bs. (p. XXXII 10) Cob. NL p. 262 Bl.] ποιήσεις codd. ς B.

χείρων εἶναι δόξεις μήτε τοὺς μιμουμένους λυμανεῖ μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παίδευσιν διαβαλεῖς. (κγ'.) Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ μηδέν σοι 50 προσήκων οὕτω προχείρως ἐπιχειρῶ σε νουθετεῖν· ἡγοῦμαι γὰρ οὐ τῶν οἰκειοτάτων, ἀλλὰ τῶν πλεῖστ' εἰδότων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν ἔργον εἶναι περὶ τῶν τοιούτων συμβουλεύειν.

X.
ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ (1).

---

2 (α'.) Ἐν πολλοῖς μέν, ὦ Δημόνικε, πολὺ διεστώσας εὑρήσομεν τάς τε τῶν σπουδαίων γνώμας καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας, πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις· οἱ μὲν

TESTIMONIA] § 1. Ἐν πολλοῖς μὲν . . . (§ 2) κληρονομεῖν Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1299 W; resp. Hermog. π. μεθ. δειν.: Rh. Gr. II 446, 23 sq. Sp — Ἐν πολλοῖς μὲν . . . ἐξαλείψειεν Anonym. Proleg.: Rh. Gr. VII 69, 29 sq. W = Max. Planud. in Hermog. εὑρ.: Rh. Gr. V 383 W — οἱ μὲν γὰρ . . . ἐξαλείψειεν Exc. Vind. 58/59; Georgid. p. 63 B — οἱ μὲν γὰρ κτἑ resp. Dionys. Antioch. epist. 57 p. 269 Hercher; cf. Thaletis dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 37.

APPARATUS] 1 δόξεις Γ pr., δόξῃς corr. 2 (in mg. eras. γρ., sine lectione) — λυμανεῖ Λ B. sq.] λυμαίν+ Γ pr., λυμαίνῃ corr. 2, λυμανῇ $Γ_4$ Θ ς — 2 διαβαλεῖς edd. = διαβαλ+ς Γ pr.] διαβάλῃς $Γ_2$ Θ Λ — § 50. θαύμαζε Θ Λ ς — εἰ μηδέν Γ pr.] νεώτερος ὢν (καὶ fort. recisum) in mg. add. 2 = εἰ ⟨νεώτερος ὢν καὶ⟩ μηδὲν Θ Λ edd.: sed cf. praef. c. IV. ad orat., de $Γ_2$ cf. ad § 44 — 3 προθύμως Θ — οὐ τῶν οἰκειοτάτων Γ pr.] πρεσβυτάτω(ν) οὐδὲ τῶν in mg. add. 2 = οὐ ⟨τῶν πρεσβυτάτων οὐδὲ⟩ τῶν οἰκειοτάτων Θ Λ edd: cf. supra — Βούσειρις (pr., ε eras.) | ΗΗΗΓ^{Δ}ΔΔΔ※ | ἑλικώνιος: ἅμα | τοῖς ἑταίροις: θεοδώ|ρωι καὶ εὐσταθίωι subscr. Γ, βούσιρις subscr. Θ, βουσίριδος ἐγκώμιον subscr. Λ pr., τέλος τοῦ βουσίριδος ἐγκωμίου corr 4.

or. X: codd. Γ, Λ Π, Σ Υ (in Λ foll. 1—4 = § 1—46 ἀεὶ τὰς τέρ a manu recent. saec. XIII.; desunt in Σ § 14 τῶν περὶ τὸ σῶμα ad § 22 συμφέρῃ τὰς πράξεις, in Υ § 14 ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα ad § 22 κἀκείνοις τοῖς ἀκούουσιν); Pap. Berol. (§ 18 ὁμοίως γὰρ ad finem orat.) = Pap; Pap. Argentor. (§ 45 τυγ]χα|νοι των] μεν ad χα]ι|ροντας ο]υ|τως και τ]ων et χρωμενος τη ad τους επι την) = PapArg.; Pap. Amherst. (§ 48 μηδεν δε | των τυχοντω]ν ad 51 χρησιμ[ον] ειρηκασιν) = PapAmh.; versio Syriaca = Syrus.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ inscr. Γ Stob. Gregor. Planud. A. B. sq.] ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον παραίνεσις (παρ(αι)ένεσις Π rec.) Λ Π rec. Ald. W. L. C. = ἰσοκράτους ῥήτορος πρὸς δημόνικον παραίνεσις Σ, ἰσοκράτους παραινέσεις πρὸς δημόνικον Υ Harp. v. ἐπακτὸς ὅρκος Prisc. cf. Keil AI p. 73 sq. — § 1. 7 μὲν om. Gregor. Planud. — εὑρήσωμεν Γ pr., corr. ut vid. 4 — 8 φαύλων] φίλων AnonProleg. — πολλοῖ (υ) Σ — 9 ἐν om. Planud. — ταῖς (η) Σ = τῇ Υ — κατασκευαῖς Π, συνηθείαις (α) Σ = συνηθεία Υ.

γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας
ἀγαπῶσιν, καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσεν,
2 τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν. ἡγού- b
μενος οὖν πρέπειν τοὺς δόξης ὀρεγομένους καὶ παιδείας ἀντιποιουμένους
τῶν σπουδαίων ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητάς, ἀπέσταλκά σοι
τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας, σημεῖον
δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας· πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας ὥσπερ τῆς
3 οὐσίας οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. (β'.) Ὁρῶ δὲ c
καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγω-
νιζόμενον· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους
ἐπιχειρῶ, καὶ σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας
ἐπανορθῶ. ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτικοὺς
4 λόγους συγγράφουσιν, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσιν, οὐ μὴν περί γε τὸ
κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν· ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰση- d
γοῦνται, μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ'
ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤθη σπουδαῖοι πεφυκέναι δόξουσιν, τοσούτῳ ||
μᾶλλον ἐκείνων τοὺς ἀκούοντας ὠφελοῦσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον παρα- 3
καλοῦσιν, οἱ δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσιν.

TESTIMONIA] τὰς μὲν τῶν φαύλων . . . ἐξαλείψειεν Isidor. Pelus. IV 162 p. 1248 Migne — § 2. δόξης . . . ἀντιποιουμένους BA 161, 7 — § 3. ὁρῶ δὲ καὶ . . . συναγωνιζόμενον BA 172, 30; Schol. Aristoph. Ach. 206 (usque ad συλλαμβάνουσαν cf. Suid. v. ξυλλαβεῖν, item Lex.Vind. p. 130, 1) — σὺ μὲν γὰρ . . . ἐπανορθῶ BA 142, 24 — ἐγὼ δὲ . . . ἐπανορθῶ Marcell. in Schol. ad Hermog.: Rh. Gr. IV 193, 11 W — § 4. ὅσοι δὲ . . . εἰσηγοῦνται BA 142, 27 (cf. Suid. v. εἰσηγούμενος).

APPARATUS] 1 γάρ om. ExcVind. Georgid. — μόνον om. ExcVind. — δὲ καί] καὶ om. AnonProleg. Planud.: Paris. — 2 καὶ τὰς μὲν] τὰς ExcVind. — συνηθείας om. Y, διανοίας Gregor. — 3 φιλίας om. Isidor. — οὐδ' ἄν] οὐδ' Σ Y = οὐδὲ Gregor. ExcVind. Georgid. — ἅπας (om. ὁ) Π — ἐξαλείψει ExcVind. — § 2. 4 δόξης [αν] Σ — 6 ἡμᾶς Λ Σ Gregor: Monac. ϛ (exc. A. C.) Orelli p. 528 B. Str. II p. 77 coll. XII 61, sed cf. Str. IV p. 339 Bäumlein 1842 p. 835 Sandys coll. XXI 237 (Syrus = Γ) — εὐνοίας] φιλίας Λ ϛ, φιλίας inductum et εὐνοίας suprascriptum Y pr. — § 3. 9 καὶ om. Y LexVind. — ξυλλαμβάνουσαν LexVind. — παρόντα om. Σ — 10 παιδεύειν ἄλλους ad ἐγὼ δὲ (homoeot.) om. BA — 11 καὶ σὺ Λ Π Y ϛ (sed cf. A. C.), καὶ σὺ [οἱ] Σ — ἀκμὴν φιλοσοφεῖς Λ Π Y ϛ, item sed suprascripto ἡ (s. ἦν) et ίας (s. εῖς) Σ — 12 μὲν γὰρ τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους colloc. Σ Y — 13 καλοῖς μὲν ἔργοις corr. Y_2 — ἐπιχειροῦσιν Γ pr. Syrus, ἐπιχειροῦσι ⟨ποιεῖν⟩ $Γ_4$ (L.) C. cf. append., ἐπιθυμοῦσιν Y pr., corr. 2 — § 4. μὴν ⟨δε⟩ περί γε Σ, περὶ om. Y pr., post γε s. v. add. 2 — 14 τοῖς om. Π — 15 ἀσκήσουσιν [ω] Σ = ἀσκήσωσιν Y — 16 δόξωσι Λ Σ Y — τοσοῦτον Σ, τοσοῦτο Y sed cf. Schn. ad loc. Keil AI p. 141 — 17 λόγον ⟨μόνον⟩ Λ Π Σ Y Syrus edd. exc. B. BS. Schn.[3] — 18 δὲ ⟨καί⟩ Λ Π Σ Y Syrus ϛ: interpolationes μόνον ... καὶ sibi respondent.

Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὑρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες 5
μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων XI 2, XVII 62
ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυ-
τῶν βίον οἰκονομεῖν. ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν,
b οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἐδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα
σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν. κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνήλωσεν 6
ἢ νόσος ἐμάρανεν, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης
ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥᾳθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς
νέους παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ
ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν, καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούν-
c των ἐκόσμησεν, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. ἡ δὲ τῆς 7
ἀρετῆς κτῆσις οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῇ, μόνη μὲν
συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δ' εὐγενείας ἐστίν, τὰ

TESTIMONIA] § 5. διόπερ ἡμεῖς . . . συμβουλεύειν BA 172, 33 — διόπερ ἡμεῖς . . . γράψαντες Harp. v. παράκλησις (Suid.; cf. Lex.Vind. p. 140, 1, Thom. Mag. p. 308, 4 R) — ὅσοι γὰρ τοῦ βίου . . . ἐδυνήθησαν BA 138, 7 — τοῦ βίου τὴν ὁδὸν Phoebamm.: Rh. Gr. III 44 Sp — οὗτοι μόνοι . . . ἐδυνήθησαν BA 142, 28 (cf. Suid. v. ἐφικέσθαι?); resp. Exc.Paris. 3, [Basilius] c. 1 — § 6. κάλλος μὲν γὰρ . . . ἐπεσκότησεν Exc. Paris. 3; *[Basilius] c. 8; resp. Plutarch. περὶ παίδων ἀγωγῆς c. 8 (6 D) — κάλλος μὲν γὰρ . . . νέους παρακαλῶν *Georgid. p. 52, cf. p. 88, 14 B — κάλλος μὲν γὰρ . . . ἐμάρανεν vertit Hieronym. comm. in Isaiam XI 40 p. 402 D Migne — πλοῦτος δὲ . . . παρακαλῶν Stob. 93, 24 M; Isidor. Pelus. II 146 p. 591 B — πλοῦτος δὲ . . . ὑπηρέτης ἐστίν *Syrian. II 29 Rabe; *Sopater: Rh. Gr. IV 346 W; *Alciphr. epist. I 5, 3; (*Lydus de mens. IV 7 p. 73, 11 et IV 100 p. 140, 19 Wünsch); *[Basilius] c. 35 — ῥώμη δὲ . . . ἐπεσκότησεν Stob. 53, 10 M; Georgid.: V — ῥώμη δὲ . . . ἔβλαψεν Floril. Boiss. I p. 121; *[Basilius] c. 13 — § 7. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς . . . ἡγουμένη Exc. Paris. 3; Stob. 1, 15 H; Orio VII 13; Georgid. p. 40 B; *[Basilius] c. 6; cf. Agapet. ad Iustinian. c. 18 — τὰ μὲν τοῖς . . . καθιστᾶσα vertit Chalcid. in Plat. Tim. prooem. (cf. Wrobel, Zeitschr. f. österr. Gymn. XXVI 1875 p. 743/4); resp. Liban. epist. 1053.

APPARATUS] **§ 5.** 5 ἀρετῆς ⟨τοῦ⟩ Σ, ἀρετῆς +++ Υ — 6 ἐστιν om. Π — **§ 6.** μὲν γὰρ] ἀνθρώπινον Georgid. — νόσος ΣΥ — ἀνήλωσεν Γ pr. Π rec. (ci. W.) A. B. sq. cf. XIII 60, XVII 67, XVIII 66, XIX 113 bis, Gr. Inscr. Att.[3] p. 173, Crönert p. 286 n. 2 et Bs. ad Areop. p. 133/138] ἀνάλωσεν Γ_2 Λ Π pr. ΣΥ ExcPar. ϛ exc. A = Georgid., qui solus collocat ἢ νόσος ἐμάρανεν ἢ χρόνος ἀνάλωσεν — 7 χρόνος ΣΥ — πλοῦτος ExcPar. pr., πλούτου corr. — κακίας om. ExcPar. — ἐστὶν ὑπηρέτης colloc. Syrian. Sopat. — 8 ἐξουσία μὲν τὴν ῥαθυμίαν Georgid. — 9 ῥώμη τε μετὰ ExcParis., δὲ om. Georgid., ἰσχὺς μετὰ (om. δὲ et μὲν) FlorBoiss. — 10 πλέω FlorBoiss., πλέον Georgid. — ἔβλαψεν Γ pr. cett. = Syrus] ἐλυμήνατο Γ mg. (γρ.) 5 Baiter (ad Paneg. p. XV) BS. (coll. Suida v. λυμαινόμενον: prob. Bäumlein 1842 p. 835) OSch. Sandys — μὲν om. FlorBoiss. — 11 ἐπεσκότισεν ΠΣΥ ExcParis. Georgid. — **§ 7.** δὲ om. Georgid. — 12 κτίσις Π pr. (s. v. corr. 1) Orio — ἀκίβδηλος Orio — μόνη μὲν] μόνη γὰρ ExcParis., μόνιμον Orio — 13 δὲ] μὲν Σ — τὰ μὲν ⟨γὰρ⟩ Σ, ⟨καὶ⟩ τὰ μὲν Georgid.

μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ
θαρσαλέως ὑπομένουσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον
8 ἡγουμένη. ῥᾴδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐστιν ἔκ τε τῶν Ἡρακλέους
ἄθλων καὶ τῶν Θησέως ἔργων, οἷς ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικοῦτον d
εὐδοξίας χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥστε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον
δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.
9 (γ'.) Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεὶς
οἰκεῖον καὶ καλὸν ἕξεις παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων. οὐ γὰρ
ὀλιγωρῶν τῆς ἀρετῆς οὐδὲ ῥᾳθυμῶν διετέλεσε τὸν βίον, ἀλλὰ τὸ μὲν
σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζεν, τῇ δὲ ψυχῇ τοὺς κινδύνους ὑπέμενεν. οὐδὲ e
τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἠγάπα, ἀλλ' ἀπέλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγα-
10 θῶν ὡς θνητός, ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος. οὐδὲ
ταπεινῶς διῴκει τὸν αὑτοῦ βίον, ἀλλὰ φιλόκαλος ἦν||καὶ μεγαλοπρεπὴς 4
καὶ τοῖς φίλοις κοινός, καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζεν τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδά-
ζοντας ἢ τοὺς τῷ γένει προσήκοντας. ἡγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρείαν
πολλῷ κρείττω φύσιν νόμου καὶ τρόπον γένους καὶ προαίρεσιν ἀνάγκης.
11 XVI 81, XVII 56 ἐπιλίποι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις κατα-

---

TESTIMONIA] § 8. οἷς ἡ τῶν τρόπων . . . ἐπέβαλεν Schol. in Soph. Trach. 117 (ed. Papageorg.) — § 9. τὸ μὲν σῶμα . . . ὑπέμενεν resp. Gnomol. Byz. 28 (Bar. 22, Par. 17) — οὐδὲ τὸν πλοῦτον . . . ὡς ἀθάνατος *corp. Paris. 155 — ἀλλ' ἀπέλαυε . . . ἀθάνατος BA 142, 20; Georgid.: F; cf. Lucian. in anthol. Palat. X 26, Kaibel epigr. Gr. 303, 3/5, Biantis dictum ap. Stob. 1, 93 H et Diog. Laer. I 27 et corp. Paris. 564 — § 10. μᾶλλον ἐθαύμαζε . . . προαίρεσιν ἀνάγκης *Exc. Paris. 4; *[Basilius] c. 12.

APPARATUS] 1 καθιστῶσα Λ Π Σ Υ Stob.: M Georgid. ς ante C. — 2 ὄκνον] ὅρκον Georgid. — πόνον] ψόγον ExcParis. — § 8. 3 ἡρακλείων suprascripto κλέους Υ — 4 οἷς τοῦ βίου ἀρετὴ (h.) ScholSoph. — 5 τοῖς ἔργοις ἐπέβαλλεν Π, ἐχαρίζετο ScholSoph. — 6 ἐμποιεῖν Υ — § 9. 8 ⟨σοι⟩ λεγομένων Π Σ Υ L. sq., sed cf. Bäumlein 1842 p. 838 — οὐδὲ γὰρ Π Σ Υ ς ante (A.) C. — 10 ὑπεμενεν Γ pr. cett.] ὑφίστατο Γ mg. 5 Syrus (Arsenius Centur. XV 65) Dd. BS. (coll. Hesych. v. ὑφίσταται) Bäumlein 1842 p. 836 OSch. Sandys — 11 παρὰ καιρὸν Π Σ Υ corpParis. (Syrus = Γ Λ) — ἀπήλαυε Λ Π Υ ς, ἀπέλαβε Σ, ἀπόλαυε corpParis. Georgid. Lucian. — μὲν om. Georgid. — ἀγαθῶν post ὑπαρχόντων colloc. Georgid. — 12 ὑπαρξόντων Υ — § 10. 13 ἑαυτοῦ Λ Π Σ Υ ς B. Bs. Dyroff p. 59 (corr. Baiter ad Paneg. p. XV) — φιλόκαλός ⟨τε⟩ Π ς Do. (prob. Bl. in appar.) sed cf. ad VI 19 — 14 ⟨πάντας⟩ τοὺς Π — 15 ἑταιρείαν Γ Π Υ pr. ExcParis.] ἑταιρίαν Λ Σ Υ corr. edd.: sed differentia, quam statuit Baiter ap. Bremi p. 197/8 inter ἑταιρία (ab ἑταῖρος) = sodalitas vel amicitia, et ἑταιρεία (ab ἑταιρεύω) = factio, optimorum codicum memoria non firmatur, cf. XIV 174 et IV 6, XII 54, XIV 79 — 16 κρεῖττον Σ Υ ExcParis. — φύσιν νόμου καὶ om. ExcParis. — § 11. 17 ἐπιλίποι Λ pr., ἐπιλείπει ut vid. corr. rec., ἐπιλείποι Π Σ (qui suprascripsit ψει).

ῥυθμησαίμεθα. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώ-
b σομεν, δεῖγμα δὲ τῆς Ἱππονίκου φύσεως νῦν ἐξενηνόχαμεν, πρὸς ὃν δεῖ
ζῆν σ' ὥσπερ πρὸς παράδειγμα, νόμον μὲν τὸν ἐκείνου τρόπον ἡγησά-
μενον, μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς γιγνόμενον· αἰσ-
χρὸν γὰρ τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν ζῴων, τοὺς δὲ
παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς σπουδαίους τῶν γονέων. ἡγοῦ δὲ μηδενὶ 12 XI 11
τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν, ὡς σοὶ
c σκοπεῖν, ὅπως ἐφάμιλλος γενήσει τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν. οὕτω
δὲ τὴν γνώμην οὐ δυνατὸν διατεθῆναι τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκου-
σμάτων πεπληρωμένον· τὰ μὲν γὰρ σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἡ
δὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λόγοις αὔξεσθαι πέφυκεν. διόπερ ἐγώ σοι
πειράσομαι συντόμως ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἄν μοι δοκεῖς ἐπιτηδευμάτων
πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώ- XI 29
ποις εὐδοκιμῆσαι.

d (δ'.) Πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς μὴ μόνον 13
θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρη-
μάτων εὐπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας
τεκμήριον. τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μέν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως·

TESTIMONIA] § 12. τὰ μὲν γὰρ σώματα . . . πέφυκε Stob. ecl. II 31, 55 p. 210 W; Gnomol. Byz. 29 (Bar. 28); corp. Paris. 156; Georgid. p. 82 B — § 13. πρῶτον μὲν . . . τεκμήριον Georgid. p. 83 B, initio ad Christianorum fidem accommodato.

APPARATUS] 2 ὃν Γ Υ (Agricola in vers. Lat.) BS. sq. cf. Schn. ad loc.] ὃ Λ Π Σ Syrus (?) ϛ B. — 4 γιγνόμενον BS. (Bäumlein 1842 p. 336) Sandys Bl. Schn.[3]] τινόμενον Γ pr., γινόμενον Γ₂ Π Bs. OSchn., γενόμενον Λ Σ Υ ϛ B. — 5 γραφεῖς codd. cf. § 14, 16 (γονεῖς) et XI 31, 35, 36, XII 38 (βασιλεῖς: Γ) et XV 9, XIX 118, XX 74 (θεσπιεῖς, χαλκιδεῖς, φωκεῖς: Γ) et XX 132, XXI 79 (βασιλεῖς: Θ Λ), cum sedecim locis libri accusativi terminationem —έας (nominum in —εύς) servent: cf. Baiter ap. Bremi p. 200 Bs. p. XXI 9. Atque in inscript. termin. accus. —εῖς non ante finem saec. IV. invenitur: Gr. Inscr. Att.[3] p. 141; vereor tamen formas illas contra crebrum gravissimi codicis testimonium Isocrati demere: cf. Emminger p. 406, Crönert p. 173 n. 2 — § 12. 6 μηδενὶ ⟨τοιούτῳ⟩ Σ — 7 οὕτως Λ Π — πρὸς τοὺς Υ — ἀσκεῖν om. Λ — ὡς σοὶ om. Λ pr., post σκοπεῖν s. v. add. rec. — 8 γενήσει Γ pr.] γενήσῃ Γ₄ Λ Π Σ Υ ϛ Do. — 9 οὐ δυνατὸν Γ₂ Baiter (ad Paneg. p. XV) BS. sq.] οὐ om. Γ pr., ἀδύνατον Λ Π Σ Υ ϛ B. — 10 γὰρ Λ pr., correctio rec. incerta (γε ?), om. Gnomol. — τὸ σῶμα Georgid. — τοῖς ἡμετέροις Λ — πόνοις om. Π pr., in mg. add. rec. — 11 τοῖς om. Stob. — λόγοις] ἔργοις Υ — πειράσομαι συντόμως ἐγώ σοι (h.) colloc. Υ — 12 ἂν om. Υ — δοκεῖς (ci. B., quod prob. Str. 1830 p. 81 Chr. Cob. NL p. 362 VL p. 515) BS. Schn. Sandys (coll. ep. IV 9) Bl.] δοκοίης codd. ϛ B. Dd. Bäumlein 1842 p. 337/8 Bs. — § 13. 15 οὖν om. Υ — τὰ πρὸς θεὸν Σ Υ Syrus cf. Georgid. — 17 τῶν om. Σ pr., s. v. add. 2. 18 δαιμόνιον] πνεῦμα τὸ ἅγιον Σ — μὲν et δὲ om. Σ.

οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν.

14 Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ σεαυτὸν e γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.

Ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίειαν· τούτου δ' ἂν ἐπιτύχοις, ‖ εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος.

15 Μήτε γέλωτα προπετῆ στέργε μήτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχου· τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μανικόν. ἃ ποιεῖν αἰσχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν. ἔθιζε σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν ἀλλὰ σύννουν· δι' ἐκεῖνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ τοῦτο φρόνιμος εἶναι δόξεις. ἡγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν κόσμον, αἰσχύνην, δικαιοσύνην, σω- b φροσύνην· τούτοις γὰρ ἅπασιν δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος.

16 Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σεαυτῷ συνειδήσεις.

TESTIMONIA] § 14. τοιοῦτος γίγνου . . . παῖδας Stob. 79, 36 M; corp. Paris. 128; vertit [Sergius] expl. in Don.: Gramm. Lat. IV 553, 6 K; cf. etiam Thaletis dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 37, Philonis fragm. tom. VI p. 263 Lips. (stereot.), Julian. epist. ad Athen. 280 d p. 361, 21 Hertl. — ἄσκει τῶν . . . δυνάμενος resp. Choricius: Hermae XVII p. 236, 25 sq. — ἄσκει τῶν . . . ὑγίειαν Georgid.: F — § 15. μήτε γέλωτα . . . μανικόν Exc. Paris. 5; Georgid. p. 59 B (etiam V) — μήτε γέλωτα . . . ἀποδέχου BA 124, 4 (cf. Suid. v. ἀποδέχομαι?) — μήτε γέλωτα προπετῆ στέργε Schol. in Apoll. Rhod. I 485; *[Basilius] c. 28 — ἃ ποιεῖν αἰσχρὸν . . . καλόν Exc. Paris. 6; Orio I 26; Exc. Vind. 60; Georgid.: FV; Choricius pro mimis c. XI p. 231 (Graux, Revue de Philol. I 1877); resp. Aristid. XXVIII 18, [Basilius] c. 16; (cf. Soph. O. T. 1409, Philoct. 86) — ἔθιζε σεαυτὸν . . . δόξεις Exc. Paris. 7; Georgid. p. 33 B (etiam V); cf. Agapet. ad Justinian. c. 40 — ἡγοῦ μάλιστα . . . ἦθος Exc. Paris. 8; Georgid. p. 40 B — § 16. μηδέποτε μηδὲν . . . συνειδήσεις Exc. Paris. 9; Stob. 24, 9 H: Gnomol. Byz. 31 (Bar. 26); Georgid. p. 59 B (etiam V); resp. [Basilius] c. 42 — μηδέποτε . . . λήσειν Orio I 27 (cf. Critiae fgm. 1 v. 22 Nauck).

APPARATUS] 1 τε om. Y — τοῖς θεοῖς] θεοῖς Σ pr., θεῷ int. scrib. corr. (= Syrus) — ὅρκοις Γ Bs. Schn. (ad loc.) Sandys] νόμοις Λ Π Σ Y Syrus ς B. BS. Bl., sed cf. Hug — § 14. 3 σεαυτοῦ Γ Λ pr. Σ Y Syrus corpParis.] σαυτοῦ Λ rec. Π ς, ἑαυτοῦ Stob. Bs. Schn. (ad loc.) Sandys Keil AI p. 104, sed cf. Dyroff p. 59 — 5 ὑγίειαν ⟨συμφέροντα⟩ Λ Π ς B. Str. II p. 79, corr. Dd. sq. (Syrus = Γ) — ἐπιτυγχάνοις Λ Π ς — εἰ λήσῃς Λ — § 15. 7 ὑποδέχου corpParis. — 9 μηδὲ νόμιζε colloc. (om. ταῦτα) ExcVind. — σαυτὸν Π ExcParis. Georgid. ς — μὴ σκυθρωπὸν εἶναι (h.) colloc. Georgid. — 11 μάλιστα om. Georgid. — σαυτῷ Π — 12 κρατεῖσθαι codd. Syrus Georgid., κρατ . . . . . (cum lac.) ExcParis.: M = κρατεῖν sec. Sternbach (append.) — νεωτέρων] ἀνδρῶν ExcParis. — § 16. 13 μηδὲν αἰσχρὸν] αἰσχρόν τι Gnomol., μηδὲν om. Georgid. — καὶ γὰρ ἂν] ἂν γὰρ ExcParis. — 14 σεαυτῷ Γ Dd. sq.] σαυτῷ ⟨γε⟩ $Λ_1$ Gnomol. ς, σεαυτῷ ⟨γε⟩ Π B., σαυτῷ Λ pr. ExcParis. Stob.: M A Br. (S?), σαυτὸν Georgid. — σύνοιδας Georgid.

Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύ-
νου, τοῖς δὲ νόμοις πείθου.
c Τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης· τέρψις γὰρ σὺν τῷ καλῷ μὲν
ἄριστον, ἄνευ δὲ τούτου κάκιστον. εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κἂν ψευδεῖς 17
ὦσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσιν, πρὸς δὲ τὴν δόξαν
ἀποβλέπουσιν. ἅπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μηδένα λήσων· καὶ γὰρ ἂν
παραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσει. μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοίης, εἰ
d φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῴης. XII 61
Ἐὰν ᾖς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. ἃ μὲν ἐπίστασαι, ταῦτα 18
διαφύλαττε ταῖς μελέταις, ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάμβανε ταῖς ἐπι-
στήμαις· ὁμοίως γὰρ αἰσχρόν, ἀκούσαντα χρήσιμον λόγον μὴ μαθεῖν
καὶ διδόμενόν τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ λαβεῖν. κατανάλισκε τὴν

TESTIMONIA] τοὺς μὲν θεοὺς ... κάκιστον Stob. 1, 26 H; Orio III 6; Georgid. p. 82 B; partem priorem ad πείθου resp., posteriorem inde a τὰς ἡδονὰς ad verbum redd. Exc. Paris. 10 et 11 — τοὺς μὲν θεοὺς ... φίλους αἰσχύνου Anon. Schol. in Hermog.: Rh. Gr. VII 945, 24 W; cf. Phocyl. 8, Solon. ap. Diog. Laert. I 60, Plutarch. de lib. educ. 7 E — τοὺς δὲ φίλους ... (§ 17) δόξαν ἀποβλέπουσιν Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1235 W — τὰς ἡδονὰς ... ἄριστον Stob. 1, 26 H; cf. Stob. 5, 22 H (Δημοκρίτου), Gnomol. Byz. 187 (Bar. 185, Paris. 77, Pal. 127, Mon. 83, Leid. 79; videas Gnomol. p. 197 W): cf. etiam Pittaci dictum ap. Stob. 9, 31 H — τὰς ἡδονὰς ... δόξης BA 149, 1 — § 17. εὐλαβοῦ ... ἀποβλέπουσιν Exc. Paris. 12; Stob. 42, 7 H; corp. Paris. 128; Gnomol. Byz. 145 (Bar. 180, cf. Mon. 133, Leid. 126); Georgid. p. 33 B (etiam V) — εὐλαβοῦ ... ψευδεῖς ὦσιν BA 142, 30 (cf. Suid. v. εὐλαβοῦ, Menand. ap. Stob. 42, 1 H) — ἅπαντα δόκει ... ὀφθήσῃ Exc. Paris. 13; corp. Paris. 130 — μάλιστα δ' ἂν ... ἐπιτιμῴης Exc. Paris. 14; resp. [Basilius] c. 21; cf. Thaletis dictum ap. Diog. Laert. I 36 — § 18. ἐὰν ᾖς φιλομαθής ... μὴ λαβεῖν Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1268 W; Georgid. p. 33 B — ἐὰν ᾖς ... πολυμαθής Hermog. π. μεθ. δειν.: Rh. Gr. II 440 Sp; Syrian. in Hermog. I 51, 13 Rabe; *Theophilus adv. Autol. III 15 Otto — ἃ μὲν ἐπίστασαι ... μὴ λαβεῖν Exc. Paris. 15 — αἰσχρὸν ἀκούσαντα ... μὴ λαβεῖν Georgid. p. 8 B (etiam F) — κατανάλισκε ... ῥᾳδίως μανθάνειν Exc. Paris. 16; Georgid. p. 52 B (etiam V) — κατανάλισκε ... φιληκοΐαν Orio II 4; resp. Procop. epist. 142 p. 589 Hercher.

APPARATUS] 1 τοὺς μὲν θεὸν Λ, τὸν θεὸν Syrus Stob.: Br. Georgid., τὸ θεῖον ExcParis. — μὲν . . δὲ . . δὲ . . δὲ . . om. Georgid. — 2 τοῖς δὲ νόμοις πείθου om. Stob. — 3 ⟨καὶ⟩ τὰς ἡδονὰς BA — § 17. 4 τὰς om. corpParis. — κἂν ⟨τε⟩ ψευδεῖς ὦσι ⟨κἂν τε ἀληθεῖς⟩ BA cf. Keil AI p. 124 — 5 μὲν om. Georgid. — 7 ὀφθήσει Γ pr.] ὀφθήσῃ $Γ_4$ Λ Π ExcParis. corpParis. ς Do. — 8 ἃ om. Π — πράττωσιν Λ Π (L.) — § 18. 9 ἔσει Γ pr.] ἔσῃ $Γ_4$ Λ Π Hermog. Gregor. ς Do., ᾖ (fort. εἶ?) Georgid. cf. Keil AI p. 17 n. 1 — 9 ταῦτα om. Λ Π ExcParis. Gregor. Georgid. ς B., add. (Syrus) Dd. sq. — 10 δὲ μήπω ExcParis. — 11 ἀκούσαντα ⟨μὲν⟩ Gregor., εν ταυτω Pap — λόγον χρήσιμον colloc. ExcParis. Gregor. — μανθάνειν Λ Π ς — 12 παρὰ τῶν φίλων ἀγαθὸν colloc. Pap Georgid., παρὰ θεοῦ ἀγαθὸν Gregor. — λαμβάνειν Π Georgid. (ExcParis. sec. Sternb.) L. C.

ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν τῶν λόγων φιληκοΐαν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς e
19 ἄλλοις χαλεπῶς εὑρημένα συμβήσεταί σοι ῥᾳδίως μανθάνειν. ἡγοῦ τῶν
ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημάτων κρείττω· τὰ μὲν γὰρ ταχέως
ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει· σοφία γὰρ μόνον τῶν
κτημάτων ἀθάνατον. || μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς 5 6
διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπό-
ρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρ-
χουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομέ-
νειν ἐπὶ τῷ βελτίω καταστῆσαι τὴν αὑτῶν διάνοιαν.
20 Τῷ μὲν τρόπῳ γίγνου φιλοπροσήγορος, τῷ λόγῳ δ' εὐπροσήγορος.
ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας, εὐπροσ- b
ηγορίας δὲ τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν. ἡδέως μὲν ἔχε
πρὸς ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθὴς
ἔσει, τοῖς δὲ φίλος γενήσει. τὰς ἐντεύξεις μὴ ποιοῦ πυκνὰς τοῖς αὐτοῖς
μηδὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν· πλησμονὴ γὰρ ἁπάντων.

TESTIMONIA] § 19. ἡγοῦ τῶν ... ἀθάνατον Stob. ecl. II 31, 98 b p. 217 W; Georgid. p. 40 B, initio mutato (etiam V) — σοφία ... ἀθάνατον Exc.Vind. 61 — μὴ κατόκνει κτἑ cf. Theogn. v. 71/2 — § 20. τῷ μὲν τρόπῳ ... ἐντυγχάνειν Exc. Paris. 17; Georgid. p. 83 B (etiam FV) — ἔστι δὲ ... ἐντυγχάνειν Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1264 W — ἔστι δὲ ... ἀπαντῶντας Priscian. XVIII 278; resp. [Dion. Halic.] ars rhet. p. 251 R — ἡδέως μὲν ἔχε ... φίλος γενήσῃ Exc. Paris. 18; Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1235 W; corp. Paris. 151; Georgid. p. 40 B (etiam V) — ἡδέως μὲν ἔχε ... τοῖς βελτίστοις resp. Manuel Palaeol. ὑποθῆκαι βασιλικῆς διαγωγῆς c. 12 (cf. Keil Hermae XXIII p. 372) — τὰς ἐντεύξεις ... ἁπάντων Georgid. p. 82 B (etiam V) — τὰς ἐντεύξεις μὴ ποιουμένους (sic!) Schol. Eurip. Med. 217 (cod. B[1]).

APPARATUS] 1 ἐν τῷ βίῳ] τοῦ βίου Procop., (ἐν βίῳ ExcParis. sec. Sternb.) — την ⟨εν⟩ τοις λογοις Pap — 2 εὑρισκόμενα ExcParis. — σοι om. Λ pr., s. v. add. 1 — σοι συμβησεται colloc. Pap — § 19. πολλα των ακουσματων colloc. Pap — 3 χρημάτων εἶναι colloc. Π — κρειττωι χρηματων colloc. Pap — 4 απολειπει Pap, ἀπολείπεται Stob. — παντι χρονω Pap — παραμενεῖ Λ — γάρ om. ExcVind. — γαροπαντων μονον (= γάρ ⟨ὁ πάντων⟩ μόνον) Pap — μόνη Λ Π Stob. ExcVind. Georgid. ϛ ante C. (Syrus = Γ) — 5 κτημάτων Pap Syrus Stob. ExcVind.] χρημάτων codd. Georgid. Bs. Schn. — αθανατον ⟨εστι⟩ Pap, ἀθάνατος Stob. — ⟨κα[ι]⟩ μακραν Pap — 9 ἑαυτῶν Λ Π ϛ, [αυτ]ων Pap — § 20. 10 τῷ λόγῳ δὲ ExcParis.: ci. Bl. Gebauer arg. ex contr. p. 115 Keil AI p. 17 n. 4 Schn.[3]] τῷ δὲ λόγῳ (h.) codd. Pap Georgid. edd. (τῷ λόγῳ δὲ εὐπροσήγορος om. Georgid.: Paris.) — εὐπροσήγορος] ευπρεπης Pap — 11 μεν om. Pap — [τοι]ς απαντωσιν Pap — 12 τοῖς λόγοις αὐτοῖς] αυτοις om. Pap, τοῖς αὐτῶν λόγοις ExcParis. (append.) — ⟨προς εκαστον⟩ ηδεως Pap — μὲν om. Georgid. — 13 παντα[ς] Pap, ἅπαντα Gregor. — βελτίοις Π — ἀπεχθήσεαι Γ pr., ἀπεχθὴς ἔσει Γ[2]] ἀπεχθὴς ἔσῃ Γ[4] Λ Π Pap ExcParis. Gregor. corpParis. Georgid. ϛ Do. (append.) — 14 τοῖς δὲ φίλος γενήσει om. Γ pr., in mg. add. 2 (habet Syrus) — γενήσῃ Γ[4] Λ Π Pap ExcParis. Gregor. corpParis. Georgid. ϛ Do. — πυκνὰς τοῖς αὐτοῖς] αστοχους Pap — 15 μ[α]κρας: ς a corr. Pap — ἁπάντων ⟨κακῶν⟩ Georgid.

21 Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἑκουσίοις, ὅπως ἂν δύνῃ καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν. ὑφ᾽ ὧν κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχρόν, τούτων ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. ἔσει δὲ τοιοῦτος, ἐὰν κέρδη μὲν εἶναι νομίζῃς, δι᾽ ὧν εὐδοκιμήσεις, ἀλλὰ μὴ δι᾽ ὧν εὐπορήσεις, τῇ δ᾽ ὀργῇ παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας, ὥσπερ ἂν πρὸς ἑαυτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ἀξιώσειας, ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς ἐὰν αἰσχρὸν ὑπολάβῃς τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρχειν, ταῖς δ᾽ ἡδοναῖς δουλεύειν, ἐν δὲ τοῖς πονηροῖς ἐὰν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας ἐπιβλέπῃς καὶ σεαυτὸν ὡς ἄνθρωπος ὢν ὑπομιμνήσκῃς.

22 Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας· δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὅρκου πιστότερον φαί-

TESTIMONIA] § 21. γύμναζε σεαυτὸν . . . ὑπομένειν Exc. Paris. 19; corp. Paris. 150; Flor. Boiss. I p. 121; Georgid.: FV; imitat. est Julian. or. I 11c p. 13, 17 Hertl.; resp. Procop. epist. 101 p. 571 Hercher; cf. Democrit. ap. Stob. 29, 63 H, corp. Paris. 784 — ὑφ᾽ ὧν κρατεῖσθαι . . . ὧν ὑπομιμνήσκῃς Exc. Paris. 20; Stob. 1, 26 H; cf. Galen. ap. Georgid. p. 93, 15 B; Gnomol. Byz. 241 (Bar. 236, corp. Paris. 852) — ἐγκράτειαν ἄσκει . . . ὧν ὑπομιμνήσκῃς. [Μᾶλλον] Georgid. p. 34 B — τῇ δ᾽ ὀργῇ παραπλησίως κτέ resp. Agapet. ad Justinian. c. 36 — § 22. μᾶλλον τήρει . . . παρεχομένους Exc. Paris. 21; Stob. 41, 10 H; corp. Paris. 143; cf. Anaxandrid. ap. Stob. 41, 2 H (ubi pro γὰρ λαβὼν Sandys ci. παραλαβών), Porphyr. de vita Pythag. 39 — μᾶλλον τήρει . . . παρακαταθήκας Stob. ecl. II 31, 93ᵈ p. 218 W; cf. Cram. An. Paris. IV 199, 22 — δεῖ γὰρ τοὺς . . . παρεχομένους corp. Paris. 143 et 144; cf. Solonis dictum ap. Stob. 1, 172 et 37, 30 H et Diog. Laert. I 60, Cicer. pro Balbo 5, 12.

APPARATUS] § 21. 1 γύμναζε σαυτὸν τοῖς πόνοις ἑκουσίως ὅπως δύναιο καὶ πονεῖν ἀκουσίως in mg. Γ_4 (Γ pr. = textus) — ἔθιζε FlorBoiss. — [σε]αυτον Pap, σαυτὸν Γ_4 Π ExcParis. corpParis. Georgid. — [οπω]ς (om. αν) Pap, ἵνα (om. ἂν) corpParis. — δύνῃ Γ pr. Pap Georgid. cf. Bs. ad Areop. p. 216] δύναιο Γ_4 Λ Π ExcParis. ϛ, δυνηθῇς FlorBoiss., δόξῃς corpParis. — και om. Pap — (τοὺς om. ExcParis. sec. Sternb.) — 2 ὑποφέρειν Pap ExcParis. FlorBoiss. Georgid. — 3 πάντων om. Syrus (Exc.Paris.: F) Stob. Georgid. — κερδου Pap — ἔσει B. sq.] ἔσῃ codd. Pap Stob. Georgid. (ExcParis. sec. Sternb.; in M lac.) ϛ Do. — 4 ἂν Λ ϛ — νομισῃς Pap ExcParis. — 5 εχε Pap Stob.: Tr. Georgid. — ὥσπερ ἂν πρὸς ἑαυτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ] ἢ περὶ σὲ Stob. — 6 ἂν om. Georgid. — προς om. Pap. — αὑτὸν Λ Π Pap, σα(υτὸν) ExcParis.: M ϛ (ἑαυτὸν ExcParis. sec. Sternb.) — και om. Pap ExcParis. — ἔχειν ἀξιώσειας] εξειν ut vid. (om. αξιωσειας) Pap — ἀξίως εἴας Λ pr., ἠξίως (inducto εἴας) corr. rec. — 7 ἂν Λ ϛ, om. Pap — υπολαβε Pap — 8 πονηροῖς Γ Georgid. Baiter (ad Paneg. p. XV) BS. sq.] λυπηροῖς Λ Π Pap ExcParis. Stob. ϛ B. — ἂν Λ ϛ, om. Pap — των om. Pap — ὑποβλέπῃς ExcParis. (ἀποβλέπῃς sec. Sternb.) — 9 σεαυτὸν Λ Π ExcParis. ϛ Bl.] αὑτὸν Γ pr., αὑτῶν corr. 2, σαυτὸν Pap Stob. Georgid. B., αὑτὸν BS. Bs. Schn. Sandys, sed cf. Bäumlein 1842 p. 836 — ὡς ἄνθρωπος ὢν] ανθρωπον Pap — § 22. 10 διατηρει Pap — λόγων ⟨πίστεις⟩ ExcParis. — 11 φαίνεσθαι παρεχομένους] αποδεικνυου Pap pr., αποδεικνυναι corr.

νεσθαι παρεχομένους. προσήκειν ἡγοῦ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν. περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλὴν ἐὰν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοί τε τῷ λέγοντι κἀκείνοις e τοῖς ἀκούουσιν.

23 Ὅρκον ἐπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις, ἢ σεαυτὸν αἰτίας αἰσχρᾶς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ μεγάλων κινδύνων διασῴζων. ἕνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεῶν ὀμόσῃς, μηδ' || ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς· δόξεις γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχειν.

24 Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονεν. βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν· ὁμοίως γὰρ αἰσχρόν, μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἑταίρους μεταλλάττειν. μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων μήτ' ἄπειρος b εἶναι τῶν ἑταίρων θέλε. τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἐὰν μὴ δεόμενος τὸ δεῖ-

25 σθαι προσποιῇ· [περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ·] μὴ τυχὼν

TESTIMONIA] προσήκειν ἡγοῦ . . . πιστεύειν Exc. Paris. 22 — μηδενὶ λέγε . . . ἀκούουσιν Georgid. p. 59 B — § 23. ὅρκον ἐπακτὸν . . . φιλοχρημάτως ἔχειν Stob. 27, 11 H; Gnomol. Byz. 73 (Bar. 99, corp. Paris. 172); cf. Basilii de legend. gentil. libris c. 5 p. 577 B Migne — ὅρκον ἐπακτὸν *Harp. v. ἐπακτὸς ὅρκος (Suid., Zonar., Lex.Vind. p. 58, 4 et 89, 7 et 93, 6, Etym. M. 353, 13; cf. Hesych. s. v.) — § 24. μηδένα φίλον . . . ἐκείνους γέγονε Exc. Paris. 23; corp. Paris. 138; resp. [Basilius] c. 23 — μηδένα φίλον . . . γενέσθαι τοιοῦτον Gnomol. Byz. 147 (Bar. 188); Georgid. p. 59 B; cf. Epicharm. ap. Cicer. epist. ad Quint. fratr. III 1, 23 — βραδέως μὲν φίλος . . . μεταλλάττειν Exc. Paris. 24; corp. Paris. 139; Georgid. p. 17 B; cf. Solonis dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 60 — μήτε μετὰ βλάβης . . . προσποιῇ Georgid. p. 60 B; resp. Libanius epist. 18 — § 25. περὶ τῶν ῥητῶν . . . ἀνακοινοῦ Sopat.. Rh. Gr. IV 679 W; cf. Theogn. v. 73.

APPARATUS] 2 χρηστοῖς] (αἰ)σχροῖς ExcParis. — μηθενι Pap — ἂν Λ, ⟨οις⟩ αν Pap — 3 ο[μω]ς ut vid. Pap — σιωπασθαι τας πραξεις colloc. Pap — § 23. 5 ορκον επαρα[. . . . . προσδεχου δια δυο] Pap — σαυτὸν Pap Stob., ἑαυτὸν Gnomol. — αἰσχρᾶς αἰτίας colloc. Y (Pap. incert.), αἰσχρᾶς om. corpParis. — 6 ⟨τους⟩ φ[ιλο]υς Pap — φίλον Y — μεγάλων om. Λ ς ante L. — διασῴζων om. Pap — ἕνεκεν Σ — δε om. Pap — 7 μη[δενα θεων? ομοσ]ης Pap — θεὸν Λ Σ Y Stob.: S ς ante L. — μὴ ὀμόσῃς θεόν Syrus Gnomol. — μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς om. Y — 8 δὲ φιλαργυρεῖν Gnomol. — § 24. 9 ἐκέχρητο Gnomol. — προτέροις Y Pap ς ante (A.) L. — 10 αὐτὸν om. ExcParis. — τοιοῦτον γενέσθαι colloc. Gnomol., τοιοῦτον ἔσεσθαι ExcParis. — τοιοῦτον ἔσεσθαι, οἷόσπερ Σ Y Georgid. — 11 εγενετο Pap — γινόμενος Λ Σ M. Ald. L. — 12 καὶ om. Georgid. (Pap incert.) — 13 [μητε πειρω μετα βλ]αβης et [ειναι θελε τ]ων εταιρων colloc. Pap — 14 ἂν Λ ς — το om. Pap — § 25. 15 ⟨και⟩ περι Pap (append.) — περὶ τῶν . . . ἀνακοινοῦ del. L. Str. (Demon. p. 25 KB p. XV, retractavit II p. 228) Keil (Hermae XXIII p. 377) Albrecht 1890 p. 23.

μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει, τυχὼν δὲ μᾶλλον αὐτῶν τὸν τρόπον ἐπιστήσει.
δοκίμαζε τοὺς φίλους ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς
κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς
c δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς
φίλοις, ἐὰν μὴ προσμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος
αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῇς. ὁμοίως αἰσχρὸν εἶναι νόμιζε, τῶν ἐχθρῶν 26
νικᾶσθαι ταῖς κακοποιίαις καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις.
ἀποδέχου τῶν ἑταίρων μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας,
d ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας· πολλοὶ γὰρ ἀτυχοῦσιν
μὲν συνάχθονται, καλῶς δὲ πράττουσι φθονοῦσιν. τῶν ἀπόντων φίλων
μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

TESTIMONIA] δοκίμαζε . . . καιροῖς βοηθῇς Exc.Paris. 25; Georgid. p. 25 B; cf. Babrium ap. Georgid. p. 90, 3 B — δοκίμαζε . . . διαγιγνώσκομεν corp.Paris. 145 — δοκίμαζε . . . κοινωνίας Gnomol. Byz. 149 (Bar. 140a); *[Basilius] c. 26 — τὸ μὲν γὰρ χρυσίον . . . διαγιγνώσκομεν *Exc.Vind. 62; cf. Menandri fgm. 143 Mein., Ovid. Trist. I 5, 25 — οὕτως ἄριστα . . . δεήσεις BA 179, 11 — § 26. ὁμοίως αἰσχρὸν . . . εὐεργεσίαις Exc.Paris. 26; Georgid.: F — ἀποδέχου . . . φθονοῦσιν Exc.Paris. 27; Stob.: Mus. Rhen. XLVII 1892 p. 133 (Elter) — ἀποδέχου . . . φθονοῦντας Georgid.: F — ἀποδέχου . . . δυσχεραίνοντας BA 134, 26 — πολλοὶ γὰρ . . . φθονοῦσι Gnomol. Byz. 164 (Bar. 152); cf. Phot. epist. ad Michaelem Bulg. princ. c. 40 — πολλοὶ γὰρ . . . συνάχθονται BA 173, 3 — τῶν ἀπόντων . . . ὀλιγωρεῖν Exc.Paris. 28; corp. Paris. 149; *[Basilius] c. 26.

APPARATUS] 1 μὲν om. Y — γαρ] παρ Pap — βλαβήσει ⟨ἢ⟩ (= βλαβήσει with η above) Γ pr., η in mg. 2, βλαβήσῃ $Γ_5$ Λ Π Σ Y Pap ς Do. — τὸν τρόπον αὐτῶν colloc. Λ Π ς Do. — ἐπιστήσει B. sq.] ἐπιστήσῃ Γ Λ Π Pap ς Do., ἐπιστήσῃς Σ, ἐπιστήσεις Y — 2 τε om. Π Pap corpParis. — εὐτυχίας Gnomol. Georgid. — 3 κοινωνίας] ἀτυχίας Gnomol. — μὲν γὰρ om. ExcVind. — εν om. Pap — τῷ om. corpParis. ExcVind. Georgid. — βασανίζομεν Γ Pap ExcParis.] δοκιμάζομεν (ex XXI 39) Λ Π Σ Y corp Paris. Georgid. ς, δοκιμάζεται Syrus ExcVind. cf. Suid. — 4 οἱ φίλοι δὲ ἐν . . . διαγινώσκονται ExcVind. — γεινωσκομεν Pap — οὕτω ⟨δ'⟩ Π BA Budaeus L. C., οὕτω ⟨δ' ἂν⟩ Σ Y ExcParis. Georgid. Str. KB p. 65, οὕτως ⟨δ' ἂν⟩ Λ ς ante L., ουτως ⟨τε⟩ Pap — χρησει Pap B. sq.] χρήσῃ Γ Λ Π BA ς Do., χρήσαιο Σ Y ExcParis. Georgid. — 5 ἂν Λ ς — περιμένῃς Λ Π Σ BA ς B., corr. Dd. sq. cf. Str. III p. 440, περιμείνῃς Y, προσεπιμένῃς ExcParis. — 6 αὐτοῖς] αυτος Pap, om. Georgid. — § 26. ὁμοίως ⟨δ'⟩ Π, ὁμοίως ⟨γὰρ⟩ Σ Pap Syrus (Ryssel p. 39), om. Georgid. — εἶναι om. Λ Georgid. ς — ⟨υπο⟩ των Pap — ἐχθρῶν ⟨τε⟩ Π Σ Y ExcParis. — 7 νικᾶσθαι] ἡττᾶσθαι Y — κακοπαθιαις και ⟨υπο⟩ Pap — 8 ἑτέρων Γ pr. (corr. 2) BA, φίλων Syrus ExcParis. — τοῖς om. Σ M. Ald. — κακοῖς] καιροις Pap — 9 ἐπὶ τοῖς] ἐπ' Σ Y — γὰρ] μὲν Λ, om. Gnomol., γὰρ ⟨τοῖς⟩ BA — 10 μὲν om. Λ — ⟨τοῖς φίλοις⟩ συνάχθονται Λ Π Syrus Gnomol. Phot. ς B. BS. — πράττουσι ⟨τοῖς φίλοις⟩ ExcParis. — 11 δοκοίης ExcParis., δόξῃς corpParis. — μηδὲ τῶν παρόντων Pap corpParis. — ολιγωρως (ς s. v.) εχειν Pap, ὀλιγωρήσειν corpParis.

27 Εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής.
ἔστι δὲ φιλοκάλου μὲν τὸ μεγαλοπρεπές, καλλωπιστοῦ δὲ τὸ περίεργον.
Ἀγάπα τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτῆσιν e
ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν. καταφρόνει τῶν περὶ τὸν πλοῦτον σπου-
δαζόντων μέν, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσιν μὴ δυναμένων· παραπλήσιον
γάρ οἱ τοιοῦτοι || πάσχουσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππον κτήσαιτο καλὸν 8
28 κακῶς ἱππεύειν ἐπιστάμενος. πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα
κατασκευάζειν· ἔστι δὲ χρήματα μὲν τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις, κτή-
ματα δὲ τοῖς κτᾶσθαι δυναμένοις. τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν
ἕνεκεν, τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτεῖσαι δύνασθαι καὶ τοῦ φίλῳ σπου-
δαίῳ δυστυχοῦντι βοηθῆσαι· πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον μηδὲν ὑπερβαλ- b
29 λόντως ἀλλὰ μετρίως αὐτὴν ἀγάπα. στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ
τὰ βελτίω.

TESTIMONIA] § 27. εἶναι βούλου . . . τὸ περίεργον Georgid. p. 34 B (etiam V); Isidor. Pelus. III 84 p. 792 Migne; cf. Basilii de legend. gentil. libris c. 7 p. 581 B Migne — ἀγάπα . . . μετρίαν ἀπόλαυσιν Exc. Paris. 29; Stob. 94, 18 M; *Gnomol. Byz. 201 (Bar. 120, corp. Paris. 753); Georgid.: FV — καταφρόνει . . . ἐπιστάμενος Exc. Paris. 30; Stob. 92, 12 M; corp. Paris. 157; Georgid. p. 52 B — § 28. πειρῶ τὸν . . . δυναμένοις Stob. 94, 19 M; Georgid. p. 74 B; cf. Aristot. rhet. I 5 p. 1361 a 23 — τίμα τὴν . . . (§ 29) τὰ βελτίω Stob. 94, 20 M — τίμα τὴν . . . δυστυχοῦντι βοηθῆσαι Georgid. p. 83 B (etiam FV) — τοῦ φίλῳ . . . βοηθῆσαι cf. Gnomol. Byz. 206 (Bar. 127) part. poster. — § 29. στέργε μὲν . . . τὰ βελτίω Gnomol. Byz. 206 (Bar. 127) part. prior.

APPARATUS] § 27. 1 εἶναι βούλου τὰ] ἔσο Syrus Georgid. Isidor. — ⟨οἰκείαν⟩ ἐσθῆτα Georgid. — αλλα om. Pap — 2 ἐστι(ν Λ) γὰρ φιλοκάλου μὲν Λ Σ Syrus (Ryssel p. 39) ς ante A., φιλοκάλου μὲν γὰρ Georgid. Isidor. — 3 αγαπα ⟨δε⟩ Pap — ἀγάπα om., sed ante ἀπόλαυσιν add. ἀγάπησον Gnomol. — ἀγαθῶν om. Υ Pap — 4 μὲν σπουδαζόντων colloc. Π Σ Υ Pap ExcParis., μὲν om. Λ Stob. corpParis. Georgid. ς — 5 μὴ δυναμένων τοῖς ὑπάρχουσι(ν) colloc. Stob. — μη δυναμενων ad πάσχουσιν (homoeot.) om. Pap — 6 ωσπερ ιππον κτησαιτο τις καλον Pap — εἰ om. Σ, ⟨γὰρ⟩ εἰ corpParis. — καλὸν om. Syrus ExcParis. — § 28. 7 τοῦ πλούτου Σ, πλουτον om. Pap. — 8 παρασκευαζειν Pap — χρήματα (κτ s. v.) μὲν Σ — δυναμενοις Pap — κτήματα: κτ in ras. Υ, κτήματα (χρ s. v.) Σ, χρήματα Stob.: M — κτήματα δὲ ad δυναμένοις om. Π — 9 κτᾶσθαι Γ A. C. sq.] χρῆσθαι Λ Σ Υ Pap Syrus (qui fort. ⟨μὴ⟩ χρῆσθαι: Ryssel p. 39) Stob.: A Georgid. ς exc. A. C. cf. Orelli II p. 549/50, κεκτῆσθαι Stob.: M Keil AI p. 125, sed cf. Albrecht 1890 p. 17 — ⟨κατα τροπον⟩ δυναμενοις Pap — τίμα] ἀγάπα (Υ s. v. 2) Syrus Georgid.: F — δυεῖν Υ Pap — 10 ἕνεκε Λ pr., ν add. rec., ἕνεκα Σ Pap ς Do., ἕνε (κ s. v.) Υ — τε (s. v. Υ) ⟨καὶ⟩ Σ Υ — μεγαλην ⟨ραδιως⟩ Pap Stob. Keil AI p. 20 n. 2 sed cf. Albrecht 1890 p. 17 — ἐκτεῖσαι cf. ad II 10] ἐκτῖσαι (vel ἐκτίσαι) codd. Stob. Georgid. edd., υπενεγκειν Pap — δύνασθαι om. Λ Π Σ Υ Pap Georgid. ς ante C. — τοῦ] τὸν Π, τῷ Stob., om. Σ Υ Pap Georgid. — φιλοσπουδαίῳ Stob. — φίλοις σπουδαίοις δυστυχοῦσι βοηθεῖν Σ Υ — 11 ἄλλον] ἄδηλον Stob. — μηθεν Pap — 12 αὐτὴν] ταῦτα Υ.

Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει· καλὸς γὰρ θησαυρὸς παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη. κακοὺς εὖ ποιῶν ὅμοια πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτρίας
c κύνας σιτίζουσιν· ἐκεῖναί τε γὰρ τοὺς διδόντας ὥσπερ τοὺς τυχόντας ὑλακτοῦσιν, οἵ τε κακοὶ τοὺς ὠφελοῦντας ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας ἀδικοῦσιν. μίσει τοὺς κολακεύοντας ὥσπερ τοὺς ἐξαπατῶντας· ἀμφότεροι 30
γὰρ πιστευθέντες τοὺς πιστεύσαντας ἀδικοῦσιν. ἐὰν ἀποδέχῃ τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὸ φαυλότατον χαριζομένους, οὐχ ἕξεις ἐν τῷ βίῳ τοὺς πρὸς
d τὸ βέλτιστον ἀπεχθανομένους.

TESTIMONIA] μηδενὶ συμφορὰν . . . ἀόρατον Exc. Paris. 31; Stob. 112, 9 M; Gnomol. Byz. 239 (Bar. 234, Mon. 140, Leid. 133); corp. Paris. 152; Flor. Boiss. I p. 121; Georgid. p. 60 B; *Syrian. II 2 Rabe; *[Basilius] c. 65 et 38; cf. Philo fragm. tom. VI p. 238 Lips. (stereot.) — μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς BA 160, 5 (Suid. v. ὀνειδίζω); cf. Pittaci dictum ap. Diog. Laert. I 78 — τοὺς ἀγαθοὺς . . . βλάπτοντας ἀδικοῦσιν Exc. Paris. 32; resp. [Basilius] c. 22 — τοὺς ἀγαθοὺς . . . ὀφειλομένη Anton. I 29; Georgid. p. *52 et 83 B (etiam FV); imitat. est Libanius epist. 728 — τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει BA 137, 17 — καλὸς γὰρ θησαυρὸς . . . ὀφειλομένη Exc. Vind. 63; resp. Agapet. ad Justinian. c. 7 — κακοὺς εὖ ποιῶν . . . βλάπτοντας ἀδικοῦσιν Georgid. p. 51 B (etiam V); cf. Theogn. v. 105, Theophyl. Simoc. epist. 7 p. 33 Boiss. — ὅμοια πείσῃ . . . σιτίζουσιν BA 173, 5 (cf. Suid. v. σιτίζω) — § 30. μίσει τοὺς . . . ἀδικοῦσιν Stob. 14, 15 H; Gnomol. Byz. 175 (Bar. 158); corp. Paris. 142; Georgid. p. 52 B; cf. Anaxim. rhet. c. 11 p. 199, 3 Sp, Agapet. ad Justinian. c. 12, Isidor. Pelus. II 128 p. 574 Migne — μίσει τοὺς . . . ἐξαπατῶντας Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1235 W — ἐὰν ἀποδέχῃ . . . ἀπεχθανομένους Exc. Paris. 33; Georgid.: FV; cf. Demosth. XXIII 184, Agapet. ad Justinian. c. 22.

APPARATUS] § 29. 1 μηθενι Pap — 2 ἀόριστον Georgid. (ci. Cob. VL p. 515) sed cf. Fuhr animadv. p. 47 et p. 574 n. 1 — 3 τους om. Pap — τοῖς ἀγαθοῖς ExcParis. Georgid. p. 83 (καλοῖς εὖ ποιεῖν p. 52) — γὰρ om. ExcVind. — 4 κακοὺς ΓΛΣΥ Pap Syrus M. Ald. Bl. = κακοῖς Georgid.] κακοὺς ⟨δὲ⟩ (δ' Π) Π ExcParis. (append.) — εὖ ποιῶν] ωφελων Pap — πείσει B. sq.] πείσῃ codd. Pap ExcParis. Georgid. ς Do., πάσχειν BA — τοὺς ἀλλοτρίους Georgid.: V (om. PF) — 5 σρεθιζουσι Pap — κειναι Pap, ἐκεῖνοί Georgid. (ἐκεῖνοι V) — τε Γ s. v. 1 ΛΠ Exc Paris. Georgid.] om. Γ pr. ΣΥ Pap — διοδεδοντας Georgid. — τους τυχοντας ad ωφελουντας ωσπερ (homoeot.) om. Pap — τυχόντας codd. Georgid.] βάλλοντας ExcParis.: fort. recte; τύπτοντας ci. iam Budaeus, unde τυπόντας ci. W., quod prob. L. (sed cf. C. ad loc.) — 6 οἱ δὲ Σ — § 30. 7 κολακεύοντας μίσει καθάπερ Georgid. — εξαπαντωντας Pap — 8 τοὺς πιστεύοντας Λ Pap Syrus (?) Stob.: A ς cf. XII 58 — ⟨μᾶλλον⟩ ἀδικοῦσιν Gnomol. — ἐὰν ad 10 ἀπεχθανομένους om. Υ — ἂν Λ, ἐὰν ⟨μὴ⟩ Π pr., μὴ indux. rec., εαν ⟨δε⟩ Pap — 9 προς τας φαυλοτατας Pap — φαυλότατόν ⟨σοι⟩ ΛΠ Syrus (?) ς Do. — βιωι προς τ[ου]ς [τα β]ελτιστα αποφαινομενο[υς] Pap.

Γίγνου πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς ἀλλὰ μὴ σεμνός· τὸν
μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκον μόλις ἂν οἱ δοῦλοι καρτερήσειαν, τὸν
81 δὲ τῶν ὁμιλητικῶν τρόπον ἅπαντες ἡδέως ὑποφέρουσιν. ὁμιλητικὸς δ'
ἔσει μὴ δύσερις ὢν μηδὲ δυσάρεστος μηδὲ πρὸς πάντας φιλόνεικος· μηδὲ
πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως
ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἴκων, πεπαυ- e
μένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων· μηδὲ παρὰ τὰ γελοῖα σπουδάζων,
μηδὲ παρὰ τὰ σπουδαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων· τὸ γὰρ ἄκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν· μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαριζόμενος, ὅπερ πάσχουσιν

TESTIMONIA] γίγνου πρὸς . . . (§ 31) παροξυντικὸν γάρ Exc. Paris. 34; resp. [Basilius] c. 28 — γίγνου πρὸς . . . ὑποφέρουσιν Georgid.: FV — γίγνου πρὸς . . . μὴ σεμνός Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1326 W — § 31. ὁμιλητικὸς δ' ἔσει . . . ἐπιπλήττων Gregor. Corinth.: Rh. Gr. VII 1326 W; Georgid. p. 64 B (etiam V); cf. Choric. ἀριστεὺς νέος: Mus. Rhen. IL 1894 p. 492, 32 — μηδὲ πρὸς τὰς τῶν . . . ἐπιπλήττων Hermog. π. μεθ. δειν.: Rh. Gr. II 451 Sp, (Joseph. Rhacend.: Rh. Gr. III 510 W) — μηδὲ παρὰ τὰ γελοῖα . . . λυπηρόν *Anton. I 63; *Georgid. p. 26 B; cf. Floril. Boiss. I p. 122, Choric. in Aratium c. XIII p. 81 et pro mimis c. VIII p. 226 Graux (= fgm. 14 Boiss.) — τὸ γὰρ ἄκαιρον . . . λυπηρόν Exc. Vind. 66; Georgid.: V — μηδὲ τὰς χάριτας . . . ὑπουργοῦντες Georgid.: F (initio mutato); cf. Eurip. Erechth. fgm. 362, 1 sq. D — μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαριζόμενος resp. Gnomol. Byz. 94 (Bar. 61, corp. Paris. 802 part. prior.).

APPARATUS] 1 ὁμιλητικὸς] ομη[λι]κας ut vid. Pap. — σεμνός Γ pr., τὲ καὶ ὑπεροπτικός in mg. add. 5 Syrus (?) sed cf. Str. IV p. 375, σοβαρός Σ Υ Gregor. — τῶν μὲν Γ pr. (corr. rad.) Π ExcParis. Georgid.: F ς ante A. — 2 τῶν om. Σ (in ras. 1—2 litt.) Υ, τὸν Π ExcParis. Georgid. ς ante A. — ὑπεροπτικὸν Π Σ Υ ExcParis. Georgid. ς ante A. — μολις τις αν υπομ[ειν]ε[ι]εν, τον δε Pap — οἱ] καὶ ExcParis. — καρτερήσαιεν ExcParis. — τῶν δὲ τὸν (τὸν om. Σ Georgid.) ὁμιλητικὸν Π Σ Υ Exc Paris. Georgid. ς ante A. — 3 ομηλικων Pap — ἡδέως ἅπαντες colloc. Σ — § 31. δ' om. Georgid. — 4 ἔσει B. sq.] ἔσῃ codd. Pap ExcParis. ς Do., ἔσο Gregor.: Vindob. Georgid. — ὢν om. Georgid. — πάντας Γ Syrus (?) ExcParis. (Agricola) B. BS. OSchn. Sandys = ἅπαντας Σ Υ Gregor.] πάντα Λ Π Pap Georgid. ς Bs. Bl. Schn.[3] — φιλόνεικος Γ_2 Λ Π Σ Υ Syrus (?) ExcParis. Georgid. Gregor. ς Dd. Bäumlein 1842 p. 839/40] φιλόνικος Γ pr. Pap B. sq. cf. Schn.[3] p. 122: sed Theodori usus ex poetis recensendus, cf. etiam ad VIII 48 — 5 παραπλησιαζόντων Hermog. — τραχέως Γ Λ Π Syrus ExcParis. Gregor. Hermog.] ταχέως Σ Υ Georgid.: vertit Agricola (tolerari potest sec. W.), prob. etiam Facciolati — μηδ' ἂν ad τυγχάνωσιν om. Syrus (?) Hermog. (Joseph.) Georgid., quod placet Keilio AI p. 22 n. 4 — μηδεν αδικως οργιζου αλλα θυμουμενους (h.) Pap — 6 εἴκων] ἐφησυχάζων Georgid. — παυομενοις Pap — 7 τα γελοια σπουδαζων μηδε παρα τα om. Pap — περὶ τὰ γελοῖα Λ Σ Υ ς B., sed cf. (Syrum ?) Baiter ad Lycurg. p. 141 Str. III p. 441 Bäumlein 1842 p. 837 — 8 περὶ τὰ σπουδαῖα Λ Π ς B. — χαίρων] χρώμενος ExcParis. — γὰρ om. ExcVind. Georgid.: V — 9 αχαριστο[υς] Pap — ὃ Σ Υ — ποιοῦσιν Π.

9 οἱ πολλοί, ποιοῦντες μέν, ἀηδῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑ||πουργοῦντες· μηδὲ φιλαίτιος ὤν, βαρὺ γάρ, μηδὲ φιλεπιτιμητής, παροξυντικὸν γάρ.

Μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πότοις συνουσίας· ἐὰν δέ ποτέ 32 σοι συμπέσῃ καιρός, ἐξανίστασο πρὸ μέθης· ὅταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπ' οἴνου διαφθαρῇ, ταὐτὰ πάσχει τοῖς ἅρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβαλοῦσιν· ἐκεῖνά τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται διαμαρτάνοντα τῶν εὐθυνόντων, ἥ τε
b ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται διαφθαρείσης τῆς διανοίας.

Ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγαλόψυχος εἶναι, θνητὰ δὲ τῷ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν.

Ἡγοῦ τὴν παιδείαν τοσούτῳ μεῖζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, 33 ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πράττουσιν, αὕτη δὲ μόνη καὶ προσεζημίωσε τοὺς ἔχοντας· πολλάκις γὰρ ὧν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτων τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν.

TESTIMONIA] μηδὲ φιλαίτιος . . . παροξυντικὸν γάρ Georgid.: FV; cf. Schol. Demosth. X § 70 p. 208, 25 D — § 32. μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ . . . τῆς διανοίας Exc. Paris. 35; Georgid.: F; imit. est [Basilius] c. 25; cf. Theogn. v. 485 — συμπέσῃ Hesych. s. v. — ἀθάνατα μὲν φρόνει . . . ἀπολαύειν Gnomol. Byz. 202 (Bar. 121); Georgid.: FV — § 33. ἡγοῦ τὴν . . . τιμωρίαν ἔδοσαν Exc. Paris. 36 — ἡγοῦ τὴν . . . τοὺς ἔχοντας Georgid. p. 40 B.

APPARATUS] 1 ἀηδῶς] ηδεως Pap, ἀδεῶς Syrus (Ryssel p. 36) — 2 βαθυ γαρ Pap — μηδὲ φιλεπιτιμητής, παροξυντικὸν γάρ om. Π — φιλεπιτιμητικός Υ — § 32. 3 μάλιστα μὲν om. Pap Syrus Georgid. — μὲν ⟨γὰρ⟩ Σ — τάς] τα Pap — ἐν] ἐπὶ Georgid. — ποθοι[ς] Pap — τῷ πότῳ συνηθείας ΣΥ — ἂν Λ ϛ — ποτέ om. Π Georgid. (habet Syrus) — 4 συμβῇ ΣΥ (cf. Pap) Exc Paris. Georgid. cf. Sternbach p. 108 sq. — σοι συμπέσῃ καιρός] τοιουτον τι συμβηι Pap — ὁ νοῦς ὑπ' οἴνου] ὁ ο: . . . (4 litt. abscissae) Υ, ὁ νοῦς ὑπὸ ⟨τῆς Σ⟩ μέθης Σ ExcParis. — 5 φθαρῇ Georgid. — τὰ αὐτά ΓΣΥ Georgid., το αυτο Pap, ταὐτὸν ExcParis. Sternbach p. 110 coll. XX 24, XXI 196, 199, XVIII 21, cf. ad VIII 35 — τοῖς ἅρμασι] τοῖς om. Λ — ἀποβάλλουσιν ΛΠΣΥ Syrus (?) ExcParis. ϛ, ἀποβαλλοῦσι Georgid. — αποβαλουσι κεινα Pap — 6 ἐκεῖνα μὲν γάρ Σ, hoc loco 6 fere litt. abscissae in Υ — διαμαρτόντα Υ Georgid. C. B. sq. (velut ex Γ) — εὐθυνούντων Λ M. Ald. C. B. sq. (velut ex Γ), ἰθυνόντων Georgid. (Syrus ut vid. = Γ) — ἡ δὲ ΛΣΥ — 7 σφ[άλλεται διαφθαρείσης τῆς διανοίας abscissum in Υ in fine pag. — 8 μὲν om. Gnomol. Georgid. — τῷ] τὸ Λ pr. (corr. rec.) Σ Georgid.: V — δὲ τὸ Λ pr. (corr. rec.) Georgid.: V — 9 απολαυειν των υπαρχοντων colloc. Pap. — § 33. 10 τοσοῦτον ΛΣ, τοσοῦτο Υ — τῆς ἀπαιδευσίας εἶναι colloc. ExcParis. — 11 ὅσον ΛΣ sed cf. Keil AI p. 141 — παν Υ pr., τες s. v. add. 1, πάντα Σ Pap: ci. W. sed cf. Orelli II p. 557 — 12 μονηι ⟨των μοχθηρων⟩ Pap — γὰρ om. Λ pr., s. v. add. rec. — ὧν] ὃν Λ ϛ, οὓς Υ, om. Pap — 13 ἐλύπησας Σ — τούτῳ Λ ϛ, τούτοις Υ, τουτους ⟨ων⟩ (ex τουτ^ων^ους) Pap.

Οὓς ἂν βούλῃ ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς c
τοὺς ἀπαγγελοῦντας· ἀρχὴ γὰρ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος.
34 Βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόν-
XI 35 των· τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν. βου-
λεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ τὰ δόξαντα ταχέως. ἡγοῦ κράτιστον
εἶναι παρὰ μὲν τῶν θεῶν εὐτυχίαν, παρὰ δ' ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν. d
περὶ ὧν ἂν αἰσχύνῃ παρρησιάσασθαι, βούλῃ δέ τισιν τῶν φίλων ἀνακοινώ-
σασθαι, χρῶ τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πράγματος· οὕτω γὰρ τὴν
35 ἐκείνων τε γνῶσιν αἰσθήσει καὶ σεαυτὸν οὐ καταφανῆ ποιήσεις. ὅταν ὑπὲρ

TESTIMONIA] οὓς ἂν βούλῃ . . . ψόγος Exc. Paris. 37; Gnomol. Byz. 148 (Bar. 139); Georgid. p. 64 B (etiam F); *[Basilius] c. 26 — ἀρχὴ γὰρ . . . ψόγος Exc. Vind. 67 — § 34. βουλευόμενος . . . διάγνωσιν corp. Paris. 146; Georgid. p. 17 B; cf. Anaxim. rhet. c. 11 p. 198, 25 Sp, Isocratis apophthegm. 4 Bl (Stob. 1, 18 H) — τὸ γὰρ ἀφανὲς . . . διάγνωσιν Exc. Vind. 68; *Max. Planud.: Rh. Gr. V 254 W, (*Anon. in Hermog. στασ.: Rh. Gr. VII 177 W); cf. Cleobuli (?) dictum ap. Stob. 1, 22 H, Solonis ibid. 1, 172 H — βουλεύου μὲν . . . ταχέως Exc. Paris. 38; Georgid. p. 17 B; cf. Aristot. Eth. Nic. VI 10, Demosth. prooem. KA 3, Biantis dictum ap. Stob. 1, 21 et 172 H et Diog. Laert. I 87, Agapet. ad Justinian. c. 25 — ἡγοῦ κρά-τιστον' . . . εὐβουλίαν Georgid. p. 39 B — περὶ ὧν ἂν αἰσχύνῃ . . . ποιήσεις Exc. Paris. 38; Georgid. p. 74 B — οὕτω γὰρ τὴν . . . ποιήσεις Priscian. XVIII 158 et 185.

APPARATUS] 1 οὓς om. Georgid. — ἐὰν Υ Pap Georgid.: F — βούλει Υ ExcParis., βούλῃ ⟨τινά⟩ Georgid.: F — ποιήσασθαι φίλον Georgid.: F, φιλοποιή-σασθαι Gnomol. — ἀγαθὰ λέγε Gnomol. — περι αυτων om. Pap. — 2 ἀπαγγε-λοῦντας Pap ExcParis. (Agricola): cl. W. C. Hirschig Cob. VL p. 515 Bl.] ἀπαγγέλ-λοντας Γ Λ Σ Υ Gnomol. Georgid. edd. exc. C. Bl., cf. Schn. ad § 44: sed locis ab illo collatis notio futuri aliquo modo iam subest; ἀπαγγέλοντας Π — μὲν γὰρ φιλίας colloc. Σ Georgid. ϛ, μὲν om. Υ Gnomol., γὰρ et μὲν om. ExcVind. — § 34. 3 παράδειγμα Π Σ Υ — 4 γὰρ om. ExcVind. — την om. Pap — 5 ποιει δε Pap — τὰ δόξαντα ταχέως ExcParis. (cf. Agapet. ἐκτέλει δὲ τὰ κριθέντα σπουδαίως), quod homoeoteleuton facit] ταχέως τὰ δόξαντα (h.) colloc. codd. Georgid. edd. = ταχεως τα δοθεντα (= δοχθέντα?) Pap — κρατιστα (om. ειναι) Pap — 6 τῷ θεῷ Σ, θεῶν Λ, τοῦ θεοῦ Georgid. — ἡμῶν εὐβουλίαν αὐτῶν colloc. Λ, αὐτῶν om. Georgid. — 7 ⟨καὶ⟩ περὶ ExcParis. — ἂν] εαν Pap, om. Georgid. — παρρησιάζεσθαι Π Σ Υ Georgid. — βούλει Λ Π Υ Georgid. ϛ — τινι Pap — τῶν φίλων τισὶν colloc. Υ — 8 ὡς περὶ] ὥσπερ Υ ExcParis. — 9 τε om. Prisc. 185 Georgid. — τε εκεινου colloc. Pap — γνῶσιν Γ B. BS. Keil AI p. 28 n. 8, cf. Thucyd. VII 44, 2] γνώμην Λ Π Σ Υ Pap ExcParis. Georgid. ϛ, διάνοιαν Prisc. Bs. (ad Euag. § 69) Schn. Sandys Bl. — αἰσθήσει B. sq.] αἰσθήσῃ codd. Pap ExcParis. Georgid. ϛ Do. — σαυτὸν Π Σ Prisc. — ἀκαταφανῆ Georgid. — § 35. περὶ Georgid. — ὑπὲρ Γ pr. Pap Georgid.: V B. BS. OSchn.] ὑπὲρ ⟨τῶν⟩ $Γ_2$ Λ Π Σ Υ Syrus ExcParis. FlorBoiss. (Georgid.) cett. edd.

σεαυτοῦ μέλλῃς τινὶ συμβούλῳ χρῆσθαι, σκόπει πρῶτον πῶς τὰ ἑαυτοῦ διῴκησεν· ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων οὐδέποτε καλῶς βουλεύσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων. οὕτω δ' ἂν μάλιστα βουλεύεσθαι παροξυνθείης, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέψειας· καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀρρωστίας ἀναμνησθῶμεν. ||

10 Μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη καὶ δίωκε τὰ ἐκείνων ἐπιτηδεύματα· 36
δόξεις γὰρ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι καὶ ζηλοῦν, ὥστε σοι συμβήσεται παρά
τε τῷ πλήθει μᾶλλον εὐδοκιμεῖν καὶ τὴν παρ' ἐκείνων εὔνοιαν βεβαιο-
τέραν ἔχειν. πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κει- XII 56
μένοις, ἰσχυρότατον μέντοι νόμον ἡγοῦ τὸν ἐκείνων τρόπον· ὥσπερ γὰρ

TESTIMONIA] § 35. ὅταν ὑπὲρ ... ἀναμνησθῶμεν Exc. Paris. 39; Georgid. p. 64 B — ὅταν ὑπὲρ ... ἀλλοτρίων Floril. Boiss. I p. 121; Georgid.: V; *[Basilius] c. 18 — ὁ γὰρ κακῶς ... ἀλλοτρίων Suid. v. Ἰσοκράτης 3 et φαῦλον 2; Exc. Vind. 69; corp. Paris. 147; cf. Auct. ad Herenn. IV 18 — οὕτω δ' ἂν ... ἀναμνησθῶμεν cf. Agapet. ad Justinian. c. 25 — καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας κτἑ resp. Choric. pro mimis p. 234, 19 Graux — § 36. ἰσχυρότατον μέντοι ... τρόπον resp. Phot. epist. ad Michael. Bulg. princ. c. 51 — ὥσπερ γὰρ τὸν ... θαυμάζειν corp. Paris. 1106; vita Isocr. p. 257 Westerm.

APPARATUS] 1 σαυτοῦ Π Georgid.: V, ἑαυτοῦ ⟨πραγμάτων⟩ FlorBoiss. — τινι μελλης colloc. Pap — μέλλεις Σ pr. (corr. 2) Georgid.: V — συμβουλεύεσθαι Λ Π Pap Syrus (?) Georgid. FlorBoiss. ϛ, συμβουλεύσασθαι Σ ExcParis., συμβουλεύσεσθαι Υ — πρότερον Π — ⟨ὑπὲρ⟩ τῶν αὑτοῦ (αὐτοῦ ϛ) Λ Π ϛ ante (A.) L., prob. Bs. ad Areop. p. 410 = ⟨υπερ⟩ των εαυτου Pap Georgid., ⟨περὶ⟩ τῶν ἑαυτοῦ ExcParis., ⟨ὑπὲρ⟩ τῶν ἰδίων FlorBoiss. — 2 διωκηκεν Pap — γὰρ om. ExcVind. — φαύλως Suid. — ὑπὲρ Λ Σ Pap FlorBoiss. Georgid. ϛ ante A., περὶ (ὑπὲρ) Υ — ἰδίων Λ Π Syrus (?) Suid. ϛ Do. — 3 βούλεται Υ, βουλεύεται ExcParis., συμβουλεύσεται FlorBoiss. — ὑπὲρ Π — οὕτως Γ Pap ExcParis.: M; item ante consonantes Γ § 47, 48, 52, XII 45, 48, XIII 24 (Θ), XIX 220, ep. V 5; codd. XXI 183, 188; codd. quidam vulg. V 6, VI 1, VIII 4, IX 3, X 12, 25, XIII 43, XIV 87, 91, 117, 188, XV 86, XVI 106, XVII 14 (Pap), 82, 107 (Pap), XIX 27, 36, 134, 288, 304, 318, XX 29, 64, 137, XXI 40, 142, 172, 226, 231, 267 — βουλεύσασθαι Σ Υ, om. Pap — 4 παροξυνθήσῃ Υ — της συμβουλιας Pap — 5 ⟨ωσπερ⟩ γαρ και της Pap — ὑγιείας Σ Pap ExcParis. — επιμελειαν πλειστην colloc. Pap — ἔχομεν] ποιούμεθα Georgid. — ὅταν] ουτω και τον εχοντα Pap — τὰς ἐκ τῆς in ras. 7—8 litt. $Γ_2$ — 6 αναμιμνησκωμεν Pap — § 36. 7 τα εκεινων (om. επιτηδευματα in lac. scripturae) Pap — 8 αὐτὸν Σ, αὐτὰ Υ — ζηλου ⟨τας εκεινων⟩ Pap — συμβήσεταί σοι colloc. Π — 9 τε] μεν Pap — μαλλον om. Pap (h.) — παρ' ἐκείνοις Σ Υ — βεβαιότερον Υ: ci. Cob. VL p. 155 sed cf. Schn. ad loc., βεβαιοτατην Pap — 10 δὲ καὶ Σ Υ, om. Π sed cf. Str. IV p. 349 — 11 ισχυροτατον δε του νομου Pap — ἐκείνου Σ — εκεινων τροπον ⟨των αλλων⟩ Pap — γὰρ om. corpParis.

XI 16, XIX 70 τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον τὸ πλῆθος δεῖ θεραπεύειν, οὕτω καὶ b
τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν.

37 Εἰς ἀρχὴν καταστάθεὶς μηδενὶ χρῶ πονηρῷ πρὸς τὰς διοικήσεις·
XI 27 ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἁμάρτῃ, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν. ἐκ τῶν κοινῶν
ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττου μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολλῶν γὰρ
χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος. c
Μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε παρίστασο μήτε συνηγόρει· δόξεις
γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, οἷ' ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσιν βοηθῇς.

38 Παρασκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δύνασθαι, ἀνέχου δὲ τὸ
ἴσον ἔχων, ἵνα δοκῇς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης μὴ δι' ἀσθένειαν ἀλλὰ
XVII 93 δι' ἐπιείκειαν. μᾶλλον ἀποδέχου δικαίαν πενίαν ἢ πλοῦτον ἄδικον· d
τοσούτῳ γὰρ κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὰ μὲν ζῶντας μόνον

TESTIMONIA] § 37. εἰς ἀρχὴν καταστάθεὶς ... ἀναθήσουσιν Exc. Paris. 40; Stob. 46, 21 M; Gnomol. Byz. 81 (Bar. 79); Georgid.: FF[1]; resp. Agapet. ad Justinian. c. 30, [Basilius] c. 33 — ἐκ τῶν κοινῶν ... πλήθους ἔπαινος Exc. Paris. 41; cf. Bionis dictum ap. Stob. 46, 23 M — πολλῶν γὰρ ... πλήθους ἔπαινος [Basilius] c. 33 — μηδενὶ πονηρῷ πράγματι ... βοηθῇς Exc. Paris. 42; corp. Paris. 1004; Georgid. p. 60 B; resp. [Basilius] c. 44; cf. Theogn. v. 411 — § 38. παρασκεύαζε ... ἐπιείκειαν Georgid. p. 74 B; cf. Theodorum sophistam auctorem huius orationis ap. Athen. III 122 b; cf. etiam Philemonis fgm. 92 Mein. — μᾶλλον ἀποδέχου ... μεταλαβεῖν Exc. Paris. 43; Georgid.: F; cf. Theogn. v. 145 sq. — μᾶλλον ἀποδέχου ... πλοῦτον ἄδικον cf. Alexand. π. σχημ.: Rh. Gr. III 36, 29 Sp, Herodian. π. σχημ.: III 98, 30 Sp — τοσούτῳ γὰρ κρείττων ... μεταλαβεῖν Georgid. p. 84 B.

APPARATUS] 1 πολιτευόμενον] πιστευομεν Pap — ουτως Pap cf. § 35 — 2 ἐν ἀρχῇ Σ Y — τον om. Pap — § 37. 3 μηθενι Pap — ⟨ἀνδρί⟩ πονηρῷ χρῶ Gnomol. — 4 ἂν om. Σ Y Georgid. — ἁμάρτοι Λ ϛ ante C., διαμάρτῃ Π, ἁμαρτά[ν] Y, ἁμάρτει Georgid. — 5 ἐπιμελειῶν] ἐπαγγελιῶν Σ Y pr., δημηγοριῶν in mg. 1 — 7 μηδὲν Λ, μηθενι Pap — πράγματι προστῇς ἢ συνηγορήσῃς corpParis. — μητε παριστασο μητε om. Pap — 8 αυτος τοιουτος ειναι οιοσπερ ⟨και⟩ τοις Pap — οἷ' ἂν OSchn. Sandys = οἷα ἂν Γ Σ Y ExcParis. Bäumlein 1842 p. 838 Bs. cf. ad VI 30] οἷά ⟨περ⟩ ἂν Λ Π ϛ B. BS. Bl. Schn.[3] Ponickau p. 15, οἷα corpParis., εἰ Georgid. — ⟨και⟩ τοις Pap ExcParis. — πραττουσιν ⟨εαν⟩ Pap — βοηθοίης ExcParis. prob. Sternbach coll. XI 6, XII 2, XIX 23, βοηθεῖς corpParis. Georgid. — § 38. 9 σαυτὸν Π Pap — πλεον εχειν Pap — μὲν] μὴ Λ, om. Pap — δύνασθαι Γ C. sq. exc. Bl., cf. II 58 Str. IV p. 351/2 Schn. ad loc.: hiatus in pausa non obstat cf. § 3, 9, 11, 34, 38] δυνάμενον Λ Π Σ Y Georgid. ϛ (ante C.) Bs. ad Areop. p. 401 Bl. coll. XI 13, δυναμενος Pap — 10 ἔχειν Λ ϛ (ci. corr. W. Valckenaer, cf. Str. IV p. 352), ἔχον Y — δοκῇς Γ pr., ἄγαν in mg. add. 5 — ἀλλὰ δι' ad 11 πενίαν (homoeot.) om. Y — ἀλλὰ δι'] αλλα δ Pap — 11 μᾶλλον om. Σ Pap — ανεχου Pap — 12 τοσοῦτον Σ Georgid.: F — γὰρ] τε Pap, om. Georgid. — κρείττω Π pr. (ν s. v. rec.) ExcParis.: M Georgid.: F = κρειττωι Pap, κρείττων Y — ὅσῳ om. Georgid. (ὅσον cod. F: cf. Keil AI p. 141) — τὰ] τους Pap — ζῶντα Σ, ζῶν[τ] Y — μονον om. Pap.

ὠφελεῖ, τὸ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει, κἀκείνων μὲν τοῖς XI 32
φαύλοις μέτεστιν, τούτου δὲ τοῖς μοχθηροῖς ἀδύνατον μεταλαβεῖν. μηδένα 39
ζήλου τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχου τοὺς μετὰ
δικαιοσύνης ζημιωθέντας· οἱ γὰρ δίκαιοι τῶν ἀδίκων εἰ μηδὲν ἄλλο XIV 28, XVII 34
e ς πλεονεκτοῦσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίσιν γε σπουδαίαις ὑπερέχουσιν.
Πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ τὴν σαυτοῦ 40
φρόνησιν ἄσκει· μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου
11 σώματι. || πειρῶ τῷ σώματι μὲν εἶναι φιλόπονος, τῇ δὲ ψυχῇ φιλόσοφος,
ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστῃ τὰ συμ-
φέροντα.

TESTIMONIA] § 39. μηδένα ζήλου ... ὑπερέχουσιν Exc. Paris. 44; Gnomol. Byz. 203 (Bar. 122, corp. Paris. 754); Georgid. p. 35 B (in fine add. πάντων ex § 40); cf. Chilonis dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 69/70 et Boiss. Anecd. Gr. I p. 137 — οἱ γὰρ δίκαιοι ... ὑπερέχουσι, πάντων Exc. Vind. 70 (cf. Georgid.); cf. Porphyr. ad Marcell. 24 p. 206, 13 Nauck, Isocr. apophthegm. 8 Bl, Wiener Apophthegmensammlung p. 27 n. 156 (Wachsmuth, Festschrift z. Heidelb. Philol.-Vers. 1882) — § 40. πάντων μὲν ἐπιμελοῦ ... σώματι Exc. Paris. 45; Stob. ecl. II 31, 93[a] p. 217 W — μέγιστον γὰρ κτὲ cf. Periandri dictum ap. Stob. 3, 25 H, Theophyl. Simoc. quaest. phys. p. 24 Boiss. — πειρῶ ... τὰ συμφέροντα Exc. Paris. 46; Georgid. p. 74 B (etiam V).

APPARATUS] 1 ωφελει[αν?] Pap — τὸ (cf. VIII 42, XIV 49) Dd. Bs. ad Areop. p. 403 Str. III p. 445 Bäumlein 1842 p. 838 (vel τὰ) Schn. (cf. ad loc.) Bl.] τὰ Γ pr., ἡ Γ s. v. 2 (in ras. textus corr. 5) ΛΠΣ ExcParis. Georgid. ϛ B. BS. Bs. Sandys, τοις Pap — ἡ δὲ καὶ abscissum in Υ — παρασκευά^σ Υ — και εκεινων Pap, κἀκεῖνα Georgid. — ⟨καὶ⟩ τοῖς Σ ExcParis.: MV, ci. C. Bl. (coll. XI 30, 32, ep. VII 10, [Demosth.] LXI 39); τοῖς om. Georgid. — 2 σπουδαιοις Pap — πρόσεισι Georgid. — ταύτης ΛΠΣ ExcParis. Georgid. ϛ B., τῆς Υ, τουτων Pap — σπουδαίοις Υ — ἀδύνατον μεταλαβεῖν om. Υ — § 39. μηδένα abscissum in Υ — ζήλου μηδένα colloc. Georgid. — 3 ἀποδέχου δὲ μᾶλλον Gnomol. — μετὰ] απο Pap — 4 αποζημιωθεντας Pap — ζημιωθέντας· οἱ abscissum in Υ — γάρ om. ExcVind. — εἰ μηδὲν ἄλλο] αλλων Pap — εἰ μηδὲν ad ἀλλ' οὖν om. Gnomol. — 5 γε om. ΣΥ ExcVind. Gnomol. — σπουδαίως ExcParis. — προ[ε]χουσι Pap — § 40. 6 μὲν om. ExcParis. — ἐπιμελοῦ] επιπολυ Pap — ἑαυτοῦ Υ, αυτου Pap, σεαυτοῦ ExcParis. — 7 ασκειν Pap — γὰρ ἐν] εν om. Pap — νοῦς ἀγαθὸς ἐν] om. Υ, ἐν eras. in Γ — ἀνθρώπῳ Υ — 8 σωματικὸν ⟨ἀγαθόν⟩ Υ — τῷ σώματι μὲν Bl. Schn.[3] cf. § 20 et Schn. ad Areop. 44] τῷ μὲν σώματι (h.) Γ Syrus B. BS. Bs. OSchn. Sandys, τὸ μὲν σῶμα ΛΠΣΥ Pap ExcParis. Georgid. ϛ Ponickau p. 19 — φιλοπονος την δε ψυχην om. Pap — τὴν δὲ ψυχὴν ΠΣΥ ExcParis. Georgid. ϛ Ponickau p. 19 — φιλοσοφον Pap — 9 τὰ δόξαντα δύνῃ colloc. Π — προορᾶν ἐπίστῃ] φρονειν δυνηι Pap — ἐπιστήσῃ ΣΥ.

41 Πᾶν ὅ τι ἂν μέλλῃς ἐρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ· πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας.

Νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον· οὕτω γὰρ οὔτ' εὐτυχῶν ἔσει περιχαρὴς οὔτε δυστυχῶν περίλυπος.

42 Δύο ποιοῦ καιροὺς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν b
ἀναγκαῖον εἰπεῖν· ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγᾶν ἢ λέγειν.

Χαῖρε μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν τῶν ἀγαθῶν, λυποῦ δὲ μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν, γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἑτέροις ὢν κατάδηλος· ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν, τὴν δὲ διάνοιαν φανερὰν ἔχοντα περιπατεῖν.

TESTIMONIA] § 41. πᾶν ὅτι ἂν ... διανοίας Exc. Paris. 47; Gnomol. Byz. 144 (Bar. 177, Monac. 117, Leid. 111); corp. Paris. 148; Georgid. p. 64 B (etiam V); cf. Chilonis (Pittaci alibi) dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 70 et Boiss. Anecd. Gr. I p. 138, Choric. in Marc. or. II p. 113 Boiss., [Basilius] c. 36 — νόμιζε μηδὲν ... περίλυπος Exc. Paris. 48; Stob. 105, 52 M (corp. Paris. 867); Georgid. p. 62 B (etiam V); cf. Aristot. Eth. Nic. IV 7, Periandri dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 97, Liban. III p. 315, 4 R, Choric. epitaph. in Procop. p. 17 Boiss. (= ὁ Θεοδώρου), [Basilius] c. 38 et 58 — § 42. δύο ποιοῦ ... ἢ λέγειν Exc. Paris. 49; Stob. 34, 6 H (corp. Paris. 684); Georgid. p. 25 B (etiam V); *Tzetzes in Schol. ad Hes. opp. 780 (ed. Gaisford 1823); *Schol. ad Homer. ap. Cramer An. Paris. III 24; resp. [Basilius] c. 36; cf. Chilonis dictum ap. Stob. 1, 172 H et Diog. Laert. I 70 — χαῖρε μὲν ... ἔχοντα περιπατεῖν Exc. Paris. 50 — χαῖρε μὲν ... τῶν κακῶν corp. Paris. 1095; Georgid. p. 95 B (etiam V).

APPARATUS] § 41. 1 πᾶν om. Georgid. — λέγειν Λ Π Pap ς Do. — επισκοπει προτερον colloc. Pap Gnomol. (Bar.) — ⟨τις⟩ η γνωμη Pap — 2 γλῶσσα Σ Υ corp Paris. — 3 Praecepta νόμιζε μηδὲν ad περίλυπος et § 42 δύο ποιοῦ ad ἢ λέγειν ex ci. W. transposuerunt A. sq., quod versione Syriaca aliquo modo videtur confirmari: nam in illa hic sententiarum ordo videtur servari δύο ποιοῦ ... σιγᾶν ἢ λέγειν, χαῖρε μὲν ... γιγνομένοις τῶν κακῶν, νόμιζε μηδὲν ... περίλυπος. Cuius tamen auctoritati minime validae (cf. praef. c. III) obstant et codd. omnes et Pap et ExcParis. — των ανθρωπινων μηδεν ειναι colloc. Pap — 4 ἔσει Γ pr.] ἔσῃ $Γ_4$ Λ Π Σ Υ Pap ExcParis. corpParis. Georgid. ς Do. — ουτ ατυχων Pap — § 42. 5 καιροὺς ποιοῦ colloc. Υ Stob.: Tr. — καιροὺς τοῦ λέγειν ποιοῦ colloc. SchoIHes. — ἢ περὶ] υπερ Pap — οισθας Pap — οἶδας ἀκριβῶς ScholHes. — 6 ἀναγκαῖον^{ων} Υ = ἀναγκαίων Georgid.: V — ⟨ην⟩ αναγκαιον Pap — ἀναγκαῖόν ⟨ἐστιν⟩ ExcParis. — λέγειν ⟨ἐστὶν⟩ ἀναγκαῖον ScholHes. — γαρ μονον λογον στησας κρειττων Pap — 8 χαίρειν Υ — μὲν om. corpParis. Georgid. — λυποῦ δὲ] καὶ λυποῦ Λ corpParis. Georgid. ς — 9 επι om. Pap — συμβαίνουσι τῶν κακῶν corpParis. — δὲ] δ εν Pap — μηδὲν ἑτέροις Λ pr., ἐν μηδετέροις corr. rec. Med. L., μηδ' ἑτέροις Σ, μηδετέρως Υ, μηδὲ ἐν ἑτέρῳ ExcParis. — 10 ὢν] αυτων Pap, om. ExcParis. — διαδηλος Pap — ουσιαν κρυπτειν ταις οικησεσι, την δε Pap — 11 εχοντας Pap.

c Μᾶλλον εὐλαβοῦ ψόγον ἢ κίνδυνον· δεῖ γὰρ εἶναι φοβερὰν τοῖς μὲν 43
φαύλοις τὴν τοῦ βίου τελευτήν, τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδο-
ξίαν. μάλιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· ἐὰν δέ ποτέ σοι XI 36
συμβῇ κινδυνεύειν, ζήτει τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῆς
δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχρᾶς φήμης· τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων
d ἡ πεπρωμένη κατέκρινεν, τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις
ἀπένειμεν.
(ε'.) Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει σοι 44 XI 40
πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν· ἀλλὰ
προειλόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἅμα τοῦ τε παρόντος βίου συμ-
βουλίαν ἐξενεγκεῖν καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν.
τὴν μὲν γὰρ τούτων χρείαν ῥᾳδίως εἰδήσεις, τὸν δὲ μετ' εὐνοίας συμ-
e βουλεύοντα χαλεπῶς εὑρήσεις. ὅπως οὖν μὴ παρ' ἑτέρου τὰ λοιπὰ ζητῇς,
ἀλλ' ἐντεῦθεν ὥσπερ ἐκ ταμιείου προφέρῃς, ᾠήθην δεῖν μηδὲν παρα-
λιπεῖν, ὧν ἔχω σοι συμβουλεύειν.
Πολλὴν δ' ἂν τοῖς θεοῖς χάριν σχοίην, εἰ μὴ διαμάρτοιμι τῆς 45
12 δόξης, || ἧς ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους
εὑρήσομεν ὥσπερ τῶν σιτίων τοῖς ἡδίστοις μᾶλλον ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις XI 45
χαίροντας, οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζοντας XI 42

TESTIMONIA] § 43. μᾶλλον εὐλαβοῦ . . . ἀπένειμεν Stob. 51, 28 M — μᾶλλον εὐλαβοῦ . . . ἀδοξίαν Exc.Paris. 51 — μάλιστα μὲν . . . ἀπένειμεν Exc.Paris. 52 — τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι . . . κατέκρινεν BA 152, 31 (cf. Suid. v. καταχρίνω?) — § 45. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων . . . οὐ τοῖς νουθετοῦσιν *Exc.Paris. 53.

APPARATUS] § 43. 1 δει⟨νὸν⟩ γὰρ ΣΥ — φοβερὰν om. Υ — φοβερατοις Pap, sed τ ex ν corr. — μὲν τοῖς colloc. Σ — τοῖς μὲν φαύλοις φοβερὰν colloc. Stob. — 2 ζῆν] βίῳ Stob. — 3 μάλιστα μὲν ad ἀσφάλειαν om. Stob. — μεν om. Pap — κατ ασφαλειαν Pap — ἂν Λ — ποτε] που Pap — 4 καλης om. Pap — 5 ἀλλὰ in ras. 12 fere litt. om. Υ — τελευτᾶν Υ — πάντοτε Σ, πάντως Υ Stob.: SA — 6 ιδιον [αυ ?]τοις Pap — 7 ἀπένειμεν Γ Syrus BS. Bs. Schn. Sandys = απονεμειν Pap] ⟨ἡ φύσις⟩ ἀπένειμε(ν) Π Σ Υ ExcParis. Stob. ς B. Bäumlein 1842 p. 839 Bl., om. Λ — § 44. 8 θαυμα[ζετ]ω Pap — 9 νῦν om. Σ Υ Pap — ου γαρ Pap — 10⟨σοι⟩ δια Pap — ἅμα om. Σ Υ — ⟨σοῦ⟩ βίου Π — συμβουλὴν Σ Υ — 11 ἐξενεγκεῖν] εχοντ ειπειν Pap — παραγγελματα Pap — 12 τούτων om. Σ, ⟨ἐν⟩ τούτοις Υ — συμβουλεύοντα μετ' εὐνοίας colloc. Λ Π Pap ς Do., sed συμβουλευσοντα Pap: ci. Cob. VL p. 515, contra quem cf. Schn. ad loc. — ⟨σοι⟩ συμβουλεύοντα Σ Υ — 13 τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου (ετερων Pap) colloc. Λ Π Pap ς Do. — ζητοίης Σ — 14 λαμβανης, ωμην δειν μηθεν παραλειπειν, ων ειχον Pap — 15 ὧν ⟨ἂν⟩ Λ Π Σ Υ ς — § 45. 16 ἂν] εν Pap — τῷ θεῷ Λ Σ Syrus ς ante A. — ει μη ad 17 δοξης ης om. Pap — ἣν Λ Π ς ante C. sed cf. Str. IV p. 355 — μεν om. Pap (hab. PapArg.) — 18 ἡδίστοις] υδασι Pap — υγιεινοις χαιρουν[τας] ουτως Pap (ουτως ut vid. etiam PapArg.) — 19 καὶ om. Υ — ἐξαμαρτάνουσι Σ Υ.

ἀλλ' οὐ τοῖς νουθετοῦσιν. σὲ δὲ νομίζω τοὐναντίον τούτων ἐγνωκέναι,
τεκμηρίῳ χρώμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην παιδείαν φιλοπονίᾳ· τὸν γὰρ
αὑτῷ τὰ βέλτιστα πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον εἰκὸς καὶ τῶν ἄλλων
46 τοὺς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι. μάλιστα δ' ἂν παρο- b
ξυνθείης ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθοις, ὅτι καὶ τὰς ἡδο-
νὰς ἐκ τούτων μάλιστα γνησίως ἔχομεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥᾳθυμεῖν καὶ
τὰς πλησμονὰς ἀγαπᾶν εὐθὺς αἱ λῦπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπήγασιν, τὸ
δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν καὶ σωφρόνως τὸν αὑτοῦ βίον οἰκονομεῖν
47 ἀεὶ τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς καὶ βεβαιοτέρας ἀποδίδωσιν· κἀκεῖ μὲν πρό- c
τερον ἡσθέντες ὕστερον ἐλυπήθησαν, ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὰς λύπας τὰς
ἡδονὰς ἔχομεν. ἐν πᾶσι δὲ τοῖς ἔργοις οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύ-
ομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἴσθησιν λαμβάνομεν· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν περὶ
τὸν βίον οὐ διὰ τὰ πράγματα ποιοῦμεν, ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκεν
48 διαπονοῦμεν. (ς'.) Ἐνθυμοῦ δ' ὅτι τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυ-
XVI 90 χόντα πράττειν· εὐθὺς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πεποίηνται τὴν ὑπόθεσιν· d

---

TESTIMONIA] τὸν γὰρ αὑτῷ ... ἐπιτάττοντα BA 142, 33 (cf. Suid. v. ἐπιτάσσω?) — § 46. μάλιστα δ' ἂν ... ἀποδίδωσιν Stob. 1, 26 H — εἰ καταμάθοις ὅτι ... (§ 47) ἕνεκεν διαπονοῦμεν Georgid.: F — § 48. ἐνθυμοῦ Hesych. s. v.

APPARATUS] 1 μαλλον η τοις νουθετ[ουσι] πλησ[ι]α[ζον]τας Pap — τούτων τοὐναντίον colloc. Π — τουτων εγνωκεναι in lac. scripturae om. Pap — 2 ἄλλην Γ Papyri Dd. sq.] ἄλλην ⟨σου⟩ ΛΠΣΥ Syrus ς B. — φιλοπονει[αι | ν[ι]αι ⟨μονωι⟩ Pap (νιᾳ vel νειᾳ errore iteratum) — 3 αὐτῷ Λ, ἑαυτῷ ΣΥ — τους αλλους Pap Arg. — **§ 46.** 4 μαλλον δ Pap — 5 ὀρεχθῆναι codd. (Pap) Stob. ς B.] ὀρέγεσθαι Γ mg. unc. pr. Dd. sq. — ορεχθη[ς] παρ[οξ]υνθην[αι τ]ων [καλων Pap — εργων om. Pap — καὶ om. Pap Georgid. — ἡδονὰς] εἰκόνας ΥΣ pr., in mg. corr. 1 — 6 ⟨τὰς⟩ ἐκ Λ ς — μάλιστα om. Σ Stob. Georgid., μονον Pap — μάλιστα γνησίως om. Υ — εκ του γα[ρ ρα]θυμ[ει]ν η τας Pap — μὲν γὰρ om. Georgid. — 7 ευθεως (om. αἱ) Pap, εὐθὺς ⟨γὰρ⟩ Georgid. — 8 φιλοπονον Pap — τὸν ἑαυτοῦ ΛΠ Stob.: M Br. Georgid. ς, τὸν ἑαυτῶν Σ, ἑαυτοῦ τὸν Υ — 9 βεβαιας Pap sed cf. Schn. ad loc. — **§ 47.** κακ[ει]θε[ν μ]εν Pap — πρῶτον Λ ς — 10 ὕστερον ⟨δὲ⟩ Π pr., δὲ expunx. 1 — ἐλυπήθημεν ΛΠΣΥ Pap Syrus ς B. BS., sed cf. Bs. ad Areop. p. 130 Bäumlein 1842 p. 838 Schn. et Sandys ad loc. — εντευθεν δε Pap — λύπας τὰς] τας om. Pap — 11 ἐν ἅπασι ΛΠΣΥ Georgid. ς = απασι Pap — οὕτως Γ cf. ad § 35 — 12 τῆς τελευταίας Σ, τῇ τελευτῇ Georgid. — ως [αυ]της τ[ε]λε[υ]την (vel τ[ε]λε[ιοτα]την?) Pap — 13 δι' ⟨αὐτὰ⟩ τὰ ΛΠ Pap (?) Syrus (?) Georgid. ς B. BS. Bl., sed cf. Bäumlein 1842 p. 839 — ποιοῦμεν] απολλυμεν Pap — ἕνεκα ΛΠΣΥ Pap Georgid. ς Bs. OSchn. Sandys, sed cf. § 28 et Emminger p. 401 — **§ 48.** 14 δὲ διότι ΛΠ Pap ς ante C. (Bs. ad Areop. p. 409) — ενδεχεται ⟨παν[τα]⟩ τα δοθεντα Pap cf. § 34 — 15 εὐθὺς γὰρ ad ὑπόθεσιν om. Υ — τοῦ βίου et τὴν ὑπόθεσιν om. Σ — τοιαυτην την του βιου πεποιηνται υποθεσιν (h.) colloc. Pap.

τοῖς δὲ σπουδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν
τοὺς ἐπιπλήττοντας. πάντες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἐξαμαρτάνοντας
ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν φήσαντας εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυχόντων διαφέ-
ροντας, εἰκότως· ὅπου γὰρ τοὺς τῷ λόγῳ μόνον ψευδομένους ἀποδοκι- 49
μάζομεν, ἦ πού γε τοὺς τῷ βίῳ κατὰ πᾶν ἐλαττουμένους οὐ φαύλους
e εἶναι φήσωμεν; δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν μὴ μόνον εἰς
αὑτοὺς ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης εἶναι προδότας· ἡ μὲν γὰρ
αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν καὶ φίλους ἐνεχείρισεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτοὺς
ἀναξίους τῆς ὑπαρχούσης εὐδαιμονίας κατέστησαν. εἰ δὲ δεῖ θνητὸν 50
18 ὄντα τῆς τῶν θεῶν στοχάσασθαι δια||νοίας, ἡγοῦμαι κἀκείνους ἐπὶ τοῖς
οἰκειοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι, πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς φαύλους καὶ τοὺς
σπουδαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννή-
σας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσιν καὶ πάντες πιστεύουσιν, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρε-
τὴν ἀθάνατον ἐποίησεν, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις
ἐκόλασεν. οἷς δεῖ παραδείγμασιν χρωμένους ὀρέγεσθαι τῆς καλοκαγα- 51

TESTIMONIA] § 50. εἰ δὲ δεῖ θνητὸν ... (§ 51) τῆς καλοκαγαθίας Gregor. Corinth.: VII 1311/12 W — Ζεὺς γὰρ ... πιστεύουσιν Hermog.: Rh. Gr. II 449 Sp; Theodoret. Graecarum affectionum curatio VIII 14 Raeder.

APPARATUS] 1 διὰ τὸ Γ Pap Syrus B. BS. Bs. Schn. Sandys] ἢ ΛΠΣΥ ς Str. (ad loc.) Chr. Bl. Jacob 1880 p. 188 coll. VI 27 — 2 επιπληξ[α]ντας Pap — ⟨η⟩ μεισουσιν Pap — οὐχ om. Λ pr., in ras. add. 2 — οὕτως Γ Pap cf. ad § 35 — 3 μὲν om. ΣΥ pr., s. v. add. 1 — ειν[..?]αι φησαντας colloc. Pap — φάσκοντας ΛΠΣΥ Syrus (?) ς B. — **§ 49.** 4 τῳ om. ut vid. Pap — μόνῳ ΛΠΣΥ ς — διαψευδομένους ΣΥ — 5 ⟨ἐν⟩ τῷ Σ — κατα παν Pap cf. κατὰ πάντα Thucyd. IV 81, 3 Plat. Tim. 30 D, ἐπὶ πᾶν, εἰς πᾶν similia] παντὶ codd. PapAmh. edd. (cum hiatu gravi: append.) — ⟨πῶς⟩ οὐ ΠΣΥ, om. PapAmh. et fort. Pap (append.) — εἶναι om. Υ — 6 φήσωμεν Γ, signum interrog. add. $Γ_2$ Bäumlein 1842 p. 839 Bs. Schn. Sandys] φήσομεν ΛΠΣΥ PapAmh. ς B. BS. Bl., νομιζομεν Pap — τους fort. om. Pap — 7 ἑαυτοὺς ΛΠΣΥ ς (Papyri incert.) — ἁμαρτάνειν Γ pr., ἐξαμαρτάνειν corr. 4, ἁμαρτάνοντας Υ PapAmh. — ψυχῆς ΣΥ (Agricola) — προδοτας ειναι (h.) colloc. PapAmh. — τυχης α[υτους | πρ]οδοτας υπαρχειν · ημειν γαρ αυτοις [και? | φι]λους και δοξαν και χρηματα ενεχειρ[ισεν] Pap — 8 αὐτῷ Σ — σφᾶς] φαυς Pap — 9 της υμ. | ....]ιμονιας PapAmh. — κατέστησαν om. Υ — **§ 50.** θνητὸν] τουτον Pap — 10 την τ[ω]ν PapAmh. — τοῦ θεοῦ Σ Syrus — στοχάζεσθαι ΣΥ — ἡγοῦμαι ⟨δὴ⟩ Υ — και εκεινους Pap — 11 ζηλωσε[ι]ν (om. μαλιστα) Pap — πρὸς τοὺς σπουδαίους καὶ τοὺς (τους om. ut vid. Pap) φαύλους colloc. ΣΥ Pap Gregor. — 12 των ανθρω[πων / γονεω[ν] PapAmh. — ⟨τὸν⟩ τάνταλον Σ pr., τὸν expunct. — 13 ⟨ως⟩ ως οι PapAmh. — πα]ντες ισ[τορουσι] Pap — **§ 51.** 15 χρὴ ΛΠ ς, δὴ Σ, χρη ⟨σε⟩ Pap — δεῖ παρα om. Υ — χρωμένους ΛΠ PapAmh. Syrus (?) Gregor. cf. § 52 ὀρεγομένους] χρωμένοις (ex οἷς παραδείγμασι) Γ Bs., χρώμενος ΣΥ, χρωμενον Pap.

θίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν, ἀλλὰ καὶ τῶν b
XI 13 ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν εἴ τι χρήσιμον
52 εἰρήκασιν ἀναγιγνώσκειν. ὥσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὁρῶμεν ἐφ' ἅπαντα
μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσαν, οὕτω δεῖ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδενὸς μὲν ἀπείρως ἔχειν, πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. μάλιστα γὰρ ἄν τις ἐκ
ταύτης τῆς ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἁμαρτίας ἐπικρατήσειεν. c

---

XI.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ (2).

(α'.) Οἱ μὲν εἰωθότες, ὦ Νικόκλεις, τοῖς βασιλεῦσιν ὑμῖν ἐσθῆτας 14
ἄγειν ἢ χαλκὸν ἢ χρυσὸν εἰργασμένον ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων
κτημάτων, ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰσιν, ὑμεῖς δὲ || πλουτεῖτε, λίαν ἔδοξαν 15

TESTIMONIA] § 51. καὶ τῶν ποιητῶν . . . (§ 52) ἐπικρατήσειεν Georgid. p. 25 B (initio mutato: δέον τοῦτο γινώσκειν, ἵνα καὶ τὰ τῶν ποιητῶν βέλτιστα μανθάνωμεν κτἑ) — § 52. ὥσπερ γὰρ . . . χρήσιμα συλλέγειν Stob. ecl. II 31, 93c p. 217 W; corp.Paris. 140; resp. Lucret. III 11, Amphiloch. ep. ad. Seleuc. v. 35 sq. (apud Orelli opusc. sentent. et moral. II p. 394, cf. Keil Anal. Is. p. 26 n. 3), Basilius de legend. gentil. libr. 3 p. 569 Migne — ὥσπερ γὰρ . . . καὶ τοὺς παιδείας Schol. Apoll. Rhod. I 881 — μάλιστα γὰρ ἄν . . . ἐπικρατήσειεν BA 143, 1.

De imitatione orationum Nicoclearum et aliarum in Thomae magistri oratione περὶ βασιλείας, quae tamen ad rem criticam nihil affert, cf. G. Kyriakides, Θωμᾶς ὁ μάγιστρος καὶ Ἰσοκράτης, Erlangen 1893.

APPARATUS] 1 εμμενειν ειρημενοις PapAmh. pr., litt. β̄ ᾱ s. v. additis corr. — 2 σοφιστῶν] ποιητῶν Y pr., λογοποιῶν s. v. 2 — § 52. 3 γὰρ om. Stob. — μέλισσαν Y Stob. — ἀπάντων Y — 4 μὲν om. Σ Y pr., s. v. add. 2 — τῶν βλαστημάτων Y — ἐφιζάνουσαν Σ Y — ἀφ' ἑκάστου ad λαμβάνουσαν om. Georgid. — ἑκάστων Π — τὰ χρήσιμα Λ Π Pap Syrus Stob. corpParis. ScholApoll. ς — συλλέγουσαν SchoIApoll. — 5 οὕτως Γ cf. ad § 35 (Pap incert.) — χρὴ Λ Π Stob. corpParis. ς Do., δὲ SchoIApoll. (Pap incert.) — 6 παντοθ[εν] Pap — μ[αλισ]τα Pap: ci. Winter Symbol. philol. pro L. Spengel 1878 p. 12 coll. XI 2, prob. Bl. 1877 p. 268 Jacob 1880 p. 195] μόλις codd. BA edd. cf. XVII 27, XIX 305 — πρὸς δημόνικον | ἅμα τῶι ἑταίρωι εὐσταθίωι subscr. Γ, παραίνεσις πρὸς δημόνικον subscr. $Λ_2$ (ut vid.), [ισοκ]ρατους [προς | δ]η[μον]ικον | παρα]ινε[σις] subscr. Pap, subscriptio deest in Λ pr. Π Σ Y.

or. XI: codd. Γ Λ Π; § 14—39 in Antidosi § 73 cod. $Θ^α$, cuius verba prima et extrema etiam in $Γ^α$: cf. praefat. c. IV; papyrus Massiliensis § 1—30 μετα δεους γιγνομενας = Pap; papyrus Raineri § 2 ιδιωτας εστι ad 4 οι δε συνοντες = PapR.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ inscr. Γ B. sq., πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας inscr. Λ Π M. Ald. W. (cf. Γ subscr.) — § 1. 9 ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν colloc. Λ Π Pap ς Do. — 10 τῶν ἄλλων] ἄλλο (h.) Λ Π Pap ς, sed cf. II 20 et Str. II p. 84 Bl. 1884 p. 420.

εἶναί μοι καταφανεῖς οὐ δόσιν ἀλλ' ἐμπορίαν ποιούμενοι, καὶ πολὺ τεχνι-
κώτερον αὐτὰ πωλοῦντες τῶν ὁμολογούντων καπηλεύειν. ἡγησάμην δ' 2
ἂν γενέσθαι ταύτην καλλίστην δωρεὰν καὶ χρησιμωτάτην καὶ μάλιστα
πρέπουσαν ἐμοί τε δοῦναι καὶ σοὶ λαβεῖν, εἰ δυνηθείην ὁρίσαι, ποίων
ἐπιτηδευμάτων ὀρεγόμενος καὶ τίνων ἀπεχόμενος ἄριστ' ἂν καὶ τὴν πόλιν X 5, XVII 62
b καὶ τὴν βασιλείαν διοικοίης. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἔστιν πολλὰ τὰ παι-
δεύοντα, μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου
καθ' ἑκάστην βουλεύεσθαι τὴν ἡμέραν, ἔπειθ' οἱ νόμοι, καθ' οὓς ἕκα- 3
στοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν, ἔτι δ' ἡ παρρησία καὶ τὸ φανερῶς
ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπλῆξαι καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλή-
λων ἁμαρτίαις· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ποιητῶν τινες τῶν προγεγενη-
c μένων ὑποθήκας ὡς χρὴ ζῆν καταλελοίπασιν· ὥστ' ἐξ ἁπάντων τούτων
εἰκὸς αὐτοὺς βελτίους γίγνεσθαι. τοῖς δὲ τυράννοις οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦ- 4
τον, ἀλλ' οὓς ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἀρχὴν
καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώ-
πων αὐτοῖς οὐ πλησιάζουσιν, οἱ δὲ συνόντες πρὸς χάριν ὁμιλοῦσιν. καὶ
d γάρ τοι κύριοι γιγνόμενοι καὶ χρημάτων πλείστων καὶ πραγμάτων
μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιήκασιν,

---

TESTIMONIA] § 2. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας . . . (§ 4) πρὸς χάριν ὁμιλοῦσιν Stob. 49, 25 M (codd. SMA in omnibus ex hac oratione excerptis).

APPARATUS] **§ 2.** 2 ἡγησάμην δ' ἂν Γ pr. Λ pr. Π Pap BS. Bl. cf. Versm. ad loc.] εγω δ' ηγησαμην αν ταυτην Γ mg. unc. pr. = ἐγὼ δ' ἡγησάμην ἂν Λ_4 C. B. Bs. — 3 ταύτην καλλίστην γενέσθαι colloc. (Γ mg. unc.) Λ Π ς Msch. p. 18, ταυ[την] γενεσθαι καλλειστην colloc. Pap — 5 τίνων ⟨ἔργων⟩ (ex X 5) Λ Π Pap ς B. BS. Bs. Jacob 1878 p. 49, corr. Baiter (Didot) Fuhr animadv. p. 49 Bl. Versm. — 6 διοικῇς Γ Pap sed cf. Baiter ap. Bremi p. 204 — γὰρ om. Stob. — πολλα εστιν colloc. Papyri — 7 μάλιστα Γ Pap (PapR. ut vid.)] ⟨καὶ⟩ μάλιστα Λ Π Stob. ς cf. Keil AI p. 27 n. 1 — 8 βουλεύεσθαι τὴν ἡμέραν Stob.: MA Bl. Keil AI p. 125 Versm.] τὴν ἡμέραν βουλεύεσθαι colloc. Γ B. BS. (cum hiatu levi: cf. praef. c. III), ἀγωνίζεσθαι τὴν ἡμέραν (ex § 11) Λ Π ς Bs. (ad Areop. p. 402), την ημεραν Pap, ημερα [........... PapR. (append.) — **§ 3.** 9 τὸ ⟨μὴ⟩ Stob. — 10 επιτιθεσ[θαι] Papyri sed cf. ἐπιπλῆξαι — 11 τουτο[ις.......| και των] ποιητων PapR. — τινὲς καὶ τῶν ποιητῶν colloc. Λ Π ς Msch. p. 28 (Papyri Stob. = Γ) — **§ 4.** 13 υπαρχειν PapR. pr., ν expunct. — [τοι]ουτων Pap — 14 ἀλλ' om. Pap Stob. Keil AI p. 126, sed cf. Versm. ad loc. — τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι μᾶλλον colloc. Π (PapR. = Γ) — ἐπειδὰν ⟨δ'⟩ Stob. Keil l. l. (Papyri incert.) — τὴν om. Stob. (hab. PapR.) — 15 κατασταθῶσιν (ex X 37) Λ Π Papyri Stob. ς — γὰρ] γε Stob. (PapR. incert.) — 16 αὐτοῖς οὐ πλησιάζουσιν (homoeotel.) Λ Π PapR.] οὐ πλησιάζουσιν αὐτοῖς colloc. Γ (cf. Monatsber.) Stob. Keil AI p. 27 n. 4, αυ[τοις ουχ ?] ομιλουσιν Pap — συνοντες ⟨α[υτοις⟩ PapR. — 18 καλως ⟨αυτ[αις (vel -ους ?)⟩ χρησθαι] ταυταις Pap.

ep. II 11 ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν, πότερόν ἐστιν ἄξιον ἑλέσθαι τὸν βίον τὸν
τῶν ἰδιωτευόντων μέν, ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων, ἢ τὸν τῶν τυραννευόν-
5 των. ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τοὺς πλούτους καὶ
τὰς δυναστείας, ἰσοθέους ἅπαντες νομίζουσι τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις
ὄντας· ἐπειδὰν δ' ἐνθυμηθῶσιν τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ
διεξιόντες ὁρῶσιν τοὺς μὲν ὑφ' ὧν ἥκιστα χρῆν διεφθαρμένους, τοὺς δ' e
εἰς τοὺς οἰκειοτάτους ἐξαμαρτεῖν ἠναγκασμένους, τοῖς δ' ἀμφότερα ταῦτα
συμβεβηκότα, πάλιν ὁπωσοῦν ζῆν ἡγοῦνται λυσιτελεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ
6 τοιούτων συμφορῶν ἁπάσης τῆς Ἀσίας βασιλεύειν. || ταύτης δὲ τῆς ἀνω- 16
μαλίας καὶ τῆς ταραχῆς αἴτιόν ἐστιν, ὅτι τὴν βασιλείαν ὥσπερ ἱερω-
σύνην παντὸς ἀνδρὸς εἶναι νομίζουσιν, ὃ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων
μέγιστόν ἐστιν καὶ πλείστης προνοίας δεόμενον.

(β'.) Καθ' ἑκάστην μὲν οὖν τὴν πρᾶξιν, ἐξ ὧν ἄν τις μάλιστα
δύναιτο κατὰ τρόπον διοικεῖν καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττειν, τὰς δὲ
συμφορὰς διαφεύγειν, τῶν ἀεὶ παρόντων ἔργον ἐστὶ συμβουλεύειν· καθ'
ὅλων δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὧν χρὴ στοχάζεσθαι καὶ περὶ ἃ δεῖ δια- b
7 τρίβειν, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν. εἰ μὲν οὖν ἔσται τὸ δῶρον ἐξεργασθὲν
ἄξιον τῆς ὑποθέσεως, χαλεπὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνιδεῖν· πολλὰ γὰρ καὶ
τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων ἔτι
μὲν ἐν ταῖς διανοίαις ὄντα τῶν συντιθέντων μεγάλας τὰς προσδοκίας
παρέσχεν, ἐπιτελεσθέντα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειχθέντα πολὺ κατα-
8 δεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ἔλαβεν· οὐ μὴν ἀλλὰ τό γ' ἐπιχείρημα c
καλῶς ἔχει, τὸ ζητεῖν τὰ παραλελειμμένα καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρ-
χίαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνους μόνον ὠφελοῦσιν·
εἰ δέ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέ-

---

APPARATUS] 1 ⟨τους⟩ πολλους Pap — ποτερον αξιον εστιν βιον τον [βι?]ον τον ιδιωτευοντων (om. μεν) Pap — τῶν βίων Π — 2 ἢ τὸν] τον om. Pap — **§ 5.** 3 γαρ om. Pap — εἰς τὰς τιμὰς Γ mg. unc. pr. ΛΠ = τας τιμας Pap] πρὸς ⟨τοὺς⟩ τὰς τιμὰς Γ pr. — 4 δυναστείας ⟨ἔχοντας⟩ Γ pr. (ex § 8), quod probari nequit propter sequens τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας — ισοθεους om. Pap — ἅπαντας ΛΠϛ Msch. p. 10 n. 3 (Pap = Γ) — 6 εὑρωσι ΛΠ Pap ϛ — ἐφ' ὧν Λ — χρην Γ pr. = χρῆν B. Str. III p. 564 BS. Bl.] ἐχρῆν $Γ_2$ ΛΠϛ Cob. NL p. 533 — **§ 6.** 13 μὲν om. Π — τὴν om. Λ Pap ϛ cf. ad VI 30 — 14 φυλαττειν Pap — 15 καθόλου δὲ ΛΠϛ Pap, sed cf. § 52 et Str. III p. 33 — **§ 7.** 19 μετὰ μέτρου Γ cf. XIII 10, XIX 45] ἐμμέτρων $ΛΠ_1$ Pap ϛ — 20 οντα [... των Pap, unde οντα [ταις των Keil XIX p. 634 — 21 ὑποδειχθέντα Πϛ ante C., [επι?]διχθεντα Pap — 22 ελαβομεν Pap — **§ 8.** ἀλλὰ ⟨καὶ⟩ Λϛ cf. Bs. ad Areop. p. 113 Msch. p. 23 (Pap = ΓΠ) — ἐγχείρημα ΛΠϛ (Pap = Γ) — 23 τας μοναρχιας Pap Keil XIX p. 631 Albrecht 1885 p. 77 coll. XVIII 16, 59, 46, sed cf. Versm. ad loc. — 24 μόνον Γ Pap] μόνους ΛΠϛ Do. Versm.

ρους ἂν ὀνήσειεν, καὶ τοὺς τὰς δυναστείας ἔχοντας καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῖς ὄντας·
τοῖς μὲν γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας, τοῖς δὲ τὰς πολιτείας πραο-
τέρας ποιήσειεν.
d (γ'.) Πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον, τί τῶν βασιλευόντων ἔργον ἐστίν· 9
ἂν γὰρ ἐν κεφαλαίοις τὴν δύναμιν ὅλου τοῦ πράγματος καλῶς περιλά-
βωμεν, ἐνταῦθ᾽ ἀποβλέποντες ἄμεινον καὶ περὶ τῶν μερῶν ἐροῦμεν. οἶμαι XVII 18
δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι, προσήκειν αὐτοῖς πόλιν δυστυχοῦσαν παῦσαι
καὶ καλῶς πράττουσαν διαφυλάξαι καὶ μεγάλην ἐκ μικρᾶς ποιῆσαι· τὰ
e γὰρ ἄλλα τὰ συμπίπτοντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην τούτων ἕνεκα
πρακτέον ἐστίν. καὶ μὴν ἐκεῖνό γε φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς ταῦτα δυνη- 10
σομένους καὶ περὶ τηλικούτων βουλευομένους μὴ ῥᾳθυμεῖν μηδ᾽ ἀμελεῖν
17 ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως φρονιμώτερον διακείσονται τῶν ἄλλων· || δέδεικται
γάρ, ὅτι τοιαύτας τὰς βασιλείας ἕξουσιν, οἵας ἂν τὰς ἑαυτῶν γνώμας XIII 41
παρασκευάσωσιν. ὥστ᾽ οὐδενὶ τῶν ἀσκητῶν οὕτω προσήκει τὸ σῶμα 11 X 12
γυμνάζειν, ὡς τοῖς βασιλεῦσι τὴν ψυχὴν τὴν ἑαυτῶν· ἅπασαι γὰρ αἱ
πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθέασι τούτων τῶν ἄθλων, περὶ ὧν ὑμεῖς καθ᾽
ἑκάστην ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμέραν. (δ'.) Ὧν ἐνθυμούμενον χρὴ προσ-

---

TESTIMONIA] § 9. οἶμαι δὴ πάντας κτὲ resp. Phot. epist. ad Michael. Bulg. princ. c. 48 (de qua conferas Keil Hermae XXIII p. 369/70, Sternbach Analecta Photiana 1893 p. 96/97).

APPARATUS] 1 ὠφελήσειεν Λ Π Pap ς — καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐταῖς ὄντας Λ ς Bs. Msch. p. 66 n. 1, sed cf. K. p. 360 Fuhr animadv. p. 49; om. Pap — **§ 9.** 5 ἐὰν Λ Π Pap ς B. — ἐν κεφαλαίοις] τὸ κεφάλαιον καὶ Λ Π Pap ς exc. L. (deleto καὶ prob. Bs. ad Areop. p. 119), sed cf. Str. III p. 565 Bl. 1884 p. 422 — περιλάβωμεν Γ Π Pap. L. sq. cf. Str. l. l.] παραλάβωμεν Λ ς ante L. — 6 περὶ τῶν μερῶν Γ Pap] περι των λοιπων Γ mg. unc. pr., περὶ τῶν ⟨ἄλλων⟩ μερῶν Λ Π ς sed cf. Versm. ad loc. — 7 πόλιν ⟨ τε ⟩ Λ Π Pap. ς Do. Bs. Bl. 1884 p. 422, sed. cf. Msch. p. 15 Versm. ad loc. — 8 καλῶς ⟨δὴ⟩ Π — 9 καθ᾽ ἡμέραν ἑκάστην συμπίπτοντα Λ Π, καθ ημεραν συμπιπτοντα Pap Bl. 1884 p. 422, sed cf. Keil XIX p. 629 AI p. 126 Versm. ad loc. — **§ 10.** 11 περὶ τούτων Λ Pap ς ante L. — βουλευσομένους Λ Π ς B. Str. III p. 449 coll. XX 97 ep. VII 5 (Pap = Γ) — μηδ᾽ ἀμελεῖν om. Λ Π Pap ς (ante C.) Bl. 1884 p. 423 Versm. Msch. p. 66 n. 1, sed cf. Str. III p. 449 Albrecht 1885 p. 77 — 13 ἕξουσι τὰς βασιλείας colloc. Λ Π ς (Pap = Γ) — οἵας ⟨ περ ⟩ Λ Π Pap ς Do. Bl. Versm., sed cf. ad VI 46 — αὐτῶν Λ Π — **§ 11.** 14 ἀθλητῶν Λ Π Pap ς Msch. p. 66 n. 1, sed cf. Aristoph. Plut. 585 Hesych. s. v. — 15 βασιλεῦσι Γ pr. Λ Π ς B. BS. Versm. cf. XIX 67] βασιλεύουσιν Γ mg. unc. pr. = βασιλεύουσι Bs. Bl. coll. § 32, XII 29 — τὴν ψυχὴν τὴν ⟨ ψυχὴν ⟩ Γ pr., poster. τὴν ψυχὴν eras. — εαυτων ⟨ δοκιμαζιν⟩ Pap (ex § 50) — 16 αθλητων Pap — ὑπὲρ Π ς — καθ᾽ ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἀγωνίζεσθε colloc. Γ B. BS. (cum hiatu levi: cf. ad § 2), αγωνιζεσθαι καθ εκαστην ημεραν Pap — 17 ὧν Γ pr., ἃ corr. 4 (h.) cf. W. ad loc. — ενθυμουμενοις Pap.

XII 88 ἔχειν τὸν νοῦν, ὅπως ὅσονπερ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προέχεις, τοσοῦτον
καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διοίσεις. b
12 Καὶ μὴ νόμιζε τὴν ἐπιμέλειαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πράγμασι χρη-
σίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς καὶ φρονιμωτέρους γίγνεσθαι
μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν· μηδὲ καταγνῷς τῶν ἀνθρώπων τοσαύτην
δυστυχίαν, ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνας εὑρήκαμεν, αἷς αὐτῶν τὰς
ψυχὰς ἡμεροῦμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς οὐδὲν
ἂν πρὸς ἀρετὴν ὠφελήσαιμεν· ἀλλ' ὡς καὶ τῆς παιδεύσεως καὶ τῆς c
ἐπιμελείας μάλιστα δυναμένης τὴν ἡμετέραν φύσιν εὐεργετεῖν, οὕτω
13 διάκεισο τὴν γνώμην, καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε
καὶ τῶν ἄλλων οὓς ἂν δύνῃ μεταπέμπου, καὶ μήτε τῶν ποιητῶν τῶν
X 51 εὐδοκιμούντων μήτε τῶν σοφιστῶν μηδενὸς οἴου δεῖν ἀπείρως ἔχειν, ἀλλὰ
ep. I 4 τῶν μὲν ἀκροατὴς γίγνου, τῶν δὲ μαθητής, καὶ παρασκεύαζε σεαυτὸν
τῶν μὲν ἐλαττόνων κριτήν, τῶν δὲ μειζόνων ἀνταγωνιστήν· διὰ γὰρ
τούτων τῶν γυμνασίων τάχιστ' ἂν γένοιο τοιοῦτος, οἷον ὑπεθέμεθα δεῖν d
εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα καὶ τὴν πόλιν ὡς χρὴ διοικήσοντα.
14 μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἡγήσαιο τοὺς
χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις
XIX 72 προστάττειν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐρρωμενεστέρως τὴν τῶν ἄλλων ἄνοιαν ἀτι-
μάσῃς, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις.

TESTIMONIA] § 11 ὅσονπερ ταῖς τιμαῖς ... αὐτῶν διοίσεις *Exc.Paris. 58; resp. [Basilius] c. 10, Phot. c. 40 (cf. ad § 9) — § 13. τῶν τε παρόντων τοῖς ... μεταπέμπου *Exc.Paris. 53 — τῶν μὲν ἀκροατὴς ... μαθητής Exc.Paris. 53.

APPARATUS] 1 ὅσῳ ... τοσούτῳ ExcParis. — προσεχις ⟨ τον νουν ⟩ Pap — 2 αυτων om. Pap Bl. 1884 p. 423, sed cf. Albrecht 1885 p. 77 — διοίσῃς Λ Π — **§ 12.** 3 μὴ ⟨ μόνον ⟩ Π pr., μόνον expunx. et indux. 1 — 4 τὸ] τους Pap — 5 ἔχειν δύναμιν colloc. Λ Π Pap ϛ Do. — 7 αξιας ⟨ αυτας ⟩ Pap — 8 ὠφελήσαιμεν] προτρεψιαν Pap (ex § 8) — ἄλλως ⟨ τε ⟩ καὶ Λ Pap M. Ald. L. (qui ci. etiam ἀλλ' ὥς γε καὶ) — 9 φύσιν] ψυχὴν Λ Π Pap ϛ ante L. cf. VIII 46 — **§ 13.** 11 καὶ τῶν ἄλλων Γ pr. Λ Π Pap] και των αποντων Γ mg. unc. pr. ExcParis. C., sed cf. Str. III p. 449/50 — ποιητῶν εὐδοκιμούντων ⟨ καὶ ⟩ Γ pr., ποιητῶν τῶν εὐδοκιμούντων corr. 2 — 13 σεαυτὸν Γ Λ Pap ϛ B. BS.] αυτον Π pr., σαυτὸν corr. 1 Bs. Bl. Versm. —14 ἐλασσόνων Λ Π ϛ (Pap = Γ) — μειζόνων Γ Λ Pap cf. Bs. ad Areop. p. 194] μεγιστων Γ mg. unc. pr. Π — ἀνταγωνιστήν Λ Π Pap ϛ Keil XIX p. 603 Albrecht 1885 p. 79 Versm.] ἀγωνιστήν Γ B. sq. — 16 βασιλεύοντα Π Pap sed cf. διοικήσοντα — διοικήσαντα Π — **§ 14.** 17 μάλιστ' ἂν Θ[α] — σεαυτοῦ Π Pap — 18 φρονίμοις Λ sed cf. Bs. ad Areop. p. 194 — 19 ἄνοιαν Λ Π pr., cf. XIX 72 Γ] ἄγνοιαν Γ Π rec. Θ[α] Bs. cf. XIX 130, 209, XX 1, XXI 95, (XIV 137 et XV 13: Θ, XVIII 76 et XIX 72: ΘΛ, Bs. ad Areop. p. 269/71). Discrimen inter ἄγνοια (ἀγνοέω) et ἄνοια (ἀνόητος), quod statuerunt lexicographi (Hesych., Suid., Ammon., Schol. Soph. Electr. 582), ap. Isocr. non firmatur, nisi quod constans est usus εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν, ἥκειν, προάγειν cf. ad XV 13 — 20 αὑτοῦ Dd. sq. = αὐτοῦ Γ] σεαυτοῦ Λ Π ϛ B., σαυτοῦ Θ[α] Do. Versm. (cf. ad loc.) Dyroff p. 56 Msch. p. 25 n.: cf. ad IX 47 append. — ἀσκήσῃς Θ[α].

e Ἄρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρὴ τοὺς μέλλοντάς τι τῶν δεόντων 15
ποιήσειν, (ε΄.) πρὸς δὲ τούτοις φιλάνθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν·
οὔτε γὰρ ἵππων οὔτε κυνῶν οὔτ' ἀνδρῶν οὔτ' ἄλλου πράγματος οὐδενὸς
οἷόν τε καλῶς ἄρχειν, ἂν μή τις χαίρῃ τούτοις, ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι
τὴν ἐπιμέλειαν. μελέτω σοι τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντὸς ποιοῦ κεχα-
18 ρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν, || γιγνώσκων ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν καὶ τῶν 16
ἄλλων πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἵτινες ἂν ἄριστα X 36,
τὸ πλῆθος θεραπεύωσιν. καλῶς δὲ δημαγωγήσεις, ἐὰν μήθ' ὑβρίζειν XIX 70
τὸν ὄχλον ἐᾷς μήθ' ὑβριζόμενον περιορᾷς, ἀλλὰ σκοπῇς, ὅπως οἱ βέλτι-
στοι μὲν τὰς τιμὰς ἕξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσονται· ταῦτα γὰρ
στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα χρηστῆς πολιτείας ἐστίν.

b (ς΄.) Τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων κίνει καὶ μετα- 17
τίθει τὰ μὴ καλῶς καθεστῶτα, καὶ μάλιστα μὲν εὑρετὴς γίγνου τῶν
βελτίστων, εἰ δὲ μή, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀρθῶς ἔχοντα. ζήτει
νόμους τὸ μὲν σύμπαν δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσιν αὐτοῖς
ὁμολογουμένους, πρὸς δὲ τούτοις οἵτινες τὰς μὲν ἀμφισβητήσεις ὡς ἐλα-
χίστας, τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷόν τε ταχίστας τοῖς πολίταις ποιοῦσιν·
c ταῦτα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις. τὰς μὲν ἐργα- 18
σίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς
μὲν φεύγωσιν, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσιν. τὰς κρίσεις ποιοῦ,
περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσιν, μὴ πρὸς χάριν μηδ' ἐναντίας
ἀλλήλαις, ἀλλ' ἀεὶ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν γίγνωσκε· καὶ γὰρ πρέπει
καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασιλέων γνώμην ἀκινήτως ἔχειν περὶ τῶν δικαίων,
d ὥσπερ τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους. [*οἴκει τὴν πόλιν ὁμοίως* 19
ὥσπερ τὸν πατρῷον οἶκον ταῖς μὲν κατασκευαῖς λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δὲ
πράξεσιν ἀκριβῶς, ἵν' εὐδοκιμῇς ἅμα καὶ διαρκῇς. τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐπιδεί-

---

TESTIMONIA] § 15. μελέτω σοι τοῦ πλήθους . . . (§ 16) ἀδικήσονται Anton. II 1 — § 18. τὰς κρίσεις ποιοῦ κτἑ resp. Agapet. ad Justinian. c. 41 — § 19. οἴκει τὸν πατρῷον οἶκον resp. Schol. Aeschin. I § 30 p. 260 Schultz — ἵν' εὐδοκιμῇς . . . διαρκῇς BA 149, 16 — τὴν μεγαλοπρέπειαν . . . καταλείψεις Exc.Paris. 54.

APPARATUS] **§ 15.** 1 ποιήσειν τῶν δεόντων colloc. Λ Π ϛ — 3 οὔτε ἀνδρῶν οὔτε κυνῶν colloc. Θ^{α} — 4 ἐὰν Θ^{α} — **§ 16.** 7 παραμένουσιν Anton. — 8 θεραπεύσωσι Λ Anton. ϛ — ἢν Θ^{α} Bs. Bl., ἂν Anton. — μήτε τὸν ὄχλον ὑβρίζειν colloc. Λ Π Anton. ϛ — 10 ἀδικηθήσονται Λ Π Anton. ϛ, αδικη]θωσ[ιν Pap — **§ 17.** 12 πραγμάτων Π Θ^{α} (Pap = Γ Λ) — ἐπιταγμάτων Λ (Pap = Γ) — κίνει ⟨καλῶς⟩ Π — 14 ὀρθῶς (= Pap)] καλῶς Π ϛ — 16 ὡμολογημένους Θ^{α} — 17 ποιήσουσι(ν) Λ Π Θ^{α} ϛ Cob. VL p. 515 — 18 ἅπαν Θ^{α} (Pap = Γ) — κειμένοις Γ pr.] κειμένοις ⟨νόμοις⟩ Γ_{5}' Λ Π Θ^{α} ϛ B. BS. K. p. 363, sed cf. Bs. ad Areop. p. 167, 224 — **§ 18.** εὐεργεσίας Θ^{α} — 20 πρόσθυμως Λ, προθύμως Π ϛ (Pap = Γ) — 22 αἰεὶ Θ^{α} — τὰ αὐτὰ Γ — ⟨καὶ⟩ περὶ Λ Π M. Ald. — **§ 19.** 24 οἴκει τὴν ad καταλείψεις om. Θ^{α}, del. Bs. Versm., cf. praefat. c. IV — οἴκει Γ Pap SchολAesch. cf. XXI 133] διοίκει Λ Π ϛ — 26 ἐνδείκνυσο Λ Π Pap ExcParis. ϛ.

κνυσο μηδ' ἐν μιᾷ τῶν πολυτελειῶν τῶν εὐθὺς ἀφανιζομένων, ἀλλ' ἔν τε τοῖς
προειρημένοις καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημάτων καὶ ταῖς τῶν φίλων εὐεργεσίαις. τὰ
γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῷ τε σοὶ παραμενεῖ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις
πλείονος ἄξια τῶν δεδαπανημένων καταλείψεις.] e

20 Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ποίει μὲν ὡς οἱ πρόγονοι κατέδειξαν, ἡγοῦ δὲ
θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι καὶ θεραπείαν μεγίστην, ἂν ὡς βέλτιστον
καὶ δικαιότατον σαυτὸν παρέχῃς· μᾶλλον γὰρ ἐλπὶς τοὺς τοιούτους ἢ
τοὺς ἱερεῖα || πολλὰ καταβάλλοντας πράξειν τι παρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν. 19
(ζ'.) [*Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς τῶν φίλων τοὺς οἰκειοτάτους, ταῖς δ' ἀληθείαις*
21 *αὐταῖς τοὺς εὐνουστάτους. φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώματος εἶναι*
τήν τε τῶν φίλων ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὔνοιαν καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνη-
σιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι καὶ σῴζειν τὰς τυραννίδας μάλιστ' ἄν τις
δύναιτο. κήδου τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν, καὶ νόμιζε καὶ τοὺς δαπανῶντας ἀπὸ b
τῶν σῶν ἀναλίσκειν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὰ σὰ πλείω ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ

TESTIMONIA] § 20. ἡγοῦ δὲ θῦμα τοῦτο κτέ resp. Phot. c. 32 (cf. ad § 9) — § 21. φυλακὴν ... μάλιστ' ἄν τις δύναιτο Anton. II 1; imitat. est Julian. or. I 48 A p. 59, 22 Hertl.; cf. Agapet. ad Justinian. c. 47, Phot. c. 45 (cf. ad § 9).

APPARATUS] 1 μηδ' ἐν μιᾷ] ἐν μηδὲ μιᾷ Λ Π ExcParis. ϛ, μηδεμια Pap: sed cf. Baiter ap. Bremi p. 206 Sternbach ad loc. — πολειτιων Pap, πολυτελῶν ExcParis. — ἀλλ' ἐν ταῖς τῶν καλῶν καὶ δικαίων πράξεων ἐργασίαις καὶ ταῖς τῶν φίλων ExcParis. — 3 παραμενεῖ $Γ_2$ W. sq. (exc. L.)] παραμένει Γ pr. Λ Π ExcParis. M. Ald. L. — 4 πλέονος Λ Π ϛ ante C. cf. ad VII 10 — πλείονός σε δόξης ἄξιον ἀποδείξει ExcParis. — **§ 20.** 5 τὰ ⟨μὲν⟩ Γ BS. coll. Antiph. I 9, Lys. VIII 5, X 15, XXII 11; καὶ Π — περὶ τοὺς Λ Π $Θ^α$ Pap ϛ Msch. p. 57 n. 1 et ipse olim codd. auct. p. 79, sed cf. Hartmann Jahrb. f. Philol. 1875 p. 434 coll. IX 15, [X 15]. Demosth. III 26 — δὲ om. Γ pr., add. 5 (hab. Pap) — 6 τοῦτο εἶναι θῦμα κάλλιστον coll. Λ Π ϛ, τοῦτο θῦμα κάλλιστον εἶναι colloc. $Θ^α$ Pap Msch. p. 18 — ἐὰν Λ Π Pap ϛ B., ἢν $Θ^α$ — 7 καὶ om. Pap — σεαυτὸν Λ Π ϛ Do. (Pap = Γ) — παρασχῃς Pap sed cf. Keil XIX p. 629 — 8 τι post ἀγαθόν colloc. Λ — 9 τίμα ad § 21 βασιλευόντων ἐστίν om. $Θ^α$ cf. ad § 19 — τῶν φίλων Γ] τῶν τιμῶν Λ Pap ϛ Chr., τῶν τῶν τιμῶν φίλων Π pr., τῶν τιμῶν τῶν φίλων corr. rec.: locus valde suspectus (append.) — δ' om. Pap — ἀληθείαις αὐταῖς Γ cf. Baiter ap. Bremi p. 211 Sauppe Jbb. p. 71 Keil XIX p. 628 Bl. 1884 p. 424 Albrecht 1885 p. 79] ἀληθεστάταις (ex § 30) Λ Π Pap ϛ Do. (ipse defendi Philol. 1896 p. 674, quod nunc me paenitet) — **§ 21.** 10 τοῦ σώματος εἶναι om. Γ pr., in mg. add. 1 — 11 πολιτῶν] αλλων Pap sed cf. Albrecht 1885 p. 77, ⟨ἄλλων⟩ πολιτῶν Anton. — σεαυτου Pap — 12 διασῴζειν Λ Π Pap ϛ — καὶ σῴζειν καὶ κτᾶσθαι colloc. Anton. — 13 των οικων om. Pap — πολιτικῶν] ἰδίων Λ Pap Keil XIX p. 630 Msch. p. 61 n. 1, sed cf. Albrecht 1885 p. 77 Versm., ἰδιωτῶν Π ϛ — καὶ τοὺς] καὶ om. Λ Π Pap ϛ Do. — και τοὺς δαπανομένους (ω s. v. 2) ἀπὸ τῶν ἰδιων ἀπὸ τῶν σῶν Γ mg. unc. pr. cf. Λ — δαπανωμένους Γ mg. unc. Λ Π Pap ϛ Bl. 1884 p. 424 Versm., sed cf. XIX 113, ep. VII 19 et Msch. p. 69 — ἀπὸ ⟨τῶν ἰδίων⟩ τῶν σῶν Λ (prob. L.), εκ των σων Pap. — 14 παντα τα (om. γαρ) Pap.

τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν οἰκεῖα τῶν καλῶς βασιλευόντων ἐστίν.] διὰ παντὸς τοῦ **22**
χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὕτω φαίνου προτιμῶν, ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς XIV 81
σοὺς λόγους ἢ τοὺς τῶν ἄλλων ὅρκους. [*ἅπασι μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ τὴν*
πόλιν πάρεχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον, περὶ πλείστου δὲ ποιοῦ τῶν ἀφι-
c *κνουμένων μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς ἄγοντας, ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιοῦντας·*
τιμῶν γὰρ τοὺς τοιούτους μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμήσεις. τοὺς πολλοὺς **23**]
φόβους ἐξαίρει τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικοῦν-
τας· ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς σαυτὸν διαθῇς, οὕτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους
ἕξεις. ποίει μὲν μηδὲν μετ' ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν σοι καιρὸς ᾖ.
d *δεινὸς μὲν φαίνου τῷ μηδέν σε λανθάνειν τῶν γιγνομένων, πρᾶος δὲ τῷ τὰς* XII 51
τιμωρίας ἐλάττους ποιεῖσθαι τῶν ἁμαρτανομένων.]

Ἀρχικὸς εἶναι βούλου μὴ χαλεπότητι μηδὲ τῷ σφόδρα κολάζειν, **24**
ἀλλὰ τῷ πάντας ἡττᾶσθαι τῆς σῆς διανοίας καὶ νομίζειν ὑπὲρ τῆς
αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον ἑαυτῶν σὲ βουλεύεσθαι. πολεμικὸς μὲν ἴσθι XVII 136
ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικὸς δὲ τῷ μηδὲν παρὰ τὸ
e δίκαιον πλεονεκτεῖν. [*οὕτως ὁμίλει τῶν πόλεων πρὸς τὰς ἥττους, ὥσπερ ἂν τὰς* XII 62, XIV 81
κρείττους πρὸς ἑαυτὸν ἀξιώσειας. φιλονείκει μὴ περὶ πάντων, ἀλλὰ περὶ **25**

TESTIMONIA] § 22. διὰ παντὸς]... ὅρκους Stob. 11, 21 H (ap. Mein. deest) — § 23. ποίει μὲν ... ἁμαρτανομένων Stob. 48, 58 M; cf. Agapet. ad Justinian. c. 48 — § 24. ἀρχικὸς εἶναι ... σῆς διανοίας Gnomol. Byz. (Par. 809, Bar. 85); Anton. II 1; resp. Phot. c. 47 (cf. ad § 9), Manuel Palaeolog. ὑποθῆκαι βασιλικῆς διαγωγῆς c. 82 (cf. Keil Hermae XXIII p. 371) — οὕτως ὁμίλει . . . ἀξιώσειας *Exc. Paris. 55.

APPARATUS] 1 οικειαν Γ pr., οἰκεῖ' ἂν corr. 2, οἰκεῖα ἂν corr. 4 — ⟨εργον⟩ εστιν Pap (ex § 9) — **§ 22.** τοῦ om. Stob. — 2 οὕτω om. Stob. — ὥστε] ὡς Stob. — 3 λόγους ἢ Γ pr. Λ Π Pap Stob ς (ante C.) B. cf. Bl. 1884 p. 424 codd. auct. p. 81] λόγους ⟨μᾶλλον⟩ ἢ Γ_5 Θ^α C. BS. sq. — τῶν om. Stob. — ἅπασι μὲν ad § 23 τῶν ἁμαρτανομένων om. Θ^α cf. ad § 19 — 4 και προς τα συμβολαια νομιμον om. Pap. — δεποιουντο ut vid. Γ pr., δε ποιοῦ τῶν corr. 4 — 5 εἰσάγοντας Λ Π ς ante C. — 6 εὐδοκιμήσῃς Π — **§ 23.** πολλοὺς om. Λ Π Pap ς Bl. 1884 p. 425, sed cf. Albrecht 1885 p. 79 — 7 φοβ+ροῦ τῶν Λ pr., φόβους ἐξαιροῦ τῶν Λ_1 Π ς sed cf. XXI 165 — περιδεὴς . . τοῖς . . ἀδικοῦσιν Λ Π ς sed cf. Str. II p. 399 Msch. p. 70 — 8 σεαυτὸν Λ Π ς — διατιθῇς Γ mg. unc. pr. — 10 ⟨καὶ⟩ δεινὸς Stob.: M C., ⟨ἢ⟩ δεινὸς Stob.: A — **§ 24.** 12 βουλου αρχικος ειναι (h.) colloc. Pap — βούλει Λ pr., θέλε corr. 4 Ald. St. A. — τω om. Pap — 14 ἄμεινον ἑαυτῶν Γ Palaeol. B. BS.] ἑαυτῶν om. Λ Π Θ^α Pap ς Bl. 1884 p. 425, sed cf. Albrecht 1885 p. 79 — βουλεύσασθαι Θ^α (Pap = Γ) — πολεμικὸς γίνου Λ Π ς (γίγνου C.), πολεμικὸν μὲν εἶναι ⟨χρὴ Θ^α⟩ Θ^α Pap — 15 εἰρηνικὸν Θ^α Pap — 16 οὕτως ὁμίλει ad § 25 ἂν ἐπιχειρῶσιν om. Θ^α cf. ad § 19 — ὁμίλει πρὸς τοὺς ἥττους . . . ἂν τοὺς ἥττους ExcParis. — 17 ἑαυτὸν Γ pr. BS. Bs. Bl. = ἑαυτὸν ⟨ἔχειν⟩ ExcParis. cf. ad IX 47 append.] σεαυτὸν Γ_4 Λ Π Pap ς B. Str. KB p. 71 Versm., σαυτὸν Dyroff p. 56 coll. § 23 — **§ 25.** ἁπάντων Λ Π ς.

ὧν κρατήσαντί σοι μέλλει συνοίσειν. φαύλους ἡγοῦ μὴ τοὺς συμφερόντως ἡττω-
μένους, ἀλλὰ τοὺς μετὰ βλάβης περιγιγνομένους. μεγαλόφρονας νό||μιζε μὴ 20
τοὺς μείζω περιβαλλομένους ὧν οἷοί τ' εἰσι κατασχεῖν, ἀλλὰ τοὺς καλῶν μὲν
26 *ἐφιεμένους, ἐξεργάζεσθαι δὲ δυναμένους οἷς ἂν ἐπιχειρῶσιν.]* ζήλου μὴ τοὺς
μεγίστην ἀρχὴν κτησαμένους, ἀλλὰ τοὺς ἄριστα τῇ παρούσῃ χρησαμένους.
[καὶ νόμιζε τελέως εὐδαιμονήσειν, οὐκ ἐὰν πάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβων καὶ
κινδύνων καὶ κακίας ἄρξῃς, ἀλλ' ἂν τοιοῦτος ὢν οἷον χρὴ καὶ πράττων ὥσπερ b
XII 34 *ἐν τῷ παρόντι μετρίων ἐπιθυμῇς καὶ μηδενὸς τούτων ἀτυχῇς].*
27 (η'.) Φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομένους ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς
φύσεως ἀξίους ὄντας, μηδὲ μεθ' ὧν ἥδιστα συνδιατρίψεις, ἀλλὰ μεθ' ὧν
ἄριστα τὴν πόλιν διοικήσεις. *[ἀκριβεῖς ποιοῦ τὰς δοκιμασίας τῶν συνόντων,*
εἰδὼς ὅτι πάντες οἱ μή σοι πλησιάσαντες ὅμοιόν σε τοῖς χρωμένοις εἶναι νομιοῦ-
σιν. τοιούτους ἐφίστη τοῖς πράγμασιν τοῖς μὴ διὰ σοῦ γιγνομένοις, ὡς αὐτὸς
X 37 28 *τὰς αἰτίας ἕξων, ὧν ἂν ἐκεῖνοι πράξωσιν.]* πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς ἅπαν ὅ τι c
ἂν λέγῃς ἢ ποιῇς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας.
δίδου παρρησίαν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἵνα περὶ ὧν ἂν ἀμφιγνοῇς ἔχῃς τοὺς

TESTIMONIA] § 25. μεγαλόφρονας . . . ἐπιχειρῶσιν corp.Paris. 158 — § 26. ζήλου μὴ . . . χρησαμένους corp.Paris. 159 — § 27. φίλους κτῶ . . . διοικήσεις Prisc. XVII 169; Stob. 48, 28 M; *Exc.Paris. 56; *corp.Paris. 154 — φίλους κτῶ . . . ἀξίους ὄντας corp.Paris. 131; Flor. Boiss. I p. 122 — τοιούτους ἐφίστη . . . πράξωσιν Stob. 48, 29 M — § 28. πιστοὺς ἡγοῦ . . . ἐπιτιμῶντας Exc.Paris. 57; Stob. 48, 30 M; corp.Paris. 132; resp. [Basilius] c. 48 et 18 — πιστοὺς ἡγοῦ . . . ἐπαινοῦντας BA 128, 10; resp. Agapet. ad Justinian. c. 32 — δίδου παρρησίαν . . . συνδοκιμάσοντας Stob. 48,31 M; corp.Paris. 133; resp. [Basilius] c. 48.

APPARATUS] 1 ὧν ⟨ἂν⟩ Λ Π ϛ B. BS. (Pap = Γ) — μέλλει Λ Π: ci. BS. (ὧν . . μέλλει) Jacob 1880 p. 188 Versm. Msch. p. 71 n. 1] μέλλοι Γ Bs. Bl., μέλλῃ ϛ B. BS. — 2 νόμιζε Γ Π corp Paris.] ⟨εἶναι⟩ νόμιζε Λ Pap (?) ϛ Do. — 3 ὡς οἷον τε εἰσὶ corpParis. — καλῶν Γ Λ pr. = καλως Pap] μετρίων Λ mg. 1 Π corp Paris. ϛ — 4 ἐξεργάσασθαι Π, ἐργάζεσθαι corp Paris. — εξεργαζεσθαι ad επιχειρωσιν om. Pap — **§ 26.** εζηλ[ουσ]θαι μεγιστην Pap — 6 καὶ νόμιζε ad τούτων ἀτυχῇς om. Θ^{α} cf. ad § 19 — εὐδοκιμήσειν Π — ἁπάντων Λ Π ϛ Fuhr p. 330 Msch. p. 30 (Pap = Γ) — 7 καὶ κακίας om. Λ Π Pap ϛ Do. Bs. ad Areop. p. 363, sed cf. Str. III p. 451 — ἄρχῃς Λ Π Pap ϛ Bl. 1884 p. 425 — ἐὰν Λ Π Pap ϛ B. — ὡς ἐν τῷ παρόντι Π, ωσπερ των παροντων Pap — 8 ἀτυχῇς] ἀπορῇς Λ Π Pap ϛ, sed cf. Str. III p. 451 — **§ 27.** 9 πάντας τοὺς ad ὄντας μηδὲ om. corp Paris. 154 — ἀλλὰ τοὺς φιλεῖσθαι ἀξίους μηδὲ μεθ' Exc Paris. — σῆς om. Λ — 10 συνδιατρίψῃς Λ Π — 11 ἥδιστα Θ^{α} Pap — τὴν πολιτείαν (vel πόλιν ἂν: Keil AI p. 28 n. 4) διοικήσεις Prisc., συνδιάξεις Exc Paris., om. corp Paris. — διοικήσῃς Π = διοικισης Pap — ἀκριβεῖς ποιοῦ ad πράξωσιν om. Θ^{α} cf. ad § 19 — 12 πλησιάζοντες Λ Π ϛ (Pap = Γ) — 14 ἐξ ὧν ἂν Λ pr. (corr. 1) = εξων αν (om. ων) Pap — **§ 28.** πᾶν Λ Π corp Paris. ϛ, απαντας Pap, ἅπαντα BA Agapet. — 15 ποιῇς ἢ λέγῃς colloc. Π Pap BA Exc Paris. Stob. M. = ποιῇς καὶ λέγῃς corp Paris., sed cf. XXI 235 et Sternbach ad loc. — αλλα om. Pap — τοὺς] καὶ Exc Paris. — 16 ἂν om. Π — ἀμφιγνοεῖς Π Θ^{α} pr., corr. rec., αμφιγνοιης Pap cf. Blass 1884 p. 426.

συνδοκιμάσοντας. διόρα καὶ τοὺς τέχνῃ κολακεύοντας καὶ τοὺς μετ'
εὐνοίας θεραπεύοντας, ἵνα μὴ πλέον οἱ πονηροὶ τῶν χρηστῶν ἔχωσιν.
[ἄκουε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων, καὶ πειρῶ γνωρίζειν ἅμα τούς τε λέγοντας,
d *ὁποῖοί τινές εἰσιν, καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσιν.]* ταῖς αὐταῖς κόλαζε ζημίαις τοὺς **29**
ψευδῶς διαβάλλοντας αἷσπερ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας.

Ἄρχε σαυτοῦ μηδὲν ἧττον ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦθ' ἡγοῦ βασιλικώ-
τατον, ἂν μηδεμιᾷ δουλεύῃς τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ κρατῇς τῶν ἐπιθυμιῶν
μᾶλλον ἢ τῶν πολιτῶν. *[μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῇ προσδέχου μηδ' ἀλογίστως, ἀλλ']*
ἔθιζε σαυτὸν ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτός τ' ἐπι-
e δώσεις καὶ τοῖς ἄλλοις βελτίων εἶναι δόξεις. (θ'.) Μὴ φαίνου φιλοτιμού- X 12 **30**
μενος ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ἃ καὶ τοῖς κακοῖς διαπράξασθαι δυνατόν ἐστιν,
ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονῶν, ἧς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν. XII 48, ep. VII 10
[νόμιζε τῶν τιμῶν ἀληθεστάτας εἶναι μὴ τὰς ἐν τῷ φανερῷ μετὰ δέους γιγνο-
21 *μένας, || ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὑτοῖς ὄντες μᾶλλόν σου τὴν γνώμην ἢ τὴν τύχην*
θαυμάζωσιν. λάνθανε μέν, ἢν ἐπί τῳ σοι συμβῇ τῶν φαύλων χαίρειν, ἐνδεί-
κνυσο δὲ περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων.] μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξίου κοσμίως **31** XII 38

TESTIMONIA] διόρα καὶ . . . ἔχωσιν Exc.Paris. 58; Stob. 48, 32 M; Gnomol. Byz. 174 (Bar. 157); corp.Paris. 134; resp. Liban. epist. 418, [Basilius] c. 48 — ἄκουε τοὺς . . . λέγωσιν Stob. 48, 33 M — § 29. ταῖς αὐταῖς κόλαζε . . . ἐξαμαρτάνοντας Stob. 48, 34 M; Gnomol. Byz. 146 (Bar. 183) — ἄρχε σαυτοῦ . . . πολιτῶν Stob. 48, 35 M; cf. corp.Paris. 178, Agapet. ad Justinian. c. 68, [Basilius] c. 63, Phot. c. 57 (cf. ad § 9) — § 30. νόμιζε τῶν . . . θαυμάζωσιν Stob. 48, 36 M — § 31. μὴ τοὺς μὲν ἄλλους . . . ἄρχουσιν Stob. 48, 37 M; resp. Agapet. ad Justinian. c. 36.

APPARATUS] 1 συνδοκιμάσαντας Λ, συνδοκιμάζοντας Π Pap, ἐπιδοκιμάζοντας Stob. — καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας om. Λ (hab. Pap) — 2 μη . . . Pap (μη[δεν? cf. X 39) — πλεω Pap, πλεῖον Stob., πλείω Gnomol. — οι om. Pap — ἔχωσιν τῶν χρηστῶν οἱ πονηροί colloc. Gnomol. — 3 ἄκουε τοὺς ad ἂν λέγωσιν om. Θ^{α} cf. ad § 19 — 4 ὁποῖοι ⟨καὶ⟩ τινὲς Λ Π ς ante C. (Pap ut vid. = Γ) — **§ 29.** κολάζειν δεῖ ταῖς αὐταῖς ζημίαις Gnomol. — αὐταῖς] ἀκοαῖς Λ (Pap = Γ) — 5 ψευδῶς om. Θ^{α} Pap Stob. Bl. 1884 p. 426 ipse olim codd. auct. p. 82 Msch. p. 72 n. 1, sed cf. Keil A I p. 124 coll. I 17 (cum testimoniis) Albrecht 1885 p. 79 Versm. ad loc. — διαβάλλοντας] τι κατά τινας λέγοντας Gnomol. — ωσπερ Pap Gnomol. — 6 σεαυτοῦ Λ Π Pap ς Do. — ἢ ⟨καὶ⟩ Λ Π Θ^{α} Pap Stob. ς sed cf. Keil A I p. 29 n. 1 — 7 ἐὰν Λ Π Pap Stob.: MA ς B., ἢν Θ^{α} Stob.: S, ἐάν περ Stob.: Tr. sed cf. Keil l. l. n. 2 — ενκρατης Pap, unde ἐ⟨ὰ⟩ν κρατῇς Keil XIX p. 609 — 8 μηδεμίαν ad ἀλογίστως ἀλλ' om. Θ^{α} cf. ad § 19: Bs., cui hoc quidem loco Msch. (p. 72) quoque de interpolatione assentitur, uncos addere errore supersedit (cf. p. XXXVI 5) — 9 ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς ἔθιζε σαυτὸν colloc. Γ Λ Π Pap edd., sed cf. Bs. p. XXXVI Keil XXIII p. 360 — σεαυτὸν Λ Π Pap ς — χαίρειν Γ pr., διατελε(ιν) Γ mg. unc. pr. — επιδωσις ⟨προς αρετην⟩ Pap (ex X 12) — 10 ειναι om. Pap — **§ 30.** 12 ἐπ' ἀρετὴν Π — 13 νόμιζε τῶν ad μέγιστα σπουδάζων om. Θ^{α} cf. ad § 19 — μη om. Pap — 15 ἐὰν Λ Π ς.

XII 37 ζῆν, τοὺς δὲ βασιλεῖς ἀτάκτως, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ σωφροσύνην παράδειγμα
τοῖς ἄλλοις καθίστη, γιγνώσκων ὅτι τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦθος ὁμοιοῦται
τοῖς ἄρχουσιν. σημεῖον ἔστω σοι τοῦ καλῶς βασιλεύειν, ἂν τοὺς ἀρ- b
χομένους ὁρᾷς εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν
σὴν ἐπιμέλειαν.

32 Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶν
ep. V 1 καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἡ δ' ἀθάνατος, καὶ δόξῃ μὲν χρήματα
[Demosth.] LXI 39 κτητά, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητή, καὶ τὰ μὲν καὶ φαύλοις παρα-
X 38 γίγνεται, τὴν δ' οὐχ οἷόν τ' ἀλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κτήσασθαι. *[τρύφα
μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα κόσμοις, καρτέρει δ' ὡς χρὴ τοὺς* c
*βασιλεύοντας ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἵν' οἱ μὲν ὁρῶντες διὰ τὴν ὄψιν
ἄξιόν σε τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόντες διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥώμην*
33 *τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔχωσιν. ἐπισκόπει τοὺς λόγους ἀεὶ τοὺς σαυτοῦ καὶ*
X 41 *τὰς πράξεις, ἵν' ὡς ἐλαχίστοις ἁμαρτήμασιν περιπίπτῃς· κράτιστον μὲν γὰρ τῆς
ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχάνειν, ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσιν, ἐλλείπειν
αἱροῦ καὶ μὴ πλεονάζειν· αἱ γὰρ μετριότητες μᾶλλον ἐν ταῖς ἐνδείαις ἢ ταῖς* d
34 *ὑπερβολαῖς ἔνεισιν. (ι'.) Ἀστεῖος εἶναι πειρῶ καὶ σεμνός· τὸ μὲν γὰρ τῇ τυραν-
νίδι πρέπει, τὸ δὲ πρὸς τὰς συνουσίας ἁρμόττει. χαλεπώτατον δὲ τοῦτο πάντων
ἐστὶν τῶν προσταγμάτων· εὑρήσεις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς μὲν σεμνυνομένους
ψυχροὺς ὄντας, τοὺς δὲ βουλομένους ἀστείους εἶναι ταπεινοὺς φαινομένους. δεῖ
δὲ χρῆσθαι μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις, τὴν δὲ συμφορὰν τὴν ἑκατέρᾳ* e

TESTIMONIA] σημεῖον ἔστω κτὲ resp. Phot. c. 65 (cf. ad § 9) — § 32. περὶ πλείονος ... κτήσασθαι Exc.Paris. 59; Stob. 48, 38 M — δόξῃ μὲν ... ὠνητή BA 153, 1 et 180, 14 — τρύφα μὲν ... ἐπιτηδεύμασιν BA 153, 3; cf. Prisc. XVIII 230 — τρύφα μὲν ... κόσμοις BA 176, 6 — § 33. κράτιστον μὲν ... ἔνεισιν Stob. 48, 39 M — κράτιστον μὲν ... τυγχάνειν Suid. v. ἀκμή; cf. Bachm. An. Gr. I 54.26 II 351, 3 et 381, 25.

APPARATUS] **§ 31.** 1 βασιλέας Λ Π Θ^{α} Stob. edd. exc. BS. cf. ad X 11 — σεαυτοῦ Λ Π Stob. ς — 2 τὸ om. Λ — ἦθος ὅλης colloc. Π M., ὅλης om. Stob. Keil AI p. 29 n. 3, sed cf. Bs. ad Areop. p. 145 Albrecht 1890 p. 18 Versm. ad loc. — 3 ἐὰν Λ Π Θ^{α} ς B. — 4 γεγενημένους Θ^{α} — 5 σὴν ἐπιμέλειαν om. Γ pr., in ras. add. 5 — **§ 32.** 7 δόξης Stob. (L.) — μὲν κτήματα Θ^{α} pr., int. scrib. corr., μὲν ⟨γὰρ⟩ χρήματα BA — 8 κτηματα Γ pr., κτητὰ in mg. 4, κτη++τὰ in textu corr. 5 — ⟨τοῖς⟩ φαύλοις Λ Π Stob. ς Bock p. 21 Keil AI p. 30 n. 2 Versm. Msch. p. 74 — 9 τὴν δὲ οὐ δυνατὸν ἀλλ' ExcParis. — ἀλλ' ἢ] ἀλλὰ Θ^{α} sed cf. II 41, XIV 7, XIX 91 — τρύφα μὲν ad § 35 μελλόντων βουλεύσει om. Θ^{α} cf. ad § 19 — 10 ἐν om. Π ς ante C. — ἐσθήσεσι Γ Λ pr., corr. 4 — 11 βασιλέας Λ Π BA ς cf. Keil AI p. 30 n. 3 — **§ 33.** 13 τοῖς λόγοις Γ pr., corr. ut vid. 1 — τοὺς αὐτους Γ pr., τοὺς σαυτοῦ corr. 1 — 14 ἐλαχίστοις ⟨τοῖς⟩ Λ Π ς — κράτιστον] τὸ Suid. (part. codd.) BachmAnGr. — γὰρ om. Λ Π Stob. Suid. BachmAnGr. ς B. BS. (Versm.) Msch. p. 62 n. 1 — 15 τῆς τῶν καιρῶν τυγχάνειν ἀκμῆς colloc. BachmAnGr. II 351, 381 — 16 καὶ μὴ] μᾶλλον ἢ Stob. — 17 ὑπερβολαῖς] ὑπεροχαῖς Stob. sed cf. XVII 90 — ἔνεισιν] ἰσχύουσιν Λ Π Stob. ς — **§ 34.** 19 τῶν προσταγμάτων] πραγμάτων Λ Π ς — τὸ om. Π ς ante C. sed cf. XIV 154, XVII 35, XVIII 5, XIX 184, 271, XXI 30, 165 — 21 ἑκατέραις Λ Π ς.

προσοῦσαν διαφεύγειν. ὅ τι ἂν ἀκριβῶσαι βουληθῇς, ὧν ἐπίστασθαι προσήκει 85
τοὺς βασιλεῖς, ἐμπειρίᾳ μέτιθι καὶ φιλοσοφίᾳ· τὸ μὲν γὰρ φιλοσοφεῖν τὰς ὁδούς
22 *σοι δείξει, τὸ δ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι δύνασθαί σε ‖ χρῆσθαι τοῖς*
πράγμασιν ποιήσει. Θεώρει τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα καὶ τοῖς ἰδιώταις
καὶ τοῖς τυράννοις· ἂν γὰρ τὰ παρεληλυθότα μνημονεύῃς, ἄμεινον περὶ τῶν X 34
μελλόντων βουλεύσει.] δεινὸν ἡγοῦ τῶν μὲν ἰδιωτῶν τινας ἐθέλειν ἀποθνῄσκειν, 86 XX 125
ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσιν, τοὺς δὲ βασιλεῖς μὴ τολμᾶν χρῆσθαι
τοῖς ἐπιτηδεύμασιν τούτοις, ἐξ ὧν ζῶντες εὐδοκιμήσουσιν. βούλου τὰς
b εἰκόνας τῆς ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον ἢ τοῦ σώματος καταλιπεῖν. μάλιστα XIII 73
μὲν πειρῶ τὴν ἀσφάλειαν καὶ σαυτῷ καὶ τῇ πόλει διαφυλάττειν· ἐὰν X 43
δ' ἀναγκασθῇς κινδυνεύειν, αἱροῦ καλῶς τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν αἰσχρῶς. XIV 95
ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις μέμνησο τῆς βασιλείας, καὶ φρόντιζ' ὅπως μηδὲν 87
ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης πράξεις. (ια'.) Μὴ περιίδῃς τὴν σαυτοῦ φύσιν
c ἅπασαν ἅμα διαλυθεῖσαν· [ἀλλ' ἐπειδὴ θνητοῦ σώματος ἔτυχες, πειρῶ XVI 109, XX 134
τῆς ψυχῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην καταλιπεῖν.

Μελέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν, ἵνα συνεθισθῇς ὅμοια 88
τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. ἅττ' ἂν σοι λογιζομένῳ φαίνηται βέλτιστα, ταῦτα

TESTIMONIA] § 35. ὅτι ἂν ἀκριβῶσαι . . . ποιήσει Stob. 48, 40 M — θεώρει τὰ γιγνόμενα . . . βουλεύσει Stob. 48, 41 M; corp.Paris. 160 — § 36. βούλου . . . καταλιπεῖν corp.Paris. 135; *Gnomol. Byz. 88 (Bar. 82, Mon. 48, Leid. 48); cf. Plut. Cimon 2, Cicero pro Archia § 30, Tacit. Agricol. 46 — ἢν δ' ἀναγκασθῇς κινδυνεύειν Schol. Aristid. p. 494, 32 D — αἱροῦ καλῶς . . . αἰσχρῶς corp.Paris. 136; cf. Charondae leges ap. Stob. 44, 40 (p. 183, 11) M — § 37. μὴ περιίδῃς . . . φύσιν BA 168, 22 — ἀλλ' ἐπειδὴ . . . ἔτυχες BA 143, 4 — § 38. μελέτα περὶ . . . φρονεῖν Exc.Paris. 60; resp. [Basilius] c. 49 — ἅττ' ἄν. . .ἐπιτέλει Exc.Paris. 61; corp.Paris. 137; resp. [Basilius] c. 49.

APPARATUS] § 85. 1 ἀκριβῶς εἰδέναι βούλει Λ Π ς sed cf. Cob. NL p. 350 — 2 βασιλέας Λ Π Stob. ς B. Bl. Versm. sed cf. ad X 11 — μέτιθι Λ Π Stob.] μετατίθει Γ — 3 δύνασθαί] ἄμεινόν (h.) Stob. — 5 τυράννοις ⟨ἀπ' αὐτῶν⟩ Γ Bs.: ἀπ' αὐτῶν rectius post ἄμεινον inseri putaverunt Bl. Hug; equidem variam lectionem esse censeo ad 3 ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων perperam hic in textum receptam — ἐὰν Λ Π Stob. corpParis. ς B. — μνημονεύσῃς Stob.: A corpParis. — ⟨καὶ⟩ περὶ Λ Π Stob.: SM corpParis. ς — 6 βουλεύσει Γ pr.] βουλεύσῃ $Γ_4$ Λ Π Stob. corpParis. ς Do. — § 86. ἐθέλειν τινὰς colloc. Λ Π $Θ^α$ ς — 7 βασιλέας Λ Π $Θ^α$ edd. exc. BS. cf. ad X 11 — 10 prius καὶ om. Λ Π ς Do. — σεαυτῷ Λ Π ς — ἢν Π $Θ^α$ ScholAristid ς Bs. Bl. Versm. — 11 κινδυνεῦσαι SchoIAristid. — τεθνάναι καλῶς colloc. $Θ^α$ Charond. Bs. Bl. Versm. (velut ex Γ), sed cf. XIV 95, Euripid. Iphig. Aul. 1252 et Fuhr animadv p. 49 Jacob 1878 p. 49 — § 87. 12 ἅπασι Λ Π ς Msch. p. 30 — 13 ἄξιον $Θ^α$ — ποιήσῃς Λ Π $Θ^α$ — 14 ἅμα πᾶσαν Λ Π ς sed cf. XIV 68 Str. III p. 452 — ἔτυχες,⟨ἀθανάτου δὲ ψυχῆς⟩ Λ Π ς — 15 τὴν om. Λ Π $Θ^α$ ς Bs. Bl. coll. XVI 109, sed cf. XIII 3, 71, XIV 84, XVII 94 et Fuhr 1905 p. 459 — § 88. 16 λέγειν ⟨ἀεί⟩ (h.) ExcParis. — 17 ἅττ' ἂν] ἃ δ' ἂν Π ς ante C., ἅπερ ἂν ExcParis., ἐὰν corpParis.

τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει. ὧν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις. ἃ τοῖς αὑτοῦ
39 παισὶν ἂν συμβουλεύσειας, τούτοις αὐτὸς ἐμμένειν ἀξίου. σοφοὺς νόμιζε
μὴ τοὺς περὶ μικρῶν ἀκριβῶς ἐρίζοντας ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγίστων d
VII 4 λέγοντας, [*μηδὲ τοὺς τοῖς μὲν ἄλλοις εὐδαιμονίαν ὑπισχνουμένους, αὐτοὺς δ' ἐν*
πολλαῖς ἀπορίαις ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μέτρια μὲν περὶ αὑτῶν λέγοντας, ὁμιλεῖν δὲ
καὶ τοῖς πράγμασιν καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους, καὶ μὴ διαταραττομένους ἐν
ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς
εὐτυχίας φέρειν ἐπισταμένους.] χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτει βελτίω τούτων.
40 (ιβ'.) Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ πολλὰ τῶν λεγομένων ἐστίν, ἃ καὶ σὺ e
X 44 γιγνώσκεις· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο παρέλαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι το-
σούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ μέν τι
τούτων || εἰρήκασιν, οἱ δ' ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἑτέρους ποιοῦντας ἑωράκασιν, 23
41 οἱ δ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτηδεύοντες. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις
χρὴ τούτοις[τῶν ἐπιτηδευμάτων]ζητεῖν τὰς καινότητας, ἐν οἷς οὔτε παρά-
δοξον οὔτ' ἄπιστον οὔτ' ἔξω τῶν νομιζομένων οὐδὲν ἔξεστιν εἰπεῖν, ἀλλ'
ἡγεῖσθαι τοῦτον χαριέστατον, ὃς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς τῶν
ἄλλων διανοίαις ἀθροῖσαι τὰ πλεῖστα δυνηθῇ καὶ φράσαι κάλλιστα περ b
42 αὐτῶν. ἐπεὶ κἀκεῖνό μοι πρόδηλον ἦν, ὅτι τὰ συμβουλεύοντα καὶ τῶν
ποιημάτων καὶ τῶν συγγραμμάτων χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες νομίζου-
σιν, οὐ μὴν ἥδιστά γ' αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν ὅπερ πρὸς

TESTIMONIA] ὧν τὰς δόξας . . . πράξεις corp.Paris. 176; *Gnomol. Byz. 87 (Pal. 69, Bar. 80, Mon. 47, Leid. 47); *Georgid. p. 108 B.

APPARATUS] 1 ⟨τούτων⟩ μιμοῦ τὰς Gnomol. Mon., ⟨τούτων⟩ μιμοῦ τὰς ⟨ἀμώμους⟩ Gnomol. Bar. = ⟨τούτων⟩ ζήλου ⟨καὶ⟩ τὰς ⟨ἀμώμους⟩ Georgid., ⟨τούτων⟩ καὶ τὰς ⟨ἀγαθὰς⟩ corpParis. (cf. Wachsmuth p. 181 n.) — τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ (h.) Λ Π ς, τοῖς παισὶ τοῖς σαυτοῦ Θ^{a} cf. codd. auct. p. 79 — 2 συμβουλεύσειας ἂν colloc. Θ^{a} — post ἐμμένειν ἀξίου Γ Λ Π edd. (exc. Bs. Versm.) inserunt χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτει βελτίω τούτων, quae verba post 4 μεγίστων λέγοντας colloc. Γ^{a} Θ^{a}; equidem cum Bs. Versm. ad finem § 39 transtuli, iis quae post λέγοντας intercedunt (μηδὲ τοὺς ad φέρειν ἐπισταμένους) circumscriptis, cf. ad § 19 — **§ 39.** 3 περὶ μικρῶν ἀκριβῶς Γ^{a} Θ^{a} Do.: chiasmus est velut § 36, XII 7] ἀκριβῶς περὶ μικρῶν colloc. Γ Λ Π edd. — μεγάλων Γ^{a} Bs. Bl. Versm. propter oppos. περὶ μικρῶν, sed cf. XIX 173, ep. III 15 (codd. auct. p. 69 Msch. p. 74 n. 2) — **§ 40.** 9 μὴ om. Π pr., in mg. add. rec. — θαυμάσῃς Baiter (ap. BS. et Didot.) Bs. (ad Areop. p. 411) Bl. Versm. cf. IX 50 Γ, X 44, XX (1), 81, 116, ep. I 9, III 12, V 12, VI 13] θαύμαζε codd. ς B. BS. cum hiatu levi (cf. μὴ θαυμάζετε δέ ep. II 7, IV 10) — εἰρημένων Λ Π ς Do. — 10 διέλαθεν Λ Π ς (ex X 44) — 11 ἄλλων (scil. σοφιστῶν cf. X 51)] ἰδιωτῶν Λ Π ς Do. — 13 οἱ δ'] ἔνια δὲ Λ Π ς — **§ 41.** 14 τούτοις] τοῖς περὶ Λ Π ς B. BS. Msch. p. 69 n. 1 — τῶν ἐπιτηδευμάτων del. Bl. Hug Versm.: quod equidem glossema ad antecedens καὶ τῶν ἄλλων esse puto cf. § 35 ἀπ' αὐτῶν — 15 οὐδέν ἐστιν εὑρεῖν Λ Π ς Do. — 16 τοῦτον ⟨εἶναι⟩ Λ ς Do. — **§ 42.** 20 ἀκούειν Π — ἀλλὰ ⟨ταὐτὸ⟩ Λ Π ς Do., sed cf. XIV 164, ep. II 12 Str. III p. 595 n. — ἅπερ Π.

τοὺς νουθετοῦντας· καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαινοῦσι μέν, πλησιάζειν δὲ βού-
λονται τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν ἀλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσιν. σημεῖον δ' ἂν X 45 43
c τις ποιήσαιτο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου ποίησιν· καὶ
γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους γεγενῆσθαι συμβούλους τῷ βίῳ τῷ τῶν
ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ λέγοντες αἱροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων
ἀνοίαις μᾶλλον ἢ ταῖς ἐκείνων ὑποθήκαις. ἔτι δ' εἴ τις ἐκλέξειε τῶν 44
προεχόντων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνώμας, ἐφ' αἷς ἐκεῖνοι μάλιστ'
ἐσπούδασαν, ὁμοίως ἂν καὶ πρὸς ταύτας διατεθεῖεν· ἥδιον γὰρ ἂν
d κωμῳδίας τῆς φαυλοτάτης ἢ τῶν οὕτω τεχνικῶς πεποιημένων ἀκούσαιεν.
(ιγ'.) Καὶ τί δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν; ὅλως γὰρ 45
εἰ θέλοιμεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, εὑρήσομεν τοὺς
πολλοὺς αὐτῶν οὔτε τῶν σιτίων χαίροντας τοῖς ὑγιεινοτάτοις οὔτε τῶν X 45
ἐπιτηδευμάτων τοῖς καλλίστοις οὔτε τῶν πραγμάτων τοῖς βελτίστοις
οὔτε τῶν θρεμμάτων τοῖς ὠφελιμωτάτοις, ἀλλὰ παντάπασιν ἐναντίας τῷ
e συμφέροντι τὰς ἡδονὰς ἔχοντας, καὶ δοκοῦντας καρτερικοὺς καὶ φιλοπόνους XVII 109
εἶναι τοὺς τῶν δεόντων τι ποιοῦντας· ὥστε πῶς ἄν τις τοῖς τοιούτοις ἢ 46
παραινῶν ἢ διδάσκων ἢ χρήσιμόν τι λέγων ἀρέσειεν; οἳ πρὸς τοῖς εἰρημένοις
24 φθονοῦσι μὲν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἁπλοῦς δ' || ἡγοῦνται τοὺς νοῦν οὐκ ἔχον-
τας, οὕτω δὲ τὰς ἀληθείας τῶν πραγμάτων φεύγουσιν, ὥστ' οὐδὲ τὰ
σφέτερ' αὐτῶν ἴσασιν, ἀλλὰ λυποῦνται μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι,
χαίρουσιν δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρίων διαλεγόμενοι, βούλοιντο δ' ἂν τῷ σώματι
κακοπαθῆσαι μᾶλλον ἢ τῇ ψυχῇ πονῆσαι καὶ σκέψασθαι περί τινος
τῶν ἀναγκαίων. εὕροι δ' ἄν τις αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνου- 47
b σίαις ἢ ληροῦντας ἢ λοιδορουμένους, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις οὐ βουλευομένους
ἀλλ' εὐχομένους. λέγω δ' οὐ καθ' ἁπάντων ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς XVII 56

TESTIMONIA] § 43. θεόγνιδος *Harp. s. v. (contra Isocr. disputavit Dion Prus. περὶ βασιλείας II p. 20, 8 D cf. Keil, Hermae XXIII p. 365).

APPARATUS] 1 νομοθετοῦντας Λ — μὲν ⟨ἅπαντες⟩, πλησιάζειν δὲ ⟨οὐ⟩ βούλονται ⟨,ἀλλὰ μᾶλλον αἱροῦνται συνεῖναι⟩ τοῖς Λ Π ς — 2 ἐξαμαρτάνουσιν Λ Π ς (ci. corr. W.) — § 44. 6 ⟨καὶ⟩ τῶν⟩ Λ Π ς — 8 ἔσπουσαν Γ pr., ἔσπευσαν corr. 2 — γὰρ ἂν] om. Λ pr., s. v. add. 1 — 9 ἀκούσαιεν πεποιημένων colloc. Λ — § 45. 11 τὰς τῶν] τὰς om. Λ Π ς cf. Str. II p. 392 — τοὺς πολλοὺς Λ pr., τοὺς μὴ φρονίμους in mg. 1 — 14 θρεμμάτων Γ quod Cob. NL p. 154 VL p. 515 ad Atheniensium ὀρτυγομανίαν referens egregie defendit coll. Plat. Leg. 789 B, prob. Jacob 1874 Bl.] μαθημάτων ΛΠ edd. ante Bl. — 15 εἶναι καὶ φιλοπόνους colloc. ΛΠ ς — 16 τι ⟨μὴ⟩ Λ Π ς ante (L. p. 70) C. — § 46. 17 εἰρημένοις ⟨λόγοις⟩ Λ Π ς Do. — 18 φθουσι Γ pr., φθονοῦσι corr. 2 — § 47. 23 ἀλλήλαις Π — 24 ἢ om. Λ Π ς — ληροῦντας Γ Versm.] λοιδοροῦντας Λ Π edd. — 25 εὐχομένους Λ pr., ω supra ευ add. 2, εὐωχουμένους $Λ_4$ Π pr., γρ. καὶ εὐχημένους in mg. $Π_1$ — δὲ ⟨ταῦτα⟩ οὐ Λ Π ς Do. (ex XVII 56) — κατὰ πάντων Λ Π ς Msch. p. 31 sed cf. XIV 114, XIX 107, XXI 55.

48 εἰρημένοις ὄντων. ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν
ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς μὴ τοὺς ὠφελιμωτάτους τῶν
λόγων ζητεῖν ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους· ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων
χαίρουσιν, θεωροῦντες δὲ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἁμίλλας. διὸ καὶ τὴν Ὁμήρου c
ποίησιν καὶ τοὺς πρώτους εὑρόντας τραγῳδίαν ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι
κατιδόντες τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις
49 κατεχρήσαντο πρὸς τὴν ποίησιν. ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους
τοὺς τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν, οἱ δὲ τοὺς μύθους εἰς ἀγῶνας καὶ
πράξεις κατέστησαν, ὥστε μὴ μόνον ἀκουστοὺς ἡμῖν ἀλλὰ καὶ θεατοὺς
γενέσθαι. τοιούτων οὖν παραδειγμάτων ὑπαρχόντων δέδεικται τοῖς ἐπι- d
θυμοῦσιν τοὺς ἀκροωμένους ψυχαγωγεῖν, ὅτι τοῦ μὲν νουθετεῖν καὶ συμ-
βουλεύειν ἀφεκτέον, τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον, οἷς ὁρῶσι τοὺς ὄχλους μάλιστα
χαίροντας.

50 (ιδ'.) Ταῦτα δὲ διῆλθον ἡγούμενος σὲ δεῖν, τὸν οὐχ ἕνα τῶν
πολλῶν, ἀλλὰ πολλῶν βασιλεύοντα, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς
ἄλλοις, μηδὲ τὰ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων μηδὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας
τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς κρίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρησίμων αὐτοὺς e
51 δοκιμάζειν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ περὶ μὲν τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς
ἀμφισβητοῦσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες, καί φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν
ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολι||τικῶν, οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν 25
φρονιμωτέρους ἔσεσθαι τοὺς αὐτοῖς πλησιάζοντας, ἐκεῖνο δὲ πάντες
ὁμολογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον ἐξ ἑκάστου τούτων φαίνε-
52 σθαι βουλεύεσθαι δυνάμενον. χρὴ τοίνυν ἀφέμενον τῶν ἀμφισβητουμένων
ἐπὶ τοῦ συνομολογουμένου λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ἔλεγχον, καὶ μάλιστα
μὲν ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν συμβουλεύοντας, εἰ δὲ μή, καὶ καθ' ὅλων
τῶν πραγμάτων λέγοντας. καὶ τοὺς μὲν μηδὲν γιγνώσκοντας τῶν δεόντων b

TESTIMONIA] § 49. οἷς ὁρῶσι . . . χαίροντας BA 179, 14 — § 52. χρὴ τοίνυν . . . ἀμφισβητουμένων BA 123, 17.

APPARATUS] § 48. 1 δεῖ] δε Γ — 4 ἁμίλλας ⟨ἄχθονται⟩ Λ pr. Π ς exc. A. C., ψυχαγωγοῦνται (ex § 49: pro ἄχθονται) in mg. $Λ_1$ C. Bs. sed cf. Str. KB p. 37 K. p. 363 — 5 πρώτως Π ς exc. W. C. — 6 τὴν τῶν] τὴν om. Λ — § 49. 8 τοὺς τῶν] τοὺς om. Λ Π ς — 10 γεγενῆσθαι Λ Π ς — 12 ἀφεκτέον, ἐκεῖνα δὲ ⟨γραπτέον καὶ⟩ λεκτέον Λ Π ς Do. — μάλιστα om. Λ Π BA ς sed cf. VIII 6 — § 50. 14 τὸν om. Λ Π ς — 15 βασιλεύοντα Γ B. BS. cf. ad VI 13] ὄντα τύραννον Λ ς Do. Bs. Bl. Versm., βασιλεύοντα τύραννον Π pr., γρ. ἀλλὰ πολλῶν ὄντα τύραννον in mg. 1 — 16 μὴ τὰ Λ pr., μηδὲ τὰ corr. 2 — 17 ἐπὶ ⟨τῶν πράξεων⟩ Λ Π ς B. BS. K. p. 362 — § 51. 18 μὲν om. Λ Π ς sed cf. Str. KB p. 65 — 19 ὄντες] διατρίβοντες Π ς — 22 φαίνεσθαι] γίνεσθαι Λ, γενέσθαι Π ς ante C. — § 52. 24 ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ⟨ἐλθόντα⟩ Λ Π ς Do. cf. XVIII 25 — 25 θεωρεῖν ⟨τοὺς⟩ Λ Π ς Do. — καὶ καθ' ὅλων] τοὺς καθ' ὅλου Λ = τοὺς καθόλου ς ante C., τοὺς καὶ καθ' ὅλου Π — 26 μὲν om. Λ Π ς.

ἀποδοκίμαζε· δῆλον γὰρ ὡς ὁ μηδὲν ὢν αὐτὸς χρήσιμος οὐδ' ἂν ἄλλον
φρόνιμον ποιήσειεν· τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους ὁρᾶν πλέον 53
τι τῶν ἄλλων περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θεράπευε, γιγνώσκων ὅτι σύμβουλος
ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἁπάντων τῶν κτημάτων ἐστίν.
c ἡγοῦ δὲ τούτους μεγίστην σοι ποιεῖν τὴν βασιλείαν, οἵτινες ἂν τὴν
διάνοιαν τὴν σὴν πλεῖστ' ὠφελῆσαι δυνηθῶσιν.

(ιε'.) Ἐγὼ μὲν οὖν ἅ τε γιγνώσκω παρῄνεκα, καὶ τιμῶ σε τούτοις, 54
οἷς τυγχάνω δυνάμενος· βούλου δὲ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπερ εἶπον ἀρχό-
μενος, μὴ τὰς εἰθισμένας ἄγειν σοι δωρεάς, ἃς ὑμεῖς πολὺ πλείονος
ἀγοράζετε παρὰ τῶν διδόντων ἢ παρὰ τῶν πωλούντων, ἀλλὰ τοιαύτας,
d αἷς κἂν σφόδρα χρῇ καὶ μηδεμίαν ἡμέραν διαλείπῃς οὐ κατατρίψεις,
ἀλλὰ μείζους καὶ πλείονος ἀξίας ποιήσεις.

XII.
ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ (3).

28 (α'.) Εἰσίν τινες, οἳ δυσκόλως ἔχουσιν πρὸς τοὺς λόγους καὶ διαμέμφονται
τοὺς φιλοσοφοῦντας καί φασιν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα
ποιεῖσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς. ἡδέως ἂν οὖν πυθοίμην τῶν οὕτω
διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν εὖ λέγειν ἐπιθυμοῦντας ψέγουσιν, τοὺς δ'

TESTIMONIA] § 53. τοὺς δὲ νοῦν . . . ποιοῦ BA 168, 25 — σύμβουλος ἀγαθὸς . . . κτημάτων ἐστίν Anton. I 10; cf. ad or. XII 7 — § 54. βούλου δὲ καὶ κτὲ cf. Agapet. ad Justinian. c. 50.

§ 1. ἡδέως ἂν . . . διακειμένων BA 165, 3.

APPARATUS] 1 ἀποδοκιμάζειν Λ Π ς = Γ pr., int. scrib. corr. cf. Str. KB p. 83 — αὐτῷ Λ Π = αὑτῷ ς — § 53. 2 τι πλέον colloc. BA — 3 ποιοῦμαι BA — 4 τῶν om. Π Anton. ς — 5 σοι μεγίστην colloc. Λ Π ς Do. — ποιήσειν Λ Π ς — § 54. 7 παρῄνεσα Λ Π ς — 10 ἢ παρὰ] παρὰ om. Λ Π ς (ci. corr. A.) — 11 κἂν] ἐὰν Λ Π ς — χρήσῃ Λ Π ς — διαλίπῃς Λ Π ς — 12 ἀξίας ⟨ οὔσας αὐτὰς ⟩ Λ Ald. W. St., ἀξίας ⟨ αὐτὰς ⟩ Π A. L. C. — προς νικοκλεα περι βασιλειας | υποθηκαι· θεοδωρος αμα | ευσταθιω subscr. Γ, Ἰσοκράτους πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας subscr. Λ, ισοκρατους παρενησεων λογος BB subscr. Pap cf. Keil XIX p. 637, subscr. deest in Π.

or. XII: codd. Γ Λ Π; § 5 ὃ πάντων ad § 9 πλεῖστον νοῦν ἔχοντας in Antidosi § 253/7 codd. Γ[α] Θ[α].

ΝΙΚΟΚΛΗΣ 'Η ΚΥΠΡΙΟΙ inscr. Γ Stob. B. sq.] νικοκλῆς (pr., corr. 4) ἢ συμμαχικός inscr. Λ Ammon. in Aristot. de interpret. p. 207, 24 Busse, vita Isocr. p. 256 Westerm., argum. orat.; inscriptio deest in Π — § 1. 16 ++έως Γ (+δέως pr.) — ἂν οὖν] δ' ἂν BA cf. Keil AI p. 32 n. 1.

ὀρθῶς πράττειν βουλομένους ἐπαινοῦσιν· εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαι λυποῦσιν b
αὐτούς, πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων ἢ τῶν λόγων εὑρήσομεν
2 γιγνομένας. ἔπειτα κἀκεῖν' ἄτοπον, εἰ λέληθεν αὐτούς, ὅτι τὰ περὶ τοὺς
θεοὺς εὐσεβοῦμεν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦμεν καὶ ‖ τὰς ἄλλας ἀρετὰς 27
XVII 33, XIX 282 ἐπιτηδεύομεν, οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἔλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς
μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. ὥστ' οὐ κατηγορητέον τῶν
πραγμάτων τούτων ἐστίν, μεθ' ὧν ἄν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκτήσειεν,
ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτανόντων ἢ τοῖς λόγοις
3 ἐξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως χρωμένων αὐτοῖς. (β'.) Θαυμάζω δὲ τῶν
ταύτην τὴν γνώμην ἐχόντων, ὅπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ῥώμην b
καὶ τὴν ἀνδρείαν κακῶς λέγουσιν. εἴπερ γὰρ διὰ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας
καὶ τοὺς ψευδομένους πρὸς τοὺς λόγους χαλεπῶς ἔχουσιν, προσήκει καὶ
τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾶν· φανήσονται γάρ τινες καὶ τῶν
ταῦτα κεκτημένων ἐξαμαρτάνοντες καὶ πολλοὺς διὰ τούτων κακῶς
4 ποιοῦντες. ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον, οὔτ' εἴ τινες τοὺς ἀπαντῶντας
τύπτουσιν, τῆς ῥώμης κατηγορεῖν, οὔτε διὰ τοὺς ἀποκτείνοντας, οὓς c
οὐ δεῖ, τὴν ἀνδρείαν λοιδορεῖν, οὐθ' ὅλως τὴν τῶν ἀνθρώπων πονηρίαν
ἐπὶ τὰ πράγματα μεταφέρειν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ψέγειν, ὅσοι τοῖς
ἀγαθοῖς κακῶς χρῶνται καὶ τοῖς ὠφελεῖν δυναμένοις τούτοις βλάπτειν
5 τοὺς συμπολιτευομένους ἐπιχειροῦσιν. νῦν δ' ἀμελήσαντες τοῦτον τὸν
τρόπον περὶ ἑκάστου διορίζεσθαι πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους δυσκόλως
XIX 253/7 διάκεινται, καὶ τοσοῦτον διημαρτήκασιν, ὥστ' οὐκ αἰσθάνονται τοιούτῳ
cf. Gorg. Helen. § 8 πράγματι δυσμενῶς ἔχοντες, ὃ πάντων τῶν ἐνόντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων d
φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἴτιόν ἐστιν. (γ'.) Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις, οἷς
ἔχομεν, οὐδὲν τῶν ἄλλων ζῴων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει
καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι τυγχάνομεν ὄντες.

TESTIMONIA] § 5. ὥστ' οὐκ αἰσθάνονται . . . ἀγαθῶν αἴτιον Schol. Aristid. p. 375, 13 D — ὥστ' οὐκ αἰσθάνονται . . . ἔχοντες BA 134, 29 — τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κτὲ resp. epist. ad Alex. Anaximenis arti rhet. praefixa p. 172/3 Sp, Cicero de invent. I 1—4, Aristid. or. XLV περὶ ῥητορικῆς p. 135 sq. D.

APPARATUS] 1 βουλευομένους Π M. Ald. L. — § 2. 7 τούτων τῶν πραγμάτων colloc. ΛΠς Do. — μεθ' ὧν Γ Bs. coll. XIX 65 cf. praefat. c. III] ὧν ΛΠ M. Ald. (append.) — § 3. 11 ἐξαμαρτάνοντας] ἐξαπατῶντας Λ Π ς ante C. Dobree (defendi olim Coniect. p. 159) — 12 καὶ τοὺς] τοὺς om. Π M. Bs. ad Areop. p. 291 — ⟨καὶ⟩ πρὸς Π — § 4. 15 οὔτ'] οὐδὲ Λ, οὐδ' Π ς exc. A. C. — 16 τύπτουσιν Λ Π ς — ἀποκτιννύντας Λ Π ς exc. L. — οὓς οὐ δεῖ om. Λ Π ς ante L. — § 5. 22 αἰσθάνονται: άνονται in ras. $Γ_5$: litura supra τοι(ουτω), qua ut vid. ται deletum est; lectio pr. fuerit αισθανον — 23 ὃ $Θ^α$ — τῶν om. $Θ^α$ — ὄντων Λ Π $Θ^α$ ς, γενόντων Schol Aristid. (cod. B = ς), sed cf. § 54, XIV 45 Bs. ad Areop. p. 159 — 25 οὐδενὶ $Θ^α$ — ἄλλων om. $Γ^α$ Bs. Bl. sed cf. XIX 293, XX 116 codd. auct. p. 67 — πολλῷ Λ Π ς — 26 ταῖς ῥώμαις $Θ^α$.

ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, 6
e περὶ ὧν ἂν βουληθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ
καὶ συνελθόντες πόλεις ᾠκίσαμεν καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὕρομεν,
καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστιν ὁ συγκα-
τασκευάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων καὶ τῶν 7
28 αἰσχρῶν καὶ τῶν καλῶν ἐνομοθέτησεν· || ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἷοί
τ' ἦμεν οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ
τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ τούτου τούς τ' ἀνοήτους παιδεύομεν καὶ
τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον
σημεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος ψυχῆς
ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἴδωλόν ἐστιν. μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων 8
b ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστεσιν,
αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς ταύταις βουλευόμενοι
χρώμεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν
δυναμένους, εὐβούλους δὲ νομίζομεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὑτοὺς ἄρι-
στα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς 9
δυνάμεως ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὑρήσομεν
c ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν διανοημάτων ἁπάντων
ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλεῖστον νοῦν
ἔχοντας· ὥστε τοὺς τολμῶντας βλασφημεῖν περὶ τῶν παιδευόντων καὶ
φιλοσοφούντων ὁμοίως ἄξιον μισεῖν, ὥσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν θεῶν ἐξαμαρτά-
νοντας.

Ἐγὼ δ' ἀποδέχομαι μὲν ἅπαντας τοὺς λόγους τοὺς καὶ κατὰ μικρὸν 10
d ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμένους, οὐ μὴν ἀλλὰ καλλίστους ἡγοῦμαι καὶ βασι-
λικωτάτους καὶ μάλιστα πρέποντας ἐμοὶ τοὺς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων
καὶ τῶν πολιτειῶν παραινοῦντας, καὶ τούτων αὐτῶν ὅσοι διδάσκουσι

TESTIMONIA] § 7. τὸ γὰρ λέγειν . . . ποιούμεθα Anton. I 10 (coniunctum cum XI 53) — καὶ λόγος . . . ἐστιν Schol. Aristid. p. 390, 20 D.

APPARATUS] § 6. 1 ἐγγενομένοις $Θ^α$ — 3 ᾠκήσαμεν Λ Π M. Ald. — 4 πάντα $Θ^α$ — ⟨ὁ⟩ λόγος $Θ^α$ — § 7. 5 οὕτως $Γ^α$ pr., corr. 5 — ⟨καὶ⟩ περὶ Λ Π ς sed cf. Bs. ad Areop. p. 292 — ⟨περὶ⟩ τῶν ἀδίκων Π ς — 6 καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχρῶν colloc. $Γ^α$ Bl.: chiasmus est cf. XI 36, 39 — ὧν] τῶν $Γ^α$ pr., corr. 1 — διαταραχθέντων Π — 10 ποουμεθα $Γ^α$ pr. ι s. v. add. 2 — 11 καὶ πιστῆς om. $Θ^α$ — § 8. τούτου] τοῦ Γ pr., corr. 5 — 13 τοὺς ἀλλήλους $Θ^α$ — ταύταις om. $Γ^α$ pr., add 2, ταύτας $Θ^α$, ταύταις ⟨καὶ περὶ τῶν ἄλλων⟩ Λ Π M. Ald. L. (C.) — 14 δυναμένους λέγειν colloc. Γ B. BS.: collocatio haec ap. Isocr. insolita, cf. etiam ad XI 2 — § 9. 21 θεῶν ⟨ἔδη⟩ (h.) Λ Π ς B., corr. Dd. praef. p. VI Baiter ap. Bremi p. 218 Bs. ad Areop. p. 226 cf. XIV 156 — § 10. 23 πάντας Λ Π ς — 24 ⟨καὶ⟩ καλλίστους Π ς ante C. sed cf. Bs. ad Areop. p. 113.

τούς τε δυναστεύοντας, ὡς δεῖ τῷ πλήθει χρῆσθαι, καὶ τοὺς ἰδιώτας,
ὡς χρὴ πρὸς τοὺς ἄρχοντας διακεῖσθαι· διὰ γὰρ τούτων ὁρῶ τὰς πόλεις
11 εὐδαιμονεστάτας καὶ μεγίστας γιγνομένας. (δ'.) Τὸν μὲν οὖν ἕτερον, ὡς
χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἠκούσατε, τὸν δ' ἐχόμενον, ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς e
ἀρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκεῖνον ὑπερβαλούμενος,
ἀλλ' ὡς προσῆκόν μοι περὶ τούτων μάλιστα διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς.
εἰ μὲν γὰρ ἐμοῦ μὴ δηλώσαντος, ἃ βούλομαι ποιεῖν ὑμᾶς, ‖ διαμάρτοιτε 29
τῆς ἐμῆς γνώμης, οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην· εἰ δὲ προειπόντος
ἐμοῦ μηδὲν γίγνοιτο τούτων, δικαίως ἂν ἤδη τοῖς μὴ πειθομένοις μεμφοίμην.
12 ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μάλιστα παρακαλέσαι καὶ προτρέψαι πρὸς τὸ μνημο-
νεύειν ὑμᾶς τὰ ῥηθέντα καὶ πειθαρχεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰ περὶ τὸ συμβουλεύειν
μόνον γενοίμην καὶ ταῦτ' ἀπαριθμήσας ἀπαλλαγείην, ἀλλ' εἰ προεπιδείξαιμι
πρῶτον μὲν τὴν πολιτείαν τὴν παροῦσαν ὡς ἄξιόν ἐστιν ἀγαπᾶν οὐ b
μόνον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι πάντα τὸν χρόνον μετὰ ταύτης οἰκοῦμεν,
13 ἀλλ' ὅτι βελτίστη τῶν πολιτειῶν ἐστιν, ἔπειθ' ὡς ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν
ἀρχὴν οὐ παρανόμως οὐδ' ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ὁσίως καὶ δικαίως καὶ διὰ
τοὺς ἐξ ἀρχῆς προγόνους καὶ διὰ τὸν πατέρα καὶ δι' ἐμαυτόν. τούτων
γὰρ προαποδειχθέντων τίς οὐκ αὐτὸς αὑτοῦ καταγνώσεται τὴν μεγίστην c
ζημίαν, ἂν μὴ πειθαρχῇ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ συμβουλευθεῖσιν καὶ προσταχθεῖσιν;
14 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενος ἠρξάμην,
XVIII 21 οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς
χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηρούς, δικαιότατον δὲ τὸ διωρίσθαι περὶ τούτων
καὶ μὴ τοὺς ἀνομοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ πράττειν καὶ d
15 τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἑκάστους. αἱ μὲν τοίνυν ὀλιγαρχίαι καὶ
δημοκρατίαι τὰς ἰσότητας τοῖς μετέχουσιν τῶν πολιτειῶν ζητοῦσιν, καὶ

TESTIMONIA] § 11. τὸν μὲν οὖν . . . πρὸς ὑμᾶς Argum. in hanc orat. — § 14. περὶ μὲν οὖν . . . κατὰ τὴν ἀξίαν Stob. 43, 65 M (codd. SMA in omnibus ex hac oratione excerptis exc. § 59b, 61; cod. S in titulo hic om. ἢ κύπριοι) — § 15. αἱ μὲν τοίνυν . . . τοιοῦτόν ἐστιν Stob. 47, 9 M (cod. S in titulo hic om. ἢ κύπριοι).

APPARATUS] 2 διὰ] καὶ Λ M. Ald. (C.) — § 11. 3 ἕτερον ⟨λόγον⟩ Λ Π Argum. ς Do. — 4 τυγ++νειν Γ pr., τυ+ραννεῖν corr. 2 — τὸν δ' ἐχόμενον ἃ δεῖ] ἃ δὲ δεῖ Argum. — 6 προσῆκόν μοι . . . πρὸς ὑμᾶς] πρέπον μοι περὶ αὐτῶν διελθεῖν Argum. — ἡμᾶς Π — 7 διαμαρτάνοιτε Λ ς (ante C.), διαμαρτάνετε Π — 9 τούτων] τοιοῦτον Λ Π ς ante C. — πειθομένοις Γ pr., πανυ in mg. add. 5 — § 12. 12 καὶ ταῦτ' ἀπαριθμήσας ἀπαλλαγείην om. Λ — προσεπιδείξαιμι Λ Π ς — 14 τὸν om. Γ pr., s. v. add. 1 — 15 ὅτι ⟨καὶ⟩ βελτίστη τῶν ⟨ἄλλων⟩ πολιτειῶν Λ Π ς — § 13. 18 τίς] οὐκ ἔστιν ὅστις Λ Π ς (ante C.) — 19 ἐὰν Λ Π ς B. — § 14. 21 δοκεῖν om. Stob. — 22 διορ+σθαι Γ pr., διωρίσθαι corr. 2] διορθώσασθαι Λ Stob. Ald. W. St. A., διορίζεσθαι Π M. — 24 ἑκάστους (ultimum sententiae verbum) om. Stob.

τοῦτ' εὐδοκιμεῖ παρ' αὐταῖς, ἣν μηδὲν ἕτερος ἑτέρου δύνηται πλέον
ἔχειν· ὃ τοῖς πονηροῖς συμφέρον ἐστίν· αἱ δὲ μοναρχίαι πλεῖστον μὲν
νέμουσι τῷ βελτίστῳ, δευτέρῳ δὲ τῷ μετ' ἐκεῖνον, τρίτῳ δὲ καὶ τετάρτῳ
καὶ τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ ταῦτ' εἰ μὴ πανταχοῦ
e καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βούλημα τῆς πολιτείας τοιοῦτόν ἐστιν. καὶ 16
μὲν δὴ διορᾶν καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς πράξεις ἅπαντες
ἂν τὰς τυραννίδας μᾶλλον ὁμολογήσαιεν. καίτοι τίς οὐκ ἂν δέξαιτο τῶν
30 εὖ φρονούντων τοιαύτης πολιτείας μετέχειν, ‖ ἐν ᾗ μὴ διαλήσει χρηστὸς
ὤν, μᾶλλον ἢ φέρεσθαι μετὰ τοῦ πλήθους μὴ γιγνωσκόμενος, ὁποῖός
τίς ἐστιν; ἀλλὰ μὴν καὶ πραοτέραν τοσούτῳ δικαίως ἂν αὐτὴν εἶναι
κρίνοιμεν, ὅσῳπερ ῥᾷόν ἐστιν ἑνὸς ἀνδρὸς γνώμῃ προσέχειν τὸν νοῦν
μᾶλλον ἢ πολλαῖς καὶ παντοδαπαῖς διανοίαις ζητεῖν ἀρέσκειν. ὅτι μὲν 17
b οὖν ἡδίων ἐστὶν καὶ πραοτέρα καὶ δικαιοτέρα, διὰ πλειόνων μὲν ἂν
τις ἀποδείξειεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων συνιδεῖν ῥᾴδιόν ἐστιν· περὶ
δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἱ μοναρχίαι πρὸς τὸ βουλεύεσθαι καὶ πρᾶξαί τι
τῶν δεόντων διαφέρουσιν, οὕτως ἂν κάλλιστα θεωρήσαιμεν, εἰ τὰς
μεγίστας τῶν πράξεων παρ' ἀλλήλας τιθέντες ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν XVIII 79
αὐτάς. οἱ μὲν τοίνυν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσιόντες πρότερον
c ἰδιῶται γίγνονται, πρὶν αἰσθέσθαι τι τῶν τῆς πόλεως καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν
αὐτῶν· οἱ δ' ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιστατοῦντες, ἣν καὶ τὴν φύσιν καταδεεστέ- 18
ραν ἔχωσιν, ἀλλ' οὖν ταῖς γ' ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν.
ἔπειθ' οἱ μὲν πολλῶν καταμελοῦσιν, εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντες,
οἱ δ' οὐδενὸς ὀλιγωροῦσιν, εἰδότες ὅτι πάντα δεῖ δι' αὐτῶν γίγνεσθαι.

TESTIMONIA] καὶ τοῦτ' εὐδοκιμεῖ κτλ. resp. Nicolaus progymn.: Rh. Gr. I 276 W — § 16. καὶ μὲν δὴ . . . ὁποῖός τίς ἐστιν Stob. 47, 10 M — ἀλλὰ μὴν καὶ . . . ἀρέσκειν Stob. 47, 11 M — § 17. οἱ μὲν τοίνυν . . . (§ 18) προέχουσιν Stob. 47, 12 M — § 18. οἱ δ' ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιστατοῦντες BA 148, 6 — ἔπειθ' οἱ μὲν . . . γίγνεσθαι Stob. 47, 13 M.

APPARATUS] § 15. 1 ἐὰν Λ Π Stob. ς exc. L. — μηδὲν] μηδ' Λ Π ς ante A. — 3 δεύτερον . . τρίτον . . τέταρτον Λ_4 ς B. BS. Keil AI p. 126, sed cf. Albrecht 1890 p. 18 — τῷ Γ pr. Λ Π Stob.: A] τὸ Γ_4 Stob.: SM Bs. Gebauer arg. ex contr. p. 349, sed cf. K. p. 374 — ἐκεῖνο Stob.: MA Bs. — § 16. 6 μὲν δὴ cf. Antiph. V 51, Lys. XII 35 Str. III p. 573 n.] μὴν εἰ δεῖ (δεῖν Π) Λ Π Stob. ς ante L. — 7 εὔξαιτο Λ Π Stob. ς (ante C.) — 8 ᾗ om. Π — 10 τοσούτῳ ⟨καὶ δικαιοτέραν⟩ Λ ς ante A. — εἶναι om. Λ Π ς — 11 κρίν+μεν Γ pr., οι in ras. corr. 2, κρίναιμεν Stob. C. Bs. — 12 διανοίαις καὶ παντοδαπαῖς colloc. Λ Π ς — § 17. 13 καὶ δικαιοτέρα om. Λ — 15 ⟨καὶ⟩ πρὸς Λ Π ς — καὶ ⟨πρὸς τὸ⟩ Λ Π ς — § 18. 20 εἰ δ' Π — δὲ τοῖς ἀεὶ αὐτοῖς (h.) colloc. BA — 21 ἀλλ' οὖν ταῖς γ'] ἀλλὰ ταῖς Stob. — 23 δεῖ πάντα colloc. Λ Π ς Do.

πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ταῖς δημοκρατίαις διὰ τὰς
πρὸς σφᾶς αὐτοὺς φιλοτιμίας λυμαίνονται τοῖς κοινοῖς· οἱ δ' ἐν ταῖς
μοναρχίαις ὄντες, οὐκ ἔχοντες ὅτῳ φθονήσουσιν, πάντων ὡς οἷόν τ' ἐστὶ d
19 βέλτιστα πράττουσιν. ἔπειθ' οἱ μὲν ὑστερίζουσιν τῶν πραγμάτων· τὸν
μὲν γὰρ πλεῖστον χρόνον ἐπὶ τοῖς ἰδίοις διατρίβουσιν, ἐπειδὰν δ' εἰς τὰ
συνέδρια συνέλθωσιν, πλεονάκις ἂν τις αὐτοὺς εὕροι διαφερομένους ἢ
κοινῇ βουλευομένους· οἱ δ' οὔτε συνεδρίων οὔτε χρόνων αὐτοῖς
ἀποδεδειγμένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας ἐπὶ ταῖς πράξεσιν
ὄντες οὐκ ἀπολείπονται τῶν καιρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέοντι πράττουσιν. e
20 ἔτι δ' οἱ μὲν δυσμενῶς ἔχουσιν, καὶ βούλοιντ' ἂν καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν
ἄρχοντας καὶ τοὺς ἐφ' αὐτοῖς ὡς κάκιστα διοικῆσαι τὴν πόλιν, ἵν' ὡς
μεγίστην δόξαν αὐτοὶ λάβωσιν· οἱ δὲ διὰ || παντὸς τοῦ βίου κύριοι τῶν 31
21 πραγμάτων ὄντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καὶ τὰς εὐνοίας ἔχουσιν. τὸ
XIV 76, XVIII 24, XIX 24 δὲ μέγιστον· τοῖς γὰρ κοινοῖς οἱ μὲν ὡς ἰδίοις, οἱ δ' ὡς ἀλλοτρίοις
προσέχουσιν τὸν νοῦν, καὶ συμβούλοις χρῶνται περὶ αὐτῶν οἱ μὲν τῶν
ἀστῶν τοῖς τολμηροτάτοις, οἱ δ' ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενοι τοῖς φρονιμω-
τάτοις, καὶ τιμῶσιν οἱ μὲν τοὺς ἐν τοῖς ὄχλοις εἰπεῖν δυναμένους, οἱ δὲ
22 τοὺς χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν ἐπισταμένους. (ϛ'.) Οὐ μόνον δ' ἐν τοῖς b
ἐγκυκλίοις καὶ τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην γιγνομένοις αἱ μοναρχίαι
διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ πλεονεξίας ἁπάσας περιειλή-
φασιν. καὶ γὰρ παρασκευάσασθαι δυνάμεις καὶ χρήσασθαι ταύταις
ὥστε καὶ λαθεῖν καὶ φθῆναι, καὶ τοὺς μὲν πεῖσαι, τοὺς δὲ βιάσασθαι,

---

TESTIMONIA] πρὸς δὲ τούτοις . . . πράττουσιν Stob. 47, 14 M — § 19. ἔπειθ' οἱ μὲν . . . (§ 20) εὐνοίας ἔχουσιν Stob. 47, 15 M — § 21. τὸ δὲ μέγιστον . . . εἰπεῖν δυναμένους Stob. 47, 16 M — § 22. οὐ μόνον δ' . . . πιστεύσειεν Stob. 47, 17 M.

APPARATUS] 1 ἐν om. Stob. — 2 φιλονεικίας Stob., unde φιλονικίας Bl. coll. XIV 19, sed cf. Keil AI p. 33 n. 2 — 3 πάντων ὡς ad 4 πράττουσιν om. Π — πάντων Γ pr.] ⟨περὶ⟩ πάντων $Γ_2$ = ⟨περὶ⟩ ἁπάντων Λ Stob.: M ϛ Keil AI p. 127, ⟨ἢ περὶ⟩ ἁπάντων Stob.: SA — 4 ⟨τὰ⟩ βέλτιστα Λ Stob. ϛ Bs. (ad Areop. p. 100) Bl. Keil l. l., sed cf. πάντων μάλιστα II 25, XVII 122, XX 137, XXI 38, 136 — § 19. ὑστεροῦσι Λ Π Stob. ϛ cf. Keil AI p. 33 n. 3 — 5 δ' om. Λ Π — § 20. 10 ⟨πρὸς ἀλλήλους⟩ δυσμενῶς Λ Π ϛ B. — 11 ἐφ' αὐτοῖς: φ' αὐτοῖς in ras. totid. litt. $Γ_5$, ἐφ' ἑαυτοῖς ΛΠ Stob.: A M. Ald. L. C. — 12 λαμβάνωσιν Λ Π Stob. ϛ — 13 πάντα Λ Π ϛ exc. A. C. cf. Fuhr p. 330 — ⟨ὁμοίως⟩ ἔχουσιν Λ Π ϛ (ante C.) sed cf. Str. II p. 384 — § 21. 14 μέγιστον ⟨πάντων⟩ Λ ϛ (ante C.) sed cf. Ljungdahl p. 36 — 16 τοὺς φρονιμωτάτους Λ Π Stob. ϛ ante A. — § 22. 18 οὐ μόνον (om. δ') Γ pr., ⟨καὶ⟩ οὐ μόνον corr. 4 — 19 καθ' ἡμέραν (om. ἑκάστην) Λ Π ϛ ante C. — 21 χρῆσθαι Λ Π ϛ ante L. — 22 φθῆναι ex ci. C. (prob. B.) Dd. Do. Baiter (Didot.) Bs. Bl.] ὀφθῆναι codd. Stob. ϛ B. BS., sed cf. XIII 42, XIV 79, 87 Bs. ad Areop. p. 397.

παρὰ δὲ τῶν ἐκπρίασθαι, τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις προσαγαγέσθαι
c μᾶλλον αἱ τυραννίδες τῶν ἄλλων πολιτειῶν οἷαί τ' εἰσίν. καὶ ταῦτ' ἐκ
τῶν ἔργων ἄν τις οὐχ ἧττον ἢ τῶν λόγων πιστεύσειεν. τοῦτο μὲν γὰρ 23
τὴν τῶν Περσῶν δύναμιν ἅπαντες ἴσμεν τηλικαύτην τὸ μέγεθος γεγενη-
μένην οὐ διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων
τὴν βασιλείαν τιμῶσιν· τοῦτο δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον, ὅτι παραλαβὼν
τὴν μὲν ἄλλην Σικελίαν ἀνάστατον γεγενημένην, τὴν δ' αὑτοῦ πατρίδα
d πολιορκουμένην, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν παρόντων κινδύνων ἀπήλλαξεν,
ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐποίησεν· ἔτι δὲ Καρχηδονίους 24
καὶ Λακεδαιμονίους, τοὺς ἄριστα τῶν Ἑλλήνων πολιτευομένους, οἴκοι
μὲν ὀλιγαρχουμένους, περὶ δὲ τὸν πόλεμον βασιλευομένους. ἔχοι δ' ἄν
τις ἐπιδεῖξαι καὶ τὴν πόλιν τὴν μάλιστα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ὅταν
μὲν πολλοὺς ἐκπέμψῃ στρατηγούς, ἀτυχοῦσαν, ὅταν δὲ δι' ἑνὸς ποιή-
e σηται τοὺς κινδύνους, κατορθοῦσαν. καίτοι πῶς ἄν τις σαφέστερον 25
ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τοιούτων παραδειγμάτων πλείστου τὰς μοναρχίας ἀξίας
οὔσας; φαίνονται γὰρ οἵ τε διὰ τέλους τυραννευόμενοι μεγίστας δυνάμεις
32 ἔχοντες, οἵ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι, || περὶ ἃ μάλιστα σπουδάζουσιν,
οἱ μὲν ἕνα μόνον στρατηγόν, οἱ δὲ βασιλέα τῶν στρατοπέδων κύριον
καθιστάντες, οἵ τε μισοῦντες τὰς τυραννίδας, ὁπόταν πολλοὺς ἄρχοντας
ἐκπέμψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ τῶν 26
ἀρχαίων εἰπεῖν, λέγεται καὶ τοὺς θεοὺς ὑπὸ Διὸς βασιλεύεσθαι. περὶ
ὧν εἰ μὲν ἀληθὴς ὁ λόγος ἐστίν, δῆλον ὅτι κἀκεῖνοι ταύτην τὴν κατάστα-
b σιν προκρίνουσιν, εἰ δὲ τὸ μὲν σαφὲς μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ δ' εἰκάζοντες
οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπειλήφαμεν, σημεῖον ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προ-
τιμῶμεν· οὐ γὰρ ἄν ποτ' αὐτῇ χρῆσθαι τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, εἰ μὴ
πολὺ τῶν ἄλλων αὐτὴν προέχειν ἐνομίζομεν.

Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσον ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἅπαντα 27
μὲν οὔθ' εὑρεῖν οὔτ' εἰπεῖν δυνατόν ἐστιν· οὐ μὴν ἀλλὰ πρός γε τὸ

APPARATUS] 1 παρὰ δὲ τῶν ἐκπρίασθαι om. Stob. — ταῖς ἄλλαις] τοὺς ἄλλους Γ pr., corr. 1 — προσάγεσθαι Λ Π ς ante C. — § 23. 4 τῶν om. Λ — 6 ὅτι] ὃς +++ (eras. ut vid. ἔτι) Λ ς exc. A. (C.) — 7 τὴν δ' αὑτοῦ πατρίδα πολιορκουμένην om. Π pr., in mg. add. 1 — § 24. 10 καὶ λακεδαιμονίους om. Γ pr., in mg. add. 2 — 11 περὶ Γ (lectio nova) L.] παρὰ ΛΠ edd. — 12 πόλιν Γ Baiter (ap. BS. et Didot.) Bs. Bl.] πόλιν ⟨ τὴν ἀθηναίων ⟩ Λ Π (ci. B.) — τὰς om. Π — 13 ποιῆται Λ Π ς — 14 κατορθοῦσαν Γ pr., κρατοῦσαν in mg. unc. pr. — § 25. 15 διὰ τούτων τῶν Λ Π ς Str. III p. 605 — § 26. 21 ὑπὸ ⟨ τοῦ ⟩ Λ Π ς cf. XIV 179 — 22 ὁ λόγος ἀληθὴς colloc. Λ Π ς Do. sed cf. XIV 28 — 23 ͵προκρίνουσιν Γ pr., γρ. προτιμῶσιν in mg. 5 — ;οὐδεὶς Λ — 25 τιμῶμεν Λ — γὰρ ἂν $Γ_2$ Λ Π] γαν Γ pr., unde γ' ἂν Bs., sed cf. Frohberger-Gebauer p. 346 et 428 — 26 προσέχειν Γ pr., σ eras. — προέχειν αὐτὴν colloc. Λ Π ς Do. — § 27. 28 γε] τε Λ Π M. sed cf. Bs. ad Areop. p. 118.

παρὸν ἀποχρώντως καὶ νῦν εἴρηται περὶ αὐτῶν. (ζ'.) Ὡς δὲ προση- c
κόντως τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς ἔχομεν, πολὺ τούτου συντομώτερος καὶ μᾶλλον
28 ὁμολογούμενος ὁ λόγος ἐστίν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι Τεῦκρος μὲν ὁ
τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγός, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν προ-
γόνους, πλεύσας δεῦρο καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἔκτισεν καὶ τὴν χώραν
κατένειμεν, ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας ἀπολεσάντων ἑτέρων τὴν ἀρχὴν
πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποστὰς τοὺς μεγίστους κινδύνους, καὶ τοσοῦτον μετέ-
στησεν, ὥστε μηκέτι Φοίνικας Σαλαμινίων τυραννεῖν, ἀλλ' ὧνπερ ἦν d
τὴν ἀρχήν, τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βασιλείαν;
29 (η'.) Λοιπὸν οὖν ἐστιν, ὧν προεθέμην, περὶ ἐμαυτοῦ διελθεῖν, ἵν'
ἐπίστησθ' ὅτι τοιοῦτός ἐστιν ὑμῶν ὁ βασιλεύων, ὃς οὐ μόνον διὰ τοὺς
προγόνους, ἀλλὰ καὶ δι' ἐμαυτὸν δικαίως ἂν καὶ μείζονος τιμῆς ἢ τη-
λικαύτης ἠξιώθην. οἶμαι γὰρ ἐγὼ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι, πλείστου τῶν
30 ἀρετῶν ἀξίας εἶναι τήν τε σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην. οὐ γὰρ e
μόνον ἡμᾶς τὸ καθ' αὑτὰς ὠφελοῦσιν, ἀλλ' εἰ 'θέλοιμεν σκοπεῖν καὶ
τὰς φύσεις καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς χρήσεις τῶν πραγμάτων, εὑρήσομεν
τὰς μὲν μὴ μετεχούσας τούτων τῶν ἰδεῶν μεγάλων κακῶν αἰτίας οὔσας, τὰς
δὲ || μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης γιγνομένας πολλὰ τὸν βίον τὸν τῶν 33
ἀνθρώπων ὠφελούσας. εἰ δή τινες τῶν προγεγενημένων ἐπὶ ταύταις ταῖς
ἀρεταῖς εὐδοκίμησαν, ἡγοῦμαι κἀμοὶ προσήκειν τῆς αὐτῆς δόξης ἐκείνοις
τυγχάνειν.
31 (θ'.) Τὴν μὲν οὖν δικαιοσύνην ἐκεῖθεν ἂν μάλιστα κατίδοιτε.
παραλαβὼν γάρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστάμην, τὰ μὲν βασίλεια χρη-
μάτων κενὰ καὶ πάντα κατηναλωμένα, τὰ δὲ πράγματα ταραχῆς μεστὰ b
καὶ πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενα καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης, εἰδὼς ἑτέρους
ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἐκ παντὸς τρόπου τὰ σφέτερ' αὐτῶν διορθου-
μένους καὶ πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν τὴν αὑτῶν πράττειν ἀναγκαζομένους,
32 ὅμως οὐδ' ὑφ' ἑνὸς τούτων διεφθάρην, ἀλλ' οὕτως ὁσίως καὶ καλῶς
ἐπεμελήθην τῶν πραγμάτων, ὥστε μηδὲν ἐλλείπειν, ἐξ ὧν οἷόν τ' ἦν

APPARATUS] 1 ἐξαρκούντως Λ Π ς — περὶ αὐτοῦ (h.) Π — 2 ἡμεῖς τὴν ἀρχὴν colloc. Λ Π ς Do. — § 28. 4 +μῶν Γ pr., ἡ in ras. corr. 2 — 5 τὴν πόλιν] τὴν om. Λ Π ς — 6 διένειμεν Λ Π ς — § 29. 11 ἐπίστασθε Π — βασιλεύς Λ Π ς B. — 13 ἀξιωθείην Π ς ante L., ⟨ ἀρχῆς ⟩ ἀξιωθείην Λ L. sed cf. VI 2 — ἔγωγε Λ Π ς — 14 καὶ τὴν δικαιοσύνην om. Π pr., καὶ δικαιωσύνην in mg. add. rec. — § 30. 15 τὸ] τον Γ pr., τοὺς corr. 4 — 17 μετασχούσας Λ Π — τῶν ἰδεῶν (homoeot.) om. Γ Baiter (Didot.) sed cf. VIII 54 — 18 τὸν τῶν] τὸν om. Λ Π ς — 19 ἀνθρώπων om. Π — εἰ ⟨δὲ⟩ δὴ Λ Π ς — 20 ⟨καὶ⟩ τῆς Π M. — § 31. 24 κατανλωμένα Λ pr., καταναλωμένα Λ₁ Π Ald. St. C. — τὰ πράγματα δὲ colloc. Λ ς Dd. (occurrunt sane syllabae eaedem πράγματα ταραχῆς), δὲ om. Π sed cf. Str. KB p. 29 n. — 25 ⟨δ'⟩ ἑτέρους Λ Π ς — 27 παρὰ] πρὸς Λ — § 32. 29 ἐλλιπεῖν Γ pr., corr. 2.

c αὐξηθῆναι καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν. πρός τε γὰρ
τοὺς πολίτας μετὰ τοιαύτης πραότητος προσηνέχθην, ὥστε μήτε φυγὰς
μήτε θανάτους μήτε χρημάτων ἀποβολὰς μήτ' ἄλλην μηδεμίαν τοιαύτην
συμφορὰν ἐπὶ τῆς ἐμῆς γεγενῆσθαι βασιλείας. ἀβάτου δὲ τῆς Ἑλλάδος 33
ἡμῖν οὔσης διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγενημένον, καὶ πανταχῇ συλωμένων
ἡμῶν, τὰ πλεῖστα τούτων διέλυσα, τοῖς μὲν ἅπαντ' ἀποτίνων, τοῖς δὲ
d μέρη, τῶν δ' ἀναβαλέσθαι δεόμενος, πρὸς δὲ τοὺς ὅπως ἐδυνάμην περὶ
τῶν ἐγκλημάτων διαλλαττόμενος. ἔτι δὲ καὶ τῶν τὴν νῆσον οἰκούντων
δυσκόλως πρὸς ἡμᾶς διακειμένων, καὶ βασιλέως τῷ μὲν λόγῳ διηλλαγ-
μένου, τῇ δ' ἀληθείᾳ τραχέως ἔχοντος, ἀμφότερα ταῦτα κατεπράϋνα, 34
τῷ μὲν προθύμως ὑπηρετῶν, πρὸς δὲ τοὺς δίκαιον ἐμαυτὸν παρέχων.
τοσούτου γὰρ δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥσθ' ἕτεροι μέν, ἢν καὶ
e μικρῷ μείζω τῶν ὁμόρων δύναμιν ἔχωσιν, ἀποτέμνονται τῆς γῆς καὶ πλεο-
νεκτεῖν ζητοῦσιν, ἐγὼ δ' οὐδὲ τὴν διδομένην χώραν ἠξίωσα λαβεῖν, ἀλλ'
αἱροῦμαι μετὰ δικαιοσύνης τὴν ἐμαυτοῦ μόνον ἔχειν μᾶλλον ἢ μετὰ κακίας XI 26
34 πολλαπλασίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσασθαι. καὶ τί || δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον 35
λέγοντα διατρίβειν, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλῶσαι περὶ ἐμαυτοῦ;
φανήσομαι γὰρ οὐδένα μὲν πώποτ' ἀδικήσας, πλείους δὲ καὶ τῶν πο-
λιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιηκὼς καὶ μείζους δωρεὰς
ἑκατέροις δεδωκὼς ἢ σύμπαντες οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντες. καίτοι χρὴ
τοὺς μέγα φρονοῦντας ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ προσποιουμένους χρημάτων
b εἶναι κρείττους τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν περὶ αὐτῶν.

(ι'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἔτι μείζω τούτων ἔχω διελθεῖν· 36
εἰδὼς γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους περὶ πλείστου ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς
αὑτῶν καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ μάλιστ' ὀργιζομένους τοῖς εἰς ταῦτ' ἐξαμαρ-
τάνουσιν, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστων κακῶν αἰτίαν γιγνο-
μένην, καὶ πολλοὺς ἤδη καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν δυναστευσάντων διὰ
c ταύτην ἀπολομένους, οὕτως ἔφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὥστ' ἐξ οὗ τὴν
βασιλείαν ἔλαβον, οὐδενὶ φανήσομαι σώματι πεπλησιακὼς πλὴν τῆς
ἐμαυτοῦ γυναικός, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι κἀκεῖνοι παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκι- 37

TESTIMONIA] § 36 ὥστ' ἐξ οὗ . . . γυναικός BA 169, 1.

APPARATUS] 2 τοσαύτης Λ Π ς B. — § 33. 4 δ' ἡμῖν τῆς ἑλλάδος colloc. Λ Π ς Do. — 5 πανταχῇ Γ Λ (A.)] πανταχοῦ Π edd. — συλουμένων Λ Π ς (ante C.) — 8 οἰκούντων Γ pr., οἰκούντων ⟨σφόδρα⟩ in mg. corr. 5 — 9 δυσκόλως Λ pr., φθονερῶς in mg. 1 — § 34. 12 τοσούτω Λ — 14 δομενην Γ pr., corr. 2, διδομένην ⟨μοι⟩ Λ Π ς — 15 μόνην Λ Π ς — § 35. 18 μηδένα Λ Π ς — ἀδικεῖν Π — 19 πεποιηκέναι Π — 20 δεδωκέναι Π — 21 μεγαλοφρονοῦντας Λ sed cf. XVIII 73 — 22 εἰ περὶ Γ pr., εἰπεῖν περὶ corr. 2 — § 36. 25 ἑαυτῶν Λ Π ς — 27 ἤδη καὶ] καὶ om. Λ Π ς — δυναστευόντων Λ Π ς — 28 ἀπολλυμένους Λ Π ς (ci. corr. W. C.) — ἔφευγον Λ pr., corr. rad.

μαῦσιν, ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν δίκαιοι τυγχάνουσιν ὄντες, ἄλλοθεν
δέ ποθεν αὑτοῖς ἐπορίσαντο τὰς ἡδονάς, ἀλλὰ βουλόμενος ἅμα μὲν
ἐμαυτὸν ὡς πορρωτάτω ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ παρά-
XI 31 δειγμα καταστῆσαι τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ τοῖς ἄλλοις πολίταις, γιγνώσκων d
X 36 ὅτι φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασιν τὸν βίον διάγειν, ἐν
38 οἷς ἂν τοὺς ἄρχοντας τοὺς αὑτῶν ὁρῶσιν διατρίβοντας. ἔπειτα καὶ
XI 11 προσήκειν ἡγησάμην τοσούτῳ τοὺς βασιλεῖς βελτίους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν,
ὅσῳ περ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν ἔχουσιν, καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅσοι
XI 31 τοὺς μὲν ἄλλους κοσμίως ζῆν ἀναγκάζουσιν, αὐτοὶ δ' αὑτοὺς μὴ σωφρονε-
39 στέρους τῶν ἀρχομένων παρέχουσιν. πρὸς δὲ τούτοις τῶν μὲν ἄλλων e
πράξεων ἑώρων ἐγκρατεῖς τοὺς πολλοὺς γιγνομένους, τῶν δ' ἐπιθυμιῶν
τῶν περὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς βελτίστους ἡττωμένους·
ἐβουλήθην οὖν ἐν τούτοις ἐμαυτὸν ἐπιδεῖξαι καρτερεῖν δυνάμενον, ἐν οἷς
ἔμελλον οὐ μόνον τῶν ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ || μέγα 35
40 φρονούντων. ἔτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολλὴν κακίαν κατεγίγνωσκον,
ὅσοι γυναῖκας λαβόντες καὶ κοινωνίαν ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου μὴ
στέργουσιν, οἷς ἔπραξαν, ἀλλὰ ταῖς αὑτῶν ἡδοναῖς λυποῦσιν ταύτας, ὑφ'
ὧν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι, καὶ περὶ μὲν ἄλλας τινὰς κοινωνίας
ἐπιεικεῖς σφᾶς αὐτοὺς παρέχουσιν, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐξα-
μαρτάνουσιν· ἃς ἔδει τοσούτῳ μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳ περ οἰκειότεραι
41 καὶ μείζους οὖσαι τῶν ἄλλων τυγχάνουσιν. εἶτα λανθάνουσιν ἔνδον ἐν b
τοῖς βασιλείοις στάσεις καὶ διαφορὰς αὑτοῖς ἐγκαταλείποντες. καίτοι
χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας μὴ μόνον τὰς πόλεις ἐν ὁμονοίᾳ πειρᾶ-
σθαι διάγειν, ὧν ἂν ἄρχωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους καὶ τοὺς
τόπους, ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα σωφροσύνης ἔργα καὶ
42 δικαιοσύνης ἐστίν. οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔσχον οὐδὲ περὶ τῆς παιδο- c
ποιίας τοῖς πλείστοις τῶν βασιλέων, οὐδ' ᾠήθην δεῖν τοὺς μὲν ἐκ ταπεινο-
τέρας ποιήσασθαι τῶν παίδων, τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρας, οὐδὲ τοὺς μὲν
νόθους αὐτῶν, τοὺς δὲ γνησίους καταλιπεῖν, ἀλλὰ πάντας ἔχειν τὴν αὐτὴν
φύσιν καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς ἀνενεγκεῖν τῶν μὲν θνητῶν
εἰς Εὐαγόραν τὸν πατέρα, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Αἰακίδας, τῶν δὲ θεῶν

APPARATUS] § 37. 2 δέ om. Λ pr., s. v. add. 2 — ἑαυτοῖς Λ Π ς — 6 ἑαυτῶν Λ Π ς — διατρίβοντας Γ pr., γρ. ἐνόντας in mg. 5 — § 38. 7 βασιλέας Λ Π edd. exc. BS. cf. ad X 11 — § 39. 11 ⟨καὶ⟩ τοὺς πολλοὺς Λ ς B., καὶ πολλοὺς Π — γίγνο in fine pag. Γ pr., μένους in} infer. mg. add. 1 — 13 ἠβουλήθην Λ Π ς Do. Bs. Bl. — § 40. 17 στέργωσιν Π ς ante L. — 18 κοινωνίας τινὰς colloc. Π ς — 20 παρ Γ pr., περ corr. 2 — 21 οὖσαι] εἶναι Π — τυγχάνουσι τῶν ἄλλων colloc. Λ Π ς Do. — § 41. εἶτα ⟨καὶ⟩ Λ Π ς Do. — 22 ⟨αὐτοῖς⟩}τοῖς Λ Π ς — ἑαυτοῖς Λ Π ς — 24 τοὺς ἰδίους οἴκους colloc. Λ Π ς — § 42. 29 πάντα Γ pr., σ add. 4 — 31 πατέρα ⟨τὸν ἐμόν⟩ Λ Π ς B.

d εἰς Δία, καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμοῦ γενομένων ἀποστερηθῆναι ταύτης τῆς
εὐγενείας.
(ια'.) Πολλῶν δέ με προτρεπόντων ἐμμένειν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν τούτοις, 43
οὐχ ἥκιστα κἀκεῖνο παρεκάλεσεν, ὅτι τῆς μὲν ἀνδρείας καὶ τῆς δεινότητος
καὶ τῶν ἄλλων τῶν εὐδοκιμούντων ἑώρων καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν πολλοὺς
μετέχοντας, τὴν δὲ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἴδια κτήματα τῶν καλῶν
κἀγαθῶν ὄντα. κάλλιστον οὖν ὑπέλαβον, εἴ τις δύναιτο ταύταις ταῖς ἀρεταῖς XI 30,
e προέχειν τῶν ἄλλων, ὧν οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν, ἀλλὰ γνησιώταται Φ.VII 10
καὶ βεβαιόταται καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἄξιαι τυγχάνουσιν οὖσαι. τούτων ἕνεκα 44
καὶ ταῦτα διανοηθεὶς περιττοτέρως τῶν ἄλλων ἤσκησα τὴν σωφροσύνην, καὶ
36 προειλόμην τῶν ἡδονῶν οὐ τὰς || ἐπὶ τοῖς ἔργοις τοῖς μηδεμίαν τιμὴν ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι' ἀνδραγαθίαν γιγνομέναις. χρὴ δὲ
δοκιμάζειν τὰς ἀρετὰς οὐκ ἐν ταῖς αὐταῖς ἰδέαις ἁπάσας, ἀλλὰ τὴν μὲν
δικαιοσύνην ἐν ταῖς ἀπορίαις, τὴν δὲ σωφροσύνην ἐν ταῖς δυναστείαις,
τὴν δ' ἐγκράτειαν ἐν ταῖς τῶν νεωτέρων ἡλικίαις. ἐγὼ τοίνυν ἐν πᾶσι 45
b τοῖς καιροῖς φανήσομαι πεῖραν τῆς ἐμαυτοῦ φύσεως δεδωκώς. ἐνδεὴς
μέν γε χρημάτων καταλειφθεὶς οὕτω δίκαιον ἐμαυτὸν παρέσχον, ὥστε
μηδένα λυπῆσαι τῶν πολιτῶν· λαβὼν δ' ἐξουσίαν, ὥστε ποιεῖν ὅ τι ἂν
βούλωμαι, σωφρονέστερος τῶν ἰδιωτῶν ἐγενόμην· τούτων δ' ἀμφοτέρων
ἐκράτησα ταύτην ἔχων τὴν ἡλικίαν, ἐν ᾗ τοὺς πλείστους ἂν εὕροιμεν
πλεῖστα περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτάνοντας. καὶ ταῦτ' ἐν ἑτέροις μὲν 46
c ἴσως ἂν ὤκνουν εἰπεῖν, οὐχ ὡς οὐ φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις,
ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν πιστευθεὶς ἐκ τῶν λεγομένων· ὑμεῖς δ' αὐτοί μοι μάρ-
τυρές ἐστε πάντων τῶν εἰρημένων. ἄξιον μὲν οὖν καὶ τοὺς φύσει κοσμίους
ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν, ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ τοὺς μετὰ λογισμοῦ

TESTIMONIA] § 44. χρὴ δὲ δοκιμάζειν . . . ἡλικίαις Orio VII 14.

APPARATUS] 1 ἀποστερηθῆναι Γ pr., γρ. ἀπολελεῖφθαι in mg. 5 — § 43. 4 ἥκιστά ⟨με⟩ Λ pr. Π ϛ Do., μάλιστα $Λ_1$ in mg. — 5 κακῶν] καλῶν Γ pr., corr. 5 — 6 τὴν δὲ σωφροσύνην καὶ ⟨τὴν⟩ δικαιοσύνην colloc. Λ Π ϛ Do. Chr. Bs. ad Areop. p. 293 (append.) — 8 προσέχειν Γ pr., corr. 5 cf. Str. IV p. 358, προσέχειν ⟨τὸν νοῦν⟩ Λ Π ϛ — τῶν ἄλλων ⟨ἀφελόμενος⟩ Λ ϛ ante C., τῶν ἄλλων ⟨ἀφέμενος⟩ Π C. coll. ep. III 19 — μηδὲν Λ Π ϛ — ἀλλὰ ⟨καὶ⟩ Λ Π ϛ: fort. ἀλλ' α⟨ἳ⟩? — § 44. 10 καὶ om. Λ Π ϛ ante A. (append.) — περιττότερον Λ Π ϛ — σωφροσύνην καὶ ⟨τὴν δικαιοσύνην καὶ ταύτας⟩ Λ Π ϛ Bs. ad Areop. p. 368 coll. XXI 72, sed cf. Str. KB p. 45 coll. XVII 63, XXI 138 — 11 ἔργοις μηδεμίαν τιμὴν ἐχούσας Λ Π ϛ — 13 ἐν ταῖς ἰδέαις ταῖς αὐταῖς Orio, prob. Keil AI p. 34 — ἁπάσαις Λ — 15 δὲ καρτερίαν Λ Π Orio ϛ — τῶν νέων Orio — § 45. ἅπασι Λ Π ϛ — 16 καιροῖς ⟨τούτοις⟩ Λ ϛ Do. cf. Str. III p. 571 — 17 μέν γε $Γ_2$ B. BS. Bl. cf. Str. KB p. 1 Frohberger-Gebauer p. 346] γε om. Γ pr. Sauppe Jbb. p. 75, μὲν γὰρ Λ Π ϛ Dd. Bs. — οὕτως Γ cf. ad X 35 — 21 πλεῖστα] μάλιστα Λ Π ϛ Do. Bl. sed cf. § 51 — § 46. 25 τοὺς καὶ μετὰ colloc. Λ Π ϛ Bs. Bl. sed cf. Str. IV p. 350 K. p. 369.

47 τοιούτους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ γνώμῃ σωφρονοῦντες τυχὸν
ἂν καὶ μεταπεισθεῖεν· οἱ δὲ πρὸς τῷ πεφυκέναι καὶ διεγνωκότες, ὅτι
μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετή, δῆλον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ d
τῇ τάξει διαμενοῦσιν. διὰ τοῦτο δὲ πλείους ἐποιησάμην τοὺς λόγους καὶ
περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων, ἵνα μηδεμίαν ὑπολίπω
πρόφασιν, ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ὑμᾶς ἑκόντας καὶ προθύμως, ἅττ' ἂν ἐγὼ
συμβουλεύσω καὶ προστάξω.

48 (ιβ'.) Φημὶ δὲ χρῆναι πράττειν ἕκαστον ὑμῶν, ἐφ' οἷς ἐφέστηκεν,
ἐπιμελῶς καὶ δικαίως· καθ' ὁπότερον γὰρ ἂν ἐλλίπητέ τι τούτων, ἀνάγκη
κακῶς σχεῖν ταύτῃ τὰς πράξεις. μηδενὸς ὀλιγωρεῖτε μηδὲ καταφρονεῖτε e
τῶν προστεταγμένων, ὑπολαμβάνοντες ὡς οὐ παρὰ τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ὡς
παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς τὸ σύμπαν ἕξον, οὕτω
49 σπουδάζετε περὶ αὐτῶν. || κήδεσθε μηδὲν ἧττον τῶν ἐμῶν ἢ τῶν ὑμετέ- 87
ρων αὐτῶν, καὶ μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς τιμάς, ἃς ἔχουσιν
οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων ἐπιστατοῦντες. ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοτρίων, ἵν'
ἀσφαλέστερον τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν κεκτῆσθε. τοιούτους
εἶναι χρὴ περὶ τοὺς ἄλλους, οἷόν περ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς ἀξιοῦτε γίγνεσθαι.

50 Μὴ σπεύδετε πλουτεῖν μᾶλλον ἢ χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι, γιγνώσκοντες
ὅτι καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων οἱ μεγίστας ἐπ' ἀρετῇ δόξας b
ἔχοντες πλείστων ἀγαθῶν δεσπόται καθίστανται. τοὺς χρηματισμοὺς
τοὺς παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένους ἡγεῖσθε μὴ πλοῦτον ἀλλὰ κίνδυνον
ποιήσειν. μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δ' ἀναλῶσαι ζημίαν·
οὐδέτερον γὰρ τούτων ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἀλλ' ὁπότερον ἂν
51 ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τοῦτ' ὠφελεῖ τοὺς ποιοῦντας. μηδὲ c

---

TESTIMONIA] § 50. μὴ σπεύδετε . . . κίνδυνον ποιήσειν *Exc.Paris. 63 — τοὺς χρηματισμοὺς . . . ποιοῦντας Stob. 94, 14 M.

APPARATUS] § 47. 1 ⸢γὰρ om. Γ pr., s. v. add. 2 — 4 διαμενοῦσιν $Γ_2$ W. sq. exc. L. B. cf. X 19, XVI 69, XXI 250] διαμένουσιν Γ pr. Λ Π M. Ald. L. B. (append.) — 5 ὑπολείπω Λ, λίπω Π — 6 ἑκόντως Γ — 7 προστάξω καὶ συμβουλεύσω colloc. Λ Π ς Do. sed cf. § 13 — § 48. 8 δὲ] δὴ Λ Π ς sed cf. Frohberger-Gebauer p. 272 — χρῆναι om. Λ ς ante C., πράττειν χρῆναι colloc. Π — 9 ἐλλίπητέ τι $Λ_1$ ς cf. VII 18 = λίπητέ τι Π] ἐλλείπητε Γ B. BS. sed cf. XX 85, ἐλλίπητε Λ pr. Bs. Bl. (τι inter λι-πη-τε-τού-των facile intercidit) — 10 ταύτῃ κακῶς ἔχειν τὰς Λ Π ς — μηδενὸς ⟨οὖν⟩ Λ Π ς B. Bs. sed cf. § 49 — 11 παρὰ ταῦτ' Λ Π ς — 12 ἕξοτν Γ pr., ἐξ ὧν corr. 2 — ἕξον τὸ σύμπαν colloc. Λ Π ς Do. — οὕτως Γ sed cf. ad X 35 — § 49. 13 ⟨καὶ⟩ κήδεσθε Λ Π ς exc. A. C. — 14 νομίζητε Λ — 17 ἄλλους Λ pr., ἄλλους ⟨ὑμᾶς⟩ $Λ_4$ in mg. ς B. Bs. sed cf. K. p. 374 — γενέσθαι Γ pr., corr. 2] γίνεσθε Λ, γένεσθε Π — § 50. 18 εἶναι δοκεῖν colloc. ExcParis. — 19 μεγίστην . . . δόξαν ExcParis. — 23 ἔχειν Γ pr., ν eras. — ὁπότερον in ras. totid. litt. $Γ_5$ — 24 ὠφελήσει Λ Π ς.

πρὸς ἓν χαλεπῶς ἔχετε τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένων· ὅσοι γὰρ ἂν
ὑμῶν περὶ πλεῖστα τῶν ἐμῶν χρησίμους αὑτοὺς παράσχωσιν, οὗτοι
πλεῖστα τοὺς οἴκους τοὺς αὑτῶν ὠφελήσουσιν.
Ὅ τι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὐτὸς αὑτῷ τύχῃ συνειδώς, ἡγείσθω μηδ' XI 23
ἐμὲ λήσειν, ἀλλ' ἐὰν καὶ τὸ σῶμα μὴ παρῇ, τὴν διάνοιαν τὴν ἐμὴν
d οἰέσθω τοῖς γιγνομένοις παρεστάναι· ταύτην γὰρ τὴν γνώμην ἔχοντες
σωφρονέστερον βουλεύσεσθε περὶ ἁπάντων. μηδὲν ἀποκρύπτεσθε μήθ' 52
ὧν κέκτησθε μήθ' ὧν ποιεῖτε μήθ' ὧν μέλλετε πράττειν, εἰδότες ὅτι
περὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖόν ἐστιν πολλοὺς φόβους
γίγνεσθαι. μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι μηδ' ἀφανῶς, ἀλλ' οὕτως
ἁπλῶς καὶ φανερῶς, ὥστε μηδ' ἄν τις βούληται ῥᾴδιον ὑμᾶς εἶναι
e διαβαλεῖν. δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πονηρὰς μέν, ἃς
πράττοντες λανθάνειν ἐμὲ βούλεσθε, χρηστὰς δέ, περὶ ὧν ἐγὼ μέλλω
πυθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομιεῖν. μὴ κατασιωπᾶτ' ἄν τινας ὁρᾶτε περὶ 53
τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πονηροὺς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχετε, καὶ νομίζετε
τῆς αὐτῆς ζημίας ἀξίους εἶναι τοὺς συγκρύπτοντας τοῖς ἁμαρτάνουσιν.
38 || εὐτυχεῖν νομίζετε μὴ τοὺς λανθάνοντας, ἐάν τι κακὸν ποιήσωσιν, ἀλλὰ
τοὺς μηδὲν ἐξαμαρτάνοντας· τοὺς μὲν γὰρ εἰκὸς τοιαῦτα παθεῖν, οἷά
περ αὐτοὶ ποιοῦσιν, τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς ἄξιοι τυγχάνουσιν ὄντες.
ἑταιρείας μὴ ποιεῖσθε μηδὲ συνόδους ἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης· αἱ γὰρ 54
τοιαῦται συστάσεις ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν, ἐν δὲ
ταῖς μοναρχίαις κινδυνεύουσιν. μὴ μόνον ἀπέχεσθε τῶν ἁμαρτημάτων
b ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοιούτων, ἐν οἷς ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑποψίαν
ἐγγίγνεσθαι.

(ιγ'.) Τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφαλεστάτην καὶ βεβαιοτάτην εἶναι

TESTIMONIA] § 52. μηδὲν ἀποκρύπτεσθε . . . γίγνεσθαι Stob. 24, 10 M — § 53. μὴ κατασιωπᾶτ' κτέ. cf. Charondae leges ap. Stob. 44, 40 (p. 182, 25) M.

APPARATUS] § 51. 1 πραττομένων Λ — 3 ἑαυτῶν Λ Π ς — 5 ἀλλὰ κἂν τὸ Λ C. Do. Bs. — σῶμα ⟨ τοὐμὸν ⟩ μὴ παρῇ, τὴν ⟨γε⟩ Λ ς B. Bs. — 7 σωφρονέστερον ⟨ἂν⟩ Λ Π ς — βουλεύσεσθε Λ pr. St. A., βουλεύσησθε $Λ_1$, βουλεύσοισθε Π — ἁπάντων] αὐτῶν Λ Π ς — § 52. μήθ' ὧν κέκτησθε om. Π — 9 περὶ τὰ ⟨ πράγματα ⟩ Π pr., πράγματα expunx. et indux. 1 — 11 εἶναι ὑμᾶς (h.) colloc. Λ Π ς Do. — 12 διαβάλλειν Λ Π ς — ας Γ pr., οὔσας s. v. 2, ἃς in ras. corr. 4] ἃς ⟨ἂν⟩ Λ Π ς — 13 ἐμὲ βούλησθε λανθάνειν Λ Π ς — ὧν ⟨ἂν⟩ Λ Π ς — μέλλω om. Λ — 14 ἡμᾶς Γ pr., corr. 4 — § 53. ἐὰν Λ Π ς B. (cf. Monatsber.) — 15 νόμιζε Γ pr., corr. 2 — 16 εἶναι ζημίας ἀξίους colloc. Λ Π ς Do. — ἐξαμαρτάνουσιν Λ Π ς Do. — 17 εὐτυχεῖς Λ Π ς — § 54. 20 ἑταιρ++ας Γ pr., εἰ in ras. corr. 2] ἑταιρίας Λ Π ς exc. St. A. — ποιεῖτε Λ Π ς — μηδὲ] μήτε Λ ς — 23 τῶν τοιούτων] τῶν om. Π — 24 γίνεσθαι Λ Π ς sed cf. ad § 5 et VIII 2.

55 νομίζετε. διαφυλάττετε τὴν παροῦσαν κατάστασιν, καὶ μηδεμιᾶς ἐπιθυμεῖτε μεταβολῆς, εἰδότες ὅτι διὰ τὰς ταραχὰς ἀναγκαῖόν ἐστιν καὶ τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους ἀναστάτους γίγνεσθαι.
μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε τοῦ χαλεποὺς ἢ πραοτέρους εἶναι c
τοὺς τυράννους, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τὸν τῶν πολιτῶν· πολλοὶ γὰρ ἤδη διὰ τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν γνώμην
56 ἄρχειν ἠναγκάσθησαν. θαρρεῖτε μὴ μᾶλλον διὰ τὴν πραότητα τὴν ἐμὴν ἢ διὰ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ἀρετήν. τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἄδειαν ὑμῖν αὐτοῖς εἶναι νομίζετε· καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ καθεστώτων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ ὑμᾶς ἕξει. ταπεινοὺς μὲν εἶναι χρὴ πρὸς d
X 36 τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμήν, ἐμμένοντας τοῖς ἔθεσιν καὶ διαφυλάττοντας τοὺς νόμους τοὺς βασιλικούς, λαμπροὺς δ' ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως ληтουργίαις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένοις.

57 Προτρέπετε τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετήν, μὴ μόνον παραινοῦντες ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πράξεις ὑποδεικνύοντες αὐτοῖς, οἵους εἶναι χρὴ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθούς. διδάσκετε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν πειθαρχεῖν, e
XXI 210 καὶ περὶ τὴν παίδευσιν τὴν εἰρημένην διδάσκετ' αὐτοὺς ὡς μάλιστα διατρίβειν· ἢν γὰρ καλῶς ἄρχεσθαι μάθωσιν, πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται, καὶ πιστοὶ μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι μεθέξουσι τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, κακοὶ
58 δὲ γενόμενοι κινδυνεύσουσιν περὶ τῶν ὑπαρχόντων. || μέγιστον ἡγεῖσθε 39
καὶ δικαιότατον τοῖς παισὶ πλοῦτον παραδώσειν, ἢν αὐτοῖς δύνησθε τὴν ἡμετέραν εὔνοιαν καταλιπεῖν.

TESTIMONIA] § 55. μὴ μόνον τὰς . . . ἠναγκάσθησαν Stob. 47, 18 M.

APPARATUS] **§ 55.** 1 ⟨καὶ⟩ διαφυλάττετε Λ Π ϛ — 2 ⟨ τοιαύτας ⟩ ταραχὰς Λ Π ϛ — 4 μόνον ⟨δὲ⟩ Stob. — αἰτίας] αὐτὰς Stob. — νόμιζε Π — πραοτέρους Γ Baiter (Didot.) cf. Schn. ad Demon. § 46] πράους Λ Π Stob. edd. cf. Bs. ad Areop. p. 194 — 5 τὸν τῶν Γ Stob.] τὸν om. Λ Π ϛ — 6 τὴν κακίαν τὴν τῶν ἀρχομένων Stob. — ἑαυτῶν Λ Π ϛ — **§ 56.** 7 διὰ τὴν ἐμὴν μᾶλλον πραότητα colloc. Λ Π ϛ Do. — 9 ὑμῖν αὐτοῖς] ἑαυτοῖς Λ Π ϛ sed cf. Dyroff p. 55 — 10 περὶ ὑμᾶς ⟨ αὐτοὺς ⟩ Λ ϛ cf. Dyroff p. 58 n., ὑπὲρ ἡμᾶς ⟨ αὐτοὺς ⟩ (h.) Π — 11 ἔθεσιν Γ B. BS.] ἤθεσι Λ Π ϛ Bs. (p. XXIX 4 coll. XIV 152, XVII 102, XXI 197, 212, 250) Bl.; sed ἔθος . . νόμος coniuncta etiam XIV 55 = XXI 169 cf. XIV 43, XVII 91, XIX 206 — 12 ἔν ⟨τε⟩ Λ Π ϛ Do. Bl. sed cf. ad VI 19 — λειτουργίας codd. edd. — **§ 57.** 15 ὑποδεικνύντες Λ Π ϛ B. sed cf. Baiter ap. Bremi p. 202/3 coll. XXI 39, 89, 166 — ὁποίους Λ Π ϛ — 16 πειθαρχεῖν Γ cf. XIV 103] βασιλεύεσθαι Λ Π edd. — 17 περὶ] πρὸς Π — τὴν εἰρημένην] τὴν τοιαύτην Λ L. C. B. BS., τῆς τοιαύτης ἀρετῆς Π ϛ ante L. — διδάσκετ' Γ cf. praefat. c. III] ἐθίζετε Λ Π edd. (ex XXI 210) — 18 ἐὰν Λ Π ϛ — καλῶς om. Λ Π ϛ — πολλῶν] πολλῷ ⟨μᾶλλον⟩ Λ Π ϛ — **§ 58.** 21 τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον colloc. Λ Π ϛ B. (append.) — ἐὰν Λ Π ϛ — 22 καταλιπεῖν Γ_2 Λ Π ϛ cf. § 59 et 42, V 35, VI 32, VIII 17, 48, IX 48, XI 32, 36, 37, XII 42, XIII 35, XVIII 5] καταλειπειν Γ pr. B. sq.

Ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθε καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι περὶ τοὺς πι-
στεύοντας ἄπιστοι γεγόνασιν· ἀνάγκη γὰρ τοὺς τοιούτους ἀθύμως ἔχοντας,
καὶ φοβουμένους ἅπαντα, καὶ μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ
τοῖς ἐχθροῖς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διάγειν. ζηλοῦτε μὴ τοὺς τὰ πλεῖστα 59
b κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν σφίσιν αὐτοῖς συνειδότας· μετὰ
γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιστ' ἂν τις δύναιτο τὸν βίον διαγαγεῖν. μὴ τὴν
κακίαν οἴεσθε δύνασθαι μὲν πλείω τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν, τὸ δ' ὄνομα XVII 3
δυσχερέστερον ἔχειν, ἀλλ' οἵων περ ὀνομάτων ἕκαστον τῶν πραγμάτων
τετύχηκεν, τοιαύτας ἡγεῖσθε καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἶναι.

Μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ' ἐμοὶ πρωτεύουσιν ἀλλ' ἁμιλλᾶσθε, καὶ 60
c πειρᾶσθε χρηστοὺς ὑμᾶς αὐτοὺς παρέχοντες ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσιν.
φιλεῖν οἴεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν οὕσπερ ἂν καὶ ὁ βασιλεύς, ἵνα καὶ παρ'
ἐμοῦ τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τούτων. οἷα περὶ παρόντος μου λέγετε,
τοιαῦτα καὶ περὶ ἀπόντος φρονεῖτε. τὴν εὔνοιαν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐν 61
τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυσθε μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς λόγοις. ἃ πάσχοντες ὑφ'
ἑτέρων ὀργίζεσθε, ταῦτα τοὺς ἄλλους μὴ ποιεῖτε. περὶ ὧν ἂν ἐν τοῖς
d λόγοις κατηγορῆτε, μηδὲν τούτων ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιτηδεύετε. τοιαῦτα X 17
προσδοκᾶτε πράξειν, οἷ' ἂν περὶ ἡμῶν διανοῆσθε. μὴ μόνον ἐπαινεῖτε
τοὺς ἀγαθούς, ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε. τοὺς λόγους τοὺς ἐμοὺς νόμους εἶναι 62
νομίζοντες πειρᾶσθε τούτοις ἐμμένειν, εἰδότες ὅτι τοῖς μάλιστα ποιοῦσιν

TESTIMONIA] § 58. ἀθύμως Pollux II 230, cf. Isocr. II 60, XIV 44, 93 — § 59. ζηλοῦτε μὴ . . . διαγαγεῖν Stob. 24, 16 H (corp.Paris. 665, Flor. Mon. 111) — μὴ τὴν κακίαν . . . αὐτῶν εἶναι Stob. 1, 69 H — § 60. μὴ φθονεῖτε . . . προέχουσιν Stob. 38, 40 H — § 61. ἃ πάσχοντες . . . μὴ ποιεῖτε Stob. 1, 72 H (corp.Paris. 561).

APPARATUS] 1 πιστεύσαντας (ex X 30) Λ Π ς Bl. (propter sequ. πιστεύοντας) — 3 ἅπαντας Λ ς, om. Π — **§ 59.** 4 τὰ πλεῖστα Γ: lectio nova] τὰ om. Λ Π Stob. (corpParis. FlorMon.) edd. — 5 σφίσιν αὐτοῖς] ἑαυτοῖς FlorMon. — 6 ψυχῆς Γ pr. Λ Π FlorMon.] τύχης Γ mg. 2 Stob. (corpParis.) — ἥδιον Λ Π FlorMon. ς — τὸν βίον δύναιτο colloc. Λ Π ς Do. — διάγειν Λ Π corpParis. FlorMon. ς — 7 κακίαν δύνασθαι . . . ὠφελεῖν ⟨ νομίζετε ⟩ Λ Π ς Do. — μὲν om. Λ — πλέον Λ Π ς — δύνασθαι μὲν πλείω] μᾶλλον Stob. — 8 ἕκαστα Λ Π Stob. ς — **§ 60.** 10 παρ' ἐμοῦ Λ Π Stob.: A pr. (corr. 2) ς exc. W. C. — καὶ πειρᾶσθε om. Stob. — 11 παρέχοντας Λ pr. (corr. 4) Π ς exc. W. C. — ἀξιοῦσθαι Γ pr., corr. 4 — 13 οια περι Γ pr. (lectio nova) Chr.] οἷά περ Γ₂ Λ Π edd. ante Bl. — ἐμοῦ Λ Π ς B., corr. Baiter ad Paneg. p. XVI — 14 περὶ om. Λ Π ς — **§ 61.** 15 μὲν Γ pr. = ἢ ἐν corr. 2 B. BS.: de hiatu cf. ad VIII 8] ἐν (propter hiatum) del. Λ Π ς Str. KB p. 5 Bs. (de hiatu p. 19, praef. p. V) Baiter (Didot.) Bl. — 16 τοῖς ἄλλοις Λ Π Stob. (corpParis.) ς (exc. W. C.) Bs., cf. Cob. VL p. 516 Keil AI p. 35 — ἐν om. Π — 17 κατηγορεῖτε Γ pr. (int. scrib. corr.) Λ Π — 18 διανοῆσθε W. C. sq.] διανοεῖσθε codd. ς exc. W. C. — **§ 62.** 20 νομίζετε καὶ πειρᾶσθε Λ Π ς.

ὑμῶν ἀγὼ βούλομαι, τάχιστα τούτοις ἐξέσται ζῆν, ὡς αὐτοὶ βούλονται.
(ιδ'.) Κεφάλαιον τῶν εἰρημένων· οἵους περ τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους
XI 24, XIV 81 οἴεσθε δεῖν περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιούτους χρὴ καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν e
ἐμὴν ὑμᾶς γίγνεσθαι.
68 Καὶ ταῦτ' ἂν ποιῆτε, τί δεῖ περὶ τῶν συμβησομένων μακρολογεῖν;
ἢν γὰρ ἐγώ τε παρέχω τοιοῦτον ἐμαυτόν, οἷόν περ ἐν τῷ παρελθόντι
χρόνῳ, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ὑπηρετῆται, ‖ ταχέως ὄψεσθε καὶ τὸν βίον 40
τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἐπιδεδωκότα καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ηὐξημένην
64 καὶ τὴν πόλιν εὐδαίμονα γεγενημένην. ἄξιον μὲν οὖν τηλικούτων ἀγαθῶν ἕνεκα καὶ μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ κινδύνους οὑστινασοῦν ὑπενεγκεῖν· ὑμῖν δ' ἔξεστι μηδὲν ταλαιπωρηθεῖσιν ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις οὖσιν ἅπαντα ταῦτα διαπράξασθαι.

XIII.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ (9).

(α'.) Ὁρῶν, ὦ Νικόκλεις, τιμῶντά σε τὸν τάφον τοῦ πατρὸς οὐ 189
μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομένων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς καὶ
μουσικῇ καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἵππων καὶ τριήρων
2 ἁμίλλαις, καὶ λείποντ' οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ὑπερβολήν, ἡγησάμην
VI 42, cf. XV 61 Lyc. Leocr. 136 Hyper. epit. 43 Εὐαγόραν, εἴ τίς ἐστιν αἴσθησις τοῖς τετελευτηκόσιν περὶ τῶν ἐνθάδε b
γιγνομένων, εὐμενῶς μὲν ἀποδέχεσθαι καὶ ταῦτα, καὶ χαίρειν ὁρῶντα
τήν τε περὶ αὑτὸν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν, πολὺ δ' ἂν

TESTIMONIA] τούτοις ἐξέσται . . . βούλονται BA 143,9.

Orationem XIII. laudat Liban. epist. 1053 — § 1. τιμῶντά σε κτἑ resp. Julian. or. I 16 c p. 19,14 Hertl. — § 2. εἴ τις ἐστιν . . . γιγνομένων cf. Schol. in Basilium, Notices et Extraits des Manuscrits XI 1827 pars II p. 66 et Boissonade ad hunc loc.

APPARATUS] 1 ἀγὼ B. sq. = ἁ'γὼ Γ pr.] ἃ ἐγὼ $Γ_5$ Λ, ἃ Π ς — τάχιστα Γ pr.] μάλιστα Γ mg. unc. pr., om. Λ Π ς — ἔξεστι BA — βούλοιντο BA — 2 ⟨δὲ⟩ τῶν Λ Π edd. ante Bl. coll. (BS.) XIV 149, XVII 142, XVIII 35, XIX 127: sed huius orationis alia est ratio — οἵους περ ⟨ἂν⟩ Λ Π ς — 3 καὶ om. Λ Π ς — ἀρχὴν τὴν ἐμὴν] ἀρετὴν Π — § 63. 5 ἐὰν Λ Π ς B. — δεῖ] δὴ Λ pr. (corr. 1) Π — 7 χρόνῳ] καιρῷ Π — ὑμῶν ⟨ ὁμοίως ⟩ Λ Π ς Do. Bs. sed cf. Fuhr animadv. p. 49 — ὑπηρετῇ Π — 8 αυτων Γ pr. Λ, αὐτὸ+ν $Γ_2$ Π — ἐπιδεδώκατε Γ pr., corr. 2 — § 64. 10 ἕνεκα καὶ] καὶ om. Λ Π ς B. BS. sed cf. Sauppe Jbb. p. 63 — νικοκλῆς ἢ κύπριοι subscr. Γ, νικοκλῆς ἢ συμμαχικός subscr. Λ, subscr. deest in Π.

or. XIII: codd. Γ Θ Λ.

'ΕΥΑΓΟΡΑΣ inscr. Γ Θ Λ M. Ald. W. B. sq. — § 1. 16 ἵππων Γ pr.] ἵππων ⟨τε⟩ $Γ_5$ Θ Λ edd. sed cf. ad VI 19 Fuhr p. 334 — 17 λείποντα τῶν τοιούτων οὐδεμίαν colloc. Θ — § 2. 19 ταῦτα] τὰ τοιαῦτα Θ — 18 περὶ αὐτῶν Θ.

ἔτι πλείω χάριν ἔχειν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, εἴ τις δυνηθείη περὶ τῶν
ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων ἀξίως διελθεῖν τῶν ἐκείνῳ πε-
πραγμένων. εὑρήσομεν γὰρ τοὺς φιλοτίμους καὶ μεγαλοψύχους τῶν 3
ἀνδρῶν οὐ μόνον ἀντὶ τῶν τοιούτων ἐπαινεῖσθαι βουλομένους, ἀλλ'
c ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀποθνῄσκειν εὐκόλως αἱρουμένους, καὶ μᾶλλον περὶ τῆς
δόξης ἢ τοῦ βίου σπουδάζοντας, καὶ πάντα ποιοῦντας, ὅπως ἀθάνατον
τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείψουσιν. αἱ μὲν οὖν δαπάναι τῶν μὲν 4
τοιούτων οὐδὲν ἐξεργάζονται, τοῦ δὲ πλούτου σημεῖόν εἰσιν· οἱ δὲ περὶ
τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀγωνίας ὄντες, οἱ μὲν τὰς δυνάμεις τὰς
d αὑτῶν, οἱ δὲ τὰς τέχνας ἐπιδειξάμενοι, σφᾶς αὐτοὺς ἐντιμοτέρους κατέ-
στησαν· ὁ δὲ λόγος, εἰ καλῶς διέλθοι τὰς ἐκείνου πράξεις, ἀείμνηστον
ἂν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσειεν.

(β'.) Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαινεῖν τοὺς ἐφ' αὑτῶν 5
ἄνδρας ἀγαθοὺς γεγενημένους, ἵν' οἵ τε δυνάμενοι τὰ τῶν ἄλλων ἔργα
190 κοσμεῖν ἐν συνειδόσιν ποιούμενοι τοὺς || λόγους ταῖς ἀληθείαις ἐχρῶντο
περὶ αὐτῶν, οἵ τε νεώτεροι φιλοτιμοτέρως διέκειντο πρὸς τὴν ἀρετήν,
εἰδότες ὅτι τούτων εὐλογήσονται μᾶλλον, ὧν ἂν ἀμείνους σφᾶς αὐτοὺς
παράσχωσιν. νῦν δὲ τίς οὐκ ἂν ἀθυμήσειεν, ὅταν ὁρᾷ τοὺς μὲν περὶ 6
τὰ Τρωϊκὰ καὶ τοὺς ἐπέκεινα γενομένους ὑμνουμένους καὶ τραγῳδου-
μένους, αὑτὸν δὲ προειδῇ, μηδ' ἂν ὑπερβάλλῃ τὰς ἐκείνων ἀρετάς,
b μηδέποτε τοιούτων ἐπαίνων ἀξιωθησόμενον; τούτων δ' αἴτιος ὁ φθόνος,
ᾧ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσίν ἐστιν.
οὕτω γάρ τινες δυσκόλως πεφύκασιν, ὥσθ' ἥδιον ἂν εὐλογουμένων
ἀκούοιεν, οὓς οὐκ ἴσασιν εἰ γεγόνασιν, ἢ τούτους, ὑφ' ὧν εὖ πεπονθότες

TESTIMONIA] § 3. εὑρήσομεν γὰρ . . . καταλείψουσιν Stob. 51, 29 M — § 6. τούτων δ' αἴτιος . . . ἔχουσίν ἐστιν Stob. 38, 42 H.

APPARATUS] § 3. 5 εὐκόλως Γ pr.: cum αἱρουμένους coniungendum] εὐκλεῶς Γ mg. (γρ.) 5 Θ pr. (corr. 2) Λ Stob. ς Chr. Bl. Keil AI p. 53 coll. [X 43], XI 36, XIV 95 — αἱρουμένους Γ_2 Θ Λ Stob.: SM] αιρομένους Γ pr. Stob.: A — 7 καταλείψουσιν Γ_2 (ut vid.)] καταλείψωσιν Γ pr. Θ Λ Stob. ς ante L. (qui corr. ex Findeiseni ci., cf. Boissonade ad Choricium p. 342) — § 4. δαπάναι om. Θ — 8 οὐδὲν σημεῖον (om. οὐδὲν ἐξεργάζονται, τοῦ δὲ πλούτου ση) Θ — 9 ὄντες om. Θ — 12 ἀρετὴν τὴν] τὴν om. Θ — § 5. 13 ἑαυτῶν Θ Λ ς — 14 ἄλλων Γ pr. (Guarinus in versione lat.) C. sq.] πολλῶν Γ mg. 5 Θ Λ M. Ald. St., sed cf. XII 39 Str. III p. 450 — 15 συνειδόσιν Γ pr.] εἰδόσι Γ_5 Θ Λ edd. — 17 εὐλογηθήσονται Θ Λ ς — § 6. 20 ἑαυτὸν Θ Λ ς — δὲ Γ pr., δὴ corr. 5 — ὑπερβάλλῃ Γ pr. cf. Str. IV p. 370] ὑπερβάλληται Γ_5 Λ, ὑπερβάληται Θ ς — 22 πρόσεστιν ἀγαθόν colloc. Θ Λ ς Do. — 23 ἂν om. Θ Λ ς — 24 ἀκούειν Θ Λ ς — ἢ τούτους Γ Dd. Do. Bs. (ad Areop. p. 406) Schn. (ad loc.) cf. Str. II p. 410 IV p. 371 coll. Din. I 113] ἢ τούτων (ex Δ Є) BS. Bs. de hiatu p. 32 K. p. 374 Bl., ἤ ⟨τι⟩ τούτων Λ ς, εἴ ⟨τι⟩ τούτων Θ.

7 αὐτοὶ τυγχάνουσιν. οὐ μὴν δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω
κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἀμελητέον, τοὺς δ' ἄλλους
ἐθιστέον ἀκούειν, περὶ ὧν καὶ λέγειν δίκαιόν ἐστιν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ c
καὶ τὰς ἐπιδόσεις ἴσμεν γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων
ἁπάντων οὐ διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπ-
ανορθοῦντας καὶ τολμῶντας ἀεί τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων.
8 (γ'.) Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι χαλεπόν ἐστιν, ὃ μέλλω ποιεῖν, ἀνδρὸς
ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. σημεῖον δὲ μέγιστον· περὶ μὲν γὰρ
ἄλλων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λέγειν τολμῶσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν
ὄντες, περὶ δὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς πώποτ' αὐτῶν συγγράφειν ἐπε- d
9 χείρησεν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην. τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς
πολλοὶ δέδονται κόσμοι· καὶ γὰρ πλησιάζοντας τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώ-
ποις οἷόν τ' αὐτοῖς ποιῆσαι καὶ διαλεγομένους καὶ συναγωνιζομένους,
οἷς ἂν βουληθῶσιν, καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις
ὀνόμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ξένοις, τὰ δὲ καινοῖς, τὰ δὲ μεταφοραῖς, καὶ
μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσιν τοῖς εἴδεσιν διαποικῖλαι τὴν ποίησιν· e
10 τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἔξεστιν τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἀποτόμως
καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς πολιτικοῖς μόνον καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ
αὐτὰς τὰς πράξεις ἀναγκαῖόν ἐστιν || χρῆσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν 191
μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιοῦσιν, οἱ δ' οὐδενὸς τούτων κοι-
νωνοῦσιν· ἃ τοσαύτην ἔχει χάριν, ὥστ' ἂν καὶ τῇ λέξει καὶ τοῖς
ἐνθυμήμασιν ἔχῃ κακῶς, ὅμως αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμ-
11 μετρίαις ψυχαγωγοῦσιν τοὺς ἀκούοντας. γνοίη δ' ἄν τις ἐκεῖθεν τὴν
δύναμιν αὐτῶν· ἢν γάρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκιμούντων τὰ μὲν
Plat. πολιτ. X 601 A ὀνόματα καὶ τὰς διανοίας καταλίπῃ, τὸ δὲ μέτρον διαλύσῃ, φανήσεται b

TESTIMONIA] § 8. περὶ δὲ τῶν τοιούτων . . . ἐπεχείρησεν resp. Joh. Sic.: Rh. Gr. VI 478 W — § 9. πᾶσι τοῖς εἴδεσι . . . ποίησιν imitat. est Choricius, Mus. Rhen. IL p. 483, 5 — § 10. ἐνθυμημάτων *Poll. II 231 — πρὸς δὲ τούτοις . . . ἀκούοντας Anonym. Schol. in Hermog. περὶ ἰδ.: Rh. Gr. VII 906 W.

APPARATUS] 1 τυγχάνουσιν Λ pr., ἀπαναίνονται in v. add. 4 („ἄλογος διόρθωσις" C.) — **§ 7.** τούς ⟨γε⟩ ΘΛϛ sed cf. XIV 68 — 3 ⟨καὶ⟩ περὶ Γ pr.. καὶ indux. 5 — δικαιότερόν ΘΛϛ — 4 ἴσμεν] ὁρῶμεν ΘΛϛ — **§ 8.** 7 ⟨ἀνδρὸς⟩ ποιεῖν. ἀνδρὸς Γ pr., ἀνδρὸς priore loco induct. et expunct. (a corr. 2), tum eras. — 8 σημεῖον ⟨ὂν⟩ Γ pr., ὂν expunct. (a corr. 5?) — **§ 9.** 12 τοῖς ἀνθρώποις τοὺς θεοὺς colloc. Λϛ Do. — 13 ⟨ἐστι καὶ⟩ ποιῆσαι καὶ ΘΛ (append.) — 15 κοινοῖς Θ — 16 παραλειπεῖν Γ pr., corr. 2 (?) — διαποικ+λαι Γ pr., ῖ in ras. corr. 2] διαποικίλαι $Γ_4$ Λ pr. ϛ Do., διαποικίλλαι $ΘΛ_4$ Choric. cf. VII 16 — **§ 10.** 18 μόνον om. ΘΛϛ — 19 τούτῳ Θ — 22 αὐταῖς ταῖς] ταῖς γε ΘΛϛ Bs. ad Areop. p. 294, ταῖς Schol Herm. cf. Keil AI p. 84 n. 1 — **§ 11.** 23 καταμάθοι δ' ΘΛϛ.

πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης, ἧς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. ὅμως δὲ
καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης τῆς ποιήσεως, οὐκ ὀκνητέον, ἀλλ᾽
ἀποπειρατέον τῶν λόγων ἐστίν, εἰ καὶ τοῦτο δυνήσονται, τοὺς ἀγαθοὺς
ἄνδρας εὐλογεῖν μηδὲν χεῖρον τῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκω-
μιαζόντων.
c (δ'.) Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς φύσεως τῆς Εὐαγόρου, καὶ τίνων 12
ἦν ἀπόγονος, εἰ καὶ πολλοὶ προεπίστανται, δοκεῖ μοι πρέπειν κἀμὲ τῶν
ἄλλων ἕνεκα διελθεῖν περὶ αὐτῶν, ἵνα πάντες εἰδῶσιν, ὅτι καλλίστων
αὐτῷ καὶ μεγίστων παραδειγμάτων καταλειφθέντων οὐδὲν καταδεέστερον
αὐτὸν ἐκείνων παρέσχεν. ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενε- 13
στάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι, τούτων δ᾽ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν
d Αἰακίδας προκρίνειεν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις γένεσιν εὑρήσομεν τοὺς
μὲν ὑπερβάλλοντας, τοὺς δὲ καταδεεστέρους ὄντας, οὗτοι δ᾽ ἅπαντες
ὀνομαστότατοι τῶν καθ᾽ ἑαυτοὺς γεγόνασιν. (ε'.) Τοῦτο μὲν γὰρ Αἰακὸς 14
ὁ Διὸς μὲν ἔκγονος, τοῦ δὲ γένους τοῦ Τευκριδῶν πρόγονος, τοσοῦτον
διήνεγκεν, ὥστε γενομένων αὐχμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν καὶ πολλῶν ἀν-
θρώπων διαφθαρέντων, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὑπερέβαλλεν,
e ἦλθον οἱ προεστῶτες τῶν πόλεων ἱκετεύοντες αὐτόν, νομίζοντες διὰ τῆς
συγγενείας καὶ τῆς εὐσεβείας τῆς ἐκείνου τάχιστ᾽ ἂν εὑρέσθαι παρὰ
τῶν θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήν. σωθέντες δὲ καὶ τυχόντες, 15
ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατεστήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων,
192 οὗπερ ἐκεῖνος ἐποιήσατο τὴν εὐχήν. καὶ κατ᾽ || ἐκεῖνόν τε τὸν χρόνον,
ἕως ἦν μετ᾽ ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης ὢν δόξης διετέλεσεν· ἐπειδὴ
δὲ μετήλλαξεν τὸν βίον, λέγεται παρὰ Πλούτωνι καὶ Κόρῃ μεγίστας
τιμὰς ἔχων παρεδρεύειν ἐκείνοις. (ϛ'.) Τούτου δὲ παῖδες ἦσαν Τελαμὼν 16
καὶ Πηλεύς, ὧν ὁ μὲν ἕτερος μεθ᾽ Ἡρακλέους ἐπὶ Λαομέδοντα στρα-
τευσάμενος ἀριστείων ἠξιώθη, Πηλεὺς δ᾽ ἔν τε τῇ μάχῃ τῇ πρὸς

TESTIMONIA] § 11. εὐλογεῖν Poll. II 119.

APPARATUS] 2 καίπερ] καὶ περὶ Θ — 3 ἐστὶ τῶν λόγων colloc. ΘΛϛ Do. sed cf. Str. III p. 608 — τοῦτο cf. IV 28] οὗτοι Λϛ — 4 εὖ λέγειν Λϛ sed cf. Baiter ad Paneg. p. XVII — § 12. 7 καὶ ἐμὲ Λϛ — 8 ἴδωσιν Θ — 10 ἑαυτὸν Λϛ, om. Θ — § 13. τοὺς] τῶν Λ pr., corr. 2 — 14 αὐτοὺς Θ Bs. Bl. — § 14. 15 γένους τῶν Θ — 17 $\bar{A}$ in mg. ante πων διαφθαρέντων Γ pr. — ὑπερέβαλεν Θϛ Wrobel Zeitschrift f. österr. Gymn. 1875 p. 635 — 18 τῆς πόλεως Θ — 19 συγγενείας] εὐγενείας ΘΛϛ — § 15. 20 καὶ τυχόντες Γ pr.] ἁπάντων cum signo ad καὶ Γ mg. unc. pr. = καὶ τυχόντες ⟨πάντων⟩ ΘΛ M. Ald. W. L. — 22 ἐποιήσα Λ pr., το s. v. add. man. recentiss. — τε Γ pr. Λ M. Ald. W. BS. sq.] τε expunx. $Γ_5$ (ut vid.) = om. Θ, delevit dubitanter Fuhr p. 347, sed cf. XII 33 append. Str. KB p. 63 Sauppe Jbb. p. 77 Frohberger-Gebauer p. 508 Schn. ad loc. — 23 δόξης ὢν colloc. ΘΛϛ — 24 τιμὰς μεγίστας colloc. ΘΛϛ — § 16. 27 ⟨τῶν⟩ ἀριστείων ἔτυχε ΘΛϛ — τε om. ΘΛϛ.

Κενταύρους ἀριστεύσας καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους κινδύνους εὐδοκιμήσας
Θέτιδι τῇ Νηρέως, θνητὸς ὢν ἀθανάτῃ, συνῴκησεν, καὶ μόνου τούτου b
φασὶν τῶν προγεγενημένων ὑπὸ θεῶν ἐν τοῖς γάμοις ὑμέναιον ᾀσθῆναι.
17 (ζ'.) Τούτων δ' ἑκατέρου, Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγενέσθην,
Πηλέως δ' Ἀχιλλεύς, οἳ μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον ἔδοσαν τῆς
αὑτῶν ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐν ταῖς αὑτῶν πόλεσιν μόνον ἐπρώτευσαν, οὐδ'
ἐν τοῖς τόποις, ἐν οἷς κατῴκουν, ἀλλὰ στρατείας τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ
τοὺς βαρβάρους γενομένης, καὶ πολλῶν μὲν ἑκατέρων ἀθροισθέντων, c
18 οὐδενὸς δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἀπολειφθέντος, ἐν τούτοις τοῖς κινδύνοις
Ἀχιλλεὺς μὲν ἁπάντων διήνεγκεν, Αἴας δὲ μετ' ἐκεῖνον ἠρίστευσεν,
Τεῦκρος δὲ τῆς τε τούτων συγγενείας ἄξιος καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς
χείρων γενόμενος, ἐπειδὴ Τροίαν συνεξεῖλεν, ἀφικόμενος εἰς Κύπρον
Σαλαμῖνά τε κατῴκισεν, ὁμώνυμον ποιήσας τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος
οὔσης, καὶ τὸ γένος τὸ νῦν βασιλεῦον κατέλιπεν. d
19 (η'.) Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς Εὐαγόρᾳ παρὰ τῶν προγόνων ὑπάρξαντα τηλικαῦτα τὸ μέγεθός ἐστιν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς πόλεως
κατοικισθείσης κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ γεγονότες ἀπὸ Τεύκρου τὴν βασιλείαν εἶχον, χρόνῳ δ' ὕστερον ἀφικόμενος ἐκ Φοινίκης ἀνὴρ φυγὰς καὶ
πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ τότε βασιλεύοντος καὶ μεγάλας δυναστείας λαβὼν e
20 οὐ χάριν ἔσχεν τούτων, ἀλλὰ κακὸς μὲν γενόμενος περὶ τὸν ὑποδεξάμενον, δεινὸς δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτῆσαι, τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβαλεν,
αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχεν. ἀπιστῶν δὲ τοῖς πεπραγμένοις καὶ
βουλόμενος ἀσφαλῶς κατασκευάσασθαι τὰ περὶ αὑτόν, τήν τε πόλιν
ἐξεβαρβάρωσεν καὶ τὴν νῆσον ὅλην βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ κατεδούλωσεν. ||
21 (θ'.) Οὕτω δὲ καὶ τῶν πραγμάτων καθεστώτων καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν 198
ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων Εὐαγόρας γίγνεται· περὶ οὗ τὰς μὲν φήμας
καὶ τὰς μαντείας καὶ τὰς ὄψεις τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένας, ἐξ ὧν

TESTIMONIA] § 21. φήμας καὶ ... τοῖς ὕπνοις Julian. or. I 10 b p. 11, 23 Hertl.

APPARATUS] 2 ἀθανάτῃ Γ pr.] ἀθανάτῳ Γ_5 ΘΛϛ Bs. (p. XXV 2), sed cf. Baiter ap. Bremi p. 201 Schn. ad loc. — § 17. 4 τούτων Γ pr.] τούτοιν Γ_5 ΘΛ edd. — ἑκατέρου Γ pr.] ἑκατέροιν Γ_5 ΘΛϛ — ἐγενέσθη Θ, ἐγεννήθη Λϛ — 5 τῆς] τοῖς Θ — 6 ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐν ταῖς αὑτῶν (homoeot.) om. Θ — πόλεσι ⟨γὰρ⟩ Θ — ἐπρώτευσαν μόνον colloc. ΘΛϛ — 7 στρατιᾶς ΘΛ — 8 ἑκατέρων Γ pr.] ⟨παρ'⟩ ἑκατέρων Γ mg. 4, ἑκατέρωθεν Γ_5 ΘΛϛ B. BS. — § 18. 12 ἀφικνούμενος Θ — 13 κατῴκησεν codd. M. Ald. — § 19. 17 οἰκισθείσης ΘΛϛ — 19 βασιλεύοντος τότε καὶ δυναστείας μεγάλας colloc. ΘΛϛ — § 20. 23 καταθέσθαι ΘΛϛ ante C. — τὰ om. Γ, [τὰ] B. — § 21. 25 δὲ καὶ Γ B. BS.] καὶ om. ΘΛϛ Sauppe ap. BS. Bs. Bl. Schn. — καὶ τῶν ἐκγόνων ad 26 ἀρχὴν ἐχόντων om. Λϛ.

μειζόνως ἂν φανείη γεγονὼς ἢ κατ᾽ ἄνθρωπον, αἱροῦμαι παραλιπεῖν,
οὐκ ἀπιστῶν τοῖς λεγομένοις, ἀλλ᾽ ἵνα πᾶσιν ποιήσω φανερόν, ὅτι το-
σούτου δέω πλασάμενος εἰπεῖν τι περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, ὥστε
καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀφίημι τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται
b καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται συνίσασιν. ἄρξομαι δ᾽ ἐκ τῶν ὁμολογουμένων
λέγειν περὶ αὐτοῦ.
(ι΄.) Παῖς μὲν γὰρ ὢν ἔσχεν κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, 22 [Demosth.] LXI 8
ἅπερ τῶν ἀγαθῶν πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστίν. καὶ τούτων
μάρτυρας ἄν τις ποιήσαιτο, τῆς μὲν σωφροσύνης τοὺς συμπαιδευθέντας
τῶν πολιτῶν, τοῦ δὲ κάλλους ἅπαντας τοὺς ἰδόντας, τῆς δὲ ῥώμης
ἅπαντας τοὺς ἀγῶνας, ἐν οἷς ἐκεῖνος τῶν ἡλικιωτῶν ἐκρατίστευσεν.
c ἀνδρὶ δὲ γενομένῳ ταῦτά τε πάντα συνηυξήθη καὶ πρὸς τούτοις ἀν- 23
δρεία προσεγένετο καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη, καὶ ταῦτ᾽ οὐ μέσως οὐδ᾽
ὥσπερ ἑτέροις, ἀλλ᾽ ἕκαστον αὐτῶν εἰς ὑπερβολήν· τοσοῦτον γὰρ καὶ
ταῖς τοῦ σώματος καὶ ταῖς τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς διήνεγκεν, ὥσθ᾽ ὁπότε 24
μὲν αὐτὸν ὁρῷεν οἱ τότε βασιλεύοντες, ἐκπλήττεσθαι καὶ φοβεῖσθαι περὶ
τῆς ἀρχῆς, ἡγουμένους οὐχ οἷόν τ᾽ εἶναι τὸν τοιοῦτον τὴν φύσιν ἐν
d ἰδιώτου μέρει διαγαγεῖν, ὁπότε δ᾽ εἰς τοὺς τρόπους ἀποβλέψαιεν, οὕτω
σφόδρα πιστεύειν, ὥστ᾽ εἴ καί τις ἄλλος τολμῴη περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρ-
τάνειν, νομίζειν Εὐαγόραν αὐτοῖς ἔσεσθαι βοηθόν. (ια΄.) Καὶ τοσοῦτον 25
τῆς δόξης παραλλαττούσης οὐδετέρου τούτων ἐψεύσθησαν· οὔτε γὰρ
ἰδιώτης ὢν διετέλεσεν οὔτε περὶ ἐκείνους ἐξήμαρτεν, ἀλλὰ τοσαύτην ὁ
δαίμων ἔσχεν αὐτοῦ πρόνοιαν, ὅπως καλῶς λήψεται τὴν βασιλείαν, ὥσθ᾽
e ὅσα μὲν ἀναγκαῖον ἦν παρασκευασθῆναι δι᾽ ἀσεβείας, ταῦτα μὲν ἕτερος

TESTIMONIA] § 22. παῖς μὲν γὰρ κτέ resp. Julian. or. I 10 c 16 a sq. — § 23. ἀνδρὶ δὲ . . . προσεγένετο *Menand.: Rh. Gr. III 372 Sp; (Jos. Rhacend.: Rh. Gr. III 551/2 W) — οὐ μέσως οὐδ᾽ . . . εἰς ὑπερβολήν resp. [Aristid.] XXXV 12 K — § 25. ὁ δαίμων ἔσχεν κτέ resp. Herodes περὶ πολιτείας p. 658, 28 Bk, [Aristid.] XXXV 8 K, Themist. or. II p. 46, 6 D.

APPARATUS] 1 μείζω Θ, μείζων Λϛ — καταλιπεῖν Λ ϛ sed cf. Str. III p. 589 — 2 τοσούτω Θ, τοσούτ + Λ pr., ου in ras. corr. 1 — 3 εἰπεῖν τι om. Θ — § 22. 9 ἄν τις μάρτυρας colloc. ΘΛϛ — 11 ἅπαντας om. ΘΛ edd. (append.) propter antecedens ἅπαντας τοὺς ἰδόντας cf. Bs. ad Areop. p. 244: sed orator Euagoram in omnibus egregie vicisse proclamat — § 23. 12 δὲ] τε Θ — πρὸς τούτοις ἀνδρεία] ἀλλὰ Menand. (Jos.) — 13 συνεγένετο Θ — 14 ⟨ἐν⟩ ἑτέροις ΘΛ ϛ sed cf. Str. III p. 36 coll. XIV 176, XVIII 43, XX 32, 141; ἄλλοις Aristid. sed cf. Schn. ad loc. Keil XXIII p. 358 — ἑτέροις Γ pr. B.] ἑτέροις ⟨ τισίν ⟩ $Γ_{s}$ ΘΛ ϛ BS. sq. coll. XIX 98, XX 57 — εἰς] πρὸς ΘΛ Aristid. ϛ sed cf. IX 23 Str. III p. 36 — καὶ ταῖς om. Θ — § 24. 16 μὲν om. Γ pr., add. 2 — 17 ⟨ὡς⟩ οὐχ οἷόν τε (om. εἶναι) Θ — 18 οὕτως ΓΘ sed cf. ad X 35 — 19 ὥστε καὶ εἴ τις colloc. ΘΛϛ sed cf. Schn. ad loc. — § 25. 21 τούτων ἐπίστευσαν Θ — 23 βασιλείαν] πολιτείαν Θ.

26 op. V 6 ἔπραξεν, ἐξ ὧν δ' οἷόν τ' ἦν ὁσίως καὶ δικαίως λαβεῖν τὴν ἀρχήν,
Εὐαγόρᾳ διεφύλαξεν. εἷς γὰρ τῶν δυναστευόντων ἐπιβουλεύσας τόν τε
τύραννον ἀπέκτεινεν καὶ συλλαβεῖν Εὐαγόραν ἐπεχείρησεν, ἡγούμενος οὐ
δυνήσεσθαι κατασχεῖν τὴν ἀρχήν, εἰ μὴ κἀκεῖνον ἐκποδὼν ποιήσαιτο. ||
27 διαφυγὼν δὲ τὸν κίνδυνον καὶ σωθεὶς εἰς Σόλους τῆς Κιλικίας οὐ τὴν 194
αὐτὴν γνώμην ἔσχεν τοῖς ταῖς τοιαύταις συμφοραῖς περιπίπτουσιν. οἱ
μὲν γὰρ ἄλλοι, κἂν ἐκ τυραννίδος ἐκπέσωσιν, διὰ τὰς παρούσας τύχας
ταπεινοτέρας τὰς ψυχὰς ἔχουσιν· ἐκεῖνος δ' εἰς τοσοῦτον μεγαλοφροσύνης
ἦλθεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ἰδιώτης ὤν, ἐπειδὴ φεύγειν ἠναγκάσθη,
28 τυραννεῖν ᾠήθη δεῖν. καὶ τοὺς μὲν πλάνους τοὺς φυγαδικοὺς καὶ τὸ b
δι' ἑτέρων ζητεῖν τὴν κάθοδον καὶ θεραπεύειν αὑτοῦ χείρους ὑπερεῖδεν,
λαβὼν δὲ ταύτην ἀφορμήν, ἥνπερ χρὴ τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, ἀμύ-
νεσθαι καὶ μὴ προτέρους ὑπάρχειν, καὶ προελόμενος ἢ κατορθώσας
τυραννεῖν ἢ διαμαρτὼν ἀποθανεῖν, παρακαλέσας ἀνθρώπους, ὡς οἱ τοὺς
πλείστους λέγοντες, περὶ πεντήκοντα, μετὰ τούτων παρεσκευάζετο ποιεῖ-
29 σθαι τὴν κάθοδον. ὅθεν καὶ μάλιστ' ἄν τις καὶ τὴν φύσιν τὴν ἐκείνου c
καὶ τὴν δόξαν, ἣν εἶχεν παρὰ τοῖς ἄλλοις, θεωρήσειεν· μέλλοντος γὰρ
πλεῖν μετὰ τοσούτων ἐπὶ τηλικαύτην πόλιν τὸ μέγεθος καὶ πάντων τῶν
δεινῶν πλησίον ὄντων, οὔτ' ἐκεῖνος ἠθύμησεν οὔτε τῶν παρακληθέντων
οὐδεὶς ἀποστῆναι τῶν κινδύνων ἠξίωσεν, ἀλλ' οἱ μὲν ὥσπερ θεῷ συνακο-
λουθοῦντες ἅπαντες ἐνέμειναν τοῖς ὡμολογημένοις, ὁ δ' ὥσπερ ἢ στρατό-
πεδον ἔχων κρεῖττον τῶν ἀντιπάλων ἢ προειδὼς τὸ συμβησόμενον οὕτω d
30 διέκειτο τὴν γνώμην. (ιβ'.) Δῆλον δ' ἐκ τῶν ἔργων· ἀποβὰς γὰρ εἰς

TESTIMONIA] § 27. Σόλους *Harp. s. v. (Phot., Suid.) — § 28. πλάνους τοὺς φυγαδικοὺς *Thom. Mag. p. 278, 12 R, (Schol. Tricl. in Sophocl. OR 67; Schol. rec. in Aeschyl. Prom. 576 D).

APPARATUS] § 26. 2 εὐαγόραν Λ pr. ϛ exc. L., εὐαγόρας (ν expunct., ς s. v.) corr. Λ_2 L. (ci. corr. p. 79) — 4 ποιήσεις Θ Λ ϛ sed cf. Cob. NL p. 262 Schn. ad loc. — § 27. 6 τοῖς] οἳ Θ — 7 διὰ om. Θ — B̄ in mg. ante σας τύχας Γ pr. — 8 τοσοῦτο Λ ϛ — 9 φυγεῖν Λ ϛ Bs. ad Areop. p. 345 — § 28. 10 τοὺς φυγαδικοὺς πλάνους ThomMag. ScholSoph. — 11 αὑτοῦ χείρους Γ pr.] ⟨τοὺς⟩ αὐτοῦ χείρους Γ_5 Λ ϛ, ⟨τοὺς⟩ αὐτοχείρους Θ — 12 ταύτην Γ pr.] ταύτην ⟨τὴν⟩ Γ_2 Θ Λ ϛ sed cf. Str. II p. 396 Schn. ad loc. — 14 ἢ] καὶ Θ — οἱ τοὺς πλείστους λέγοντες Γ pr. cf. Str. III p. 454/5 Schn. ad loc.] λέγουσι Γ mg. unc. pr., indux. 4, οἱ πλεῖστοι λέγουσι Γ_5 Θ Λ ϛ — § 29. 16 τις καὶ] καὶ om. Θ Λ ϛ — 17 μέλλοντος Γ pr.] μέλλων τὰ Γ_5 Θ Λ ϛ B. BS. sed cf. Sauppe (Jbb. p. 68 et ap. BS.) Fuhr p. 348 Schn.[3] (p. 126 et ad Areop. § 76) — 18 πόλιν Γ pr.] πρᾶξιν Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ϛ Bs. (p. XXXIX 8) OSchn. Bl., sed cf. K. p. 371 — 20 ἠγνόησεν Θ — συνακολουθήσαντες Θ Λ ϛ — 21 ὥσπερ ἢ] ὥσπερ εἰ Θ Λ ϛ (qui ὡσπερεὶ).

τὴν νῆσον οὐχ ἡγήσατο δεῖν χωρίον ἐχυρὸν καταλαβὼν καὶ τὸ σῶμ'
ἐν ἀσφαλείᾳ καταστήσας περιιδεῖν, εἴ τινες αὐτῷ τῶν πολιτῶν βοηθή-
σουσιν· ἀλλ' εὐθύς, ὥσπερ εἶχεν, ταύτης τῆς νυκτὸς διελὼν τοῦ
τείχους πυλίδα καὶ ταύτῃ τοὺς μεθ' αὑτοῦ διαγαγὼν προσέβαλλεν πρὸς
e τὸ βασίλειον. καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς 31
γιγνομένους καὶ τοὺς φόβους τοὺς τῶν ἄλλων καὶ τὰς παρακελεύσεις XIV 97
τὰς ἐκείνου τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν; γενομένων δ' αὐτῷ τῶν μὲν περὶ
195 τὸν τύραννον ἀνταγωνιστῶν, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν θεατῶν, || δεδιότες
γὰρ τοῦ μὲν τὴν ἀρχήν, τοῦ δὲ τὴν ἀρετὴν ἡσυχίαν εἶχον, οὐ πρότερον 32
ἐπαύσατο μαχόμενος καὶ μόνος πρὸς πολλοὺς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς
ἅπαντας τοὺς ἐχθρούς, πρὶν ἑλεῖν τὸ βασίλειον, καὶ τούς τ' ἐχθροὺς
ἐτιμωρήσατο καὶ τοῖς φίλοις ἐβοήθησεν, ἔτι δὲ τῷ γένει τὰς τιμὰς τὰς
πατρίους ἐκομίσατο καὶ τύραννον αὑτὸν τῆς πόλεως κατέστησεν.
b (ιγ'.) Ἡγοῦμαι μὲν οὖν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου μνησθείην, ἀλλ' 33
ἐνταῦθα καταλείποιμι τὸν λόγον, ῥᾴδιον ἐκ τούτων εἶναι γνῶναι τήν
τ' ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου καὶ τὸ μέγεθος τῶν πεπραγμένων· οὐ μὴν
ἀλλ' ἔτι γε σαφέστερον περὶ ἀμφοτέρων τούτων ἐκ τῶν ἐχομένων
οἴομαι δηλώσειν. (ιδ'.) Τοσούτων γὰρ τυράννων ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ 34
γεγενημένων οὐδεὶς φανήσεται τὴν τιμὴν ταύτην κάλλιον ἐκείνου κτησά-
c μενος. εἰ μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν τὰς πράξεις τὰς Εὐαγόρου
παραβάλλοιμεν, οὔτ' ἂν ὁ λόγος ἴσως τοῖς καιροῖς ἁρμόσειεν οὔτ' ἂν ὁ
χρόνος τοῖς λεγομένοις ἀρκέσειεν· ἢν δὲ προελόμενοι τοὺς εὐδοκιμωτά-
τους ἐπὶ τούτων σκοπῶμεν, οὐδὲν μὲν χεῖρον ἐξετῶμεν, πολὺ δὲ συν-
τομώτερον διαλεχθησόμεθα περὶ αὐτῶν.

TESTIMONIA] § 32. καὶ μόνος . . . καὶ μετ' ὀλίγων resp. Aristot. rhet. I 9 p. 1368 a 11; cf. § 78, II 59, XX 112, ep. III 4 — § 34. οὔτ' ἂν ὁ λόγος . . . ἁρμόσειεν resp. ut vid. Schol. Aristid. 178 Fro. (cf. Isocr. VII 16, XIV 9).

APPARATUS] **§ 30.** 1 ἐχυρὸν Γ Λ ϛ Do. Bs. Bl. cf. XVI 74] ὀχυρὸν Θ L. B. BS. Schn. (velut ex Γ) — καταλαβὼν Θ pr., καταλαβεῖν Θ_2 Λ — 2 ἐν] ἐπ' Θ Λ ϛ — τινες ⟨ἐς⟩ αὐτὸ Θ — 4 ἑαυτόν Θ, ἑαυτοῦ Λ ϛ — προσέβαλε Θ ϛ B. BS. K. p. 375 coll. XVI 5 Schn. — **§ 31.** 6 γιγνομένους Γ pr.] συμβαίνοντας Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ϛ sed cf. XIV 97 — 7 λέγοντας Λ M. sed cf. XIV 97 — 8 θεατῶν om. Θ — 9 εἶχον Γ pr.] ἦγον Γ mg. (γρ.) 5 ϛ = ἦγον ⟨καὶ⟩ Θ Λ pr., καὶ indux. 4 cf. Bs. ad Areop. p. 92 codd. auctor. p. 104 — **§ 32.** 10 μόνος ⟨καὶ⟩ Λ M. Ald. — 11 καὶ τουτεχθρου Γ pr., καὶ τούς τ' ἐχθροὺς corr. 2] τ' om. Θ Λ ϛ B. BS. (add. Sauppe epist. crit. p. 124) — **§ 33.** 15 καταλείποιμι Γ cf. Str. III p. 35] καταλίποιμι Θ Λ ϛ Cob. NL p. 526 Bl. — 16 πεπραγμένων Γ pr. Bl.] ⟨ἐκείνῳ⟩ πεπραγμένων Γ_5 Θ Λ edd. exc. Bl. — 18 οἶμαι Θ Λ ϛ Bs. Schn. Bl. sed cf. ad VI 4 — **§ 34.** 19 καλλίων Θ Λ — 21 παραβάλοιμεν Θ Λ ϛ sed cf. Str. III p. 35 — ἴσως τοῖς ἀκούουσιν ἀρέσειεν οὔτ' Θ Λ ϛ — 22 ἂν Θ, ἐὰν Λ ϛ — 23 ἐξετῶμεν Γ pr.] δν ἕξομεν Γ mg. 2, eras. 5; ἕξομεν Γ_5 Θ Λ ϛ ante C., qui λέξομεν.

35 (ιε΄.) Τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παραλαβόντων τίς οὐκ ἂν τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους προκρίνειεν; οὐδεὶς γάρ ἐστιν οὕτω ῥᾴθυμος, ὅστις ἂν δέξαιτο παρὰ τῶν προγόνων τὴν ἀρχὴν ταύτην παρα- d
λαβεῖν μᾶλλον ἢ κτησάμενος ὥσπερ ἐκεῖνος τοῖς παισὶν τοῖς αὑτοῦ κατα-
36 λιπεῖν. (ιϛ΄.) Καὶ μὴν τῶν γε παλαιῶν καθόδων αὗται μάλιστ᾽ εὐδοκιμοῦσιν, ἃς παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν· οὗτοι γὰρ οὐ μόνον τῶν γεγενημένων τὰς καλλίστας ἡμῖν ἀπαγγέλλουσιν, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ αὑτῶν καινὰς συντιθέασιν. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδεὶς αὐτῶν μεμυθολόγηκεν, ὅστις οὕτω δεινοὺς καὶ φοβεροὺς ποιησάμενος τοὺς κινδύνους εἰς τὴν αὑτοῦ e
κατῆλθεν· ἀλλ᾽ οἱ μὲν πλεῖστοι πεποίηνται διὰ τύχην λαβόντες τὰς βασιλείας, οἱ δὲ μετὰ δόλου καὶ τέχνης περιγεγενημένοι τῶν ἐχθρῶν.
37 (ιζ΄.) Ἀλλὰ μὴν τῶν γ᾽ ἐπὶ τάδε γεγενημένων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἁπάντων, Κῦρον τὸν Μήδων μὲν ἀφελόμενον τὴν ἀρχήν, Πέρσαις δὲ κτησάμενον, καὶ πλεῖστοι καὶ μάλιστα θαυμάζουσιν. || ἀλλ᾽ ὁ μὲν τῷ 196
Περσῶν στρατοπέδῳ τὸ Μήδων ἐνίκησεν, ὃ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ῥᾳδίως ἂν ποιήσειαν· ὁ δὲ διὰ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σώματος τὰ πλεῖστα φαίνεται τῶν προειρημένων δια-
38 πραξάμενος. ἔπειτ᾽ ἐκ μὲν τῆς Κύρου στρατηγίας οὔπω δῆλον, ὅτι καὶ τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους ἂν ὑπέμεινεν, ἐκ δὲ τῶν τούτῳ πεπραγμένων ἅπασι φανερόν, ὅτι ῥᾳδίως ἂν κἀκείνοις τοῖς ἔργοις ἐπεχείρησεν, πρὸς b
δὲ τούτοις τῷ μὲν ὁσίως καὶ δικαίως ἅπαντα πέπρακται, τῷ δ᾽ οὐκ εὐσεβῶς ἔνια συμβέβηκεν· ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἐχθροὺς ἀπώλεσεν, Κῦρος δὲ τὸν πατέρα τὸν τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. ὥστ᾽ εἴ τινες βούλοιντο μὴ τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν τὴν ἑκατέρου κρίνειν,
39 δικαίως ἂν Εὐαγόραν καὶ τούτου μᾶλλον ἐπαινέσειαν. εἰ δὲ δεῖ συντόμως καὶ μηδὲν ὑποστειλάμενον μηδὲ δείσαντα τὸν φθόνον, ἀλλὰ

TESTIMONIA] § 35. τῶν μὲν οὖν . . . προκρίνειεν Doxopat. in Aphth.: Rh. Gr. II 446 sq. W; haec et ea quae sequuntur resp. idem p. 480 W — § 37. ἀλλὰ μὴν τῶν γ᾽ ἐπὶ κτέ resp. Doxopat. l. l. p. 447

APPARATUS] § 35. 4 κτησάμενος Γ pr.] κείμενον ὁσίως Γ mg. 5 = κτησάμενος ⟨ὁσίως⟩ Θ Λ ϛ — ἑαυτοῦ Θ Λ ϛ — § 36. 7 προγεγενημένων Λ ϛ cf. ad § 70 — καλις Γ pr., καλλίστας corr. 2 — ἀπαγγελοῦσιν Λ — 8 ἀλλ᾽ ὅμως] ἄλλο μὲν Θ — 9 τοὺς om. Θ Λ ϛ — ἑαυτοῦ Θ Λ ϛ — 11 περιγεγενημένοι Γ Bs. Schn. cf. Str. III p. 579/83 IV p. 366/7] περιγενόμενοι Θ Λ ϛ B. BS. K. p. 373 Bl. — § 37. 12 ἐπὶ τάδε] ἔπειτα Θ Λ ϛ — 13 τῶν μήδ++ Γ pr., corr. 2 — 14 καὶ πλεῖστοι] ὃν πλεῖστοι Θ, ὃν οἱ πλεῖστοι Λ, unde οἱ πλεῖστοι ϛ, sed cf. Str. III p. 607 IV p. 362 — τῷ] τῶν Θ — 15 τὸ] τὸν Θ — § 38. 18 στρατήας Γ pr., στρατηγίας $Γ_2$ Θ] στρατείας Λ ϛ B. — 20 ἂν ἐκείνοις Θ — 21 πέπρακται ἅπαντα (h.) colloc. Θ Λ ϛ — 23 τὸν τῆς] τὸν om. Θ Λ ϛ — 24 ἀρετὴν τὴν] τὴν om. Θ Λ ϛ cf. Str. III p. 37 Jacob 1876 p. 9.

c παρρησίᾳ χρησάμενον εἰπεῖν, οὐδεὶς οὔτε θνητὸς οὔθ' ἡμίθεος οὔτ'
ἀθάνατος εὑρεθήσεται κάλλιον οὐδὲ λαμπρότερον οὐδ' εὐσεβέστερον
λαβὼν ἐκείνου τὴν βασιλείαν. καὶ τούτοις ἐκείνως ἄν τις μάλιστα
πιστεύσειεν, εἰ σφόδρα τοῖς λεγομένοις ἀπιστήσας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσειεν,
ὅπως ἕκαστος ἐτυράννευσεν. φανήσομαι γὰρ οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου
μεγάλα λέγειν προθυμούμενος, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν
d οὕτω περὶ αὐτοῦ θρασέως εἰρηκώς.

(ιη'.) Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μικροῖς διήνεγκεν, τοιούτων ἂν καὶ τῶν 40
λόγων αὐτῷ προσῆκεν ἀξιοῦσθαι· νῦν δ' ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν τυ-
ραννίδα καὶ τῶν θείων ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων μέγιστον καὶ
σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον εἶναι. τὸν δὴ τὸ κάλλιστον τῶν ὄντων
κάλλιστα κτησάμενον τίς ἂν ῥήτωρ ἢ ποιητὴς ἢ λόγων εὑρετὴς ἀξίως
τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσειεν;

e (ιθ'.) Οὐ τοίνυν ἐν τούτοις ὑπερβαλλόμενος ἐν τοῖς ἄλλοις εὑρεθή- 41
σεται καταδεέστερος γενόμενος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν εὐφυέστατος ὢν τὴν
γνώμην καὶ πλεῖστα κατορθοῦν δυνάμενος ὅμως οὐκ ᾠήθη δεῖν ὀλιγωρεῖν
197 οὐδ' αὐτοσχεδιάζειν περὶ τῶν πραγμάτων, || ἀλλ' ἐν τῷ ζητεῖν καὶ φροντί-
ζειν καὶ βουλεύεσθαι τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου διέτριβεν, ἡγούμενος μέν, εἰ
καλῶς τὴν αὑτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειεν, καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασι- XI 10
λείαν ἕξειν, θαυμάζων δ' ὅσοι τῶν μὲν ἄλλων ἕνεκα τῆς ψυχῆς ποι-
οῦνται τὴν ἐπιμέλειαν, αὐτῆς δὲ ταύτης μηδὲν τυγχάνουσιν φροντίζοντες.
ἔπειτα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν εἶχεν· ὁρῶν γὰρ 42
b τοὺς ἄριστα τῶν ὄντων ἐπιμελουμένους ἐλάχιστα λυπουμένους, καὶ τὰς
ἀληθινὰς τῶν ῥᾳθυμιῶν οὐκ ἐν ταῖς ἀργίαις ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις
ἐνούσας, οὐδὲν ἀνεξέταστον παρέλειπεν, ἀλλ' οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς

TESTIMONIA] § 41. αὐτοσχεδιάζειν BA 88, 5 (cf. Moeris s. v.; Thom.Mag. p. 345, 10 R); cf. Isocr. VII 9.

APPARATUS] § 39. 2 καλλίων Θ — 3 μάλιστ' ἄν τις colloc. Θ Λ ς Do. — 4 εἰ ⟨μὴ⟩ Θ Λ ς — λεγομένοις Γ pr.] νῦν post λεγομένοις in mg. add. Γ₂, ⟨νῦν⟩ λεγομένοις Θ Λ ς — 5 ἐτυράννησε Θ Λ ς — 7 θρασέως εἰρηκὼς περὶ αὐτοῦ (h.) colloc. Θ — § 40. 9 αὐτὸν Θ Λ ς Do. — προσῆκον ⟨ἦν⟩ Θ ς, προσῆκον ἂν Λ — δὲ πάντες Θ Λ ς — ὁμολογήσαιεν Θ Λ ς ante L. — 12 ⟨ἢ⟩ ῥήτωρ Θ Λ ς ante L. (append.) — § 41. 14 ὑπερβαλόμενος Λ ς (exc. St. A.) Bl. — 15 γεγονὼς Θ Λ ς — 17 καὶ φροντίζειν om. Θ — 18 τὸν] τὸ Θ — τοῦ χρόνου] χρόνον Λ ς — 19 ἑαυτοῦ Θ Λ ς — παρασκευά++++ καλῶς Γ pr., παρασκευάσειεν ⟨ὁμοίως⟩ καλῶς corr. 2 — 20 ἕξει Θ — ὅσοι τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων colloc. Λ ς — 21 ταύτης om. Λ ς sed cf. Str. III p. 443 — τυγχάνωσι Θ — § 42. 22 ++χεν Γ pr., εἶχεν corr. 2, ἔχει Θ — 23 ἐπιμελλομένους Θ — 24 εὐπραγίαις Γ pr. B. Str. IV p. 374/5 Bs. (ad Areop. p. 365) K. p. 360] κείμενον καὶ καρτερίαις Γ mg. 5 = εὐπραγίαις ⟨καὶ καρτερίαις⟩ Θ Do. BS. Schn. Bl., εὐπραγίαις ⟨καὶ ταῖς καρτερίαις⟩ Λ ς (ex [Demosth.] LXI 37 ?) — 25 παρέλειπεν C. Bl.] παρέλιπεν Γ Λ edd., παρελιπὼς Θ pr., λ sub λ add. 1.

πράξεις ᾔδει καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐγίγνωσκεν, ὥστε μήτε τοὺς ἐπι-
βουλεύοντας αὐτῷ φθάνειν μήτε τοὺς ἐπιεικεῖς ὄντας λανθάνειν, ἀλλὰ
πάντας τυγχάνειν τῶν προσηκόντων · οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἑτέρων ἤκουεν οὔτ' c
ἐκόλαζεν οὔτ' ἐτίμα τοὺς πολίτας, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς συνῄδει τὰς
43 κρίσεις ἐποιεῖτο περὶ αὐτῶν. ἐν τοιαύταις δ' ἐπιμελείαις ἑαυτὸν κατα-
στήσας οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προσπιπτόντων οὐδὲ
περὶ ἓν πεπλανημένως εἶχεν, ἀλλ' οὕτω θεοφιλῶς καὶ φιλανθρώπως
διῴκει τὴν πόλιν, ὥστε τοὺς εἰσαφικνουμένους μὴ μᾶλλον Εὐαγόραν τῆς
ἀρχῆς ζηλοῦν ἢ τοὺς ἄλλους τῆς ὑπ' ἐκείνου βασιλείας. ἅπαντα γὰρ d
τὸν χρόνον διετέλεσεν οὐδένα μὲν ἀδικῶν, τοὺς δὲ χρηστοὺς τιμῶν, καὶ
σφόδρα μὲν ἁπάντων ἄρχων, νομίμως δὲ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας κολάζων ·
44 οὐδὲν μὲν συμβούλων δεόμενος, ὅμως δὲ τοῖς φίλοις συμβουλευόμενος ·
πολλὰ μὲν τῶν χρωμένων ἡττώμενος, ἅπαντα δὲ τῶν ἐχθρῶν περι-
γιγνόμενος · σεμνὸς ὢν οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συναγωγαῖς, ἀλλὰ ταῖς
τοῦ βίου κατασκευαῖς · οὐδὲ πρὸς ἓν ἀτάκτως οὐδ' ἀνωμάλως διακείμενος, e
ἀλλ' ὁμοίως τὰς ἐν τοῖς ἔργοις ὁμολογίας ὥσπερ τὰς ἐν τοῖς λόγοις
45 XXI 32 διαφυλάττων · μέγα φρονῶν οὐκ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς δι'
αὑτὸν γιγνομένοις · τοὺς μὲν φίλους ταῖς εὐεργεσίαις ὑφ' αὑτῷ ποιού-
μενος, || τοὺς δ' ἄλλους τῇ μεγαλοψυχίᾳ καταδουλούμενος · φοβερὸς ὢν 198
οὐ τῷ πολλοῖς χαλεπαίνειν, ἀλλὰ τῷ πολὺ τὴν τῶν ἄλλων φύσιν ὑπερ-
βάλλειν · ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' οὐχ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν · ὀλίγοις
πόνοις πολλὰς ῥᾳστώνας κτώμενος, ἀλλ' οὐ διὰ μικρὰς ῥᾳθυμίας μεγά-

TESTIMONIA] § 43. ἀλλ' οὕτω θεοφιλῶς . . . (§ 46) τούτοις διαφέρειν Stob. 48, 48 ad 57 M (48, 50 om. cod. A; 48, 54 om. cod. S) — § 45. μέγα φρονῶν . . . δι' αὑτὸν Aristot. rhet. I 9 p. 1368 a 6 — τοὺς μὲν φίλους . . . καταδουλούμενος corp. Paris. 734.

APPARATUS] 1 ἤδη Θ — καὶ om. Θ pr., s. v. add. 1 — 2 αὐτῶν Θ — φθάνειν Γ pr., φθονεῖν $Γ_5$ Θ sed cf. XII 22 — 3 πάντα Θ — 4 ἐπετίμα τοῖς πολίταις Θ Λ ς (ci. corr. W. C.) — § 43. 5 ⟨ταῖς⟩ τοιαύταις Λ ς — 7 οὕτως Λ — 8 ἀφικνουμένους Θ Λ Stob. ς cf. Keil AI p. 53 n. 3 — 9 τοὺς ἄλλους Γ pr.] γρ. ἀρχομένους Γ mg. 5, τοῖς ἀρχομένοις Θ, τοὺς ἀρχομένους Λ Stob. ς cf. XI 40 Str. III p. 450 — ἐκεῖνον Θ, ἐκείνῳ Λ C. — 11 ἐξαμαρτάνοντας $Γ_2$ Θ Λ Stob. ς cf. XI 29, XIV 102, XVII 139, XVIII 26, XIX 251] ἐξαμαρτόντας Γ pr. B. sq. — § 44. 13 ἁπάντων Stob. (ecloga deest in A) — περιγενόμενος Λ ς ante C. — 14 ἀτ'ωγαῖς (= ἀγωγαῖς : h.) Θ — 16 ἔργοις] λόγοις Θ Λ Stob. ς — τὰς] τὰ Stob. — λόγοις] ἱεροῖς Θ Stob., ὅρκοις Λ ς cf. Keil AI p. 131 sq. — § 45. 17 ἐπὶ bis om. Aristot. — τύχην ⟨ὑπάρχουσιν⟩ Aristot. (qui tamen non habet γιγνομένοις) prob. Keil AI p. 54 n. 3 Albrecht 1890 p. 18 — 18 γιγνομένοις Γ pr. Stob.] κείμενον ἀγαθοῖς Γ mg. 5 = γιγνομένοις ⟨ἀγαθοῖς⟩ Θ Λ ς — ὑφ' αὑτὸν Stob. corpParis. — 20 τὴν φύσιν τῶν ἄλλων colloc. Λ ς, τῶν ἄλλων (om. τὴν φύσιν) Θ Stob. cf. Keil AI p. 54 n. 4 — 21 ἀλλ' om. Stob. sed cf. Keil AI p. 45 n. 3.

λους πόνους ὑπολειπόμενος· ὅλως οὐδὲν παραλείπων, ὧν προσεῖναι δεῖ 46 Gorg. fgm. 5
b τοῖς βασιλεῦσιν, ἀλλ' ἐξ ἑκάστης τῆς πολιτείας ἐξειλεγμένος τὸ βέλτιστον,
καὶ δημοτικὸς μὲν ὢν τῇ τοῦ πλήθους θεραπείᾳ, πολιτικὸς δὲ τῇ τῆς
πόλεως ὅλης διοικήσει, στρατηγικὸς δὲ τῇ πρὸς τοὺς κινδύνους εὐβουλίᾳ,
μεγαλόφρων δὲ τῷ πᾶσι τούτοις διαφέρειν.

Καὶ ταῦθ' ὅτι προσῆν Εὐαγόρᾳ, καὶ πλείω τούτων, ἐξ αὐτῶν
τῶν ἔργων ῥᾴδιον καταμαθεῖν. (κ'.) Παραλαβὼν γὰρ τὴν πόλιν ἐκ- 47
c βεβαρβαρωμένην καὶ διὰ τὴν τῶν Φοινίκων ἀρχὴν οὔτε τοὺς Ἕλληνας
προσδεχομένην οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' ἐμπορίῳ χρωμένην οὔτε
λιμένα κεκτημένην, ταῦτά τε πάντα διώρθωσεν καὶ πρὸς τούτοις καὶ
χώραν πολλὴν προσεκτήσατο καὶ τείχη προσπεριεβάλετο καὶ τριήρεις
ἐναυπηγήσατο καὶ ταῖς ἄλλαις κατασκευαῖς οὕτως ηὔξησε τὴν πόλιν,
ὥστε μηδεμιᾶς τῶν Ἑλληνίδων ἀπολελεῖφθαι, καὶ δύναμιν τοσαύτην
d ἐνεποίησεν, ὥστε πολλοὺς φοβεῖσθαι τῶν πρότερον καταφρονούντων
αὐτῆς. καίτοι τηλικαύτας ἐπιδόσεις τὰς πόλεις λαμβάνειν οὐχ οἷόν τ' 48
ἐστίν, ἢν μή τις αὐτὰς διοικῇ τοιούτοις ἤθεσιν οἵοις Εὐαγόρας μὲν
εἶχεν, ἐγὼ δ' ὀλίγῳ πρότερον ἐπειράθην διελθεῖν. ὥστ' οὐ δέδοικα,
μὴ φανῶ μείζω λέγων τῶν ἐκείνῳ προσόντων, ἀλλὰ μὴ πολὺ λίαν ἀπο-
λειφθῶ τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. τίς γὰρ ἂν ἐφίκοιτο τοιαύτης φύσεως; 49
ὃς οὐ μόνον τὴν ἑαυτοῦ πόλιν πλείονος ἀξίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν
e τόπον ὅλον τὸν περιέχοντα [τὴν νῆσον] ἐπὶ πρᾳότητα καὶ μετριότητα
προήγαγεν. πρὶν μέν γε λαβεῖν Εὐαγόραν τὴν ἀρχὴν οὕτως ἀπροσ-
οίστως καὶ χαλεπῶς εἶχον, ὥστε καὶ τῶν ἀρχόντων τούτους ἐνόμιζον εἶναι
βελτίστους, οἵτινες ὠμότατα πρὸς τοὺς Ἕλληνας διακείμενοι τυγχάνοιεν·

APPARATUS] **§ 46.** 1 ⟨δὲ⟩ οὐδὲν Θ Λ ς — παραλιπὼν Θ Λ ς ante C. — δεῖ τοῖς βασιλεῦσιν] τοῖς βασιλεῦσι πρέπει Θ Λ Stob. ς (ἐπ exesum in Θ) — 2 ἑκάστης τῆς Γ pr.] τῆς expunx. Γ_5 = om. Θ Λ Stob. ς cf. ad VI 30 — ἐκλεγόμενος Θ Λ Stob. ς Keil AI p. 54 n. 7 — 4 ὅλης om. Θ Λ Stob. ς Bs. ad Areop. p. 109, 145 Keil AI p. 54 n. 8 — 5 μεγαλόφρων Γ B. BS. Schn. (cf. ad loc.)] τυραννικὸς Θ Λ Stob. ς Chr. Bs. K. p. 360 Bl. Keil — τῷ] τὸ Θ — 7 τῶν om. Θ — **§ 47.** 9 ⟨τὰς⟩ τέχνας Θ — χρωμένην Γ pr. Λ] χρωμένην ⟨διὰ τὸ μὴ ἐμπορεύεσθαί τινας παρ' αὐτῶν διὰ τὴν ὠμότητα αὐτῶν· εἰ δέ τις οὖν εἴποι καὶ⟩ Γ mg. (κείμενον) 5 Θ — 10 λιμένα Γ pr.] λιμένας Γ_5 Θ Λ ς — 11 προσπεριεβάλλετο Θ — 12 παρασκευαῖς Θ Λ ς — 13 ἑλληνίδων ⟨πόλεων⟩ Θ Λ ς — 14 φοβεῖσθαι πολλοὺς colloc. Θ Λ ς Do. — **§ 48.** 16 ἂν μή Θ Λ ς — οἷος Θ — 17 ὀλίγα Θ — 18 μείζων Θ — **§ 49.** 19 post φύσεως signum interrog. pos. Schn. et Gebauer arg. ex contr. p. 25 coll. § 66, 71 — 20 αὑτοῦ Θ, αὐτοῦ Λ ς Bs. Schn. Bl. — πλείονα Θ — τὸν περιέχοντα τόπον (om. ὅλον τὸν) Θ Λ ς — 21 τὴν νῆσον del. Orelli (Antidos. p. 251) Chr. Hirschig coll. XIX 107, XX 54 Jacob 1876 p. 9 Schn.[3] — 22 γε] γὰρ Θ Λ ς (ci. Naber p. 69 et Lüth, de partic. πρίν ap. oratt. Att. p. 21), sed cf. XII 45 Schn. ad loc. — 24 οἵτινες Γ pr.] οἵτινες ⟨ἂν⟩ Γ_5 Θ Λ ς — τυγχάνειεν Λ.

50 νῦν δὲ τοσοῦτον μεταπεπτώκασιν, ¦ ὥσθ' ἁμιλλᾶσθαι μέν, οἵτινες 199
αὐτῶν δόξουσιν φιλέλληνες εἶναι μάλιστα, παιδοποιεῖσθαι δὲ τοὺς πλεί-
στους αὐτῶν γυναῖκας λαμβάνοντας παρ' ἡμῶν, χαίρειν δὲ καὶ τοῖς
κτήμασιν καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν τοῖς Ἑλληνικοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς παρὰ
σφίσιν αὐτοῖς, πλείους δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν καὶ περὶ τὴν
ἄλλην παίδευσιν ἐν τούτοις τοῖς τόποις διατρίβειν, ἢ παρ' οἷς πρότερον
εἰωθότες ἦσαν. καὶ τούτων ἁπάντων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν Εὐαγόραν
αἴτιον εἶναι προσομολογήσειεν. b
51 (κα'.) Μέγιστον δὲ τεκμήριον καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὁσιότητος
τῆς ἐκείνου· τῶν γὰρ Ἑλλήνων πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ τὰς ἑαυτῶν
πατρίδας ἀπολιπόντες ἦλθον εἰς Κύπρον οἰκήσοντες, ἡγούμενοι κου-
φοτέραν καὶ νομιμωτέραν εἶναι τὴν Εὐαγόρου βασιλείαν τῶν οἴκοι
πολιτειῶν· ὧν τοὺς μὲν ἄλλους ὀνομαστὶ διελθεῖν πολὺ ἂν ἔργον εἴη,
52 Κόνωνα ¦δὲ τὸν διὰ πλείστας ἀρετὰς πρωτεύσαντα τῶν Ἑλλήνων τίς c
οὐκ οἶδεν, ὅτι δυστυχησάσης τῆς πόλεως ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενος ὡς
Εὐαγόραν ἦλθεν, νομίσας καὶ τῷ σώματι βεβαιοτάτην εἶναι τὴν παρ'
ἐκείνῳ καταφυγὴν καὶ τῇ πόλει τάχιστ' ἂν αὐτὸν γενέσθαι βοηθόν.
καὶ πολλὰ πρότερον ἤδη κατωρθωκὼς οὐδὲ περὶ ἑνὸς πώποτε πράγ-
53 ματος ἔδοξεν ἄμεινον ἢ περὶ τούτου βουλεύσασθαι· συνέβη γὰρ αὐτῷ
διὰ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς Κύπρον καὶ ποιῆσαι καὶ παθεῖν πλεῖστ' ἀγαθά. d
πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἔφθασαν ἀλλήλοις πλησιάσαντες, καὶ περὶ πλείονος
ἐποιήσαντο σφᾶς αὐτοὺς ἢ τοὺς πρότερον οἰκείους ὄντας. ἔπειτα περί
τε τῶν ἄλλων ὁμονοοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν καὶ περὶ τῆς
54 ἡμετέρας¦πόλεως τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον. ὁρῶντες γὰρ αὐτὴν ὑπὸ

TESTIMONIA] § 52. Κόνωνα δὲ ... ἦλθεν resp. Aristot. rhet. II 23 p. 1399 a 5 (cf. Schol. Stephan. in hunc loc.: Cram. An. Par. I 292); Schol. Demosth. XXII § 15 p. 676 D; Schol. Aristid. p. 247, 6 D — § 53. καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσαντο ... οἰκείους ὄντας Papyr. Rainer. II p. 79 sq. (fgm. 4/5), cf. Keil Hermae XXIII p. 387.

APPARATUS] § 50. 1 Δ̄ in mg. ante οἵτινες Γ pr. — 2 μάλιστα εἶναι colloc. Θ, μᾶλλοι εἶναι Λ ς — 5 αὐτοῖς, ⟨αὐτὸς⟩ Θ — μουσικὴν καὶ Γ pr.] μουσικὴν καὶ ⟨τῶν⟩ $Γ_5$ Θ Λ ς Bs. Schn. Bl. cf. ad VIII 31 — § 51. 9 δὲ] καὶ Θ — 10 τῆς om. Θ — καὶ ἀγαθοὶ Θ Λ ς — 11 κουφοτέραν Γ pr.] κοινοτ^ερ Γ mg. unc. pr. = κοινοτέραν Θ Λ ς cf. VIII 36, XVIII 70 Bs. ad Areop. p. 183 — 12 εἶναι καὶ νομιμωτέραν colloc. Λ ς, εἶναι om. Θ — 13 πολὺ διελθεῖν colloc. Θ — § 52. 15 δυστυχησάσης (δυστυχήσας Γ pr.) τῆς πόλεως $Γ_5$ Θ Λ ς B. BS. K. p. 371 cf. II 62, IV 40] δυστυχήσας (om. τῆς πόλεως) Aristot. Bs. (coll. XX 62) Schn. Bl. Keil: sed δυστυχήσας . . ἐκλεξάμενος aliquo modo molestum — 16 ἤλθον Λ pr., ἦλθε corr. 4 — παρ' ἐκεῖνον Θ Λ C. — 18 πολλὰ δὲ (om. καὶ) Θ Λ ς — πώποτε om. Θ — 19 περὶ τούτων βεβουλεῦσθαι Θ Λ ς — § 53. 21 γὰρ om. Λ M. Ald. — ἔφθησαν Θ Λ ς cf. ad IV 37 — πλείονας Θ — 22 προτερον ⟨αυτω[ν⟩ οικει]ους Pap Rain. — 24 εἶχον Γ pr.] ἔσχον Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ς Do.

Λακεδαιμονίοις οὖσαν καὶ μεγάλῃ μεταβολῇ κεχρημένην, λυπηρῶς καὶ
e βαρέως ἔφερον, ἀμφότεροι προσήκοντα ποιοῦντες· τῷ μὲν γὰρ ἦν φύσει
πατρίς, τὸν δὲ διὰ πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας νόμῳ πολίτην ἐπε-
ποίηντο. σκοπουμένοις δ' αὐτοῖς, ὅπως τῶν συμφορῶν αὐτὴν ἀπαλ-
λάξουσιν, ταχὺν τὸν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι παρεσκεύασαν· ἄρχοντες
200 γὰρ || τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν εἰς τοῦτ'
ἀπληστίας ἦλθον, ὥστε καὶ τὴν Ἀσίαν κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρησαν.
λαβόντες δ' ἐκεῖνοι τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν βασιλέως 55
ἀπορούντων, ὅ τι χρήσωνται τοῖς πράγμασιν, ἐδίδασκον αὐτοὺς μὴ κατὰ
γῆν ἀλλὰ κατὰ θάλατταν ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαι-
μονίους, νομίζοντες, εἰ μὲν πεζὸν καταστήσαιντο στρατόπεδον καὶ τούτῳ
b περιγένοιντο, τὰ περὶ τὴν ἤπειρον μόνον καλῶς ἕξειν, εἰ δὲ κατὰ θά-
λατταν κρατήσαιεν, ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα τῆς νίκης ταύτης μεθέξειν.
ὅπερ συνέβη· πεισθέντων γὰρ ταῦτα τῶν στρατηγῶν καὶ ναυτικοῦ 56
συλλεγέντος, Λακεδαιμόνιοι μὲν κατεναυμαχήθησαν καὶ τῆς ἀρχῆς
ἀπεστερήθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες ἠλευθερώθησαν, ἡ δὲ πόλις ἡμῶν τῆς
παλαιᾶς δόξης μέρος τι πάλιν ἀνέλαβεν καὶ τῶν συμμάχων ἡγεμὼν
c κατέστη. καὶ ταῦτ' ἐπράχθη Κόνωνος μὲν στρατηγοῦντος, Εὐαγόρου
δὲ τοῦτο παρασχόντος καὶ τῆς δυνάμεως τὴν πλείστην παρασκευάσαντος.
ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐτοὺς ἐτιμήσαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς καὶ τὰς 57
εἰκόνας αὐτῶν ἐστήσαμεν, οὗπερ τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα τοῦ σωτῆρος,

---

TESTIMONIA] § 54. ταχὺν τὸν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι παρεσκεύασαν Papyr. Rainer. l. l. — ὥστε καὶ τὴν Ἀσίαν . . . ἐπεχείρησαν Papyr. Rainer. l. l.; resp. Schol. Aristid. p. 121, 12 D — § 57. ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς κτἑ resp. Choricius in Aratium (Revue de philol. I 1877) p. 84 Graux.

APPARATUS] **§ 54.** 1 κεχρημένη Θ — 3 δὲ ⟨καὶ⟩ διὰ Λ M. Ald. L. — πολλὰς εὐεργεσίας καὶ μεγάλας νομοπολίτην Θ — 4 σκοπούμενοι καὶ αὐτοῖς Θ — ἀπαλλάξουσιν Γ pr.] ἀπαλλάξωσιν $Γ_2$ = ἀπαλλάξωσι Θ Λ ϛ ante L. sed cf. Bs. (ad Areop. p. 214) p. XXXIV 5 — 5 ταχὺν Γ pr. Pap Rain.] ν expunx. $Γ_5$ = ταχὺ Θ Λ ϛ — 6 θάλασσαν Λ ϛ ante C. — **§ 55.** 9 χρήσονται Θ Λ ϛ ante C. sed cf. ad VIII 29 — πράγμασιν Γ pr.] παροῦσιν Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ϛ — 10 ποιεῖσθαι post λακεδαιμονίους colloc. Θ Λ ϛ Do. — 11 στρατόπεδον καταστήσαιντο colloc. Θ Λ ϛ Do. Bs. K. p. 360 Bl. propter homoeot. (cf. § 71), quae vero ratio non est certa, cum orator homoeoteleuton alibi consulto evitaverit e. g. cf. § 30 διελὼν . . . διαγαγὼν — 12 μόνον Γ pr.] μόνην $Γ_5$ Θ Λ ϛ sed cf. Schn. ad loc. — 13 κρατήσειαν Θ Λ edd. exc. BS. sed cf. ad IV 6 — πᾶσαν Θ Λ ϛ — **§ 56.** 14 ὅτιπερ Θ — 16 τῆς Γ pr.] τῆς ⟨τε⟩ $Γ_5$ Θ Λ edd. sed cf. ad VI 19 — 17 ἀπέλαβε Θ Λ ϛ — 19 δὲ] τε Θ — τοῦτο Γ pr. Bs.] αὐτόν ⟨τε⟩ $Γ_5$ Θ Λ ϛ B. Bs. ad Areop. p. 413 BS. K. p. 358 Schn. (cf. ad VI 19) — παρασχόντος Γ pr., παρέχοντος $Γ_5$Θ — παρασκευάσαντος Γ pr., παρασκευάζοντος $Γ_5$Θ — **§ 57.** 21 οὗπερ Γ pr., ηπερ Γ mg. unc. pr.

πλησίον ἐκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν, ἀμφοτέρων ὑπόμνημα, καὶ τοῦ
μεγέθους τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλήλους.
(κβ'.) Βασιλεὺς δ' οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν περὶ αὐτῶν, ἀλλ' d
ὅσῳ μείζω καὶ πλείονος ἄξια κατηργάσαντο, τοσούτῳ μᾶλλον ἔδεισεν
αὐτούς. περὶ μὲν οὖν Κόνωνος ἄλλος ἡμῖν ἔσται λόγος· ὅτι δὲ πρὸς
58 Εὐαγόραν οὕτως ἔσχεν, οὐδ' αὐτὸς λαθεῖν ἐζήτησεν. φαίνεται γὰρ
μᾶλλον μὲν σπουδάσας περὶ τὸν ἐν Κύπρῳ πόλεμον ἢ περὶ τοὺς ἄλλους
ἅπαντας, μείζω δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκεῖνον ἀνταγωνιστὴν νομίσας ἢ
Κῦρον τὸν περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντα. μέγιστον δὲ τεκμήριον· e
τοῦ μὲν γὰρ ἀκούων τὰς παρασκευὰς τοσοῦτον κατεφρόνησεν, ὥστε διὰ
τὸ μὴ φροντίζειν μικροῦ δεῖν ἔλαθεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ βασίλειον ἐπιστάς·
πρὸς δὲ τοῦτον οὕτως ἐκ πολλοῦ περιδεῶς ἔσχεν, ὥστε μεταξὺ πάσχων
εὖ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπεχείρησεν, δίκαια μὲν οὐ ποιῶν, || οὐ μὴν 201
59 παντάπασιν ἀλόγως βουλευσάμενος. ἠπίστατο μὲν γὰρ πολλοὺς καὶ
τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων πραγμάτων
μεγάλας δυναστείας κατεργασαμένους, ᾐσθάνετο δὲ τὴν Εὐαγόρου μεγαλοψυχίαν καὶ τὰς ἐπιδόσεις αὐτῷ καὶ τῆς δόξης καὶ τῶν πραγμάτων
οὐ κατὰ μικρὸν γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν ἀνυπέρβλητον ἔχοντα
60 καὶ τὴν τύχην αὐτῷ συναγωνιζομένην· ὥστ' οὐχ ὑπὲρ τῶν γεγενημένων b
ὀργιζόμενος, ἀλλὰ περὶ τῶν μελλόντων φοβούμενος, οὐδὲ περὶ Κύπρου
μόνον δεδιὼς ἀλλὰ πολὺ περὶ μειζόνων ἐποιήσατο τὸν πόλεμον πρὸς
αὐτόν. οὕτω δ' οὖν ὥρμησεν, ὥστ' εἰς τὴν στρατείαν ταύτην πλέον
61 ἢ τάλαντα πεντακισχίλια καὶ μύρια κατηνάλωσεν. (κγ'.) Ἀλλ' ὅμως
Εὐαγόρας πάσαις ἀπολελειμμένος ταῖς δυνάμεσιν, ἀντιτάξας τὴν αὑτοῦ
γνώμην πρὸς τὰς οὕτως ὑπερμεγέθεις παρασκευάς, ἐπέδειξεν αὑτὸν ἐν c
τούτοις πολὺ θαυμαστότερον ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις. ὅτε
μὲν γὰρ αὐτὸν εἴων εἰρήνην ἄγειν, τὴν αὑτοῦ πόλιν μόνην εἶχεν·
62 ἐπειδὴ δ' ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν καὶ τοιοῦτον εἶχεν

APPARATUS] 1 σφῶν ἑαυτῶν Λ, αὐτῶν om. Θ — καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας post πρὸς ἀλλήλους colloc. Θ — 4 πλέονος Γ B. BS. OSchn. cf. ad VII 10 — κατηργάσαντο Γ pr. Λ cf. § 78, XVIII 38 Gr. Inscr. Att.[3] p. 171 Crönert p. 203 n. 4] κατειργάσαντο $Γ_2$ Θ edd. — § 58. 9 μέγιστον δὲ] καὶ τούτου (τοῦτο Θ) μέγιστον Θ Λ ς — 10 τοὺς μὲν Θ — ἀκούων τὰς $Γ_2$ Λ] ἀκούοντας Γ pr. Θ — § 59. 14 πολλοὺς om. Θ — 17 καὶ τῶν] καὶ om. Λ ς (append.) — § 60. 20 κύπρον Θ — 21 μείζων Θ — 22 στρατιὰν Θ Λ ς ante C. (Segaar p. 87) — 23 ἢ τρισχίλια καὶ μύρια τάλαντα Θ, ἢ πεντάκις καὶ μύρια τάλαντα Λ — ἐξανήλωσεν (αν et λ exes.) Θ, κατανάλωσεν Λ C. cf. ad X 6 — § 61. 24 πάσαις εὐαγόρας colloc. Θ — ἑαυτοῦ Θ Λ ς — 25 Ē in mg. ante ὑπερμεγέθεις Γ pr. — 26 ὅτι μὲν Θ — 27 ἑαυτοῦ Θ Λ ς — μόνην πόλιν colloc. Λ ς, μόνην om. Θ.

Πνυταγόραν τὸν ὑὸν τὸν ἑαυτοῦ συναγωνιστήν, ὥστε μικροῦ μὲν ἐδέησεν
Κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν, Φοινίκην δ᾽ ἐπόρθησεν, Τύρον δὲ κατὰ
κράτος εἷλεν, Κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀπέστησεν, τοσούτους δὲ τῶν πο-
d λεμίων ἀπώλεσεν, ὥστε πολλοὺς Περσῶν πενθοῦντας τὰς ἑαυτῶν
συμφορὰς μεμνῆσθαι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου· τελευτῶν δ᾽ οὕτως ἐνέ- 63
πλησεν αὐτοὺς τοῦ πολεμεῖν, ὥστ᾽ εἰθισμένων τὸν ἄλλον χρόνον τῶν
βασιλέων μὴ διαλλάττεσθαι τοῖς ἀποστᾶσιν, πρὶν κύριοι γένοιντο τῶν
σωμάτων, ἄσμενοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο, λύσαντες μὲν τὸν νόμον
τοῦτον, οὐδὲν δὲ κινήσαντες τῆς Εὐαγόρου τυραννίδος. καὶ Λακε- 64
e δαιμονίων μὲν τῶν καὶ δόξαν καὶ δύναμιν μεγίστην ἐχόντων κατ᾽
ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀφείλετο τὴν ἀρχήν, Εὐαγόρᾳ δὲ
πολεμήσας ἔτη δέκα τῶν αὐτῶν κύριον αὐτὸν κατέλιπεν, ὧνπερ ἦν καὶ
πρὶν εἰς τὸν πόλεμον εἰσελθεῖν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· τὴν γὰρ
202 πόλιν, || ἣν Εὐαγόρας ἑτέρου τυραννοῦντος μετὰ πεντήκοντ᾽ ἀνδρῶν
εἷλεν, ταύτην βασιλεὺς ὁ μέγας τοσαύτην δύναμιν ἔχων οὐχ οἷός τ᾽
ἐγένετο χειρώσασθαι.

(κδ΄.) Καίτοι πῶς ἄν τις τὴν ἀνδρείαν ἢ τὴν φρόνησιν ἢ σύμ- 65
πασαν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου φανερώτερον ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τοιού-
των ἔργων καὶ κινδύνων; οὐ γὰρ μόνον φανεῖται τοὺς ἄλλους πολέμους
ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν ἡρώων ὑπερβαλόμενος τὸν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων
b ὑμνούμενον. οἱ μὲν γὰρ μεθ᾽ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος Τροίαν μόνην
εἷλον, ὁ δὲ μίαν πόλιν ἔχων πρὸς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν ἐπολέμησεν· XX 112
ὥστ᾽ εἰ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἐγκωμιάζειν αὐτὸν ἐβουλήθησαν, ὅσοι περ
ἐκείνους, πολὺ ἂν μείζω καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ἔλαβεν. (κε΄.) Τίνα γὰρ 66
εὑρήσομεν τῶν τότε γενομένων, εἰ τοὺς μύθους ἀφέντες τὴν ἀλήθειαν
σκοποῖμεν, τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἢ τίνα τοσούτων μεταβολῶν ἐν

TESTIMONIA] § 63. λύσαντες γὰρ τὸν νόμον κτὲ resp. Schol. Aristid. p. 182, 20 D — § 65. οὐ γὰρ μόνον φανεῖται κτὲ imitat. est Julian. or. II 73c, d, 74a — οἱ μὲν γὰρ μεθ᾽ ἁπάσης κτὲ cf. Corn. Nep. Epam. 5.

APPARATUS] § 62. 1 πνυταγόραν Γ pr.] πρωταγόραν Γ_5 Θ ς, πρυταγόραν Λ pr., προταγόραν Λ_2 ut vid. — υἱὸν codd. edd. sed cf. ad V 11 — 4 ⟨τῶν⟩ περσῶν Θ Λ ς — τὰς om. Γ pr., s. v. add. 2 — § 63. 6 τοῦ] τῷ Θ — § 64. 10 καὶ δύναμιν καὶ δόξαν colloc. Θ — 11 τὸν καιρὸν Θ Λ ς — 12 αὐτὸν om. Θ Λ ς — 13 δὲ] γὰρ Θ — θαυμαστότατον Λ ς — 14 ἣν om. Γ pr., s. v. add. 4 — τυραννεύοντος Θ Λ ς Do. — § 65. 18 ἐπιδείξαιεν Θ — 19 φαίνεται Θ — 20 τὸν om. Θ — ὑπερβαλλόμενος Θ — 21 μετὰ πάσης Θ Λ ς Msch. p. 31 — τῆς om. Λ ς Do. — 23 ἠβουλήθησαν Θ C. Bs. Schn. Bl. — ὅσην περ (ην π in ras. 1) ἐκείνων (ω in ras. 1) Θ — 24 μείζω ἂν (h.) colloc. Θ Λ (L.) C. sed cf. Bs. ad Areop. p. 297 — § 66. τίς γὰρ Θ — 25 ⟨ἂν⟩ εὑρήσομεν Θ ς (ante C.), ⟨ἂν⟩ εὑρήσωμεν Λ: ἂν defend. Hermann, de partic. p. 30, sed cf. Str. III p. 32 n. — ⟨νῦν⟩ ἀφέντες Θ Λ ς — 26 σκοπῶμεν Θ Λ ς ante C.

τοῖς πράγμασιν αἴτιον γεγενημένον; ὃς αὐτὸν μὲν ἐξ ἰδιώτου τύραννον c
κατέστησεν, τὸ δὲ γένος ἅπαν ἀπεληλαμένον τῆς πολιτείας εἰς τὰς
προσηκούσας τιμὰς πάλιν ἐπανήγαγεν, τοὺς δὲ πολίτας ἐκ βαρβάρων
μὲν Ἕλληνας ἐποίησεν, ἐξ ἀνάνδρων δὲ πολεμικούς, ἐξ ἀδόξων δ'
67 ὀνομαστούς, τὸν δὲ τόπον ἄμεικτον ὅλον παραλαβὼν καὶ παντάπασιν
ἐξηγριωμένον ἡμερώτερον καὶ πρᾳότερον κατέστησεν, ἔτι δὲ πρὸς
τούτοις εἰς ἔχθραν μὲν βασιλεῖ καταστὰς οὕτως αὐτὸν ἠμύνατο καλῶς, d
ὥστ' ἀείμνηστον γεγενῆσθαι τὸν πόλεμον τὸν περὶ Κύπρον, ὅτε δ' ἦν
αὐτῷ σύμμαχος, τοσούτῳ χρησιμώτερον αὑτὸν παρέσχεν τῶν ἄλλων,
68 ὥσθ' ὁμολογουμένως μεγίστην αὐτῷ συμβαλέσθαι δύναμιν εἰς τὴν ναυ-
μαχίαν τὴν περὶ Κνίδον· ἧς γενομένης βασιλεὺς μὲν ἁπάσης τῆς Ἀσίας
κύριος κατέστη, Λακεδαιμόνιοι δ' ἀντὶ τοῦ τὴν ἤπειρον πορθεῖν περὶ
τῆς αὑτῶν κινδυνεύειν ἠναγκάσθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες ἀντὶ δουλείας e
αὐτονομίας ἔτυχον, Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἐπέδοσαν, ὥστε τοὺς πρότερον
69 αὐτῶν ἄρχοντας ἐλθεῖν αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν δώσοντας. (κϛ'.) Ὥστ' εἴ
τις ἔροιτό με, τί νομίζω μέγιστον εἶναι τῶν Εὐαγόρᾳ πεπραγμένων,
πότερον || τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς παρασκευὰς τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους, 208
ἐξ ὧν τὰ προειρημένα γέγονεν, ἢ τὸν τελευταῖον πόλεμον ἢ τὴν κατά-
ληψιν τῆς βασιλείας ἢ τὴν ὅλην τῶν πραγμάτων διοίκησιν, εἰς πολλὴν
ἀπορίαν ἂν κατασταίην· ἀεὶ γάρ μοι δοκεῖ μέγιστον εἶναι καὶ θαυμα-
στότατον, καθ' ὅ τι ἂν αὐτῶν ἐπιστήσω τὴν γνώμην.

70 (κζ'.) Ὥστ' εἴ τινες τῶν γεγενημένων δι' ἀρετὴν ἀθάνατοι γε-
γόνασιν, οἶμαι κἀκεῖνον ἠξιῶσθαι ταύτης τῆς δωρεᾶς, σημείοις χρώ- b
μενος, ὅτι καὶ τὸν ἐνθάδε χρόνον εὐτυχέστερον καὶ θεοφιλέστερον ἐκεί-
νων διαβεβίωκεν· τῶν μὲν γὰρ ἡμιθέων τοὺς πλείστους καὶ τοὺς ὀνο-
μαστοτάτους εὑρήσομεν ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντας, Εὐαγόρας

APPARATUS] 1 ὃς Λ] ὡς s. v. $Γ_2$ Θ, om. Γ pr. Sauppe Jbb. p. 75 sed cf. Str. III p. 32 Schn. ad § 49 — ἑαυτὸν Λ ϛ — 2 ἀπεληλαμένον ἅπαν colloc. Θ Λ ϛ — 4 ἀνδρων Γ pr., ἀν s. v. add. 2 — § 67. 5 ἄμειχτον Γ pr. cf. ad VIII 28] ἄμιχτον $Γ_5$ Θ Λ edd. — 8 γενέσθαι Θ Λ ϛ — 9 ἑαυτὸν Λ ϛ — § 68. 11 κίδνον Θ — 13 ἑαυτῶν Θ Λ ϛ — 14 αὐτὸν μίας ἔσχον Θ = αὐτονομίαν ἔσχον Λ ϛ — 15 αὐτοῖς] ⟨ὡς⟩ αὐτοὺς Θ Λ ϛ — παραδώσαντας Θ, παραδώσοντας Λ ϛ — § 69. 18 δι' ὧν Θ Λ ϛ — 20 ἂν post ἀπορίαν om. Γ — ἀεὶ γὰρ Γ pr.] τουτο γαρ Γ mg. unc. pr. Θ Λ ϛ — 21 αὐτῶν om. Θ — γνώμην Γ pr. Θ Λ] διάνοιαν Γ mg. unc. pr. Bs. (p. XXXII 7) K. p. 368 Schn. Bl., sed cf. VIII 13, X 34, XIII 74 — § 70. 22 γεγενημένων Γ pr. cf. § 36, 72, XXI 135] προγεγενημένων $Γ_5$ Θ Λ edd. — 24 χρόνον] βίον Λ ϛ — 25 καὶ τοὺς] τοὺς om. Θ Λ ϛ — 26 εὑρήσομεν ⟨ημειν⟩ Γ pr., εὑρήσομεν ⟨ἡμῖν⟩ corr. 2, quod ex nota quadam marginali videtur ortum esse, fort. ex C^{M}_{H} (= σημείωσαι), cum C pro spiritu habitum sit: item XXI 55, 89, 125, 162, 190.

δ' οὐ μόνον θαυμαστότατος ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος ἐξ ἀρχῆς ὢν
διετέλεσεν. (κη'.) Τί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας; ὃς τοιούτων μὲν 71
c προγόνων ἔτυχεν, οἵων οὐδεὶς ἄλλος, πλὴν εἴ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ
γέγονεν, τοσοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων διή-
νεγκεν, ὥστε μὴ μόνον Σαλαμῖνος ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας ἁπάσης ἄξιος
εἶναι τυραννεῖν, κάλλιστα δὲ κτησάμενος τὴν βασιλείαν ἐν ταύτῃ
διετέλεσεν τὸν βίον, θνητὸς δὲ γενόμενος ἀθάνατον τὴν περὶ αὑτοῦ XVI 109 XX 184
μνήμην κατέλιπεν, τοσοῦτον δ' ἐβίω χρόνον, ὥστε μήτε τοῦ γήρως
ἄμοιρος γενέσθαι μήτε τῶν νόσων μετασχεῖν τῶν διὰ ταύτην τὴν
d ἡλικίαν γιγνομένων. πρὸς δὲ τούτοις, ὃ δοκεῖ σπανιώτατον εἶναι καὶ 72
χαλεπώτατον, εὐπαιδίας τυχεῖν ἅμα καὶ πολυπαιδίας, οὐδὲ τούτου διή-
μαρτεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῷ συνέπεσεν. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι τῶν
ἐξ αὑτοῦ γεγονότων οὐδένα κατέλιπεν ἰδιωτικοῖς ὀνόμασιν προσαγορευό-
μενον, ἀλλὰ τὸν μὲν βασιλέα καλούμενον, τοὺς δ' ἄνακτας, τὰς δ'
ἀνάσσας. ὥστ' εἴ τινες τῶν ποιητῶν περί τινος τῶν γεγενημένων
e ὑπερβολαῖς κέχρηνται, λέγοντες ὡς ἦν θεὸς ἐν ἀνθρώποις ἢ δαίμων
θνητός, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περὶ τὴν ἐκείνου φύσιν ῥηθῆναι μάλιστ' ἂν
ἁρμόσειεν.

(κθ'.) Τῶν μὲν οὖν εἰς Εὐαγόραν πολλὰ μὲν οἶμαι παραλιπεῖν· 73
204 ὑστερίζω γὰρ || τῆς ἀκμῆς τῆς ἐμαυτοῦ, μεθ' ἧς ἀκριβέστερον καὶ
φιλοπονώτερον ἐξηργασάμην ἂν τὸν ἔπαινον τοῦτον· οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ νῦν, ὅσον κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν, οὐκ ἀνεγκωμίαστός ἐστιν.

TESTIMONIA] § 72. εὐπαιδίας ... πολυπαιδίας resp. Choric. epitaph. Mariae p. 41 Boiss. — ἄνακτας, τὰς δ' ἀνάσσας resp. Harp. v. ἄνακτες καὶ ἄνασσαι (Suid.) — § 73. ὑστερίζω ... ἐμαυτοῦ *Schol. Aristid. p. 221 D.

APPARATUS] 1 ὢν ἐξ ἀρχῆς colloc. Θ — ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος post διετέλεσεν colloc. Θ Λ ϛ — § 71. 3 γέγονεν ἐκείνῳ colloc. Θ — 4 τῶν ἄλλων καὶ τῇ γνώμῃ colloc. Θ (Guarinus: ci. L. C.), τῶν ἄλλων καὶ τῇ ῥώμῃ colloc. Λ ϛ ante L. — 5 ἄξιον Θ — 7 τὸν βίον διετέλεσε Θ Λ ϛ Bs. Bl. sed cf. ad § 55 — 9 νοσημάτων Θ Λ ϛ sed cf. Str. IV p. 372 — § 72. 11 τούτου Γ pr., τούτων Γ_5 Θ — 12 τοῦτο αὐτὸ Θ — 13 γεγονότων Γ pr.] γενομένων Γ mg. unc. pr. Λ ϛ, γινομένων Θ — $\bar{Z}$ in mg. ante των οὐδεν Γ pr. — οὐδένα Γ mg. (σημείωσαι) 4 et in textu Γ_5 Θ Λ] οὐδεν Γ pr. Bs. (scil. τέκνον: p. XLVIII 6) Bl., sed cf. K. p. 374 — προσαγορευομένων Θ — 15 περί τινας Γ cf. Str. III p. 599 — γεγενημένων Γ pr.] προγεγενημένων Γ_5 Θ Λ ϛ BS. K. p. 372 Bl. Keil AI p. 129 Schn.[3] (ci. Naber p. 69), sed cf. ad § 70 — 16 δαίμων Γ pr.] δαίμων ⟨ἀλλ' οὐ⟩ Γ_5 Θ Λ ϛ — 17 τὴν om. Γ pr., s. v. add. 1 — ῥηθῆναι φύσιν colloc. Θ Λ ϛ — § 73. 19 οἴομαι Θ Λ ϛ Do. — 20 ὑστερίζω γὰρ τῆς] ὑστερίζων γὰρ Schol Arist. — 21 ἐξειργασάμην codd. edd. sed cf. ad § 57 — 22 ὅσον ⟨ἦν⟩ Θ Λ ϛ.

(λ'.) Ἐγὼ δ' ὦ Νικόκλεις, ἡγοῦμαι μὲν εἶναι καλὰ μνημεῖα καὶ τὰς τῶν
XI 38 σωμάτων εἰκόνας, πολὺ μέντοι πλείονος ἀξίας τὰς τῶν πράξεων καὶ τῆς
διανοίας, ἃς ἐν τοῖς λόγοις ἄν τις μόνον τοῖς τεχνικῶς ἔχουσιν θεωρήσειεν.
74 προκρίνω δὲ ταύτας πρῶτον μὲν εἰδὼς τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς τῶν b
ἀνδρῶν οὐχ οὕτως ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ σώματος σεμνυνομένους, ὡς ἐπὶ
τοῖς ἔργοις καὶ τῇ γνώμῃ φιλοτιμουμένους· ἔπειθ' ὅτι τοὺς μὲν τύπους
ἀναγκαῖον παρὰ τούτοις εἶναι μόνοις, παρ' οἷς ἂν σταθῶσιν, τοὺς δὲ
λόγους ἐξενεχθῆναί ⟨θ'⟩ οἷόν τ' ἐστὶν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διαδοθέντας
ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων διατριβαῖς ἀγαπᾶσθαι, παρ' οἷς κρεῖττόν
75 ἐστιν ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὐδοκιμεῖν· πρὸς δὲ τούτοις ὅτι τοῖς c
μὲν πεπλασμένοις καὶ γεγραμμένοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν
ὁμοιώσειεν, τοὺς δὲ τρόπους τοὺς ἀλλήλων καὶ τὰς διανοίας τὰς ἐν τοῖς
λεγομένοις ἐνούσας ῥᾴδιόν ἐστιν μιμεῖσθαι τοῖς μὴ ῥᾳθυμεῖν αἱρουμένοις
76 ἀλλὰ χρηστοῖς εἶναι βουλομένοις. (λα'.) Ὧν ἕνεκα καὶ μᾶλλον ἐπε-
χείρησα γράφειν τὸν λόγον τοῦτον, ἡγούμενος καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς
παισὶν καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπ' Εὐαγόρου γεγονόσιν πολὺ καλλίστην ἂν d
γενέσθαι ταύτην παράκλησιν, εἴ τις ἀθροίσας τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνου
καὶ τῷ λόγῳ κοσμήσας παραδοίη θεωρεῖν ὑμῖν καὶ συνδιατρίβειν
77 αὐταῖς. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν ἑτέρους
ἐπαινοῦντες, ἵνα ζηλοῦντες τοὺς εὐλογουμένους τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπι-
XX 113 τηδευμάτων ἐπιθυμῶσιν· ἐγὼ δὲ σὲ καὶ τοὺς σοὺς οὐκ ἀλλοτρίοις
Demosth. III 23 παραδείγμασιν χρώμενος ἀλλ' οἰκείοις παρακαλῶ, καὶ συμβουλεύω e
προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως καὶ λέγειν καὶ πράττειν μηδενὸς ἧττον δυνήσει

TESTIMONIA] ἐγὼ δὲ . . . θεωρήσειεν Stob. 81, 10 M (= Stob. eclog. II 4, 11 p. 29 W) — § 77. οὐκ ἀλλοτρίοις . . . οἰκείοις resp. epist. Socrat. XXX 10 p. 631 H (ἐν ταῖς τέχναις: cf. Isocr. XX 94).

APPARATUS] 2 πλέονος Γ B. Bs. OSchn. cf. ad VII 10 — τὰς om. Stob. — 3 ἃς om. Θ — § 74. 4 δὲ om. Θ — καὶ ἀγαθοὺς Θ Λ ς — 5 σεμνυνόμενος Θ — 6 γνώμῃ Γ pr.] μνήμῃ Γ mg. (γρ.) 5 Θ Λ ς — φιλοτιμούμενος Θ — 7 μόνον Λ ς — 8 ἐξενεχθῆναί ⟨θ'⟩ propter hiatum K. p. 358 Bl. Schn.[3] (append.) — καὶ om. Θ Λ M. Ald. St. — § 75. 11 ⟨τοῖς⟩ γεγραμμένοις Θ Λ ς Bl. cf. ad VIII 31 et Bs. ad Areop. p. 290 — φύσιν Γ pr., ῥώμην Γ mg. unc. pr. — 12 ὁμοίων εἶεν Γ pr., ὁμοιώ+|σειεν corr. 2 — διανοίας Γ pr., διατριβὰς Γ mg. (γρ.) 5 Θ — 13 ἐνούσας, ⟨ἐκ τούτων⟩ Θ Λ ς — μιμεῖσθαι Γ pr., τεκμερε(σθαι) mg. unc. pr., ubi τεκμαίρε(σθαι) corr. 2 = Bs. OSchn. sed cf. K. p. 370/1 — ῥηημένοις Θ — § 76. 15 τοῦτον τὸν λόγον colloc. Θ Λ ς — 16 ἐπ' Θ — 17 ταύτην ⟨τὴν⟩ Θ Λ ς ante C. (et velut cum Γ Bs. Schn.), cf. Str. II p. 396 — 18 ἡμῖν Θ — § 77. 20 ζηλοῦντες ⟨ἐκ τούτων⟩ Θ Λ ς — 23 δυνήσει Γ pr.] δυνήσῃ $Γ_4$ Θ Λ ς Do.

τῶν Ἑλλήνων. (λβ΄.) Καὶ μὴ νόμιζέ με καταγιγνώσκειν, ὡς νῦν ἀμελεῖς, ὅτι πολλάκις σοι διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν· οὐ γὰρ οὔτ' ἐμὲ 78
207 λέληθας οὔτε τοὺς ἄλλους, ὅτι καὶ πρῶτος καὶ || μόνος τῶν ἐν τυραννίδι καὶ πλούτῳ καὶ τρυφαῖς ὄντων φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν ἐπικεχείρηκας, οὐδ' ὅτι πολλοὺς τῶν βασιλέων ποιήσεις ζηλώσαντας τὴν σὴν παίδευσιν τούτων τῶν διατριβῶν ἐπιθυμεῖν, ἀφεμένους ἐφ' οἷς νῦν λίαν χαίρουσιν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ταῦτ' εἰδὼς οὐδὲν ἧττον καὶ ποιῶ καὶ ποιήσω ταὐτόν, 79
ὅπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν οἱ θεαταί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι παρακελεύονται τῶν δρομέων οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις, ἀλλὰ τοῖς περὶ τῆς νίκης ἁμιλλωμένοις. (λγ΄.) Ἐμὸν μὲν οὖν ἔργον καὶ τῶν ἄλλων φίλων 80
τοιαῦτα λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν μέλλομέν σε παροξύνειν ὀρέγεσθαι τούτων, ὧνπερ καὶ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν· σοὶ δὲ προσήκει μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐπιμελεῖσθαι καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν, ὅπως ἄξιος ἔσει καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων. ὡς ἅπασιν μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ὑμῖν τοῖς πλείστων καὶ μεγίστων κυρίοις οὖσιν. χρὴ 81
δ' οὐκ ἀγαπᾶν, εἰ τῶν παρόντων τυγχάνεις ὢν ἤδη κρείττων, ἀλλ' [Demosth.] LXI 52
ἀγανακτεῖν, εἰ τοιοῦτος μὲν ὢν αὐτὸς τὴν φύσιν, γεγονὼς δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἐκ Διός, τὸ δ' ὑπογυότατον ἐξ ἀνδρὸς τοιούτου τὴν ἀρετήν, μὴ πολὺ διοίσεις καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἐν ταῖς αὐταῖς σοι τιμαῖς ὄντων. ἔστιν δ' ἐπὶ σοὶ μὴ διαμαρτεῖν τούτων· ἂν γὰρ ἐμμένῃς τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τοσοῦτον ἐπιδιδῷς, ὅσον περ νῦν, ταχέως γενήσει τοιοῦτος, οἷόν σε προσήκει.

TESTIMONIA] § 78. καὶ μὴ νόμιζε κτὲ resp. Argum. Isocr. or. IX — καὶ πρῶτος καὶ μόνος resp. Aristot. rhet. I 9 p. 1368a 11 — § 79. ὅπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν κτὲ resp. Aristid. XXVII 42 K.

APPARATUS] § 78. 3 καὶ μόνος καὶ πρῶτος colloc. Θ Λ ς Do. — 4 πονεῖν] φιλοπονεῖν Θ Λ ς Do. sed cf. Schn. ad loc. — ἐπεχείρησας Λ ς — 5 οὐ διότι Θ — 6 ἀφέμενος Θ — § 79. 10 ἁμιλλωμένοις Γ pr.] αγωνιζομενοις Γ mg. unc. pr. Θ Λ ς — § 80. ἔργον] ἐστὶ Θ Λ ς — 11 ⟨καὶ⟩ λέγειν Θ Λ ς Bl. coll. XVII 145 — 12 προσήκειν Θ — 13 λοιπὸν] ἄλλον Θ Λ ς — 14 ἔσει Γ pr.] ἔσῃ $Γ_4$ Θ Λ ς Do. — 15 ὡς] ὧν (Λ sec. C.) L. — 16 καὶ μεγίστων om. Λ ς — § 81. 19 ἀπὸ διός Θ Λ ς Jacob 1876 p. 10 Bl. (cf. IX 35, XXI 81 Schn. ad Paneg. 62 Koch p. 21), sed cf. Str. KB p. 55 qui refert ad τὸ παλαιόν) — ὑπογυότατον scripsi cf. ad II 29 append.] ὑπογτώτατον Γ pr., ὑπογυώτατον $Γ_2$ Θ Λ M. (Ald.) — ⟨εἰ⟩ μὴ Θ Λ ς ante C. cf. Str. III p. 590 coll. IV 50, XX 9 — 20 ταῖς om. Θ — 21 ἐὰν Θ Λ ς B. — 22 γενήσει Γ pr.] γενήσῃ $Γ_4$ Θ Λ ς Do. — ευαγόρας | ἐλικώνιος | ἅμα τῶ ἑταίρωι (ετερωι pr., int. scrib. corr.) ευσταθίω subscr. Γ, εὐαγόρας ἢ νικοκλῆς subscr. Θ, subscr. deest in Λ.

APPENDIX CRITICA.

---

or. I.

πρὸς Εὐθύνουν inscr. St., πρὸς Εὐθύνουν ὑπὲρ Νικίου ἀμάρτυρος A. L. C. — § 2. 5 αὐτῷ] αὐτὸ ϛ ante W. — 7 οὑτοσί Λ pr., ν s. v. add. 4, οὑτοσίν ϛ ante C. — 8 πεισάνδρου W. St. A. L., sed cf. II 16 Aristot. πολιτ. Ἀθην. 36 Xenoph. Hell. II 3, 19 et 51 — § 3. 14 οὖν] εἶναι M. Ald. — § 4. 18 ἀπωλέσας Λ — 18 ἐνεκάλεσε Ald. — 19 ταῦτα Λ — § 5. 8 διότι Λ ϛ B. cf. Str. II 391 n., corr. C. Baiter ad Paneg. § 48 sq. — § 6. 11 αἰτεῖσθαι Hertlein Hermae XII 184, sed cf. Bl. 1877 p. 257 — 13 μέλλωσιν ἴσασι Ald. St. A. — § 8. 20 ὅτι δ' εἰ . . . οὐδ' ἂν ὡς ἐπ' Frohberger-Gebauer p. 240: fort. recte — 21 ἠβούλετο C. — 23 ἔρχονται] ἄρχονται Λ pr., corr. 1 — 24 αἰσχύνονται Basil. 1 St. A. L. — 25 ⟨καὶ λέγειν καὶ⟩ πράττειν Sauppe Jbb. p. 67 — § 9. 1 τούτους Ald., unde τουτουί W. ϛ — 2 ἐπεί ἐμοί γε Fuhr 1905 p. 460 ex usu Isocr., qui tamen ad hanc orat. non pertinet: ceterum memoria codicum tali in re discrimen non facit — 4 ἀδικῆσαι Basil. 1 L. — § 10. 5 ἀρχαιότερον ἦν Λ (corrupte) C. sq., ἀρχαιότερον ϛ ante A., ἀναγκαιότερον A. (prob. L.), ἀπ' ἀρχῆς ἕτερον ἦν Str. IV p. 378, ἄρ' ἦν ἕτερον Sauppe epist. crit. p. 102, ἀλλοιότερον ἦν Emperius Opusc. philol. et histor. 1847 p. 281, ἄρα διάφορον ἦν vel ἄρα διέφερεν ci. Bl., οὐχ ὅμοιον ἦν ci. ipse Jbb. Suppl. p. 365 coll. Isae. VIII 26: W. interpretatus erat „causa negotii altius repetenda est et inquirenda subtilius", C. = ἁπλούστερον, „εἰ μὴ ἡμάρτηται ἡ γραφή" — αὐτῷ A. — 8 οὐδέν' ἄλλον ci. Bl., οὐκ ἀλλ' Albrecht 1885 p. 56 — § 13. 19 περὶ τούτου εἶναι C. Frohberger Philolog. XXIX 1870 p. 628 — νικίαν A. L. Bake p. 119 Frohberger l. l. — 20 ὅπως ⟨μὴ⟩ μηδὲν ci. B. Bs. ad Areop. p. 216 Baiter (Didot.) Frohberger l. l., sed cf. Str. Demon. p. 28 Sauppe Jbb. p. 73; ὅπως μὴ οὐδὲν Bl.; εἰ μηδὲν ἀδικῶν κτὲ vel ὅπως, μηδέν' ἀδικῶν, μηδὲν αὐτός κακὸν πείσοιτο Dobree; ὅπως μηδὲν ἀδίκως κακὸν ἔτι πείσοιτο Str. III p. 441 (Mus. Rhen. V p. 159); ὅπως οὐδὲν ἀδικῶν κακά μὴ πείσοιτο Albrecht 1885 p. 56 — ὅσον] ὥσπερ ϛ ante C. — § 14. 23 ταῦτ' Λ pr., corr. 2 — 24 ἡμῖν C. B. — § 15. 2 ἤλπιζε] ἐλπίζειν ex ci. W. Baiter (ap. BS. et Didot.) Bs. Bl., ἐλπίσαι ex ci. eiusdem Wolfii C.: sed cf. Str. KB p. 83 coll. III 12/13, V 59, XI 52, XVII 35, ep. VII 10, Gebauer arg. ex contr. p. 49 — πράξεσθαι C. cf. etiam Zeitz p. 9, Hertlein 1862 p. 20, Madvig p. 180: vide ad X 24 append. — § 16. 6 ἠβούλετο C. — § 19. 21 εἴπερ καὶ] καὶ del. C. BS. Bs. (p. XLIII 10) — ἠβούλετο C. — ἐξεῖναι post αὐτῷ inseruit Bl., sed cf. Albrecht 1885 p. 56 — 24 ἐκινδύνευεν ἅμα καὶ colloc. dubitanter Fuhr p. 375 ex usu Isocr. — § 20. 26 δὴ καὶ] καὶ del. Sauppe (ap. BS.) — 27 δι' ἥν ποτε αἰτίαν τίνα colloc. A. — ⟨οὕτως⟩ ἐνεκάλεσεν Dobree Bl., τοῦτον τὸν τρόπον subaudit W. — 29 ἅπαντες Msch. p. 30 ex usu Isocr. — § 21. 1 ἀφαιρῶν: terminationem ων per compend. scriptam explicuit $Λ_4$ — 3 ἠβούλετο C.

or. II.

παραγραφικὸς πρὸς καλλίμαχον inscr. ς — § 1. 6 καὶ del. A. — 8 δὲ Λ edd. ante Bl. — § 2. 11 ἐνους Λ pr., ἐνίους corr. 1 — 14 ἐποιήσασθε Λ edd. ante Bl. — 16 δὲ Λ edd. ante Bl. — § 4. 26 δὲ Λ ς ante L. — +ὑμῖν Λ — ἂν Bs. Bl. — § 5. 5 δὲ Λ edd. ante Bl. — 6 δὲ Λ edd. ante Bl. — ex codicis $Λ_4$ scriptura Chalcondylas, quem secuti sunt Ald. W., elicuit λαβόμενος δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτὸ ἂν φίλον ⟨τοῦτο⟩ ἔφασκεν αὐτῷ καταλιπεῖν, ὥστε δεῖ κτἑ; unde St. (in praefat.) βουλόμενος (quod iam in Basil. 1) δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτὸ πάμφιλον τοῦτο ἔφασκεν αὐτῷ καταλιπεῖν, ὥστε δεῖν κτἑ; unde A. βουλόμενος ... αὐτό, οὐκ ἂν φίλον τοῦτο ..., ὅ τε δεῖ δημόσιον γίγνεσθαι (om. αὐτό), quod prob. L.; C. vero Stephanum excepit omisso verbo τοῦτο; B. et BS. codicem Λ pr. exscripserunt; BS. et Bs. Φίλον nomen proprium esse putaverunt, quod cum Φιλῖνον (non cum Φίλωνα: cf. § 22) commutare voluit Dobree (prob. Scheibe), cum Bl. πάμφιλον a Stephano acceperit; ... καταλιπεῖν ὥστε δεῖν δημόσιον γίγνεσθαι (om. αὐτό cf. St.) Bs.; ... καταλιπεῖν, ⟨δεῖν δὴ⟩ δημόσιον γίγνεσθαι Scheibe, die oligarch. Umwälzung zu Athen p. 120 n. 8 (prob. Starke p. 3 n. 4 et Rauchenstein 1860 p. 735); ... καταλιπεῖν ⟨καὶ⟩ δημόσιον γίγνεσθαι Dobree Bl. — § 6. 8 ἀμφισβητούντων δὲ περὶ τούτου Sauppe ap. BS. (prob. K. p. 368); ἀμφισβητοῦντος δὲ περὶ τούτου Bs. (prob. Rauchenstein 1860 p. 735); ἀμφισβητοῦντος δὲ τούτου Bl. (prob. Albrecht 1885 p. 55), sed cf. Starke p. 3 n. 5 coll. Xenoph. Hell. II 3, 54; respice etiam λοιδορίας αὐτοῖς γενομένης — 9 μὲν] τε Str. IV p. 363 Fuhr p. 347 n. 9 coll. XVI 24, XXI 8 Bl.: locus narrationem praebet simplicem, cui et hiatus frequentes et anacoluthia ἀμφισβητοῦντες ... ἄλλοι μὲν πολλοὶ ... καὶ conveniunt — Ῥίνων] οἴνων ς ante A., qui ad Harpocr. provocat — 11 πατροκλῆς edd. sed cf. ad § 5 — δὲ Λ ς, corr. A. B. sq., item in v. 12 — 12 ἀνέδοσαν Naber p. 84 — 13 δημόσια Λ edd. ante Bl. — § 7. ταῦτ' Bl. — 14 ⟨οὗτος⟩ ἐνεκάλει Bl. sed cf. Albrecht 1885 p. 55 coll. XIII 64, XIX 141 — πατροκλεῖ edd. sed cf. ad § 5 — 17 παρεῖχε Λ ς — 18 δὲ ... τοῦτο ... ὥστε Λ edd. ante Bl. — § 8. 23 πατροκλῆς edd. sed cf. ad § 5 — § 9. 1 ἐπὶ] ἐν Cob. VL p. 282 — ⟨τοὺς⟩ λόγους Bs. (ad Areop. p. 166 coll. XIX 190: cf. codd. auct. p. 103 Fuhr 1905 p. 336), sed cf. πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι XXI 22, 221, (249) et K. p. 367 — § 10. 6 καὶ διότι Hertlein 1862 p. 22, sed cf. III 8, XVII 14 — 7 μικρὰ Λ edd. ante Bl. — 9 τί ⟨δ'⟩ ἂν St. ς sed cf. C. Str. III p. 29 — καθ' ἕκαστον] τὰ πολλὰ Bl. coll. V 28 — οὐ πολλὰ ⟨γὰρ⟩ παρέλιπον] ἃ πολλὰ παρέλιπον edd. (signo interrogationis post λέγεσθαι posito) exc. Bl.; del. C.; οὐδὲν γὰρ παρέλιπον Bl.; totum hunc locum καθ' ἕκαστον διηγοίμην τὰ πολλά; παρέλιπον γὰρ οὐδὲν restituit Albrecht 1885 p. 55 coll. Schn. ad Euag. § 31 — § 11. 17 λοιμαινομένου Λ pr., corr. 4 — 18 προβαλομένου ci. C. — 19 ἐκείνη μὲν M. Ald., ἐκείνῃ μὲν W. ς sed cf. § 15 — § 12. 23 καταστήσαντα Λ edd. ante Bl. — 25 ἐστὶ Λ ς — § 13. 28 ποτε Λ edd. ante Bl. — § 14. 3 δὲ Λ edd., corr. A. Bl. — 4 ὥστε Λ edd. ante Bl. — 6 ἔπειτα Λ ς, corr. L. B. sq. — 7 δὲ Λ edd. ante Bl. — 8 συκοφαντοῦντα Λ edd. — δὲ .. μεγάλα .. ὀλίγα Λ edd. ante Bl. — 9 ἥ] οἱ Λ pr., corr. 1 — 10 δίαιτα Λ edd. — 11 ἐνεκάλεσε ς — § 15. διότι ci. Bl. — 13 ἠβουλόμην C. Bs. Bl. — 14 δὲ Λ edd. ante Bl. — δίαιτα $Λ_2$ edd. — 15 ⟨οὐχ⟩ ἑλόντι ς ante C. — 16 τοῖς μάρτυσι ci. A. — § 16. 18 δὲ εἰ μήτε Λ edd. ante Bl. — δίαιτα Λ edd. — 19 ἦσαν ⟨οἱ⟩ ς ante C., ἦσάν ⟨μοι⟩ C. — 21 κατεγινώσκετε ς ante C. — δὲ Λ edd. ante Bl. — 24 μετὰ

πεισάνδρου W. St. A. L. (cf. I 2); μετὰ delend. esse censuit A., quod prob. L.; ἐπὶ λυσάνδρου ci. C. — § 17. 26 ἐνίοτ ς Λ pr., ι in ras. corr. 1 — 28 δὲ . . ὅτε Λ edd. ante Bl. — 29 κατειλειμμένος ci. W., qui in proximis etiam coniecit ἐκραταιοῦτο — § 18. 31 αὐτὸν Bs. Bl. — 33 μὲν om. ς ante C. — μηδένα Λ edd. ante Bl. — 34 οὐδεπώποτέ M. Ald. W., οὐδὲ πώποτέ St. A. L. — § 19. 2 δὲ Λ edd. ante Bl. — 4 λάβε ς B. — § 20. 8 τῶν ἄλλων] τοὺς ἄλλο ci. W. (prob. C.), sed cf. XI 1 et Str. II p. 84 — δὲ Λ ς ante L. — 9 οὔτε ἄλλο Λ ς, οὔτ' ἄλλο L. sq., corr. Bl. — § 21. 11 δικασταί delend. esse censuit Bl., sed cf. ad V 8 append. — 14 λόγοις τοῖς αὐτοῦ Bs. Bl., τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις propter hiatum ci. Bl. — ὥστε Λ edd. ante Bl. — 15 ψηφίσασθαι;] interrogationem, quae non est in Λ, restituerunt St. A. (C.) sq. — μετάμελον Λ M. Ald. cf. Thucyd. VII 55 — 16 δὲ Λ edd. ante Bl. — τοῦ νόμου ci. C. (h.) — § 22. 17 φείδωνα ci. Wesseling ad Diod. XIV 33 (cf. Lys. XII 54 sq. Xenoph. Hell. II 3, 1), prob. Starke p. 7 n. 12 — 19 ἔχοντα Λ edd. ante Bl. — 20 καὶ ἡ] κᾆθ' ἡ Frohberger-Gebauer p. 401 — § 23. 22 τάδε Λ ς, corr. L. B. sq.; τόδε ci. C. sed cf. Str. III p. 446/7 — 24 δὲ Λ edd. ante Bl. — 26 περὶ] ἐπὶ ci. W. — 27 ἀξιοῦσι Λ ς — § 24. 28 ταῦτα Λ edd. ante Bl. — ἠξιώκασι Λ pr., ν add. 4 — 29 τετόλμηκεν Λ pr., ν eras. = ς — 30 „ἐμμενεῖτε offensionem non habet, si in proximis scribas ἀναγκάσετε“: Gebauer arg. ex contr. p. 195/6 — 32 ἀναγκάζετε Λ edd. ante Bl. — § 25. 1 δὲ Λ edd. ante Bl. — § 26. 4 ὠργίζεσθε (W. in ed. minore) C. BS. sq., sed cf. III 4 et Gebauer argum. ex contr. p. 192 (de Λ erravit B.) — δ' Bl. — ἀναγεγραμμένας ci. W. — 5 δίκαια Λ edd. — ἄξια Λ edd. ante Bl. — 6 ποιήσαιτε C. sq. — § 27. 7 δὲ Λ edd. ante Bl. — 8 πώποτε Λ edd. ante Bl. — § 28. 15 ὥστε Λ edd. ante Bl. — ἡμῖν W. A. L. — § 29. 16 ὑπόγειρον Ald., ὑπόγυιον W. sq. sed cf. XIII 81, XIV 13, XV 17, XIX 4, ep. II 2 — 18 κατεφεύγομεν Ald. ς, κατεφύγομεν C. sq. — οἱ (propter hiat.) del. C. sq. cf. Baiter ap. Bremi p. 207 et ad Paneg. § 61: hiatus vero cum εἰ non obstat cf. § 15, 24; etiam contra Baiteri rationem articulum apud nomina propria populorum (praeter οἱ ἕλληνες et οἱ ἴωνες) omnes codices tuentur XV 9 et XVI 30, XXI 234. Suspicio tamen remanet, praesertim cum οἱ dittographia ex εἰ facillime nasci potuerit; cf. etiam XVIII 64, 68 — 19 ἀγανακτήσειεν Λ pr., ν eras. = edd. ante Bs. — § 30. 21 φανοίμεθ' W. ς — § 31. 25 ἥκιστα Λ ς ante L., qui tamen male corr. ἥκιστ' — εὐδοκίμησε ς — § 32. 31 γενέσθαι C. (prob. B.) BS. sq. coll. XV 53, sed cf. Str. IV p. 367 coll. Lyc. Leocr. § 138 — § 33. 32 με Λ edd. ante Bl. — 3 τίμημα Λ edd. ante Bl. — § 34. 6 δύο Λ edd. ante Bl. — 7 δὲ Λ ς ante L. — 8 μόνον νόμους colloc. edd. (lectio codicis nova) — 9 ὥστε Λ edd. ante Bl. — 10 ἄλλο Λ edd. ante Bl. — § 35. 11 οὖν ⟨οὐ⟩ Dobree Bl. (cf. Demosth. VIII 31), sed cf. Plat. Sympos. 215 B Frohberger-Gebauer p. 241 — 13 δ' ⟨ἂν⟩ αὐτὸν ὀδύρεσθαι C. — 14 αὐτῷ ς B. — λέγειν ς — 17 δὲ Λ ς ante St. — § 36. 19 ἡμᾶς Ald. St. — 21 δὲ Λ edd. ante Bl. — § 37. 27 δὲ Λ ς ante St. — § 39. 4 τῶν κινδύνων M. Ald. — 5 ἐλέου cf. Kontos, Ἀθηνᾶ XVI 1904 p. 451 coll. Antiph. I § 27 — αὐτός ἐστιν (compend.) Λ, ἐστιν αὐτός colloc. ς B. BS. sed cf. Str. III p. 608, αὐτός ἐστι Bs. Bl. — 6 καθέστηκε Λ edd. — § 40. 7 ἂν Bs. Bl. — μεμνῆται W. A. sq.] μέμνηται Λ M. Ald. Battie, μέμνησθε Basil. 1 St. — 8 ἀξιοῦτε Λ edd. — 9 χρήματα Λ edd. — 10 πεποίηκα Λ edd. — 11 τὰ ἀπολωλότα Λ edd. ante Bl. — § 41. γε Λ edd. ante Bl. — πράττοντα Λ edd. — 16 τάχα Λ edd. ante Bl.; ⟨πλείω⟩ τάχα W. ς, τάχ' ⟨ἄλλα⟩ Sauppe ap. BS. coll. XVII 25 — § 42. 17 δὲ Λ edd. ante Bl. — 22 φανήσεσθαι (errore) W., φανήσησθε C. —

§ 43. 23 τίνα δὲ ⟨δεῖ⟩ ci. ipse Coniectanea p. 160 — 24 ὅταν εἰδῶσι ς — 26 ταὔτ' Λ ς ante A. (ταὐτὰ) C.) — οἱ δ' ἴδωσι M., οἱ δὲ δείδωσι vel οἱ δὲ δείσωσι ci. C. — § 44. 28 ταῦτα Λ edd. ante Bl. — 30 ὁμόνοια Λ edd. — § 45. 1 ἐστιν Λ (compend.) — δίκαια Λ edd. — § 46. 6 πολιτευόμεθα: terminationem θα per compend. scriptam solvit $Λ_4$ — 7 διαφορᾶς W. (A.) L. sed cf. XVII 96, XXI 61 Str. II p. 241 — 8 ἅπαντες Msch. p. 30 — δὲ Λ edd. ante Bl. — § 47. 13 πολεμισάντων W. L. — οὐδεμίαν W. ς B. — § 48. 16 δὲ Λ edd. ante Bl. — 18 ἐκείνων ς, ἐκείνοις Cob. — ὥστε Λ — οὐδ' ἐπεὶ Cob. — 19 αὐτὸν Baiter (ap. BS. et Didot.) Bl.] αὐτὸν Λ edd. cett. — § 49. 21 παρέμεινεν Λ pr., ν eras. — 22 ἠμέλλετε Bs. Bl. — δὲ Λ ς ante St. — τὸν παρόντα M. Ald. — § 50. 28 τυγχάνων ci. W., iterum C. B. sed cf. Str. Demon. p. 33 et IV p. 358 Bs. ad Areop. p. 300 BS. ad loc. coll. Demosth. LV 19 — 29 ἡμῶν Bs. — § 51. 32 ἠβουλόμην C. Bs. Bl. — 2 ἐπιβεβούλευκε . . εἰσελήλυθε . . συνέστηκε Λ edd. — 3 ὅσας] ἃς C. Jacob 1874 p. 160 Bl. — § 52. 6 καὶ] δὲ L. — 8 ἀποκρυψάμενοι W. St. A. L. — τὸν om. ς ante C. — συντρίψαι Λ ς — 9 αὐτὴν del. Fritsche Jahns Jbb. X 1829 p. 22, cui adstipulatur Sauppe ap. BS. — § 53. 10 δὲ Λ edd. ante Bl. — 12 μηδὲ Λ ς ante L. — 13 κακουργοῦντες Λ pr., corr. 4 — δὲ Λ edd. ante Bl. — 14 ἦ μὴν] ὑμῖν St. ς, ἐν ὑμῖν ci. C. — τεθνᾶναι Λ ς exc. Ald. — § 54. 15 ⟨οἱ περὶ κρατῖνον⟩ ἐλθόντες ci. W., prob. A. — ἵνα Λ edd. ante Bl. — 16 παροῦσιν: ιν in ras. corr. $Λ_1$ — ὥσθ' Bl. — 18 ἅπερ om. ς ante C., commate ante οὗτος posito — μετέλαβε Λ ς, μετέλαβεν B. BS. Bs. — § 55. 21 οὖν ἂν colloc. B. sq. — 24 δηλώσειεν Λ — § 56. 26 τεθνᾶναι Λ ς exc. Ald. — 27 ἐστιν (compend.) Λ, ἐστι edd. — 28 αὐτοῦ Λ ς, corr. A. C. sq. — τολμήσειε Λ ς — 29 ἀπεδείχθη ς — § 57. 3 φιλεργὸς ς, φιλοργός (velut ex Λ) B. — § 58. 6 ἔξεστι ς — πολλὰ Str. Demon. p. 30 et IV p. 359 n., sed cf. Sauppe Jbb. p. 71 — 7 δὲ Λ edd. ante Bl. — 8 δὲ Λ ς ante L. — 9 χρήσασθαι (coniunctum cum ἔχοιτε) Str. IV p. 359 n. (MRh. V p. 159) coll. Synes. de regno p. 1 — § 59. 10 τὰς ναῦς ⟨τὰς⟩ Bl. coll. XVIII 64, sed cf. Albrecht 1885 p. 55 coll. [Lys.] II 58 — § 60. 15 παρόντα Λ edd. ante Bl. — ἀναλωμένων C. — „μεταμέλοντος melius congrueret cum aliis genitivis": A. — 16 λοιπὰ Λ edd. — διεφθάρθαι: ε in ras. corr. $Λ_1$ — § 61. 20 Λυσάνδρου προειπόντος (propter hiatum, qui tamen levis est) collocandum ci. Bl. — 24 ἐψηφίσασθε Λ edd. ante Bl. — πρόσθεν ς (πρόσθε c. genit. hoc loco solo ap. Isocr. cf. Koch p. 6) — § 62. 3 αὐτῶν M. Ald. — πεποίηκεν Λ pr., ν eras. = ς — 5 ἀναλωκότας C. — § 64. 12 ὑπέλιπεν λειτουργοῦντα Bake p. 119 — 13 πώποτε Λ edd. — § 65. 15 τυγχάνειν ἀξιούμενον colloc. Bock p. 10 — 18 οὐδ'] μηδ' ς, οὐδέπω (h.) Cob. VL p. 522 cf. Jacob 1874 — § 66. 21 μνημονεύειν ἀξιοῦμεν colloc. Bock p. 10 — ἵνα Λ — § 67. 23 αὐτοὺς L. — ἵνα Λ edd. ante Bl. — 24 τε Λ ς ante L. — 27 particulam μὲν post οὐ πλέον ci. transtulit W. — ἀξιοῦντες δ' ὑμᾶς om. (Λ) cod. Paris. 2930 (T) M. Ald. St. (commate post τοῖς ὅρκοις posito) A., lacunam statuerunt B. BS.; unde τοῖς ⟨δ'⟩ ὅρκοις W. L. C. Bs., ⟨οὐ μὴ ἀλλὰ⟩ τοῖς ὅρκοις Sauppe ap. BS. — 28 ἐμμένοντες cum lac. (om. καὶ γάρ) T, unde ἐμμένοντες. καὶ γὰρ edd. ante Bl.; post ἐμμένοντες W. haec fere deesse censuit ἀποψηφισάμενοι οὖν ἡμῶν, τά τε δίκαια ποιήσετε καὶ τὰ συμφέροντα — § 68. 3 ἤδη] αἱ ς Bs. sed cf. Fuhr animadv. p. 50 — συνθῆκαι ⟨μᾶλλον⟩ Bl. — 4 ἡμετέραν . . . . . ὁμονοεῖν (cum lac.) Bl. — 5 ψηφίζεσθαι Λ M. Ald. (ci. etiam W.), prob. Frohberger-Gebauer coll. III 12, Lys. VII 42, III 47, Antiph. II γ 11, IV β 9] ψηφίσασθαι W. St. A. C. sq.

or. III.

κατὰ λοχίτου B. sq. — Signa lacunae initio orationis add. Bl., sed cf. praefat. c. IV; ⟨ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ⟩ ex ci. BS. add. Bs. — § 1. 8 ἡμῖν M. Ald. C. — μεμαρτυρήκασιν Λ pr., ν eras. = ς — τοῦτο Γ Λ edd., τοῦθ' (sic) Bs. Bl. — 11 ἐστι edd. — 12 τἆλλα B. BS. — 1 περὶ τῶν βίον Γ — ἐστὶ Λ B. sq. — ἐστιν ὑμᾶς colloc. ς — 2 τοῦτο Λ ς, τοῦτον W. — ποιεῖσθαι Λ pr., corr. 4 — § 2. 8 ἔχει Γ pr. (corr. 1) Λ — ἔπειτα ⟨περὶ⟩ A. — 10 ἔξεστι Λ edd. — § 3. δὲ Λ L. C. — 12 κατηγορίας M. Ald. — 14 ποιεῖσ+αι Γ pr., θ in ras. corr. 1 — 16 ὀργιζόμενοι: ὀρ in ras. 3—4 litt. corr. $Γ_1$ — § 4. 18 ταὐτὰ B. BS. — 20 αυτων (ων in ras. 2 litt. corr.) $Γ_1$ — 21 ὅτε Λ ς — ἔξεστι Λ edd. — 22 τοιαῦτα Γ ς B. BS. — § 5. 23 οὖν] δὲ W. St. A. L. — 25 ἡ κατ' ἀξίαν ς — 28 αἰκείας] ἀδικίας W. Battie — § 6. 2 μάλιστ': ι ex λ inter scrib. corr. Γ, μάλιστα Λ ς — 3 δὲ Λ ς exc. St. A. — καταγνῶτε ἱεροσυλίαν (Γ) Λ ς B. BS., litteras ε ι in ras. 2 litt. corr. $Γ_2$ — § 7. 8 παραβεβήκασιν Fuhr animadv. p. 51 — 11 γεγόνασι C. BS. Bs. Bl. — § 8. ⟨πολλοὶ καὶ τῶν πολιτῶν⟩ διὰ M. Ald., ⟨πολλοὶ τῶν τε ξένων καὶ τῶν πολιτῶν⟩ διὰ W. St. A. L., ⟨πολλοὶ τῶν πολιτῶν⟩ διὰ cod. Bavar. (L.) C. Str. 1830 p. 89 — τοῦτο Γ — 14 ἀγέννητόν ς exc. W. (qui tamen in annotat. habet) — § 9. 17 ἀναξίως Λ pr., ἂν ἀξίως corr. 2 — 18 ἐστι edd. — 20 δὲ Λ ς ante L. — πράγμασι Λ edd. — § 10. 22 διατρίβην Γ pr., in ras. corr. 1 — 25 τῶν νόμων om. ς ante L. — § 11. 28 τό + γε Γ pr., τόν γε corr. 2 — πολιτίας Γ pr., corr. 1 — 29 τὴν ἡμετέραν om. ς ante C. — § 12. 3 μηι μόνον Γ — 4 οὕτωι Γ — § 13. 8 ἐφ' οἷς M. Ald. — 9 υμι Γ pr., ν s. v. add. 2 — νομίζοντας W. ς — 10 εὕρημα Λ ς — λάβηται Λ, λάβητε ς — 11 αὐτοῦ Λ ς ante C. — § 14. 12 πολιτ Γ pr., ῶν s. v. add. 2 — 13 δὲ Λ ς exc. St. A. — τε Λ ς ante L. — 14 γε post ἐπειδὰν ci. inseruit C. — γνωρισθῶσι Γ Λ edd. — § 15. 16 ἐνθυμεῖσθαι Λ pr., corr. 4 — δὲ Λ ς ante L. — 17 πένησι Λ edd. — σώματα Λ ς — 18 τιμωρισθε Γ pr., corr. 2 — πλησίους Λ pr., corr. 2 — § 16. 20 ἑ|+κα Γ pr., ἑ|νεκα corr. 2 — § 17. 25 σώματα Γ Λ ς B. BS. — § 18. 1 ἡμέτερον M. Ald. — 2 αὐτὸν Λ pr., αὐτῶν corr. 1 — ἔστι edd. — δικαστῶνουν Γ pr., δικαστῶν νοῦν corr. 2 — 4 τίθεσθε Γ pr., αι s. v. corr. pr. — § 19. 5 τοῦτο Λ ς — 6 ++ς Γ pr., εἶς in ras. corr. 2 — 9 ἀτιμάζοιτε Λ ς — γινώσκοιτε ς exc. M. C. — πολιτῶν (i. e. de omnibus civibus inter se separandis) cf. Albrecht 1885 p. 56] πολλῶν Bl. — § 20. 11 τυγχάνωμεν Λ — § 21. 16 οὐδὲ Λ edd. — 17 ἡγήσεσθε Λ ς — το+ο+τους Γ pr., corr. 2 — 18 ἅπαντες B. (berol.: errore) Dd. — § 22. 20 σωφρονεῖτε Γ pr., s. v. corr. 2 — 21 ἐνσημανεῖσθαι Γ — 22 αὐτῶν Λ — καταφρονοῦσι Λ edd.

or. IV.

περὶ τοῦ ζεύγους ὁ δὲ λέγων υἱὸς ἀλκιβιάδου Ald. W. St., περὶ τοῦ ζεύγους ἢ περὶ τοῦ ἀλκιβιάδου A. L. C. Do. — Signa lacunae initio orationis add. Bs. Bl., sed cf. praefat. c. IV; ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ addi iussit Starke p. 14 — § 1. 3 τισία Naber p. 79 sed cf. Jacob 1880 p. 201 — παρὰ per compend. scriptum solvit $Λ_4$ — § 2. 6 λαγχάνουσι Λ edd. — 7 κακηγορίας Markland Coniect. in Lysiam p. 558 sed cf. XIV 130 et C. ad loc. — § 3. 13 φυγ+ν Γ pr., η in ras. corr. 1 — τὴν om. ς — πατρὸ+ς Γ — ἢ τῶν αὐτοῦ del. Zeitz p. 11 cf. ad XVI 27 — αὐτοῦ B. sq.] αυτοῦ Γ pr., αὐτοῦ corr. 4 — 14 ἀνάγκ+ Γ pr., η in ras. (ει?) corr. 1, ἀνάγκη ⟨καὶ⟩ Mauve p. 5 not. — 15 ἥττων ut vid. Γ pr., corr. rad. — § 4. 17 τὸν Γ pr., τοὺς corr. 1 — 19 κακεῖνος: ras. parva supra alter. κ in Γ — ἐξέπεσε ς — 20 γεγόνασι

Λ edd. — 21 ἀκηκόασι Λ edd. — διδάσκειν Γ pr., α in ras. corr. 1 — § 5. 23 οὐκ: supra ο litura in Γ, κ restaurat. a corr. $Λ_4$ — ἤθελε Λ edd. — 25 ἡγοῦντο ς ante C. — 26 ἐκ ποδῶν C. — § 6. 2 φτνοιτ' Γ pr., αι in ras. corr. 1, φαίνοιτο Λ ς — 4 συνάγει μὲν colloc. ς — συναγ+ Γ pr., οι in ras. corr. 1 — § 7. 8 οὕτωι Γ pr., ι eras. — 9 ἔλαβε Λ edd. — 10 ἐχειροτόνησε Λ ς — 11 συνστήσαντες Γ pr., prius ν eras. — 12 ὑφ'] ἐφ' Naber p. 70 — § 8. 13 πρότε Λ pr., ρον in mg. add. 4 — πρὶν αὐτόν τε (om. πατέρα) C. — 18 κατεγίνωσκον Λ ς exc. W. C. — § 9. 20 ad ἡσυχίαν εἶχε (ἦγε Λ, item § 42) cf. Bs. ad Areop. p. 92 et codd. auctor. p. 104 — 23 παροῦσι Λ edd. — 24 ειργομένους Γ pr., corr. 1 — 25 ⟨τὸ⟩ τελευταῖον W. St. A. — § 10. 1 ὥστε Γ B. BS. — 2 κατηγοροῦσι Λ edd. — 3 ἐπετείχισε Λ edd. — ἀπέστησεν Λ pr., ν eras. = edd. — 4 καταφρονεῖν Γ pr., α s. v. add. 2 — § 11. 5 διέφερε Λ edd. — 6 φασι Λ edd. — λακεδαιμονιοις Λ pr., corr. 1 — 7 ⟨τὴν⟩ τέχνην διδάσκειν W. ς sed cf. Str. II p. 396 — 8 δὲ W. ς — § 12. 12 αυτων Γ pr., rad. corr. 1 — 13 τυγχάν++ Γ pr., ειν in ras. corr. 1 — τριάκοντα Γ — 14 ἐχρῆσθε Ald. ς — 15 εχειν Γ pr., εἶχεν in ras. corr. $Γ_1$ Λ pr., ν eras. = edd. — κίνδυνον: κινδυν in ras. totidem litt. corr. $Γ_1$ — § 13. 18 συ+καταγαγεῖν Γ pr., γ in ras. corr. 2 — 21 τείχεσι Λ edd. — § 14. καὶ om. W. St. — ταῦτ' Γ pr., corr. 2 — σφόδρα Λ ς — 25 πολλὸ Γ pr., prius λ eras. — 26 ἄξια Γ Λ ς B. BS. — 11 κρίνειν] χρὴ νῦν Basil. 1 St. — § 15. 29 ἐν] +ν Λ pr., ἐ in ras. corr. 1 — πελοποννήσω Λ — 1 ἐποίησεν Γ pr., σ s. v. add. 1, ἐποίησε edd. — 2 κατέστησεν Λ pr., ν eras. = edd. — ὡς εἰς ς, πῶς περὶ Naber p. 51 cf. § 16 XII 3 — — ἐστρατήγησε Λ pr., ν eras. = ς — § 16. 6 πολλὰ Λ ς — πῶς ἐχόντων Naber p. 51 cf. § 15 — 7 καταδέξασθε Γ pr., corr. 2 — 9 ἀφ+γμένων Γ pr., ι in ras. corr. 2 — 10 μηδ' ἑτέροις Λ ς ante C. — ἐλπίδα Λ ς — +ναι Γ pr., εἶ in ras. corr. 2 — § 18. 17 ἐννενήκοντα W. ς — § 19. 20 ἐσεμνύνατο Γ Λ ς B. BS. — ειμψατο Γ pr., ει in mg. add. 2 — 24 καὶ ὅτι κατελθεῖν usque ad ἐπεθύμει (homoeot.) om. M. — οὐ κ⟨ακῶς⟩ ἀπολέσαι Str. MRh. V p. 159 coll. Rhet. Gr. IV 678, 5 W, οὐκ ἀνταπολέσαι Keil AI p. 128 n. 2 coll. Plat. Crit. 51 A sed cf. Albrecht 1890 p. 20 — § 20. 25 ἔπεισε Λ edd. — 26 ἔπαυσε Λ edd. — διέδωκε Λ edd. — 27 ἀπέδωκε Λ edd. — § 21. 29 ουσας Γ pr., ὅ+σας corr. 2 — 30 ἐποίησε Λ edd. — § 22. 6 λοιδοροῦσι Λ edd. — 8 περὶ ⟨τοῦ⟩ ζῶντος Bs. propter περὶ τοῦ τεθνεῶτος, sed cf. Str. II p. 392 coll. VI 3 — § 23. 9 οἷόν τε Λ pr., οἴονται corr. 2 — παρ | ὑμῖν Γ pr., παρ ὑ|+μῖν corr. 1 — 11 βλασφημῶσιν Λ pr., int. scrib. corr. 1 — § 24. 15 ἥκιστα Λ ς — πα+τρὸς (ras. parva) Γ — 16 ἐπίστησθε ς — 17 πόρρωθεν Λ — κάλιστα Λ pr., λ s. v. add. 1, restaur. 4 — § 25. 18 εὐρυσακιδῶν (ex Plut.) tentavit W. — 19 δὲ Γ — 20 αλλκμεωνιδῶν Γ pr., rad. corr. 2 = Λ, ἀλκμαιονιδῶν edd. ante (Fuhr p. 567) Bl. — 21 ζεύγη M. W. L. — ἀλκμαίων edd. ante (Fuhr p. 567) Bl. — ὀλυμπίασιν BS. sq.] ὀλυμπιάσιν Γ ς B., ὀλυμπιᾶσιν Λ C. — ἐνίκησε edd. — 22 πλ+θο+ Γ pr., πλῆθος corr. 1 — 23 π+ἰν Γ pr., ρ in ras. corr. 1 — § 26. 26 πεντήκοντα Meursius (cf. C.) — ++τη Γ pr., δ' ἔτη in ras. corr. 2 — 27 τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων] τοσοῦτον (τοσούτων St.) ὄντων ⟨οὕτως⟩ W. St. cf. Λ, συγγενῶν ὄντων οὕτως A., τοσοῦτον ἐτῶν οὕτως L., τοσοῦτον C. — 28 οἰκείας Γ pr., corr. 2 — ἀν|ωρυττον Γ pr., ἀνώ| + ρυττον corr. 2 — 1 οὕτε ++ Γ pr., οὕτω corr. 2 — σφόδρα Λ ς — 4 ⟨ἐκ⟩ τῆς φυγῆς W. A. L. C., ⟨ἀπὸ⟩ τῆς φυγῆς Segaar p. 98 — § 27. 6 de ἀνδρεία: ἀνδρία cf. etiam Bs. ad Areop. p. 366 — 9 ἐγχειρίσαι Γ pr., corr. 1 — θαλλάττης Γ — 10 καὶ ⟨τοσοῦτον ὑπερβάλλουσαν⟩ τῇ vel simile quid ci. Bl. — 12 ὑποβολαῖς Λ pr., corr. 2 — ἀλληθῆ Γ — § 28. 16 δὲ Λ ς ante C. — 19 τοσθ' ⟨ἐν⟩ εἶναι ci. C. — § 29. 21 ῥᾳθύμως: ρα in ras. 2—3 litt. corr. $Γ_1$ — 23 μέγα Λ ς — 25 ⟨καὶ⟩ μετὰ Λ ς.

quod Wolfio durum ac prope supervacaneum videbatur; „etiam“ interpretatus est A. (L.), qui vel ἐκεῖνος scribend. proposuit — § 30. 29 ἀντιστράτηγον' Γ, ἀντιστρατηγοῦντα Λ ς — 1 ἔτυχε Λ edd. — 2 ἔπραξε Λ ς — § 32. 11 εν ολυμπίαι Γ pr., ἐν Ὀλυμπίαι corr. 2, sed ο restitutum rad., ult. ι eras., Ὀλυμπιάσι ς — 12 ἀγαπωμένην Γ pr., corr. 2 — 13 επίδειξιν Γ pr., corr. 2 — 14 τε Γ Λ ς ante L. — 15 τούτο+ς Γ pr., ι in ras. corr. 1 — τά Γ pr., σ s. v. add. 1 — 17 πρὸς ἅπασαν ci. Bl. Naber p. 71 prob. Albrecht 1885 p. 54, sed cf. praef. c. III — § 33. 21 ἱπποτροφῖν δ+ Γ pr., corr. 2 — ἐστιν Γ Λ pr. ς, ἐστι Λ corr. rad. B. sq. — § 34. 23 καθῆκε Λ edd. — 28 κατέλυσε Λ edd. — 29 μὲν +τῶν Λ pr., τ in ras. corr. 1 — πρότερον vel προτέρων ci. iam C. — § 35. 4 ἐνδεέστερον Versmeeten ad or. XI 18 coll. (XIX 16) XXI 38 — αὐτοὺς Γ (spirit. rec.) Λ — 6 δόξειε edd. — § 36. 8 ἀλλὰ et 9 περὶ τὸν δῆμον del. K. p. 377 — 9 ἄμεινον M. Ald. — εὑρήσετ' Λ pr., corr. 4 — 11 δημωτικός Λ pr., corr. rad. — 13 αλλειθ· Γ pr., ἀλ' εἵλεθ' corr. 2, ἀλλ' εἵλετο Λ ς — § 37. 14 ταῦτ' Λ — 15 ἐδημοκρατεῖσθε Λ ς — 16 δημοτικοὺς Λ — 19 ἐκ ποδῶν C. — 21 σφόδρα Λ ς — 22 ἀπέλαυσεν Λ pr., ν eras. = edd. — 23 ἐκοινώνησε Λ ς — § 38. 2 πρᾶγμα Γ Λ ς B. BS. — 3 πλείωι Λ pr., ult. ι eras. — 4 εχην Γ pr., ἔχειν in ras. corr. 2 — 5 ἴσον W. L. — δεῖν ⟨αὐτῷ⟩ ς ante C., δεῖν ⟨αὐτῷ⟩ C. — § 39. 7 ποῖα in ras. 2 litt. $Γ_1$ Λ ς — 10 τα+ς Λ pr., ταῖς corr. 2 — 11 πλειστων Γ pr., corr. 1 — ὅτῳ ⟨τὸ⟩ πλεῖστον (velut ex Γ) B. BS. Bs. — § 40. 13 της Γ pr., τίς corr. 2 — 15 τριάκοντα Λ ς — 16 δὲ Γ — 17 ἐποιήσαντο Λ ς — ἡμετέραν M. Ald. St. A. — 18 πίστειν Γ pr., corr. 1 — 19 εἰ μὴ in ras. 4—5 litt. corr. $Λ_2$ — ἀπολέσειαν Bs. — § 41. 20 ὧν++ὑμᾶς Γ — 21 πέπονθεν Λ pr., ν eras. = edd. — § 42. 25 δὲ ὑπὲρ Γ — 27 αρχην Γ pr., in ras. corr. 2 — εἶχε B. sq. — 28 γένοιτο Γ Λ ς B. BS. — 43. 29 σ|υ Γ pr., +|οὐ corr. 2 — 1 ο+καῖς Γ pr., ι in ras. corr. 1 — 3 σοὶ+Λ — § 44. 4 μὲν om. ς ante C. — ἔπραξε Λ edd. — § 45. 15 τέτταρα Γ Λ ς B. BS. — φυγειν Γ pr., corr. 2 — 16 τοῦ πατρὸς σώματος Γ — § 46. παῖς ὢν] πεσὼν Λ — 17 τριάκοντα Γ Λ ς B. BS. — εξεπεσων ut vid. Γ pr., corr. rad. — 18 ἀπέδωκεν ἡμῖν colloc. ς — 22 ἔγκλημά Γ Λ ς B. BS. — ἐστην Γ pr., ἐστιν corr. rad., ἐστι Λ edd. (ἔστι M. Ald. St. A.) — δὲ Γ — εἰ om. Γ pr., ante v. add. 2 — μετειναι Γ pr., corr. 2 — § 47. 27 μετοικην Γ pr., in ras. corr. 1 — § 48. ⟨δ'⟩ οὖν ς (exc. Ald. C.) Bs. Bl., sed cf. VI 51, XIX 17 Keil AI p. 71 n. 2 (γ'οὖν cod. Vat. 2226) — § 49. 7 εμαυτων Γ pr., corr. 2 — ὁ+ὑρᾶσθαι Γ pr., δ in ras. (λ?) corr. 1 — 9 δὲ ς — Ὀλυμπιάσιν Γ Λ ς B., Ὀλυμπιᾶσιν C. cf. § 25 — § 50. 12 δὲ Γ — μηδ' ἑτέρους Λ M. Ald. W. L. — 14 δὲ ς exc. St. A.

or. V.

§ 1. 18 παρὰ πολλῶν D: M — 1 τοσ|αῦτα Γ pr., το+|σαῦτα corr. 2 — προσήκοντος αὐτά, τὰ (i. e. προσῆκον|τος αὖτα [τα]) D: F pr., unde προσῆκον αὐτά, τὰ D: F_2 M P B — χρήματα Λ D edd. ante Bl. — 2 τὸν πάντα D: F — § 2. 3 ἐστι Λ edd. — τοιούτων] οὐ τῶν D: F pr., corr. 2 — 5 γίνεται Λ ς ante C. — 6 πολλοὺς πολλοὺς Γ (expunx. 2) — 7 διαχειρίζουσι codd. edd. — 8 ἡγοῦμαι] οἶμαι Frohberger-Gebauer p. 357 — πᾶσι Λ edd. — πᾶσι φανερὸν colloc. Fuhr p. 329 — § 3. 10 ὡς ἂν ⟨ἀκριβέστατα⟩ δύνωμαι (ex § 24) Frohberger-Gebauer p. 205 — 11 ἐστιν Λ — σωπᾶλος M. — 13 ἁπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς om. D: F pr. — § 4. 16 μου] μοι ci. Bl. prob. Albrecht 1885 p. 54 — 17 συνστήσαντος Γ pr., prius ν eras. — § 5. 19 οὐ'μὸς Dd. — 20 φυγάσι Λ edd. — συγγινοίμην ς exc. M. C. — συγλαμβάνει Γ pr., corr. 2 — 22 λαβεῖν D: F — και τὸν Γ pr.,

αυ s. v. add. 1, καὶ αὐτὸν Λ (spirit. add. 4), καὶ αὐτῶ(ν) *D*: *MB* — § 6. 8 μ++ιστα (μέγιστα?) *D*: *F* pr., μάλιστα in ras. corr. 2 — § 7. βουλομένοις *D*: *M* M. Ald. — 6 τό++ *Γ* pr., τόκω in ras. corr. 1 — καί: κ ex corr. $Γ_1$ — 7 εκεῖνα+ (eras. ς?) *D*: *F* — μαδιστ *Γ* pr., corr. 2 — πειθήσεσθαι *D*: *F* pr., corr. 2 — § 8. 9 δικασταί hic et infra §§ 9, 11, 21 (bis), 27, 32, 33 propter hiatum delendum esse censet Bl. p. XLII, sed cf. Albrecht 1885 p. 55 Rockel, de allocutionis usu 1884 p. 23 — 11 ἐπιβουλεύειντα *Γ* pr., corr. rad. — 13 αὐτῷ del. Sauppe (ap. BS.) Fuhr p. 358 Keil — πολλά *Γ Λ D* edd. ante Bl. — 14 αὐτῷ *Λ D* ς B., αυτῶ *Γ* — ἄξια *Λ D* ς — 15 πᾶσι *Λ* edd. — πᾶσι τ' εἶναι C. — 16 προσομολογοῦντα *Γ Λ D* edd. — § 9. 2 με *Λ D* ς, μ+ *D*: *P*, μὲν *D*: *F* c. 20 — 3 μελλήσειν *D*: *F* c. 19 — αὐτῷ *Λ D* edd. ante Bl., αυτω *Γ* — εἰσπλεύσαιμι ci. Bl. (h.) — ⟨εἰς τὸν πόντον⟩ εἰσπλευσοίμην propter homoeot. Fuhr p. 359 (cf. *D*) — 4 διενοεῖτο *Λ* ς — 5 πρὸς μὲν ἐμὲ] προσμένει με *D*: *F* pr., προσμένειν με *D*: F_2 *MB* pr., corr. 2 — προσεποιεῖτο *Λ D* ς — 6 ⟨ἃ⟩ ἀποδοῦναι *D*: *F* — 7 γίνεται *Λ D* ς ante C. — 8 πρὸς αὐτούς: σ ἀυτοὺς in ras. totid. litt. corr. $Γ_1$ — § 10. 9 ᾧ ⟨γ'⟩ tamquam ex *D* (cuius Aldina particulam habet) A. Bs. Bl., sed cf. Str. III p. 82 Fuhr p. 360 Keil AI p. 68 n. 4: est sane hiatus — 10 ἀποστερῆσθαι *D*: *P* — τά ⟨μὲν⟩ *D*: *F* pr., ταῦτα ⟨μὲν⟩ corr. 2 — 11 μεταβολὴν *D*: *P* — § 11. 13 ταῦτα *Γ D* — ἀφικνοῦνταί ⟨μοιοί⟩ Bs. Bl. Keil — 14 σάτυρος *D*: *PB* — 15 ὡς πίστεις δὲ *D* c. 19: *F* pr. — τὰς om. *D* c. 20 — 16 εἶχε *Λ D* c. 19 et 20 (exc. *F*) edd. — § 12. 2 λεγω *Γ* pr., ὁ εγὼ corr. 1 — 5 αὐτὸν ⟨τὸν⟩ ci. A. — τάλαντα *Λ D* ς — τάλαντ' ἀργυρίου: τ' ἀργυρίου in ras. 7 litt. (ταρριου ut vid. pr.; γυ s. v.) corr. $Γ_5$ — 7 παῖδα *Λ D* ς — αυτῶ *Γ*, αὐτῷ *D* C. B. BS. — 9 ἐγγυηταῖς *Γ* pr., corr. rad. — 10 κατέστησα *Γ Λ D* edd. ante Bl. — § 13. 13 ἀκηκόατε *Λ* edd. — 15 παῖδα *Γ Λ* edd. ante Bl. — 16 αὐτὸν ἠξίου (propter hiat.) colloc. Bock p. 11 — 17 ἠτιισατο *Γ* pr., ά s. v. add. 1 — 18 ἀφίκετο *Λ* ς — § 14. ὥστε *Γ* — ᾐσχύνετο *Λ* ς — 20 χρήματα *Γ Λ* edd. ante Bl. — ἐξ++ρούμενος *Γ* pr., αι in ras. corr. 1 — 22 μενέξου *Λ* pr., corr. 4 — 23 διεγγυήσατο ς ante C. — § 15. 27 ὑμῖν Ald. — 3 λέγειν *Γ* pr., corr. 1 — 4 εδεσθαι *Γ* pr., corr. 2 — ἐκέλευε edd. — 5 βούλοιντο: οι in ras. 1—2 litt. corr. $Γ_1$ — § 16. 6 πασίωνα *Γ Λ* edd. ante Bl. — 7 σφόδρα *Γ Λ* edd. ante Bl. — ἔφευγε B. sq. — 8 τὸ δ' ἀργύριον] ἀργύριον δ' ci. Bl. sed cf. Albrecht 1885 p. 54 — § 17. 13 κατεγίνωσκον ς ante C. — 15 ᾐτιᾶτο *Γ Λ* edd. ante Bl. — δὲ om. ς — συλληφθέντα *Γ* B. sq. (cf. *Λ* ς) — 16 διεκώλυσε *Λ* edd. — μετὰ in ras. 3—4 litt. corr. $Γ_5$ — 17 ἐκέλευσε B. sq. — 18 δὲ *Λ* M. Ald. W. — 19 εἰσέλθει *Γ* pr., corr. 1 — ἐλθόντα ς — § 18. 20 ἔκλαε B. sq. — 22 πειράσαιτο B. (oxon.) — 23 αὐτῷ *Γ Λ* ς B. BS. — 26 ὄντινα *Γ* edd. ante Bl. — αὐτῷ τε Naber p. 81 — § 19. 27 ἡμέραι *Γ* pr., ι eras. — τε *Γ* — 28 πραχθέντ+ *Γ* pr., α in ras. corr. 5 — 4 δὲ *Λ* ς — αὐτῷ (h.) del. Bl. sed cf. Albrecht 1885 p. 54 — 5 ταῦτα μὴ colloc. W. A. L. C. — ποιήσειε *Λ* edd. — ἐπιρρητοῖς *Λ* pr., corr. 4 — ἐπέτρεπε B. sq. — 6 καταγινώσκειν *Λ* ς ante C. — ἡμιόλια *Λ* ς — § 20. 7 συναγαγόντες ς ante C. — § 21. 11 οὖ++ *Γ* pr., οὖν ut vid. corr. 2 — ἡμέτερα *Γ Λ* edd. ante Bl. — 12 μεν|εξενος *Γ* pr., μενε|+ξενος corr. 1 — δὲ *Λ* ς — 16 χρήματα *Γ Λ* edd. ante Bl. — 19 κατεροῖ ci. B. (addend.) Bs., κατεροίη Cob. NL p. 386, sed cf. Str. KB p. 82 — § 22. 20 πρὸ *Γ* pr., corr. 5 — δὲ W. L. C. — πρὸς δ' ἐμαυτὸν ποιεῖν τά vel πρός δ' αὐτὸν ἐμὲ ποιεῖν τὰ maluit Bl. coll. § 28 — 28 συληφθήσοιτο *Γ* pr., corr. 1, καταληφθείη ci. W. — § 23. 25 τοῦ σατύρωνος τοὺς W. ς, τοῦ ξένου om. (velut cum *Γ*) B. BS. — 3 τ' ε|κέλευεν *Γ* pr., τ'+| εκέλευεν corr. 5, τ' ἐκέλευε edd. — 5 γεγραμμένον del. Dobree prob. Sauppe, quo tamen

hiatus efficitur; γεγραμμένος Bs. — § 24. 7 οἷός Λ pr., οἵως corr. 4 — 8 πασίωνα Γ Λ edd. ante Bl. — 9 ἰσχυρισεσθαι Γ pr., corr. 2 — 10 μάλλιστα Γ — προσέχετε τὸν νοῦν colloc. Wurm apud Bs. ad Areop. p. 117 Galle p. 22 coll. IX 18 — 11 ποπονηρίαν Λ pr., prius πο indux. 4 — § 25. 12 σκοπεῖσθαι Γ pr., corr. 1 — § 26. 17 παθόντες ci. W. L. Naber p. 81 — 20 ἐποιησάμεθ' Bl. — 22 πραγματειον Γ pr., γραμματεῖον in ras. corr. 2 — § 27. 25 ἐγένετο Γ B. BS. Bs. — § 28. 2 ποιήσεις Λ corr. (ν eras.) edd. — ταῦτ' Bl. — 3 ἠβουλήθη C. — 4 ὑμῖν (velut cum Γ) del. Bl. — κερδαίνειν St., κέρδος ἐλπίζων vel ὁρῶν ci. A. — § 29. 7 ἅπασι dubitanter Fuhr p. 329 coll. VIII 40, 45, XXI 173 Msch. p. 30 — 10 τε ... βούλοιτο Λ ς — § 30. 15 +φῖ+++ (ut vid. +φεῖναι) Γ pr., corr. 5, ἀφῆναι Λ — 17 τηνικαῦτα Λ ς — ἐπεθύμησα Γ Λ edd. ante Bl. — § 31. 22 αργυρριον Γ pr., corr. rad. — με Γ B. BS. Bs. — 23 αυτὸν Γ, αὐτὸν Λ ς — § 32. 25 ὑμᾶς M. Ald. — 26 γε om. ς — ἔλεγε Λ edd. — 27 κατέφευγε B. sq. — § 33. 2 ἐποιησάμεθα Λ ς — 5 τοῦτο Γ Λ edd. — τοιαῦτα Λ edd. ante Bl. — 6 τῶν] τὸν Γ — πεποιήκασι Λ edd. — 7 σκηνήτην Λ M. Ald. — 8 πέρυσι Λ pr., ν add. 4 — 9 υδριας Γ pr., ὑδρείας corr. 2 — κρίτας Λ M., κρήτας Ald. — εισβληθεν Γ pr., τας s. v. add. 2 — § 34. 11 πρυτανέων W. St. A. L. — 12 δὲ Λ ς exc. St. A. — 13 δενεκροπολει Γ pr., corr. 2 — παρ| Γ pr., πα+|ρ corr. 2 — ἀνθρώπων Γ pr., in ras. corr. 1 — 14 κείμενον om. Ald. W. St. A.: ex M. add. L. (cf. iam A.) — 15 ἄλλον τρόπον δν Keil AI p. 181, sed cf. XVI 31 Albrecht 1890 p. 20 — 17 πλείω δεῖ colloc. ς — § 35. 18 ἦν] ειν Γ pr., corr. 2 — 20 οὖν om. Bs. (velut cum Γ) — ἐπίστησθ' Bl. — οιος Γ pr., οἵοις corr. 2 — 23 πλεῖστα Λ ς — 24 στρατοκλέους del. Dobree sed cf. Str. III p. 568 — αὐτοῦ Γ Λ ς B. — § 36. 26 κινδυνεύ++ Γ pr., corr. 2 — 27 αρχοντων Γ pr., corr. rad. — τοῦτο Λ pr., τούτῳ corr. 2 — 28 ⟨τὰ⟩ χρήματα ς ante C. — 1 μέγιστα Λ ς — μεγιστε σται Γ pr., μέγιστ'+ ἔσται corr. 2 — στατοκλέα Γ pr., ρ s. v. add. 1 — § 37. 4 καταπλεύσας Albrecht 1885 p. 55 — πασίωνα Γ Λ edd. ante Bl. — § 38. 14 post δραχμὰς signum ҳ s. v. add. $Γ_4$ — ὄντα Λ ς — § 39. 16 πάντων om. W. — 17 δε $Γ_2$ — ἐνθάδε $Γ_2$ Λ edd. ante Bl. — 18 δὲ Γ — 19 καὶ om. A. — 20 ⟨τὰς⟩ τριακοσίας W. ς — § 40. 22 ταῦτα Λ ς — ἐγίγνετό ⟨μοι⟩ C. — 23 γνώσεσθαι Γ pr., ε s. v. add. 2 — 24 χρήματα Γ Λ edd. ante Bl. — 1 ἐχρυσώνησα Γ Λ edd. ante Bl. — § 41. 3 εἰσήνεγκον Mauve thesis IX — θ': propter singulare τε semel positum de hoc loco dubitans antea τε inserendum esse censet Fuhr p. 359 — 4 εἰσφορὰν del. Dobree — ὑπὲρ δὲ πασίωνος διαλεγόμην τῶν συνεπιγραφέων ⟨ἐναντίον⟩ Naber p. 82 sed cf. Jacob 1880 p. 201 — 5 ἐπιγραφέων C. — § 42. 8 πασίωνα Γ Λ edd. ante Bl. — 9 χρήματα Γ Λ edd. ante Bl. — δεδανεικώς Naber p. 82 — 10 δ' ἐμοῦ (velut ex Γ) B. sq. — 11 τὸ μὲν πρῶτον om. B. BS., ὥστε παρὰ ... ἀποθανεῖν τὸ μὲν πρῶτον, τελευτῶντες δ' Bs. prob. Gebauer argum. ex contr. p. 352 — § 43. 15 δὲ Γ Λ edd. ante Bl. — ἀρχέστατόν Λ pr., ρ s. v. add. 1 — ἀπὸ] ἐπὶ ci. C. — 16 παρέσχε Λ ς — καίτοι εἰ ⟨καὶ⟩ W. — καίτοι κἂν μικρὸν ἐκινδύνευε, εἰ μηδὲν ci. A. — ἀποστερεῖτο St. — 17 με Λ ς — § 44. 19/20 μοι ἐγένετο (ἐγένεθ' Bl.) B. BS. Bl., μοι delend. put. Bl. — 21 χρήματα Λ ς — § 45. 1 ἐκείνων τῶν χρόνων Ald. ς — 2 προσέπεμψα Λ ς — ἀπαιτήσοντα ς: ex ci. W. (qui ἀπαιτήσοντε vel ἀπαιτήσοντας) corr. A. L. C. — 5 τε Γ pr. Λ edd. ante Bl. — 6 εἰπλεῖν Γ pr., corr. 2 — § 46. 7 ἐμὲ Γ Λ edd. ante Bl. — 9 ἐπαιρθῆναι Γ pr., corr. rad. — πώποτε Λ ς — 11 ποι+ς Γ pr., α in ras. corr. 2 — § 47. 16 με ξαιτήσειεν Γ pr., με ἐξαιτήσειεν corr. 2, μ' ἐξαιτήσειε B. sq. — 17 μάλιστα Λ ς — 18 ἀξιώσεις Λ edd. — § 48. 20 ἀτοπίαν] ἀλογίαν

Naber p. 82/4 — 22 με Γ Λ edd. ante Bl. — 23 supra οἷος litura in Γ — λαβ++ Γ pr., εἶν in ras. corr. 1 — με Γ Λ edd. ante Bl. — § 49. 29 ἐναντία Λ ς — φανερῶς Γ pr., corr. rad. — 3 μενέξενον Γ pr., corr. ut vid. 1 — § 50. 5 τάλαντα Λ ς — τῆς αὐτοῦ ci. A. — 7 ἔπραξε Λ ς — § 51. 9 εἰσπλεύσεσθαι ci. C. — 10 ἐξηπάτησε Λ edd. — εἰσπλεύσαι W. L. — 12 πέμψειε ς B. — δὲ W. L. C. — § 52. 13 ἀκούσας: ὕσας in ras. 6 litt. (ἀκουσασας ut vid. pr.) corr. $Γ_5$ — 15 ἐκεῖνος Γ Λ edd. — 16 οὕτωι Γ — σφόδρα Λ ς — 17 ἐδεῖτο (om. αὐτῶν) ς, αὐτῶν ex Λ add. C. — § 53. 22 ἐκεῖνο Λ ς — ἡγοῦμα Γ — 23 πασίων Λ pr., πασίως corr. 4, πασίας M. Ald. — παῖδα Γ Λ edd. ante Bl. — ἠθέλησε edd. — 25 ταῖς om. ς ante C. — 26 γε Λ ς — § 54. 1 ἡγουμένους] γεγενημένους (ς) redundare put W. A. L. (Albrecht), μὴ γενομένους Bl. sed cf. Albrecht 1885 p. 55 — εἶναι+ Γ pr., ι in ras. corr. 2 — 2 γενομένων] πεπραγμένων Fuhr animadv. p. 50 coll. Lys. XIX 4 Bl. — 3 ἠβουλη εικάζειν ut vid. Γ pr., θη s. v. add. 2, ἠβουλήθη εἶχ in ras. 8 fere litt. corr. 5 — 4 ἧ] εἰ Λ pr., s. v. corr. 4 — δὴ] δήπου ci. C. — 5 ἔλαττον Γ — ἤμελλεν Do. — τοῦτο Λ ς — 6 ἦν om. ς ante C. — § 55. ἐπίστασθ' Γ pr., corr. 2, ἐπίστασθε Λ ς — ἔμελλε ς, ἤμελλε B. sq. — 7 etiam ἐπὶ τούτῳ propos .W. — 8 εσθαι Γ pr., ἔσεσθαι corr. 2 — με B. BS. Bs., om. ς ante C. — 10 ὑπέμεινε Λ edd. — ἄλλας] αἰσχρας (sic) ci. A. — § 56. 15 πασίωνα Γ Λ edd. ante Bl. — ἐγκαλέσων ci. St. (diatr. p. 31) A. C. sed cf. Str. II p. 236 — § 57. 16 δὲ καὶ] καὶ om. ς ante C. — οἵ] ὅτι vel potius διότι Frohberger-Gebauer p. 483 — 20 γίνονται Λ ς ante C. — ἀπέρχεσθαι Γ, ἀπάρχεσθε Λ pr., corr. 4 — § 58. 21 ὥστε Λ M. Ald. W. — 23 πασίως Γ pr., ον s. v. add. 2.

or. VI.

§ 1. 2 αἰγινῆται propter hiatum delend. put. Bl. (p. XLVII), sed cf. ad V 8 append. — 3 αὑτοῦ Bs. Bl. — μηδένα Λ ς — 5 τοιαύτηι γνώμηι Γ pr., corr. rad. — 6 παρ' ὑμῖν ci. Brause p. 17 — τῶν δικαίων τυγχάνειν πειρᾶσθαι colloc. ς Do. Brause l. l. — § 2. 8 κινδυνεύσωσιν ς exc. Ald. C. — 9 με Γ Λ ς B. BS. — 11 ἠπίστασθ' Λ edd. — τελευτηκότα Γ pr., τε s. v. add. 2 — 12 πάντα ς — εἴσεσθ' Λ edd. — § 3. 14 παρ' ἡμῶν ci. W., παρ' ὑμῶν ⟨πρώτων⟩ Dobree — 17 ζῶντα Γ Λ ς B. BS. — 18 ποιῆσα Λ pr., ι add. 4 — § 4. 19 τοῦτο Λ ς — οἴόνται Γ pr., οἴονται corr. 2 — 21 ἂν Bs. Bl. — 22 ἀμφισβητοῦσι Λ ς — δόξωσι Λ edd. — 23 γνώσεσθ' Γ B. sq. — § 5. 5 διατέθει Λ pr., int. scrib. corr. — 6 ἀποθνήσκει Λ pr., corr. 1 — κατέλιπε Λ edd. — 7 ἔδωκε'Λ ς — § 6. 9 διατιθῆς Γ pr., corr. 1 — γυναιξὶ Λ edd. — 10 παιδάρια Λ ς — ἀ'κεῖνος Bl. — γνήσια Γ Λ ς B. BS. — ἐνόμισε edd. — § 7. 11 δὲ Γ — 12 πατρίδα Γ Λ ς B. BS. — § 8. 16 σφόδρα Γ Λ ς B. BS. — ἠγάπησε Λ edd. — 17 ἠγάγετο Γ — § 9. 21 αυτων Γ, αὐτῶν Λ ς B. Bs. K. p. 371 — 22 θρασύλοχος μὲν ς — § 10. 7 δὲ Γ — § 11. 11 φεύγοντες Dobree — 12 τὸ δὴ W. ς — ἐχόμενον (h.) Zeitz p. 18, κατεχόμενον Fuhr animadv. p. 48 sed cf. Jacob 1878 p. 48 — 13 τελευτηκότος Λ — § 12. 17 ἐλπίδα Λ ς B. BS. — 18 εἶχε Λ edd. — 19 ἔδωκε Λ ς — λάβε Λ ς B. — 21 αἰγινιτῶν M. — 22 τοῦτο M. Ald. — § 13. 24 αἰγινῖται Λ; delend. put. Bl., sed cf. ad V 8 append. et Albrecht 1885 p. 55 — 25 δὲ Γ — 1 αυτῶ Γ, αὐτῷ!Λ edd. exc. (Baiter ap. BS.) Bl. — 3 λάβ+ε (accent. a corr. 4) Γ, λάβε Λ ς B. — κείων] σιφνίων W. ς B. — 4 ἡμεῖς] πάλαι W. A. L. C., ἡμεῖς πάλαι ci. Sauppe ap. BS. — § 14. 6 αἰγινῖται Λ M. — 7 αὐτοῖς Γ (Λ?) ς — 8 ἦν] ἡ Γ pr., corr. 2 — 9 λάβε Λ ς B. — § 15. 12 προσομολογοῦσι Λ edd. — 13 βοηθοῦσι Λ edd. — μέλλουσι Λ edd. — 14 ἀναγνώσεσθαι ς

ante C., γνώσεσθαι ci. W. — ἔπειτα Γ — § 16. 23 πεισθήσησθε W. St. A. L. — 24 ἔπραξεν Λ pr., ε in ras. corr. 2, ν eras. = ϛ — § 17. 26 διετέλεσε Λ edd. — 27 μητέρα Λ ϛ — διαφερομένην Λ pr., ν eras. — 28 ἔχουσαν Λ pr., in ras. corr. 4 — § 18. 2 πᾶσιν οὓς παρὼν Λ M. Ald.; W. et St. deesse quaedam putaverunt; πασῖνος ex Harp. et Suid. restituerunt Meursius Attic. lect. II c. 10 et Valesius ad Harp., πασῖνος πάρον invenit Vatry (πάσινος A., πασίνος L., πασίνους C.), cf. (Angelum Mai.) Isocratis orat. de permut. 1813 p. 135 — 4 αὐτὰ Λ ϛ — § 19. 6 συνκατειληφότες Γ pr., corr. 2 — 10 πλέων] πλέον Γ — 11 ὑπὲρ ἐμαυτοῦ] ὑπὲρ om. L. — § 20. 17 καίτοι τίνα usque ad 18 εἰληφότα del. Hirschig — § 21. 19 εἰρημένα Γ B. BS. — ἐκινδυνεύσαμεν Γ pr., accentus corr. 5 — 22 αἰσθανόμενος W. St. A. L. — 23 τροίζηνα Λ — 24 τήν ⟨τ'⟩ ci. Bl. sed cf. Albrecht 1885 p. 56 — 25 ἕξει ϛ — αὐτοῦ W. St. — πράγμασι Λ ϛ B. BS. — § 22. 28 ταῦτα Γ — τροιζῆν' Bs. Bl.] τροίζηνα Γ pr. Λ, τροιζῆνα Γ_4 ϛ B. BS: formas τροιζῆνος, -νι, -να, quas codices sine varietate §§ 21, 22, 23, 25, 31 praebeant, cum τροζῆνος, -νι, -να commutare veritus sum — 2 μητέρα Γ Λ ϛ B. BS. — 3 τίνα Λ ϛ — § 23. 4 ἀπαθὴς: pr. α ex corr. Γ_2 — 5 ἐπειρόμην Λ — 6 ἑώρων C. BS. — 10 μετοικησάμενος W. St. A. L. — § 24. 13 ἀπέλιπον W. St. A. — 16 ἠσθένησε Λ edd. — 19 κλείνῃ Γ pr., corr. 4 — § 25. 2 ἐνοσίλευον Λ pr., corr. 4 — § 26. 3 ὑπέμεινε+ Λ corr. rad. ϛ — 4 ἐκεῖνον Λ pr. corr. 2 — μηπερεμενον Γ pr., corr. 1 in textu (in mg. litt. α adiecta), μήπερ ἔμενον corr. 4 — 6 ὃς ἔμπυον μὲν ἧμει πολὺν ci. C. — κλ+νης Γ pr., ι in ras. corr. 1 — § 27. 9 ταῦτα Γ — § 28. 12 ἠβουλόμην C. Bs. Bl. — τε Γ — 15 δεηθέντα . . εὐδιήγητά Γ Λ ϛ B. BS. — 16 ὑμεῖς ⟨ἐν⟩ αὑτοῖς vel ἑαυτοῖς ci. C. — § 29. 18 ὥστε Λ ϛ ante L. — εισ|ηλθον Γ pr., εἰ+|σῆλθον corr. 4 — 22 κεῖνον Λ ϛ B. — § 30. 25 ἢ μηδ'] ἤδη δ' Λ pr., corr. 2 — 2 ὥσπερ] ὡς ϛ ante C. — προσ|είπωσιν Γ pr., προ+|σείπωσιν corr. 4, προσείπωσι Λ edd. — 3 δεινότερα Γ Λ ϛ B. BS. — § 31. 5 συνκαταθάψειαν Γ pr., corr. 4 — 6 οὐδε Γ — 7 ἠξίωσε παραγενέσθαι W. St. A. L. — 8 καταληφθέντων Γ pr., corr. 1 — διαλιποῦσ' Bs. Bl. — ἀμφισβητήσουσα Ald. ϛ — § 32. 9 καίτοι εἰ μὲν Frohberger-Gebauer p. 439 — 10 αυτῇ Γ, αὐτῇ Λ ϛ B. BS., corr. Sauppe (ap. BS.) — 12 τὴν: τ in ras. corr. Λ_1 — § 33. 15 δὲ . . . 16 δὲ Γ — 17 οὐχ οἵτινες ci. C. — 20 αὐτοὺς Λ — § 34. 21 νέγουσι ut vid. Γ pr., corr. 1 — δὲ Λ ϛ ante L. — ἀπιστοῦσι Λ edd. — 1 αἰγινῖται Λ M. — 2 κατέλιπε Λ edd. — 4 κατέστησε Λ edd. — μὲν] εν Γ pr., corr. 1 — 5 δὲ ϛ — υἱὸν in ras. corr. Λ_4 — με Λ ϛ — § 35. ἀλλὰ γὰρ ἐκεῖνος ci. C. — ἄμεινον ⟨ἂν⟩ Ald. ϛ — 6 μηπρὸς Γ pr., μητρὸς corr. 2 — κατέστησε Λ edd. — 7 δὲ Γ — κατέλιπε Λ edd. — 8 περιεῖδε B. sq. — § 36. 9 υἱὸς] compendium in Λ explicavit corr. 4 (cf. § 34) — 12 ἅπασι Λ edd. — 18 χρήματα Λ ϛ — § 37. 16 τ' Bs. Bl. — 17 τ' Λ edd. — § 38. 21 κακόνουν Γ pr., κακόννουν corr. 5 — 23 ἔδοξε Λ edd. — 25 ταμίαν ἁπάντων (velut cum Γ) colloc. B. sq. — 26 κατέστησε Λ edd. — ὅτε Λ ϛ — § 39. 1 σκέψασθ' Λ edd. cf. § 50 — συνήνεγκε Λ ϛ — 4 ὀλιγοψυχοῦντα Γ B. sq. , λιποψυχοῦντα Cob. VL p. 522 (iterum Mauve thesis VII): prob. Jacob 1874 — ἀπεκόμισα Γ Λ ϛ B. BS. — 6 αυτῶ Γ, αὐτῷ Λ ϛ B. BS. — § 40. 8 αυτη+ Γ — 9 ἔθυε Λ edd. — ἑόρταζεν Γ pr., ω corr. 4, ὁ restit. 5 — 11 ἐστί Λ ϛ — § 41. 14 ἀμφοτέρους: ου in ras. corr. Λ_1 — καταστῆναι ci. W. — 15 ἐγένετο περὶ αὐτοὺς W. St. A. L., ἣν ante ἡμῶν ἕκαστος add. (omisso ἐγένετο) C. — § 42. 16 τε κἀγὼ: cf. Fuhr p. 334 — 18 ὥσπερ Λ pr., corr. rad. — αὐτοῖς ⟨μόνος⟩ Naber p. 84 — 19 εἴ] ἢ Λ pr., corr. 2 — τεθνᾶσι Λ edd. — 20 γινομένων Λ ϛ ante C. — θυγατέρα Λ ϛ B. BS. — § 43. 23 ⟨ἂν⟩ ὑμῖν ci. C. — 24 θρασύλοχος ϛ — κατέλιπε Λ ϛ — 26 οἷς] οὓς Fuhr

animadv. p. 56 n. 2, sed cf. Isae. VII 1, X 2 — **§ 44.** 1 αὑτοῦ B. — πολλοῦ ⟨γ'⟩ ἂν Gebauer arg. ex contr. p. 61 coll. Demosth. LVII 61 Bl. Galle p. 8 — δεήσειν (propter οἶμαι) ci. W. — 5 δὲ W. — αὑτῶν M. Ald., αὐτοῦ W., αὑτοῦ St. A. L. C. — τὸν αὑτῶν εἰσεποιήσαντο Sauppe epist. crit. p. 93 (scil. Thrasymachus et mater) coll. § 34 — 6 δεδώκασι Λ ς — **§ 45.** 7 θρασύλοχον ς — 8 δόσιν αμφοτερ Γ pr. — ἀμφισβητοῦσι Λ ς — ἔμαθε Λ edd. — 9 χρήματα Λ ς — 11 ἧσπερ ἐκεῖνος del. Fuhr animadv. p. 45 n. — **§ 46.** 15 θυγατέρα Λ ς B. BS. — τούτοις] τοῖς Naber p. 79 — 16 ἴδιον corr. W. (Valckenaer ad Herod. p. 171) A. (Segaar p. 100) L. C. — **§ 47.** 19 ἂν Bs. Bl. — 22 ἐμὲ Γ Λ ς B. BS. — 24 μητέρα Λ ς — 25 μόνον delend. censuerunt W. et C. (qui νῦν proposuit), sed cf. Str. II p. 247/8 — 3 αυτῆς Γ, αὑτῆς Λ ς B. — **§ 48.** 4 περί τε ἐκεῖνον ⟨καὶ τὰ ἐκείνου⟩ σώσας A. ex codicis Λ lectione, quam corruptam esse W. intellexit, τοὺς περὶ ἐκεῖνον σώσας ci. L. — 5 σκοποῖτο με μὴ C. — **§ 49.** 9 ἐστὶν Λ pr., ν eras. — **§ 50.** 15 σκέψασθ' Λ edd. cf. § 39 — δίκαια Γ Λ ς B. BS. — 17 ἔπειτα Λ ς ante L. — 20 ἅπασι B. sq. — **§ 51.** 21 ⟨μὲν⟩ γὰρ St. ς — ταῦτα Γ — 22 γιγνώσκουσι C. — ⟨δ'⟩ οὖν Bs. Galle p. 8 sed cf. IV 48, XIX 17, 129 — 24 αὐτοί: sub αυ litterae του videntur detersae esse in Γ.

or. VII.

§ 1. 2 εἰ πάντες] ἃ πάντες Θ pr., ⟨ἂν⟩ ἅπαντες corr. 1 — 3 ἤμελλον Bs. Bl. — 4 ἀπερισκέπως Λ — 6 τὴν om. Λ pr., s. v. add. 1 — 7 καταφρονήσειεν Λ pr., ν deters. = edd. — 8 τῶν] τῶ Θ pr., corr. 2 — διατριβόντων] aut delendum aut ὄντων legendum putat W. (ὄντων etiam A. et ipse olim Coniect. p. 160), sed cf. Str. III p. 568 et praef. c. III — **§ 2.** 10 ὅτι ⟨τὸ⟩ τὰ W. in annot. p. 666 Battie A. C., sed cf. Boissonade p. 86 Str. II p. 234 — προγινώσκειν Γ Λ ς ante C. — 13 ουτε Γ pr., υ eras. — 14 ἡ+μῖν Γ pr., μ in ras. corr. 2 — **§ 3.** 2 αἰσχύνονονται Γ pr., poster. ον indux. 4 — **§ 4.** 4 ἠμφεσβήτησαν Γ pr. B. BS., corr. 2 cf. II 52, XXI 193 — 5 τυγχάνουσι Θ Λ edd. — καὶ τὴν] τὴν om. W. L. — 6 ἀξιοῦσι Θ Λ edd. — 7 γίνεσθαι Λ, γενέσθαι ς ante C. — **§ 5.** 10 παρὰ μὲν ὧν δεῖ λαβεῖν αὐτούς del. Cob. NL p. 438 VL p. 520, sed cf. Gebauer arg. ex contr. p. 108 et 379 — τούτους Γ pr., τούτοις corr. 2 — 11 δὲ Θ — 12 γεγόνασι Θ Λ edd. — τούτοις++ Λ, τούτοις ⟨δὲ⟩ Cob. NL p. 438 coll. VI 58, VII 17, IX 2, 24, XIV 176, XVII 55, 125, XVIII 47, 63, XIX 305, XXI 132, ⟨262⟩: sed cf. Gebauer arg. ex contr. p. 379 — **§ 6.** 18 ἐστι Θ Λ edd. — **§ 7.** 21 κατίδωσι Θ Λ edd. — 23 ἐναντιώτεις Λ pr., corr. 4 — **§ 8.** 1 μήτε Θ — 3 καταφρονοῦσι Θ edd. — **§ 9.** 10 δὲ Θ Λ ς ante L. — 13 +ηδὲν Γ pr., μ in ras. corr. 2 — 14 πράγμασι Θ Λ edd. — **§ 10.** 15 ἐμπειρίαις: αι in ras. corr. $Λ_1$ — 16 πραγμάτων (Γ pr.) defend. Gercke Hermae XXXII 1897 p. 364 n. Mus. Rhen. LIV 1899 p. 404 sq., contra quem disputaverunt Susemihl Mus. Rhen. LV 1900 p. 577 sq. Hubik Wiener Studien XXIII 1901 p. 240 sq. — 19 παίδευ++ Γ pr., σιν in ras. corr. 2 — 21 τοῦτο Θ Λ ς — **§ 11.** 25 οὔτ' ἂν ci. C. — 1 δὲ Θ — τοῦ φλυαροῦντας Γ pr., corr. 2; τοὺς del. Dobree „nisi substituas αὐτοὺς“, sed cf. Str. II p. 386 — 3 γινομένας Θ Λ ς ante C. — συνδιαβαλλομένας Λ pr., corr. 2 — **§ 12.** 4 καθηγητῶν (cod. Paris. 2931 in mg. secundum A.) M. — 5 οἱ πολιτικοῦ defend. Gercke Hermae XXXII 1897 p. 350 n. 2 coll. Plat. Phaedr. 261 B, sed cf. Susemihl Mus. Rhen. LV 1900 p. 578 n.; οἱ ποικίλου ci. Dobree, οἷπερ εὑρετικοῦ Str. (II p. 80) V p. 148 — 6 λελήθασι Θ Λ edd. — οἶδε Θ Λ edd. — 7 ἀνικήτως B. (berol.: errore), ci. corr. Naber p. 75 (!) — 9 πέπονθε Θ Λ ς —

11 ++++αγμί+ων Λ pr., πραγμάτων corr. 1 — 12 δύνηται] δέηται dubitanter ci. Keil AI p. 185 — § 13. Totam hanc § delet Keil AI p. 134/5, sed cf. Albrecht 1890 p. 19 — 14 καὶ [τοῦ] καινῶς (velut cum Γ) Bs. — μετάσχωσι Θ Λ M. Ald. C. — ἣν μὴ ⟨καὶ⟩ τῷ καιρῷ (vel τοῖς καιροῖς) πρεπόντως καὶ τοῦ καινῶς ἔχειν μετάσχωσιν ci. K. p. 362 — 16 παραδείγμασι Θ Λ edd. — 17 αὐτοὶ ⟨οὗτοι⟩ W. (errore? cf. annot. p. 672) — τοὺς ἄλλους delend. putat Bl., sed cf. Albrecht 1885 p. 51 — § 14. 22 συ+γενόμενοι Γ pr., γ in ras. corr. 2 — 24 ἀπ++των Γ$^{\alpha}$ pr., ἀν in ras. corr. 2 — ἐγγίνονται Γ Θ Θ$^{\alpha}$ — καὶ delevi olim Coniect. p. 160 — § 15. 26 ἐπόησεν Γ$^{\alpha}$ pr., corr. 4 — 27 ἐντυγχάνουσιν Γ$^{\alpha}$ Γ pr.,{ν deters. = Θ Λ (Θ$^{\alpha}$) edd. — ταῦτα Θ Λ ς — ἐδίδαξε Θ Λ Θ$^{\alpha}$ ς — 2 δὲ Λ ς exc. St. A. — προαγάγοι ⟨τε⟩ ex ci. C. Orelli, sed cf. Fuhr p. 335 — 3 ποιήσειεν Θ pr. Θ$^{\alpha}$ pr., utrobique ν del. 1 — § 16. 4 προῆθον Λ pr., corr. 1 — 7 αὐτὸν Γ pr. Θ Λ Θ$^{\alpha}$(Γ$^{\alpha}$?) — 8 εἰδόσι Θ Λ Γ$^{\alpha}$ Θ$^{\alpha}$ edd. — 9 ἃς] ὡς ci. W., cui oratio perturbata visa est in annot. p. 672/3 — 10 ἀλλὰ delend. putat Bl. coll. § 13 probante Albrechtio 1885 p. 51 — ἐνθυμήμασιν Γ pr., ult. ν eras. = Θ Λ Γ$^{\alpha}$ Θ$^{\alpha}$ edd. — 11 καταποικ+λαι Γ$^{\alpha}$ pr., ι in ras. corr. 2, καταποικίλαι $Γ_4$ Λ ς Orelli cf. XIII 9 — § 17. 12 ἐπιμε++λείας (eras. λε) Γ$^{\alpha}$ — 13 δοξαστικῆς] στοχαστικῆς (quod interpretatus iam erat W. annot. p. 673) Hirschig p. 48 et Brückner (de Cic. Arist. Is. p. 12 n.) coll. Plat. Gorg. 463 A — 16 ἀκριβῶς ⟨ὡς⟩ ς ante L. (ὡς delendum vel pro εἶναι legendum esse ἐστὶ ci. W., ἐστι ci. etiam A.) — εινα Γ$^{\alpha}$ pr., corr. 2 — 17 αὐτὸν Θ Λ ς ante C. — § 18. 18 ἐκτυπώσαντας vel ἐκτυπωσαμένους ci. C. — 2 ἕξουσι+ν (eras. ut vid. ο) Λ — ελλειφθει Γ$^{\alpha}$ pr., corr. 2 cf. Plutarchi imitat. — 3 τι] τις ci. B. (cf. XII 48) sed cf. Str. Demon. p. 26 — δε+κεῖσθαι Γ pr., corr. 5 — § 19. 5 εἰ καὶ νῦν πλεονάζουσιν ταῖς ἀλαζονείαις colloc. mal. Bl. (iam C. comma posuit ante ταῖς), sed cf. Albrecht 1885 p. 51 — 6 δὲ Θ Λ ς — 8 ὑπέσχοντο ⟨μὲν⟩ ci. B. sed cf. Str. KB p. 64 — 9 διδάζειν Γ pr. (corr. 2) Λ pr., δικάζειν $Λ_1$ — 10 φρονούντων Θ pr., corr. 1 — λέγειν del. Dobree — § 20. 15 ἐπηγγείλατο Γ pr., corr. 2 — 16 δὲ Λ ς ante L. — § 21. 20 ῥητορίαν Λ — 21 ἐστι Λ edd. — 2 πεφυκόσι Λ edd. (exc. Bs.) — πρὸς del. Bs. coll. XIX 274 — σωφροσύνην del. Bs. probante K. p. 367, sed cf. Keil AI p. 68 n. 1 — ἂν καὶ] ἂν ἢ Do. — § 22. 5 διαβάλλειν ς — 6 οἶμαι: supra οι litura 2 litt. in Γ.

or. VIII.

§ 1. 11 ποιησάμενοι+ Γ — δυνηθῶσι Γ Θ edd. — 13 πραγμάτων ⟨ἀνεκτῶς⟩ εἰπεῖν Str. Demon. p. 14, sed cf. Sauppe Jbb. p. 71 — 14 δικαιοσύνῃ: δι ex corr. $Γ_2$ — ἐστι Θ edd. — 1 μία exesum in Γ — ἄλλοι δὲ usque ad 3 δυναμένας del. Usener Mus. Rhen. XXV 1870 p. 592 velut conflata ex § 5 et 7 — 2 ὠφελούσας: σας exesum in Γ — 3 πλησιάζουσι Θ Λ edd. — § 2. δὲ Λ ς — 5 καινότητι: litteram κ in recentiorem formam redegit $Γ_5$ — 6 οἶδε Θ Λ edd. — προταγόραν Λ — 7 ὅτι καὶ: litt. κ in recent. formam redegit $Γ_5$ — καὶ ⟨τὰ⟩ τοιαῦτα (ex Δ) Bs. sed cf. K. p. 366 — § 3. 10 ταῦτα Γ — 11 μέλισον Θ — § 4. 14 ἐστι Θ edd. — 15 διατρίβουσιν ⟨οὗτοι⟩ ci. A. — ταύτης: ταυτη exesum in Γ — τεραθείας St. A. (immo τερατείας: ex XXI 1) — § 5. 18 περὶ τὰς exesum in Γ, sed τὰς in mg. erat a corr. 2, περὶ τοῦ Λ — 20 ἐστι Θ edd. — 22 καὶ τοῖς] τοῖς del. Bs. ad Areop. p. 291 — καὶ τοῖς μηδὲν πρὸς τὸν βίον ὠφελοῦσιν del. Fuhr animadv. p. 53, sed cf. Bl. 1877 p. 257 Jacob 1878 p. 50 Bock p. 88 — § 6. 23 μέλλει Λ M. — χρηματίζεσθαι] μακαρίζεσθαι vel σχηματίζεσθαι (παρὰ τοῖς) Dümmler Akademica

1889 p. 54, cf. Chronolog. Beiträge 1890 p. 40 n.; tota sententia suspecta Albrechtio 1890 p. 28, sed cf. Msch. Mus. Rhen. LIV 1899 p. 250 n. 4 — 24 παρά] περί (compend.) Λ — ἔστιν Γ pr., ν expunx. 5 = Θ Λ edd. — δὲ Λ ς — 26 χαίρουσιν Γ pr., ν expunx. 5 = Θ Λ edd. — 2 τὰς (lac. 4—5 litt.) τότητας Θ pr., τὰς καινότητας corr. 2 — 3 διατελοῦσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 6 δὲ Λ ς — 7 βλάπτουσι Θ Λ ς — § 8. 8 δὲ Θ Λ ς — 10 ζηλωτερος Γ pr., corr. 2 — ἢ ὁ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων del. K. p. 359, ἢ τοῦ τ. ἄ. ἀ. Naber p. 64 — 11 ἔχουσιν Γ pr., ν eras. = Θ Λ edd. — 12 εὐπορήσουσιν: σιν in ras. corr. Γ ut vid. 2 — 14 ὥσπερεὶ τῶν Λ — § 10. 20 οὗ] οἷ Hertlein 1862 p. 22 coll. XIV 42 — ἀξιώσεις Θ Λ ς — § 11. 22 ἐστι Θ Λ edd. — 27 ἐστι Θ ς — § 12. 3 ὁμολογουμένως Naber p. 70 — καὶ καλῶν A. — ⟨τὸ⟩ λέγειν St. (τὸ λέγειν cancellis circumscriptum) — § 13. 6 μικρὰ del. C. Bs. ad Areop. p. 109 Bl. (C. ci. etiam ⟨μεγάλων⟩ χαλεπόν): opponuntur tamen μικρὰ . . . μεγέθους, cf. etiam Msch. Mus. Rhen. LIV 1899 p. 254 n. 2 — χαλεπῶν W. (errore) — 8 εἴρηκεν Γ Λ pr., ν eras. = Θ edd. — 9 ἐστι Θ Λ ς — § 14. 10 διό+ Γ — ἑλένης + Γ — μάλιστα+ Γ — 11 εὐλογεῖν ci. B. (addend.) sed cf. Baiter ad Paneg. p. XVII — 12 δόξει Λ pr., corr. 1 — 13 παρέλαθε Θ Λ ς — γράφειν ς ante C. — 14 δὲ Θ — § 15. 15 ἐστι Θ Λ edd. — δὲ Θ Λ ς — ἔργων del. Bl., cum ἀνθρώπων potius intellegendum esse ex proximis colligat — 17 ἀγαθῶν Λ pr., corr. 1 — § 16. 22 γενηθέντων M. Ald. A. L. — 1 τε] vel delendum vel γε scribendum esse ci. W., del. St. A. L. — 2 ἔδωκε Λ — βίᾳ] μίᾳ Valckenaer ad Eurip. Hippol. 1403 — § 17. 5 καὶ βουλόμενος] καὶ om. (cum Δ Є) Bs. Bl. sed cf. Str. KB p. 31 — 6 αὐτοῖς ς ante L., qui ex Wolfii ci. corr. — σώματα Θ Λ ς — 7 τὸν om. Alex. p. 40 — 8 κατέστησε Θ Λ edd. — τοῖς δὲ Alex. — 9 ἐποίησε Θ Λ ς — § 18. 11 δὲ Θ Λ ς — οὕτω μὲν B. (berol.: errore) — 13 εἰθ+σμένος Γ pr., ι in ras. corr. 2 — ὥστε Θ Λ M. Ald. L. C. — § 19. 16 τε Θ — ἡλικίαν iteratum in Λ, poster. indux. 1 — 19 δεινῶν] δυνατῶν ci. C. — ὀλιγορήσας Θ — § 20. 20 ἔσχε Θ Λ edd. — πειρίθῳ: ρίθῳ in ras. 3 fere litt. corr. $Γ_2$, nunc exesum — 1 κόρην del. Naber p. 70 — 3 τε Θ — 4 συνηκολούθησε Θ Λ edd. — 6 συνεκινδύνευσεν++++++++ Θ — 21. 9 ἐστί ς — εὐδοκ+μησάντων Γ pr., ι in ras. corr. 2 — 10 ἀνδρίας edd. exc. W. St. A. cf. ad IV 27 — § 23. 20 καλλίστων Γ pr., corr. 2 — θησέως: ησ in ras. 1—2 litt. corr. $Γ_2$ — τοῦτο Θ — 24 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — ἐκ ἐκ Θ pr., prius ἐκ indux. 2 — § 24. 27 τῶν μὲν . . τὸν δὲ Ald., τῶν μὲν . . τῶν δὲ St. — δὲ Θ Λ ς — 28 τῶ+ Γ — προσέταττε Θ Λ edd. — 2 ἑσπερίων M. Ald. — 3 ὠφελήσειν+ Γ — 4 κινδυνεύειν ci. W. — § 25. 9 ἀπήλλαξε Θ Λ ς — § 26. 10 κενταύρους del. Naber p. 70 — 11/12 δὲ . . δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 12 μὲν αὐτὸς τῆς ὕβρεως ἔπαυσεν · οὐ πολὺ δ' ὕστερον χρόνος τὸ Keil AI p. 140, sed cf. Albrecht 1890 p. 19 — 14 ἠφάνισε Θ Λ ς — § 27. 15 κρίτη Λ pr., corr. 2 — τεμενον Γ pr., γενόμενον corr. 2 — δὲ Λ ς exc. St. A. — 17 προῦπτρον Λ, sed poster. ρ vid. detersum esse — 19 τεθνᾶναι Λ ς ante C. — § 28. 22 δὲ Θ ς ante St. — 1 ἀπέδωκε Θ C. sq. — § 29. 3 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 8 δὲ Θ — τισιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — § 31. 15 ἀνδρίαν edd. exc. W. cf. ad IV 27 — 16 ἐκινδύνευσε Θ Λ edd. — δὲ Θ — εἶχε Θ Λ edd. — πρὸς] περὶ Fuhr p. 354 n., quod vero c. genit. iungendum esset cf. § 9 — 17 ἐν αἷς] ἐν del. Bl., sed cf. Keil AI p. 142/3 — 20 πελοποννησίους Γ Θ — διέσωσε Θ Λ edd. — 21 παρέδωκεν Γ pr. Θ pr., παρέδωκε Γ corr. expung. Θ corr. int. scrib. Λ edd. — δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — καὶ σωφροσύνην del. K. p. 373 — 22 μάλιστα Θ Λ ς — § 33. 28 ἀθυμότερον M. Ald., unde εὐθυμότερον W. St. A. L. — 2 αὐτοῖς Λ L. C. —

§ 84. 3 αὐτὸν Θ ς B. BS. — § 85. 11 πολιτευομένων ς — 12 περὶ ἀρετὴν M., περὶ τὴν ἀρχὴν Ald. ς, περὶ τῆς ἀρχῆς Bs. (p. XXXIX 15) sed cf. K. p. 370 — ἐποίησεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 13 ἀσκούντων+ Γ — 14 ἡδείους Γ pr., corr. rad. — § 86. 15 ⟨καὶ⟩ τοσοῦτον (vel τοσοῦτον δ') ci. C. — 16 ὁ+Γ — καθίστα Θ — 18 αὐτῶν Θ Λ ς ante C. — δημοκρατείας Γ pr. (corr. 2) Λ — 19 προσέταττε Θ Λ edd. — § 87. 21 διετέλεσεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 22 οὐδὲ ·Θ — 23 δὲ Θ Λ — § 88. 7 ἱκανότερον Λ M. Ald. — ἐξωμεν Θ pr., ἔξω μὲν corr. 2 — 8 θ+σέως Γ pr., η in ras. corr. 2 — 9 δὴ τρίβειν Θ pr., διατρίβειν corr. 2 — § 89. 12 πρὸς τὸ μνηστεύεσθαι del. Naber p. 70 — 14 πόλεσι Θ Λ edd. — 15 προτευούσας Γ pr., corr. 2 — οἴκ++ Γ pr., οἶκοι corr. 2 — § 41. 22 διήμαρτε Θ pr., corr. (aut διήμαρτεν pr., ν del.) — 23 ἀλέξανδρος del. Naber p. 70 — 25 βασιλεύειν ci. iam C. — 42. 1 δὴ γνῶσιν Θ pr., διαγνῶσιν corr. 2 — 4 φρονοῦσι Θ Λ edd. — 5 αἱρετόν Naber p. 70 — ἐπὶ θ' Λ pr., τοῦ in v. add. 4 — ἐπεθύμησε Θ Λ edd. — 6 γενέσθαι] κληθῆναι ci. Bl. coll. § 16, sed cf. Jacob 1880 p. 191 — § 43. καλλειω Γ pr., corr. rad., καλλίων Θ pr., ν del. 2 — 9 ἐπιγινομένων Θ Λ ς ante C. — οὐδένα Θ pr., corr. 2 — § 44. 12 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 14 ἅπαντας Θ pr., corr. 2 — § 45. 17 ἐπιτιμήσειεν+ (interpunctio erasa) Λ, ἐπιτιμήσειε Θ C. — § 46. 21 ἱκανοτέραν Λ ς ante L. — νομίζουσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 24 ὅσην περ ⟨περὶ⟩ Bl. (coll. XVI 62, 92, XVIII 62, XX 127) Msch. p. 49, sed cf. ad VI 30 et 46 — § 47. 2 ἐκείνου: ου in ras. corr. $Λ_1$ — § 48. 7 δὲ Θ — ἦν codd.] εἴη (h.) ς ante C. — 8 τὰς θεοὺς Naber p. 72 — φιλονικούσας Naber p. 72 — κατεφρόνησε Θ Λ edd. — 9 ἐνόμισεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — § 49. 14 δὲ Θ — διετέθεισαν Θ pr., corr. 2 — § 50. 19 δὲ Θ — 20 ταῦθ' Θ pr., corr. int. scrib. — 21 ⟨τὰς⟩ πόλεις (propter τὴν χώραν) Bs. — γινομένας Θ Λ ς ante C. — 23 μηδέποτ' ⟨ἔτι⟩ Versm. p. 73 — § 51. 1 ταῦτα Θ Λ — 3 δὲ Λ ς exc. St. A. — 4 κατοικήσειεν Γ Θ Λ pr., ν detersum = edd. — § 52. 5 ἐνέπεσε Θ Λ edd. — 7 ὥστε codd. edd. exc. St. A. Bs. Bl. — αὐτῶν Θ Λ ς — § 53. 13 α+τοὶ Γ pr., υ in ras. corr. 2 — 14 τὴν πρὸς Θ pr., corr. 2 — § 54. 16 ταῦτα Θ — 17 περὶ αὐτῶν ς ante (L.) C. — 18 ἐστί Θ Λ ς — 19 ἀνδρίας edd. exc. W. cf. ad IV 27 — 20 μᾶλλον ἢ τούτων ἕκαστον del. Zeitz p. 12 — 22 ἀλλὰ πάντα usque ad κεκοινώνηκεν del. Zeitz p. 13 — πλὴν ὅσα ταύτης τῆς ἰδέας κεκοινώνηκεν del. Keil AI p. 56 n. 3: coniunge πάντα .. πλὴν ὅσα — εἰδέας Λ pr., corr. 4 — κεκοινώνηκε Θ Λ edd. — 23 μάλιστα Θ Λ ς — 1 ἐστίν Λ pr., ν deters., ἐστί Θ — § 55. 3 γενόμεθα Θ, γεγνώμεθα Ald., γιγνώμεθα W. St. A. L. — 4 περὶ] πρὸς ci. W. (annot.) — 5 ἐγγίνεται Θ Λ ς ante C. — +++ν Θ pr., ἔχων corr. 1 — 6 ἐστι Θ Λ ς — § 56. 7 προέχουσιν Γ pr., ν expunct. = (Θ) Λ edd. — 8 προσαγάγωνται: ντ in ras. corr. $Θ_1$ — σφᾶς αὐτοὺς: cf. Str. IV p. 376 — ἀναγκάσωσιν Γ pr., ν expunct. = (Θ C.) Λ edd. — 9 γινόμεθα Θ — § 57. 10 +διον Γ pr., ἥδιον corr. 2 — 12 ἐπαγγέλλουσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ [Lucian.] ς, παραγγέλλουσιν Hirschig — ἐπ' ἄλλῃ ex cod. Paris. 2932 A., ci. Naber p. 70 — 13 ⟨δούλους⟩ vel ⟨ταπεινοὺς⟩ γιγνομένους vel δουλουμένους (propter deficiens ὑπ') ci. W.; item St. (sub diatr. VII p. 31) ante γιγνομένους nomen aliquod deesse suspicatus est — γινομένους Θ — 14 εἶναι interpolatori tribuit Keil AI p. 57 n. 3 — § 58. 15 δὲ Θ — εἰδέαν Λ — 18 σώματα.Θ Λ ς — § 59. 1 ἀμφιτρύονι Θ — 2 ἦλθεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 3 κατέφυγεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — § 60. 7 ἔχουσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 8 πολλῇ ut vid. Λ pr., corr. 1 — ἐπιδείξειεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 9 οὐδὲ μία ς ante C. — 12 ἢ διὰ τὰς

in ras. 9—10 litt. corr. $Λ_1$ — § 61. 14 ὅσον περ Keil AI p. 141: sed διαφέρειν i. e. excellere vim habet comparativam — 17 πειρωμένης Θ — ἀνήγαγεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 20 κάτω καταχαλέσωνται (velut ex Γ) Bs., defend. Gehlert p. 25: lectio κάτω ex Γ explicationem habet, cum litterae α ultima virgula paululum incurva sit; nihilominus α est certissimum — § 62. 23 αὐτ+ν Γ pr., ο in ras. corr. 2; del. K. p. 365 — ἀπήλλαξε Θ — § 63. 25 τ++τοις Λ pr., ου in ras. corr. 1 — 1 ἐν + Γ — ἁγίας] ἄλας Θ — § 64. 4 στησιχώρῳ Θ — αὐτῆς Bs. Bl. — 5 ἐβλασφήμησέν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 7 ἐποίησεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 8 κατέστησεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ ς B. BS. — § 65. λέγουσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 9 προσέταξεν Γ pr., ν expunct. = B. sq. — 10 ζηλοτώτερον Λ — § 66. 15 χρήμασιν .. ἀναθήμασιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — π++έχοντας Λ pr., ρο in ras. corr. 1 — ταῖς ἄλλαις del. A. — § 67. 19 πλείωι Γ — ἐστί Θ Λ ς — § 68. 1/2 κατέσχεν .. ἐβασίλευσεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 3 πελοποννήσου Γ pr. (corr. 1) Θ — πέλωψ Θ — ἐκράτησεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ ς — § 69. 6 βουλων Γ pr., ται add. 2, βούλονται Λ pr., corr. 1 — ἐξεργάζεσθαι Zeitz p. 14 — ἀπορρήσουσιν Λ.

or. IX.

§ 1. 10 ἐπιείκειαν] ἀποικίαν A. ex ci. W., qui etiam ἀποίκησιν proposuit (annot.) — 15 πεπραγματευμένους: ατευμένους in ras. corr. $Λ_1$ — 16 ἔρανον Θ — § 2. 19 πρὸς δὲ] δὲ om. W. — 1 μάλιστα Θ — § 3. γινώσκω μὲν Λ Stob.: Br. ς ante C., sed in Λ accent. supra μὲν vid. deters. esse; γιγνώσκων μὲν Stob.: A — 2 ἐστι Θ edd. — 3 αλλο Γ pr., ἀλλὰ corr. 2 — 4 δὲ Θ — § 4. 9 ὅτι τοῦ: τι τ in ras. corr. $Λ_1$ — λέοντος Γ pr., corr. 2 — § 5. 13 ὥστε Θ Λ ς exc. St. A. — 18 ἔθυεν Θ pr. Λ pr., corr. $Θ_1$ Λ rad. — 21 ὑφ' B. (berol.: errore) — 1 διήνεγκε Θ Λ edd. — § 6. γένοιτο Θ Λ ς — 2 τετελευτηκόσι Θ Λ edd. — loco verborum in Λ omissorum W. ci. ὁ μὲν χάριν ἂν εἰδείη σοί, quod recep. St. A. L. C. — 4 ὁ δ' om. M. Ald., ὁ δὲ W. ς — πραότ+τος Γ pr., α in ras. corr. 2 — 5 ἐπεὶ Γ pr., ἐπί corr. 4 — ὑπό σου W. — 7 ὑπ' αὐτῶν M., ὑπ' αὐτὸν Ald. St. — § 7. 8 δὲ A. L. C. — 9 καὶ] δὲ L. — 13 αὐτῶν Γ BS. Bl. coll. XX 87] αὐτῶν Θ Λ ς B. Bs. — δὲ Θ — § 8. 14 ἢ] ἀλλὰ ⟨καὶ⟩ ς ante C. — 15 τεθνεότας Θ pr., corr. 1 — 16 ὥστε Θ, ὥστ' Λ pr., corr. 4 — 19 τούτοις Λ — § 9. 22 μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἑαυτοῦ M. cf. Θ Λ — § 10. 2 ποσιδῶνος Γ pr., corr. 2 — 5 μέγα Θ Λ ς — αὐτοῦ $Γ_4$ Θ ς ante C. — § 11. 7 αὐτοῦ Γ Λ — § 12. 12 δὲ Θ Λ ς — 14 παντοδαπὰ B. — 15 ἀθανάτῳ] ἀεινῷ Naber p. 72 — § 13. 18 κατοικοῦσι Θ Λ ς — 19 αὐτοῦ ci. C. — πεποίηκεν Γ Λ pr., πεποίηκε Θ Λ corr. rad. ς — 20 ὁ del. Fuhr animadv. p. 51 sed cf. XIV 179 — ταμείας Θ — § 14. 1 οἰκοῦσι Θ — 2 ἀμφοτέρων om. St. — § 15. 4 τόν τε om. ς sed cf. Fuhr p. 357 — καταλαβὼν ... ἐξευρὼν ci. W. St. (in mg.) A. — 5 αὐτὸν Θ Λ — 6 ἱερ++σύνας Γ pr., ω in ras. corr. 5, ἱεροσύναις L. — κατέστησε Θ Λ edd. — δὲ Θ Λ ς — 7 ἔτρεψε Θ Λ edd. — § 16. 11 ἅπαντ+ς Λ pr., α in ras. corr. 1 — 14 δὲ W. L. C. — πράξεσι Θ Λ edd. — § 17. 16 πλεῖον L. C. — περὶ] ἐπὶ M. Ald. — 21 πολιτείαν ἐπαινεῖν del. Bs. ad Areop. p. 169 — § 18. 23 συνσίτια Γ pr., corr. 2, σισύτια Θ — 1 μηδένας .. ἀποροῦντας ex ci. Baiteri BS., μηδένα .. ἀποροῦντα Claverius C. B., sed cf. Str. Demon. p. 29 Sauppe Jbb. p. 73: immo τὸ μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων = τὸ μηδὲ τῶν ἀναγκαίων τινὸς (vel μηδενὸς) cf. VII 4; Str. III p. 572 artificiosius μηδενὸς .. τῶν κοινῶν coniungit — 2 ⟨οὐκ⟩ ἀμελεῖν W. St. A. L. — 4 ταῦτα W. L. — εἰλήφασι Θ Λ ς — 6 δὲ Θ —

§ 20. 9 ἀργειαν Γ pr., corr. 2 — 10 εὐθὺς: εὐ in ras. corr. $Λ_1$ — § 21. 15 ἱερεῦσι Θ Λ edd. — § 22. 21 δὲ Θ Λ ϛ — ὥστε Θ Λ ϛ exc. St. A. — § 23. 2 ἀστρονομίᾳ ϛ — 3 λογισμῷ (Harpocr.?) ci. Valckenaer — 4 ἐπαινοῦσιν: αιν in ras. corr. $Λ_1$ — δὲ Θ Λ ϛ — 5 συλλαμβανομένας ϛ ante C. — ἐπιχειροῦσιν Γ Λ pr., ν eras. = Θ ϛ — § 24. 8 τινα Θ Λ ϛ — 9 μειζόνως suspectum Langio, μείζονας vel μείζους ci. C. sed cf. XIII 21, XIX 39 — βάπτουσι Θ pr., corr. 1 — 10 οὕτω: ω ex corr. $Λ_1$ — προσέστησαν Γ pr., prius σ eras. cf. προὔστησαν XVII 107, quod etiam hic fort. restituendum est: sed cf. Gramm. Inscr. Att.^{3} p. 73 et 173 — 11 δοκεῖν εἶναι ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων B. (h.) — 12 ὠφελοῦσι Θ — § 25. 13 W. ci. etiam οἱ τὸν ⟨τούτων⟩ φόβον ἡμῖν ἐργασάμενοι αἴτιοι vel οἱ τὸν φόβον ἡμῖν τοῦτον ἐργασάμενοι αἴτιοι — γεγόνασιν Γ pr., ν deters. int. scrib. — 18 οὐδὲ ΘΛϛ — § 26. 19 δοξάζουσι Θ Λ ϛ — 3 ἅπασι B. sq. — § 27. 4 ἐν om. Ald. W. St. A. — 5 ἥν τινα ΘΛ — ἐνόμιζε Θ Λ edd. — 6 ὀλιγοροῦντας Γ pr., corr. 2 — καταφρονήσειε Θ — 7 βεβαιώσεσθαι M. Ald. St., corr. W. A. sq. — αὐτῶν Θ Λ ϛ ante C. — § 28. 13 τε codd. ϛ B. BS. — 14 ἐκόμισε ΘΛ edd. — τὰ om. St. A. L., add. Battie C. — 15 ἁγιστί Λ pr., corr. 4 — 16 αὐτῷ codd. edd. — 17 μάλιστ' ⟨ἂν⟩ ϛ ante C. — § 29. 18 ὑπερέλαβεν B. (berol.: errore), quod ci. corr. Naber p. 72 — 20 ηδειον Γ pr., corr. 2 — αὐτῶν Θ Λ ϛ ante L. — 21 τε codd. ϛ B. BS. — § 30. 27 δὲ Θ Λ M. Ald. W. — 28 δὲ Θ — § 31. 1 περιέρρηξε Θ Λ edd. — 2 κατ+σθειεν Γ pr., corr. 2 — ταῦτα Γ — 3 ἐστι Θ — § 32. 6 νόμον Λ — 7 καὶ ἀγαθῶν ϛ ante C. — § 33. 12 δὲ Θ — ὥστε Θ — § 34. 17 ὁ ex ci. Baiteri (ad Paneg. p. XIX) om. BS. Frohberger-Gebauer p. 396 (qui vel φανερός cum φανερῶς commutand. esse cens. coll. Lys. XII 49), sed cf. Str. II p. 387/8 Sauppe Jbb. p. 69 — ἃ 'γὼ Dd. — 18 λίαν ⟨ἂν⟩ . . ἠπίσταντο . . ἐπεχείρουν ci. Bl. sed cf. Albrecht 1885 p. 49 — § 35. 19 δὲ Θ — 20 τίνα Θ Λ ϛ — 23 κατ' αὐτὸν ϛ ante C. — 25 ἢ κεῖνον ΓΘ B., corr. Dd. Do. sq. — εὑρετὴν Retberg p. 33 coll. ep. I 4, prob. C. — § 36. 3 κατηγοροῦσι Θ Λ edd. — § 37. 5 τέτταρσι Θ C. sq. — 7 τὴν διαβολὴν ὑπὲρ ἐκείνου colloc. Bs. ad Areop. p. 165 — ἐστι Θ Λ edd. — § 38. 10 πεποιηκότες Θ pr., corr. 2 — 11 ἀποφαίνουσι ΘΛ edd. — 12 ἀνοσιοτάτων Θ — 14 παρὰ Θ Λ ϛ — 15 ὠνείδεισαν Γ pr., corr. 2 — § 39. 17 ἀδίκην Γ pr., corr. rad. — ἀτιμώ+++οί Γ pr., ρητ in ras. corr. 2 — 18 ἁλῆται B. sed cf. XIV 168, XV 46 — 21 δὲ codd. edd. exc. St. A. Bs. Bl. — § 40. 2 δὲ Θ — § 42. 11 τις om. St., add. sub diatr. VII p. 31 — 12 ἐάσ++εν Γ pr., corr. 2 — καταγιγνώσκομεν Γ pr., καταγιγνώσκοιμεν corr. 2, prius γι del. 4 — 13 αὐτῶν Θ (Λ?) ϛ — περιίδοιεν ϛ — 14 πλησιάσωσι Θ Λ edd. — § 43. 18 εἰσὶ Θ Λ edd. — 19 δὲ ΘΛϛ exc. St. A. — τὴν: η in ras. corr. $Λ_1$ — ἔχουσι Θ St. A. — § 44. 23 γε] τε ϛ ante C. — ⟨σὺ⟩ συνέγραφας Naber p. 72 — § 45. 3 ἀλλὰ Λ ϛ exc. St. A. — ταῦτα codd. M. Ald. W. L. — πεποιήκασι Θ Λ edd. — 4 καταφυγή Γ pr., corr. 2 — 5 ῥᾴδιον ⟨ὂν⟩ Naber p. 72 sed cf. Jacob 1880 p. 199 — δὲ Θ ϛ exc. St. A. — 7 ταῦτα ΓΘ — 8 ἅπασι Θ Λ edd. — § 46. 15 ὀργισθεί+ς Λ pr., corr. 1 — § 47. πρὸς σαυτὸν Naber p. 67 Dyroff p. 56, sed cf. Str. KB p. 70 Schn. ad Demon. § 14 Keil AI p. 104 sq. — 16 ἐπαρθεὶς ϛ ante L. — 17 ἀθλειώτατος Γ pr., corr. 2 — ⟨νῦν⟩ ὄντων (ex anteced.) Bs. Bl. sed cf. § 28 — § 48. 20 ἠβουλήθης C. Bs. Bl. — § 50. 4 πλεῖστα codd. ϛ B. BS. — βουλομένων: β in ras. corr. $Λ_1$.

or. X.

ἰσοκράτους πρὸς δημόνικον λόγος παραινετικός M., πρὸς δημόνικον παραίνεσις ἢ παραινετικὸς λόγος St. — § 1. 8 διανοίας+ Γ — 9 μεγίστην ⟨τὴν⟩ Schn. prob. Rauchenstein 1860 p. 738, sed cf. XIII 76 Jacob 1876 p. 8 — 1 μόνον παρόντας colloc. Gregor.: cod. Vind., Planud.: cod. Paris. — 2 ἀγαπῶσι ΛΣΥ edd. exc. Schn.³ — διέλυσε codd. edd. ante Schn.³: ἐλ a corr. $Σ_2$ — § 3. 9 συ+λαμβάνουσαν Γ pr., λ in ras. corr. 2 — 12 φίλους τοὺς] τοὺς suspectum Langio, sed cf. Str. IV p. 339 — 13 συγγράφουσιν: συγ a corr. $Γ_2$ (quid pr. exaraverit dubium; videtur tamen fuisse συγ), συγγράφουσι ΛΠΣΥ edd. — ἐπιχειροῦσι ⟨ποιεῖν⟩ prob. etiam Baiter (ad Paneg. p. XV) Chr. BS. Bäumlein 1842 p. 838, sed cf. Str. II p. 78 IV p. 341 Schn.³ ad loc. Emminger p. 402 — § 4. 14 εἰγοῦνται Π pr., ση s. v. add. rec. — 16 ἤθη del. Vatry p. 186, sed cf. Plat. Leges VI 773 B, XI 930 A — δόξουσι Π edd. exc. Schn.³ (cf. L. addend. p. 52) — 17 λόνον Π pr., γ s. v. pr. — 18 ἐπανορθοῦσι ΛΣΥ edd. exc. Schn.³ — § 5. 1 ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες om. Syrus (Ryssel p. 34) — 2 ὧν ⟨τινων⟩ Henkel p. 20 sed cf. Schn.³ ad loc. — τοῖς Γ pr., τοὺς corr. 2 — 3 ἔργων delend. put. Bl. coll. XI 2, XVII 62 prob. Hug, sed cf. Schn.³ p. 120 — 4 δοσι Λ — 5 ἐφιβέσθαι Π pr., corr. rec. — γνησίως om. Syrus — ἡδυνήθησαν codd. BA edd. — 6 ἐστι ΛΣ edd. exc. Schn.³ — § 6. κάλλος ad 7 ἐμάρανεν om. Syrus (Ryssel p. 43) — 7 ἐμάρανε ΛΠΣΥ edd. exc. Schn.³ — καλλοκαγαθίας Π — 8 ἐξουσία Λ pr., corr. rec. — 9 φρονήσεως ⟨καὶ διανοίας⟩ Syrus prob. Baumstark p. 444, sed cf. Ryssel p. 32/3 — 10 ἔβλαψε ΛΠΣΥ edd. (exc. BS. Schn. Sandys) — σῶμα Stob.: M — ἀθλούντων ci. W. — 11 ἐκόσμησε ΛΣΥ edd. exc. Schn.³ — § 7. 12 ⟨ἐν⟩ ταῖς ϛ exc. L. — 13 συ+γηράσκει Γ pr., γ in ras. corr. 2 — κρείττω+ Γ pr., ν in ras. corr. 2, κρεῖττον Stob.: M pr., corr. 2 — τιμιωτέρα Stob.: Br. — δὲ codd. edd. exc. Bl. Schn.³ — ἐστὶ Σ edd. — 2 θαρσαλέως ex usu Isocratis dubitanter ci. OSchn., sed cf. Emminger p. 400 — τὸν μὲν ὄκνον ψόγου ⟨ἄξιον⟩, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη (h.) Str. IV p. 374 n. — § 8. 4 οἷς] οἷν W. (annot. p. 74) — 5 τοῖς ἔργοις del. L. — § 9. 7 κἀτὰς (αἱ s. v.) Π — 8 ὑπ' ἐμοῦ om. Syrus sed cf. Ryssel p. 34 — 10 ἐγύμναζε ΛΠΣΥ edd. ante Bl. Schn.³ — τὴν Π — 11 ἠγάπα παρακαίρως colloc. Henkel p. 14 Ponickau p. 18 — 12 ἐπεμελεῖτο] ἐπιλαβοῦ Georgid. — § 10. 13 καὶ μεγαλόφρων Henkel p. 17 coll. XXI 242 — 14 ἐθαύμαζε ΛΠ edd. — 15 τῷ om. (cod. Z) Baiter (ad Paneg. p. XV) BS. Bäumlein 1842 p. 836 Schn. (ad loc.) Sandys Bl. coll. VI 33, sed cf. VIII 14, XX 65 Str. II p. 382/3 — 16 φύσεως (ιν s. v.) Σ — προαίρεσις Λ pr., corr. rec. — § 11. 17 καταριθμησάμεθα Λ pr., corr. rec. (cf. Str. III p. 596), καταριθμήσαιμεν Ponickau p. 18 — 1 δηλώσωμεν Σ pr., corr. rad. — 3 ζῆν σε codd. edd. ante Bl. Schn.³, σε ζῆν A. C. Bs. ad Areop. p. 409 Ponickau p. 15 — παράδειγμα ⟨βλέπων⟩ Syrus prob. Baumstark p. 445, sed cf. Ryssel p. 33 — § 12. 7 ἀνταγωνιστάς Γ — ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστάς om. Syrus prob. Baumstark p. 444, sed cf. Ryssel p. 38 — 8 ἐνάμιλλος Str. 1830 p. 87 Schn. Henkel Bl. secundum usum Isocratis, sed cf. Emminger p. 396 — ἐπιτηδεύμασι Π — 9 πολλῶν om. Syrus — ἀκουσμάτων ⟨καὶ συμβουλευμάτων⟩ Syrus prob. Baumstark p. 444, sed cf. Ryssel p. 32 — 11 αὐξάνεσθαι Fuhr p. 335 ex usu Isocratis, cf. ad XX 38 — πέφυκε ΛΠΣΥ edd. exc. Schn.³ — 13 ἄλλοις om. Syrus prob. Baumstark p. 443, sed cf. Ryssel p. 33 — § 13. 15 εὐσεβεῖ Π — 1 ἅμα τοῖς, τε Fuhr p. 357 „si oratio genuina" — § 14. 2 τοιούτους Stob.: A — γίνου codd. Stob.: S corpParis. ϛ ante C. — ⟨σοὺς⟩ γονεῖς ci. A. — 3 γενέσθαι

om. Stob.: M — τοὺς σοὺς παῖδας ci. A. — 4 περὶ ⟨τῶν⟩ τὸ Georgid. — 5 ὑγίαν Π pr. M. Ald., ε ante ι s. v. add. $Π_1$ — τούτου δ' ἂν ad δυνάμενος om. Syrus prob. Baumstark p. 443, sed cf. Ryssel p. 43 — εἰ λήγεις M. L. — § 15. 10 ⟨πρᾶον καὶ⟩ σύννουν Syrus prob. Baumstark p. 444, sed cf. Ryssel p. 33 — 11 κόσμον (i. e.: κοσμιότητα cf. Plat. Gorg. 508 A: habet etiam Syrus) del. Bl. Hug, sed cf. Jacob 1880 p. 188 Schn.[3] ad loc., qui tamen delet comma post κόσμον — σωφροσύνην δικαιοσύνην colloc. Syrus — 12 ἅπασι Λ Π edd., ἅπαν ci. W. — κοσμεῖσθαι Bl. Hug, sed cf. Jacob l. l. Keil AI p. 123; κατακοσμεῖσθαι Str. V p. 147 (coll. Lucian. somn. 10) et MRh V p. 158, qui explicat ἅπασι scil. ἀνθρώποις (item Keil l. l.) — § 16. 14 λήσῃς Stob.: S Tr. — αὐτῷ ⟨γε⟩ Ald. — 1 τὸν μὲν θεὸν ς ante L. — τοὺς δὲ γονεῖς τίμα om. Syrus — δὲ φίλους] δὲ om. Stob.: Br. Tr. — § 17. 5 ἀγνοοῦσι edd. exc. Schn.[3] — δὲ om. Stob.: A — 7 εἰ φαίνοιο om. Syrus prob. Baumstark p. 443, sed cf. Ryssel p. 34 — 8 τοιαῦτα μὴ L. — ἢν πράττωσιν L. — § 18. 10 ἐπιστήμαις] ἐπιμελείαις Wyttenbach ad Julian. I 16 A p. 174, sed cf. Str. II p. 227 Schn.[3] p. 121 — 11 μαθεῖν ci. L. (p. 56: „si quid mutandum", cf. iam A.) — 2 μανθάνειν om. Syrus prob. Baumstark p. 443, sed cf. Ryssel p. 33 — § 19. τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ] τὰ καλὰ τῶν μαθημάτων πολὺ Georgid. — 5 πορεύεσ̣θ̣εσθαι Π — 7 πελαγηι . . πλειωι Pap — 8 τὰς (cum cod. Z) om. Bs. — 9 βελτειωι Pap — § 20. 10 γίνου codd. ExcParis. ς ante C. = γεινου Pap, γενοῦ Georgid. (γενοῦ τῷ μὲν τρόπῳ Georgid.: F) — τοῖς μὲν τρόποις . . τοῖς δὲ λόγοις Henkel p. 14 Ponickau p. 18 — 11 εστιν δε Pap — ὑπαντῶντας Georgid.: F — 12 τοῖς λόγοις αὐτῶν ci. Sternbach coll. VIII 69 et Plat. πολιτ. VI 498 D, sed iunge αὐτοῖς (sc. τοῖς ἀπαντῶσιν) ἐντυγχάνειν τοῖς λόγοις οἰκείως — 13 ἀπεχθήσει Cob. VL p. 515 Bl. — 14 πυκνὰς ποιοῦ colloc. ς ante C., ποιουμένους ScholEurip. — § 21. 2 ενκρατειαν Pap — 3 ἡδονῆς ὀργῆς colloc. Stob.: M Br. — δὲ ⟨ἐν τῷ κέρδει⟩ τοιοῦτος A. — 4 νομίζεις Π — 5 δὲ codd. Pap edd. ante Bl. Schn.[3] — ⟨ἐν⟩ δὲ τῇ ὀργῇ A. Orelli II p. 542 — ⟨ἂν⟩ παραπλησίως ci. W. St. A. (h.) — ἔχεις Stob.: Br. — εἰς Stob.: Tr. — 6 σεαυτὸν (= cod. Z) B., αὑτὸν Keil AI p. 112 n. 3 „si Isocratis esset Demonic.") — ἀξιώσεις Stob.: Br. — 7 ταῖς δὲ Λ — 8 ἐπιβλέπῃς ἀτυχίας colloc. Stob.: Tr. — ὢν] εἶ (h.) Stob.: Br., ci. W. et iterum Lortzing: Philol. Anzeiger XIV 1884 p. 593 — ὑπομιμνήσκεις ExcParis. — § 22. 10 τήρει om. Stob.: A — 11 ⟨τὸν⟩ τρόπον ci. St. sub diatr. VII p. 31 — τρόπον ⟨καὶ λόγον⟩ Syrus prob. Baumstark p. 444, sed cf. Ryssel p. 33 — χρηστότερον Stob.: Mac. — 2 περὶ ⟨δὲ⟩ τῶν A. — 3 συμφέρει Georgid. — ⟨μὴ⟩ σιωπᾶσθαι ci. L. p. 57 et iterum Gasda, sed cf. Jacob 1880 p. 195 Bl. 1880 p. 187 — § 23. 5 δόω W. L. C. — 6 κινδύνων μεγάλων colloc. L. — 7 μέλλεις Π pr. (s. v. corr. pr.) Σ pr. (corr. pr.), μέλῃς Stob.: S — δόξαις Stob.: S pr., corr. — 8 φιλοχρημάτων Stob.: L — § 24. 9 ἐὰν Γ — 10 γενήσεσθαι St. A. C., iterum Hirschig Zeitz p. 9 Hertlein 1862 p. 20 (aut ⟨ἂν⟩ γενέσθαι) Madvig p. 181 Cob. VL p. 515, sed cf. I 15, XIV 59, 141, XVI 8, 103, XVII 29 Schn.[3] ad loc. — οἷος καὶ ad γέγονε om. Syrus prob. Baumstark p. 443, sed cf. Ryssel p. 43 — 11 γέγονε Λ Π edd. exc. Schn.[3] — γίνου ΓΛΣΥ ExcParis. corpParis. ς ante C., γένου Π, γενοῦ Georgid. (Pap. incert.) — 12 ἑτέρους Γ pr., corr. 2 — 13 μεταλάττειν Γ pr. (corr. 2) Σ, μεταλλασ[σειν Pap — μήτε μετὰ ad 15 προσποιῇ om. Syrus (sec. Ryssel p. 43) — τὸν φίλον Georgid. — μήτε codd. Pap edd. ante Bl. Schn.[3] — 14 ἑτ+ρων Υ pr., αι in ras. corr. 2, ἑτέρων Georgid. — θέλε] βούλου Henkel p. 22 coll. XI 24, sed cf. Emminger p. 401 —

τὸ] του C. B., sed cf. ep. VII 22 Str. Demon. p. 24 II p. 383 Chr. — § 25. 15 περὶ ⟨δὲ⟩ .. ἀνακοινῇ A., περί ⟨τε⟩ .. ἀνακοινοῖ C. Orelli II p. 546 Chr. cf. Pap; verba περὶ τῶν ῥητῶν .. ἀνακοινοῦ post 1 τρόπον ἐπιστήσει colloc. Bergk P. Lyr. Gr. II⁴ p. 126 (ad Theogn. v. 73) Hartlich p. 219 — ἀνακοίνου ς exc. A. C. — 2 ἀτυχίας] εὐπορίας Str. IV p. 348 — καὶ τῆς ἐν ad κοινωνίας om. Syrus prob. Baumstark p. 443, sed cf. Ryssel p. 34 — 3 κοινωνοίας Π pr., ο expunct., κυνωνίας ExcParis. pr., οι s. v. corr. 2 — 4 ἐν ταῖς iteratum in Γ, priore loco expunctum a corr. 2 — ἐν τοῖς καιροῖς Syrus (?) prob. Baumstark p. 448 — διαγινώσκομεν ΛΠΣΥ ExcParis. corpParis. Georgid. ς ante C. — 6 ἐν τοῖς καιροῖς αὐτοῖς colloc. ς ante C. cf. Str. III p. 440 — κινδύνοις Syrus (?) prob. Baumstark p. 448 — βοηθεῖς ExcParis. — § 26. 7 κακοποιίαις: αις ex corr. Y_1 — 8 ἐὰν ἐπὶ Π — 9 μὲν γὰρ ἀτυχοῦσι colloc. ς exc. A. C. — ἀτυχοῦσι ΛΠΣΥ Pap edd. — 10 συνάχθονται: θ restaur. Λ rec. — φθονοῦσι ΛΠΣ edd. exc. Schn.³ (Pap ut vid. = Γ) — 11 χαγωρεῖν Y pr., corr. 1 — § 27. 1 αἰσθῆτα Σ — καλλοπιστής et 2 καλλοπιστοῦ Georgid. — 2 ἐστιν Λ Pap — 3 ὑπαρχόντων+++ Γ — 5 ὑπάρχουσι ΛΠΣΥ edd. (Pap = Γ) — δυναμένους corpParis. — 6 τοιουτ+ι Γ pr., corr. 2 — κτήσαι Γ pr., το s. v. add. 2 — 7 καλῶς Y pr., corr. 2 — § 28. πειρῶ τὸν πλοῦτον usque ad χρῆσθαι δυναμένοις interpretamentum habet Facciolati (Monita Isocratis) ad loc. — κτῆμα Σ pr., τα add. 2, ⟨μὴ⟩ κτήματα ci. Bl. sed cf. Hug Jacob 1880 p. 188 Keil AI p. 124 — 8 ἐστιν Λ Pap — ἀπολαύειν] χρῆσθαι Boissonade — 9 κτᾶσθαι ⟨μόνον⟩ ci. Bl. — 10 ἐκτίσαι ΓΛΣ Georgid. ς — σπουδαίῳ om. Georgid.: F — 12 αὐτὸν ς ante A. — § 29. στέργε μὲν usque ad βελτίω velut glossema ad § 28 τίμα τὴν κτὲ (cf. Gnomol. 206) del. Keil XXIII p. 378/9, sed cf. Albrecht 1890 p. 20 — 13 βελτειωι Pap, βέλτιστα (cum codd. ЄZ) Bs. OSchn. Sandys Bl. — 1 ονιδισης Pap — η τυχηι Pap — 3 καλῶς Π pr., corr. — παρὰ ΛΠΥ Georgid. M. Ald. (Pap = Γ) — 4 οφειλομενηι Pap — ⟨τοὺς⟩ κακοὺς W. sq. exc. C. Bl., ⟨τοὺς⟩ κακοὺς δ' C. Do. — τὰς om. Λ pr., in mg. add. 1 — 6 ἀδικοῦσι ΛΠ Pap ς B. BS. — § 30. 7 μεισει Pap — 8 γὰρ ⟨ὁμοίων⟩ (omπιστευθέντες) Syrus sec. Baumstark p. 445, 443, sed cf. Ryssel p. 41 — 9 ἐν τῷ βίῳ om. Syrus prob. Baumstark p. 443 — πρὸς om. Georgid.: F — 10 ἀδικοῦντας Georgid.: F — 1 +ινου Γ pr., γίνου $Γ_2$ ΛΠΣΥ ExcParis. Gregor. ς ante C., γεινου Pap, γενοῦ Georgid. — ὁμιλητικὸς Γ pr., λλ corr. 2, poster. λ eras., προσηγορικὸς Gregor.: cod. Vind. — σεμνός] ἤγουν (add. 2) μέγας ἔνδοξος (ἢ add. 2) ἀξιωματικός Georgid.: V in mg. — 2 ὄγκων Λ — καρτερήσειεν Georgid.: F — 3 τῶν ὁμι+λητικὸν Γ pr., corr. 1 — τρόπων Λ — § 31. δὲ ΛΠΣΥ ExcParis. Georgid. ς ante L. (Pap = Γ) — 5 μηδὲ ExcParis. — 8 γελιοις Λ pr., corr. rec., item οι in ras. Y_1 — pro γελοίοις χαίρων L. exspectat γελοιάζων vel tale quid — 9 ἀχαρίστως μὴ χαρίζου τὰς χάριτας Georgid.: F — πασχουσι Pap — 1 ποιοῦντες μὲν ⟨εὖ⟩ Budaeus W. St. A. C. cf. Orelli II p. 555, ποιοῦντες ⟨εὖ⟩ μὲν Victorius sed cf. Baiter ad Paneg. p. XIV — ὑπηργοῦντες Λ, ὑπανοίγοντες Georgid. — μὴ ὀνειδιστικὸς ἔσο Georgid.: V, ἔσο μὴ ὀνειδιστικός Georgid.: F — 2 βραχὺ Georgid.: F — βαρὺ γάρ et παροξυντικὸν γάρ om. Syrus — § 32. 4 συμπέσοι Π — υπ Pap] ὑπὸ ΓΛΠ Georgid. edd. ante Bl. Schn.³ — 5 πάσχει++ Σ — τοὺς] τοῦ Π — 7 ψυχηι Pap — 9 ὑπαρχόντων ⟨ἀγαθῶν⟩ Georgid.: F — § 33. 11 κερσαινοντες Pap — 13 ελοιπησαν Pap — τειμωριαν Pap — 1 περὶ αὐτοῦ Georgid.: F — προσστους Γ pr., corr. 4 — § 34. 3 βουλευόμενος om. Syrus — παραληλυθότα Y pr., corr. 2 — 5 ἡγοῦ ad 6 εὐβουλίαν om. Syrus prob. Baumstark p. 443 —

6 παρὰ μὲν θεοῦ ϛ ante L. — δὲ codd. Pap edd. ante Bl. Schn.[3] — 7 τισι Λ Π Σ edd. — ἀνακοινώσασθαι Orelli II p. 558 — 8 χρωι Pap — τοῦ om. Syrus (cod. Z) Baiter ad Paneg. p. XVI, του Schn. (coll. Andoc. II 1) prob. Rauchenstein 1860 p. 738, sed cf. XVII 12 Str. II p. 383 Fuhr p. 341 (Aeschin. III 255) — συτωι Pap — 9 καταφανηι Pap — § 35. ⟨δὲ⟩ ὑπὲρ ϛ — 1 βουλεύεσθαι Georgid.: V — τὰ ⟨περὶ⟩ ἑαυτὸν Sternbach p. 30 — 2 ἐδιοίκησεν FlorBoiss. — 3 οὕτως ἂν ci. Bl. coll. § 25 sed cf. Jacob 1880 p. 188 — κάλλιστα A. — § 36. 7 μειμου Pap — ηθηι Pap — τάχειόνων Bs. ad Areop. p. 409 — 11 ὥσπερ γὰρ ad 2 θαυμάζειν om. Syrus — 1 δημοκρατείᾳ corpParis. — δη Γ pr., δεῖ corr. 1 — § 37. 3 εἰς ἀρχὴν] ἄρχειν τισὶ Georgid.: F — χρωι Pap — διοικήσης Georgid.: F — 4 ἃ γὰρ Georgid.: F[1] — αἰτίας] ἁμαρτίας Syrus prob. Baumstark p. 449 — ἀναθήσονται Georgid.: F — ἐκ ⟨τῆς⟩ τῶν κοινῶν ἐπιμελείας ci. (Bs.) Bl. coll. XVIII 25, sed cf. Jacob 1880 p. 188 — 5 ἀπαλάττου Γ pr., corr. 2 — μηι Pap — 7 δόξης Γ pr., corr. 1 — 8 γὰρ κἂν αὐτὸς Naber p. 49 — οἷα τοῖς ἄλλοις ἂν colloc. Sternbach p. 31 coll. § 17, XIX 19 — πράττουσι Λ Π Σ Υ ExcParis. edd. — § 38. 9 δύνασθαι μὲν πλεονεκτεῖν colloc. Henkel p. 14 Ponickau p. 18 — τὸ ex usu Isocratis delend. esse put. Str. IV p. 351 Bl. Henkel p. 14 Ponickau p. 17 — 11 μᾶλλον] ἄλλων Georgid.: F — 12 τοσούτῳ Γ, sub τοσ in Pap deters. ειναι — μόνα Λ pr., corr. 1 — 1 ὀνίνησιν Henkel p. 14 — 2 μέτεστι Λ Π Σ Υ Pap edd. — § 39. 3 τῶν] τὸν Π pr., corr. rec. — 4 ζημιωθέντων Π — 5 ἐλπίσι Λ Π Σ Υ Pap edd. — γε ἐλπίσι colloc. ExcParis.: M — ὑπερέχουσι Λ Π ϛ — § 40. 6 σαυτοῦ om. Syrus prob. Baumstark p. 443 — 8 πειρωι Pap — σώματι φιλόπονος εἶναι (quo homoeotel. turbatur) colloc. Bs. ad Areop. p. 390 Sandys ad loc. Fuhr animadv. p. 49 n. 1 Henkel p. 14 — 9 τὸ μὲν Λ pr. Π pr., utrobique corr. rec. — ἐπιμελεῖν Υ — § 41. 1 μέλλοις Υ, μέλλεις Georgid. — ἐρεῖν om. Gnomol. (Bar.) — τὴν Π pr., τῇ corr. rec. — 3 ἀνθρωπίνων ⟨πραγμάτων⟩ Georgid. (exc. cod. V) — οὔτε Γ Georgid.: V — 4 περιλοιπος Pap — § 42. 5 δύω W. C. — σαφῶς om. Georgid. (exc. cod. V) — 6 μόνοις om. Syrus — σιωπῆς Stob.: Tr. — κρεῖττον Georgid. (exc. cod. V) — 7 σειγαν Pap — 8 συμβαίνουσι Λ Π Σ Υ Pap edd. — 9 γινομένοις Λ Σ Υ Pap ExcParis. ϛ ante C. — γίνου Λ Π Σ Υ ExcParis. ϛ ante C. = γεινου Pap — τῶν κακῶν. Γίγνου δὲ Keil XXIII p. 379/81 — μηδ' ἐ ἑτέροις Π — 10 ἀποκρύπτειν ἐν ταῖς οἰκίαις colloc. Σ pr., corr. 1 — οἰκί (om. αις) Υ — ἀποάποκρύπτειν Λ pr., prius ἀπο deletum — § 43. 2 τῆς τοῦ Stob.: sed ς in ras. ut vid. M — 3 πειρωι Pap — 4 κινδυνεύσειν W. — ἐκ om. Stob.: A — 6 κατέκρινε Λ Σ (Υ) Pap edd. exc. Schn.[3], κατέγνω Henkel coll. III 6 — 7 ἀπένειμε Σ (Υ) — § 44. 8 μηι Pap — 10 προηιλόμην Π — διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας om. Syrus — 11 παγγελμα Π pr., ρα s. v. rec. — 14 ταμίου Π, ταμειου Pap — προφέρεις Λ, προφέρῃς Υ, προφέρῃ ci. C. — § 45. 16 θεοῖς: θ ex corr. $Γ_2$ — 17 ἔχω Π pr., υ s. v. rec. — 1 νουθετοῦσι Λ Π Υ edd. exc. Schn.[3] (ExcParis.) — νομιζωι Pap — 2 τῇ ⟨σοῦ⟩ περὶ τὴν ἄλλην παιδείαν ci. A. — ⟨μάθησιν καὶ⟩ παιδείαν Syrus prob. Baumstark p. 445, sed cf. Ryssel p. 32 — φιλοπονιι Λ pr., ιαν s. v. 1 — 3 επιτασ[σ]οντα Pap — § 46. 4 μάλιστ' ἂν Stob.: Tr. — παροξυνθείη Γ pr., σ add. 2, παροξυνθεὶς Υ — 5 εἰ καταμάθῃς Stob.: Br., ἴσο τοῦτο γινώσκων Georgid. — 6 ἐν τούτῳ Π, ἐκ τούτου Georgid. — γνησίας Stob.: Br., ci. W. C. et iterum Graux apud Tournier, Exercices critiques, Bibliothèque de l' école des hautes études X 1875 p. 72/3 — ἔχωμεν Σ — 7 πλησμονὰς] ἡδονὰς Stob.: M — πεπήγασι Stob.: Tr., παραπεπήγασι Λ Π Σ (Υ) edd. exc. Schn.[3]

(Pap = Γ) — 8 ἀρετὴν ἀεὶ πονεῖν Stob.: Tr. — σωφρόνως Σ, φρόνως Υ pr., σω in mg. 2 — αὐτοῦ om. Syrus (?) prob. Baumstark p. 443 — 9 τὰς τέρψεις] τὰ περὶ τῆς Υ — εἰλικρινεῖν Λ pr., s. v. corr. 4, εἰλικρινοῦς Υ, εἰλικρινεστέρας ci. Orelli II p. 566 sed cf. Str. III p. 562 — ἀποδῶ Υ, ἀποδίδωσι ΛΠΣ Pap edd. exc. Schn.[3] — § 47. 12 τῶν] τὸν Σ — 14 διαπονοῦμ++ Λ pr., corr. 4 — § 48. δὲ Γ B. sq., corr. Bl. Schn.[3] — 1 διὰ τὸ] ἢ ⟨αὐτοὺς μὴ⟩ ci. A. — 2 τοὺς delendum esse cens. L., ἀνάγκη subaudiendum esse put. W. — § 49. 5 ἤ που Λ pr. (corr. 2) ΠΣ W. St. A. L. — γε om. ς — κατὰ πᾶν] παντάπασιν Fuhr p. 330, πάντως vel παντὶ ⟨τῶν ἄλλων⟩ Henkel p. 15, lectionem ultimam prob. Ponickau p. 19 — ἐλαττωμένους Σ, πλαττομένους Naber p. 49 coll. XIII 21 sed cf. XIX 281, XXI 243 — οὐ del. (PapAmh.) Baiter (ad loc. coll. XIV 138, XVII 24, XIX 33, 70, ep. VII 15) Bl., sed cf. Schn.[3] ad loc. — 7 τῆς: η in ras. $Λ_4$ — 8 καὶ φίλους om. Syrus — ἐνεχείρησεν Σ — 9 κατέστησεν Λ pr., corr. 3 — § 50. δεῖ] δ+ Λ pr., corr. 3 — 10 ἐπὶ τὸ+ς Γ pr., corr. 2, ἐπὶ τοῖς in ras. 7 litt. corr. $Λ_1$ cf. Str. III p. 447 — 13 λέγουσι . . πιστεύουσι codd. PapAmh. edd. (Pap incert., πιστεύουσιν iam Schn.[3]) — 14 ἐποίησε ΛΠΣ PapAmh. (Υ Pap incert.) edd. exc. Schn.[3] — κα[κει]α[ν] et τειμωριας (sic) PapAmh. — 15 ἐκόλασε Π — § 51. δεῖ] δε PapAmh. — παραδείγμασι ΛΠΣ PapAmh. (Υ) edd. — χρώμενόν ⟨σ'⟩ Bl. Hug cf. Pap, sed cf. BS. ad XX 78 Sandys ad loc. Jacob 1880 p. 188 — 2 ⟨τὰ⟩ τῶν ἄλλων ci. W. — 3 ἀναγινώσκειν ΛΠΣΥ ς ante C., αναγειvωσκειν Pap, ἀναγινώσκωμεν Georgid.

or. XI.

πρὸς νικοκλέα περὶ τοῦ βασιλεύειν ἢ περὶ βασιλείας inscr. (Oporinus) St. A. L. C. Do. — § 1. 8 ιωθοτες Pap — 9 αγιν Pap — 10 χρημάτων ς ante A. — υμις δε πλουτιτε et 1 καταφανις Pap — τεχνικότερον Π pr., ω s. v. 1 — 2 αὐτοπωλοῦντες Naber p. 50 coll. Plat. Soph. 231 D, αὐτὰ del. Versm. — κ[α]πηλευιν Pap — § 2. ἡγησάμη Λ pr., ν s. v. 2 — ἐγὼ δ' ἡγησαίμην ἂν ς ante C. — 3 ταύτην del. Bl. 1884 p. 420 sed cf. Albrecht 1885 p. 78 — χρησιμοτατην Pap — 4 σοὶ λαβεῖν] σ̄υλαβ[ι]ν Pap — δυνηθιην Pap — 5 ἐπιτηδευμάτων delendum put. Bl. (coll. XVII 62, X 5 cf. 1884 p. 420) Hug Versm. — ἄριστα ΛΠ Pap — πολειν Pap — 6 διοικοῖς (velut ex Γ) B. sed cf. Monatsber. — ἐστιν ΓΛ cf. Pap PapR.] ἔστι ς B., ἐστὶν Versm., ἐστὶ BS. Bs. Bl., addubitat Bl. 1884 p. 420 — 7 ἀλλὰ Γ pr. (corr. 2) Pap PapR. — ἀναγκάζεσθαι τὴν ἡμέτ Π pr., τὴν ἡμέτ induct. — ἀλλὰ βουλεύεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν ci. Bl. 1884 p. 421 — 8 κατὰ βουλεύεσθαι τὴν ἡμέραν (om. ἑκάστην) Stob.: S (unde βουλεύεσθαι s. v. scriptum fuisse in archetypo apparet: cf. Keil AI p. 84) — § 3. επιθ οι Pap PapR. — καθ ως Pap PapR. — 9 πολειτευομενοι Pap — τυγχάνουσι Π — δε Pap — . . . .] νερως εξιναι PapR. — 10 τε om. Stob.: S — 12 ὥστε ΛΠ Pap PapR. — 13 γίνεσθαι ΛΠ PapR. ς ante C. — § 4. ὑπάρχει τοιοῦτον καὶ τὰ ἑξῆς (omissa sunt οὓς ad 16 ὁμιλοῦσιν) Stob.: S — 14 οὓς μᾶλλον ἔδει τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι colloc. ς — πεπαιδεῦσθαι ci. Keil AI p. 126 sed cf. Albrecht 1890 p. 17 — 15 πλεῖστοι: στ ex corr. $Γ_2$ — 16 ὁμιλοῦσι Π — 17 γενόμενοι ς ante C. — πλιστων Pap — 1 αμφισβητιν Pap — ἐστιν fort. delendum put. Bl. 1884 p. 428 Keil XXIII p. 350 — 2 ἰδιωτευόντων: ευο ex corr. $Γ_4$ — § 5. 3 αποβλεφουσιν Pap — 5 δὲ codd. ς B. BS. (Pap incert.) — ἐνθυμηθῶσι ΛΠ edd. exc. Versm. (Pap = Γ) — 6 ὀρθῶσι B. BS. Bs. Bl. — 'χρῆν Bs. (p. XXIII 2) — δὲ ΛΠ Pap ς — 7 δὲ ς — 8 λυσιτελιν Pap — § 6. 10 βασιλιαν et ιεροσυνην Pap — 11 ἅπαντος Msch. p. 30 — ⟨πάντων⟩ τῶν C. — 12 ἐστιν I

Pap] ἐστι Λ Π edd. — πλιστης Pap, πλείονος ς ante A. (L. praef. p. 25) — 13 ⟨ταῦτ'⟩ ἐξ ὧν dubitanter W. — μαλειστα et 16 δεῖ] δι et 17 διελθιν Pap — § 7. 18 συνειδειν Γ pr., corr. 4 — 19 αμμετρων Π pr., ε s. α corr. 1 — πεποιημένων et συγγεγραμμένων Hirschig coll. XIX 45, sed cf. VIII 2 — συνγραμ[ματων Pap — § 8. 22 γε codd. Pap ς B. BS. — επιχιρημα καλως εχιν το ζητιν τα παραλελιμμενα και νομοθετιν Pap — 23 νουθετεῖν τὰς μοναρχίας Zeitz p. 7/8 Cob. NL p. 363 VL p. 515, sed cf. Bl. ad loc. Jacob 1880 p. 188 — 24 εκινους et 25 προτρεψιαν Pap — 1 ωφεληισιν Pap, ὠφελήσεις ς, ὀνήσεις B. BS. Bs. Bl. — δυναστιας et 2 πολειτιας et 3 ποιησιν Pap — § 9. 5 ἂν γὰρ τὸ κεφάλαιον ὅλου τοῦ πράγματος ci. Bl. 1884 p. 422, ἐν κεφαλαίοις delendum put. Versm. — 6 ἐνταῦθα Λ Π Pap ς — αμινον et ἐροῦμεν] αιρουμενοι et 7 προσηκιν Pap — 7 δυστυχοῦσάν ⟨τε⟩ ci. Bl., retractavit vero 1884 p. 422 — 8 πράττοσαν Π pr., corr. rec. — 9 καθ' ἑκάστην ⟨τὴν Do.⟩ ἡμέραν συμπίπτοντα ς Do. — 10 πρατεον Γ pr., κ s. v. 4, πρακταιον Pap — § 10. εκινο et δεῖ] δι Pap — 11 τηλικουτον Γ pr., corr. 1 — βουλευ|ομένους Γ pr., βουλευο|+μένους corr. 4 — ραθυμιν et 12 σκοπιν Pap — 12 φρονειμώτερον Γ pr., corr. 2 — διακισονται Pap, διακείσωνται W. St. A. — δεδικται et 13 βασιλιας et 14 παρασκευασουσιν Pap — 13 αὐτῶν ς Do. Bs. Bl. Versm. — § 11. 14 ὥστε codd. Pap ς B. BS. — ουδενει et προσηκιν et 15 γυμναζιν Pap — 15 βασιλευσιν Pap Versm. — αὐτῶν Bs. Bl. Versm. — 16 πα+νηγυρις Pap — οὐθ' ἓν Π, οὐθὲν ς ante C., οὐδ' ἓν Bs. (p. XXXVI 1) — τιθεασιν Pap ς ante C. — υμις Pap — 17 ἀγωνίζεσθαι Π pr., corr. rec. — 2 διοισις Pap — § 12. 3 πραγμασιν Pap — 4 γίνεσθαι Λ Π ς ante C. — 5 εχιν et 7 ιμερουμεν et πλιονος Pap — 7 ἄξια ci. Bl. sed cf. Hug, καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν del. Keil XIX p. 626 quippe quae fluxerint ex XIX 212, sed cf. Albrecht 1885 p. 76 — δε Pap — 9 μαλλειστα Pap, om. edd. ante Bl. (cf. Monatsber.) — ευεργετιν Pap — § 13. 10 διάκεισον Π, διακισο Pap — 12 διν απιρως εχιν Pap — 13 γίνου ΛΠ Pap ς ante C. — 14 μιζονων Pap — 15 ταχιστα Pap — ὑποθέμεθα Π pr., corr. rec. — διν et 16 πολειν Pap — § 14. 17 μαλλειστα δ αν et παρακληθιης η διναν et 18 χιρους Pap — 20 τὴν ⟨αὐτὸς⟩ αὐτοῦ Cob. VL p. 515 — § 15. 3 οὔτ' ἀνδρῶν del. Versm., οὔτ' ἀνθρώπων ci. Str. IV p. 357 — οὔτ' ἄλλου πράγματος οὐδενός durius hic dictum esse putat Msch. p. 56 n. 1 — οὔτε . . οὔτε Λ Π $Θ^α$ ς — 4 ἦν ς B. — τούτοις] τοῖς Naber p. 79 — ὧν ⟨ὧν⟩ $Θ^α$ — § 16. 6 γινώσκων Γ Λ Π $Θ^α$ Anton. ς ante C. — 7 πολιτῶν Γ pr., corr. 2 — 8 θεραπεύωσι $Γ_4$ $Θ^α$ — 9 ἐᾷς μήτε Λ Π ς — σκοπεῖς Anton. A. — 10 δὲ $Θ^α$ — 11 στοιχια Pap — ἐστί $Θ^α$ ς — § 17. 12 κινι και et 13 μαλλιστα Pap — 13 γινου Λ Π $Θ^α$ Pap ς ante C. — 14 ζητι et 17 διαλυσις Pap — 17 ταῖς πολιτείαις M. Ald. — ποιήσουσι Λ$Θ^α$ ς — § 18. 19 καθίστα ci. W. (annot.) — 20 φεύγωσι Λ Π $Θ^α$ edd. exc. Versm. — ἔχωσι Π $Θ^α$ ς — 21 ἀμφισβητῶσι Λ Π $Θ^α$ edd. — μηδὲ Λ Π Pap ς — εναντιαις Pap — 22 ἀλλα|ει Γ pr., ἀλλ' ἀεὶ|+ corr. 2 — περί ⟨γε⟩ τῶν W. ς — γίνωσκε Γ Λ Π $Θ^α$ ς ante C. — 23 συμφερι Pap — ἀμετακινήτως (cod. Z) ς sed cf. VII 12 — εχιν et 24 κιμενους Pap — τοὺς καλῶς κειμένους del. K. p. 363 — § 19. οιχι Pap — 25 βασιλεικῶς Π — 26 ενδικνυσο et 1 αφανειζομενων Pap — 2 καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημάτων (velut scholion ad προειρημένοις) del. Dobree, sed cf. Versm. p. 18 Msch. p. 67 — 3 παραμενι et 4 πλιονος et καταλιψις Pap — ἐπιγινομένοις ExcParis. — § 20. 5 ᾧ Γ pr., οἷ int. scrib. corr. — κατεδιξαν Pap — 6 τοῦτο del. Bl. 1884 p. 424 sed cf. Albrecht 1885 p. 78 — εἶναι del. (Bl. l. l.) Versm. coll. § 41, 25 — θεράπειν Π pr., α s. v. 1 — 8 ιερια Pap — πραξιν Π pr. (corr. 1)

Pap — 9 ἀρίσταις vel ἀρχικωτάταις τῶν τιμῶν (cf. § 30) ci. W., λαμπροτάταις τῶν τιμῶν ci. A., ἀργαῖς τῶν τιμῶν ci. L. p. 68, ἀρχικαῖς τῶν τιμῶν ci. C., ἀνάγκαις τῶν φίλων ci. Str. Demon. p. 18, τῶν φίλων del. Bl. (sed cf. Jacob 1880 p. 188), ⟨ἀρίσταις⟩ ἀρχαῖς τῶν φίλων ci. ipse Philolog. 1896 p. 674 — οικιοτατους Pap — δὲ codd. edd. ante Bl. — ἀληθείαις αὐτῶν ci. L. Str. l. l. Chr. — 10 εὐνουστάτους: εὐ in ras. Π rec. — § 21. 12 κδια γαρ Pap pr., κ induct. — κεκτασθαι κε διασωζιν et μαλλιστα Pap — 13 κήδου τῶν πολιτικῶν οἴκων οὐχ ἧττον ἢ τῶν ἰδίων . . . τοὺς δ' ἐργαζομένους πλείω ποιεῖν τὰ σὰ ci. C. — ἀπὸ del. Bl. 1884 p. 424 sed cf. Albrecht 1885 p. 77 — 14 αναλισκιν Pap — τὰ σὰ πλείω] τας πλιω Pap — 1 πολειν οικια Pap — ἐστί edd. exc. Versm. — § 22. 5 δῶρα A. — ἀξίους ὄντας ci. Versm. coll. XIX 75, sed cf. Msch. p. 70 — § 23. 8 οὕτωι Γ pr., ι eras. — 10 γινομένων Λ — 11 αμαρτανομε]νον Pap — § 24. 12 ⟨τῇ⟩ χαλεπότητι ci. Bl. sed cf. Jacob 1880 p. 188 — κολαζιν et 13 νομιζιν Pap — 13 τῆς αὐτῶν $Γ_4$ Λ Π B., τῆς ἑαυτῶν ς, corr. BS. sq. cf. Bs. ad Areop. p. 220 — 14 αὑτῶν Do. Bl. Versm., αυτων (errore) Bs., qui αὑτῶν ci. ad Areop. p. 220 — αμινον σαι Pap — 16 οιμίλει Λ pr., corr. 1 — § 25. 17 φιλονίκει Bl. Versm. sed cf. ad VIII 48 — 2 περιγινομένους ς ante C. — 3 τε Λ Π corpParis. ς — εἰσιν Λ Π — τοὺς om. M. Ald. — 4 ἐπιχειρῶσι Π ς Do. — § 26. 5 χρησαμένους] κ[τ]ησαμενους (?) Pap — 6 ευδαιμονησιν ουχ αιαν Pap — § 27. 11 ἄ++ριστα Γ — § 29. 8 μηδεμίαν συνουσίαν ad 10 εἶναι δόξεις post διοικήσεις transpos. A. — ακριβις Pap — +τὰς Γ — συν|οντων Γ pr., συ+|νόντων corr. 2 — 12 σε] σαι Pap — εἶναι om. Pap ς (ante C.) Bl. 1884 p. 429 — νομιοῦσι ΛΠ ς Do. — 13 τοιουτος Pap — πράγμασιν Γ Pap Versm.] πράγμασι Λ Π edd. — γινομένοις ς ante C. — αυτως Pap — 14 ὡς ἂν Stob.: A — εκινοι Pap — πράξωσι Λ Π ς Do. — § 28. 15 επενουντας et επιτιμουντας Pap — 16 ἔχῃς $Θ^α$ pr., ἔχεις $Θ^α$ rec. Π, εχις Pap — 1 διόρα] δεῖ ὁρᾶν Gnomol. — 2 ἔχωσι $Θ^α$ — 3 πιρω γνωριζιν Pap — τε om. (cod. Z) ς (ante C.) sed cf. Fuhr p. 357 — 4 εἰσιν Γ Pap ς (ante C.) Versm.] εἰσι Λ Π C. sq. — λέγωσι+ Λ = λέγωσι Π ς, λεγουσιν Pap — § 29. 5 αἵπερ ⟨ἂν⟩ W. L. C. — 6 ἥττων Λ pr., corr. 4 — τοῦτο Λ Π ς, τουδ Pap — βασιλεικώτατον Π — 7 κρατῆς: η in ras. Stob.: A, κρατεῖς Stob.: SM — 8 πολειτων Pap, ἡδονῶν πολιτῶν Stob.: A — μηδ'] μηδε Γ, μηδεν Pap — ἀλλ' delendum esse put. Bl. — 9 επι εκ[ιναις] Pap — τε Λ Π Pap ς — 10 βελτείων Γ pr., corr. 2 — § 30. 11 ἐστι Λ — 12 μέγα φρόνει ci. W. — μέτεστι Λ Π $Θ^α$ ς Do. — 13 γινομένας Γ ς ante C. — 14 αὐτοῖς Λ — 15 θαυμάζωσι Π, θαυμάζουσιν Stob. — § 31. 2 γινώσκων Γ Λ $Θ^α$ ς ante C. — 3 ἄρχουσι ΛΠ$Θ^α$ ς Do. — τοῖς ἀρχομένοις Π pr., s. v. corr. 1 — § 32. 6 μέγα Stob.: M — παισὶ ΛΠ$Θ^α$ edd. — 7 δὲ Λ Π ς — 8 περιγίγνεται Stob.: S pr., corr. 1, παραγίνεται ExcParis. ς ante C., ⟨ἐνίοτε⟩ παραγίγνεται (L.) C. coll. VIII 43 — 9 δὲ Λ Π $Θ^α$ ς — τε ΓΛΠ$Θ^α$ ς B. BS. — 10 δὲ Γ Λ Π ς B. BS. — 11 ἵνα Λ Π ς — 12 εἶνε Π pr., αι s. v. 1 — § 33. 14 ἁμαρτήμασι Λ Π edd. exc. Versm. — 16 μετριότετες Γ pr., corr. 1 — § 34. 18 τὰς συμφ συνουσίας Π — 19 ἐστὶ Λ Π edd. exc. Versm. — τῶν πραγμάτων (ex Λ Π) Versm. Msch. p. 62 n. 2 coll. § 17, XVII 128 — ἐπιπολὺ W. L. — 21 συμφορὰν . . προσοῦσαν addubitat Versm. — 1 διαφεύγειν Γ pr., corr. 1 — § 35. βούλῃ C. — 3 σε διδάξει (cum cod. Oxon. colleg. novi) ci. C. — δὲ Λ Π ς B. BS. — 4 πράγμασι Λ Π edd. exc. Versm. — γινόμενα Π corpParis. ς ante C. — § 36. 7 ἐπαινεθῶσι ΛΠ$Θ^α$ edd. exc. Versm., qui. ci. corr. — 8 ἐπιτηδεύμασι ΛΠ$Θ^α$ edd. exc. Versm. — εὐδοκιμήσουσι $Θ^α$ — 11 δὲ Λ Π ς — § 37. 12 τοῖς+ $Θ^α$ — καὶ φρόντιζε ΓΛΠ$Θ^α$ ς B. BS., φρόντιζε δ' Havet — 13 ποιήσεις ς —

μὴ περιίδῃς ad § 39 μεγίστων λέγοντας interpolatori tribuit Versm. p. 28 — τὴν] ταυ Γ pr., int. scrib. corr. — 14 ἅπασιν Γ pr., int. scrib. corr. — θνητοῦ ⟨μὲν⟩ A. L. C., θνητοῦ ⟨τοῦ⟩ ci. B. Bs. ad Areop. p. 101 K. p. 376 coll. XX 134 Versm., sed cf. XVI 109, Lys. II 81 Str. II p. 235, III p. 452 BS. ad loc. — 15 τὴν γνώμην B. (berol.: errore) Dd. — § 38. 1 μιμοῦ ⟨καὶ⟩ L. — τοῖς σαυτοῦ παισὶν (cf. Θ[α]) Dyroff p. 56 Versm., sed cf. IX 47 append. — § 39. 2 σοφοὺς ⟨δὲ⟩ A. — 4 δὲ Λ Π ϛ Do. — 5 αὐτῶν Λ L. (αυτῶν Π) — 6 πράγμασι Λ Π edd. exc. Versm. — 8 δυστυχίας (cum codice Harleiano) ci. C. — βελτειω Γ pr., corr. 2 — § 40. 10 γινώσκεις Λ Π ϛ ante C. — 11 πλῆθος καὶ] πλῆθος το Γ pr., int. scrib. corr. — τὸ πλῆθος ⟨πολλοὶ⟩ . . . ἀρχόντων τὸ μέν τι . . τὸ δ' . . τὸ δ' . . τὰ δ' αὐτοὶ ci. Bl. sed cf. Jacob 1880 p. 189 — 12 δὲ . . δὲ . . δὲ Λ Π ϛ Do. — 13 ἔνιοι δ' αὐτοὶ (cf. Λ Π) ci. Versm. coll. XIV 117, qui alioquin τοσούτων ὄντων usque ad τῶν ἀρχόντων delendum esse cens. — § 41. 14 τούτοις ⟨τοῖς περὶ⟩ τῶν ci. Sauppe ap. BS. — 15 οὔτε ἄπιστον Λ Π ϛ — νομιζομένων ἔτ' ἔστιν εὑρεῖν (cum Λ Π) Naber p. 50, sed cf. Versm. ad loc. — 17 τὰ del. Bl. Versm. (ad loc.), sed cf. XVII 54 Jacob 1880 p. 189: τὰ πλεῖστα = maximam partem i. e. maiorem quam alius quisquam — κάλιστα Π — § 42. 19 νομίζουσι Π — 20 γε Λ Π ϛ Do. — ἧπερ L. — 2 ἀποτρέπουσι Λ Π ϛ Do. — § 43. 3 φωκυλλίδου Γ Λ Π M. Ald. — 4 συμβούλους γεγενῆσθαι colloc. ϛ Do. — § 44. 7 μάλιστα Λ Π ϛ — 9 ἀκούσειαν Bs. Bl. Versm. sed cf. ad IV 6 — § 45. 11 'θέλοιμεν BS. sq.] θέλοιμεν codd. W. B., ἐθέλοιμεν ϛ exc. W., θέλομεν Naber p. 50 coll. XII 30, XIII 66, XVIII 73 Versm.: cf. XII 30 Bs. ad Areop. p. 257 sq. Gr. Inscr. Att.[3] p. 178 — 14 θεωρημάτων ci. Dd. praef. VI, γραμμάτων Sauppe ap. Bs., θεαμάτων vel θεωρημάτων Richards Classical Review XII 1898 p. 28 — 16 τοὺς τῶν ⟨μὴ⟩ δεόντων τι ποιοῦντας ci. W. — δεόντων] τοιούτων Str. Demon. p. 35, retractavit II p. 84, cf. Sauppe Jbb. p. 71 — § 46. 17 παροινῶν ut vid. Λ pr., corr. 1 — οἳ] ἢ Π pr., s. v. corr. rec. — 18 εὖ φρονοῦσι Π — δὲ Λ ϛ Do. — 19 ωσ|τ Γ pr., ωστ'|+ corr. 2, ὥστε Λ Π ϛ Do. — 20 σφέτερα Λ — 21 χαίρουσι Γ corr. rad. Λ Π edd. exc. Versm. — § 47. 23 εὕρει Π pr., s. v. corr. rec. — 24 λοιδορομένους Π — 25 δὲ Γ — ἐνόχ+ων Λ — § 48. 2 ὠφεληματάτους Γ pr., corr. rad. — 4 χαίρουσι Λ Π edd. exc. Versm. — ἁμίλλας ⟨ἀγάζονται⟩ A.; de sententiae, quam corruptam putat, medicina frustra cogitavit Versm. — 5 ποίησιν] φρόνησιν ci. Bs. ad Areop. p. 168 — εὑρωντας Γ pr., corr. rad. — 6 ἀμφωτέραις Γ pr., corr. rad. — ἰδίαις Π — § 49. 9 ἀκουστὰς Basil. 1 St. — ἀκροατὰς ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ θεατὰς Cob. VL p. 516 — 10 ἐπιθυμοῦσι Λ edd. exc. Versm. — § 50. 15 βασιλέα ὄντα (h.) Dobree, ὄντα βασιλέα Brause p. 12 — 17 ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἡδοναῖς colloc. Π pr., signis additis corr. 1 — ἀνακρίνειν ϛ — § 51. 18 τε Λ Π ϛ, τε ⟨καὶ⟩ cod. Lobcov. A. C. — 21 αὐτοῖς codd. ϛ B. BS. — 22 πεπαιδευμένων Γ pr., corr. rad. — ἐξ ἑκάστου τούτων ἑλέσθαι ⟨τὰ χρήσιμα⟩. χρὴ τοίνυν τὸν δυνάμενον βουλεύεσθαι ἀφέμενον τῶν C. — 23 συμβουλεύεσθαι ϛ ante C. — § 52. 25 τοὺς καθόλου ⟨περὶ⟩ C. cf. § 6 — 26 γινώσκοντας codd. ϛ ante C. — 1 δῆλον γὰρ ad 2 ποιήσειεν genuina non esse put. L. — χρήσιμος del. Cob. NL p. 320 VL p. 516, sed cf. Versm. ad loc. — 2 ποιήσειε Bs. Bl. — § 53. 3 γινώσκων Λ ϛ ante C. — 6 πλεῖστα Λ Π ϛ Do. — § 54. 7 γινώσκω Λ ϛ ante C. — 8 ἀρχόμενος ⟨τοῦ λόγου⟩ C. — 9 ἃ B. (errore) Dd. — 11 αἷς] ἃς Naber p. 51 Versm. — χρηὶ Γ pr., ι eras. — 12 μείζους om. L. B. BS. Bs. cf. Monatsber.

or. XII.

νικοκλῆς. νικοκλῆς ἢ συμβουλευτικός W., νικοκλῆς. ἐπιγράφεται δὲ ὅμως οὐ μόνον νικοκλῆς, ἀλλὰ καὶ συμβουλευτικός St., νικοκλης ἢ συμβουλευτικός ἢ συμμαχικός A., νικοκλης η συμβουλευτικος L. C. Do. — § 1. 14 εἰσί et ἔχουσι Λ Π edd. — 16 ποιθοίμην Γ pr., corr. 2 — 17 ψέγουσιν Γ sec. Monatsber.] ψέγουσι ΛΠ (ci. W. A.) L. sq., φεύγουσι ς ante L. — 1 πλεξίαι Π pr., ονε in mg. add. rec. — § 2. 3 κἀκεῖνο codd. ς B. BS. — 6 ὥστε Λ Π ς Do. — 7 δι' ὧν W. sq. exc. Bs. (etiam K. p. 374), ἐξ ὧν Zeitz p. 14 — § 3. 10 πῶς A. L. Naber p. 51 sed cf. VI 26 — 11 ἀνδρίαν edd. exc. W. sed cf. ad IV 27 — aut vulgata lectio ἐξαπατῶντας restituenda aut καὶ τοὺς ψευδομένους delendum: Dobree — 12 ἔχουσι Λ edd. — § 4. 15 οὕτε A. C. — 16 τύπτουσι B. sq. — ἀποκτινόντας M. — 17 ἀνδρίαν edd. exc. W. sed cf. ad IV 27 — 20 ἐπιχειροῦσιν+ Γ, ἐπιχειροῦσιν Λ pr., ν eras. = Π ς B. BS. — § 5. 21 διορίζεσθ+ Γ pr., αι in ras. corr. 5 — λόγους+ Λ — 22 ὥστε Λ Π ς Do. — αἴσθονται B. BS. (non Do.), sed cf. ad IX 4 — 24 ἐστιν Γ pr., ν eras. = Λ Π Θ^{a} ς B. BS. — 26 τυγχάνοντες Γ pr., int. scrib. corr. — § 6. 1 δὲ Θ^{a} L. C. — ἡμῖν] ημην Γ^{a} pr., corr. 2 — § 7. 7 τε Λ Π ς Do. — 8 ἐγκομιάζομεν Γ pr. Π pr., corr. $Γ_2$ $Π_1$ — τε ΓΛΠΘ^{a} ς B. BS. — 11 ἐστιν Π pr., ν expunct. = ΛΘ^{a} — § 8. 12 πίστεσι Λ pr., ν add. 4 — 13 ἄλλους] πολλοὺς A. — ταύταις ⟨καὶ περὶ τῶν ἰδίων⟩ W. St. A. (ἰδίων vel οἰκείων ci. W.) — 14 χώμεθα Λ pr., ρ s. v. add. 2 — 15 δ'ὀνομάζομεν Mehler praef. p. X — αὐτοὺς ΓΛ pr. (corr.?) Π — § 9. 18 γιγνομενων Γ^{a} pr., corr. rad. — 19 ⟨τὸν⟩ λόγον ς — χρομένους Γ pr., corr. 2 — § 10. 23 δὲ Γ — κατὰ del. Cob. VL p. 516, sed cf. Jacob 1874 Naber p. 69 — 2 τοὺς om. M. Ald. St. A. — καὶ γὰρ ⟨διὰ⟩ τούτων Brubach. W. ς — 3 εὐδαιμονεστάτας: ult. ς ex corr. $Γ_1$ — § 11. 7 +α|ρεμου Γ pr., γαρ|+εμοῦ corr. 2 — 8 εἰκότως: εικ in ras. $Λ_1$ — § 12. 12 προαποδείξαιμι ci. C. — 15 πολιτειῶν] ἄλλων Bs. ad Areop. p. 168 — ἐστι Λ pr., ν add. 1 — § 13. 19 συμβουλευθεῖσι ΛΠ edd. — § 14. 20 ὑποθέμενος ἄρχομαι ci. A. — 23 ἀνομίους Stob.: M — § 15. 25 δημοκρατία Λ pr., ι add. 1 — μετέχουσι et ζητοῦσι Λ Π edd. — 1 τοῦτο Λ Π ς B. BS. — παρὰ ταῖς Stob.: A — μηδέτερος St. — ἕτερος ἑτέρου μηδὲν colloc. Stob.: A — πλέον: compendium terminationis ον explicavit $Λ_4$ — 4 καὶ τοῖς] καὶ om. Ald. ς B. BS. Keil AI p. 127 — ταῦτα Λ Π ς — 5 ἐστι Λ — § 16. καὶ μὴν δὴ (A.) L. — 7 μᾶλλον ⟨συμφέρειν⟩ ci. W. — ὁμολογήσειαν Bs. Bl. sed cf. ad IV 6 — 8 διαλήσῃ Π ς ante C. — 9 ἢ φόρεσθαι ci. Cob. VL p. 516 coll. Plat. Gorg. 465 C — γινωσκόμενος Λ Stob. — 10 ⟨τὸ⟩ τοσούτῳ Stob.: M, τοσούτῳ ⟨καὶ ἡδίονα⟩ A. — αὐτὴν ex corr. Stob.: A_1 — § 17. 13 ἐστὶ et 14 ἐστι Λ Π edd. — 15 βολέσεσθαι Π, βουλεύσασθαι ς Bs. ad Areop. p. 195 — 16 μάλιστα ci. C. — 17 παραλλήλας Λ Π M. Ald. W. L. — 18 αὐτάς del. Bl. sed cf. XIII 12 — κατ' ἐαυτὸν Stob.: M — 19 γιγνωνται Γ pr., corr. 1, γίνονται Λ — αισθεσθαι Γ pr. cum ras. supra ι et εσ, spirit. et accent. add. 2 cf. ad IX 4 — § 18. 20 καταδεεστέρως Cob. VL p. 156 — 21 γε Λ Π ς — 22 ἔπειτα Λ ς ante C., ἔπιτα Π — 1 πρὸ δὲ Γ pr., corr. 2 — 2 πρόσφᾶς αὐτὰς Π — 3 φθονήσουσι B. sq. — 4 πράττουσιν] προνοοῦσιν Naber p. 51 — § 19. ἔπειτα Λ Π ς ante C. — ὑστερίζουσι B. sq. — 5 δὲ ς ante L. — 6 διαφεροφερομένους Γ pr., φερο posteriore loco eras. — 7 χρόνον Π — § 20. 10 ἔχουσι Λ edd., ἔχωσι Π pr., s. v. corr. 1 — βούλοντ' Stob.: M — 11 καὶ τοῦ ἐφ' Stob.: M, καὶ τὸν ἐφ' Stob.: S — ἐφ' ἑαυτῶν W. St. A. — κάλκιστα Π pr., λ expunx. 1 — 13 τὰς ἐννοίας ⟨ὁμοίας⟩ ci. W., ὁμοίας

ci. etiam C. — ἔχουσι Γ Λ corr. rad. (ν eras.) ς — § 21. 14 γὰρ delend. put. L. — 15 προσέχουσι Λ Π edd. — § 22. 19 ἐγκυλίοις Γ pr., corr. 5 — καθ' ἡμέραν ἑκάστην (velut ex Stob.) C. — 20 ἀλλὰ κατὰς Π — περιειλήφασι Π ς — 21 δύναμις Stob. — 2 τε Λ — εἰσί Λ Π ς Do. — ταῦτα Λ Π ς — § 23. 6 τιμῶσιν Λ pr., ν eras. = Ald. sq. — διονήσιον Π — 7 αὐτοῦ Γ Λ Π — § 24. 10 τῶν ἄλλων Bs. Bl. sed cf. K. p. 369, del. Naber p. 52 — οικ++ Γ pr., οἶκοι corr. 2 — 11 των Π pr., τὸν s. v. corr. 1 — 12 πόλιν ⟨τῶν ἀθηναίων⟩ ς B. BS. — 13 ἐκπέμψης Γ pr., ς eras. — ὅτι δὲ L. (errore?) — § 25. 15 ἤ] εἰ Λ pr., corr. 1 — 16 τυραννούμενοι ς — § 26. 21 ἀρχ+++ων Π pr., αἱ in ras. corr. 1 — 22 ἐστιν Γ Π pr., ν expunct. = Λ edd. — κατάσιν Γ pr., κατάστασιν corr. 2 — 23 δὲ Γ Λ L. C. — 24 οὕτωι Γ pr., ι eras. — 25 ποτε Λ ς — 26 αὐτὴν del. Bs. (ad Areop. p. 412) propter antecedens αὐτῇ, sed cf. K. p. 364 — § 27. 2 συντομότερος Λ pr., corr. 1 — § 28. 5 ἔκτισε Λ Do. Bs. Bl. — 6 ἀπολεσάντω Π pr., ν add. 2 — § 29. 11 ἐπίστηθε Γ pr., corr. 2, ἐπίστησθε Λ ς Do. — 12 δι' αὐτὸν M. L., δι' ἑαυτὸν ci. W. C. sed cf. Bs. ad Areop. p. 129 — τιμῆς om. C. — 13 ἀξιωθείη ci. W., ⟨ἀρχῆς⟩ ἀξιωθείη C. — § 30. 15 θέλοιμεν codd., ἐθέλοιμεν C., 'θέλοιμεν BS. sq., θέλομεν Naber cf. XI 45 — 16 πραγμάτων] ἀρετῶν A., πράξεων ci. L. — 17 μὲν μετεχούσας μηδαμῶς ς exc. L. — μεγάλλων Π — 20 +++ήγοῦμαι Π — ἐκείνοις om. W. — § 31. 27 αὐτῶν codd. — § 32. 28 καλῶς] δικαίως Cob. VL p. 516 (cf. XIX 321), sed cf. Jacob 1874 coll. XX 57, XXI 124, 183, 187 — 29 ἐπεμελήθη Λ pr., ν s. v. add. 2 — 2 αιστε Γ pr., ὥστε int. scrib. corr. — 3 χρημάτων ἀποκοπὰς Naber p. 54 sed cf. Jacob 1880 p. 197 — μιδεμίαν Π — § 33. 4 δὲ] τε Fuhr p. 347 prob. Frohberger-Gebauer p. 508, sed cf. XIII 15, XIX 232, XXI 212 — ἐλάδος Π — 6 ἅπαντα Λ Π ς — 7 δ'] δὲ Γ — ἀναβάλλεσθαι ς ante C. — ἠδυνάμην codd. edd. — 8 ἐγκκλημάτων Π — διαλαττόμενος Γ pr. (corr. 2) Λ — διοικούντων Naber p. 54 sed cf. Jacob 1880 p. 197 — 9 ⟨τοῦ⟩ βασιλέως W. St. A. — διηλαγμένου Π — § 34. 12 γὰρ] καὶ L. — 13 μακρῷ μείζω ci. C. Do. sed cf. Str. II p. 85 — 14 ζητο+σιν Λ pr., υ in ras. corr. 1 — § 35. 16 ἂν om. ς ante L. — 18 οὐδ' ἕνα Bs. — πώποτε Γ — 20 δεδωκέναι M. — § 36. 25 μάλιστα Λ Π ς — ταῦτα Λ Π ς — ἐξαμαρτάνουσι Λ Π edd. — 27 πολλοὺς τῶν ⟨τε⟩ (om. ἤδη) ci. W. (vel ἀπολομένους) — 28 ὥστε ς — § 37. 30 ὅτι] ὡς ς — 1 ἄλλοθεν πέποθεν Π — 4 γινώσκων Λ — 5 ἐπιτηδεύμασι Λ Π edd. — 6 ὁρῶσι Λ Π edd. — § 38. 8 δοφ] σωι Γ pr., corr. 2 — ἔχουσι Λ Π edd. — 9 αὐτοὺς $Γ_4$ Λ Π L. — 10 παρέχουσι Γ Λ Π ς — § 39. 11 δὲ Λ Π ς ante L. — 14 ἤμελλον Bs. Bl. — τῶν πολλῶν (A.) L. C. Fuhr p. 345 n. (nisi forte scribis τῶν τυχόντων cf. ep. VI 7), sed cf. XI 40 Str. III p. 450 — § 40. 15 κατεγίνωσκον Γ pr. (γ in v. add. 1) Λ Π — 17 λυποῦσι Λ Π M. Ald. L. sq., λυπῶσι W. St. A. — 19 παρέχωσιν et ἐξαμαρτάνωσιν W. St. A. — § 41. 22 βασιλεῦσιν λείοις Π — ἐνκαταλείποντες Γ pr., corr. 2 — 24 ἀλλὰ κε Π pr., αι s. v. 1 — τοὺ τόπους Γ pr., corr. 1 — § 42. 27 ταπεινωτέρας Γ pr. (St.), corr. rad. — 29 τὴν αὐτῶν φύσιν W. Bl. — 31 δὲ Γ — § 43. 3 ἐπιτηδεύμασι Λ Π edd. — 4 ὅτι τοῖς Π — ἀνδρίας edd. exc. W. — 6 καὶ ⟨τὴν⟩ σωφροσύνην (cf. Λ Π) Bs. Bl. sed cf. ad VIII 31 — 9 ⟨καὶ μέγισται⟩ καὶ μεγίστων ς ante L. — § 44. τούτων ἕνεκα del. L., τούτων ἕνεκα vel ταῦτα διανοηθεὶς delendum esse put. C. — 12 ταῖς δι'] ταῖς del. L. — ἀνδραγαθείαν Π — γινομέναις M. L. (in textu) = γιγνομέναις C., γενομέναις Ald., γινομένας W. St. A., γιγνομένας L. p. 74 — 15 δὲ Γ — § 46. 21 ⟨πάντα⟩ ταῦτα ς ante C. — § 47. 2 διαγνωκότες Π — 3 ἐστιν Γ pr., ν int. scrib. deters. — 4 διαμένουσι M. Ald. L., διαμενοῦσι W. St. A. C. — § 48. 8 δεῖν

post ὑμῶν inser. W., post φημὶ δὴ inser. C. — 10 ταύτῃ κακῶς σχεῖν Do. — § 49. 16 αὐτοὺς οἴκους Π pr., αὐ expunx. 1 — κέκτησθε Λ Π M. Ald. — 17 γίνεσθαι ϛ ante C. — § 50. 18 γινώσκοντες Λ Π — 21 ἡγεῖσθαι Π — 22 δὲ Γ B. (non Do.) — 24 ⟨ἐν κλήρῳ γάρ⟩ ἐν καιρῷ Stob.: M, ⟨ἐν κλήρῳ εἰ⟩ ἐν καιρῷ Stob.: A — γίγνεται Stob.: M A — § 51. 2 αὐτοὺς Λ pr. (corr. 3) Π — παράσχουσιν Π pr., ω s. v. 1 — 3 πλεῖστα] μάλιστα ci. Bl. coll. § 45, sed cf. Hug Jacob 1880 p. 189 — 4 μηδὲ Λ ϛ — 6 παρεστᾶναι Λ — 7 βουλεύσαισθε ϛ exc. St. A. — περὶ ἑαυτῶν ci. W. — § 52. ἀποκρύπτεσθαι Π — 9 κεκρυμένα Π — ἐστι Λ Π edd. — 10 γίνεσθαι ϛ ante C. — ζητεῖντε Π — 13 ἐμὲ βούλεσθε λανθάνειν colloc. Do. — λανειν Π pr., θάν s. v. pr. — § 53. 14 κατασιωπᾶτε codd. ϛ B. BS. — 15 ἐξελέγχετε Λ Π pr., γ s. v. 1 — 17 ⟨δὲ⟩ νομίζετε ϛ exc. A. C. — ἂν Bs. Bl. — 19 ποιοῦσι Π edd. — § 54. 20 ποιεῖσθαι Γ pr., corr. 2 — ανε++ Γ pr., ἄνευ corr. 2 — 21 συνστάσεις Γ pr., ν eras. — 22 κινδυνεύουσι Λ Π — 23 ἐν αἷς Π — 24 γίγνεσθαι C. — 25 βεβαιωτάτην Π — § 55. 2 ἰδότες Π pr., corr. 1 — ἐστιν Γ pr., ν eras. = Λ Π edd. — 3 πόλις Π — γίνεσθαι Π — 4 νομίζεται Stob.: A — τοῦ] τοὺς Stob.: S pr., corr. — χαλεποὺς Stob.: A pr., ὡς supra ους corr. 1 — 7 ἄρχην Λ pr., corr. 4, ἄρχειν om. Stob.: S — § 56. 11 ἔθεσι B. BS. — 13 τοῖς ἄλλοις om. ϛ ante C. — § 57. 17 παίδευσιν ταύτης τῆς ἀρχῆς ci. W. — ἐθίζετ' B. sq. — 18 μάθωσι Λ Π edd. — ἄλλων Hertlein 1874 p. 18 — 20 κινδυνεύσουσι Λ Π edd. — § 58. 21 καὶ βεβαιότατον τοῖς παισὶ BS. Bl. cf. K. p. 371, sed cf. praefat. c. III — παισὶν Λ — § 59. 4 ζηλοῦται corpParis. — πλεῖον Stob.: A pr., corr. 2 — 6 ⟨τῆς⟩ τοιαύτης Stob.: S Tr. — 7 ὠφελεῖν delend. put. Dobree sed cf. XVII 31 — 8 ἀτυχέστερον Stob.: Tr. — 9 τετύχηκε Λ Π (Stob.) edd. — ἡγεῖσθαι Π pr., ε s. v. 1 — § 60. 11 ⟨καὶ⟩ ἐξισοῦσθε Stob.: S cf. Fuhr p. 337 — προέχουσι Λ Π ϛ Do. — 12 καὶ ὁ] καὶ del. Bs. (ad Areop. p. 399) Bl. propter hiatum levissimum — 13 τυγχάνηται Γ pr., int. scrib. corr., τυγχάνοιτε Π — οἷα περὶ] οἷα ci. W., οἷά περ ⟨περὶ⟩ Bl. Hug Msch. p. 49, sed cf. ad VI 46 — § 61. 16 ὀργίζεσθε nunc evanidum in Stob.: A — περὶ ὧν] ὧν περ ci. W. — 18 οἷα Λ Π ϛ, οἷά ⟨περ⟩ ci. W. sed cf. ad VI 30 — § 62. 3 οἴησθε C. — 4 γίνεσθαι Λ ϛ ante C., γίνεσθε Π — § 63. 5 ταῦτα Π — ποιειτε Γ pr., corr. 2 — 8 ηὐξαμένην Π pr., η supra α corr. 1 — § 64. 11 ἔξεστιν Π — ταλαιπορηθεῖσιν Π.

or. XIII.

Εὐαγόρου ἐγκώμιον inscr. Basil. 1 W. (annot.) St. A., Εὐαγόρου ἐγκώμιον ἢ Εὐαγόρας inscr. L. C. Do. — § 1. 15 καὶ τῷ] τῷ del. Bs. ad Areop. p. 294 — 16 μουσικῆς Morus ad Paneg. § 159 (c. 42), sed cf. Chr. ad loc. Schn. ad loc. — 17 λείποντα Λ ϛ — μηδεμίαν ci. W. propter hiatum — § 2. 18 τελευτηκόσιν Γ pr., τε add. 2, ν expunx. 5 (?) = Θ Λ edd. — 19 γινομένων Θ — 1 ἕξειν ci. W. — § 3. 6 πᾶν Naber p. 68 — § 4. 9 δυνάμεις τάς] τάς om. ϛ (sed cf. Basil. 1 C.) — 10 αὐ'τῶν Γ, αὐτῶν Θ Λ ϛ (ante C.) — ἐντιμωτέρους Basil. 1 St. A. — κατίστησαν Ald. — § 5. 13 οὖν om. M. — 14 ἵνα Θ Λ ϛ — τῶν παλαιῶν W. A. L. — 17 ὧν del. Naber p. 68 — 18 παράσχωσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ ϛ — § 6. 19 καὶ τοὺς] τοὺς M. Ald., τούς τ' Brubach. W. St. A. L. (Guarinus „atque antea") — 20 ὑπερβάλῃ ci. Bl. prob. Naber p. 68 — 21 δὲ Θ — 24 ἢ [τούτους] B. sed cf. VI 46, XX 115, ἢ τοὺς Cob. NL p. 107 et 310 Naber p. 79 sed cf. Frohberger-Gebauer p. 462/3 — 1 τυγχάνουσιν ⟨ἀποδέχεσθαι⟩ ϛ — § 7. βουλευταῖον Θ — τοὺς νοῦν ἔχοντας om. Guarinus — 2 δὲ Θ Λ ϛ — 3 τε ⟨καὶ⟩ C. — 4 γινομένας Λ ϛ ante C. — § 8. 10 πώποτε Θ Λ ϛ — ἐπεχείρησεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ ϛ Do. — § 9.

13 τε Θ — ⟨ἐστι⟩ ποιῆσαι ς Do. — 14 βουληθῶσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — 16 πᾶσιν τοῖς εἴδεσιν Γ pr., ν utrobique expunct. = Θ Λ edd. — § 10. 17 ἔξεστι Θ Λ edd. — 19 ἐστι Θ Λ edd. — 20 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 21 ἔχει] ἐπάγει ci. Keil AI p. 57 n. 2 — ὥστε Γ — 23 ψυχαγωγοῦσιν Γ pr., ν eras. = Θ Λ edd. — § 12. 10 αὐτὸν Γ, corr. B. sq. — § 13. 11 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 13 δὲ Θ Λ ς — 14 γεγόνασιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ ς Do. — § 14. 16 ἔλληξιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 18 ἱκετεύσοντες Naber p. 66 sed cf. Schn. ad loc. — § 15. 20 καὶ τυχόντες ⟨ἁπάντων⟩ Ald. 2 Basil. 1 St. A. C. — 22 τε] μὲν Ald. 2 St. A. L. C. B. — 24 δὲ] τε Bl. sed cf. ad antecedens τε — μετήλλαξεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — § 16. 27 δὲ ς exc. St. A. — 2 συνῴκησεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — 3 φασὶν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — ᾀσθῆναι: iota adscr. in subscr. corr. $Γ_4$, ἀθῆναι Θ — § 17. 4 δὲ Θ Λ ς (exc. St. A.) B. — 5 ἔλεγον Γ pr., χ s. v. add. 2 — τῆς αὐτῶν Γ Θ Λ — 6 ταῖς αὐτῶν Γ Λ M. Ald. — πόλεσιν Γ pr. Λ, ν expunct. in Γ = Θ edd. — ἐπρώτευσαν: ἐπ in ras. $Λ_1$ — οὐδὲ Θ Λ ς — 8 γινομένης ς exc. W. C. — § 18. 10 ἠρίστευσεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — 14 κατέλιπε Θ Λ ς Do. — § 19. 16 ἐστιν Γ pr. Λ, ν expunct. in Γ = Θ ς B. BS. — 18 δὲ Θ Λ ς B. — 19 δυναστείας: στείας in ras. totid. litt. corr. $Γ_1$ — 20 ἔσχεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — § 20. γινόμενος ς exc. W. C. — 23 ἀσφαλέστατα θέσθαι vel ἀσφαλῶς καταστῆσαι ci. C. — αὐτὸν Γ Λ ς exc. W. L. C. — 24 ἐξεβαρβάρωσεν Γ pr., ν expunct. = Λ edd. exc. Schn.[3], ἐξεμαρμάρωσε Θ — § 21. 26 γίνεται Θ Λ ς ante C. — 1 κατὰ Θ Λ ς Do. — 2 πᾶσιν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 5 δὲ Θ Λ ς Do. — § 22. 7 ἔσχεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — 8 ἐστί Θ Λ ς Do. — 10 ῥώμης τοὺς ⟨θεασαμένους τοὺς⟩ ἀγῶνας Bl. — § 23. 12 ἀνδρία edd. exc. W. Schn.[3], sed cf. ad IV 27 — 13 ταῦτα Θ Λ ς — οὐδὲ Θ Λ ς — § 24. 15 ὥστε Θ Λ ς exc. St. A. — 18 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — ἀποβλέψειαν Bs. Bl. Schn. sed cf. ad IV 6 — 20 αὐτοῖς Γ Λ Ald. St. A. C. — § 25. 23 δαίμων: αι in ras. $Γ_1$ — λήψηται ci. W. (annot.) — ὥστε Θ — 24 διὰ Θ — § 26. 1 δὲ L. C., om. Ald. — τε Θ — 2 ante εὐαγόραν aliquid deesse (εἰς ταῦτα?) ci. (W.) A. — 3 ἀπέκτεινε Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — 4 ἐκ ποδῶν Λ Basil. 1 W. L. C. — § 27. 5 σόλου Θ — 6 ἔσχε Λ edd. — 7 ἐκπέσωσι codd. edd. exc. Schn.[3] — 8 δὲ Θ Λ ς — § 28. 11 αὐτοῦ Γ pr., (corr. 2) Λ — ὑπερεῖδεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ ς Do. — 12 τοὺς εὐσεβεῖς, βουλομένους ἀμύνεσθαι A. L. sed cf. C. ad loc. — 14 ὡς οἱ πλεῖστον λέγουσι ci. W. (prob. L.) — 15 πεντήκοντας Λ pr., ς eras. — § 29. 16 μάλιστα Θ — 17 εἶχεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — θεωρήσεις Θ ς Do. — 20 ἀποστῆναι Γ pr., η in ras. (ει?) corr. 2 — 21 δὲ Θ Λ ς — 22 συμβησόμενον Λ pr., ν in ras. corr. 1 — § 30. 23 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 1 σῶμα Γ Λ ς B. BS. — 2 ἐν ἀσφαλεῖ Cob. NL p. 555 sed cf. Schn. ad loc. — αὐτῷ Γ Λ ς B. BS. — 3 εὐθὺς delendum esse put. C., sed cf. Schn. ad loc. — εἶχεν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — ταύτης delend. vel αὐτὸς τῆς νυκτὸς scribend. ci. Str. IV p. 371 coll. VI 18, VIII 65 — 4 προσέβαλλε Bs. Bl. — § 31. 6 τοὺς τῶν] τοὺς om. ς ante C. — ἄλλων] πολιτῶν vel πολλῶν ci. W. — 7 δι' αὐτῶ Λ — 8 δὲ Θ Λ M. Ald. L. C. — § 32. 10 καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς del. K. p. 366 sed cf. Bock p. 40 — 11 τοὺς ἐχθροὺς (propter sequens τοὺς τ' ἐχθροὺς) del. Sauppe (ap. BS. et epist. crit. p. 124) Bs. Schn. Bl. Bock p. 40: aegre tamen desideratur, cum opposito μόνος πρὸς πολλούς solummodo notio numeri subsit, adversariorum vero multitudo hic significetur — ἑλὼν W. sq. exc. Bs. Bl. (W. ci. etiam ἑλεῖν ⟨τε⟩) — καὶ τοὺς] καὶ del. K. p. 366 — 12 ἐβόησεν Γ pr., int. scrib. corr. — § 33. 15 ἐκ τούτων ⟨γ'⟩

Naber p. 68 cf. ad XIV 68 — 16 τε codd. ς B. BS. — § 34. 18 ++ἐν Γ — 23 περὶ τούτων ci. C. sed cf. Schn. ad loc. — § 35. 2 οὕτωι Γ — 3 ἀρχὴν τοιαύτην scribend. vel ταύτην post ὥσπερ ἐκεῖνος collocand. put. Findeisen (cf. L.) — 4 παισίν Γ pr., ν expunct. = Θ Λ edd. — αὐτοῦ ut vid. Γ — § 36. 5 μάλιστα Θ Λ ς — 6 ἂς] ὡς St. — 7 αυτῶν Γ, αὐτῶν Θ ς ante C. — 8 καινὰ St. A. — 9 οὕτωι Γ — § 37. 12 γε Θ Λ ς — 13 μῆδον M., μήδους B. sed cf. Sauppe Jbb. p. 65 coll. § 64, VIII 68, XXI 106 — πέρσας Θ — 17 αὐτοῦ Bs. Schn. Bl. — § 38. 18 ἔπειτα Θ Λ ς — 20 ἐπεχείρησε Θ Λ ς B. BS. — 21 δὲ Θ Λ ς Do. — 22 ἀπώλεσε Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — § 39. 26 φθόνον: θόνον in ras. corr. Θ_1 — 1 οὔτε . . οὔτε . . . 2 οὐδὲ Θ Λ ς — 4 ἐπιστήσας Dobree sed cf. Str. III p. 38 — 5 ἐτυράννευσε Do. — 7 οὕτωι Γ — § 40. 8 διήνεγκε Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — 12 ἡ ῥήτωρ velut glossema ad λόγων εὑρετής (coll. XX 109, 144) del. L. C. Dobree Bl.: intellegas vero (cum Bs.) λόγων εὑρετής de historicis, qui revera inventa de heroum vita et factis permulta pervulgaverunt — § 41. 16 κατ+ορθοῦν Λ — 19 παρασκευάσεις Θ Λ ς B. BS. — καλῶς] ὁμοίως (ex Γ_2) ci. BS. Bl. — αὐτῷ Λ ς B., corr. Bs. ad Areop. p. 220 — 20 θαυμάζω+ Γ pr., ν in ras. corr. 2 — δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 21 ταύτης] τῆς ψυχῆς ci. Frohberger-Gebauer p. 461 — τυγχάνουσι Λ edd. — § 42. 23 τῶν παρόντων ci. Bl. — 24 ἀργίαις Θ pr., ἀργείαις corr. 1 — 1 ἐγίνωσκεν Λ ς ante C. — 3 οὔτε . . 4 οὔτε Θ Λ ς — § 43. 5 δὲ Λ ς exc. St. A. — αὐτὸν Bs. Schn. Bl. — 6 τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ci. W. — 9 τοῖς ὑπ' Θ pr., corr. 1 — § 44. 13 ⟨ὁμιλούντων ἑταίρων⟩ χρωμένων M. Ald., ἑταίρων W. A. (ὁμιλούντων ci. W. in castig.), ὁμιλούντων ἑταίρων St. (corr. Findeisen L. sq.) — περιγινόμενος Θ — 14 μετώπου Cob. NL p. 615 sed cf. Schn. ad loc. — 15 οὐδὲ Θ Λ ς — διακειμένους Θ pr., corr. 1 — § 45. 17 δι' αυτὸν Γ, δι' αὐτὸν ΘΛς ante A. — 19 δὲ Θ — δουλούμενος Stob.: S — 20 πολλοῖς codd. Stob.: M] πολὺ Stob.: S, πολὺς Stob.: A — τῷ πολὺ] τὸ πολὺ Γ pr., corr. 1 — ὑπερβάλλειν: λλ (vel λ) exesum in Θ — 22 ῥᾳστώνας: ών exes. in Θ — μακρᾶς Stob.: MA (non S) — 1 ὑπολειπόμενος: πό exes. in Θ — § 46. ὧν] ὃν Θ pr., corr. 1 — 2 πολιτίας Γ pr., corr. 2 — 3 δημωτικὸς Θ — 4 τοὺς om. ς — § 47. 7 ἐκβαρβαρωμένην Λ pr., βε s. v. add. 1 — 8 τῶν om. ς (exc. L. C.) Bs. Schn. Bl., sed cf. ad II 29 append.: oppositum est τοὺς ἕλληνας — 9 οὔτε Θ Λ ς exc. St. A. — 10 διώρθωσε Θ Λ edd. exc. Schn.[3] — 12 ἐναπηυγάσατο Θ — 13 μηδὲ μιᾶς Θ Λ, ci. OSchn. sed cf. Rauchenstein 1860 p. 742 — § 48. 15 τε Θ — 17 δὲ Θ Λ ς — ὥστε ΘΛς ante St. — 18 μὴ ⟨οὐ⟩ Naber p. 68 coll. VIII 47, XVIII 18 — λ+αν Γ pr., ι in ras. corr. 2 — § 49. 21 ὅλον del. Bs. ad Areop. p. 145 — 22 προήγαγε ΘΛς Do. — 24 ὠμότητα ut vid. Λ pr., corr. 1 — § 50. 2 δόξουσι ΘΛ edd. — 4 κτήμασιν . . ἐπιτηδεύμασιν Γ pr., ν utrobique eras. = Θ Λ edd. — 5 σφεῖσιν Γ pr., corr. rad. — 8 προσομολογήσεις Θ, ὁμολογήσειεν ς ante C. — § 51. 10 αὐτῶν Bs. Schn. Bl. — 12 νομιμωτέραν] κοινοτέραν ci. Bl. — βασιλείαν: βασιλ in ras. Θ_1 — § 52. 14 κόνον δὲ Θ pr., corr. 1 — 16 ἦλθε $\Theta \Lambda_4$ edd. exc. Schn.[3] — παρ' ἐκείνου ς exc. W. C., παρ' ἐκείνῳ W. — 17 τάχιστα Θ Λ ς exc. St. A. — 18 κατωρθωκώς: ωρ in ras. Θ_1 — § 53. 20 ἄφειξιν Γ pr., corr. 2 — πλεῖστα Θ Λ ς B. — 22 τοὺς om. M. Ald. L. — § 54. 24 ὑπὸ] ἐπὶ Hertlein 1862 p. 20 cf. XIV 154 — 4 δὲ Λ ς (exc. St. A.) Do. — ἀπαλλάξουσι L. sq. exc. Schn.[3] — 6 τοῦτο Θ — § 55. 8 δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — 10 τὸν πρὸς λακεδαιμονίους delend. put. Bl. — 11 κατεστήσαιντο Γ — § 56. 14 ὅπερ ⟨καὶ⟩ ci. C. sed cf. Str. III p. 600 coll. XXI 143 — ναυτικους Γ pr., ς eras. — 16 δὲ Θ Λ exc. St. A. — ἡμῶν: ν in ras. Θ_1 — 17 ἀνέλαβε B. BS. Bs. Bl. — 19 τοῦτό ⟨τε⟩ Bl. — § 57. 3 δὲ Θ Λ ς B. — ἴσχεν Γ pr., ν expunct. =

Θ Λ edd. — 6 οὐδὲ Θ — ἐζήτησε Λ ς Do. — § 58. 13 ἐπεχείρησε Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — § 59. 15 πραγμάτων ⟨ὁρμηθέντας⟩ ci. W. cf. XVII 116, XVIII 71, sed cf. XVII 70 Str. IV p. 349 Schn. ad loc. — 17 καὶ τὰς δόξας ς, ἐκ τῆς δόξης ci. C. — 18 γινομένας Θ — § 60. 19 ὥστε Θ Λ ς exc. St. A. — 22 ὥστε Θ Λ ς (exc. St. A. Do.) B. — 23 ἢ πεντάκις μύρια τάλαντα ς — § 61. 24 ἁπάσαις Msch. p. 30 — αὐτοῦ Γ, corr. B. sq. — 25 παρασκευ++ Θ pr., ἀς in ras. corr. 1 — αὐτὸν Λ — 27 αὐτόν: τὸ in ras. $Θ_1$, αὑτὸν W. — § 62. 28 δὲ codd. ς (exc. St. A. Do.) B. BS. — εἶχε Θ Λ edd. — 1 αὑτοῦ Bs. Schn. Bl. — ἐδέησε . . 2 ἐπόρθησε . . 3 εἷλε . . ἀπέστησε Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — 2 δὲ Θ Λ ς — 4 αὑτῶν Bs. Schn. Bl. — § 63. 5 δὲ Θ — 6 ὥστε Θ Λ ς exc. St. A. — 7 διαλάττεσθαι Γ pr. (corr. 2) Θ — ἀποστᾶσι Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — 9 κεινήσαντες Γ pr., corr. 2, κινήσαντος Λ pr., corr. 2 — § 64. 14 πεντήκοντα Θ Λ ς — 15 εἷλε Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — τε Θ — § 65. 17 ἀνδρίαν edd. exc. W. Schn.^{3} cf. ad IV 27 — 24 μεῖζον ἂν colloc. M. Ald. St., μεῖζον' ἂν W. A. L. — ἔλαβε Θ Λ ς Do. — § 66. 26 σκοποῦμεν Naber p. 51 sed cf. Str. III p. 597 — διαπεπραγμένων Λ pr., corr. 1 — 1 γεγενημένων Θ — 2 κατέστησε . . 3 ἐπανήγαγε Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — 2 ἅπαν delendum vel πάλαι (h.) legendum put. Dobree — 4 ἀλόξων Γ pr., corr. 2 — δὲ codd. ς B. BS. — § 67. 8 ὥστε Θ Λ ς exc. St. A. — δὲ Θ Λ — 9 αὐτὸν Γ, αυτόν Θ — παρέσχε Θ Λ edd. — 10 ὥστε Θ Λ ς exc. St. A. — § 68. 12 δὲ codd. ς ante St. — 13 αὐτῶν Γ — δὲ Θ Λ ς ante St. — § 69. 15 ὥστε Θ Λ ς ante St. — 16 τῶν] τὸν Γ pr., corr. 2 — 19 ὅλων Bs. ad Areop. p. 146 — 20 ἂν ἀπορίαν colloc. Str. III p. 610 Fuhr p. 327 — § 70. 24 θεοφιλέστατον M. W. (sed cf. W. annot.) — 25 διαβεβίωκε Θ Λ ς Do. — 1 δὲ Θ Λ ς — μακαριώτατος Ald. 2 St. A. et B. BS. (velut ex Γ) — § 71. 2 ον τοιουτον Γ pr., corr. 1 — 3 πλὴν εἴ τις ad γέγονεν del. Naber p. 76 — 4 γέγονε Λ ς Do. — 7 διετέλεσεν Γ Λ pr., ν eras. = Θ edd. — 8 κατέλιπε Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — δὲ Θ Λ ς exc. St. A. — ἐβίου Θ — 10 γινομένων Θ Λ ς ante C. — § 72. 12 συνέπεσε Θ ς Do. — 13 αυτοῦ Λ, αὑτοῦ ς B. Bs. — ὀνόμασι Θ Λ edd. — 14 δὲ . . δὲ codd. ς (exc. St. A.) B. BS. — 15 ὥστε Θ — 18 ἁρμόσειε Θ ς Do. — § 73. 1 δὲ codd. Stob. ς ante St. — νικόκλης Stob.: M — καλὰ μὲν εἶναι colloc. W. sq., ⟨μὲν⟩ καλὰ μὲν εἶναι Bs. OSchn.: sed edd. et de codicum et de Aldinae lectione erraverunt — 2 πολλὼ Stob.: M — μέντοι] μὲν τοῦ Θ — 3 ἔχουσι Θ Λ edd. — θεωρήσειε Θ Λ ς Do. — § 74. 6 τῇ μνήμῃ ⟨τῆς ἀρετῆς⟩ vel τῇ φήμῃ ci. W. — 7 σταθῶσι Θ edd. exc. Schn.^{3} — 8 ἐξενεχθῆναι ⟨τούτους⟩ ci. OSchn. prob. Rauchenstein 1860 p. 738; ἐξενεχθέντας ci. Jacob Jbb. 1874 p. 159; del. Bs. sed cf. Str. IV p. 354 n. Schn. ad loc. — τε ἐστὶν Θ — § 75. 12 ὁμοιώσειε Θ Λ edd. exc. Schn.^{3} — ἀλλήλων] ἄλλων ci. A. (C.) OSchn. sed cf. Str. III p. 21 coll. XIV 77 — 13 ἐστι Θ Λ edd. — ἐκμάττεσθαι (prob. Jacob 1876 p. 9) vel ἀπομάττεσθαι Dobree — αινουμένοις Γ pr., corr. 1 — § 76. 16 παισὶ . . . γεγονόσι Θ Λ edd. — καλίστην Λ — 18 ἐνδιατρίβειν Mehler Naber p. 69 sed cf. Schn. ad Paneg. § 158 — § 77. 19 προτρέπομεν: με in ras. $Θ_1$ — 21 ἀλλοτρίους Λ pr., corr. 1 — 22 παραδείγσιν Γ pr., μα in mg. add. 1, παραδείγμασι Θ Λ edd. — § 78. 1 καταγινώσκειν codd. ς ante C. — 2 οὔτε Λ ς — 3 λέληθεν ς — 4 πλούτῳ καὶ] καὶ om. Θ pr., add. 1 — τρυφαῖς: αῖ in ras. $Θ_1$ — § 79. 7 ταῦτα Λ ς — § 80. 12 σὺ Θ pr., σοὶ corr. 1 — 15 ἅπασι Θ Λ edd. — 16 δὲ ς exc. St. A. — οὐσιν Λ pr., ν eras. = Θ ς Do. — § 81. 17 δὲ Θ Λ M. Ald. W. C. — 18 ἀγανακτεῖς Λ pr., corr. 1 — 19 ὑπογυιώτατον W. ς Do., ὑπογυιότατον B. sq. — 21 ἐστι Θ Λ edd. — δὲ Θ Λ ς ante St. — γὰρ om. Λ pr., s. v. add. 1 — 22 ἐπιδίδως codd. M. Ald. St. A.

3 6105 045 048 860

